

DARIUSZ SIECZKOWSKI

ANGIELSKO-POLSKI SŁOWNIK TEMATYCZNY

- dla wszystkich poziomów zaawansowania
 - słownictwo z różnych źródeł
 - różnorodna tematyka
 - frazeologia i idiomatyka
- na bazie literatury, prasy i korpusów

Publikacja darmowa (CC-BY-ND)
Oświęcim 2016

SPIS TREŚCI**WSTĘP**

Od autora	7
Jak nauczyć się języka obcego	8
Jak odnieść sukces w życiu	10
Uwagi i wykaz skrótów	11
Bibliografia	12

1. RODZINA

1.1 Rodzina - pojęcia ogólne	13
1.2 Członkowie rodziny	13
1.3 Krewni	14
1.4 Wydarzenia rodzinne	15
1.5 Ślub	15
1.6 Małżeństwo	16
1.7 Rozwód	17
1.8 Adopcja	17

2. OD NARODZIN DO ŚMIERCI

2.1 Ciąża i poród	18
2.2 Dzieciństwo	19
2.3 Młodość	20
2.4 Życie dorosłe	21
2.5 Starość	22
2.6 Śmierć	23
2.7 Spadek	24
2.8 Cmentarz	24
2.9 Pogrzeb	25

3. DOM I MIESZKANIE

3.1 Dom i mieszkanie - pojęcia ogólne	26
3.2 W mieszkaniu	27
3.3 Kuchnia	28
3.4 Sypialnia	30
3.5 Łazienka	30
3.6 Meble	31

4. CODZIENNA RUTYNA

4.1 Rutynowe czynności	32
4.2 Higiena	33
4.3 Porządki	34
4.4 Szkoła	35
4.5 Studia	38
4.6 Życie towarzyskie	39
4.7 Wzloty i upadki	41
4.8 Rzeczy osobiste	42
4.9 Sen	43

5. CZAS WOLNY

5.1 Jeździectwo	45
5.2 Fotografia	45
5.3 Szachy	46
5.4 Wędkarstwo	47
5.5 Myślistwo	47
5.6 Cyrk	48
5.7 Rozrywka	48
5.8 Ogrodnictwo	49
5.9 Magia	50
5.10 Żeglarstwo	51
5.11 Zwierzęta domowe	52
5.12 Hazard i konkursy	53
5.13 Karty	53

6. PODRÓŻ

6.1 Podróż - pojęcia ogólne	54
6.2 Granica	56
6.3 Podróż pociągiem	57
6.4 Podróż drogą powietrzną	58
6.5 Podróż drogą morską	59
6.6 Podróż samochodem	60
6.7 Komunikacja miejska i taksówki	61
6.8 Zakwaterowanie	62
6.9 Kemping	63
6.10 Nad wodą	64
6.11 W górach	65

7. SPORT

7.1 Rywalizacja	66
7.2 Dyscypliny sportowe	67
7.3 Piłka nożna	68
7.4 Tenis	69
7.5 Boks	70
7.6 Lekkoatletyka	71
7.7 Koszykówka	71
7.8 Kolarstwo	72
7.9 Hokej na lodzie	72
7.10 Skoki narciarskie	73
7.11 Formuła 1	73

8. HANDEL I USŁUGI

8.1 Zakupy	74
8.2 Artykuły spożywcze	76
8.3 Owoce	77
8.4 Warzywa	78
8.5 Drogeria	79
8.6 Fryzjer	80
8.7 Odzież	81
8.8 Obuwie	85
8.9 Jedzenie	87
8.10 Picie	93
8.11 Usługi pocztowe	96
8.12 Usługi telekomunikacyjne	97

9. CZŁOWIEK

9.1 Anatomia	98
9.2 Wygląd zewnętrzny	103
9.3 Charakter	108
9.4 Inteligencja	112
9.5 Nałogi	115
9.6 Seks	118
9.7 Emocje i uczucia	119
9.8 Zmysły	134

10. ZDROWIE

10.1 Zdrowie - pojęcia ogólne	137
10.2 Choroby i urazy	138
10.3 Leczenie	145
10.4 Wybrane pojęcia specjalistyczne	149
10.5 U dentysty	153
10.6 Dietetyka	154
10.7 Homeopatia i suplementy diety	154

11. BIZNES

11.1 Praca	155
11.2 Zawody	159
11.3 Finanse osobiste	162
11.4 Pieniądze	165
11.5 Giełda	166
11.6 Reklama	166
11.7 Gospodarka	167
11.8 Bankowość	168
11.9 Handel	169
11.10 Firma	170
11.11 Podatki	171
11.12 Ubezpieczenia	171
11.13 Administracja publiczna	172

12. SPOŁECZEŃSTWO

12.1 Społeczeństwo	173
12.2 Polityka	176
12.3 Media	184
12.4 Migracja	186
12.5 Historia	188
12.6 Religia	191
12.7 Miasto	195
12.8 Wieś	197

13. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

13.1 Służby porządkowe	200
13.2 Przestępczość	201
13.3 Śledztwo	206
13.4 Prawo - podstawowe pojęcia	208
13.5 Sąd	209
13.6 Więzienie	212
13.7 Wojsko	214
13.8 Wojna	216
13.9 Broń	221
13.10 Służby specjalne	222
13.11 Terroryzm	223
13.12 Katastrofy	224
13.13 Klęski żywiołowe	228

14. NAUKA

14.1 Nauka - pojęcia ogólne	232
14.2 Astronomia	232
14.3 Fizyka	233
14.4 Chemia	233
14.5 Pierwiastki	234
14.6 Optyka	234
14.7 Matematyka	235
14.8 Geometria	235
14.9 Genetyka	236
14.10 Geografia	236
14.11 Jednostki miar i wag	237
14.12 Archeologia	237
14.13 Antropologia	238
14.14 Filozofia	238
14.15 Psychologia	239
14.16 Socjologia	239
14.17 Językoznawstwo	240
14.18 Geologia	242

15. TECHNIKA

15.1 Komputer	243
15.2 Samochód	243
15.3 Przemysł	244
15.4 Energetyka	244
15.5 Elektronika	245
15.6 Elektrotechnika	245
15.7 Budownictwo	246
15.8 Narzędzia	246
15.9 Architektura	247

16. KULTURA

16.1 Sztuka	248
16.2 Film	249
16.3 Muzyka	250
16.4 Instrumenty muzyczne	251
16.5 Taniec	252
16.6 Malarstwo	253
16.7 Rzeźbiarstwo	254
16.8 Teatr	255
16.9 Literatura	256

17. PRZYRODA

17.1 Ekologia	259
17.2 Krajobraz	260
17.3 Pogoda	264
17.4 Fauna	268
17.5 Flora	278
17.6 Minerale	282

18. ŚWIAT WOKÓŁ NAS

18.1 Czas	283
18.2 Przestrzeń	286
18.3 Kierunek	287
18.4 Ruch	288
18.5 Dźwięk	290
18.6 Kolor	291
18.7 Kształt	293
18.8 Światło	294
18.9 Ilość	296
18.10 Rozmiar	297

19. ABSTRAKCJA

19.1 Estetyka	298
19.2 Szczęście	299
19.3 Tajemnica	300
19.4 Pochwała i krytyka	301
19.5 Moralność	302
19.6 Prawda i kłamstwo	303

20. NAZWY GEOGRAFICZNE

20.1 Państwa	306
20.2 Miasta	311
20.3 Regiony i krainy geograficzne	312
20.4 Góry	313
20.5 Rzeki	313
20.6 Morza i oceany	313
20.7 Wyspy	314
20.8 Narodowości	315

21. DODATKI

21.1 Przysłowia	317
21.2 Podstawowa frazeologia	321
21.3 Starożytne ludy i plemiona	324
21.4 Historyczne państwa i regiony	325
21.5 Języki świata	326
21.6 Waluty świata	327
21.7 Wybrane organizacje i instytucje	330
21.8 Najważniejsze atrakcje turystyczne	331

OD AUTORA

"Angielsko-polski słownik tematyczny" to kontynuacja słownika tematycznego dla uczniów i studentów z 2013 roku. Poszerzona wersja słownika zawiera znacznie więcej bloków tematycznych, tematów (ponad 200) oraz przykładowych zdań.

Szczegółowe opracowanie było możliwe dzięki zastosowaniu różnych źródeł - literatury pięknej, korpusów dwujęzycznych i prasy. Czytelnik znajdzie tu zdania, których próżno szukać w innych publikacjach i podręcznikach.

Jest to słownik tworzony od podstaw, czyli bez ustalonych ram narzuconych przez wydawcę, stąd również zupełnie inna struktura niż w podobnych tego typu publikacjach.

Słownik tworzyłem głównie po to, aby zmusić się do nauki języka angielskiego, ale pomimo wielu lat nauki nadal nie potrafię aktywnie się nim posługiwać, bowiem nigdy nie miałem kontaktu z językiem angielskim w sytuacjach, kiedy konieczne jest posługiwanie się nim, natomiast bierna znajomość jest bardzo dobra. Niestety, w polskich warunkach trudno pokonać strach przed popełnieniem błędu i wyśmianiem przez innych, co przekłada się na zachowanie. Co gorsze, paraliżujący strach przed popełnieniem błędu powoduje, że bardzo łatwo popełnić najprostszy błąd, choć tak naprawdę dobrze znamy zagadnienie.

Publikacja została stworzona bez żadnego wsparcia merytorycznego i technicznego, w prowincjonalnym miasteczku w południowej Polsce. Nie korzystałem z żadnych dotacji, grantów oraz stypendiów. Proszę więc o wyrozumiałość dla błędów. Nie odpowiadam także za ewentualne błędy w dziale "Zdrowie".

Słownik dostępny jest za darmo, jednak należy pamiętać, iż jest to dzieło chronione prawem autorskim, czyli nie będzie tolerowane podpisywanie się pod tą pracą własnym nazwiskiem. W przypadku wykorzystania fragmentów należy każdorazowo podawać źródło. Wiem, internet to sieć, gdzie wszyscy od siebie odpisują, każdy chce zostać celebrytą, a wygrywa ten, kto zdobędzie najwięcej fanów i polubień, lecz warto byłoby zacząć naukę poszanowania cudzej pracy. Ewentualne tłumaczenie na inne języki także na zasadach obowiązujących dla dzieł literackich.

Jeśli słownik ci się spodoba, poleć go znajomym, kolegom z klasy lub swoim uczniom. Kiedyś możesz też zapalić znicz na moim grobie.

Oświęcim, 12.12.2016 r.

JAK NAUCZYĆ SIĘ JĘZYKA OBCEGO

Poniżej publikuję kilka wskazówek, jak nauczyć się języka obcego. Trzeba wiedzieć, że nie ma uniwersalnej metody, która byłaby równie skuteczna u każdego, nie obejdzie się też bez systematycznej pracy.

- nie ograniczaj się do materiału przerabianego w szkole. Szkoła przygotowuje do testów, nie do prawdziwego życia. Poza tym poziom nauczania języka w wielu szkołach jest bardzo niski. W technikum, gdzie poziom nauki języka był żalospny, miałem wrażenie, iż umiem język bardzo dobrze. Konfrontacja z osobami po renomowanych liceach szybko uświadomiła mi, że tak naprawdę nie umiem nic.

- nie bój się mówić. W moim przypadku największą przeszkodą w posługiwaniu się językiem był i jest strach przed wyśmianiem przez innych przy najmniejszym błędzie. Wynika to z naszej mentalności - osoby w jakiś sposób wyróżniające się w grupie są niszczone. Później uraz pozostaje do końca życia. Jak zaobserwowałem, najszybciej uczyły się języka osoby przebojowe, bez strachu przed publicznymi wystąpieniami. Wbrew temu, co mówią eksperci, charakter odgrywa dużą rolę w nauce języka.

- podstawowym błędem popełnianym przez polskie szkoły jest nauka z naciskiem na gramatykę, zamiast uczenia konwersacji. W późniejszym okresie, kiedy człowiek swobodnie porozumiewa się w języku, nauka gramatyki jest dużo łatwiejsza. Na początkowym etapie potrafi natomiast skutecznie zniechęcić.

- oglądaj angielskie filmy i seriale z napisami. Gdyby w polskich stacjach telewizyjnych nie emitowano filmów z lektorem, ludzie nauczyliby się języka angielskiego o wiele szybciej. Dotyczy to również innych języków.

- staraj się regularnie czytać angielskie portale informacyjne, przy czym zwracaj uwagę na słówka i zdania, ale bądź świadomy, że media kłamią. W informacjach znajduje się dużo słówek, których nie przerabia się w szkole.

- czytaj książki w języku angielskim. Najlepiej zacząć od książek dla młodzieży (nie dla dzieci ze względu na język - dużo zdrobnień i neologizmów!!!). Dużo interesującego słownictwa znajdziesz w książkach przygodowych i książkach fantasy. Dzieła klasyczne polecane są dla osób na poziomie zaawansowanym.

- nie licz na to, iż samo zapisanie się do szkoły językowej zagwarantuje ci opanowanie języka. To żmudna praca, do tego wiele szkół zatrudnia przypadkowych lektorów z łapanki lub studentów bez doświadczenia, aby wypracować jak największy zysk. Głównym celem szkół jest zarobek. Klucz do sukcesu to nauka samodzielna, dobry lektor powinien korygować błędy i motywować do nauki. Znalezienie takiego to połowa sukcesu.

- jeżeli już wybierasz szkołę, zwróć uwagę na jej położenie - dogodny dojazd z miejsca zamieszkania lub pracy, opinie innych kursantów (najlepiej popytać drogą nieoficjalną) i informacje na stronie internetowej szkoły. Brak informacji o lektorach oraz o podręcznikach dyskwalifikują szkołę.

- dużo zależy od nauczyciela, który potrafi zachęcić do nauki i w sposób interesujący poprowadzić zajęcia. Niestety, sporo nauczycieli chce tylko odrobić godziny. Z drugiej strony trudno wymagać od nauczyciela kreatywności, kiedy jest ograniczony sztywnymi programami nauczania, ma przed sobą trzydzieści uczniów w każdej klasie, a głównym jego zadaniem jest przygotowanie do zdawania testów.

- nieustannie powtarzaj to, czego się nauczyłeś. Bez powtórek szybko zapomnisz.

- nie ucz się dla certyfikatów językowych, ani dla testów. Ucz się dla siebie - w prawdziwym życiu certyfikaty mogą ci się przydać, jeśli zabraknie papieru toaletowego. Dla pracodawcy liczą się rzeczywiste umiejętności, czyli prowadzenie rozmowy na tematy specjalistyczne.

- zacznij od prostego słownictwa na różne tematy, potem ucz się całych zdań z danym z poznanymi słowami. Nie próbuj na samym początku nauki języka zapamiętać słówek dotyczących budowy silnika lub budowy statku, o ile nie jesteś mechanikiem.

- jak najwięcej słuchaj. Zapomnij o tandetnych utworach muzycznych zawierających płytkie przesłania, zamiast tego pobierz nagrania wiadomości, programów edukacyjnych lub lektur w formacie mp3.

- wbij sobie do głowy, że nie ma czegoś takiego jak uczniowie mniej lub bardziej uzdolnieni. Na sukces wpływa wiele czynników przemilczanych przez ekspertów od nauki języka - nauka łatwiej przyjdzie na przykład osobie z bogatej, kochającej się rodziny, ze stabilnym zapleczem, uczącej się języka od przedszkola, wyjeżdżającej w wakacje na obozy językowe niż osobie z patologicznego, biednego domu, gdzie rodzice wciąż się kłócą, a jego chęć do nauki trafia na mur niezrozumienia. To tylko przykład - dziecko w wieku szkolnym szybciej uczy się języka, bo nie ma na głowie rachunków, podatków i innych spraw, którymi zajmują się dorośli.

- nie dołuj się zachwytaami nad mądrością i inteligencją dzieci z rodzin wielojęzycznych, które rzeczywiście szybciej uczą się języków, ale to nie wynika z tego, iż są bardziej inteligentni od ciebie, tylko mają większe możliwości. Normalne jest, że dziecko ze związku na przykład Francuza z Polką, mieszkających w Wielkiej Brytanii będzie znało więcej języków - matka nauczy go polskiego, ojciec francuskiego, na co dzień będzie posługiwał się językiem angielskim i arabskim, do tego mogą go zapisać na kursy innych języków już od drugiego roku życia. W ten sposób wyrosnie nam poliglota. Jak można takie dzieci porównywać z wychowanymi przez jednojęzyczną, niewykształconą rodzinę, mieszkającą w Polsce?

- przy nauce języka kieruj się rozsądkiem. W Polsce panuje jakieś językowe szaleństwo - wymaga się od każdego biegłej znajomości kilku języków obcych do najprostszych prac.

- nie ucz się języka obcego, aby chwalić się przed znajomymi liczbą znanych języków, albo podrywać kobiety na cudzoziemca. To nie ma sensu. Stracisz tylko czas, a w ten sposób nie znajdziesz wartościowej dziewczyny. Ucz się tylko tego, co będzie potrzebne ci w życiu.

- znajomość języków to nie wszystko. Przeraża mnie widok poliglotów znających płynnie po kilka języków, odczytanych, po kilku fakultetach, którymi media manipulują, jak tylko zechcą.

- nie idzie ci w szkole? Nie załamuj się. Niektórzy moi znajomi wydawali się beztalenciami językowymi, w szkole mieli problemy z najprostszymi zwrotami grzecznościowymi, a po roku lub dwóch w Wielkiej Brytanii mówią płynnie po angielsku.

To, co napisałem, to tylko najbardziej podstawowe porady. Nie usłyszysz ich w szkołach, ani nie przeczytasz w podręcznikach. Chcę uświadomić ci tylko, że nie ma jednej, uniwersalnej, cudownej metody na nauczenie się języka. Opanowanie języka w stopniu zaawansowanym to ciężka praca połączona z systematycznością.

Polecane strony do nauki języka angielskiego:

learningenglish.voanews.com - dział do nauki języka angielskiego w amerykańskim portalu informacyjnym Voa News. Liczne artykuły z nagraniami mp3, możliwość pobrania na komputer w formacie mp3 oraz wydrukowania artykułu w formacie pdf. Różnorodna tematyka - od polityki po fragmenty książek. Polecane dla osób na poziomie A1-B2.

www.bbc.com - różne serwisy BBC, w których każdy znajdzie coś dla siebie. Bardzo dobry sposób na poznanie słownictwa, którego nie znajdziecie w podręcznikach języka angielskiego. Polecam "Magazyn" - dla początkujących "BBC Travel", "BBC Nature" oraz "BBC Future" dla bardziej zaawansowanych. Niestety, artykuły bez nagranej wymowy. W zamian napisane przystępnym językiem; właśnie stamtąd pochodzi sporo przykładowych zdań.

www.cnn.com - portal informacyjny dla osób na poziomie B2 i wyższym. Czasami trafiają się bardzo dobre (pod względem językowym) reportaże z różnych części świata oraz artykuły podróżnicze.

www.tatoeba.org - tworzony przez internautów korpus ze zdaniami przykładowymi różnych języków. Świetna inicjatywa, z mojej strony duży minus za przepisywanie zdań z gotowych opracowań przez sporą grupę internautów. Z tego powodu nie ma zdań z tego portalu w słowniku.

JAK ODNIEŚĆ SUKCES W ŻYCIU

Jak w każdym z moich popularnych słowników, umieszczam rady wyśmiewane przez ludzi sukcesu, które pozwolą ci uniknąć błędów popełnionych przeze mnie.

- 90% wiadomości nauczanych w szkołach nie przyda się w życiu do niczego, więc nie ma sensu stresować się sprawdzianami i ocenami na świadectwie. Byle tylko zdać do następnej klasy - zaoszczędzony czas lepiej przeznaczyć na przedmioty, z którymi planujecie związać swój dalszy rozwój oraz na naukę języków obcych światowych.

- wybierając zawód i profil kształcenia nie kieruj się radami doradców zawodowych. Porady doradców, które słyszałem w czasach szkoły podstawowej oraz technikum okazały się bezwartościowe. Naszym życiem w dużym stopniu rządzą okoliczności, na które nie masz wpływu - układy, rozwój nauki i techniki, sytuacja polityczna, stan zdrowia. Może się więc okazać, że w przyszłości twoje umiejętności i wykształcenie nie będą miały żadnej wartości.

- jeżeli trafisz na studia humanistyczne lub społeczne, studiuj tylko dla wymian międzynarodowych typu Socrates-Erasmus (impreza za pieniądze podatników), stypendiów, zniżek i imprez. Zamiast siedzenia w bibliotekach imprezuj, wyrobisz sobie układy, dzięki którym będzie ci łatwiej później znaleźć pracę. Czas przeznaczony na naukę to czas stracony, zdecydowana większość przedmiotów na kierunkach istnieje tylko po to, aby wykładowcy mogli mieć więcej godzin do odpracowania.

- nie pracuj za darmo. Zobaczysz, ile warta jest twoja praca, kiedy zachorujesz i będziesz potrzebował iść do lekarza. Czy wyobrażasz sobie pracującego za darmo piekarza, murarza, czy górnika? W mediach możesz przeczytać, iż dzięki darmowej pracy zostaniesz doceniony, a później znajdziesz dobrze płatną pracę lub zarobisz na swoich projektach. To bzdura. Jeżeli będziesz pracował za darmo, docenią cię jedynie plagiatorzy - inni będą kradli twoje pomysły i na nich zarabiali, a ty nie będziesz miał nic. Nagrodą może być satysfakcja, ale za satysfakcję nie opłacisz rachunków, leków, czy pilnych badań. Nie będzie cię stać nawet na pogrzeb.

- zapomnij o uczciwości. Kluczem do sukcesu jest podlizywanie się, rozpychanie się łokciami, intrygi, dążenie po trupach do celu i wyrzeczenie się wszelkich zasad. Uczciwość nie popłaca, podobnie jak honor, godność, czy trzymanie się wartości. Najlepiej mają bezwzględni karierowicze, wyzyskiwacze, sprzedawczyki i oportuniści. Uczciwi ludzie klepią biedę. Świat jest dla cwaniaków.

- włóż między bajki stwierdzenia typu "chcieć to móc". Bez układów i znajomości jesteś praktycznie bez szans, choćbyś nie wiem jak się starał. Wiem, niektórzy mawiają "nie poddawaj się" i tym podobne bzdury - stracisz wiele lat na dążenie do celu, a i tak ci się nie uda. Nieważne, ile włożysz pracy - ludzie będą cię tylko oceniać przez pryzmat posiadanych pieniędzy oraz stanowiska.

- świat kręci się wokół pieniądza. Wszyscy mówią o uczciwości, przyjaźni i tym podobnych wartościach, a tak naprawdę obowiązuje przysłowie "tyle jesteś wart, ile masz pieniędzy". Masz pieniądze, masz przyjaciół, cieszysz się życiem. Nie masz pieniędzy, nie masz nic.

- wbrew obiegowej opinii dobro nie powraca do tego, kto je czyni. Spójrz na tych, którzy pomagali innym, dzielili się lub pracowali za darmo, a na tych, którzy byli bezwzględni, pozbawionymi uczuć egoistami i patrzyli tylko na władzę i pieniądze. Kto lepiej na tym wyszedł? Odpowiedz sobie sam.

- staraj się jak najmniej siedzieć przy komputerze. Zamiast tego uprawiaj sport. Gdybym wcześniej wiedział, jakie konsekwencje zdrowotne będzie miała praca przy komputerze, pokierowałbym swoim życiem zupełnie inaczej.

- spróbuj odżywiać się zdrowo, chociaż w czasach jedzenia nafaszerowanego chemią to niemożliwe. Jedzenie fast-foodów, słodczy i picie słodzonych napojów za kilkanaście lub kilkadziesiąt lat zaowocuje poważnymi kłopotami zdrowotnymi, z nowotworami włącznie.

- nie snuj planów dotyczących odległej przyszłości. Może przyjdzie choroba, może przyjdzie wypadek i z planów będą nici. Korzystaj z życia, póki możesz. Nie martw się o emeryturę, bo pewnie i tak jej nie dożyjesz, a jeżeli dożyjesz, to emerytura będzie głodowa, o ile nie należysz do uprzywilejowanych grup zawodowych.

UWAGI I WYKAZ SKRÓTÓW

- słownik zawiera podstawowe słownictwo z tematów przerabianych na lekcjach języka angielskiego w szkołach i na studiach. Słownictwo zostało dobrane tak, aby ułatwić czytelnikowi powtórkę materiału i nie zamęczać go niepotrzebnymi słowami, występującymi bardzo rzadko.
- przy doborze słownictwa nie kierowałem się chęcią opublikowania jak największej liczby słówek, lecz postawiłem na przydatność. Listy słówek nie wyczerpują tematu, ale bez sensu byłoby tworzyć grupy tematyczne liczące na przykład kilka tysięcy słów dotyczących cech charakteru lub emocji i uczuć.
- słownik nie jest kompilacją istniejących słowników. Jest to publikacja napisana od zera, więc może się zdarzyć, iż w opracowanych tematach zabraknie jakichś elementarnych słówek, pomimo obecności słów dla zaawansowanych. To nieuniknione przy takim rozmiarze publikacji. Również niektóre strony z tematami mogą nie być wypełnione w stu procentach, na innych natomiast musiałem zrezygnować z niektórych słów lub zdań, aby zachować czytelność strony.
- słownik nie zawiera zapisu fonetycznego wymowy słów. Opracowanie takiego zapisu wydłużyłoby o kilka lat pracę nad słownikiem. Na następnych stronach umieściłem jednak wskazówki, jak sprawdzić wymowę pojedynczych słów lub jak utworzyć plik z wymową zdania lub wyrażenia.
- zadaniem słownika nie jest zastąpienie specjalistycznych słowników.
- w przypadku słów mogących oznaczać rzeczowniki i przymiotniki podawałem jedynie tłumaczenie rzeczownikowe, natomiast występowanie w znaczeniu przymiotnikowym czytelnik może śledzić na przykładzie ustalonych połączeń wyrazowych.
- nie zamieszczałem odmiany czasowników nieregularnych. Zabrakło mi na to czasu.
- tematy dotyczące edukacji zostały opracowane w stopniu minimalnym, ze względu na różnice w nazewnictwie placówek oświatowych w Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych.
- w dziale dodatki ze względu na układ treści musiałem skasować kilka przydatnych przysłów.
- słownik nie przeszedł przez korektę. Z góry przepraszam za błędy językowe i edytorskie.

Przykładowe zdania:

- przykładowe zdania zostały zaczerpnięte z prasy, portali internetowych, literatury pięknej oraz korpusu wielojęzycznego Intercorp opracowanego przez Uniwersytet Karola w Pradze. Tłumaczenie poszczególnych zdań nie zawsze jest takie, jak wydawałoby się niedoświadczonemu uczniowi, rozpoczynającemu dopiero naukę z językiem angielskim. Zdania doбираłem według własnego uznania, również kierując się kryterium przydatności.
- najwięcej zdań przykładowych zostało dodanych do tematów dotyczących człowieka, bezpieczeństwa publicznego, społeczeństwa i przyrody. Z kolei w niektórych tematach nie ma przykładowych zdań, bowiem tematyka pojawia się bardzo rzadko w literaturze lub prasie ogólnej.

Jak sprawdzić wymowę angielskich słów lub zdań:

Słownik nie zawiera zapisu fonetycznego słów. Wymowę można sprawdzić w następujący sposób:

www.diki.pl - rewelacyjny słownik angielsko-polski i polsko-angielski z nagraną wymową.

www.tolearnenglish.com/free/words/findwords.php - strona z nagraną wymową 21 tysięcy angielskich słów. Nagrania dostępne w formacie mp3, można pobrać na komputer i używać na przykład w programach do powtórki słówek.

www.fromtexttospeech.com - świetne syntezy mowy, przydatne do nauki wymowy wyrażen, zwrotów i całych zdań. Możliwość pobrania plików z wymową.

UŻYTE SKRÓTY:

adj. - przymiotnik
AmE - amerykański
arch. - archaizm
BrE - brytyjski
dk. - aspekt dokonany
f. - rodzaj żeński
lit. - słowo występujące głównie w literaturze
m. - rodzaj męski
mod. - zdanie zmodyfikowane (dotyczy zdań z korpusu tatoeba.org)
n. - rodzaj nijaki
ndk. - aspekt niedokonany
pot. - język potoczny
rzad. - słowo występujące rzadko

BIBLIOGRAFIA

Przy pracy nad tym słownikiem korzystałem z następujących stron internetowych:

SŁOWNIKI DWUJĘZYCZNE:

www.diki.pl - świetny słownik angielsko-polski i polsko-angielski z wymową
www.ling.pl - inny słownik wielojęzyczny
d-artagnan.x10.mx/szachy/sownik.pdf - słownik szachowy angielsko-polski (aut. Marcin Maciąga)
www.seamaster.pl/pdf/angielski-dla-zeglarzy.pdf - Angielski dla żeglarzy (aut. Andrzej Pochodaj)
www.polkadot.pl/nasze_sprawy/sport_i_dobre_samopoczucie/sowniczek_angielskich_terminow_przydatnych_u_fryzjera - słowniczej angielskich terminów przydatnych u fryzjera (aut. zespół Polkadot).

KORPUSY WIELOJĘZYCZNE:

www.korpus.cz - korpus wielojęzyczny opracowany przez Uniwersytet Karola w Pradze.
www.tatoeba.com - wielojęzyczny korpus przykładowych zdań opracowywany przez internautów.

PORTALE INFORMACYJNE:

www.bbc.com/news/ - serwis informacyjny BBC.
www.euronews.com - serwis informacyjny Euronews.
www.cnn.com - serwis informacyjny CNN.
www.dw.de - serwis informacyjny Deutsche Welle.
learningenglish.voanews.com - serwis informacyjny Voa News dla uczących się języka angielskiego.
www.guardian.co.uk - wersja internetowa gazety "The Guardian".

WYBRANE KSIĄŻKI:

Margaret Mitchell - *Gone With the Wind* (polski tytuł "Przeminęło z wiatrem")
Margaret George - *Mary, Queen of Scotland and the Isles : a novel*
Oliver Marina - *The Cobweb Cage*
Bram Stoker - *Dracula*
Daniel Defoe - *Robinson Crusoe*

I kilka innych tytułów, których nie pamiętam.

1. RODZINA

1.1 RODZINA - POJĘCIA OGÓLNE

ancestor - przodek
birth parent - rodzic biologiczny
black sheep of a family - czarna owca rodziny
close ties - bliskie więzi
descendant - potomek
distant descendant - daleki potomek
extended family - rodzina poszerzona (*wielopokoleniowa*)
familial - rodzinny
familial relations - relacje rodzinne
family - (*noun*) rodzina; (*adj.*) rodzinny
family life - życie rodzinne
family-oriented - dbający o rodzinę
family planning - planowanie rodziny
family ties - więzi rodzinne
family tradition - rodzinna tradycja
family tree - drzewo genealogiczne
firstborn - pierworodny
forebear (*lit.*) - przodek; antenat
forefather (*lit.*) - przodek
generation - pokolenie

heirloom - 1. dziedzictwo; scheda 2. pamiątka rodowa
household - gospodarstwo domowe
immediate family - najbliższa rodzina
line of ascent - linia wstępną
line of descent - linia zstępną
lineage - pochodzenie; ród; rodowód
lineal - w prostej linii
menage a trois - trójkąt małżeński
multi-generation family - rodzina wielopokoleniowa
numerous family - rodzina wielodzietna
on the spear side - po mieczu (w linii męskiej)
only child - jedynak
parentage - pochodzenie; ród
paterfamilias - ojciec rodziny
progeny - potomstwo
to raise - wychowywać
to raise a family - założyć rodzinę
spear side - linia męska
twin - bliźniak
upbringing - wychowanie

RODZINA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

He could see there was something wrong in her family.
 He had grown up with his family in Uppsala.
 My family is very important to me.
 She knew nothing about his family.
 The third family member was Harald Vanger.
 There was no Sara in the family.
 What a revoltingly sick family!

Zauważył, że w jej rodzinie coś jest nie tak.
 Wychowywał się u swojej rodziny w Uppsali.
 Moja rodzina jest dla mnie bardzo ważna.
 O jego rodzinie nie wiedziała nic.
 Trzecim członkiem rodziny był Harald Vagner.
 W rodzinie nie było żadnej Sary.
 Co za nienormalna rodzina!

1.2 CZŁONKOWIE RODZINY

aunt - ciotka
auntie - ciocia; ciotka
birth father - ojciec biologiczny
brother - brat
brother-in-law - szwagier
child - dziecko
daughter - córka
daughter-in-law - synowa
elder sister - starsza siostra
father - ojciec; tata
father-in-law - teść
gradnma - babcia
grandchildren - wnuki
grandfather - dziadek
grandmother - babcia
grandson - wnuk
granny - babcia; babunia
great-grandfather - pradziadek

half-brother - brat przyrodni
half-sister - siostra przyrodnia
mother - mama
mother-in-law - teściowa
nephew - siostrzeniec
niece - siostrzenica
parents - rodzice
putative father - domniemany ojciec
sibling - brat lub siostra
siblings - rodzeństwo
sire (*lit.*) - ojciec
sister - siostra
sister-in-law - bratowa
son - syn
son-in-law - zięć
step-father - ojczym
step-mother - macocha
uncle - wujek

CZŁONKOWIE RODZINY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Grandmother always stuck up for me.
 Harriet was the granddaughter of my brother.
 He and his mother lived with an aunt.
 He loves you very much, but he is not your father.
 He never mentioned his mother.
 He raised me like his own daughter.
 He's not getting my daughter.
 Her father was her only love.
 Her grandfather paused in the doorway.
 Her grandfather wanted desperately to see her.
 Her grandfather's voice had called out from beyond.
 His brother was a year younger.
 His father said no more.
 His father was gone.
 His mother whispered to Max to be strong.
 I also have a daughter from my first marriage.
 I don't have a little brother, but I have you.
 I have a family, loving aunts and a good home.
 I lost my mother when I was ten.
 I talked to my brother three hours ago.
 I'll have to talk to your father about that.
 I'm sorry about your father.
 If Anne were my daughter...
 It was his son.
 Laura looked deep in her sister's eyes.
 Let me tell you about my brother.
 Mother was drawn to her family more and more.
 My father went away one day.
 My grandmother once had a maid.
 My grandmother still talks about him.
 My son is my carer.
 Patrick hugged his mother tightly.
 Please grant your grandfather this one wish.
 She didn't choose her sister.
 She grasped her sister by the hand.
 She has two daughters and a son.
 She is a mother of a five-year-old daughter.
 She turned her swollen eyelids towards her sister.
 Tell that to my father.
 That had to be my grandfather.
 The son wanted to avoid his father's mistakes.
 The two brothers gave each other a hug.
 Their son was born a year after they got married.
 They are brothers.
 We were five brothers.
 What's the matter, my little sister?

Babcia zawsze mnie usprawiedliwiała.
 Harriet to wnuczka mojego brata.
 Mieszkał razem z matką u ciotki.
 On cię bardzo kocha, ale nie jest twoim ojcem.
 Ani razu nie wspomniał o matce.
 Wychowywała mnie jak własną córkę.
 Nie oddam mu (mojej) córki.
 Ojciec był jej jedyną miłością.
 Dziadek zatrzymał się w drzwiach.
 Dziadek rozpaczliwie chciał ją zobaczyć.
 Głos dziadka wołał do niej skądś z daleka.
 Jego brat był o rok młodszy.
 Ojciec nie powiedział już nic więcej.
 Nie miał już ojca.
 Matka szeptała Maxowi, żeby był silny.
 Mam jeszcze córkę z pierwszego małżeństwa.
 Ja nie mam braciszka, ale mam ciebie.
 Mam rodzinę, kochane ciotki i dobry dom.
 Straciłem matkę, gdy miałem dziesięć lat.
 Trzy godziny temu rozmawiałam z bratem.
 Porozmawiam o tym z twoim ojcem.
 Przykro mi z powodu twojego ojca.
 Gdyby Anna była moją córką...
 To był jego syn.
 Laura spojrzała siostrze głęboko w oczy.
 Pozwól, że opowiem o moim bracie.
 Matka czuła coraz większą więź z własną rodziną.
 Mój ojciec odszedł pewnego dnia.
 Moja babcia kiedyś była służącą.
 Babcia wciąż o nim mówi.
 Mój syn jest moim opiekunem.
 Patrick serdecznie uściskał matkę.
 Proszę, spełnij jedno życzenie swojego dziadka.
 Nie wybierała swojej siostry.
 Chwyliła siostrę za rękę.
 Miała dwie córki i syna.
 Ma pięcioletnią córkę.
 Spojrzała na siostrę oczami spuchniętymi od łez.
 Powiedz to mojemu ojcu.
 To musiał być mój dziadek.
 Syn chciał uniknąć błędów ojca.
 Dwaj bracia uścisnęli się.
 W rok po ślubie urodził im się syn.
 Są braćmi.
 Było nas pięciu braci.
 Co ci jest, siostrzyczko?

1.3 KREWNI

cousin - kuzyn (m.); kuzynka (f.)
cousinly - kuzynowski
extended family - dalsza rodzina
godchild - chrześniak
goddaughter - chrześniaczka
godfather - ojciec chrzestny
godmother - matka chrzestna
godson - chrześniak
kindred - 1. krewni; rodzina 2. pokrewieństwo

kinsfolk (*arch.*) - dalsza i bliższa rodzina
kinship - pokrewieństwo
kinsman - krewny; krewniak
kinswoman - krewna; krewniaczka
kith and kin (*arch.*) - przyjaciele i krewni
next of kin - najbliższy krewny
relatives - krewni
second cousin - kuzyn w drugiej linii
third cousin - kuzyn w trzeciej linii

1.4 WYDARZENIA RODZINNE

best wishes - najlepsze życzenia
birthday (*adj.*) - urodzinowy
birthday (*noun*) - urodziny
birthday boy - jubilat, solenizant (*obchodzący urodziny*)
birthday cake - tort urodzinowy
birthday girl - jubilatka, solenizantka (*obchodząca urodziny*)
birthday greetings - życzenia urodzinowe
birthday party - przyjęcie urodzinowe

birthday present - prezent urodzinowy
celebrate a birthday - obchodzić urodziny
to celebrate anniversary - świętować rocznicę
family reunion - spotkanie rodzinne; zjazd rodzinny
jubilee - jubileusz
name day - imieniny
wish list - lista życzeń
wishes - życzenia
with best wishes - z najlepszymi życzeniami

1.5 ŚLUB

to be betrothed to sb - być z kimś zaręczonym
best man - drużba
betroth (*arch.*) - zaręczyć kogoś z kimś
bridal - ślubny; weselny
bridal couple - młoda para
bridal gown - suknia ślubna
bride - panna młoda
bride-to-be - przyszła panna młoda
bridegroom - pan młody
bridesmaid - drużna
bridesman - drużba
church wedding - ślub kościelny
civil wedding - ślub cywilny
dowry - posag; wiano
to get married - brać ślub
gilded invitations - poślacane zaproszenia
guest list - lista gości
guests - goście
maid of honour (BrE) - drużna; świadek
marriage certificate - akt ślubu
marriage vow - przysięga ślubna
to marry - poślubić; ożenić się; wychodzić za męża
to marry someone - poślubić kogoś

matchmaker - swat (m.); swatka (f.)
matchmaking - swatanie; swaty
matron of honour (BrE) - starościna wesela
newly-weds - nowożeńcy; państwo młodzi; młoda para
nuptial - ślub; zaślubiny; ślubny; weselny
to plight troth (*arch.*) - obietnicę małżeńską
royal wedding - ślub królewski
stag party - wieczór kawalerski
suitor - konkurent (*do ręki kobiety*)
to tie the knot - zawiązać węzeł małżeński (*pobrać się*)
to wed - 1. żenić się; wychodzić za męża
to wedd - poślubić; poślubić
wedding - ślub; wesele
wedding anniversary - rocznica ślubu
wedding ceremony - ceremonia ślubna
wedding couple - młoda para
wedding day - dzień ślubu
wedding dress - suknia ślubna
wedding present - prezent ślubny
wedding procession - orszak ślubny
wedding ring - obrączka ślubna

ŚLUB - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Eduardo gave the bride away.
 He asked me the groom's occupation.
 He returned home on the morning of the wedding day.
 He spent too much on her wedding.
 I doubt anyone was looking at the bride.
 I dreamed of my wedding and looked forward to it.
 It was a magnificent wedding.
 It was at my wedding.
 Miss Lydia is going to be married.
 No wedding ring on her finger.
 Now you have to kiss the groom.
 The bride and bridegroom set off for Kent.
 The bride and her mother.
 The groom was never the subject of the wedding.
 The groom's father and I are colleagues.
 The wedding is scheduled for July 10.
 The wedding took place in Warsaw.
 The young bride was no longer young.
 You didn't come to my wedding.

Eduardo prowadził pannę młodą.
 Pytał się mnie o zawód pana młodego.
 Wrócił do domu rano, w dzień swojego ślubu.
 Za dużo wydał na jej ślub.
 Wątpię, czy ktokolwiek patrzył na pannę młodą.
 Marzyłem o ślubie i cieszyłem się myślą o nim.
 To był wspaniały ślub.
 Stało się to na moim ślubie.
 Panna Lydia wychodzi za męża.
 Nie miała obrączki.
 Teraz możesz pocałować pana młodego.
 Panna młoda i pan młody odjechali do Kent.
 Panna młoda i jej matka.
 Pan młody nigdy nie był podmiotem ślubu.
 Ojciec pana młodego to mój kolega.
 Ślub jest zaplanowany na 10 czerwca.
 Ślub odbył się w Warszawie.
 Panna młoda nie była już młoda.
 Nie przyszedłeś na mój ślub.

1.6 MAŁŻEŃSTWO

adulterer - cudzołożnik
adulteress - cudzołożnica
adultery - cudzołóstwo
arranged marriage - małżeństwo zaaranżowane przez rodziców
diamond wedding - diamentowe gody
to enter into wedlock - zawrzeć związek małżeński
fortune hunter - łowca posagów
golden wedding - złote gody
husband - mąż
to intermarry - *żenić się z członkiem innej grupy społecznej*
marital - małżeński
marital bliss - szczęście małżeńskie

marriage - małżeństwo
marriage of convenience - małżeństwo z rozsądku
married - zamężna
misalliance - mezalians
mismatched couple - źle dobrana para
pre-nuptial agreement - intercyza
remarriage - powtórne małżeństwo
silver wedding - srebrne gody
spouse - małżonek; małżonka
ties of marriage - więzi małżeńskie
toxic relationship - toksyczny związek
wedding anniversary - rocznica ślubu
wedlock (*arch.*) - małżeństwo; związek małżeński
wife - żona

MAŁŻEŃSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Arnim loves his young wife.
 Don't tell me that you have an unhappy marriage.
 He adored his wife.
 He called his wife, but there was no answer.
 Her husband had gone away on business.
 Her husband had plenty of interesting friends.
 His own marriage had collapsed.
 His wife was severely injured.
 I never got married.
 I want you to be my wife.
 I was speaking with your wife a little while ago.
 Monsieur Jacques and his wife.
 My husband is the court usher.
 My wife wanted to walk on.
 She begged her husband to make her pregnant.
 She had not remarried.
 She lost a husband and son in Mauthausen.
 She went to her husband and pulled at his shoulders.
 Their marriage was on the rocks.
 Their marriage was totally haywire.
 These are ugly words for a husband to hear.
 They never mean to marry.
 Trudy slept around throughout our marriage.
 We've found your husband.
 What's the most difficult thing in marriage?

Arnim kocha swoją młodą żonę.
 Nie mów mi, że jesteś nieszczęśliwa w małżeństwie.
 Uwielbiał (swoją) żonę.
 Zadzwonił do żony, ale nikt nie podniósł słuchawki.
 Jej mąż wyjechał na delegację.
 Jej mąż miał wielu interesujących znajomych.
 Jego własne małżeństwo rozpadło się.
 Jego żona odniosła poważne obrażenia.
 Nigdy nie wyszłam za mąż.
 Chcę, abyś została moją żoną.
 Przed chwilą rozmawiałem z pańską żoną.
 Monsieur Jacques z małżonką.
 Mój mąż jest woźnym sądowym.
 Moja żona chciała iść dalej.
 Poprosiła męża, by uczynił ją brzemienną.
 Nie wyszła ponownie za mąż.
 Straciła w Mauthausen męża i syna.
 Podeszła do męża i szarpnęła go za ramiona.
 Ich małżeństwo chyliło się ku upadkowi.
 Ich małżeństwo to było jedno wielkie wariactwo.
 Takich słów żaden mąż nie słuca.
 Nie zamierzają wychodzić za mąż.
 Trudy zdradzała mnie od początku małżeństwa.
 Odnaleźliśmy pani męża.
 Co w małżeństwie jest najtrudniejsze?

1.7 ROZWÓD

alimony - alimenty
breakdown of marriage - rozpad małżeństwa
broken marriage - rozbite małżeństwo
clash of personalities - niezgodność charakterów
custody battle - walka o opiekę nad dziećmi
decree absolute - prawomocny wyrok rozwodowy
decree nisi - *nieprawomocny wyrok w sprawie rozwodowej*
divorce - rozwód
divorce papers - dokumenty rozwodowe

divorce settlement - ugoda rozwodowa (*finansowa*)
divorcee - rozwodnik (m.); rozwódka (f.)
fidelity - wierność
infidelity - zdrada; niewierność
legal separation - separacja (*orzeczona przez sąd*)
separated - w separacji
separation - separacja
settlement - spłata (*małżonka*)
to split - rozstać się; zerwać (*ze sobą*)
trial separation - próbna separacja

ROZWÓD - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A month after the wedding she divorced him.
 Forget the divorce.
 His parents separated when he was a year old.
 His wife filed for divorce.
 I suspect it will end in divorce.
 Patrick wants the divorce.
 She had divorced me.
 The divorce is no problem.
 The divorce lawyer that Eden's paying for.
 The divorce was the least of her worries.
 The singer split from third husband.
 Two marriages, two divorces, four children.
 We agreed to divorce.
 We're getting a divorce.

W miesiąc po ślubie rozwiodła się z nim.
 Zapomnij o rozwodzie.
 Jego rodzice zdecydowali się na separację, kiedy miał rok.
 Jego żona zażądała rozwodu.
 Podejrzewam, że skończy się to rozwodem.
 Patrick chce rozwodu.
 Rozwiodła się ze mną.
 Rozwód to nie problem.
 Prawnik od rozwodów, którego opłaciła Eden.
 Rozwód był najmniejszym z jej zmartwień.
 Piosenkarka rozstała się z trzecim mężem.
 Dwa małżeństwa, dwa rozwody, czworo dzieci.
 Uzgodniliśmy, że się rozwiedziemy.
 Rozwodzimy się.

1.8 ADOPCJA

adoption - adopcja
adoption agency - agencja adopcyjna
foster family - rodzina zastępcza
foster parents - przybrani rodzice
foster-child - przybrane dziecko

fostering - wychowywanie przybranego dziecka
to give up for adoption - oddać do adopcji
orphan - sierota
to orphan - osierocić

ADOPCJA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Ann was given up for adoption.
 He was taken in by an orphanage.
 She found out she was adopted.
 She was adopted as a baby.
 She was placed in foster care.
 They launched a search for her biological daughter.
 When I was eight months old I was adopted.

Ann została oddana do adopcji.
 Został zabrany do sierocińca.
 Dowiedziała się, że jest adoptowana.
 Jako dziecko została adoptowana.
 Została umieszczona w rodzinie zastępczej.
 Rozpoczęli poszukiwania jej biologicznych rodziców.
 Kiedy miałam osiem miesięcy, zostałam adoptowana.

2. OD NARODZIN DO ŚMIERCI

2.1 CIAŻA I PORÓD

to abort - dokonać aborcji
abortion - aborcja
antenatal - badanie prenatalne
baby hatch - okno życia
birth certificate - akt urodzenia
birth defect - wada wrodzona
birth pangs (AmE) - bóle porodowe
birth register - rejestr urodzeń
birthrate - współczynnik urodzeń
cesarean section - cesarskie cięcie
childbearing - macierzyństwo
childbed (*arch.*) - poród
childbirth - poród
conception - poczęcie
to expect a baby - spodziewać się dziecka
expectant mother - przyszła matka
false pregnancy - ciąża urojona
fertilization - zapłodnienie
foetal - płodowy
foetus - płód
to get pregnant - zająć w ciążę
home birth - poród domowy
hospital birth - poród szpitalny
in vitro fertilization - zapłodnienie in vitro
labour pains - bóle porodowe
to legalise abortion - zalegalizować aborcję
maternal - macierzyński

maternity - macierzyństwo
maternity dress - suknia ciążowa
maternity hospital - szpital położniczy
midwife - położna
miscarriage - poronienie
mother-to-be - przyszła matka
motherhood - macierzyństwo
motherly - macierzyński; matczyzny
natural childbirth - poród naturalny
parent-to-be - przyszły rodzic
parturition - poród
postnatal - poporodowy
postnatal depression - depresja poporodowa
pregnancy - ciąża
pregnancy test - test ciążowy
pregnant woman - kobieta w ciąży
premature baby - wcześniak
quadruplets - czworaczki
quintuplets - pięcioraczki
stillbirth - *urodzenie martwego dziecka*
surrogacy - surogactwo
surrogate mother - surogatka
test-tube baby - dziecko z probówki
three months pregnant - w trzecim miesiącu ciąży
total ban of abortion - całkowity zakaz aborcji
triplets - trojaczki
umbilical cord - pępowina

CIAŻA I PORÓD - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Children will be taken from their mothers at birth.
 Fifty percent of all children died at birth.
 He was born in Tarnow, southern Poland.
 He was born on the same day as me.
 Her mother also gave birth to three more children.
 It occurred to him that his wife was pregnant again.
 Madame Daville was in the fourth month of pregnancy.
 She gave birth at 27 weeks.
 She gave birth to a daughter.
 She had an abortion.
 She hid the pregnancy from her parents.
 She is four months pregnant.
 She was frankly and hugely pregnant.
 That's where I was born.
 The final stage of birth had begun.
 The last weeks of her pregnancy.
 The women from the village helped her at the birth.
 Trudy was very pregnant at the time.

Dzieci zaraz po porodzie będą odbierane matkom.
 Pięćdziesiąt procent dzieci umiera podczas porodu.
 Urodził się w Tarnowie, w południowej Polsce.
 Urodził się tego samego dnia co ja.
 Jej matka urodziła jeszcze troje dzieci.
 Dotarło do niego, że żona znów jest w ciąży.
 Pani Daville była w czwartym miesiącu ciąży.
 Urodziła w 27 tygodniu.
 Urodziła córkę.
 Usunęła ciążę.
 Ukrywała ciążę przez (swoimi) rodzicami.
 Jest w czwartym miesiącu ciąży.
 Była w ciąży, szczerzej i ogromnej.
 Tam się urodziłem.
 Rozpoczęła się ostatnia faza porodu.
 Ostatnie miesiące (jej) ciąży.
 Kobiety ze wsi pomogły jej przy porodzie.
 Trudy była wtedy w ciąży.

2.2 DZIECIŃSTWO

baby - niemowlę; dziecko
baby boy - chłopczyk
baby carriage (AmE) - wózek dziecięcy
baby clothes - ubranka dla dzieci
baby girl - dziewczynka
baby walker - chodzik
babyhood - niemowlęctwo; okres niemowlęcy
babyish - 1. dziecinny 2. dziecięcy
babysitter - opiekunka do dziecka
to be weaned on sth - wychować się na czymś
bib - śliniaczek
boyhood - wiek chłopięcy
breast pump - laktator; odciągacz pokarmu
to breast-feed - karmić piersią
to bring up - wychowywać
to change a baby - przewijać niemowlę
child - dziecko
child benefit (BrE) - zasiłek na dziecko
child development - rozwój dziecka
child prodigy - cudowne dziecko
child-mind - opieka nad dzieckiem
childhood friend - przyjaciel z dzieciństwa
childhood memories - wspomnienia z dzieciństwa
childish - dziecinny
childishly - dziecinnie; infantylnie
childishness - dziecinność; infantylność
childminder - opiekunka do dziecka
children - dzieci
cradle - kołyska
to crawl - raczkować
creche (BrE) - żłobek
diaper (AmE) - pielucha; pieluszka
don't be a baby! - nie bądź dzieckiem!
to dribble - ślinić się (*o dziecku*)
dummy - smoczek
early childhood - wczesne dzieciństwo
fairy - wróżka
fairy godmother - dobra wróżka
fairy tale - bajka
fatherhood - ojcostwo
feeding bottle - butelka dla niemowląt

girlhood - wiek dziewczęcy (*dziewczynki*)
gurgle - gaworzenie (*dziecka*)
infancy - niemowlęctwo
infant - niemowlę
layette - wyprawka niemowlęca
lullaby - kołysanka
mannerly - dobrze wychowany
motherliness - matczyna troska
motherly - matczyny
nappy - pieluszka
nappy rash - odparzenie od pieluszki
to neglect of children - zaniedbywać dzieci
pacifier (AmE) - smoczek
parent education - edukacja rodzicielska
parent training - szkolenie rodzicielskie
parenthood - rodzicielstwo
parenting - wychowywanie dzieci
playmate - kolega (*zabaw dziecięcych*)
potty - nocnik
pram (BrE) - wózek dziecięcy (*z budką*)
precocious child - dziecko dojrzałe nad wiek
precociousness - wczesny rozwój
problematic child - trudne dziecko
pushchair - wózek dziecięcy (*z siedzeniem*)
rebellious child - nieposłuszne dziecko
rompers - pajacyk (*ubranie*)
sheltered upbringing - wychowywanie pod kloszem
sling - chusta do noszenia dziecka
to smack - dać klapsa (*dziecku*)
to spank - dawać klapsa; dać klapsa
strict upbringing - surowe wychowanie
stroller (AmE) - wózek dziecięcy
to suckle - 1. karmić piersią 2. ssać pierś
tender age - wiek dziecięcy
toddler - brzdąc; berbec
tot - szkrab; brzdąc
troublesome child - nieznośne dziecko
upbringing - wychowanie
wayward child - niesforne dziecko
to wean - odstawić dziecko od piersi
weaning - odstawienie od piersi

DZIECIŃSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA"

We thought of the happy days of childhood.
 I know it from my childhood.
 You were just a kid.
 She began nursing her child again.
 We speak of them only to children.
 Many women held babies in one arm.
 Alice caught the baby with some difficulty.
 Twins nurtured side by side in the same cradle.
 That was the end of the happy childhood.
 The first games of boyhood.
 I had an excellent childhood.
 Children need time to grow.
 He was neglected at home as a child.
 She was beaten with a belt.
 The boy lived with his grandmother.

Myśleliśmy o szczęśliwych czasach dzieciństwa.
 Znam to z dzieciństwa.
 Byłeś tylko dzieckiem.
 Znów zaczęła niańczyć swoje dziecko.
 Mówimy o tym jedynie dzieciom.
 Niektóre kobiety trzymały na ręku niemowlęta.
 Alicja z trudem pochwyciła niemowlę.
 Bliźnięta ułożone przy sobie w jednej kołysce.
 To był koniec szczęśliwego dzieciństwa.
 Pierwsze chłopięce zabawy.
 Miałam wspaniałe dzieciństwo.
 Dzieci potrzebują czasu, aby dorosnąć.
 Był zaniedbywany w domu jako dziecko.
 Była bita pasem.
 Chłopiec żył z babcią.

ZABAWY I ZABAWKI

backgammon - tryktrak (*gra planszowa*)
ball - piłka
balloon - balonik; balon
balloon popped - balon pękł
blind man's buff - ciuciubabka
board game - gra planszowa
bucket - wiaderko (*zabawka*)
to build sandcastles - budować zamki z piasku
children at play - bawiące się dzieci
cuddly toy - przytulanka
doll - lalka
dollhouse - domek dla lalek
fluffy toy - pluszowa zabawka
to fly a kite - puszczać latawca
fun vehicle - jeździełko
hare and hounds - podchody (*zabawa*)
hopscotch - gra w klasy
kite - latawiec
pail and shovel - wiaderko i łopátka
pedal car - dziecięcy samochód na pedały
peekaboo - zabawa w chowanego
pillow fight - bitwa na poduszki
pinwheel - wiatraczek (*zabawka*)
to play - bawić się
to play pirates - bawić się w piratów

playground - plac zabaw
playhouse (BrE) - domek do zabawy
to pull the rope - przeciągać linę
rag doll - szmaciana lalka
rattle - grzechotka
rocking horse - konik na biegunach
rolling down a hillside - turlanie się z góry
sand castle - zamek z piasku
sandbox (AmE) - piaskownica
sandpit (BrE) - piaskownica
seeing the stars - wpatrywanie się w gwiazdy
seesaw - huśtawka
spade - łopátka (*zabawka*)
stuffed toy - pluszowa zabawka
swing - huśtawka
tag - berek
talking phone - mówiący telefon
teddy bear - miś pluszowy
teether - gryzak
toy - zabawka
toy car - samochodzik
toy soldier - żołnierz
tricycle - rower trójkołowy
wendy house (BrE) - domek do zabawy

2.3 MŁODOŚĆ

adolescent - nastolatek; młodzieniec (13-18 lat)
ageless - 1. wiecznie młody 2. wieczny
agelessness - wieczna młodość
at a precociously young age - w bardzo młodym wieku
callow - niedoświadczony; niedojrzały; nieopierzony
callow youth - żółtodziób
callowness - brak doświadczenia; niedojrzałość
to chase petticoats - uganiać się za spódniczkami
to cherish illusions - łudzić się; żyć iluzjami
gilded youth (BrE) - złota młodzież
hobbledehoy - młokos; chłystek
in the flush of youth - w pełni młodości
juvenile - młodociany
life of dissipate - hulaszczę życie
marriageable - w wieku odpowiednim do małżeństwa
minor - niepełnoletni
misspent youth - zmarnowana młodość
peer - rówieśnik

peer group - grupa rówieśnicza
peer pressure - presja rówieśników
plans for the future - plany na przyszłość
puberty - okres dojrzewania
reach puberty - osiągnąć wiek dojrzewania
rejuvenation - odmłodzenie
to run away from home - uciekać z domu; uciec z domu
steady girlfriend - stała dziewczyna
teenager - nastolatek
under age - niepełnoletni
world of illusions - świat iluzji
youngster - 1. dziecko 2. młody człowiek; młodzieniec
youth culture - kultura młodzieżowa
youth development - rozwój młodzieży
youth group - grupa młodzieży
youthful - młody; młodzieńczy
youthfulness - młodość; młodzieńczość

MŁODOŚĆ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Girls and boys are growing up faster.
 His ideals had been shattered and his youth was over.
 Have my parents forgotten that they were young once?
 That picture is from when he was young.
 She had referred to his youth as a thing of the past.
 When he was very young, he was shy.
 From her youth on, she hated parades.
 His last great act of youthful defiance.
 He seemed to have the vigour of youth.
 Where were the freedom and daring of youth?
 I was no doubt idealizing my own youth.
 Youth and beauty must come first.
 I envy you your eternal youth.
 He had some troubled years in his teens.
 I was raised in Winchester.
 Never stop dreaming.
 Pain is part of growing up.
 The days of my youth.
 They began to grow up.

Dziewczyny i chłopcy dorastają szybciej.
 Jego ideały uleciały, a młodość minęła.
 Czy moi rodzice zapomnieli o swojej młodości?
 Obraz pochodzi z jego młodości.
 Mówiła o jego młodości jak o czymś minionym.
 We wczesnej młodości był nieśmiały.
 Od młodości nienawidziła pochodów.
 Jego ostatni wielki akt młodzieńczego buntu.
 Zdawał się tryskać młodzieńczą energią.
 Gdzie była wolność i odwaga młodości?
 Bez wątplenia idealizowałem swoją młodość.
 Młodość i piękno mają pierwszeństwo.
 Zazdroszczę ci wiecznej młodości.
 Jako nastolatekowi nie było mu lekko.
 Wyrastałam w Winchester.
 Nigdy nie rezygnuj z marzeń.
 Cierpienie/Ból jest częścią dorastania.
 Dni mej młodości.
 Zaczęli dorastać.

2.4 ŻYCIE DOROSŁE

adult life - życie dorosłe
adulthood - dojrzałość; dorosłość
adventure life - życie pełne przygód
breadwinner - żywiciel rodziny
brio (*lit.*) - werwa; wigor
career choice - wybór ścieżki kariery
childbearing age - wiek rozrodczy
choice - wybór
coming of age - osiągnięcie pełnoletności
conscious choice - świadomy wybór
distant memory - odległe wspomnienie
from personal experience - z własnego doświadczenia
to fulfil a dream - spełnić marzenie
grown-up - dorosły
to hark back - wspominać
heyday - najlepszy okres
indelible experience - niezapomniane doświadczenie
to lead somebody astray - sprowadzać kogoś na złą drogę
legal age - pełnoletność
life experience - doświadczenie życiowe
life satisfaction - zadowolenie z życia
life story - historia życia
to live an exemplary life - prowadzić przykładne życie
to live in the present - żyć chwilą obecną
to live it up - używać życia
manhood - wiek męski
mature - dojrzały

maturity - dojrzałość
menopause - menopauza; klimakterium
mid-life crisis - kryzys wieku średniego
middle age - średni wiek
misty memories - mgliste wspomnienia
mortal coil - życie; padół życia
pernicious influence - zgubny wpływ
prime - najlepsze lata
redolent - przywołujący wspomnienia
to remember vaguely - pamiętać jak przez mgłę
reminder - przypomnienie
to reminisce - wspominać
reminiscence - wspomnienie
reminiscent smile - uśmiech na wspomnienie o czymś
to sear - pozostawić ślad (*w pamięci*)
to shilly-shally - wahać się; być niezdecydowanym
spinster - stara panna
to start a new life - rozpocząć nowe życie
start a new chapter in life - rozpocząć nowy rozdział życia
to talk reminiscently of sb - z rozrzewnieniem wspominać kogoś
thirtysomething - osoba pomiędzy 30 a 39 rokiem życia
treadmill - monotonia; kierat
to trigger a memory - wywołać wspomnienie
tvestigial memory - mętne wspomnienie
unattainable dream - nieosiągalne marzenie

2.5 STAROŚĆ

<p>advancing age - postępujące lata (<i>starzenie się</i>) afflicts of the old age - dolegliwości wieku starczego to age gracefully - starzeć się z gracją Alzheimer's disease - choroba Alzheimera to arrest ageing - powstrzymać starzenie się autumn years - jesień życia centenarian - stululek decrepit - zniedołężniały; zgrzybiały dementia - demencja dotage - podeszły wiek greybeard (BrE) - starzec (<i>obraźliwie</i>) hoariness - sędziwy wiek infirmity - zniedołężnienie late in life - w późnym wieku lifespan - długość życia to live to a ripe old age - dożyć sędziwego wieku liver spot - plama wątrobowa longevity - długowieczność</p>	<p>nursing home - dom spokojnej starości octogenarian - osiemdziesięciolatek old age - starość old folk - starzy ludzie old lady (arch.) - starsza pani pension - emerytura (<i>pieniądze</i>) pensioner (BrE) - emeryt (m.); emerytka (f.) to retire - przejść na emeryturę retiree (AmE) - emeryt (m.); emerytka (f.) retirement - emerytura (stan) retirement age - wiek emerytalny second childhood - druga młodość senile - starczy senility - starość; zniedołężniałość starcza seniority - starszeństwo signs of old age - oznaki starości spinster (arch.) - stara panna twilight years - schyłek życia</p>
---	--

STAROŚĆ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

The old man looked at the youth.
 No one should be alone in their old age.
 She only saw old age which was beginning to gnaw at her.
 All this was due to age.
 The old that is strong does not wither.
 He spent his final 12 months in a nursing home.
 The doctors promised to save the old man.
 Old an alone.
 The old woman asked him to swear again.
 The only people in the pews were old men and old women.
 The old woman led the boy to a room.

Starzec patrzył na młodzieńca.
 Nikt nie powinien zostawać sam na starość.
 Widziała jedynie starość, która zaczęła ją trawić.
 Wszystko to świadczyło o starości.
 Nie każdą siłę starość zniszczy.
 Ostatnie 12 miesięcy życia spędził w domu opieki.
 Lekarze obiecali uratować staruszka.
 Stary i samotny.
 Staruszka poprosiła, żeby jeszcze raz przysiągł.
 W ławkach siedzieli tylko starcy i staruszki.
 Staruszka poprowadziła chłopca do pokoju.

2.6 ŚMIERĆ

<p>afterlife - życie pośmiertne autopsy - sekcja zwłok to be afraid of death - bać się śmierci to be presumed dead - zostać uznanym za zmarłego to be turning in one's grave - przewracać się w grobie beheading - ścięcie bereaved - pogrążony w smutku cadaver (AmE) - zwłoki to commit suicide - popełnić samobójstwo coroner - koroner corpse - zwłoki to cremate - skremować cremation - kremacja crematorium - krematorium dead - martwy dead body - zwłoki death - śmierć death by hanging - śmierć przez powieszenie death certificate - akt zgonu death wish - pragnienie śmierci decease - śmierć; zgon deceased - nieboszczyk; zmarły demise - zgon to die - umrzeć to die an agonizing death - umrzeć w męczarniach to die the death of a martyr - umrzeć męczeńską śmiercią to die with dignity - umrzeć z godnością dowager - wdowa z tytułem po zmarłym mężu dying - umieranie; umierający dying wish - ostatnie życzenie epitaph - epitafium euthanasia - eutanazja execution - egzekucja</p>	<p>fratricide - bratobójstwo to grieve - opłakiwać (<i>kogoś</i>) to have a brush with death - otrzeć się o śmierć heartfelt sympathy - szczere wyrazy współczucia hospice - hospicjum to kick the bucket - kopnąć w kalendarz to kill - zabić morgue - kostnica mortal - 1. (noun) śmiertelnik 2. (adj.) śmiertelny mortal remains - zwłoki to mourn - opłakiwać mourning - żałoba mourning band - opaska żałobna national mourning - żałoba narodowa no signs of life - brak oznak życia obituary - nekrolog on deathbed - na łożu śmierci patricide - ojcobójstwo to perform an autopsy - przeprowadzić sekcję zwłok to perish - zginąć premature death - przedwczesna śmierć to profane human remains - bezcześcić zwłoki to slit your wrists - podcinać sobie żyły slow death - powolna śmierć soul - dusza stoning - ukamienowanie suicide - samobójstwo suicide attempt - próba samobójcza suicide note - list pożegnalny (<i>samobójcy</i>) suicide rate - liczba samobójstw untimely death - przedwczesna śmierć widow - wdowa widower - wdowiec widowhood - wdowieństwo</p>
--	--

ŚMIERĆ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Animals have the right to a merciful death.
 Cowards are afraid of dying.
 He apparently took his own life.
 He died for my sins.
 He died from pancreatic cancer.
 He died on the way to hospital.
 He died this morning.
 He first requested euthanasia in 2011.
 He had died a gruesome death.
 He has died at the age of 85.
 He is survived by his wife and four sons.
 He pictured her death.
 He was eleven when his father died.
 His death is a profound loss for science.
 I felt the fear of death.
 I lost my husband and my best friend.
 I saw your brother a few minutes before he died.
 I will take my life today.
 I would die before I break that trust.
 In the desert, disobedience means death.
 Jonathan thought he was going to die.

Zwierzęta mają prawo do miłosiernej śmierci.
 Tchorze boją się śmierci.
 Najprawdopodobniej odebrał sobie życie.
 On umarł za moje grzechy.
 Zmarł na raka trzustki.
 Zmarł w drodze do szpitala.
 Umarł dziś rano.
 Po raz pierwszy poprosił o eutanazję w 2011 roku.
 Poniósł makabryczną śmierć.
 Zmarł w wieku 85 lat.
 Zostawił żonę i czterech synów. (*po śmierci*)
 Wyobrażał sobie jej śmierć.
 Miał osiem lat, kiedy umarł jego ojciec.
 Jego śmierć stanowi niepowetowaną stratę dla nauki.
 Bałem się śmierci.
 Straciłam mojego męża i najlepszego przyjaciela.
 Widziałem twojego brata na kilka minut przed śmiercią.
 Dziś odbiorę sobie życie.
 Wolę umrzeć niż zawieść zaufanie.
 Na pustyni nieposłuszeństwo równe jest śmierci.
 Jonathan myślał, że umrze.

ŚMIERĆ - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

She died after a short illness.	Zmarła po krótkiej chorobie.
She died an hour later in hospital.	Zmarła godzinę później w szpitalu.
She died from natural causes.	Zmarła z przyczyn naturalnych.
She may die.	Ona może umrzeć.
She simply wanted to postpone death.	Chciała tylko oddalić śmierć.
She wanted to die.	Chciała umrzeć.
The Belgian parliament legalised euthanasia in 2001.	Belgijski parlament zalegalizował eutanazję w 2001 roku.
The death of Claudia has shocked the nation.	Śmierć Klaudii zszokowała naród.
The president gave his condolences to the families.	Prezydent złożył rodzinom kondolencje.
The sun is setting and death not yet come.	Słońce chyli się ku zachodowi, a śmierć nie nadchodzi.
They do not fear death.	Nie lękają się śmierci.
Up to a certain moment our death seems distant.	Do pewnej chwili śmierć pozostaje czymś odległym.
Would you have them die in vain?	Pozwolisz im umrzeć na marne?
You are going to die in a moment.	Za chwilę umrzesz.
You lived your life in a loving way, and died with dignity.	Żyłeś otoczony miłością i umarłeś godnie.

2.7 SPADEK

devisor - spadkodawca; testator	inheritance - spadkowy
to disinherit - wydziedziczyć	inheritance tax - podatek spadkowy
disinheritance - wydziedziczenie	inheritor - spadkobierca
forced share - zachówek	last will - ostatnia wola
heir - spadkobierca	legitimate - zachówek
heir apparent - prawowity spadkobierca	lineal descendant - zstępny
heir collateral - spadkobierca w linii bocznej	testamentary - testamentowy
heir presumptive - domniemany spadkobierca	testamentary capacity - zdolność testamentowa
heiress - spadkobierczyni	testator - spadkodawca; testator
heirship - spadek; dziedzictwo	

2.8 CMENTARZ

burial ground - cmentarz; cmentarzysko	headstone - nagrobek
burial mound - kurhan	Jewish cemetery - cmentarz żydowski
cemetery - 1. (noun) cmentarz 2. (adj.) cmentarny	last resting place - miejsce ostatniego spoczynku
churchyard - cmentarz przy kościele	memorial - tablica pamiątkowa
columbarium - kolumbarium	military cemetery - cmentarz wojskowy
epitaph - epitafium (<i>napis na grobie</i>)	necropolis - nekropolia
grave - grób	rest in peace (RIP) - spoczywaj w pokoju
gravedigger - grabarz	tomb - grobowiec
gravestone - nagrobek	war memorial - pomnik poległych
graveyard - cmentarz	

CMENTARZ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Cemeteries in Bohemia are like gardens.	Cmentarze w Czechach przypominają ogrody.
Flowers on graves belong to the living.	Kwiaty na grobach należą do żywych.
Grass and weeds grew rank over the whole cemetery.	Cały cmentarz był bujnie porośły trawą i zielskiem.
He picked out his cemetery plot.	Wybrał sobie miejsce na cmentarzu.
He stepped away from the tomb.	Odszedł nieco od grobu.
Peace always reigns in the cemetery.	Na cmentarzach zawsze panuje spokój.
That was where his grave would be.	To było miejsce na jego grób.
The camerlegno knelt before the tomb.	Kamerling uklęknął przy grobie.
The cemetery was vanity transmogrified into stone.	Ten cmentarz był próżnością przekutą w kamień.
The graves are covered with grass and colourful flowers.	Groby porastają trawą i kolorowymi kwiatami.
The graveyard was overgrown and neglected.	Cmentarz był zarośnięty i zaniedbany.
Their graves had never been found.	Ich grobów nigdy nie odnaleziono.
They saw an unfamiliar girl kneeling by the tomb.	Zobaczyli nieznaną dziewczynę klęczącą przy grobie.
Thousands of people were buried here.	Pochowano tu tysiące ludzi.
Tombs contain bodies.	W grobach znajdują się ciała.

2.9 POGRZEB

to bemoan - opłakiwać
bier - nosze pogrzebowe
to bury - pogrzebać
casket - 1. urna (*na prochy*); 2. trumna (AmE)
cinerary urn - urna z prochami
coffin - trumna
death knell - dzwony pogrzebowe
to dig grave - kopać grób
entombment - złożenie do grobu
eulogy - pogrzebowa
exhumation - ekshumacja
to exhume - ekshumować
funeral - pogrzeb
funeral home - dom pogrzebowy
funeral parlour (BrE) - dom pogrzebowy
funeral procession - kondukt pogrzebowy
funeral reception - stypa

funeral valediction - mowa pogrzebowa
half-staff flags - flagi opuszczone do połowy masztu
honorable burial (BrE) - pogrzeb z honorami
in memorial - ku pamięci
interment - pochówek
to lay a wreath - położyć wieniec
to lay to rest - pochować
memorial service - nabożeństwo żałobne
to memorialize - upamiętnić
mortuary - kostnica; dom pogrzebowy
to organise a funeral - zorganizować pogrzeb
to pay homage - składać hołd
pyre - stos pogrzebowy
sarcophagus - sarkofag
requiem mass - msza zaduszna
undertaker (BrE) - właściciel zakładu pogrzebowego
wreath - wieniec

POGRZEB - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Did you watch your own burial service?
 He did not attend his daughter's funeral.
 The day of the funeral arrived.
 The family held a small private ceremony.
 The funeral was attended by all Mother's relatives.
 The turnout for the funeral was incredible.
 They have a funeral to arrange.
 Thousands of people came to her funeral.
 We buried him in the cemetery.
 You'll have to arrange a nice funeral.

Widziałeś swój własny pogrzeb?
 Nie było go na pogrzebie córki.
 Nadszedł dzień pogrzebu.
 Rodzina zorganizowała małą, prywatną uroczystość.
 Na pogrzeb zjechała cała rodzina matki.
 Na pogrzeb przyszyły niewiarygodne tłumy.
 Muszą wyprawić pogrzeb.
 Tysiące ludzi przyszły na pogrzeb.
 Pochowaliśmy go na cmentarzu.
 Możesz mu tylko wyprawić piękny pogrzeb.

3. DOM I MIESZKANIE

3.1 DOM I MIESZKANIE - POJĘCIA OGÓLNE

accommodation - zakwaterowanie
anteroom - przedpokój
apartment - mieszkanie
back rent - zaległy czynsz
balcony - balkon
barnyard - podwórze; podwórko
brick house - dom z cegły
dream house - wymarzony dom
to evict - eksmitować; wyeksmitować
family house - dom jednorodzinny
flat - mieszkanie
flatmate - współlokator
gate - furтка
good neighbourliness (BrE) - stosunki dobrosąsiedzkie
habitable - nadający się do zamieszkania
to have nowhere to live - nie mieć gdzie mieszkać
hedge - żywopłot
house - dom (*mieszkalny*)
house owner - właściciel domu
house telephone - domofon
housing conditions - warunki mieszkaniowe
housing shortage - brak mieszkań
letterbox - skrzynka na listy
lightning rod - piorunochron
to live in digs - mieszkać w wynajętym pokoju
lodger - lokator; najemca
manor house - rezydencja ziemska

mortgage - hipoteka
to move in - wprowadzić się
to move out - wyprowadzić się
ramshackle house - rozpadający się dom
ranch house (AmE) - dom parterowy
real estate - nieruchomości
rent - czynsz
rent agreement - umowa najmu
rent arrears - zaległości w płaceniu czynszu
rent book - książeczka opłat za mieszkanie
rent rebate (BrE) - dodatek mieszkaniowy
rented - wynajęty
roof - dach
roomer (AmE) - lokator; najemca
row house (AmE) - domek szeregowy
running water - bieżąca woda
semi-detached house - bliźniak
sewage system - kanalizacja
stairwell - klatka schodowa
studio flat (BrE) - kawalerka
suite - apartament; studio
temporary home - dom tymczasowy
tenement - czynszowy
threshold - próg
unfit for habitation - nienadający się do zamieszkania

DOM I MIESZKANIE- PRZYKŁADOWE ZDANIA:

All the tiny windows inside seemed black.
 At last the door on the fifth floor was heard shutting.
 Do you pay your rent on time?
 He climbed the ladder to the loft.
 He found the right flat and impatiently rang the bell.
 He grabbed the first key and turned.
 He had left home when he was seven.
 He jumped down in the coal-black cellar.
 He leased the second and third floors.
 He lives up on the roof.
 He looked out the window.
 He must have broken the window.
 He rammed the key into the lock.
 He ran to the window.
 He stepped from the elevator on the top floor.
 He toppled off the stairs.
 He turned the key.
 He went up on the roof of his great house.
 His parents moved away.
 I came home a few days early.
 I go down two floors to have a look around.
 I kept it hidden in the attic.
 I wrecked his flat this evening.
 In one fluid motion he produced a key.
 It was an old two-storied house, painted cream.
 It was an old-fashioned but very comfortable little house.

We wszystkich niewielkich oknach panowała ciemność.
 Wreszcie na czwartym piętrze stuknęły drzwi.
 Płacisz czynsz w terminie?
 Wspiął się po drabinie na strych.
 Odnalazł właściwe mieszkanie i niecierpliwie zadzwonił.
 Chwycił pierwszy klucz i przekręcił.
 Wyniósł się z domu, kiedy miał siedem lat.
 Wskoczył do ciemnej jak noc piwnicy.
 Podnajął pierwsze i drugie piętro.
 On mieszka na dachu.
 Wyrzwał przez okno.
 Musiał wybić okno.
 Włożył klucz do zamka.
 Podbiegł do okna.
 Wysiadł z windy na ostatnim piętrze.
 Stoczył się ze schodów.
 Przekręcił klucz w zamku.
 Wszedł na dach swego wielkiego domu.
 Jego rodzice wyprowadzili się.
 Przyjechałam do domu kilka dni wcześniej.
 Schodzę zajrzeć o dwa piętra niżej.
 Ukryłem to na strychu.
 Dziś wieczorem zdemolowałam mu mieszkanie.
 Jednym płynnym ruchem wyjął klucz.
 Kremowy, staroświecki piętrowy dom.
 Domek był staroświecki, ale bardzo sympatyczny.

DOM I MIESZKANIE- PRZYKŁADOWE ZDANIA - CIĄG DALSZY:

Langdon hurried up the stairs behind her.	Langdon popędził za nią po schodach.
Langdon moved away from the door.	Langdon odsunął się od drzwi.
New buildings jutting up fitfully one after the next.	Nowe budynki sterczały jeden obok drugiego.
Odd things began happening in that apartment.	W mieszkaniu zaczęły się dziać rzeczy niepojęte.
On each floor, there are two tenants.	Na każdym piętrze mieszkają dwaj lokatorzy.
Peter went up to the loft to get some newspapers.	Peter poszedł na strych, żeby przynieść trochę gazet.
Running up the lane, Arthur had nearly reached his house.	Biegając drogą, Artur prawie dotarł do domu.
She sat sideways on the windowsill.	Usiadła bokiem na parapecie.
She stepped over the threshold.	Przeszła przez próg.
Smaland is a tall house with spruce trees on the roof.	Smaland to wysoki dom z jodłami na dachu.
The Brandos moved many times.	Brandonowie wiele razy się przeprowadzali.
The door slit open.	Drzwi rozsunęły się.
The entire first floor looked deserted.	Wyglądało na to, że całe pierwsze piętro jest puste.
The great door swung open.	Ogromne drzwi stanęły otworem.
The public housing estate was deserted, wet and dismal.	Osiedle było wyludnione, mokre, ponure.
There are two empty rooms on the third floor.	Na trzecim piętrze są dwa puste pokoje.
There was a sharp ringing rap on the door.	Rozległo się ostre stukanie do drzwi.
They entered a wide, dimly lit hallway.	Znaleźli się w szerokim, słabo oświetlonym korytarzu.
They were passing a housing development.	Przechodzili koło osiedla.
Thousands of front entrances are boarded up from the inside.	Tysiące frontowych wejść zabito od środka deskami.
We lost our home.	Straciliśmy nasz dom.
Where are you going to live?	Gdzie masz zamiar mieszkać?
Winston sat back against the window-sill.	Winston oparł się plecami o parapet okna.

3.2 W MIESZKANIU

area rug (AmE) - dywanik; chodniczek	hearth rug - dywanik przed kominkiem
attic - strych	heater - grzejnik
awning - markiza	homeliness - przytulność; prostota
banister - balustrada; poręcz	lamp - lampa
carpet - dywan	lampshade - abażur
ceiling - sufit	latch (AmE) - zasuwka; zatrzask
cellar - piwnica	to latch (AmE) - zamykać na zatrzask
central heating - centralne ogrzewanie	lighting - oświetlenie
chandelier - kandelabr; żyrandol	living room - pokój dzienny
chimney - komin	lock - zamek
china - 1. porcelana 2. wyroby z porcelany	loft - strych; poddasze
cinder - rozżarzony węgielek; żar	lumber (BrE) - rupiecie
corridor - korytarz	lumber room (BrE) - rupieciarnia
curtain - zasłona	mantelpiece - półka nad kominkiem
dining room - jadalnia	mirror - lustro
door - drzwi	on the mantelpiece - na kominku
door chain - łańcuch drzwi	poker - pogrzebacz
door frame - futryna drzwi	porcelain - 1. porcelana 2. wyroby z porcelany
door mat - wycieraczka do butów	radiator - kaloryfer
door plate - tabliczka na drzwiach	to ring the doorbell - zadzwonić do drzwi
doorbell - dzwonek u drzwi	room - pokój
doorsill - próg	rug - dywanik
draught - przeciąg	scatter rug - dywanik (<i>np. przed fotelem</i>)
earthenware - ceramika; fajans	threshold - próg
firelight - światło kominka	toilet - toaleta
fireplace - kominek	torch - latarka
firewood - drewno na opał	view finder - judasz; wizjer
floor - podłoga	wainscot - boazeria
fringe - frędzle (<i>na zasłonach</i>)	wall - ściana
garret - poddasze	window - okno
hall - przedpokój	window sill - parapet

W MIESZKANIU - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A colossal chandelier hung overhead.
 A few embers were still glowing in the fireplace.
 Agnes stood by the fireplace.
 He walked slowly to his oak-paneled study.
 He fumbled for the bedside lamp.
 He paced the frozen room to keep warm.
 He stepped onto the carpet.
 He walked sadly out of the room.
 Her eyes scanned the narrow room.
 In the vast old-fashioned fireplace.
 Kohler's dead gaze bore across the room.
 Margarita lay face downward on the carpet.
 Sabina turn out the light.
 She pulled a curtain aside to reveal a window.
 She stays up and sits by the lamp with a book.
 She ushered him into an impeccably furnished sitting room.
 She went into the next room.
 Someone was in the room.
 The fire crackled in the fireplace.
 The fire roared in the stove.
 The fireplace in Château Villette's drawing room.
 The old-fashioned clock was ticking away on the mantelpiece.
 The table had a lamp on it.
 The wall appeared perfectly flat.
 The wall defied the imagination.
 There was a kitchen and a parlour and a bedroom.
 There was a strip of carpet on the floor.
 Vittoria pointed at the wall behind him.
 We lit the stove a few days ago.

Z sufitu zwieszał się ogromny żyrandol.
 Na kominku jeszcze się żarzyło kilka węgielków.
 Agnes stała przy kominku.
 Powoli poszedł do wyłożonego boazerią dębową gabinetu.
 Pomacał ręką, szukając lampy przy łóżku.
 Spacerował po mroźnym pokoju, żeby się rozgrzać.
 Postawił nogę na dywanie.
 Wyszedł smutny z pokoju.
 Powiodła oczami po wąskim pokoju.
 W wielkim, staroświeckim kominku.
 Kohler przeszył pokój martwym spojrzeniem.
 Małgorzata leżała z twarzą wtuloną w dywan.
 Sabina zgasila lampę.
 Odsunęła zasłonę, za którą ujrzeli okno.
 Sama się nie kładzie, siedzi z książką przy lampie.
 Zaprowadziła go do doskonale umeblowanego saloniku.
 Poszła do sąsiedniego pokoju.
 Ktoś był w pokoju.
 W kominku trząskali ogień.
 W piecu huczały ogień.
 Kominek w gabinecie właściciela Château Villette's.
 Na kominku tykał staromodny zegar.
 Na stoliku stała lampa.
 Ściana wydawała się idealnie płaska.
 Ściana przerastała wyobraźnię.
 Była tam kuchnia, salon i sypialnia.
 Na podłodze leżał dywan.
 Vittoria wskazała na ścianę za jego plecami.
 Od paru dni palimy w piecu.

3.3 KUCHNIA

apron - fartuch
baking tray - blacha do pieczenia
baking utensils - przybory do pieczenia
biscuit sheet - blacha do ciasteczek
blunt knife - tępy nóż
bootle opener - otwieracz do butelek
butter curler - nóż do formowania masła
butter dish - maselniczka
cake tin - forma do pieczenia
casserole - naczynie żaroodporne
cheese knife - nóż do krojenia sera
cleaver - tasak
colander - durszlak
container - pojemnik
cooking utensils - sprzęt kuchenny
corkscrew - korkociąg
cup - filiżanka
cutlery - sztucce
dessert fork - widelec deserowy
dinner fork - widelec obiadowy
dishwasher - zmywarka
draining spoon - łyżka do odsączania
egg timer - minutnik (*do gotowania jajek*)
ewer (*arch.*) - dzban; dzbanek
fish fork - widelec do ryb
flagon - karafka; dzban
fork - widelec

freezer - zamrażarka
fridge - lodówka
funnel - lejek
garlic press - wyciskarka do czosnku
glass - szklanka
grater - tarka
kitchen - kuchnia
kitchen sears - nożyce kuchenne
kitchen timer - minutnik (*kuchenny*)
kitchen utensils - przybory kuchenne; sprzęt kuchenny
knife - nóż
knife blade - ostrze noża
ladle - chochła; chochelka
measuring spoon - łyżka do odmierzania
mincer - maszynka do mięsa
mug - kubek
nutcracker - dziadek do orzechów
oven - piekarnik
oven dish - naczynie żaroodporne
oyster fork - widelec do ostryg
pan - patelnia
pasta maker - maszynka do makaronu
pastry cutting wheel - radełko
peeler - obieraczka
pepperpot - pieprzniczka

KUCHNIA - SŁOWNICTWO - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

pie dish - forma do pieczenia ciast
pitcher - dzbanek; dzban
plate - talerz
porringer - miseczka (*głównie do owsianki*)
potato masher - ugniatacz do ziemniaków
rolling pin - wałek
salad dish - miseczka do sałatek
salad fork - widelec do sałatek
salad spinner - wirówka do sałaty
salt cellar - solniczka
saucepan - rondel
saucer - spodek
sieve - sitko
sifter - przesiewacz
silverware - zastawa stołowa
sink - zlewozmywak
skimmer - cedzidło

soap dish - mydelniczka
spoon - łyżka
strainer - sitko
sugar basin - cukiernica
table - stół
tablecloth - obrus
tablespoon - łyżka stołowa
tableware - zastawa stołowa
tall tumbler - szklanka do drinków
teaspoon - łyżeczka do herbaty
tin opener - otwieracz do konserw
tray - taca; tacka; podstawa
tumbler - szklanka
vegetable dish - waza do warzyw
whisk - trzepaczka
whisky tumbler - szklanka do whisky
zester - skrobak do cytrusów

KUCHNIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A glass fell off the table and broke.
 Another plate, more plates.
 Come over here and help dry the forks.
 He entered into a kitchen.
 He had filled the sink with dirty dishes.
 He had to eat with a knife and fork.
 He picked up a giant wooden spoon.
 He put the napkin down next to his plate.
 I took this candle from the kitchen.
 I went out of the kitchen into my own room.
 I'd stopped wanting to be queen of the kitchen long ago.
 Many of his silver spoons mysteriously disappeared.
 Now for breakfast we shall want a frying-pan.
 On the way he shouted towards the kitchen.
 Pippi warmed a big saucepan of water.
 She collected the dishes and carried them to the kitchen.
 She dropped her spoon into her saucepan.
 Six eggs had gone into the frying-pan.
 Sophie immediately ran to the kitchen.
 The clatter of saucepans coming from the kitchen.
 The cook threw a frying-pan after her.
 The crockery rattled on the table.
 The door led right into a large kitchen.
 They ate by turns from the same fork.
 To put a kettle of water on the stove.
 We laid down our forks and stared at each other.
 Wearily, he returned his empty mug to the kitchen.

Kieliszek spadł ze stołu i rozbił się.
 Jeszcze jeden talerz, jeszcze jeden i jeszcze.
 Chodź tutaj, pomóż wycierać widelce.
 Wszedł do kuchni.
 Wypełnił zlew brudnymi talerzami.
 Musieli posługiwać się nożem i widelcem.
 Wziął do ręki dużą, drewnianą łyżkę.
 Złożył serwetkę obok talerza.
 Zabrałem z kuchni świeczkę.
 Przeszedłem z kuchni do swojego pokoju.
 Już od dawna odechciewa mi się królowania w kuchni.
 Mnóstwo srebrnych łyżek zniknęło w tajemniczy sposób.
 Teraz tak: do śniadania będzie nam potrzebna patelnia.
 Po drodze krzyknął w stronę kuchni.
 Pippi nagrzała duży garnek wody.
 Zebrała talerze, żeby zanieść je do kuchni.
 Upuściła łyżkę w rondel.
 Na patelnię poszło sześć jajek.
 Sophie natychmiast pobiegła do kuchni.
 Dobiegający z kuchni brzęk garnków.
 Kucharka cisnęła za nią patelnię
 Zastawa zabrzęczała na stole.
 Drzwi prowadziły wprost do dużej kuchni.
 Jedli na zmianę tym samym widelcem.
 Postawić czajnik wody na piekarniku gazowym.
 Ołożyliśmy widelce i spojrzeliśmy po sobie.
 Ze znużeniem odniósł pusty kubek do kuchni.

3.4 SYPIALNIA

alarm clock - budzik
bed - łóżko
bed frame - rama łóżka
bedpost - słupek łóżka z baldachimem
bedroom - sypialnia
bolster - podglówek
bunk bed(s) - łóżko piętrowe
canopy - markiza; baldachim; zadaszenie
counterpane (*arch.*) - kapa; narzuta
coverlet - kapa; narzuta

duvet - kołdra
duvet cover - poszwa na kołdrę
eiderdown - kołdra (*puchowa*)
foam mattress - materac piankowy
mattress - materac
pillow - poduszka
pillowcase - oszewka na poduszkę
pillowslip (BrE) - poszewka na poduszkę
sheet - prześcieradło
water bed - łóżko wodne

SYPIALNIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A low voice came from the bedroom.
 At six the alarm went off.
 Dazzling white bed linen.
 Every lamp was burning in her bedroom.
 He fumbled for the bedside lamp.
 He jumped from his bed.
 He looked at the bedside clock.
 He squinted at his digital clock.
 He walked out of the bedroom into the suite's foyer.
 He was sitting up in bed.
 Hella hid the card under a pillow.
 Her teeth bit into the pillow.
 His bedroom door was open.
 His clothing was folded on the chair beside the bed.
 I led her to the divan.
 Langdon sat up in his empty bed.
 Margot and I were each given a pillow and a blanket.
 Other windows were piled up with bedding.
 she found a note card lying on her pillow.
 She lay diagonally across the divan on her stomach.
 She sat on a couch and stared at a small cage.
 Tereza knelt by the couch.
 The sheets were tousled.

Z sypialni dobiegł niski głos.
 O szóstej zadzwonił budzik.
 Oślepiająca biel pościeli.
 W jej sypialni paliły się wszystkie lampy.
 Po omacku szukał lampy przy łóżku.
 Wyskoczył z łóżka.
 Spojrzał na budzik stojący przy łóżku.
 Zerknął na elektroniczny budzik.
 Wyszedł z sypialni do przedpokoju.
 Siedział na łóżku.
 Hella schowała kartę pod poduszkę.
 Zębami wbiła się w poduszkę.
 Drzwi do jego sypialni były otwarte.
 Na krześle obok łóżka leżały poskładane jego ubrania.
 Podprowadziłem ją do tapczana.
 Langdon usiadł na pustym łóżku.
 Dostałyśmy z Margot po poduszce i kocu.
 W innych oknach wysoko piętrzyła się pościel.
 Znalazła pod poduszką jakąś kartkę.
 Leżała na brzuchu w poprzek tapczana.
 Usiadła na tapczanie i wpatrywała się w małą klatkę.
 Teresa klęczała na tapczanie.
 Pościel była zmięta.

3.5 ŁAZIENKA

bath brush - szczotka do kąpielii
bath platform - podest w łazience
bath salt - sól do kąpielii
bath towel - ręcznik kąpielowy
bathroom - łazienka
bathroom cabinet - szafka łazienkowa
bathroom door - drzwi do łazienki
bathroom fittings - wyposażenie łazienki
bathroom mirror - lustro łazienkowe
bathroom scales - waga łazienkowa
boiler - bojler
cold tap - kurek od zimnej wody
faucet (AmE) - kran
flush - spłuczka
geyser (BrE) - piecyk gazowy; bojler; terma
pan (BrE) - muszla klozetowa
pipe - rura
shower attachment - uchwyt prysznica
shower cabin - kabina prysznicowa

shower curtain - zasłona prysznicowa
shower gel - żel pod prysznic
shower head - słuchawka prysznicowa
shower stall - kabina prysznicowa
shower tray - brodzik (*pod prysznicem*)
shower unit - kabina prysznicowa
soap - mydło
tap - kran
tap water - woda z kranu
tiles - kafelki
toilet bowl - muszla klozetowa
toilet paper - papier toaletowy
toilet seat - deska sedesowa
vanity unit - umywalka obudowana szafką
washbasin - umywalka
washing machine - pralka
washstand - toaleta
waste pipe - rura ściekowa

ŁAZIENKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A small but pleasant bathroom.
 A tiny cracked sink by the door.
 Get in the shower.
 He saw a washbasin, bathtub, and toilet bowl.
 He stomped off to the bathroom.
 He washed and urinated into the washbasin.
 Passing the bathroom he stopped.
 Pavel turned the tap but there was no water.
 She leaned down over the basin.
 She sat on the edge of the bath.
 She stood up from her bath.
 She went home and drew a bath.
 Tereza got up and rinsed herself off under the shower.
 The basin tap was running noisily.
 The bathroom door creaks.
 The taps were gushing.
 The toilet's leaking, and the faucet's stuck.
 Then he went to wash in the bathroom.
 They wouldn't let me run water.
 We don't have a bathtub.

Mała, ale przyjemna łazienka.
 Koło drzwi niewielka, obtłuczona umywalka.
 Wskakuj pod prysznic.
 Zobaczył umywalkę, wannę i muszlę klozetową.
 Powlókł się do łazienki.
 Mył się i oddawał mocz do umywalki.
 Przechodząc obok łazienki przystanął.
 Paweł odkręcił kran, ale woda nie szła.
 Łagodnie nachyliła się nad umywalką.
 Usiadła na krawędzi wanny.
 Wyszła z wanny.
 Poszła do domu i napuściła wody do wanny.
 Teresa wstała i poszła pod prysznic.
 Woda ciekła z kranu, hałasując.
 Skrzypią drzwi do łazienki.
 Krany hałasowały.
 Toaleta cieknie, a kran jest przekręcony.
 Potem poszedł się umyć do łazienki.
 Nie pozwolili mi zostawić odkręconego kranu.
 Nie mamy wanny.

3.6 MEBLE

armchair - fotel
bed settee (BrE) - rozkładana kanapa
cabinet - szafka; gabłota
camp chair - krzesło składane
chair - krzesło
chest of drawers - komoda
chiffonnier - szyfoniera (*komoda*)
cloaks cupboard (BrE) - szafa wnekowa
club chair - fotel klubowy
corner cupboard - regał narożny z witryną
corner settee (BrE) - narożnik
cot (BrE) - łóżeczko dziecięce
cupboard door - drzwiczki w szafce kuchennej
desk chair - krzesło do biurka
dining chair - krzesło stołowe
drawer - szuflada
fully furnished - w pełniumeblowany
to furnish - meblować (ndk.); umeblować (dk.)

furniture - meble
hanging cupboard - szafka wisząca
kitchen dresser - kredens
leather chair - skórzany fotel
nicely furnished - ładnie umeblowany
office chair - krzesło biurowe
pewter cupboard - kredens
piece of furniture - mebel
rickety chair - rozklekotane krzesło
settee (BrE) - kanapa; sofa
sideboard - kredens (*na naczynia*)
sofa - sofa; kanapa
tie rack - wieszak na krawaty
walk-in cupboard - kredens; pokój kredensowy
wall cupboard - szafka ścienna; szafka wisząca
wardrobe - szafa
wicker chair - krzesło z wikliny

MEBLE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Both men collapsed on to their chairs in despair.
 He asked them where they were taking the furniture.
 He gave him another stool.
 He looked at himself in the wardrobe mirror.
 He reached into a drawer.
 He sat tentatively on a frost-covered chair.
 I looked over at the table.
 On the table lay a rudimentary copper chest.
 Pooh put the cloth back on the table.
 She dug through cupboards and drawers.
 She opened the bottom drawer.
 She was about to close the drawer when...
 Some men have a cupboardful of ties.
 The cat jumped down from its stool.
 The furniture and wallpaper in the house were all old.
 The table was a large one.
 The top drawer of bedside table.

Obaj mężczyźni z rozpaczą opadli na krzesła.
 Spytał ich, dokąd mają zawieźć meble.
 Podał mu inny taboret.
 Spojrzał na siebie w lusterku szafy.
 Sięgnął do szuflady.
 Usiadł bardzo ostrożnie na oszronionym krześle.
 Spojrzałem na stół.
 Na stole leżała prosta, miedziana skrzynia.
 Puchatek rozłożył obrus na stole.
 Szperała po szafach i szufladach.
 Wysunęła dolną szufladę.
 Już miała zamknąć szufladę, kiedy...
 Niektórzy mężczyźni mają szafę pełną krawatów.
 Kot zeskoczył z taboretu.
 Meble i tapety w całym domu były stare.
 Był to duży stół.
 Górna szuflada w nocnym stoliku.

4. CODZIENNA RUTYNA

4.1 RUTYNOWE CZYNNOŚCI

to be in a hurry - spieszyć się
to change clothes - przebrać się
to chasten - skarcić; strofować
to climb stairs - wchodzić po schodach
to comb - czesać
to cook - gotować
daily life - życie codzienne
to do exercises - gimnastykować się
to do one's face - malować się; umalować się
to drink - pić
to dry - suszyć
to eat - jeść
to empty the bin - wyrzucić śmieci
everyday life - życie codzienne
to exercise - ćwiczyć
to fall into routine - popaść w rutynę
gentle stroll - spokojna przechadzka
gentle walk - spokojny spacer
to get dressed - ubierać się
to give sb a tickle - polaskotać kogoś
to go jogging - iść pobięgać
to go shopping - iść na zakupy
to help - pomagać; pomóc
to iron - prasować
to lick one's lips - oblizywać wargi
to listen a music - słuchać muzyki
to lit a match - zapalić zapałkę
to look in the mirror - spojrzeć w lustro

to make the bed - ścieścić łóżko
out of the house - poza domem
pastime - rozrywka; hobby; zajęcie
to pick one's nose - dłubać w nosie
to pick one's teeth - dłubać w zębach
to read a book - czytać książkę
relaxation - relaks
rest - odpoczynek
to rest - odpoczywać
routine - rutyna
saunter - przechadzka
to saunter - przechadzać się
to scratch - drapać się; podrapać się
sedate walk - spokojny spacer
sedentary lifestyle - siedzący tryb życia
to sit on sb's lap - siedzieć komuś na kolanach
to sit sprawled - siedzieć rozwalonym (*na fotelu*)
snap of fingers - pstryknięcie palcami
to strike a match - potrzebować zapałkę
to stroll - przechadzać się
to tickle - łaskotać
to undress - rozebrać się
to wait for a bus - czekać na autobus
to walk - chodzić; spacerować
to walk the dog - wyprowadzać psa; wyprowadzić psa
to watch television - oglądać telewizję
to write - pisać

RUTYNOWE CZYNNOŚCI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

He began to read.
 He finished writing.
 He rarely goes outside.
 He waited for a long time.
 He went for a long walk.
 He went to the window.
 His wife heard and came downstairs.
 Jonathan leaned out of the window.
 Jonathan looked out of the window.
 Lucy had gone outside.
 She got back into bed.
 She got out of bed.
 She ran the household.
 She took care of her siblings.
 She went over to the window.
 Teabing nodded and began writing again.
 They fell into a routine.
 We must walk home.
 You can't sit and do nothing.

Zaczął czytać.
 Skończył pisać.
 Rzadko wychodzi na zewnątrz.
 Długo czekał.
 Poszedł na długi spacer.
 Podeszedł do okna.
 Jego żona usłyszała i zeszła na dół.
 Jonathan wychylił się z okna.
 Jonathan wyjrzał przez okno.
 Lucy wyszła na zewnątrz.
 Wróciła do łóżka.
 Wstała z łóżka.
 Prowadziła dom.
 Opiekowała się rodzeństwem.
 Podeszła w stronę okna.
 Teabing kiwnął głową i zaczął znów pisać.
 Popadli w rutynę.
 Musimy iść do domu.
 Nie możesz siedzieć i nic nie robić.

4.2 HIGIENA

begrimed - umazany; upapwany; ubrudzony
bidet - bidet
black-head - wągiel
to brush teeth - myć zęby
to clean - 1. czyścić 2. sprzątać
clean - czysty
clothesline - sznur do suszenia bielizny
to comb hair - czesać włosy
to disinfect - dezynfekować; zdezynfekować
to dry-clean - prać chemicznie
to file nails - piłować paznokcie
to flush the toilet - spłukać toaletę
grease stain - tłusta plama
to handwash - prać ręcznie
to have a bath - kąpać się
to have a shower - brać prysznic
hygiene - higiena
hygienic - higieniczny
to launder - prać; wyprać
launderette - pralnia samoobsługowa
laundering - pranie
laundromat (AmE) - pralnia samoobsługowa
lavatory seat - sedes
outhouse (AmE) - wychodek
to pluck one's eyebrows - golić brwi

privy (BrE) - wychodek
to rinse hair - płukać włosy
to rinse mouth - płukać usta; wypłukać usta
scrubbed - wyczyszczony; wyszorowany
scruff - brudas; niechluj
to shave - golić się
to shave one's armpits - golić pachy
shaving - golenie
soak - długa kąpiel
soap - mydło
soap dish - mydelniczka
sponge - gąbka
stain - plama
stain-resistant - plamoodporny
to take a shower - brać prysznic
toilet - toaleta
toothbrush - szczoteczka do zębów
toothpaste - pasta do zębów
towel - ręcznik
urinal - pisuar
to wash - 1. myć (się) 2. prać
to wash hair - myć włosy
washbasin - umywalka
washing line (BrE) - sznur do suszenia bielizny

HIGIENA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

By noon he had showered and eaten breakfast.
 He didn't shave and he looked tired.
 He had a shave and a bath.
 He shaved his entire body every day.
 He splashed cold water on his face.
 He stopped shaving and lost his appetite.
 I dried myself off with a towel.
 I just brushed my teeth with ice water.
 I only needed time to wash.
 I took a cold bath.
 I washed Mother's hair this evening.
 I washed my hands in the sink.
 They took a shower together.
 You ought to have a shave.

Około południa wziął prysznic i zjadł śniadanie.
 Nie golił się i wyglądał na zmęczonego.
 Ogolił się i wykąpał.
 Codziennie golił całe ciało.
 Obmył twarz zimną wodą.
 Przestał się golić i stracił apetyt.
 Wytarłem się ręcznikiem.
 Właśnie umyłem zęby w lodowatej wodzie.
 Potrzebowałem tylko czasu, żeby się umyć.
 Wziąłem zimną kąpiel.
 Dziś wieczorem umyłam mamie włosy.
 Umyłem ręce nad umywalką.
 Wzięli wspólny prysznic.
 Powinieneś się ogolić.

4.3 PORZĄDKI

broom - miotła
broom handle - kij od miotły
to clean up - sprzątać; posprzątać
clean-up - sprzątanie; porządki
clotheshorse - suszarka do bielizny
clothesline - sznur do bielizny
to damp mop - przecierać wilgotnym mopem
dirt - brud
dirty - brudny
to do the washing - zrobić pranie
dust - kurz
to dust - ścierać kurze
to get stains on - wywabić plamy
to hang the washing out - rozwiesić pranie
to Hoover - odkurzać
to keep one's room clean - mieć porządek w pokoju
to make a mess - nabałaganić
mess - bałagan
messy - niechlujny; zabałaganiony

mop - mop
motes of dust - drobinki kurzu
neat and tidy - uporządkowany
pail - wiadro; kubek
pigsty - chlew (*o brudnym miejscu*)
pristine - 1. nieskazitelnie czysty 2. w nienaruszonym stanie
rag - szmatka (*do sprzątania*)
to rag-roll - przecierać zwinętą szmatką
sheaf of paper - sterta papierów
sponge mop - gąbka na kiju
squalor - brud; brudne miejsce
stocked - zagracony; zawalony
to sweep - zmiatać
topsy-turvy - bez składu i ładu
to vacuum - odkurzać
vacuum cleaner - odkurzacze
to wipe - przetrzeć; wytrzeć

PORZĄDKI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

I asked him if he'd come to clean the windows.
 At a quarter to six I swept the floor.
 Margot and I do the dishes.
 Peter was busy cleaning up.
 Cecilia cleared the table.
 Do you never clean up?
 Her apartment was messy, bordering on chaotic.
 Then I straightened up the room.
 The place hasn't been cleaned for a good twenty years.

Zapytałem go, czy przyszedł umyć okna.
 Za piętnaście szósta zaczęłam zmiatać podłogę.
 Margot i ja zmywamy naczynia.
 Peter był zajęty sprząaniem.
 Cecylie sprzątała ze stołu.
 Nigdy nie sprzątasz?
 Nieporządek w jej mieszkaniu graniczył z chaosem.
 Potem posprzątałam jeszcze trochę pokój.
 Tutaj ze dwadzieścia lat nikt nie sprzątał.

4.4 SZKOŁA

- able pupil** - zdolny uczeń
adult education - kształcenie dorosłych
to attend classes - chodzić na zajęcia
to be disruptive in class - przeszkadzać na lekcji
to be late for school - spóźnić się na zajęcia
board - tablica
caretaker - dozorca; woźny
childhood education - edukacja dziecięca
class roster - lista obecności (*uczniów*)
classmate - kolega z klasy (m.); koleżanka z klasy (f.)
classroom - sala lekcyjna; klasa (*pomieszczenie*)
cloakroom (BrE) - szatnia
to collect homework - zebrać zadania domowe
college education (AmE) - wyższe wykształcenie
composition - wypracowanie
continuing education - kształcenie ustawiczne
demanding - wymagający
dictation - dyktando
distance education - edukacja na odległość
to do homework - odrabiać zadanie domowe
to do well at school - dobrze się uczyć
education association - stowarzyszenie edukacyjne
education level - poziom edukacji
education policy - polityka edukacyjna
education system - system edukacyjny
elementary school (AmE) - szkoła podstawowa
engineering education - wykształcenie inżynierskie
essay - 1. esej 2. wypracowanie
expulsion - usunięcie; wydalenie (*ucznia ze szkoły*)
failing grade (AmE) - ocena niedostateczna
form teacher (BrE) - wychowawca klasy
formal education - edukacja teoretyczna
former pupil - były uczeń
fourth form (BrE) - czwarta klasa
to give homework - zadać zadanie domowe
good marks - dobre oceny
grade (AmE) - ocena
to grade sb down - dać komuś niską ocenę
grammar school - szkoła średnia (*11-18 lat*)
to have a lot of schoolwork - mieć dużo nauki
he's bad at maths - jest słaby z matematyki
headmaster - dyrektor szkoły
headteacher (BrE) - dyrektor (m.); dyrektorka (f.)
health education - edukacja zdrowotna
high standard of teaching - wysoki poziom nauczania
higher education - wyższe wykształcenie
to hit the books (AmE) - ślęczyć nad książkami; uczyć się z książek
homework - zadanie domowe
infant school (BrE) - szkoła dla dzieci w wieku od 5 do 7 lat
junior school (BrE) - szkoła dla dzieci w wieku od 7 do 11 lat
laboratory - laboratorium
language lab - laboratorium językowe
language proficiency - opanowanie języka
language school - szkoła językowa
to learn - uczyć się
to learn by heart - uczyć się na pamięć
lesson - lekcja
locker - szafka
low marks - słabe oceny
to mark (BrE) - oceniać (ndk.); ocenić (dk.)
mark (BrE) - ocena
math teacher - nauczyciel matematyki
to memorise - uczyć się na pamięć
multiple choice test - test wielokrotnego wyboru
night school - szkoła wieczorowa
parent-teacher association - komitet rodzicielski
parents' evening - zebranie rodziców; wywiadówka
to pass with merit - zdać z wyróżnieniem
to play hooky - chodzić na wagary
to play truant - chodzić na wagary
primary school (BrE) - szkoła podstawowa
principal (AmE) - dyrektor; dyrektor
public school (AmE) - szkoła państwowa
public school (BrE) - szkoła prywatna
pupil - uczeń
to put up one's hand - zgłaszać się (*do odpowiedzi*)
reading assignment - zadana lektura
to recite from memory - recytować z pamięci
to repeat a year - powtarzać rok
report card (AmE) - świadectwo szkolne
school board - rada szkolna
school choice - wybór szkoły
school education - edukacja szkolna
school library - biblioteka szkolna
school report (BrE) - świadectwo szkolne
school trip - wycieczka szkolna
 schooldays - szkolne lata
secondary school - szkoła średnia
sports field - boisko sportowe
staff room - pokój nauczycielski
state education - edukacja państwowa
subject of a lesson - temat lekcji
supply teacher - nauczyciel na zastępstwie
to take tests - pisać testy
to teach - uczyć; nauczać
teacher - nauczyciel (m.); nauczycielka (f.)
teaching aids - pomoce naukowe
teaching staff (BrE) - grono pedagogiczne
truancy - wagarowanie
vocation for teaching - powołanie do nauczania
vocational school - szkoła zawodowa
weak in maths - słaby z matematyki

PRZEDSZKOLE:

day care centre - żłobek; przedszkole
kindergarten (BrE) - przedszkole
kindergartener - przedszkolak
nursery - żłobek
nursery education - wychowanie przedszkolne
nursery school - przedszkole

nursery teacher - przedszkolanka
preschool - 1. (noun) przedszkole 2. (adj.)
 przedszkolny
preschool group - grupa przedszkolna
preschooler - przedszkolak

ARTYKUŁY SZKOLNE:

ballpoint - długopis kulkowy
board - tablica
calculator - kalkulator
chalk - kreda
compass - cyrkiel
crayon - kredka
desk - ławka szkolna
eraser (AmE) - gumka do mazania
fine-tip felt pen - cienkopis
glue - klej
glue stick - klej w sztyfcie
jotter (BrE) - notatnik
laser pointer - wskaźnik laserowy
map - mapa
marker - marker
marking pen - pisak niezmywalny

notebook - zeszyt
pen - 1. pióro 2. długopis
pencil - ołówek
pencil case - piórnok
pencil sharpener - strugaczka
rubber (BrE) - gumka do mazania
ruler - linijka
scissors - nożyczki
set square (BrE) - ekierka
sharpener - temperówka
sponge - gąbka
student's book - podręcznik
textbook - podręcznik
whiteboard - tablica suchościeralna (*biała*)
workbook - zeszyt ćwiczeń

PRZEDMIOTY SZKOLNE:

accounting - księgowość; rachunkowość
art - sztuka
biology - biologia
chemistry - chemia
citizenship - wiedza o społeczeństwie; wychowanie obywatelskie
compulsory subject - przedmiot obowiązkowy
curriculum - plan nauczania
economics - ekonomia
English - język angielski
favourite subject - ulubiony przedmiot
fine arts - sztuki piękne
French - język francuski

geography - geografia
history - historia
Italian - język włoski
math (AmE) - matematyka
maths (BrE) - matematyka
music - muzyka
optional subject - przedmiot fakultatywny
philosophy - filozofia
physical education - wychowanie fizyczne
physics - fizyka
Spanish - język hiszpański
subject - przedmiot

ZAJĘCIA:

absence - nieobecność
answer - odpowiedź
to answer - odpowiedzieć
to ask a question - zadać pytanie
break - przerwa
to call to answer - wywołać do odpowiedzi
to catch sb cheating - złapać kogoś na ściąganiu
cheat sheet - ściaga
check - sprawdzić
class - 1. klasa (*grupa uczniów*) 2. lekcja; zajęcia
composition - wypracowanie
to count - liczyć
crib sheet - ściaga
to discuss - dyskutować
to do an exercise - wykonać ćwiczenie
essay - wypracowanie

example - przykład
exercise - ćwiczenie
to get a mark - otrzymać stopień
to give a mark - postawić stopień
groupwork - praca w grupach
lesson - lekcja
pairwork - praca w parach
to participate in a lesson - brać udział w lekcji
pupil - uczeń (m.); uczennica (f.)
to read aloud - czytać na głos
to repeat - powtarzać
schoolwork - nauka w szkole
to skip classes - opuszczać zajęcia
to take extra lessons - wziąć dodatkowe lekcje
test - 1. test 2. sprawdzian

SZKOŁA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

"Silence!" several of the women teachers chorused.
A few schoolbooks have just arrived.
A piece of paper torn from a notebook.
A school globe had newly appeared on the desk.
After she left the lycée Agnes moved to Paris.
And what will the teacher say?
At the end of the school year.
Good boys go gladly to school.
Gustav went with his friends on a school outing.
He couldn't have cared less about either school or teachers.
He secretly drew a caricature of the teacher.
He's been working hard at learning French.
I'm learning how to do it.
I enjoy all my school subjects.
I have a complete student list with me.
I learned it at school.
I might just as well be at school at once.
I promise to go to school every day.
I'd been expelled for poor marks.
I've given myself a vacation until September.
It's a long way from our school.
It's something very like learning geography.
Jews were required to attend Jewish schools.
Manners are not taught in lessons.
Pippi rushed out into the schoolyard.
Remember it is never too late to learn.
She started working as a teacher.
The bell goes at...
The favorite of most of teachers.
The most savage yells of all came from the schoolchildren.
The rules for social interaction in school.
The school baseball star.
The schoolhouse was brilliantly lighted.
The teacher warned him each day.
The teacher was standing on the steps of the schoolhouse.
Tomorrow I'm beginning school.
We aren't taught that way.
We talked of the school.
What else had you to learn?
You are a slow learner.
You must be a teacher too.
Your new school uniform.

- Cisza! - krzyknęło naraz kilka nauczycielek.
Niektóre podręczniki dotarły niedawno.
Kartka wyrwana z zeszytu.
Na biurku przybył szkolny globus.
Po zdaniu matury Agnes wyjechała do Paryża.
A co powie nauczyciel?
Na koniec roku szkolnego.
Grzeczni chłopcy chętnie chodzą do szkoły.
Gustaw pojechał z kolegami na wycieczkę szkolną.
Miał w nosie szkołę i nauczycieli.
Potajemnie szkicował karykaturę nauczyciela.
Bardzo pilnie uczy się języka francuskiego.
Uczę się, jak to robić.
Wszystkie przedmioty szkolne sprawiają mi radość.
Mam ze sobą listę wszystkich uczniów.
Uczyłem się tego w szkole.
Zupełnie, jakbym była w szkole.
Obiecuję, że codziennie będę chodził do szkoły.
Wyrzucono mnie za kiepskie oceny.
Do września sama sobie robię wakacje.
Od naszej szkoły to kawał drogi.
To jakby taka lekcja geografii.
Żydzi muszą chodzić do żydowskich szkół.
Wychowania nie uczy się na lekcjach.
Pippi wybiegła pędem na podwórko szkolne.
Zapamiętaj, że nigdy nie jest za późno na naukę.
Zaczęła pracować jako nauczycielka.
Dzwonek dzwoni o...
Ulubienica większości nauczycieli.
Najdziwsze wrzaski wydawali uczniowie.
Reguły życia towarzyskiego w szkole.
Szkolna gwiazda baseballu.
Budynek szkolny był rześcicie oświetlony.
Nauczyciel ostrzegł go codziennie.
Nauczycielka stała na schodach szkoły.
Od jutra zaczynam chodzić do szkoły.
Nas tego nie uczono.
Porozmawialiśmy o szkole.
Czego was jeszcze uczyli?
Nie jesteś zbyt pojętym uczniem.
Pan/Pani też musi być nauczycielką.
Twój nowy mundurek szkolny.

4.5 STUDIA

to attend a lecture - pójść na wykład
to award a scholarship - otrzymać stypendium
campus - kampus; miasteczko studenckie
chancellor - 1. kanclerz 2. rektor tytularny
college - szkoła wyższa; uczelnia; kolegium
dean - dziekan
to deliver a lecture - wygłosić wykład
faculty - wydział
field of study - kierunek studiów
to go abroad to study - wyjechać za granicę na studia
graduate - absolwent
graduate student - student ostatniego roku
graduate study - studia podyplomowe
graduation ceremony - uroczystość wręczenia dyplomów
lecture - wykład
lecture notes - notatki z wykładu
lecture tour - cykl wykładów

EGZAMIN:

to cheat in an exam - ściągać na egzaminie
to cram (AmE) - kuć; wkuwać
entrance exam - egzamin wstępny
exam paper - arkusz egzaminacyjny
exam results - wyniki egzaminów
exam session - sesja egzaminacyjna
examination - egzamin
to fail an exam - nie zdać egzaminu; oblać egzamin
multiple-choice test - test wielokrotnego wyboru

STUDIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

I was on spring break from university.
 A few years ago he was expelled from the university.
 I came into conflict with the university administration.
 He got kicked out of university.
 We have more and more universities.
 He had studied Latin, Spanish, and theology.
 What are you studying?
 She was in her first year at the university .
 Classes started up at the beginning of February.
 We don't want to miss that lecture.
 She came up for the lecture.

lecturer - wykładowca
master degree - stopień magistra
Master of Arts - magister nauk humanistycznych
to minor in something - studiować coś jako drugi kierunek
obligatory - obowiązkowy
optional - obieralny
professor - profesor
semester - semestr
seminar - seminarium
to study - uczyć się; studiować
to study at university - studiować na uniwersytecie
teacher training college - kolegium nauczycielskie
term - semestr
term paper (BrE) - praca semestralna
undergraduate student - student studiów licencjackich
university - uniwersytet

oral examination - egzamin ustny
to pass an exam - zdać egzamin
to resit - zdawać ponownie
to retake an exam - przystępować do egzaminu po raz drugi
school-leaving test - egzamin końcowy
to study for an exam - uczyć się na egzamin
to swot (BrE) - wkuwać
to take an exam - zdawać egzamin

Miałam przerwę wiosenną w zajęciach na uczelni.
 Kilka lat temu wyrzucono go z uczelni.
 Popadłem w konflikt z władzami uczelni.
 Wylali go z uniwersytetu.
 Jest coraz więcej uniwersytetów.
 Studiował łacinę, hiszpański i teologię.
 Co studiujesz?
 Studiowała na pierwszym roku na uniwersytecie.
 Zajęcia zaczęły się na początku lutego.
 Nie chcemy opuścić tego wykładu.
 Przyjechała na wykład.

4.6 ŻYCIE TOWARZYSKIE

ace buddy - najlepszy kumpel
ballroom - sala balowa
to befriend - zaprzyjaźnić się
bosom friend (*lit.*) - bliski przyjaciel
camaraderie - koleżeństwo
to celebrate - świętować
chance meeting - przypadkowe spotkanie
chaperon - przyzwoitka
circle of friends - grono znajomych
college friend - kolega z college'u
costume ball - bal kostiumowy
disco - dyskoteka
discotheque - dyskoteka
fancy dress party - bal przebierańców
garrulous - rozmowny; gadatliwy
garrulousness - rozmowność; gadatliwość
gatecrash - przyjść bez zaproszenia
gatecrasher - nieproszony gość
to give a party - wydać przyjęcie
gregarious - towarzyski
housewarming party - parapełówka
intimacy - 1. zażyłość 2. intymność

invitation - zaproszenie
to invite - zaprosić
lifelong friend - wieloletni przyjaciel
masked ball - bal maskowy
to meddle - mieszać się; wtrącać się (*do czegoś*)
to meet friends - spotykać się ze znajomymi/przyjaciółmi
meet with sb - spotkać się z kimś
meeting - spotkanie
our mutual friend - nasz wspólny znajomy
to outstay one's welcome - nadużywać czyjejs gościnności
party - 1. impreza 2. przyjęcie
to pester - narzucać się
real friend - prawdziwy przyjaciel
roller disco - dyskoteka na wrotkach
social life - życie towarzyskie
social meeting - spotkanie towarzyskie
the belle of the ball - królowa balu
trusted friend - zaufany przyjaciel
to visit relatives - odwiedzić krewnych

ŻYCIE TOWARZYSKIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Agnes went to see him.
 Arthur gave the rest of the pub another wan smile.
 As you know, I am busy with my guests.
 Decided to pay you a visit, all three of us.
 Glick gave his guest a riveted look.
 He made no friends.
 He was not angry with his colleagues for having forgotten him.
 He's like a colleague.
 Her husband had plenty of interesting friends.
 His female colleagues often ribbed him.
 I cannot take your guests.
 I had a very interesting visitor this afternoon.
 In the summertime maybe I can come and see you.
 Is this man a good enough friend?
 Make yourselves at home.
 Our friendship might turn into love.
 Our guest is arriving shortly.
 Pepper had few friends.
 So we're colleagues?
 The boy never took his eye off his new friend.
 The last two guests mounted the staircase.
 They had become friends.
 They might even have become friends.
 This was a very short visit.
 We've now laid the basis for our friendship.
 Where are the guests?
 You have a visitor.
 You obviously have powerful friends.
 You said you and my grandfather were friends.
 You've never been to see any of us.
 Your guest is an very important man.

Agnes pojechała go odwiedzić.
 Artur znów uśmiechnął się słabo do reszty gości.
 Jak wiesz, mam gości i jestem zajęty.
 Wybraliśmy się do ciebie w odwiedziny we troje.
 Glick rzucił swemu gościowi zaintrygowane spojrzenie.
 Nie zyskał sobie przyjaciół.
 Nie miał za złe kolegom, że o nim zapomnieli.
 To jakby nasz kolega.
 Wśród przyjaciół jej męża było wielu interesujących ludzi.
 Koleżanki nieraz mu dokuczały.
 Nie mogę zabrać pańskich gości.
 Dziś po południu odwiedził mnie bardzo interesujący gość.
 Może odwiedzę cię latem.
 Czy to twój naprawdę dobry przyjaciel?
 Czujcie się, jak u siebie w domu.
 Nasza przyjaźń może zamienić się w miłość.
 Niedługo przybędzie nasz gość.
 Pepper miał niewielu przyjaciół.
 Więc jesteśmy kolegami?
 Chłopiec nie spuszczał z oczu swego nowego przyjaciela.
 Po schodach wchodzili dwaj ostatni goście.
 Zostali przyjaciółmi.
 Mogliby stać się przyjaciółmi.
 Te odwiedziny trwały bardzo krótko.
 Położyliśmy podwaliny pod naszą przyjaźń.
 A gdzie (są) goście?
 Ma pan gościa.
 Na pewno ma pan bardzo wpływowych przyjaciół.
 Powiedział pan, że dziadek i pan byliście przyjaciółmi.
 Nigdy nie odwiedziłeś nikogo z nas.
 Pański gość to ktoś bardzo ważny.

PLOTKA:

backbiting - obgadywanie
based on hearsay - oparty na pogłoskach
to deny the rumour - zaprzeczyć pogłoskom
to exchange gossip - wymieniać się plotkami
gossip - plotka
to gossip - plotkować
gossiper - plotkarz (m.); plotkara (f.)
gossipmonger (AmE) - plotkarz (m.); plotkara (f.)
gossipy - plotkarski
grapevine - 1. pogłoska 2. poczta pantoflowa
hearsay - pogłoska
heated exchange - burzliwa wymiana zdań

heated talk - ożywiona dyskusja
malicious rumour - złośliwa plotka
rumour - plotka; pogłoska
rumour has it... - plotka głosi...
to schmooze - gadać; gawędzić
scuttlebutt (AmE) - plotka
to spread rumours - rozsiewać plotki; rozpowiadać plotki
title-tattle - plotki; pogaduszki
unconfirmed rumour - niepotwierdzona plotka
word of mouth - przekaz ustny

PLOTKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A rumour went round.
 All rumors eventually got back to the money.
 I just picked up the gossip.
 Ikki is full of stories half heard.
 Let us not gossip about the past.
 One of many unfounded rumors.
 Rumors in hospitals flew faster than in offices.
 The gossip got recycled.
 The gossip has died down.
 The rumors got started.
 The talk did not die down in nine.
 They caught up on the gossip over beer.
 They hear a good rumor.
 Trudy was easy to talk about.

Rozeszła się plotka.
 Wszystkie plotki koncentrowały się wokół pieniędzy.
 Słyszałam tylko plotki.
 Ikki zwykł roznosić źle dosłyszane plotki.
 Dość już tych plotek o przeszłości.
 Jedna z wielu nieprawdziwych plotek.
 Plotki w szpitalach rozchodzą się szybciej niż w biurach.
 Plotkom nie było końca.
 Plotki stopniowo przycichają.
 Zaczęły rozchodzić się plotki.
 Plotki nie ucichły nawet po dziewięciu dniach.
 Przy piwie omówili najświeższe plotki.
 Nadstawiają ucha plotkom.
 Trudy stanowiła temat licznych plotek.

ROZMOWA:

acrimonious debate - zajadła debata
babblor - gaduła; pierdoła
to be vague about sth - mówić ogólnikowo
to blurt out - powiedzieć bez zastanowienia
to brag - przechwalać się
broad hint - wyraźna aluzja
to chatter - paplać; trajkotać
chatterbox (pot.) - gaduła
chatterer - gaduła
conversation - konwersacja; rozmowa
conversation piece - temat do rozmów
dialogue - dialog
to gabble - paplać; trajkotać
gabbler - gaduła
to have a conversation - odbywać rozmowę; rozmawiać

hint - aluzja
to hint at sth - robić aluzję do czegoś
to lisp - seplenić
loquacious - gadatliwy
monologue - monolog
to prattle - paplać; gawędzić
raised issues - poruszane sprawy
repartee - błyskotliwa wymiana zdań
sarcasm - sarkazm
silence is golden - milczenie jest złotem
soliloquy - monolog
to stammer - jąkać się; zacinać się
stammerer - jąkała (osoba jąkająca się)
subtle hint - subtelna aluzja
to talk frankly - mówić bez ogródek
twaddle - gadanina; paplanina

ROZMOWA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Alice did not at all like the tone of this remark.
 Father and I had a long talk yesterday.
 He didn't want any conversation at this point.
 He said he'll talk only to you.
 He was a wonderful storyteller.
 I need to speak to him directly.
 I was speaking with your wife a little while ago.
 I will speak of it no further in this present time.
 I'd rather not talk about it.
 It was a long time before anyone spoke.
 Just as they discussed.
 Let me tell you the whole story.
 Never talk to strangers.
 Perhaps we should discuss this in a warmer place?
 The conversation behind them went quiet suddenly.
 The woman was speaking fast and furiously.
 There was no more to be discussed.
 There's a lot we need to discuss.
 They spoke in hushed tones.
 They talked for an hour.
 They'd meet and have tea and discuss.
 This conversation is going on a little too fast.
 We began to talk.
 We talk about every imaginable subject.
 We talked until quarter to one.
 We were having a peaceful chat.
 You and I should discuss this alone.

Alicję niemile dotknęła ta uwaga i ton rozmowy.
 Mieliśmy wczoraj z tatą długą rozmowę.
 W tej chwili nie miał ochoty na żadną rozmowę.
 Powiedział, że będzie rozmawiał tylko z panem.
 Był wysmienitym gawędziarzem.
 Muszę porozmawiać bezpośrednio z nim.
 Przed chwilą rozmawiałem z pańską żoną.
 Teraz nie powiem już nic więcej na ten temat.
 Wolałabym o tym nie rozmawiać.
 Minęło dużo czasu, zanim ktokolwiek się odezwał.
 Dokładnie tak, jak rozmawiali.
 Pozwól, że opowiem ci całą historię.
 Nigdy nie rozmawiaj z nieznanymi.
 Może porozmawiamy o tym w cieplejszym miejscu.
 Rozmowa za ich plecami nagle przycichła.
 Kobieta mówiła szybko i ze złością.
 Nie było już o czym rozmawiać.
 Mamy tyle spraw do omówienia.
 Rozmawiali przyciszonym głosem.
 Rozmawiali przez godzinę.
 Spotkali się, napili herbaty i porozmawiali.
 Coś za szybko przebiega nasza rozmowa.
 Zaczęliśmy rozmawiać.
 Rozmawiamy na wszystkie możliwe tematy.
 Rozmawialiśmy do za piętnaście pierwsza.
 Rozmawialiśmy spokojnie.
 Omówmy to sami.

4.7 WZLOTY I UPADKI

to achieve success - osiągnąć sukces
achievement - osiągnięcie
achiever - człowiek sukcesu
adversity - trudna sytuacja
be born under a lucky star - być w czepku urodzonym
to be in a cleft stick - znaleźć się między młotem a kowadłem
to become accustomed to... - przyzwyczajać się do...
bitter end - gorzki koniec
bitter experience - gorzkie doświadczenie
burden - brzemień; ciężar
to dree one's weird - cierpliwie znosić swój los
effort - wysiłek; staranie
gleam of hope - promyk nadziei
to grin and bear it - robić dobrą minę do złej gry
hardship - trudy życiowe; ciężkie doświadczenie życiowe
to have a tough time of it - przechodzić trudny okres
highly successful - bardzo udany
impasse - impas
to keep together - trzymać się razem
to lead sb astray - sprowadzać kogoś na złą drogę
to learn one's lesson - dostać nauczkę

leave somebody in the lurch - zostawić kogoś na lodzie
luck - szczęście
needlessly - niepotrzebnie
nip the problem in the bud - zdusić problem w zarodku
out on a limb - w opałach
partial success - częściowy sukces
plea for help - błaganie o pomoc
plight - niedola
precipice - krawędź; przepaść; niebezpieczna sytuacja
rocky times - trudne chwile
roll - dobra passa
secret of success - tajemnica sukcesu
to solve problems - rozwiązać problemy
to spell trouble - zwiastować kłopoty
standoff - impas
to start from scratch - zacząć od zera
successful - 1. odnoszący sukcesy 2. udany
tribulation - cierpienie; udręka
ups and downs - wzloty i upadki
vexation (arch.) - udręka
vicious cycle - błędne koło

WZLOTY I UPADKI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

As an adult he was a successful.
 Did they mention what the problem is?
 From zero to hero.
 He bravely bore his miseries three weeks.
 I had my own problems.
 If only my misfortune might serve as a lesson to boys.
 No doubt they would have troubles.
 The problems arise, when...
 There are of course many problems connected with life.
 There is no problem.
 There was another problem as well.
 What is the problem?
 You reap what you sow.

W wieku dorosłym odnosił sukcesy.
 Wspominali może, na czym polega ten problem?
 Od zera do bohatera.
 Przez trzy tygodnie znosił mężnie tę niedolę.
 Miałem własne problemy.
 Żeby chociaż moja niedola była nauką dla chłopców.
 Niewątpliwie będą mieli kłopoty.
 Problemy pojawiają się, kiedy...
 Jest oczywiście wiele problemów związanych z życiem.
 Nie ma żadnego problemu.
 Był jeszcze inny problem.
 Na czym polega problem?
 Kiedy się nawarzyło piwa, trzeba je wypić.

4.8 RZECZY OSOBISTE

bag - saszetka
box of matches - pudełko zapalek
bracelet - bransoleta
briefcase - aktówka
broily (pot.) - parasol
bunch of keys - pęk kluczy
calendar - kalendarz
cap - czapka
car keys - kluczyki do samochodu
chain - łańcuszek
chewing gum - guma do żucia
cockade - kokarda; rozeta
coin - moneta
comb - grzebień
contact lens - szkła kontaktowe
credit card - karta kredytowa
dental thread - nić dentystryczna
deodorant - dezodorant
diary - terminarz
earring - kolczyk
fan - wachlarz
fob - breloczek od kluczy
fob watch - zegarek kieszonkowy
fountain pen - pióro wieczne
frillery - ozdóbki
gadget - gadżet
gewgaw - błyskotka; świecidełko
glasses - okulary
hairband - opaska do włosów
hairpin - szpilka do włosów
handkerchief - chusteczka do nosa
hat - kapelusz
jewel - klejnot
jewellery - biżuteria
key - klucz
laptop - laptop
lighter - zapalniczka
lipstick - szminka
locket - medalionik
mobile phone - telefon komórkowy

money - pieniądze
nail file - pilniczek do paznokci
nail scissors - nożyczki do paznokci
necklace - naszyjnik
oddments - drobiazgi
passport - paszport
pen - pióro
pencil - ołówek
pendant - wisiorek
phial - fiolka; flaszeczka
phone card - karta telefoniczna
pouch - sakiewka; worek; woreczek
powder puff - puderniczka
purse - portmonetka
razor - 1. brzytwa 2. golarka
reed basket - koszyk trzciniowy
ring - pierścienek
sachet - saszetka
sash - szarfa; wstęga
scarf - szalik
scissors - nożyczki
shampoo - szampon
smartphone - smartfon
soap - mydło
sticker - naklejka; nalepka
sunglasses - okulary przeciwsłoneczne
trinket - błyskotka; ozdóbka
toilet paper - papier toaletowy
toothpaste - pasta do zębów
toothpick - wykałaczka
towel - ręcznik
underwear - bielizna
vanity case - kosmetyczka
vial - fiolka; flakonik
vinaigrette (arch.) - flakonik na sole trzeźwiące
wallet - portfel
watch - zegarek
wedding ring - obrączka
whoopee cushion - poduszka pierdząca

RZECZY OSOBISTE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Sophie carefully pulled the chain from the drawer.
 Laura took off her glasses.
 Ford struck another match.
 Has anyone got any matches?
 The match flickered out.
 The match burned down.
 He wiped his mouth on a white handkerchief.
 You'll wait and wave your handkerchief.
 A pink corded ribbon completes the ensemble.
 They cutting their life in two like a ribbon.
 She took the rings out of her eyebrows and nostril.
 A simple gold chain around her neck.
 I thought it was a necklace for my birthday.
 It looked like a pocket watch chain.
 Into the envelope he slipped his golden ring.
 The little gold chain glistened against her tanned neck.
 He pushed his glasses up his nose.
 She smiled and adjusted her glasses.
 He wiped his glasses.
 I got to get my glasses back.
 She tied the key to her wrist.

Sophie ostrożnie wyciągnęła łańcuszek z szuflady.
 Laura zdjęła okulary.
 Ford zapalił następną zapalniczkę.
 Czy ktoś ma zapalniczki?
 Zapalniczka zgasła.
 Zapalniczka dopaliła się.
 Wytarł usta białą chusteczką.
 Zaczekasz i pomachasz mi chusteczką.
 Różowa marszczona wstążka dopełnia całości.
 Przecięli swoje życie, jakby było kawałkiem wstążki.
 Wyjęła kolczyki z brwi i nosa.
 Prosty, złoty łańcuszek na szyi.
 Myślałam, że jest to naszyjnik na moje urodziny.
 To coś wyglądało jak zegarek kieszonkowy na łańcuszku.
 Wsunął swój złoty pierścień do koperty.
 Na jej opalonej szyi złoty łańcuszek dosłownie świecił.
 Poprawił okulary na nosie.
 Uśmiechnęła się i poprawiła okulary.
 Przetarł okulary.
 Muszę odzyskać swoje okulary.
 Przywiązała klucz do nadgarstka.

4.9 SEN

to awake - budzić
awakening - przebudzenie
to bed down - ułożyć się do snu; położyć się do łóżka
dormancy (*arch.*) - sen
to doze - drzemać
to doze off - zdrzemnąć się
to drift to sleep - zasnąć
to drowse - drzemać
drowsiness - senność
drowsy - senny; śpiący
earplugs - zatyczki do uszu
to fall asleep - zasypiać
forty winks - krótka drzemka
to get to sleep - zasnąć
to go to sleep - położyć się do łóżka; ułożyć się do snu
to grab some sleep - zdrzemnąć się chwilę
to have a nap - uciąć sobie drzemkę; uciąć sobie drzemkę
insomnia - bezsenność
it's bedtime - pora spać
lack of sleep - brak snu
to lull sb to sleep - ukołysać kogoś do snu
to make the bed - słać łóżko; posłać łóżko
nap - drzemka
to nod to sleep - zasnąć
to not sleep a wink - nie zmrużyć oka
to pull an all-nighter - zarwać noc

redundant - zbędny; niepotrzebny
to rock sb to sleep - ukołysać kogoś do snu
sleep - sen
to sleep - spać
to sleep in - zasnąć
to sleep lightly - mieć lekki sen
sleepily - sennie
sleepiness - senność
sleepless - bezsenny
sleeplessness - bezsenność
sleepwalker - lunatyk/lunaticzka
sleepy - śpiący; senny
sleepyhead - śpioch
slumber (*lit.*) - sen; drzemka
to slumber (*lit.*) - spać; drzemać; zdrzemnąć się
to snatch some sleep - przespąć się trochę
snooze - drzemka
to snooze - drzemać
snore - chrapanie
to snore - chrapać
somnolent - śpiący; senny
to suppress a yawn - stłumić ziewnięcie
wakefulness - 1. bezsenność 2. czuwanie 3. czujność
to yawn - ziewać
yawn - ziewnięcie

SEN - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A drop of sherry helps him to sleep at night.
 All eight of us went to bed.
 Close your eyes and sleep.
 Daddy and I sleep in one room.
 He had been awake all night.
 He had gone back into heavy sleep.
 He lay down to sleep.
 He may be half asleep himself, he thought.
 He must have had a nightmare.
 He rolled over and fell asleep again.
 He studied the sleeping woman beside him.
 He tried to fall back asleep.
 He woke up blearily.
 His friend was napping on the ground nearby.
 I fell asleep with the lights on.
 I hope I have not awoken you?
 I will wake you in the morning.
 It's time for bed.
 Lie down on the floor and go to sleep.
 Lucy couldn't sleep that night.
 Lucy was still asleep.
 She can go to sleep at any hour.
 She could not get that dream out of her mind.
 She had been absent from his dreams.
 She had no wish to sleep.
 She had slept for most of the day.
 She should be asleep by now.
 She soon fell into a deep sleep.
 She went to bed at midnight.
 Some hours later she woke up.
 The days of sleep had left him disoriented.
 They were such very bad dreams.
 This must be a dream.
 We went to bed, though not to sleep.
 When he awoke the train was moving.
 You didn't sleep much last night, did you?

Kropla sherry pomaga mu spać w nocy.
 Całą ósemką poszliśmy spać.
 Zamknij oczy i śpij.
 Tata i ja śpimy w jednym pokoju.
 Nie spał całą noc.
 Znow zapadł w ciężki sen.
 Położył się spać.
 Może on sam też na wpół drzemie - pomyślał.
 Musiał mieć koszmarne sny.
 Przewrócił się na bok i znow zasnął.
 Przyjrzał się kobiecie śpiącej u jego boku.
 Próbował ponownie zasnąć.
 Obudził się z wysiłkiem.
 Jego przyjaciel drzemał na ziemi obok.
 Zasnąłem przy włączonym świetle.
 Mam nadzieję, że cię nie obudziłem?
 Obudzę cię rano.
 Czas iść spać.
 Połóż się na podłodze i śpij.
 Lucy nie mogła spać tej nocy.
 Lucy wciąż spała.
 Umiiała zasnąć o dowolnej porze.
 Nie mogła przestać myśleć o tym śnie.
 Zniknęła z jego snów.
 Nie chciało jej się spać.
 Przespała większą część dnia.
 Powinna już spać.
 Wkrótce zapadła w głęboki sen.
 Położyła się spać o północy.
 Kilka godzin później obudziła się.
 Przespane kamiennym snem dni wybiły go z rytmu.
 Te sny były straszliwe.
 To musi być sen.
 Poszliśmy do łóżek, ale sen nie u wszystkich nadchodził.
 Kiedy się obudził, pociąg był w ruchu.
 Chyba krótko spałeś tej nocy, prawda?

5. CZAS WOLNY

5.1 JEŹDZIECTWO

bearing rein (BrE) - wytok (*część uprzęży*)
blinker - klapka (*na oko konia*)
breeches - bryczesy
to bridle - założyć uzdę
bridle - uzda; cugle
bridle track - ścieżka konna
canter - cwał
cantle - tylny łęk siodła
croup - zad (*konia*)
crownpiece - nagłówek (*uźdźienicy*)
to curb - okiełznać
curb - wędzidło
curb bit - kielzno
to dismount - zsiadać z konia
filly - młoda kobyłka
gait - chód
girth - popręg
halter - uźdźienica
harness - uprzęż
hay - siano
hay net - siatka na siano
horse riding - jeździectwo; jazda konna
horseback - konno

horseback riding (AmE) - jazda konna; jeździectwo
leading rein - lonża
paddock - wybieg dla koni
pommel - przedni łęk
rein - cugiel; lejce
riding crop - szpicruta
riding habit - damski kostium do jazdy konnej
riding instructor - instruktor jazdy konnej
riding school - szkoła jeździecka
saddle - siodło
saddle horse - wierzchowiec
to saddle up - osiodłać
saddlecloth - derka
snaffle - uzda; wędzidło
spur - ostroga
stable - stajnia
stall - boks (*dla konia*)
stallion - ogier
stirrup - strzemień
trammel - pęta (*dla konia*)
trot - kłus
trotter - kłusak (*koń*)
vaulting - woltyżerka

5.2 FOTOGRAFIA

camera body - obudowa aparatu
candid camera - małoobrazkowy aparat fotograficzny
to change the lens - zmienić obiektyw
coated lens - obiektyw z warstwą przeciwoodblaskową
compact camera - aparat kompaktowy
to compress an image - skompresować zdjęcie
daguerreotype - dagerotyp
darkroom - ciemnia
diapositive - diapozytyw; przeźrocze
digital camera - aparat cyfrowy
disposable camera - aparat jednorazowy
double exposure - podwójne naświetlenie
exposure meter - światłomierz
exposure time - czas naświetlania
film - film
fixed focus - stała ogniskowa obiektywu
flash - lampa błyskowa
glossy - błyszczący
graininess - ziarnistość
lens - obiektyw
lens cap - osłona obiektywu
lens field - pole obiektywu
lens hood - osłona przeciwsłoneczna obiektywu
light-struck - prześwietlony
macrophotography - makrofotografia
matt - matowy
memory card - karta pamięci
to mount the lens - założyć obiektyw

negative - negatyw
to overexpose - prześwietlić film
photo - zdjęcie
photo booth - automat fotograficzny
photocall - sesja zdjęciowa
photocopying paper - papier fotograficzny
photogenic - fotogeniczny
photograph - fotografia; zdjęcie
to photograph something - fotografować coś
photographer - fotograf
photographic - fotograficzny
photography - fotografia (*jako sztuka*)
photomontage - fotomontaż
polarizing filter - filtr polaryzacyjny
portrait photography - fotografia portretowa
red-eye reduction - redukcja efektu czerwonych oczu
to remove the lens - zdjąć obiektyw
resolution - rozdzielczość
to retouch - retuszować
retouch - retusz
say cheese! - uśmiech proszę!
shutter - migawka
shutter release - przycisk wyzwolenia migawki
to take a photo - zrobić zdjęcie
tripod - statyw
white balance - balans bieli
wide-angle lens - obiektyw szerokokątny

FOTOGRAFIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A photographer disguised as a lame beggar.
 A photographer hidden in the shrubbery.
 A young couple poses for their wedding pictures.
 At the mat where the photographs were she stopped.
 Dirch said that you wanted to look at old photographs.
 Greger was a wretched photographer.
 He gazed at the tiny streak in the photograph.
 He is sitting hunched over a pile of torn photographs.
 He kept a hidden camera in his office.
 He motioned to the photograph.
 He opened the album and examined the photos.
 I saw the photo.
 Luis wasn't much of a photographer.
 People behaved as if they were being photographed.
 She handed him a book of photographs.
 She took one look at the photos.
 She was understandably upset by the photos.
 The photographer stood on the church hill.
 The photographer was a professional.
 The picture might be taken any moment.
 Then he saw the photograph.
 These pictures saved my life.
 They compared the new photos to the old ones.
 They forced us to delete all the photos.
 They took a few pictures and left.
 This photo was entirely different.
 This photo was taken less than an hour ago.
 We did not come out well in that photograph.
 Wherever there are famous people, there are "paparazzi".

Fotograf przebrany za kulawego żebraka.
 Fotograf ukryty za krzakiem.
 Młoda para pozuje do fotografii ślubnych.
 Zatrzymała się przy macie z fotografiami.
 Dirch powiedział, że chce pan obejrzeć stare zdjęcia.
 Greger był kiepskim fotografem.
 Spojrzał na wąską smugę na fotografii.
 Siedzi pochylony nad stosem podartych zdjęć.
 W gabinecie trzymał ukryty aparat fotograficzny.
 Wskazał na fotografię.
 Otworzył album i zaczął przyglądać się zdjęciom.
 Widziałem zdjęcie.
 Luis nie był wprawnym fotografem.
 Ludzie zachowywali się tak, jakby ich fotografowano.
 Wręczyła mu album z fotografiami.
 Rzuciła okiem na zdjęcia.
 Była bardzo poruszona tymi zdjęciami.
 Fotograf stał na kościelnym wzniesieniu.
 Fotograf był profesjonalistą.
 W każdej chwili fotograf mógł zrobić zdjęcie.
 I wtedy zobaczył zdjęcie.
 Te zdjęcia uratowały mi życie.
 Porównywali nowe fotografie ze starymi.
 Zmusili nas do skasowania wszystkich zdjęć.
 Zrobili kilka zdjęć i poszli.
 To zdjęcie było zupełnie inne.
 To zdjęcie zrobiono mniej niż godzinę temu.
 Nie wyszliśmy dobrze na tym zdjęciu.
 Wszędzie, gdzie są sławni ludzie, są też paparazzi.

5.3 SZACHY

advantage - przewaga
artificial castling - sztuczna roszada
bishop - goniec; laufer
bishop pair - para gońców
black camp - obóz czarnych
bye - pauza
captured pawn - zbity pionek
castle - wieża
castling - roszada
check - szach
checkmate - mat
chess - szachy
chess club - klub szachowy
chess rules - zasady gry w szachy
chess set - zestaw do gry w szachy
chess tournament - turniej szachowy
chessboard - szachownica
chessplayer - szachista
chessplayer reflex - refleks szachisty
correspondence chess - szachy korespondencyjne
defence - obrona
to deliver mate - dać mata
double check - podwójny szach
draw - remis
draw by agreement - remis za obopólną zgodą
endgame - gra końcowa
exhibition game - partia pokazowa
first move advantage - przywilej rozpoczęcia partii

flank attack - atak na skrzydło
to flip a board - obrócić szachownicę
fork - widły
four-player chess - szachy czteroosobowe
game - partia
grandmaster - arcymistrz
helpmate - mat pomocniczy
increment - czas dodawany
king - król
kingside castling - krótka roszada
knight - skoczek
mating attack - atak matowy
mistake - błąd
move - ruch; posunięcie
move order - kolejność posunięć
notation - zapis partii
opposition - opozycja
pawn - pionek
perpetual check - wieczny szach
piece - figura
piece placement - rozmieszczenie figur
positional advantage - przewaga pozycyjna
queen - hetman; królowa
rook - wieża
slight advantage - niewielka przewaga
square - pole
stalemate - pat
white camp - obóz białych

5.4 WĘDKARSTWO

angler - wędkarz (<i>sportowy - np. na zawodach</i>)	float - szaławik
angling - wędkarstwo (<i>sportowe</i>)	fly reel - kołowrotek muchowy
artificial fly - mucha wędkarska	gaff - gaff
bailiff - strażnik wędkarski; strażnik wód	go fishing - iść na ryby
bait - przynęta	hook - haczyk
to catch fish - łowić ryby	to hook the bait - założyć przynętę na haczyk
cath and release - złów i wypuść	ice fishing - łowienie ryb pod lodem
coarse fishing (BrE) - łowienie na wędkę w wodach słodkich	landing net - podbierak
fish - ryba	net - sieć; siatka
fish trap - węćierz	no fishing! - zakaz wędkowania!
fisherman - rybak	plug - wobler
fishery - 1. połów 2. łowisko 3. gospodarstwo rybne	reel - kołowrotek
fishing - 1. wędkarstwo 2. rybolówstwo	to reel in - nawijać żyłkę na kołowrotek
fishing boat - łódź wędkarska	rod fishing licence - karta wędkarska
fishing ground - łowisko	inker - ciężarek
fishing line - żyłka wędkarska	spear - harpun
fishing rod - wędka	spin fishing - wędkarstwo spinningowe
fishing shop - sklep wędkarski	spoon lure - wahadłówka
fishing swivel - krętlik	stick float - długi szaławik
fishing tackle - sprzęt wędkarski	trolling - trolling (<i>w wędkarstwie</i>)
fishing trip - wycieczka na ryby	wading - brodzenie (<i>w wodzie</i>)
fishing village - wioska rybacka	weight - ciężarek

WĘDKARSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

He knitted hooks on to my fishing line.

He pulled the net out of the sea.

I am not a good fisherman myself.

I forgot to bring my rod.

Some fishermen come here and fish for a day.

The old man had taught the boy to fish.

They threw in their fishing lines.

Przywiązał haczyki do (mojej) wędki.

Wyciągnął sieć z morza.

Ja sam nie jestem zbyt dobrym wędkarzem.

Nie wziąłem ze sobą wędki.

Niektórzy wędkarze przyjeżdżają tutaj i łowią całą dzień.

Starzec nauczył chłopca łowić ryby.

Zarzucili (swoje) wędki.

5.5 MYŚLISTWO

ambush - zasadzka	hunting ground - łowisko
antlers - poroże	hunting grounds - tereny łowieckie
bird call - wabik na ptaki	hunting horn - róg myśliwski
cull - odstrzał	hunting knife - nóż myśliwski
deer blind - ambona myśliwska	hunting lodge - domek myśliwski
duck shooting - polowanie na kaczki	hunting season - sezon łowiecki
to ensnare - łapać w sidła	huntress - myśliwa
to entrap - złapać w pułapkę	hunter (<i>lit.</i>) - myśliwy
entrapment - <i>wpędzenie w pułapkę</i>	to poach - kłusować
falconer - sokolnik	poacher - kłusownik
falconry - sokolnictwo	poaching - kłusownictwo
fowler - ptasznik (<i>myśliwy polujący na ptaki</i>)	to snare - łapać w sidła
fox hunting (BrE) - polowanie na lisa	snare - sidła; wnyki
foxhunt - polowanie na lisa	spoor - trop; ślad
game - zwierzyna łowna; dziczyzna	stag hunting - polowanie na jelenie
game licence (BrE) - karta myśliwska	stalking - tropienie
gamebag - torba myśliwska	to track - tropić; śledzić
gin trap - sidła; pułapka	tracker - tropiciel
hartshorn - róg jeleni	trail went cold - trop zwierza
hunter - myśliwy	to trammel - łapać w sieć
hunting cap - czapka myśliwska	trapper - traper

MYŚLISTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

The hunter had become the hunted.
 One of the smaller hunters began to wail.
 I shall take a few hunters with me.
 She knew many of the hunters who passed through.
 He had two passions: hunting and his pipe.
 I'm hunting with my falcon.

Myśliwy stał się zwierzyną łowną.
 Jeden z mniejszych myśliwych rozplakał się.
 Wezmę ze sobą kilku myśliwych.
 Znała wielu myśliwych, którzy tędy przejeżdżali.
 Ma dwie pasje: polowania i swoją fajkę.
 Poluję z sokółkiem.

5.6 CYRK

acrobat - akrobata; akrobatka
animal trainer - treser zwierząt
arena - arena
big top - namiot cyrkowy
circus - 1. (noun) cyrk 2. (adj.) cyrkowy
clown - klaun
devil stick - diabelski kijek
fire eater - połycacz ognia
to juggle - żonglować
juggler - żongler
juggling - żonglowanie; żonglerka
knife throwing - rzucanie nożami
lion tamer - treser lwów
mime artist - mim
round top - namiot cyrkowy
show - pokaz; przedstawienie
stilt - szcudło

sword swallower - połycacz mieczy
tamer - treser
taming - oswajanie; poskramianie
tightrope - lina do akrobacji
tightrope walker - linoskoczek
tightrope walking - chodzenie po linie
to train - tresować
trained animals - tresowane zwierzęta
trapeze artist - akrobata na trapezie
travelling circus - cyrk objazdowy
troupe - trupa
unicycle - rower jednokołowy
vaulting - woltyżerka
ventriloquism - brzuchomówstwo
ventriloquist - brzuchomówca
to walk on stilts - chodzić na szcudłach

5.7 ROZRYWKA

amuse park - park rozrywki
at the height of one's fame - u szczytu sławy
avid for fame - żądny sławy
to be image-conscious - dbać o swój wizerunek
to be in vogue - być w modzie
beauty contest - konkurs piękności
beauty queen - królowa piękności
best-known - najbardziej znany; najsłynniejszy
to break through - przebić się; zostać zauważonym
carnival (AmE) - wesołe miasteczko
carousel - karuzela
couturier - projektant mody światowej sławy
entertainer - artysta estradowy
fame - sława
fame and wealth - sława i bogactwo
famous - sławny
famous face - znana osoba
fan mail - listy od fanów
fanfare of publicity - rozgłos
fashion - moda
fashion conscious - podążający za modą
fashion designer - projektant mody
fashion magazine - magazyn mody
fashion show - pokaz mody
fashionably - modnie

for fun - dla zabawy
freak show - gabinet osobliwości (*w wesołym miasteczku*)
funfair (BrE) - wesołe miasteczko
glitzy - efekciarski; na pokaz
high life - światowe życie
megastar - megagwiazda
oracle for fashion - wyrocznia w sprawach mody
pageantry - wielka gala
pathway for success - droga do sukcesu
red carpet - czerwony dywan
to rise to stardom - stać się sławnym
roller-coaster - kolejka górską
route to fame - droga do sławy
school of modelling - szkoła modelek
to shoot to fame - nagle stać się sławnym
showbiz - przemysł rozrywkowy
style icon - ikona stylu
superstar - supergwiazda; megagwiazda
the latest fashion - ostatni krzyk mody
ticket to fame (AmE) - bilet do sławy
trend-setter - dyktator mody
vogue for something - moda na coś
world-famous - światowej sławy

ROZRYWKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A disease called fame.
 Everyone lives for a moment of brief fame.
 She made his modelling debut aged 15.
 Some people will do anything to become famous.
 Stardom is surely the greatest dream.
 The fame does not belong only to the famous.
 The success and fame are two quite different things.
 They are all world famous.

Choroba zwana sławą.
 Każdy przeżywa choć raz swoją małą sławę.
 Zadebiutowała jako modelka w wieku 15 lat.
 Niektórzy ludzie zrobią wszystko, aby zdobyć sławę.
 Sława jest niewątpliwie największym marzeniem.
 Sława nie jest własnością tylko sławnych ludzi.
 Sukces i sława to dwie różne rzeczy.
 Tu są same światowe sławy.

5.8 OGRODNICTWO

arbour (BrE) - altana; altanka
auger - świder
back garden - ogród z tyłu domu
bulb dibber - sadzarka
clump of flowers - kępa kwiatów
to cut the lawn - przystrzyć trawnik
dibber - sadzak ogrodnicy
to dig - kopać; wykopać
digging fork - widły szerokożębne
edging - obrzeże
edging shears - nożyce do strzyżenia obrzeża trawnika
fan trellis - krata do pnączy ozdobnych
flower bed - kwietnik
fork - widły
front garden - przedni ogród
garden arch - łuk z pnączami
garden gate - bramka do ogrodu
garden gnome - krasnal ogrodowy
garden hose - wąż do podlewania
garden shears - nożyce ogrodnicze
gardener - ogrodnik; ogrodniczka
hanging basket - wiszący kosz kwiatów
hedge - żywopłot
hedge trimmer - strzyżarka do żywopłotu
hoe - motyka
lawn - trawnik
lawn chair - składany fotel ogrodowy
lawn mower - kosiarka
lawn rake - grabie do grabienia liści
to mow the lawn - kosić trawnik

patio - patio
pergola - pergola
pick - kilof
pitchfork - widły
pond - oczko wodne
potting shed - komórka w ogrodzie
rake - grabie
rock garden - skalniak
roof garden - ogród na dachu budynku
scythe - kosa
secateurs - sekator
to seed - sadzić; zasadzić
seed merchant's shop (BrE) - sklep nasienniczy
seeder - siewnik
shack - buda; szopa
shed - szopa
shovel - łopata
sickle - sierp
spade - szpadel
sprayer - opryskiwacz
spreader - roztrząsacz; rozrzutnik
sprinkler - zraszacz; spryskiwacz
stake - pal; słupek
summerhouse - altana
trellis - treliaż
trowel - rydel
walled garden - ogrodzony ogród
watering - polewanie; zraszanie
watering can - konewka
weeder - opielacz
wheelbarrow - taczka

OGRODNICTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A large rose-tree stood near the entrance of the garden.
 An old fence at the back of the garden.
 And now for the garden!
 He rushed through the garden.
 He went off along the hedge.
 I stood up and hurried across the garden.
 In the garden behind the house.
 Peter disappeared into the garden.
 Sandra asked the gardener.
 Tereza went out into the garden.
 The garden needs to be weeded.
 The garden of the old one-story dwelling.
 There was no one in the Beumers' garden.
 Tomas came in from the garden in his muddy boots.

U wejścia do ogrodu stało spore drzewko różane.
 Stary płot w głębi ogrodu.
 A teraz do ogrodu!
 Pędził na przelaj przez ogród.
 Ruszył wzdłuż żywopłotu.
 Wstałem i szybko przeszedłem przez ogród.
 W ogrodzie za domem.
 Peter zniknął w ogrodzie.
 Sandra zapytała ogrodnika.
 Teresa poszła do ogrodu.
 Trzeba powyrywać chwasty w ogrodzie.
 Ogród przy starym, parterowym domu.
 U Beumerów w ogrodzie nie było nikogo.
 Tomasz wszedł z ogrodu w ubłoconych butach.

5.9 MAGIA

- abracadabra** - abrakadabra
amulet - amulet
astral - astralny
astral body - ciało astralne
astral spirits - duchy astralne
astrologer - astrolog
aura - aura
banshee - zjawia zwiastująca śmierć
to bewitch - zaczarować
black magic - czarna magia
to break spell - złamać zaklęcie
brownie - skrzat
to burn at the stake - spalić na stosie
card manipulation - iluzja karciana
card trick - sztuczka karciana
clairvoyant - jasnowidz
crystal ball - szklana kula
crystal gazing - wróżenie z kryształowej kuli
curse - klątwa
dark powers - ciemne moce
demon - demon
diabolical rituals - diabelskie rytuały
divination - wróżenie; przepowiadanie przeszłości
to divine - wróżyć; przepowiadać przyszłość
diviner - 1. wróżbita 2. różdżkarz
dowser - radiesteta; różdżkarz
dragon - smok
dwarf - krasnoludek
elf - elf
to enchant - zaczarować; rzucić urok
enchanted - zaczarowany
enchantment - czary
evil spirit - zły duch
exorcist - egzorcysta
explicable - wytłumaczalny
extrasensory perception - postrzeganie pozasmysłowe
false shuffles - fałszywe tasowanie
flying saucer - latający spodek; latający talerz (*UFO*)
fortune-teller - wróżbita (m.); wróżka (f.)
ghost - duch
ghost haunts - duch nawiedza
ghost ship - statek widmo
ghost story - historia o duchach
ghost town - wymarłe miasto
ghost train - pociąg widmo
ghoul - upiór; demon
gnome - krasnal; skrzat; gnom
goblin - goblin
gremlin - gremlin
grimoire - księga czarów
hag - wiedźma
to haunt - nawiedzać; straszyć
haunted house - nawiedzony dom
hexer - wiedźmin
hobgoblin - duszek; chochlik
hocus-pocus - hokus-pokus
horoscope - horoskop
illusion - iluzja
illusionist - iluzjonista
imp - chochlik; duszek
incantation - zaklęcie
incubus - demon męski
lamia - lamia; wampirzyca
lycanthrope - wilkołak
mage (arch.) - czarodziej; mag
magic carpet - latający dywan
magic spell - magiczne zaklęcie
magician - magik
miracle - cud
miraculous - cudowny
monster - potwór
necromancy - nekromancja
ominous - złowieszczy
ominously - złowieszczo
paranormal - paranormalny
parapsychology - parapsychologia
phantasm - zjawia; widziadło
phantom - 1. fantom; zjawia 2. urojenie
poltergeist - poltergeist
portent - zapowiedź; znak; zwiastun
portent of doom - zapowiedź nieszczęścia
prediction - przepowiednia
prestidigitation - prestidigitatorstwo
prince of darkness - książę ciemności
prophecy - prorocstwo; wróżba; przepowiednia
prophet - wieszcz; prorok; wróżbita
prophetess - wieszczka; prorokini; wróżbitka
to put a spell on sb - rzucić na kogoś zaklęcie
pythoness - wieszczka
rainmaker - zaklinacz deszczu
revenant [- upiór; duch; zjawia
ritual - rytuał
rope trick - sztuczka z użyciem liny
sandman - piaskowy dziadek
to see a ghost - zobaczyć ducha
seer (lit.) - jasnowidz; prorok
siren - syrena
sixth sense - szósty zmysł
soothsayer (arch.) - jasnowidz; wróżbita
sorcerer - czarodziej; czarnoksiężnik
sorceress - czarodziejka; czarownica
sorcery - czarnoksiężstwo; magia
specter - duch; widmo; zjawia
spirit - duch; dusza (*zmarłej osoby*)
spirit world - zaświaty
spook - duch; widmo; zjawia
sprite - duszek; chochlik
succubus - demon żeński
supernatural - nadprzyrodzony
supernatural powers - siły nadprzyrodzone
sylyph - sylf (*duch powietrza*)

MAGIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

talisman - talizman
telekinesis - telekineza
telepathy - telepatia
time travel - podróż w czasie
troll - troll
unearthly - nieziemski
vampire - wampir (m.); wampirzyca (f.)
vile powers - ciemne moce
wand - różdżka
water finder (AmE) - różdżkarz
werewolf - wilkołak
white witch - dobra wróżka

willpower - siła woli
witch hunt - polowanie na czarownice
witch on broom - czarownica na miotle
witch-hunting - polowanie na czarownice
witchcraft - czary; czarnoksiężstwo
witcher - wiedźmin
witches' brew - napój czarnoksiężników
witches' Sabbath - sabat czarownic
witching hour - godzina duchów
wizard - czarodziej; czarnoksiężnik
wizardry - czary; magia; czarodziejnictwo
wraith - upiór; zjawa

MAGIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A wizard is never late.
 First vampires, now witches.
 He has other tricks.
 His prediction come true.
 I could be a witch.
 I put a spell on it to give you back your strength.
 Madam Malkin was a smiling witch.
 Silence the old witch.
 They were proud of having a witch in the family.
 Woland, professor of black magic.
 You're not a witch.

Czarodziej się nigdy nie spóźnia.
 Najpierw wampiry, teraz czarownice.
 Zna inne sztuczki.
 Jego przepowiednia spełniła się.
 Mogłabym być czarownicą.
 Zaczarowałem to jedzenie tak, abyś odzyskała siły.
 Madame Malkin była uśmiechniętą czarownicą.
 Uciszcie tę starą czarownicę.
 Są dumni, że mają w rodzinie czarownicę.
 Woland - profesor czarnej magii.
 Nie jesteś czarownicą.

5.10 ŻEGLARSTWO

abaft - na rufie; ku rufie
boom - bom
bow line - cuma dziobowa
broad reach - ostry baksztąg
buoy - boja
clew cringle - ucho szotowe
compass - kompas
crew list - lista załogi
cringle - ucho żagla
down wind - z wiatrem
drift angle - kąt dryfowania
gangplank - trap
hank - raksa
hatch - luk; kłapa
hull - kadłub
jetty - pomost
jib - fok
to jibe - zrobić zwrot przez rufę
mainsail - grot
mast - maszt
midship - śródokręcie
mooring line - lina cumownicza
porthole - bulaj

quay - keja
sail - żagiel
sailcloth - płótno żaglowe
sailor - żeglarz
shackle - szekla
skipper - szyper
skylight - świetlik
spring - szprin
starboard - prawa burta
starboard side - po prawej burcie
steering wheel - koło sterowe
stern - rufa
stern line - cuma rufowa
storm jib - fok sztormowy
tack - hals
transom - pawęż
trysail - trajsel
to wharf - zacumować
wharf - nabrzeże; przystań
winch - kabestan
wind aft - wiatr z rufy
working jib - fok marszowy

5.11 ZWIERZĘTA DOMOWE

Afghan hound - chart afgański
alley cat - dachowiec
bulldog - buldog
cat food - pokarm dla kotów
chihuahua - chihuahua
chinchilla - szynszyla
cocker spaniel - cocker spaniel
collar - obroża
dachshund - jamnik
Dalmatian - Dalmatyńczyk
deerhound - chart szkocki
dog catcher - hycel
dog with a pedigree - pies z rodowodem
doggy - 1. piesek (noun) 2. psi (adj.)
doghouse (AmE) - buda
flea collar - obroża przeciw pchłom
German Shepherd Dog - owczarek niemiecki
German spitz - szpic niemiecki
greyhound - chart

guinea pig - świnka morska
hamster - chomik
keeshond - szpic wilczy
kennel (BrE) - buda
labrador retriever - labrador
to let a dog loose - spuścić psa ze smyczy
litter tray - kuweta dla kota
Maltese - maltańczyk
muzzle - 1. pysk (psa) 2. kaganiec
Newfoundland - nowofundland
Pekingese - pekińczyk
pointer - wyżeł
puppy - szczeniak; szczenię
rottweiler - rottweiler
Saint Bernard - bernardyn
schnauzer - sznaucer
setter - seter
tabby cat - pręgowany kot
terrier - terier

PIES - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A puppy is a young dog.
 Devoured by his own dogs.
 I have got a dog.
 I would much rather have a dog than a wife.
 Serbian dogs bite first and bark later.
 She lowered her head on the dog.
 She wept over a dog.
 Somewhere a big dog barked.
 The dog answered her voice, people did not.
 The dog was a part of her world.
 The dogs brawled noisily.
 The game-keeper slipped the leash on the dog.
 The great black dog gave a joyful bark.
 This dog truly can do anything.
 To whom did the dog belong?
 Whose dog can that be sneaking around here?

Szczeniak to młody pies.
 Pożarty przez własne psy.
 Dostałem psa.
 O wiele bardziej chciał bym mieć psa niż żonę.
 Serbskie psy najpierw gryzą, potem szczekają.
 Skłoniła głowę na grzbiet psa.
 Opłakiwała psa.
 Gdzieś w oddali słychać było ujadanie dużego psa.
 Pies odpowiadał na jej głos, a ludzie nie odpowiadali.
 Pies był częścią jej świata.
 Psy hałaśliwie walczyły między sobą.
 Gajowy uwiązał psu postronek u szyi.
 Wielki czarny pies szczekał radośnie.
 Ten pies naprawdę wszystko potrafi.
 Czyj to był pies?
 Cóż to za pies włóczy się za nami?

KOT - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A large cat which was sitting on the hearth.
 All cats chase rats.
 No animal has more liberty than the cat.
 Our family always hated cats.
 She was a great cat lover.
 The Angora cat crawled under the sofa again.
 The cat jumped down from the chair.
 The cat silently leapt up onto the window ledge.
 The cat stood up on its hind legs.
 The cat suddenly leapt off a roof.
 The mottled brown cat came to say hello.
 What is dead cats good for?
 Whose cat has scratched poor you?

Duży kot siedzący na przypiecku.
 Wszystkie koty polują na szczury.
 Nie ma zwierzęcia równie wolnego jak kot.
 Nasza rodzina nienawdziła kotów.
 Była wielką miłośniczką kotów.
 Angorski kot znowu wlaź pod kanapę.
 Kot zeskoczył z krzesła.
 Kot cicho wskoczył na parapet.
 Kot stanął na tylnych łapach.
 Kot nagle skoczył z dachu.
 Cętkowany kot przyszedł się przywitać.
 Do czego może być zdechły kot?
 Biedaku, czyj to kot tak pana podrapał?

5.12 HAZARD I KONKURSY

award-winning - nagrodzony	haphazardly - przypadkowo; na chybił trafił
awards ceremony - ceremonia wręczenia nagród	to hit the jackpot - zgarnąć główną wygraną
baccarat - bakarat	in a haphazard way - na chybił trafił
blackjack - blackjack	jackpot - 1. pula 2. główna wygrana
booby prize - nagroda pocieszenia	lottery - loteria
bookie - bukmacher	lottery ticket - los; kupon
bookmaker - bukmacher	match-fixing - ustawianie meczów
cash prize - nagroda pieniężna	one armed bandit - jednoręki bandyta
casino - kasyno	prize draw - losowanie nagród
chance - szansa	prize money - nagroda pieniężna
clue - hasło (<i>w krzyżowce</i>)	to raffle - brać udział w loterii
consolation prize - nagroda pocieszenia	raffle - loteria fantowa
craps (AmE) - craps (<i>rodzaj gry w kości</i>)	roulette - ruletka
crossword - krzyżówka	roulette table - stół do ruletki
croupier - krupier	slot machine - automat (<i>do gier</i>)
dice - 1. kostka (<i>jedna</i>) 2. kości (<i>gra</i>)	sortition - wybór poprzez ciągnięcie losów
dice cup - kubek do gry w kości	stake - stawka (<i>w grze</i>)
to double the stake - podwoić stawkę	sweepstake (BrE) - zakłady pieniężne
draw - losowanie	to throw dice - rzucić kostką
to draw straws - ciągnąć słomki	token - żeton (<i>do gry</i>)
draw ticket - los	tombola (BrE) - loteria fantowa
gambler - hazardzista	treble chance - zakład zwykły
gambling - hazard	turf accountant - bukmacher
gambling den - jaskinia hazardu	to wager - zakładać się (ndk.); założyć się
gambling game - gra hazardowa	wager - stawka; zakład
game of chance - gra hazardowa	wheel of fortune - koło fortuny
haphazard - przypadek; łut szczęścia	winning numbers - zwycięskie liczby

5.13 GRY KARCIANE

ace - as	knight - jeździec
ace of diamonds - as karo	little slam - szlemik
bluffing - blefować	mau mau - makao
bridge - brydż	nap - napoleon (<i>gra karciana</i>)
call - sprawdzenie	old maid - piotruś
card game - gra karciana	pair - para
card table - stół do gier karcianych	poker tournament - turniej pokera
cardsharp (BrE) - szuler	quads - kareta
club - trefl	queen - dama
contract bridge - brydż kontraktowy	raise - podbicie
deck of cards - talia kart	royal flush - poker królewski
deuce (AmE) - dwójka (<i>w kartach</i>)	rummy - remik
diamond - karo	sixty-six - 66 (<i>gra karciana</i>)
draw poker - poker dobierany	solitaire - pasjans
face card (AmE) - figura w kartach	spade - pik
five of hearts - piątka kier	stack the cards - oszukiwać w kartach
fold - pas	straight - strit (<i>w pokerze</i>)
four of a kind - kareta	straight flush - poker (<i>układ kart</i>)
full house - ful; full	strip poker - rozbiegany poker
heart - kier	three of a kind - trójka (<i>w pokerze</i>)
high card - wysoka karta	two pair - dwie pary
jack - walet	whist - wist
king - król	

6. PODRÓŻ

6.1 PODRÓŻ - POJĘCIA OGÓLNE

- adventure** - przygoda
adventurous - lubiący przygody
arduous journey - męcząca podróż; trudna podróż
armchair travel - podróż palcem po mapie
backpack - plecak
to backpack - podróżować z plecakiem
backpacking - podróżowanie z plecakiem
bask in the sun - wygrzewać się na słońcu
be on the way - być w drodze
beach resort - nadmorska miejscowość wypoczynkowa
bicycle path - ścieżka rowerowa
bureau de change - kantor
business trip - podróż służbowa
city map - plan miasta
city tour - wycieczka po mieście
coach trip - wycieczka autokarowa
compass - kompas
consulate - konsulat
cultural tour - wycieczka kulturoznawcza
culture shock - szok kulturowy
day trip - wycieczka jednodniowa
desolation - pustka; pustkowie
destination - cel (*podróży*); miejsce docelowe
to detour - jechać objazdem; jechać okrężną drogą
embassy - ambasada
to exchange currency - wymienić walutę
excursion - wypad; wycieczka
far-flung places - odległe miejsca
fee entrance - opłata za wstęp
fishing trip - wycieczka na ryby
gentleman of fortune - poszukiwacz przygód
to go on a journey - udać się w podróż
to go on a trip - pojechać na wycieczkę
guided tour - wycieczka z przewodnikiem
health resort - uzdrowisko
heritage trail - szlak historyczny
hike - wędrowka; piesza wycieczka
hiker - wędrowiec; turysta podróżujący pieszo
hiking - piesza wycieczka
holiday - wakacje
holiday resort - miejscowość wypoczynkowa
holiday season - sezon wakacyjny
holidaymaker - wczasowicz; urlopowicz; turysta
homeward journey - podróż do domu
hordes of tourists - hordy turystów
idyllic holiday - sielankowe wczasy
in the off-season - poza sezonem
insurance - ubezpieczenie
itinerary - plan podróży
jaunt - wypad; wyprawa
journeyer - podróżnik (m.); podróżniczka (f.)
landlubber (*arch.*) - szczer łądowy
land of contrasts - kraj kontrastów
landscape - krajobraz
lap of the journey - etap podróży
layover (AmE) - przerwa w podróży
leave - urlop
luggage - bagaż
main attraction - główna atrakcja; największa atrakcja
map - mapa
meandering - włóczęga; tułaczka
midway - 1. połowa drogi 2. w połowie drogi
nature trail - szlak przyrodniczy; szlak krajobrazowy
odyssey - odyseja
off-season - pozasezonowy; poza sezonem
onslaught of tourists - najazd turystów
organized trip - wycieczka zorganizowana
overland - lądem; drogą lądową
package holiday (BrE) - wczasy zorganizowane
package tour (BrE) - wycieczka zorganizowana
paradise - raj
peregrination - wędrowka; podróżowanie (*z miejsca na miejsce*)
provision - zapasy; prowiant
rate of exchange - kurs wymiany
to reach the destination - dojechać do celu podróży
recreation - rekreacja
research trip - wyprawa badawcza
resort town - miejscowość wypoczynkowa
round trip - podróż powrotna
seaside resort - nadmorska miejscowość wypoczynkowa
season - sezon
seasonal - sezonowy
sentimental journey - podróż sentymentalna
sex tourism - seksturystyka
sightseeing - zwiedzanie
sightseeing tour - wycieczka krajoznawcza
sightseer - zwiedzający
souvenir - pamiątka
souvenir seller - sprzedawca pamiątek
stopover - przerwa w podróży; przystanek w podróży
summer resort - letnisko
tour leader - pilot wycieczki
tourism market - rynek turystyczny
tourist - (noun) turysta; (adj.) turystyczny
tourist attraction - atrakcja turystyczna
tourist brochure - folder turystyczny
tourist industry - przemysł turystyczny
tourist information office - punkt informacji turystycznej
tourist resort - miejscowość turystyczna
tourist route - szlak turystyczny
tramp - tramp; tułacz; włóczęga; wędrowiec

PODRÓŻ - POJĘCIA OGÓLNE - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

travel - podróż; podróżowanie
to travel - podróżować
to travel abroad - podróżować za granicę
travel arrangement - miejsce zakwaterowania; rezerwacja
travel brochure - prospekt turystyczny
to travel extensively - dużo podróżować
travel guide - przewodnik turystyczny
travel insurance - ubezpieczenie turystyczne
travel schedule - plan podróży
travel sickness - choroba lokomocyjna
travel supplier - dostawca usług turystycznych
to travel the country - podróżować po kraju
to travel the world - podróżować po świecie
travel voucher - voucher turystyczny
to travel widely - dużo podróżować

traveller - podróżnik
traveller's tale - opowieść podróżnicza
travelling expenses - koszty podróży
travelogue - 1. dziennik podróży 2. artykuł o podróży
trekking - wędrowka
utmost ends of the earth - najodleglejsze krańce ziemi
vacation (AmE) - urlopowicz
vaccination - szczepienie
vagabond - wędrowca; włóczęga
walker - 1. piechur 2. spacerowicz
walking tour - wycieczka piesza
wayfaring - wędrowka
weather forecast - prognoza pogody
winter resort - zimowisko

PODRÓŻ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

An estimated three million travellers will visit Myanmar.
 Do not travel by night!
 Finally they reached a bus station.
 He began to pack.
 He had made the long journey for nothing.
 He set out on his endless journeys.
 Her husband was away that weekend.
 Her rage had slowly dissolved during the ride.
 I have come on a long journey.
 In those lands I journeyed once.
 It was long and exhausting journey.
 She made her first trip to Paraguay.
 That was a jolly trip.
 The plan was to take a bus to the border.
 The travelers got off the bus.
 The visitors were trickling out of the museum.
 They issued travel warning for Guinea.
 They followed railroad tracks.
 They had lost their way on a hike.
 They took frequent excursions to the Alps.
 They walked through the narrow streets of Tangier.
 This was one trip he had been happy to make.
 Tourism is the mainstay of the region's economy.
 Travel broadens the mind.
 We are now setting out on a long happy journey.
 We're just travelers.

Szacuje się, że trzy miliony podróżników odwiedzi Birnę.
 Nie podróżuj nocami!
 W końcu dotarli do dworca autobusowego.
 Zaczął się pakować.
 Odbił tę całą długą podróż na próżno.
 Ruszył w swoją bezkresną podróż.
 W ten weekend jej mąż był w podróży.
 Podczas podróży złość ją powoli opuszczała.
 Odbylem długą podróż.
 Ongiś podróżowałem po tych okolicach.
 Była to długa i wyczerpująca podróż.
 Po raz pierwszy pojechała do Paragwaju.
 Była to wesoła podróż.
 Planowali złapać autobus do granicy.
 Podróżnicy wysiedli z autobusu.
 Zwiedzający wylewali się z muzeum.
 Wydali ostrzeżenie przed podróżami do Gwinei.
 Szli wzdłuż torów kolejowych.
 Zgubili się podczas pieszej wycieczki.
 Często jeżdżą na wycieczki w Alpy.
 Spacerowali wąskimi uliczkami Tangeru.
 Rad był z tej podróży.
 Turystyka to podstawa gospodarki regionu.
 Podróże kształcą.
 Ruszamy teraz w długą, szczęśliwą podróż.
 Jesteśmy tylko podróżnikami.

6.2 GRANICA

application for a visa - wniosek o wydanie wizy

border - granica

border area - teren przygraniczny

border crossing - przekraczanie granic

border dispute - spór graniczny

border guard - strażnik graniczny

border incident - incydent na granicy

border security - ochrona granic

borderland - strefa przygraniczna; pogranicze

borderline - granica; pogranicze

to check - sprawdzać; kontrolować

checkpoint - punkt kontrolny

to cross the border - przekraczać granicę

customs officer - celnik

dutiable - podlegający oczeniu

duty - cło

duty-free - wolnoćlowy; nie podlegający oczeniu

exit visa - wiza wyjazdowa

frontier - granica

green card - zielona karta

to issue a visa - wystawić wizę

land border - granica lądowa

nothing to declare - nic do oclenia

passport - paszport

passport control - kontrola paszportowa

porous border - nieszczelna granica

re-entry visa - wiza wielokrotnego wjazdu

routine customs check - rutynowa kontrola celna

spot check - wrywkowa kontrola

student visa - wiza studencka

tourist visa - wiza turystyczna

transit visa - wiza tranzytowa

valid - ważny

work visa - wiza pracownicza

GRANICA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A border crossing between Thailand and Cambodia.

A little town in Brazil, on the border of Paraguay.

Egypt has opened its border with Gaza.

For the first time she used her new passport.

Guinea shuts its borders with Liberia and Sierra Leone.

He presented the passport to Graham Dunlap.

I can travel to Kenya and Tanzania without a visa.

I didn't bring my passport.

In broad daylight it's not so easy to skip the border.

Is your passport visaed?

Long queues for passport control checks.

On the other side of the border.

She looked at the passport lying on the table.

Somebody crossed the border last night.

The border closure was agreed with the government.

The border was formed by a small river.

The crossing will open for eight hours a day.

The customs officer double-checked her passport.

They rode through Thailand to the Cambodian border.

They wanted to cross the border into Canada.

Tomas approached the Swiss border.

Wealthy foreigners can get a green card.

You have to keep your eyes open on the border.

Przejsie graniczne pomiędzy Tajlandią a Kambodżą.

Miasteczko w Brazylii, przy granicy z Paragwajem.

Egipt otworzył granicę ze Strefą Gazy.

Po raz pierwszy skorzystała z nowego paszportu.

Gwinea zamyka swoje granice z Liberią i Sierra Leone.

Wylegitymował się paszportem Grahamowi Dunlapowi.

Mogę podróżować do Kenii i Tanzanii bez wizy.

Nie zabrałem paszportu.

Za dnia przekroczyć granicę znów nie tak łatwo.

Uzyskał pan wizę w paszporcie?

Długie kolejki do kontroli paszportowej.

Po drugiej stronie granicy.

Popatrzyła na leżący na stole paszport.

W nocy ktoś przeszedł granicę.

Zamknięcie granicy zostało uzgodnione z rządem.

Granicę tworzyła mała rzeczka.

Przejsie będzie otwarte przez osiem godzin dziennie.

Celnik dwukrotnie sprawdził jej paszport.

Ruszyli przez Tajlandię ku granicy Kambodży.

Chcieli przedostać się przez granicę do Kanady.

Tomasz dojechał do granic Szwajcarii.

Zamożni cudzoziemcy mogą uzyskać zieloną kartę.

Na granicy trzeba mieć oczy otwarte.

6.3 PODRÓŻ POCIĄGIEM

air-conditioned - klimatyzowany	rack railway - kolej zębata
arrival - przyjazd	rail network - sieć kolejowa
buffet car - wagon barowy	railcar - szynobus; autobus szynowy
by train - pociągiem; koleją	railpass - bilet sieciowy
car - wagon	railway - kolej
carriage - wagon	railway engine (BrE) - lokomotywa
to change trains - przesiąść się (do innego pociągu)	railway junction - węzeł kolejowy
coach - wagon bezprzedziałowy	railway station - dworzec kolejowy
cog railway - kolej zębata	railwayman - kolejarz
commuting train - pociąg podmiejski	restaurant car - wagon restauracyjny
compartment - przedział	return ticket - bilet powrotny
courette - kuszетка	rolling stock - tabor
delay - spóźnienie; opóźnienie	scenic route - malownicza trasa
departure - odjazd	seat reservation - miejscówka
diesel locomotive - lokomotywa spalinowa	second class - druga klasa
diesel multiple unit - spalinowy zespół trakcyjny	single ticket - bilet w jedną stronę
dining car - wagon restauracyjny	single-track - jednotorowy
direct - bezpośredni	sleeping car - wagon sypialny
double-track - dwutorowy	slow train - pociąg osobowy
electric multiple unit - elektryczny zespół trakcyjny	steam engine - lokomotywa parowa
engine - lokomotywa	steam locomotive - lokomotywa parowa
engine driver - maszynista	ticket inspector - konduktor
first class - pierwsza klasa	ticket office - kasa
forest railway - kolej leśna	timetable - rozkład jazdy
freight train - pociąg towarowy	tourist train - pociąg turystyczny
locomotive - lokomotywa	track - tor
long-distance train - pociąg dalekobieżny	track gauge - rozstaw szyn
narrow gauge railway - kolej wąskotorowa	train - pociąg
overnight train - pociąg nocny	train driver - maszynista
passenger train - pociąg pasażerski	train journey - podróż pociągiem
peat railway - kolej torfowa	to wait for a train - czekać na pociąg
platform - peron	waiting room - poczekalnia
puffing billy - ciuchcia	

PODRÓŻ POCIĄGIEM - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Cambridge was less than two hours by train.
 European train stations never slept.
 Get on the next train.
 He commuted daily by train.
 The station had emptied.
 The train just left.
 The train left in seven minutes.
 The train stopped at little towns.
 The train was going slowly.
 The train was not moving.
 They boarded the train for Lima.
 They have n't got enough trains.
 They spent the whole day on a train.
 Twelve minutes to my train.
 We've a long train ride ahead of us.
 When he awoke the train was moving.

Do Cambridge jedzie się pociągiem niecałe dwie godziny.
 W Europie dworce kolejowe nigdy nie zasypiają.
 Jedź następnym pociągiem.
 Dojeżdżał codziennie pociągiem.
 Dworzec opustoszał.
 Pociąg właśnie odjechał.
 Pociąg odjeżdża za siedem minut.
 Pociąg zatrzymywał się w małych miastach.
 Pociąg jechał powoli.
 Pociąg stał.
 Wsiadli do pociągu do Limy.
 Nie mają tylu pociągów do dyspozycji.
 Spędzili cały dzień w pociągu.
 Za dwanaście minut odjeżdża mój pociąg.
 Mamy przed sobą długą podróż pociągiem.
 Kiedy się obudził, pociąg był w ruchu.

6.4 PODRÓŻ DROGĄ POWIETRZNĄ

air-traffic controller - kontroler ruchu lotniczego
aircraft - samolot
airfare - cena biletu lotniczego
airplane - samolot
airport - lotnisko
airship - sterowiec
airspace - przestrzeń powietrzna
airway - trasa lotnicza
aisle seat - miejsce przy przejściu
arrival - przylot
autopilot - autopilot
aviation fuel - paliwo lotnicze
baggage carousel - taśmociąg bagażowy
boarding card - karta pokładowa
carrier - przewoźnik
charter - czarter
co-pilot - drugi pilot
deck - pokład
departure - wylot
to deplane - wysiadać z samolotu
domestic flight - lot krajowy
emergency landing - lądowanie awaryjne
excess baggage - dodatkowy bagaż
excess luggage - nadbagaż
flight - lot
flight number - numer lotu
flying hours - nalot (*pilota*)
fuselage - kadłub samolotu

hand luggage - bagaż podręczny
hangar - hangar
hard landing - twarde lądowanie
helicopter - helikopter
to hover - unosić się; wisieć w powietrzu
in-flight meals - posiłki w czasie lotu
intermediate landing - międzylądowanie
international flight - lot międzynarodowy
jet - odrzutowy
jet plane - odrzutowiec
jetliner - odrzutowiec pasażerski
landing - lądowanie
landing approach - podejście do lądowania
landing beacon - radiolatarnia
landing field - lądowisko
landing gear - podwozie samolotu
low visibility - słaba widoczność
luggage - bagaż
luggage allowance - dopuszczalna waga bagażu
oxygen mask - maska tlenowa
pilot - pilot
security check - kontrola bezpieczeństwa
soft landing - miękkie lądowanie
stopover - międzylądowanie
to take off - startować (*o samolocie*)
take-off - start
to taxi - kołować
taxiing - kołowanie

PODRÓŻ DROGĄ POWIETRZNĄ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A while later he met Sabina at the airport.
 At last the aeroplane landed.
 He felt the plane start taxiing.
 He met him at the airport with tickets.
 He stood up and headed for the back of the plane.
 He was leaving for the airport.
 His plane leaves very early.
 I'm at the airport in Vilnius.
 Jonas will take you to the airport.
 Maybe a different airport?
 She boarded the plane.
 She flew all over the world.
 She tried to nap in the Buenos Aires airport.
 She worked for an airline.
 The pilot brought the plane to a final stop.
 The pilot powered down the engines.
 The plane jostled across some turbulence.
 The plane was on a flight from the Lao capital.
 The plane was over land again.
 There's a flight to Miami in three hours.
 To fly, or not to fly. That is the question.
 We had just landed in Conakry.

W chwilę później spotkał się z Sabiną na lotnisku.
 Wreszcie samolot wylądował.
 Czuł, że samolot zaczął kołować.
 Czekał na niego z biletami na lotnisku.
 Wstał i ruszył na tył samolotu.
 Odjeżdżał na lotnisko.
 Wylatuje porannym samolotem.
 Jestem na lotnisku w Wilnie.
 Jonas odwiezie cię na lotnisko.
 Może jakieś inne lotnisko?
 Wsiadła do samolotu.
 Latała po całym świecie.
 Na lotnisku w Buenos Aires próbowała się zdrzemnąć.
 Pracowała w liniach lotniczych.
 Pilot zatrzymał w końcu samolot.
 Pilot wyłączył silniki.
 Samolotem zakołysało, gdy wpadł w turbulencję.
 Samolot leciał ze stolicy Laosu.
 Samolot był znów nad lądem.
 Za trzy godziny odlatuje samolot do Miami.
 Lecieć albo nie lecieć. Oto jest pytanie.
 Właśnie wylądowaliśmy w Konakry.

6.5 PODRÓŻ DROGĄ MORSKĄ

to abandon ship - opuszczać statek
airstrip - lądowisko (*na statku*)
anchor - kotwica
anchorage - 1. zakotwiczenie 2. miejsce zakotwiczenia
at sea - na morzu
barge - barka
below deck - pod pokładem
boat - łódź
boatswain - bosman
bottom - dno
cabin - kajuta
captain - kapitan
car deck - pokład dla samochodów
catamaran - katamaran
to circumnavigate - opłynąć
circumnavigation - opłynięcie
coastguard - straż przybrzeżna
coastline - linia brzegowa
cruise - rejs
cruise liner - statek wycieczkowy
deck log - dziennik pokładowy
deckhand - majtek
depth - głębina
to disembark - schodzić z pokładu
dock - dok
to embark - 1. wchodzić na pokład 2. zaokrętować
engine room - maszynownia
ferry - prom
flag - bandera
gangway - trap
go ashore - zejść na brzeg
go up on deck - wyjść na pokład
harborside - przylegający do portu
harbour - port
harbour dues - opłaty portowe
harbour master - komendant portu
Hellenic cruise - rejs wokół Grecji
high seas - wody eksterytorialne
hovercraft - poduszkowiec
hoverport - przystań dla poduszkowców

jetty - pomost; molo
life jacket - kamizelka ratunkowa
lifeboat - szalupa ratunkowa
lighthouse - latarnia
logbook - dziennik pokładowy
main deck - pokład główny
mast - maszt
ocean - ocean
quayside - nabrzeże
pier - molo
paddle steamer - parostatek
piracy - piractwo
pirate - pirat
port - port
promenade deck - pokład spacerowy
raft - 1. tratwa 2. ponton 3. nadmuchiwany materac
rope - lina
sail - żagiel
sailboat - żagłówka
sailor - marynarz
sea - (noun) morze; (adj.) morski
sea route - szlak morski
seafaring - żegluga morska; podróż drogą morską
seaplane - wodolot; hydroplan
seasick - cierpiący na chorobę morską
seasickness - choroba morską
seaworthy - zdalny do żeglugi
shallows - mielizna
ship - okręt
shipowner - armator
shipping lane - szlak żeglugowy
shore patrol - patrol straży wybrzeża
steamship - parowiec
stern - rufa
storm surge - fala sztormowa
tub (BrE) - łajba
unseaworthy - niezdatny do żeglugi
unsinkable - niezatapialny
to veer off course - zboczyć z kursu
wave - fala

PODRÓŻ DROGĄ MORSKĄ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

And sooner or later a ship will put in here.
 At times the upper deck would shudder.
 Can we enter the harbour?
 It's an old industrial town with a harbour.
 She loved and aided sailors from all ports.
 The ferry moved away from land.
 The ferry passed what looked like a shipyard.
 The ferry was not yet in sight.
 The ferry-boat moved slowly across the water.
 The sound of the ferry horn startled her.
 The vessel continued to proceed with all steam on.
 There hasn't been the trace of a ship.
 These ships sailed like any other.
 Waves lapping on the hull.
 With eleven hours to spare before the steamer left.

Prędzej czy później przyplynie po nas statek.
 Czasami zatrzęsło górnym pokładem.
 Czy możemy wplynąć do portu?
 To stare miasto przemysłowe z portem.
 Kochała marynarzy ze wszystkich portów i pomagała im.
 Prom oddalał się od lądu.
 Prom przepłynął obok czegoś, co wyglądało jak stocznia.
 Promu jeszcze nie było widać.
 Prom sunął z wolna po wodzie.
 Wystraszyła się dźwięku syreny promu.
 Statek płynął pełną parą.
 Nigdzie nie ma śladu statku.
 Statki te pływały jak inne.
 Fale rozbijające się o kadłub.
 Na jedenaście godzin przed odejściem parowca.

6.6 PODRÓŻ SAMOCHODEM

- approach road** - droga dojazdowa
beltway - obwodnica
bend - skręt; zakręt
blind corner - zakręt z ograniczoną widocznością
bottom gear - najniższy bieg
to brake sharply - gwałtownie zahamować
bridge - most
bumpy road - wyboista droga
bypath - boczna dróżka
car - samochód
car accident - wypadek drogowy
car hire - wynajem samochodów
car rental - wypożyczalnia samochodów
causeway - droga na grobli
to change lanes - zmieniać pas ruchu
clearway - droga szybkiego ruchu
crossroads - skrzyżowanie
curve - skręt; zakręt
to declutch - wyłączać sprzęgło (*naciskać pedał sprzęgła*)
defog (AmE) - odparować szybę (*usunąć zaparowanie*)
defogger (AmE) - ogrzewanie szyby (*często tylnej*)
dimmers (AmE) - światła mijania
dirt road - droga gruntowa
diversion - objazd
divided highway (AmE) - droga dwupasmowa
driver - kierowca
drunk driving - jazda po pijanemu
dumper - wywrotka
exit ramp (AmE) - zjazd z autostrady
fast lane - pas szybkiego ruchu
to freewheel - jechać na wolnym biegu
fuel - paliwo
gasoline (AmE) - benzyna
gear change - zmiana biegów
to go hitch-hiking - jechać autostopem
to go into a skid - wpadać/wpaść w poślizg
gravel road - droga żwirowa
gridlock - korek; zator
head-on collision - zderzenie czołowe
highway - autostrada
to hitch a lift - łapać okazję; łapać stopa
hitch-hiking - autostop
hitchhiker - autostopowicz
hitchhiking - autostop
to hog the road - jechać środkiem drogi
to honk the horn - trąbić; zatrąbić
impassable - nieprzejezdny
to jump the light - przejechać na czerwonym świetle
kerb (BrE) - krawężnik
lane - pas ruchu
leaded petrol - benzyna ołowiowa
logging road - nieutwardzona droga
lorry - ciężarówka
luggage rack - półka bagażowa
main road - droga główna
major road - droga główna
minor road - droga boczna
motorway - autostrada
no parking - zakaz parkowania
one-way street - ulica jednokierunkowa
parking meter - parkomat
passerby - przechodzień
pavement - chodnik
pedestrian - pieszy
penalty point - punkt karny
petrol station - stacja benzynowa
pitted roads - dziurawe drogi
pothole - wybój
to refuel - tankować; uzupełniać zapas paliwa
refuelling - tankowanie
right of way - pierwszeństwo przejazdu
road hog - pirat drogowy
road map - mapa drogowa
road rage - agresja na drodze
road safety - bezpieczeństwo ruchu drogowego
road works - roboty drogowe
roadblock - blokada drogi
roadhog - zawalidroga
roadside - pobocze
roadway - droga; jezdnia; szosa
roof-rack - bagażnik dachowy
rotary (AmE) - rondo
roundabout - rondo
rush hour - godziny szczytu
rutty road - kolejista droga
to screech away - odjechać z piskiem opon
side road - boczna droga
side street - boczna ulica
skid - poślizg
to slam the brakes - nacisnąć na hamulce
spare wheel - koło zapasowe
speeding - przekroczenie dozwolonej prędkości
street - ulica
tailback - korek; zator
tarmac (BrE) - asfalt
thoroughfare - arteria komunikacyjna; główna ulica
toll road - płatna droga
tow - hol; holowanie
to tow - holować
to tow away - odholować
traffic circle - rondo
traffic island - wysepka
traffic jam - korek
traffic offence (BrE) - wykroczenie drogowe
traffic sign - znak drogowy
traffic violation - wykroczenie drogowe
turn - skręt; zakręt
to turn left - skręcić w lewo
to turn right - skręcić w prawo
two-lane - dwupasmowy
verge - pobocze
winding road - kręta droga

PODRÓŻ SAMOCHODEM - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A black Audi pulled off a rural road.
 A gentle wind raising dust from the pavement.
 A highway could be heard in the distance.
 As he rounded the corner he saw them.
 He peeled out after the cars.
 He got out of the car.
 He sat in the usual morning traffic jam.
 His car raced through the Roman night.
 I see a road winding through the fields.
 I think we're on the highway now.
 Motorcycles drove up on the pavement.
 People often travel by lorry.
 She stood in the middle of an empty road.
 Sophie sat in the passenger seat.
 The car raced on.
 The car stopped at a red light.
 The pavement was becoming more and more crowded.
 The road started climbing in hairpin curves.
 The roads were almost impassable.
 The roadway was filled with cars.
 The truck decelerated.
 There was only one road through the wood.
 They left the expressway.
 They waited at a pedestrian crossing.
 Traffic was light.
 We have to get off the road.

Czarne audi skręciło w wiejską drogę.
 Łagodny wiatr wzbijał kurz z chodników.
 Z daleka dobiegały dźwięki autostrady.
 Zobaczył ich, kiedy minął zakręt.
 Ruszył gwałtownie w ślad za samochodami.
 Wysiadł z samochodu.
 Utknął w normalnym, porannym korku ulicznym.
 Jego samochód pędził przez nocne rzymskie ulice.
 Widzę drogę, która wiję się przez pola.
 Myślę, że jesteśmy na autostradzie.
 Motocykle wjeżdżały na chodniki.
 Ludzie często podróżują ciężarówkami.
 Stała na środku pustej szosy.
 Sophie siedziała na siedzeniu pasażera.
 Samochód pędził dalej.
 Samochód zatrzymał się na czerwonym świetle.
 Na chodniku przybywało ludzi.
 Droga prowadziła serpentynami w górę.
 Drogi były ledwie przejezdne.
 Jezdnia była zapchana samochodami.
 Ciężarówka zwolniła.
 Tylko jedna droga prowadziła przez las.
 Zjechali z autostrady.
 Czekali na przejściu dla pieszych.
 Ruch był niewielki.
 Musimy zjechać z drogi.

6.7 KOMUNIKACJA MIEJSKA I TAKSÓWKA

bus lane - pas dla autobusów
bus shelter - wiata przystankowa
bus terminus (BrE) - pętla autobusowa
cab - taksówka
cab rank (BrE) - postój taksówek
cabbie - taksówkarz
cabstand (AmE) - postój taksówek
double-decker - autobus piętrowy
elevated railroad - kolej nadziemna
fare dodger - pasażer na gapę
fare dodging - jazda na gapę
fare increase - podwyżka cen biletów
gate - bramka (*w metrze*)
to get off a bus - wysiąść z autobusu
to get on a bus - wsiąść do autobusu
to hail a taxi - zatrzymać taksówkę
minibus - mikrobüs
one-day pass - bilet jednodniowy (*wieloprzejazdowy*)
overcrowded - zatłoczony

to pay for the ride - zapłacić za przejazd
public transport - komunikacja publiczna
standee - pasażer podróżujący na stojąco
stowaway - pasażer na gapę
streetcar (AmE) - tramwaj
subway (AmE) - metro
taxi - taksówka
terminus - przystanek końcowy
ticket machine - automat biletowy
to tip the driver - dać kierowcy napiwek
tram (BrE) - tramwaj
transfer (AmE) - bilet przesiadkowy
trolleybus - trolejbus
Tube - metro (*w Londynie*)
to turn the meter on - włączyć taksometr
underground (BrE) - metro
weekly pass - bilet tygodniowy (*wieloprzejazdowy*)
zone - strefa

PODRÓŻ KOMUNIKACJĄ MIEJSKĄ I TAKSÓWKĄ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Are buses running from the station?
 I am again sitting in the bus on my way home.
 I could go by bus.
 I want to go by tram.
 The bus was due any minute.
 The grinding rattle of a bus pulling away from a stop.
 The tram does not become crowded.
 The tram was quite near now.
 They said goodbye at a bus stop.
 They walked in silence towards the tram.

Czy ze stacji jeżdżą jakieś autobusy?
 Znow siedzę w autobusie i jadę do domu.
 Mogę pojechać autobusem.
 Chcę jechać tramwajem.
 Autobus miał przyjechać lada chwila.
 Warkot autobusu ruszającego z przystanku.
 Tramwaj nie bywa zatłoczony.
 Tramwaj był już całkiem blisko.
 Pożegnali się na przystanku autobusowym
 W milczeniu szli w stronę tramwaju.

6.8 ZAKWATEROWANIE

accommodation - zakwaterowanie	hotel attendants - obsługa hotelowa
air conditioning - klimatyzacja	hotelier - hotelarz
to arrive at a hotel - przybyć do hotelu	inn - zajazd
bathroom - łazienka	key - klucz
bed - łóżko	laundry - pralnia
bed and breakfast - nocleg ze śniadaniem	linen - pościel
blanket - koc	lobby - hol hotelowy
board - wyżywienie	luxury - luksus
booking - rezerwacja	maid - pokojówka
breakfast - śniadanie	meal - posiłek
bridal suite - apartament dla nowożeńców	motel - motel
bungalow - bungalow	motor inn (AmE) - motel
to cancel - odwołać; anulować	motor lodge (BrE) - motel
cheap - tani	occupancy - obłożenie (<i>pokoje hotelowych</i>)
to check-out - wymeldować się	pension - pensjonat
choice - wybór	presidential suite - apartament prezydencki
coaching inn - przydrożny zajazd	price - cena
to confirm a booking - potwierdzić rezerwację	reception - recepcja
deposit - zaliczka; zadatek	receptionist - recepcjonista
double room - pokój dwuosobowy (<i>z jednym łóżkiem</i>)	registration book - książka meldunkowa
equipment - wyposażenie	room - pokój
events area - zaplecze konferencyjno-bankietowe	sheet - prześcieradło
expensive - drogi	single room - pokój jednoosobowy
five-star hotel - hotel pięciogwiazdkowy	staff - personel
fleabag hotel (AmE) - nędzny hotel	to stay overnight - prznocować
full board - pełne wyżywienie (<i>trzy posiłki</i>)	suite - apartament
guest - gość	supplement - dopłata
host - gospodarz	tip - napiwek
hostel - hostel	towel - ręcznik
hostelry - oberża; zajazd	twin room - pokój dwuosobowy (<i>z dwoma łóżkami</i>)
hotel - hotel; hotelowy	vacancy - wolny (<i>pokój</i>)

ZAKWATEROWANIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

An enormous neon sign blinked on the roof of a hotel.
 At the hotel we had separate rooms.
 He nodded politely to the desk clerk.
 He went off to the reception desk to book two rooms.
 Monica Sholes walked to the Zimmertal Hotel.
 She had breakfast in the hotel bar.
 She stayed at a hotel.
 She was in a hotel in New Orleans.
 So I lay on the creaky hotel bed.
 The bus stopped in front of the hotel.
 The town had several hotels.
 They had rented a villa not far from hotel.
 They parted outside the hotel.
 You can ask the hotel desk.
 You could have left your hotel room unseen.

Ogromny neon mrugał na dachu hotelu.
 W hotelu wzięliśmy osobne pokoje.
 Ukłoniła się grzecznie recepcjoniście.
 Poszedł do recepcji zamówić dwa pokoje.
 Monica Sohles przeszła do hotelu Zimmertal.
 Zjadła śniadanie w hotelowym barze.
 Zatrzymała się w hotelu.
 Była w hotelu w Nowym Orleanie.
 Leżałem więc na skrzypiącym hotelowym łóżku.
 Autobus zatrzymał się przed hotelem.
 W mieście było kilka hoteli.
 Wynajmowali willę niedaleko hotelu.
 Rozstali się przed hotelem.
 Możesz zapytać w recepcji.
 Mógł pan wyjść z hotelu niezauważony.

6.9 KEMPING

bell tent - namiot stożkowy
to bivouac - biwakować
bivouac - biwak
bonfire - ognisko
camp chair - krzesło składane
camper - obozowicz; biwakowicz
to camp out - spać w namiocie; biwakować
campfire - ognisko
camping equipment - wyposażenie turystyczne; sprzęt turystyczny
camping ground (AmE) - pole kempingowe
camping stool - rozkładany stołek
camping stove - kuchenka turystyczna
camping trip - biwak
cool bag - lodówka turystyczna

dome tent - namiot w kształcie kopuły
encampment - obóz; obozowisko
foam pad - karimata
frame tent - namiot ze stelażem
to go camping - pojechać na kemping
haversack - chlebak
igloo tent - namiot typu igło
to pitch a tent - rozkładać namiot
to put up a tent - rozbić namiot
ridge tent - namiot trójkątny
tent - namiot
tent city - miasteczko namiotowe
tent peg - śledź (*do namiotu*)
tent pole (BrE) - maszt namiotu
tent stake (AmE) - maszt namiotu

KEMPING - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Bally tent's blown down, I think.
 Fatima appeared at the entrance to the tent.
 George gathered wood and made a fire.
 He showed me his little tent.
 His parents were busy pitching camp.
 Only the lights in the great tent remained.
 The fire burned out.
 They sat outside the tent.
 Trudy didn't want the sleeping bag and the tent.
 You didn't ought to have let that fire out.

Chyba zdmuchnęło ten przeklęty namiot.
 W drzwiach namiotu ukazała się Fatima.
 George nazbierał chrustu i rozpalił ognisko.
 Pokazał mi swój mały namiot.
 Jego rodzice byli zajęci rozbijaniem obozu.
 Jedynie w największym namiocie ogień nie wygasł.
 Ognisko dogasało.
 Usiedli przed namiotem.
 Trudy nie chciała śpiwora i namiotu.
 Nie wolno ci było dopuścić, żeby ognisko zgasło.

6.10 NAD WODĄ

armbands - pływaczki (*na ramiona dziecka*)
to bask - wygrzewać się
beach goer - osoba lubiąca chodzić na plażę
beach house - domek na plaży
beach resort - nadmorska miejscowość wypoczynkowa
beach towel - ręcznik plażowy
beach umbrella - parasol plażowy
beachwear - stroje plażowe
bottom - dno
breaststroke - żabka (*styl pływacki*)
butterfly - styl motylkowy
catamaran - katamaran
to catch the sun - złapać trochę słońca (*opalić się*)
coastguard - straż przybrzeżna lub pracownik tej straży
crawl - kraul
deckchair (BrE) - leżak
dinghy - łódka
to dive head-first - nurkować głową na dół
diver - nurek
diving bell - keson
diving goggles - okulary do nurkowania
diving helmet - hełm nurkowy
diving mask - maska do nurkowania
diving suit - skafander nurka
dog paddle - piesek (*styl pływacki*)
ducks and drakes - puszczanie kaczek na wodzie
freestyle swimming - styl dowolny
frogman - pletwonurek
to get a tan - opalić się
hammock - hamak
inflatable dinghy - nadmuchiwany ponton
jet ski - skuter wodny
lane - tor
lifeguard; lifesaver - ratownik (*na plaży*)
to make a dive - zanurkować
medley - styl zmienny
medley relay - sztafeta w stylu dowolnym
nude beach - plaża dla nudystów
on the beach - na plaży
to paddle - 1. pluskać się 2. wiosłować
paddling pool - brodzik

pedal boat (AmE) - rower wodny
pedalo (BrE) - rower wodny
pool - basen; pływalnia
raft - 1. tratwa 2. materac; ponton
rubber dinghy - ponton
sand castle - zamek z piasku
scuba diving - nurkowanie z akwalungiem
shallow - płytki
shallows - płycizna
shark-infested waters - wody rojące się od rekinów
side stroke - styl boczny
to skim stones - puszczać kaczki na wodzie
to skinny-dip - kąpać się nago
snorkel - fajka; rurka (*do nurkowania*)
snorkelling - nurkowanie z fajką/rurką
speedboat - motorówka
to sun oneself - wygrzewać się na słońcu
sun-worshipper - osoba uwielbiająca przebywać na słońcu
to sunbathe - opalać się
sunbathing - opalanie się
sunbed - leżak
sun lounger - leżak
sunseeker - amator opalania się; amatorka opalania się
suntan - opalenizna
suntan lotion - emulsja do opalania
suntan oil - olejek do opalania
suntanned - opalony
to swim - pływać
swimming - pływanie
swimming cap - czepek pływacki
swimming pool - basen; pływalnia
swimming style - styl pływacki
swimming suit - strój pływacki
swimming trunks - kąpielówki
synchronized swimming - pływanie synchroniczne
tan - opalenizna
tanning - opalanie się
turning wall - ściana nawrotu (*na basenie*)
to wade - brodzić (*w wodzie*)
water ski - narty wodne
water wings - rękawki do pływania

NAD WODĄ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A wave licked up the sandy beach.
 He sat in the shade beneath the palms.
 I had lost it swimming in the river.
 Most of the divers were young boys.
 My tan is beginning to fade.
 People sunbathe nude on public beaches.
 Ralph climbed out of the bathing pool.
 Ralph trotted down the pale beach.
 She heard the splashing from the swimming pool.
 She quickly changed and went to the beach.
 Some of the boys wanted to go back to the beach.
 When he had eaten he went toward the beach.

Fala wylała się na piaszczysty brzeg.
 Usiadł w cieniu pod palmami.
 Zgubiłem to, kiedy kąpałem się (pływałem) w rzece.
 Większość nurków to byli młodzi chłopcy.
 Moja opalenizna zaczyna blednąć.
 Ludzie opalają się nago na publicznych plażach.
 Ralf wygramolił się z basenu.
 Ralf przebiegł przez bielejącą w mroku plażę.
 Usłyszała plusk wody w basenie.
 Przebrała się pośpiesznie i poszła na plażę.
 Niektórzy chłopcy chcieli wrócić na plażę.
 Najadłszy się, poszedł na plażę.

6.11 W GÓRACH

ascent - wspinaczka; wejście pod górę	to reach the summit - zdobyć szczyt
avalanche - lawina	risk of avalanches - zagrożenie lawinowe
binding - wiązanie	ropeway - kolej linowa
cable car - kolej linowa	run - przejazd
chairlift - wyciąg krzeselkowy	to schuss - szusować
to climb - wspinać się	ski - narta
climber - alpinista; wspinacz	ski lift - wyciąg narciarski
climbing - wspinaczka	ski pass - karnet na wyciągi
climbing irons - raki	ski resort - ośrodek narciarski
descent - zejście z góry	ski suit - kombinezon narciarski
downhill - bieg zjazdowy; zjazd	ski tip - szpic narty
goggles - gogle	ski wax - smar do nart
gondola lift - kolej gondolowa	ski wear - strój narciarski
groove - rowek (<i>narty</i>)	skier - narciarz
mountain - góra	slalom - slalom
mountain climbing - wspinaczka wysokogórska	slope - stok
mountain top - wierzchołek góry	summit - szczyt
mountaineer - alpinista; wspinacz	t-bar lift - wyciąg orczykowy
peak - szczyt	tail - pięta (<i>narty</i>)
platter lift - wyciąg talerzykowy	toe piece - wiązanie tylne
pole grip - rękojeść kijka	wire - napinacz klamry

7. SPORT

7.1 RYWALIZACJA

- assistant referee** - sędzia liniowy
away team - goście
be level-pegging - iść łeb w łeb
bottom of the table - dno tabeli; strefa spadkowa
breathlessness - zadyszka
bronze medal - brązowy medal
champion - mistrz
championship - 1. mistrzostwo 2. mistrzostwa (*impreza*)
close defeat - niska porażka
coach - trener
coin toss - rzut monetą
competition - rywalizacja; zawody
competitor - zawodnik
cup - puchar
dark horse - (*fraz.*) czarny koń
defeat - porażka
to defeat - przegrać
to defend - bronić się
derby - derby
disqualification - dyskwalifikacja
draw - remis
to equalize - wyrównać
to extend the lead - powiększyć prowadzenie
fair result - sprawiedliwy wynik
fan - fan
fanatical - fanatyczny
ferocious fight - zaciekła walka
fierce competition - zaciekła rywalizacja
final whistle - końcowy gwizdek
finalist - finalista
foul - faul
foul suffered - faulowany
fourth official - sędzia techniczny
friendly match - mecz towarzyski
gold medal - złoty medal
group of death - grupa śmierci
group stage draw - losowanie grup
hard-earned victory - ciężko wywalczone zwycięstwo
home team - gospodarze
ignominious defeat - sromotna porażka
insurmountable - nie do pokonania
league - liga
linesman - sędzia liniowy
to lose a point - stracić punkt
loser - przegrany
loss - strata; porażka; przegrana
mascot - maskotka
match - mecz
medal table - klasyfikacja medalowa
medalist - medalista
Mexican wave - meksykańska fala
national team - kadra narodowa
numerical advantage - przewaga liczebna
Olympic flag - flaga olimpijska
Olympic flame - ogień olimpijski
Olympic Stadium - stadion olimpijski
Olympic torch - znicz olimpijski
opening ceremony - ceremonia otwarcia
opponent - przeciwnik
outsider - outsider
Paralympic Games - paraolimpiada
player - zawodnik; gracz
promoted team - beniaminek
quarter-final - ćwierćfinał
record attendance - rekordowa widownia
referee - sędzia; arbiter
reigning champion - obrońca tytułu
rematch - rewanż
romp - łatwe zwycięstwo
to romp to victory - odnieść miażdżące zwycięstwo
round - runda; kolejka
to salvage a point - uratować punkt
to seal a victory - przypieczętować zwycięstwo
season - sezon
semi-final - półfinał
silver medal - srebrny medal
spectator - widz
sportsman - sportowiec (*mężczyzna*)
sportswoman - sportowiec (*kobieta*)
statistics - statystyki
Summer Olympic Games - letnie Igrzyska Olimpijskie
supporter - kibic
to sweep to victory - odnieść miażdżące zwycięstwo
table - tabela
to take the lead - obejmować prowadzenie
teammate - kolega z drużyny
technique - technika
titleholder - posiadacz tytułu mistrzowskiego
tout - konik (*sprzedawca biletów*)
tremendous pressure - ogromna presja
trophy - trofeum
to trounce - pokonać
victory - zwycięstwo
to warm-up - rozgrzewać się
whistle - gwizdek
to win - wygrać
winner - zwycięzca
Winter Olympic Games - zimowe Igrzyska Olimpijskie
world champion - mistrz świata

RYWALIZACJA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A rigged match.
 Chelsea beat NK Maribor 6-0 at Stamford Bridge.
 England dominated the first period.
 First away point for Scots in Group D.
 He has moved up two places in the general classification.
 He missed a chance to equalise.
 I want to be a world champion.
 Poland and Ireland lead group..
 Poland beat the World Cup holders.
 Poland had never before beaten Germany.
 Several fans broke onto the pitch.
 The club wants to invest in the team.
 The decisive moment of the match.
 The fans reciprocated with a standing ovation.
 The hosts took the lead.
 The match was suspended in the 41st minute.
 The result was a foregone conclusion.
 The second half was a role reversal.
 They sealed the win in the 88th minute.
 They had a lot of chances and they didn't take them.
 They moved second in Group H.
 They were an average team.
 They were penalised for fielding an ineligible player.
 Ukraine are third in Group C after winning 2-0.
 We lose and we win together.
 We took our chances.

Sprzedany mecz
 Chelsea pokonała NK Maribor 6:0 na Stamford Bridge.
 Anglia dominowała w pierwszej połowie.
 Pierwszy punkt na wyjeździe dla Szkocji w grupie D.
 Awansował o dwa miejsca w klasyfikacji generalnej.
 Zmarnował szansę na wyrównanie.
 Chcę być mistrzem świata.
 Polska i Irlandia prowadzą w grupie.
 Polska pokonała aktualnych mistrzów świata.
 Polacy nigdy wcześniej nie pokonali Niemców.
 Kilku kibiców wdarło się na murawę.
 Klub chce inwestować w drużynę.
 Decydujący moment meczu.
 Fani zrewanżowali się owacją na stojąco.
 Gospodarze objęli prowadzenie.
 Mecz został przerwany w 41 minucie.
 Wynik był przesądzony.
 W drugiej połowie role się odwróciły.
 Przypieczętowali zwycięstwo w 88 minucie.
 Mieli dużo szans, ale nie wykorzystali ich.
 Przesunęli się na drugie miejsce w grupie H.
 Byli przeciętną drużyną.
 Zostali ukarani za występ nieuprawnionego zawodnika.
 Ukraina jest trzecia w grupie C po wygranej 2:0.
 Razem przegrywamy i razem wygrywamy.
 Wykorzystaliśmy (nasze) szanse.

7.2 DYSCYPLINY SPORTOWE

alpine skiing - narciarstwo alpejskie
archery - łucznicstwo
athletics - lekkoatletyka
badminton - badminton
basketball - koszykówka
biathlon - biathlon
bobsleigh - bobsleje
boxing - boks
canoeing - kajakarstwo
cricket - krykiet
cross-country skiing - biegi narciarskie
curling - curling
cycling - kolarstwo
diving - skoki do wody
fencing - szermierka
field hockey - hokej na trawie
figure skating - łyżwiarstwo figurowe
football - piłka nożna
freestyle skiing - narciarstwo dowolne
golf - golf
gymnastics - gimnastyka
handball - piłka ręczna
ice hockey - hokej na lodzie

judo - judo
luge - saneczkarstwo
modern pentathlon - pięciobój nowoczesny
nordic combined - kombinacja norweska
rowing - wioślarstwo
rugby - rugby
sailing - żeglarstwo
shooting - strzelectwo
skeleton - skeleton
ski jumping - skoki narciarskie
soccer(AmE) - piłka nożna
swimming - pływanie
synchronized swimming - pływanie synchroniczne
table tennis - tenis stołowy
taekwondo - taekwondo
tennis - tenis
track cycling - kolarstwo torowe
triathlon - triathlon
volleyball - siatkówka
water polo - piłka wodna
weightlifting - podnoszenie ciężarów
wrestling - wrestling

7.3 PIŁKA NOŻNA

- advantage rule** - przywilej korzyści
armband - opaska kapitana
to award penalty - przyznać rzut karny
away match - mecz wyjazdowy
back pass - podanie do tyłu
ball - piłka
ball possession - posiadanie piłki
banana kick - podkręcony strzał
to book with yellow card - ukarać żółtą kartką
bumpy pitch - nierówne boisko
clean sheet - czyste konto (*o bramkarzu*)
consolation goal - bramka honorowa
corner kick - rzut różny
crossbar - poprzeczka
curling shot - podkręcony strzał
defender - obrońca
to direct the wall - ustawiać mur
disputed penalty - kontrowersyjny rzut karny
diving header - szczipak (*rodzaj strzału*)
extra time - dogrywka
far post - długi róg
final whistle - gwizdek końcowy
first eleven - pierwsza jedenastka
first half - pierwsza połowa
first touch - pierwsze dotknięcie piłki
flying save - parada
football (BrE) - piłka nożna
football club - klub piłkarski
free kick - rzut wolny
goal - gol; bramka; trafienie
goal line - linia bramkowa
goal post - słupek
goalie - bramkarz
goalkeeper - bramkarz
goalpost - słupek
golden goal - złota bramka
grass - murawa
half volley - półwolej
half-way line - linia środkowa
hat-trick - hat-trick
header - główka
home match mecz u siebie
in top corner - w okienko
injury time - doliczony czas gry
to keep goal - stać na bramce
keeper - bramkarz
keeper gloves - rękawice bramkarskie
kick-off - rozpoczęcie gry
long shot - strzał z daleka
midfielder - pomocnik
near post - krótki róg
no-look pass - podanie na oślep
offside - spalony
offside trap - pułapka ofsajdowa
outfield player - gracz z pola
own goal - bramka samobójcza
to parry a shot - sparować strzał/piłkę
penalty area - pole karne
penalty kick - rzut karny
penalty spot - wapno; jedenastka
pitch - boisko
player - zawodnik
playmaker - rozgrywający
possession - posiadanie piłki
to pull the ball wide - strzelić niecelnie
to punch clear - piąstkować
red card - czerwona kartka
relegation - spadek (*np. do II ligi*)
to score a goal - strzelić gola
scorer - strzelec
second half - druga połowa
set piece - stały fragment gry
shot on target - celny strzał; strzał na bramkę
side line; sideline - linia boczna
six yard box - pole bramkowe
soccer (AmE) - piłka nożna
stadium - stadion
starting eleven - wyjściowa jedenastka
striker - napastnik
studs - korki
substitute - rezerwowi
substitution - zmiana
to take a corner kick - wykonywać rzut różny
to take throw-in - wrzucać z autu
throw-in - aut
top scorer - król strzelców
touch-line - linia boczna
twelfth man - (*fraz.*) dwunasty zawodnik (*publiczność*)
unmarked - niekryty; niepilnowany (*zawodnik*)
volley - wolej
winger - skrzydłowy
woodwork - poprzeczka
yellow card - żółta kartka

PIŁKA NOŻNA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A low shot from the edge of the area.
 An outfield player being forced to go in goal.
 At the start of the second half.
 Everyone wants to play in the Champions League.
 He came off after 69 minutes.
 He converted a penalty.
 He did not touch the ball.
 He header over the crossbar.
 He hit the post with a penalty.
 He lost the ball in his own half.
 He missed a penalty for Argentina.
 He played an exquisite pass to player.
 He scored a penalty.
 He scored both goals.
 He scored his first goal for Arsenal.
 He shot straight at the keeper.
 He won the penalty.
 Lukasz Piszczek is shown the yellow card.
 The ball bounced off a post.
 The ball nestled in the net.
 The ball rolled into the net.
 We scored two goals.

Strzał po ziemi z krawędzi pola karnego.
 Gracz z pola został zmuszony do bronienia w bramce.
 Na początku drugiej połowy.
 Każdy chce grać w Lidze Mistrzów.
 Zszedł po 69 minutach.
 Wykorzystał rzut karny.
 Nie dotknął piłki.
 Główkował nad poprzeczką.
 Trafił w słupek z rzutu karnego.
 Stracił piłkę na własnej połowie.
 Nie wykorzystał rzutu karnego dla Argentyny.
 Znakomicie podał do zawodnika.
 Wykorzystał rzut karny.
 Zdobył obie bramki.
 Zdobył swojego pierwszego gola dla Arsenalu.
 Strzelił prosto w bramkarza.
 Wywalczył rzut karny.
 Żółta kartka dla Łukasza Piszczka.
 Piłka odbiła się od słupka.
 Piłka wylądowała w siatce.
 Piłka wturlała się do siatki.
 Strzeliliśmy dwa gole.

7.4 TENIS

ace - as
advantage - przewaga
alley - boczny pas
back-line - linia końcowa
backhand - bekhend
ball - piłka; piłeczka
ball boy - chłopiec zbierający piłki
baseline - linia końcowa
brake serve - przelamać serwis
chop - czop
clay court - kort ceglasty
cross - kros; kross
cross-court - po przekątnej kortu
Davis Cup - Puchar Davisa
double fault - podwójny błąd
drive - drajw
eastern - chwyt wschodni
fault - błąd
footfault - błąd stóp
forced error - wymuszony błąd
forehand - forhend
game - gem
half-volley - półwolej
handle - rękojeść (*rakiety*)
hard court - kort utwardzony
head - główka (*rakiety*)
lob - lob

love game - gem do zera
match point - meczbol
net band - taśma siatki
number one seed - zawodnik rozstawiony z numerem jeden
out - aut
passing shot - minięcie
racket - rakieta
receiver - odbierający
seed - rozstawiony
to seed - rozstawić
serve - serwis; serw
to serve up - podawać; serwować
server - serwujący
set - set
set point - setbol
slice - slajs
smash - smecz
spin - rotacja (*w tenisie*)
tennis - tenis
tie-break - tie break
timing - tajming
tournament - turniej
unforced error - niewymuszony błąd
unseeded - nierozstawiony
volley - wolej
wristband - opaska na nadgarstek

7.5 BOKS

amateur boxing - boks amatorski
bandage - bandaż
bantamweight - waga kogucia; kategoria kogucia
bell - gong
blow - cios
blow below the belt - cios poniżej pasa
box - boks; pięściarstwo
boxer - bokser; pięściarz
boxing gloves - rękawice bokserskie
challenger - pretendent
clinch - klincz
corner stool - stółek (*w rogu*)
counting - liczenie
cross - prawy prosty
featherweight - waga piórkowa; kategoria piórkowa
finisher - ostateczny cios; ciosk kończący walkę
flyweight - waga musza; kategoria musza
guard position - garda
gumshield - ochraniacz na usta
headguard - kask
heavyweight - waga ciężka; kategoria ciężka
hold - przytrzymywanie

hook - sierpowy
jab - prosty
judge - sędzia punktowy
knock-out - nokaut
light-heavyweight - waga półciężka; kategoria półciężka
lightweight - waga lekka; kategoria lekka
middleweight - waga średnia; kategoria średnia
professional boxing - boks zawodowy
promoter - promotor
punchbag - worek treningowy
punchball - gruszka bokserska
referee - sędzia ringowy
rematch - rewanż
ring - ring
ring post - podpora ringu
ringside - bok ringu
rope - lina
round - runda
technical knock-out - nokaut techniczny
to throw a punch - zadać cios; wyprowadzić cios
to throw a towel - rzucić ręcznik

BOKS - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A first-round knockout.
 He competed in more than 100 amateur bouts.
 He first entered the boxing ring at the age of 12.
 He has a record of 51 wins and three defeats.
 He is a former heavyweight boxer.
 He landed 190 punches.
 He plans to return to the ring in October.
 He won his first professional fight.
 I know how important this fight is.
 Some 80,000 people watched the fight.
 The youngest heavyweight champion ever.
 Thompson's second defeat in 33 fights.
 Ukrainian boxer knocked out American.

Nokaut w pierwszej rundzie.
 Stoczył ponad 100 amatorskich pojedynków.
 Po raz pierwszy stanął w ringu w wieku 12 lat.
 Jego bilans to 51 zwycięstw i trzy porażki.
 Jest byłym bokserem wagi ciężkiej.
 Zadał 190 celnych ciosów.
 Planuje powrócić na ring w październiku.
 Wygrał swoją pierwszą walkę w zawodowym ringu.
 Wiem, jak ważna jest ta walka.
 Walkę oglądało około 80 000 osób.
 Najmłodszy mistrz wagi ciężkiej w historii.
 Druga porażka Thompsona w 33 walkach.
 Ukraiński bokser znokautował Amerykanina.

7.6 LEKKOATLETYKA

announcer - spiker	lap of honour - runda honorowa
athlete - lekkoatleta	long jump - skok w dal
attempt - próba	long-distance runner - długodystansowiec
baton - pałeczka (<i>w sztafecie</i>)	losing the baton - strata pałeczki
baton exchange - przekazanie pałeczki	marathon - maraton
cross-country - biegi przełajowe	marathoner - maratończyk (m.) maratonka (f.)
decathlon - dziesięciobój	middle-distance runner - średniodystansowiec
discus - dysk	pentathlete - pięcioboista
discus throw - rzut dyskiem	pentathlon - pięciobój
discus thrower - dyskobol (m.); dyskobolka (f.)	pole - tyczka
distance - odległość	pole vault - skok o tyczce
distance runner - długodystansowiec	race - bieg; wyścig
false start - fałstart	relay changeover - zmiana w sztafecie
finish line - linia mety	relay race - bieg sztafet; wyścig sztafet
hammer - młot	run - bieg
hammer throw - rzut młotem	to run - biec
height - wysokość	run-up - rozbieg
heptathlon - siedmiobój	runner - biegacz
high jump - skok wzwyż	running - bieg; bieganie
hurdle - płotek	shot put - pchnięcie kulą
hurdler - płotkarz	sprint - sprint
hurdles - bieg przez płotki	sprinter - sprinter
hurdling - bieg przez płotki	starting line - linia startowa
javelin - 1. oszczep 2. rzut oszczepem	steeplechase - bieg z przeszkodami
javelin throw - rzut oszczepem	track - bieżnia
javelin thrower - oszczepnik (m.); oszczepniczka (f.)	triple jump - trójskok
lane - tor	vaulter - tyczkarz
lap - okrążenie	walking - chód
to lap - dublować	

7.7 KOSZYKÓWKA

assist - asysta	illegal defence - niedozwolona obrona
backboard - tablica	jump shot - rzut
basketball court - boisko do koszykówki	lay-up - rzut spod kosza
basketball player - koszykarz (m.); koszykarka (f.)	overtime - dogrywka
carrying - błąd piłki niesionej	pass - podanie
center - środkowy	point guard - rozgrywający
court - boisko	power forward - silny skrzydłowy
defence - obrona	rebound - zbiórka
double dribble - błąd podwójny w kozłowaniu	rim - obręcz (<i>kosza</i>)
double team - podwojenie	screen - zasłona
dribble - drybling	shooting guard - rzucający obrońca
dribbler - drybler	shot clock - zegar 24 sekund
fake - zwód	slam dunk - wsad
finger roll - finger roll	small forward - niski skrzydłowy
first space - pierwsza strefa	three-point shot - rzut za trzy punkty
free throw - rzut osobisty	tip-off - rzut sędziowski
hook shot - rzut hakiem	traveling - błąd kroków

7.8 KOLARSTWO

to accelerate - przyspieszyć	helmet - kask
accident - kraksa	hilly stage - etap pagórkowaty
altitude finish - meta na wzniesieniu	individual time trial - indywidualna jazda na czas
attack - atak	inner tube - dętka
brake lever - dźwignia hamulca	intermediate time - międzyczas
to break away - oderwać się od peletonu	lap - okrążenie
breakaway specialist - specjalista od ucieczek	medium mountain stage - etap średniej trudności
bunch - peleton	mountain stage - etap górski
categorised climb - podjazd premiowany	pedal - pedał
chain - łańcuch	peloton - peleton
chasing pack - grupa pościgowa	prestigious race - prestiżowy wyścig
climb - podjazd	prologue - prolog
climber - góral (<i>kolarz specj. się w podjazdach</i>)	queen stage - królewski etap
to collide - zderzyć się	race - wyścig
criterium - kryterium	red jersey - czerwona koszulka
cycling - kolarstwo	saddle - siodełko
cyclist - kolarz	to set a tempo - nadać tempo
cyclo-cross - kolarstwo przełajowe	sprint - sprint
finish line - linia mety	stage - etap
flat stage - etap płaski	steep climb - stromy podjazd
front of the peloton - czoło peletonu	team time trial - drużynowa jazda na czas
gear - przerzutka	tyre - opona
gear lever - dźwignia przerzutki	water bootle - bidon
green jersey - zielona koszulka	to win the stage - wygrać etap
hardest stage - najtrudniejszy etap	yellow jersey - żółta koszulka

7.9 HOKEJ NA LODZIE

attacking zone - strefa ataku	ice hockey - hokej na lodzie
back pad - odbijaczka	ice resurfacers - rolba
blue line - linia niebieska	icing - uwolnienie
blue line offside - spalony na linii niebieskiej	interference - przeszkadzanie
board - banda	knee pad - nakolannik
boarding - wrzucenie na bandę	linesman - sędzia liniowy
boards - banda	match penalty - kara meczu
butt end - końcówka kija	minor penalty - kara mniejsza
butt-ending - zahaczanie kijem	neutral zone - strefa neutralna
catch glove ; catcher - łapaczka	offside - spalony
crossbar - poprzeczka	penalty - kara
defending zone; defensive zone - strefa obrony	penalty bench - ławka kar
delay of game - opóźnianie gry	penalty shot - rzut karny
elbow pad - nałokietnik	period - tercja
face-off - wznowienie gry	players bench - ławka rezerwowych
face-off circle - bulik	power play goal - bramka w przewadze
face-off spot - punkt wznowienia gry	puck - krążek
freezing the puck - zamrożenie krążka	red line - linia czerwona
game misconduct - wykluczenie z gry	rink - lodowisko
goal crease - strefa bramki	roughing - nadmierna ostrość w grze
goal judge - sędzia bramkowy	scorekeepers bench - ławka sędziowska
goal line - linia bramkowa	short-handed - osłabienie
goalkeeper's pad - parkan	shorthanded goal - bramka w osłabieniu
helmet - kask	slashing - uderzanie kijem
high-sticking - zagranie wysokim kijem	Stanley cup - Puchar Stanleya
hockey stick - kij hokejowy	tripping - podcięcie
holding - trzymanie przeciwnika	two-man advantage - przewaga dwóch zawodników
hooking - zahaczanie	wrist shot - strzał z nadgarstka

7.10 SKOKI NARCIARSKIE

competitions - konkurs; zawody	ski jumper - skoczek narciarski
construction point - punkt konstrukcyjny	ski jumping - skoki narciarskie
distance score - punkty za odległość	ski jumping hill - skocznia narciarska
fall - upadek	Ski-flying - loty narciarskie
first jump - pierwszy skok	start bar - belka startowa
flight - lot	style points - punkty za styl
Four Hills Tournament - Turniej Czterech Skoczni	suit - kombinezon
gate compensation - rekompensata za belkę	take-off - odbicie
hill size - rozmiar skoczni	team event - konkurs drużynowy
in-run - rozbieg; najazd	telemark landing - lądowanie z telemarkiem
judge - sędzia	training jump - skok treningowy
jump - skok	trial jump - skok w serii próbnej; skok próbny
K spot - punkt konstrukcyjny	v-technique - styl v
landing - lądowanie	weather conditions - warunki pogodowe
poor style marks - słabe oceny za styl	wind - wiatr
scored jump - skok punktowany; skok oceniany	wind compensation - rekompensata za wiatr
second jump - drugi skok	wind factor - przelicznik wiatru

7.11 FORMUŁA 1

107% rule - reguła 107%	pace - tempo
car - bolid	pit lane - alejka serwisowa
chassis - podwozie	pit stop - pit stop
chicane - szykana	pole position - pole position
circuit - tor	practice session - sesja treningowa; trening
cockpit - kokpit	qualifying - kwalifikacje
driver - kierowca	qualifying session - sesja kwalifikacyjna; kwalifikacje
engine - silnik	race - wyścig
fastest lap - najszybsze okrążenie	racing circuit - tor wyścigowy
final lap - ostatnie okrążenie	rear wing - tylne skrzydło
flameresistant suit - kombinezon ognioodporny	to refuel the car - uzupełnić paliwo
front wing - przednie skrzydło	safety car - samochód bezpieczeństwa
gravel trap - pułapka żwirowa	season - sezon
grip - przyczepność	slippery surface - śliska nawierzchnia
hard tyres - opony twarde	soft tyres - opony miękkie
helmet - kask	starting line-up - ustawienie na starcie
to hit a concrete wall - uderzyć w betonową ścianę	steering wheel - kierownica
lap - okrążenie	super-soft tyres - opony supermiękkie
lap record - rekord okrążenia	test driver - kierowca testowy
mechanic - mechanik	track - tor
medium tyres - opony średnie	turn - zakręt
to overhaul - wyprzedzić	tyre barrier - bariera z opon

8. HANDEL I USŁUGI

8.1 ZAKUPY

at-home shopping - zakupy z domu
attractive packaging - atrakcyjne opakowanie
barcode - kod kreskowy
bargain-hunter - łowca okazji
bill - rachunek
Black Friday - Czarny Piątek (*dzień wielkich wyprzedaży w USA*)
brand - marka
to buy - kupić
buy a pig in a poke - (*fraz.*) kupić kota w worku
to buy in a sale - kupić na wyprzedaży
cash register - kasa fiskalna
cashier - kasjer (m.); kasjerka (f.)
complain - 1. skarga 2. reklamacja
consumer - konsument
counter - lada
customer - klient (m.); klientka (f.)
delivery - dostawa
empty shelves - puste półki
front of the queue - przód kolejki
fruiterer (BrE) - sprzedawca owoców
full to the brim - wypełniony po brzegi (*np. kosz na zakupy*)
good - towar
highest quality - najwyższa jakość
home shopping - 1. zakupy przez internet 2. telezakupy
hypermarket - hipermarket
instalment - (noun) rata; (adj.) ratalny
instalment credit - kredyt ratalny
to jump the queue (BrE) - wpychać się bez kolejki
line - kolejka
long lines - długie kolejki
mail-order catalogue - katalog wysyłkowy
meat count - stoisko mięsne
middleman - pośrednik
mindset of consumers - sposób myślenia konsumentów
necessity - artykuł pierwszej potrzeby; potrzeba

online shopping - zakupy przez internet
opening hours - godziny otwarcia
order - zamówienie
to order - zamówić
to order over the internet - zamówić przez internet
package - opakowanie
payment by instalments - zapłata na raty
price sticker - nalepka z ceną
proof of purchase - dowód zakupu
to purchase - nabyć; kupić
purchaser - nabywca; kupujący
push-selling - wywieranie presji na klienta
queue - kolejka
receipt - paragon
retail - sprzedaż detaliczna
sale - wyprzedaż
sales clerk - sprzedawca
to sell - sprzedać
shelf - półka (*w sklepie*)
shoddy - tandetny
shop assistant - sprzedawca; sprzedawczyni
shop owner - sklepikarz
shopper - klient; kupujący
shopping basket - koszyk na zakupy
shopping complex - kompleks handlowy
shopping list - lista zakupów
shopping season - sezon zakupów
shopping spree - szal zakupów
shopping trip - wycieczka na zakupy
small grocery store - sklepik spożywczy
sold - sprzedany
spending spree - szal wydawania pieniędzy
trolley - 1. wózek na zakupy 2. koszyk (*na zakupy*)
under the counter - spod lady
unsaleable - niechodliwy
vendor - sprzedawca
window-shopping - oglądanie wystaw sklepowych
shopping street - ulica handlowa

ZAKUPY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Anton usually did the marketing in town himself.
 Bargain-hunters jostled with other shoppers.
 Bep and Miep went grocery shopping with ration coupons.
 Customers had started queuing around six am.
 Finally he bought a pack of cigarettes.
 Good customers were fewer and fewer.
 Haven't you bought a computer yet?
 He chatted with customers or acquaintances.
 He stood in the queue.
 He wandered from queue to queue.
 Her hands shook as she took her change.
 I wanted to rewrite something on Mother's shopping list.
 Miep arrived with a large shopping bag.
 People grabbed what they could.

Najczęściej Anton sam robił zakupy w mieście.
 Łowcy okazji przepychali się z innymi klientami.
 Bep i Miep przyniosły zakupy na kartki żywnościowe.
 Klienci zaczęli ustawiać się w kolejce o szóstej rano.
 Na końcu kupił paczkę papierosów.
 Dobrzy klienci trafiają się coraz rzadziej.
 Wciąż nie kupiłeś sobie komputera?
 Rozmawiał z klientami lub znajomymi.
 Stał w kolejce.
 Wędrował z kolejki do kolejki.
 Ręce jej się trzęsły, kiedy odliczała drobne.
 Chciałam przepisać coś z listy zakupów mamy.
 Miep przyszła z dużą torbą na zakupy.
 Ludzie brali, co tylko się dało.

ZAKUPY - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

People queued from six in the morning.
 People tried to buy cheap phones.
 She began shopping on Bond Street.
 She could buy whatever she liked.
 She ordered health foods from California.
 She shopped in New Orleans.
 The merchants were assembling their stalls.
 The people doing their shopping.
 The shops, the things outside them.
 Tuesday they went shopping again.
 We did our marketing after breakfast.
 What do you want to buy?
 Why did you sell your coat?

Ludzie stali w kolejce od szóstej rano.
 Ludzie próbowali kupić tanie telefony.
 Na Bond Street jąła robić pierwsze zakupy.
 Mogła kupić wszystko, na co miała ochotę.
 Zamawiała zdrową żywność z Kalifornii.
 Robiły zakupy w Nowym Orleanie.
 Handlarze rozstawiali stragany.
 Ludzie robiący zakupy.
 Sklepy, wystawione przed nimi towary.
 We wtorek znów pojechali na zakupy.
 Po śniadaniu poszliśmy na zakupy.
 Co chcesz kupić?
 Dlaczego sprzedałeś (swój) płaszcz?

SKLEPY:

antique shop - antykwariat
bakehouse; bakery - piekarnia
bookshop; bookstore - księgarnia
boutique - butik
candy store (AmE) - sklep ze słodyczami
clothes store - sklep odzieżowy
convenience store - sklepik z podstawowymi artykułami
deli; delicatessen - delikatesy
department store - dom towarowy
fashion shop - dom mody
florist shop; florist's - kwiaciarnia

furniture store - salon meblowy
general store - sklep wielobranżowy
gift shop - upominki; sklep z upominkami
grocery - sklep spożywczy
liquor store - sklep monopolowy
mall - centrum handlowe
music store - sklep muzyczny
pet store - artykuły dla zwierząt
pharmacy - apteka
plaza - centrum handlowe
shoe shop - sklep obuwniczy
toy shop - sklep z zabawkami

SKLEP - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Convenience stores did the same thing.
 She gazed up the line of elegant storefronts.
 She kept a candy store.
 She went off to the other end of the shop.
 The enormous queues outside the bakeries.
 The shop was busy.
 The shop was shut.
 The shops and apartments blocking his view.
 There was every reason to praise the store.
 They passed book shops and music stores.

Duże sklepy postępowały tak samo.
 Spojrzała na rząd eleganckich sklepów.
 Ona prowadzi sklep ze słodyczami.
 Poszła na drugi koniec sklepu.
 Ogromne kolejki przed piekarniami.
 W sklepie było tłoczno.
 Sklep był zamknięty.
 Sklepy i budynki mieszkalne zasłaniają mu widok.
 Były wszelkie powody, aby pochwalić ten sklep.
 Mijali księgarnie i sklepy muzyczne.

CENA:

at a reasonable price - za rozsądną cenę
at half price - za pół ceny
bargain - 1. okazja 2. przecena
to bargain - targować się
bargain hunting - polowanie na okazje
catalog price - cena katalogowa
ceiling price - pułap ceny
cheap - tani
cheaply - tanio
competitive prices - konkurencyjne ceny
costly - kosztowny
cut price goods - towary po obniżonej cenie
dirt cheap - tani jak barszcz
discount - zniżka
discounted - po obniżonej cenie
expensive - drogi

expensively - kosztownie; drogo
to freeze prices - zamrozić ceny
to haggle - targować się
inexpensive - niedrogi
margin - marża
overpriced - zbyt drogi
price bulge - gwałtowny wzrost cen
price dumping - dumping cenowy
price war - wojna cenowa
price-conscious - *zwracający uwagę na ceny*
prohibitively expensive - niewspółmiernie drogi
relatively cheap - stosunkowo tani
ridiculously cheap - śmiesznie tani
to save - zaoszczędzić
to slash prices - zbijać ceny; ciąć ceny
special offer - oferta specjalna

8.2 ARTYKUŁY SPOŻYWCZE

arrowroot - mąka ararutowa
bag of flour - worek mąki
bag of sweets - torebka cukierków
baking powder - proszek do pieczenia
bar of chocolate - tabliczka czekolady
barley - kasza jęczmienna
basmati rice - ryż basmati
boiled sweet (BrE) - landrynka
bread crumbs - bułka tarta
bran - otręby
buckwheat - mąka gryczana
butterscotch - cukierek karmelowy
cake flour - mąka tortowa
can - puszka
candy (AmE) - cukierek
candy bar - baton; batonik
candy cane - lizak
candyfloss (BrE) - wata cukrowa
castor sugar - cukier puder
cereal - płatki śniadaniowe
cereal products - produkty zbożowe
chocolate - czekolada
choux pastry - ciasto ptysiowe
cornflakes - płatki kukurydziane
cotton candy (AmE) - wata cukrowa
damson cheese - powidło
doughnut - pączek
flour - mąka
foodstuff - artykuły żywnościowe
fresh - świeży
fruit sugar - fruktoza
gelatine - żelatyna

granulated sugar - cukier kryształ
groats - kasza owsiana
honeycomb - plaster miodu
ice cream - lody
icing - lukier
icing sugar - cukier puder
jam - dżem
mayonnaise - majonez
millet - kasza jaglana
oat cakes - ciasteczka owsiane
pasta - makaron
pâté - pasztet
potato crisps (BrE) - chipsy ziemniaczane
processed food - przetworzone jedzenie
rolled oats - płatki owsiane
semolina - kasza manna
shortening - tłuszcz do pieczenia
soy milk - mleko sojowe
sugar - cukier
sugar cube - kostka cukru
sweet (BrE) - cukierek
sweetmeat (arch.) - słodycze; łakocie
sweets - słodycze
tartare sauce - sos tatarski
tin - puszka
toffee - toffi (cukierek)
vanilla sugar - cukier waniliowy
viands (arch.) - żywność
vinegar - ocet
wheat flour - mąka pszenna
white flour - biała mąka
yeast - drożdże

ARTYKUŁY SPOŻYWCZE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Did she bring the milk?
 Did you leave chocolates on the pillow?
 Divide a loaf by a knife.
 Everything smells like chocolate.
 Forty cans of milk.
 Give your sister back her chocolate!
 He dropped the piece of bread on the floor.
 He got out the two bars of chocolate.
 How is bread made?
 How much milk do you want?
 How much milk do you want?
 I bet you a bar of chocolate I 'm right.
 I cut some more bread-and-butter.
 I took the cheeses down to my friend's house.
 None of your brown bread for me!
 Not saccharine, sugar.
 She bought him a few chocolate bars.
 The bread is drying out.
 The butter is melting.
 The milk is going sour.
 They had never fed him sweets.
 We boiled the milk and set the table.

Czy przyniosła mleko?
 Zostawiłaś na poduszce cukierki czekoladowe?
 Podziel bochenek chleba nożem.
 Wszystko pachnie czekoladą.
 Czterdzieści puszek mleka.
 Oddaj siostrze czekoladę!
 Upuścił kawałek chleba na podłogę.
 Wyjął dwie tabliczki czekolady.
 Jak się robi chleb?
 Ile chcesz mleka?
 Ile chcesz mleka?
 Założę się o tabliczkę czekolady, że mam rację.
 Ukroiłem sobie jeszcze chleba z masłem.
 Zaniósłem sery do domu znajomego.
 Ten wasz czarny chleb, to nie dla mnie!
 Nie sacharyna, tylko cukier.
 Kupiła mu kilka tabliczek czekolady.
 Chleb wysycha.
 Masło się topi.
 Mleko kwaśnieje.
 Nigdy nie dawali mu (do jedzenia) słodyczy.
 Zagotowałyśmy mleko i nakryłyśmy do stołu.

8.3 OWOCE

apple - jabłko
apricot - morela
banana - banan
bilberry - czarna borówka; czernica
blackberry - jeżyna; ostrężyna
blackcurrant - czarna porzeczka
blaeberry (BrE) - czarna borówka; czernica
casaba - melon kasaba
cherry - wiśnia; czereśnia
chokeberry - aronia
coconut - kokos; orzech kokosowy
cranberry - żurawina
cumquat - kumkwat
damson - śliwka damaszka
date - daktyl
elderberry - czarny bez
fig - figa
fresh - świeży
fruit - owoc
gooseberry - agrest
goosegog (BrE) - agrest
grapefruit - grejpfrut
greengage - śliwka renkloda
guava - guajawa
hazelnut - orzech laskowy
huckleberry - borówka amerykańska
juicy - soczysty
kiwi - kiwi
kumquat - kumkwat
lemon - cytryna
lime - limonka
longan - longan

lychee - liczi
mandarine - mandarynka
mango - mango
nectarine - nektarynka
nut - orzech
orange - pomarańcza
pawpaw - papaja
peach - brzoskwinia
peanut - orzech ziemny
pear - gruszka
pineapple - ananas
plum - śliwka
pomegranate - granat
pomelo - pomelo
quince - pigwa
raisins - rodzynki
rambutan - rambutan
raspberry - malina
redcurrant - czerwona porzeczka
rind - skórka (owocu)
ripe - dojrzały (owoc)
ripeness - dojrzałość
rowan - jarzębina
seed - pestka
seedless - bezpestkowy
strawberry - truskawka
tangerine - mandarynka
tayberry - malinojeżyna
walnut - orzech włoski
watermelon - arbuz
wild strawberry - poziomka

OWOCE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Africans cleared the dishes from the table, leaving fruit.
 Ben stopped nibbling his apple.
 Flower and fruit grew together on the same tree.
 He bought a bag of apples.
 He cut himself a slice of pineapple.
 He eats two, three bananas every day.
 He took another bite of apple.
 I stepped into this field to take a few grapes.
 On that spot sprouted wild grapes.
 The banana, peeled, lay on the table in front of him.
 The beautiful paper ribbons decorating the baskets of fruit.
 The rest of the strawberries were canned.
 They were laden with fruit.
 They were searching this new forest for fruit.
 We ate bruised peaches.
 We ate flavorless mealy bananas.
 Who steals grapes may very easily steal chickens also.

Afrykanie sprzątnęli ze stołu jadło, pozostawiając owoce.
 Ben przestał gryźć jabłko.
 Kwiaty i owoce rosły na tym samym drzewie.
 Kupił worek jabłek.
 Ukroił sobie kawałek ananasa.
 Je dwa-trzy banany dziennie.
 Ponownie ugryzł jabłko.
 Zboczyłem na pole, żeby zerwać parę winogron.
 Na tym miejscu wyrosły dzikie winogrona.
 Obrany banan leżał przed nim na stole.
 Piękne papierowe wstęgi zdobiące kosze owoców.
 Reszta truskawek pójdzie do weków.
 Byli obładowani owocami.
 Szukali w tym nowym lesie owoców.
 Jedliśmy poobijane brzoskwinie.
 Jedliśmy mączyste banany bez smaku.
 Kto kradnie winogrona, może równie dobrze kraść i kury.

8.4 WARZYWA

artichoke - karczoch	kohlrabi - kalarepa
asparagus - szparag	leek - por
aubergine - bakłażan; oberżyna	lettuce - sałata
bean - fasola	onion - cebula
beet - burak	parsley - pietruszka
beetroot - burak	parsnip - pasternak
broad bean - bób	pattypan squash - patison
broccoli - brokuł	pea - groch; groszek
Brussels sprouts - kapusta brukselska	pea pod - strąk grochu
cabbage - kapusta	peas - groszek
carrot - marchew; marchewka	pepper - papryka
cauliflower - kalafior	pickle (AmE) - ogórek kiszony
celeriac - seler korzeniowy	potato - ziemniak
celery - seler	pumpkin - dynia
chard - botwina	radicchio - cykoria sałatowa
chickpea - ciecierzycza	radish - rzodkiewka; rzodkiew
Chinese cabbage (AmE) - kapusta pekińska	red cabbage - kapusta czerwona
chives - szczypiorek	savoy cabbage - kapusta włoska
cress - rzeżucha	shallot - cebula szalotka
to crush a clove of garlic - rozgnieść ząbek czosnku	sorrel - szczaw
cucumber - ogórek	spinach - szpinak
daikon - rzodkiew japońska	split peas - groch łuskany
eggplant - bakłażan	sugar beet - burak cukrowy
endive - cykoria endywia	sweet potato - batat
frisée - cykoria endywia	tomato - pomidor
garlic - czosnek	turnip - rzepa
garlic clove - ząbek czosnku	turnip cabbage - brukiew
gherkin (BrE) - ogórek kiszony	veg - warzywa; jarzyny
haricot - fasola szparagowa	vegetable - warzywo
iceberg lettuce - sałata lodowa	zucchini - cukinia
kale - jarmuż	

WARZYWA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

As a result, Margot had to peel potatoes for me.
 Give me my potatoes, and I'll be quiet.
 His classroom smelled strongly of garlic.
 I started to peel the potatoes.
 Jan ate carrots with green peas.
 Our meals consist entirely of potatoes.
 People have to stand in line to buy vegetables.
 She eats only vegetables and fruit.
 She picked up a knife and started to slice tomatoes.
 The hallway smelt of boiled cabbage.
 The potatoes are more than enough.
 The saddle loaded with bunches of carrots.
 Vegetables are still very hard to come by.
 We eat potatoes at every meal.
 We're nearly out of potatoes.

W rezultacie Margot musiała obierać ziemniaki za mnie.
 Daj mi moje ziemniaki, to będę siedzieć cicho.
 W jego klasie zawsze cuchnęło czosnkiem.
 Zaczęłam obierać ziemniaki.
 Jan zjadł marchewkę z zielonym groszkiem.
 Nasze posiłki składają się jedynie z ziemniaków.
 Ludzie stoją w kolejce po warzywa.
 Ona jada tylko warzywa i owoce.
 Wzięła nóż i zaczęła kroić pomidory.
 Klatka schodowa cuchnęła gotowaną kapustą.
 Ziemniaki w zupełności mi wystarczą.
 Siodło obciążone pęczkami marchwi.
 O warzywa wciąż jest jeszcze trudno.
 Ziemniaki jemy na każdy posiłek.
 Nie mamy już prawie ziemniaków.

8.5 DROGERIA

- aftershave** - woda po goleniu
anti-ag(e)ing cream - krem zapobiegający objawom starzenia
anti-wrinkle cream - krem przeciwzmarszczkowy
balm - balsam
bar of soap - kostka mydła
bath float - płyn do kąpieli
bath soak - płyn do kąpieli
blusher - róż
blusher brush - pędzelek do różu
brilliantine - brylantyna
bronzer - samoopalacz
care - pielęgnacja
cleanser - krem oczyszczający
cleansing wipes - chusteczki oczyszczające (też: do demakijażu)
cold cream - krem natłuszczający do cery suchej
complexion - cera
concealer - korektor kosmetyczny
concealer stick - korektor w sztyfcie
conditioner - odżywka
cosmetics - kosmetyki
cotton bud - patyczki kosmetyczne
cream - krem
cuticle scissors - nożyczki do skórek
cuticle nippers - cążki do skórek
deodorant - dezodorant
depilatory cream - krem do depilacji
dry complexion - cera sucha
eau de cologne - woda kolońska
electric toothbrush - szczoteczka elektryczna
exfoliator - peeling do ciała
eye cream - krem pod oczy
eye shadow - cień do powiek
eye-pencil - kredka do oczu
eyeliner - kredka do oczu
face cream - krem do twarzy
face mask - maseczka
face scrub - peeling do twarzy
face soap - mydło do twarzy
facial pads - płatki do twarzy
facial scrub - peeling do twarzy
floss - nić dentystyczna
flosser - irygator
foaming gel - żel do mycia twarzy
foot cream - krem do stóp
foundation - podkład
gel - żel
glitter - brokat
green soap - szare mydło
hair clip - klips do włosów
hair gel - żel do włosów
hair spray - lakier do włosów
hand cream - krem do rąk
lip crayon - kredka do ust
lip gloss - błyszczak do ust
lip pencil - kredka do ust
lipstick - pomadka do ust; szminka
liquid soap - mydło w płynie
lotion - mleczko kosmetyczne
make-up - makijaż
make-up remover - płyn do demakijażu
mascara - tusz do rzęs
medicated shampoo - szampon leczniczy
moisturiser - krem nawilżający
mouthwash - płyn do płukania ust
nail scissors - nożyczki do paznokci
normal complexion - cera normalna
nourishing masque - maseczka odżywcza
oil - oliwka
oily complexion - cera tłusta
ointment - maść
powder box - puderniczka
pumice - pumeks
refreshing wipes - chusteczki odświeżające
revitalising mist - mgiełka rewitalizująca
rouge brush - pędzel do różu
sanitary strip - wkładka higieniczna
shampoo - szampon
shower butter - myjące masło pod prysznic
shower gel - żel pod prysznic
skin - skóra
smoothing shampoo - szampon wygładzający
soap - mydło
stick deodorant - dezodorant w sztyfcie
talcum powder - talk
tampon - tampon
tissue - chusteczka higieniczna
toilet bag - kosmetyczka (*torbka*)
toilet soap - mydło toaletowe
toner - tonik
tonic - tonik
toothbrush - szczoteczka do zębów
toothpaste - pasta do zębów
tweezers - pęseta
washing liquid - mydło w płynie

8.6 FRYZJER

backcomb (BrE) - tapirować
barbershop - fryzjer męski (*zakład fryzjerski*)
to bleach - tlenić
blow dry - suszenie suszarką
brush - szczotka
colouring - farbowanie
comb - grzebień
to comb - czesać
curling tongs - lokówka
to cut - obcinać (ndk.); obciąć (dk.)
to dye - farbować
dying roots - farbowanie odrostów
fringe - grzywka
full head - farbowanie całości
full head highlights - pasemka na całych włosach
hair care - pielęgnacja włosów
hair cut - strzyżenie włosów
hair extension - przedłużanie włosów
hair rollers - wałki do włosów
hair straightener - prostownica do włosów
hairband - gumka do włosów
haircut - fryzura
hairstylist's (BrE) - salon fryzjerski

hairstylist - 1. fryzjerstwo 2. układanie włosów
hairstylist's salon [- salon fryzjerski
hairdryer - suszarka
hairstyle - fryzura
half head highlights - pasemka na wierzchu
head shave - golenie głowy
highlights - pasemka
parting - przedziałek
perm - trwała ondulacja
permanent - trwała
razor - maszynka do ścinania włosów
roots - odrosty
scissors - nożyczki
shampoo and set - mycie i ułożenie włosów
shampooing - mycie włosów
short cut - strzyżenie na krótko
sideburns - baki; bokobrody
styling - modelowanie włosów
stylist - stylist
to tease (AmE) - tapirować
tinting - cieniowanie
to trim - podciąć; przystrzyc
wash - mycie włosów

8.7 ODZIEŻ

- apron** - fartuch
attire - strój
to attire yourself - odziewać się; ubierać się (*o stylu*)
attired - odziany; ubrany
bagginess - workowatość (*o ubraniu*)
baggy - workowaty (*o ubraniu*)
ballgown - suknia balowa
balloon sleeve - bufiasty rękaw
bikini - bikini
blouse - bluzka (*damska*)
to button up - zapinać na guziki
cardigan - sweter rozpinany
casual clothes - ubrania na co dzień
casual wear - strój codzienny
checked - w kratę
clothes - odzież; ubiór; ubrania
clothes moth - mól odzieżowy
clothes store - sklep odzieżowy
collar - kołnierz
collar stiffener - kołnierz usztywniający
corset - gorset
costume - kostium
culottes - spódnico-spodnie
cut - mankiet
darned - zacerowany
to dress - ubierać się
dress - 1. sukienka 2. strój; ubiór
to dress casually - ubierać się nieformalnie
to dress smart - ubierać się elegancko
dressing gown - szlafrok
evening wear - strój wieczorowy
formal clothes - eleganckie ubrania
frilled - z falbankami
garb - strój; ubiór
gymslip - bluza bez rękawów
hem - rąbek (*ubrania*)
housecoat - podomka
jacket - kurtka; żakiet
jumper - sweter
jumpsuit - kombinezon jednoczęściowy
kimono - kimono
leggings - legginsy
leotard - trykot
long-sleeved - z długim rękawem
maternity dress - sukienka ciążowa
miniskirt - minispódniczka
moth-eaten - zjedzony przez mole
outmoded - staromodny; przestarzały
party dress - sukienka wyjściowa
patterned - we wzorki
pencil skirt - spódnica ołówkowa
pinafore dress - sukienka bez rękawów
polo shirt - koszulka polo
to put on - włożyć; założyć (*o ubraniu*)
pyjamas - piżama
ruffled skirt - spódnica z przymarszczanych falban
sack dress - workowata sukienka
sarong - sarong (*rodzaj spódnicy*)
sartorial - krawiecki; dotyczący ubioru
second-hand clothes - odzież używana
set-in sleeve - rękaw wszywany
shabby - wytarty; znoszony
shell suit - dres ortalionowy
shrug - bolero
Shetland sweater - szetland
shirt - koszula
short-sleeved - z krótkim rękawem
singlet - podkoszulek
size - rozmiar
skin-tight - obcisły
skirt - spódnica
sleeved - z rękawami
sleeveless - bez rękawów
slipover - bezrękawnik
slit - rozcięcie (*w spódnicy lub sukni*)
spotted - w kropki
strappy - na ramiączkach
street clothes (AmE) - ubranie na co dzień
string vest - siatkowy podkoszulek
striped - w paski
sundress - letnia sukienka na ramiączkach
sweater - sweter
t-shirt - koszulka
to take off - zdjąć; ściągnąć (*o ubraniu*)
tattered - podarty; wystrzępiony
tight - 1. ciasny 2. obcisły
tracksuit - dres
tunic - tunika
turtleneck - golf
undershirt (AmE) - podkoszulek
to unfasten - rozpiąć
uniform - mundur
v-neck - dekol w szpic
vest (BrE) - podkoszulek
to wear - nosić (*na sobie*)
wearable - nadający się do noszenia
well-dressed - dobrze ubrany
winter clothes - odzież zimowa
women's wear - odzież damska
worn - wytarty; znoszony
worn-out - wytarty; znoszony
yoke - karczek
yoke skirt - spódnica z karczkiem
zip - zamek

ODZIEŻ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A beautiful young woman in a ball gown.
 Do you have any other clothing?
 He drew his sleeve across his face.
 He plucked at his stiff, grey shirt.
 He pulled back the sleeve of his denim shirt.
 He put on a pair of thick socks.
 He rolled up his sleeves.
 He turned the collar of his coat up.
 His grey shirt stuck to him.
 His shirt had been patched so many times...
 I lost my new sweater in the woods.
 I managed to pull up her skirt.
 I will bring you your clean shirt.
 She pulled a scrap of paper from her sweater pocket.
 She put on more familiar clothes.
 She smoothed the front of her dress.
 She took off the shirt he had just put on.
 She tried to pull her skirt down.
 She tried to rub off the spots on her sweater.
 The steam rose from their clothing but it did not dry.
 The women holding up their skirts.
 There was a rustling of dresses.
 We have no clothes.
 Woland was sitting in his nightshirt on the bed.

Piękna młoda kobieta w sukni balowej.
 Masz jakieś inne ubrania?
 Przesunął rękawem po twarzy.
 Szarpnął palcami sztywną, szarą koszulę.
 Odsunął rękaw (swojej) dżinsowej koszuli.
 Założył grube skarpety.
 Podwinął rękawy.
 Postawił wysoko kołnierz płaszcza.
 Jego szara koszula przywarła do ciała.
 Jego koszulę tyle razy łątano...
 Zgubiłam w lesie swój nowy sweter.
 Udało mi się zedrzeć jej suknię.
 Przyniosę ci czystą koszulę.
 Wyciągnęła kartkę papieru z kieszeni swetra.
 Włożyła znacznie swobodniejszą odzież.
 Wygładziła z przodu fałdy sukni.
 Zdjęła koszulkę, którą chwilę przedtem włożył.
 Chciała obciągnąć zadartą spódnicę.
 Próbowwała zetrzeć plamy ze swetra.
 Odzież parowała, ale nie wysychała.
 Kobiety szły z podkasanymi sukniemi.
 Słychać było szelest sukni.
 Nie mamy ubrań.
 Woland siedział w nocnej koszuli na łóżku.

TKANINY:

angora wool - angora
carbon fiber - włókno węglowe
cashmere wool - kaszmir
corduroy - sztruks
cotton - bawełna
damask - adamaszek
denim - dżins
fabric - tkanina; materiał
felt - filc
flannel - flanela
flannelette - flanelka; bawełniana flanela
fleece - polar
georgette - żorżeta
jute - juta
lace - koronka
linen - len
lycra - lycra

mohair - moher
muslin - muślin
nylon - nylon
plush - plusz
polyester - poliester
poplin - popelina
sateen - satyna
satın - 1. satyna 2. atlas
silk - jedwab
synthetic - syntetyczny
textile - tkanina; materiał
tulle - tiul
tweed - tweed
velour - welur
velvet - aksamit
woolen (AmE) - wełniany
woollen (BrE) - wełniany

TKANINY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A handkerchief of multicolored silk.
 Blue vests with tufts of red wool.
 He let the material flow over his hands.
 He was holding a velvet beret.
 Impeccably dressed in a silk suit.
 Let us have a strand of silk descend the stairs.
 Margot was tucking her wool blanket.
 She pulled a silk shawl over her slender shoulders.
 She was barefoot, in a white cotton tee shirt.
 That sweater was all-wool.
 The blankets were of white wool.
 The camerlegno pulled a silk handkerchief.
 The swathe of fabric billowed over her.
 The wool fibers stuck to the fresh wounds.
 These people were clothed in pleasant fabrics.

Chusteczka z wielobarwnego jedwabiu.
 Niebieskie serdaki z czerwonymi kłębuszkami wełny.
 Przesuwał w rękach tkaninę.
 Trzymał w ręku aksamitny beret.
 W nieskazitelnym jedwabnym garniturze.
 Spuśćmy po schodach jedwabne włókienko.
 Margot zawięła się w wełniany koc.
 Naciągała jedwabny szal na wąskie ramiona.
 Był boso, w lekkiej, bawełnianej koszulce.
 Ten sweter był z czystej wełny.
 Koce były z białej wełny.
 Kamerling wyciągnął jedwabną chustkę.
 Wydymający się nad nią płat tkaniny.
 Surowa wełna ociera się o świeże rany.
 Ci ludzie byli ubrani w ładne tkaniny.

ODZIEŻ WIERZCHNIA

anorak - anorak
apron - fartuch
blazer - blezer
bomber jacket - krótka skórzana kurtka
cape - peleryna; pelerynka
car coat - prochowiec
cloak - peleryna
coat - płaszcz
elastic waistband - ściągacz elastyczny
flap - kłapa
flight jacket - kurtka lotnicza
frock coat - surdut
greatcoat - szynel
greatcoat - palto; szynel (*rodzaj płaszcza*)
hoodie (pot.) - 1. kurtka z kapturem 2. bluza z kapturem
jacket - 1. kurtka 2. marynarka 3. żakiet
leather jacket - skórzana kurtka
lining - podszewka
lumber jacket - krótka ciepła kurtka

mackintosh (BrE) [- płaszcz przeciwdeszczowy
mink coat - futro z norek
outerwear - ubranie wierzchnie
parka - parka (*kurtka z kapturem*)
poncho - ponczo
raglan - reglan; raglan
rainproof coat - płaszcz nieprzemakalny
safari jacket - kurtka w stylu safari
serge coat - płaszcz z serży
shrug - bolerko
surcoat (arch.) - opończa
tabard (BrE) - tabard
topcoat (arch.) - palto
trench coat - trencz (*rodzaj płaszcza*)
tuxedo - smoking
vest - kamizelka
waistcoat - kamizelka
welt - lamówka; obrzeże; ściągacz
windbreaker (AmE) - wiatrówka
windcheater (BrE) - wiatrówka

ODZIEŻ WIERZCHNIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Both were cloaked.
 He had on a dark jacket with a red patch.
 He hung up his bloodied coat.
 I must get him another shirt and a jacket for the winter.
 I took off my coat and sat down.
 Let me take your coat.
 She got up abruptly and put on her fur coat.
 She hung her jacket over the back of her chair.

Obaj mieli na sobie pelerynę.
 Miał na sobie ciemną kurtkę z czerwonymi wstawkami.
 Powiesił swój zakrwawiony płaszcz.
 Muszę mu sprawić drugą koszulę i kurtkę na zimę.
 Zdjąwszy płaszcz, usiadła.
 Daj mi swój płaszcz.
 Nagle podniosła się i założyła futrzany płaszcz.
 Powiesiła kurtkę na oparciu krzesła.

NAKRYCIA GŁOWY:

balmoral - beret szkocki
baseball cap - bejsbolówka
beret - beret
bobble (BrE) - pompon
bonnet - czapeczka dziecięca zawiązywana pod brodą
bowler - melonik
brim - rondo kapelusza
caul - czepiec
cowboy hat - kapelusz kowbojski
drawstring hood - kaptur ściągany
fedora - fedora
fez - fez (*rodzaj kapelusza*)
floppy-brimmed hat - kapelusz z opadającym rondem
hat - kapelusz

headgear - nakrycie głowy
hood - kaptur
mohair beret - moherowy beret
much battered hat - mocno wysłużony kapelusz
narrow-brimmed hat - kapelusz z wąskim rondem
Panama hat - kapelusz Panama
peak (BrE) - daszek czapki
stetson - kapelusz kowbojski z szerokim rondem
straw hat - kapelusz słomkowy
sunbonnet - kapelusik na słońce
top hat - cylinder
toque - toczek
trilby - kapelusz filcowy
turban - turban
visor (AmE) - daszek czapki

NAKRYCIA GŁOWY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Beethoven's hat became immortal.
 Get under the window and hold out your hat.
 He briskly took his hat.
 He comes in quietly with his hat on.
 He gave the hat to Karlson.
 He had left his hat in his office.
 He picked up his cap.
 He raised his hand to straighten his hat.
 Let us take off our caps together.
 Mr Nelson waved his hat to them as they left.
 Some of the boys wore black caps.
 Take off your hat.
 The man with the hat pulled over his forehead.

Kapelusz Beethovena stał się nieśmiertelny.
 Stań pod oknem i nadstaw kapelusz.
 Włożył prędko kapelusz.
 Wchodzi po cichu, nie zdejmując kapelusza.
 Podał kapelusz Karlssonowi.
 Zostawił kapelusz w gabinecie.
 Podniósł (swoją) czapkę.
 Podniósł rękę, żeby poprawić kapelusz.
 Zdejmiemy czapki jednocześnie.
 Pan Nilsson pomachał za nimi kapeluszem.
 Niektórzy chłopcy mieli na głowach czarne czapki.
 Zdejmij kapelusz.
 Człowiek z kapeluszem wciśniętym na oczy.

BIELIZNA:

body suit - body
boxer shorts - bokserki
bra - biustonosz
camisole - krótka halka na ramiączkach
corselet - gorset
garter (AmE) - podwiązka (*do pończoch*)
hosiersy - wyroby pończosznicze
jockstrap - męskie slipy (*dla sportowców*)
knickers (BrE) - figi; damskie majtki
lace - koronka
linen (arch.) - bielizna
lingerie - bielizna damska
long johns - długie kalesony
nightclothes - bielizna nocna

nursing bra - biustonosz dla karmiących piersią
padded bra - biustonosz usztywniany
panties (AmE) - figi; damskie majtki
pantyhose (AmE) - rajstopy
petticoat (BrE) - półhalka
push-up bra - biustonosz typu push-up
sports bra - biustonosz sportowy
stockings - pończochy
suspender (BrE) - podwiązka (*do pończoch*)
thong - stringi
tights (BrE) - rajstopy
underwear - 1. bielizna 2. (lit.) kalesony
uplift bra - stanik podnoszący biust

BIELIZNA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Ivan tore the buttons off the long underpants.
 Her mother marched about the flat in her underwear.
 The lingerie enhanced the charm of her femininity.
 Three pairs of underpants.
 She wore nothing but panties.
 Her breasts felt perfect beneath her bra.
 She loosened her bra.
 A brassiere reveals the technical nature of the female body.
 They took off her brassiere.
 His underwear is hanging on a hook.
 Two pairs of long underwear.

Iwan oderwał guziki od kalesonów.
 Jej matka maszerowała po mieszkaniu w samej bieliznie.
 Bielizna podkreślała siłę jej kobiecości.
 Trzy pary majtek.
 Miała na sobie tylko majtki.
 (Jej) Piersi pod stanikiem były idealne w dotyku.
 Odpięła stanik.
 Biustonosz ujawnia techniczny charakter kobiecego ciała.
 Zdjęli jej biustonosz.
 (Jego) Kalesony wiszą na haku.
 Dwie pary kalesonów.

SPODNIE:

back pocket - tylna kieszeń
belt - pas; pasek
belt loop - szlufka
Bermuda shorts - bermudy
blue jeans (AmE) - dżinsy
braces (BrE) - szelki
cords - sztruksy
crease - zagniecenie; kant
crutch (BrE) - krok (*w spodniach*)
dungarees - ogrodniczki
fly - rozporek
front pocket - przednia kieszeń
hip pocket - tylna kieszeń
hose (*arch.*) - pludry
hot pants - *krótkie spodnie damskie*

jeans - dżinsy
overall - ogrodniczki
pants (AmE) - spodnie
patch pocket - kieszeń naszywana
pedal pushers - rybaczki
pleat - plisa; fałda
pocket - kieszeń
seaming - szew
slacks - luźne spodnie; portki
slim-fit pants - spodnie rurki
suspenders (AmE) - szelki
to take up trousers - skrócić spodnie
trousers (BrE) - spodnie
unzipped fly - rozpięty rozporek
waistband - pasek wszywany; ściągacz

SPODNIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Abruptly he unzipped his trousers.
 Father is walking around in frayed trousers.
 He answered, pointing to his torn trousers.
 He brushed the dust from his trousers.
 He fumbled for his trousers on the chair.
 He pulled on his coat and pants.
 He put the key into the pocket of his trousers.
 He quickly pulled on his trousers.
 He reached in his pants pocket.
 He rubbed the cramped hand against his trousers.
 He tore the cuff from his pant leg.
 He washed his left hand and wiped it on his trousers.
 His trousers fell about his ankles.
 Men in colorful pantaloons.
 She started to open his fly.
 You might have put your trousers on.

Zupełnie niespodziewanie rozpiął mu spodnie.
 Tata chodzi w wystrzępionych spodniach.
 Odpowiedział, wskazując na swoje rozdarte spodnie.
 Otrzeptał spodnie z kurzu.
 Namacał (swoje) spodnie leżące na krześle.
 Wdział spodnie i marynarkę.
 Wsunął klucz do kieszeni spodni.
 Szybko założył spodnie.
 Sięgnął do kieszeni spodni.
 Potarł zdrętwiałą ręką o spodnie.
 Oddał mankiet od nogawki spodni.
 Obmył lewą rękę i wytarł ją o spodnie.
 Spodnie opadły mu do kostek.
 Mężczyzna w kolorowych, bufiastych spodniach.
 Zaczęła rozpinać mu rozporek.
 Włożyłbyś lepiej spodnie.

DODATKI:

ankle socks - skarpetki do kostek
belt - pasek
bow - kokarda
bow tie - muszka
cuff - mankiet
gloves - rękawiczki
headscarf - chusta

mitt - rękawiczka z jednym palcem; mitenka
muffler - ciepły szal
necktie (AmE) - krawat
shawl - szal
socks - skarpety; skarpetki
to tie a bow - zawiązać kokardę

DODATKI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Give me out my red shawl.
 He loosened his tie and sunk an inch lower.
 He put on a pair of thick socks.
 He was occasionally forced to put on a tie.
 His tie was bright.
 Red tie with a gold tiepin.
 She pulled a silk shawl over her slender shoulders.
 The man adjusted his tie.
 There goes the shawl again!

Podaj mi mój czerwony szal.
 Poluzował krawat i rozsiadł się wygodniej.
 Założył parę grubych skarpet.
 Z rzadka zmuszony był wkładać krawat.
 Miał jaskrawy krawat.
 Czerwony krawat ze złotą szpilką.
 Naciągała jedwabny szal na wąskie ramiona.
 Mężczyzna poprawił krawat.
 Znów porwało mi szal!

8.8 OBUWIE

badly shod - w kiepskich butach
boots - buty zimowe (*ciężkie*)
carpet slipper - bambosz; papuść; kapeć
carpet slippers - bambosze
clog - chodak; drewniak
elegantly shod - w eleganckich butach
espadrille - espadryle (*rodzaj butów*)
flat shoes - buty na płaskim obcasie
flats (AmE) - buty na bardzo niskim obcasie
flip-flops - japonki
footwear - obuwie
heel cushion - podpiętka
heels - obcasy
high-heeled shoes - buty na wysokim obcasie
instep - podbicie
ladies' shoes - obuwie damskie
lining - wyściółka
low-heeled shoes - buty na niskim obcasie
men's footwear - obuwie męskie
men's shoes - obuwie męskie
moccasins - mokasyny
peep-toe - but z odkrytymi palcami
plimsolls - tenisówki
pumps - czółenka
sandals - sandały
shod - obuty
shoe - but

shoe brush - szczotka do butów
shoe polish - krem do butów
shoehorn - łyżka do butów
shoelace - sznurowadło
slip-ons - but wsuwany
slipper - kapeć; pantofel
sneakers (AmE) - tenisówki
sole - zelówka; podeszwa
sports shoes - buty sportowe
stiletto heels - buty szpilki
stilettos - szpilki (*buty na obcasach*)
stylish - stylowy; modny; elegancki
tennis shoes - tenisówki
thigh-boot - długi kozak
to tickle - uwierać
to tie shoelaces - zawiązać sznurówki
toe - czubek buta
toe-strap - but zapinany na wierzchu stopy
tongue - jęzor (*w bucie*)
trainers - trampki; adidasy
turf boot - but z cholewką
tying shoe laces - zawiązywanie sznurówek
waterproof boots - kalosze
to wear out - zużyć się; zniszczyć się
wedge heels - buty na koturnie
well shod - w porządnym obuwie
winter boots - obuwie zimowe

OBUWIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A pair of slippers was on the bedside table.
 Boots and shoes went whirling through the air.
 Cats always wear boots in fairy tales.
 He clicked the heels of his dirty brown boots.
 He took off his sandals and stretched out.
 Her sandals clattering across the paved courtyard.
 I had taken off my shoes so as not to make any noise.
 Only now did I notice he had his shoes on.
 Pavel pulled the sole out of the mud.
 She pulled off his shoes.
 The heel of one of my shoes was loose.
 The men wore black tunics and black shoes.
 The mud oozed into his shoes.
 The shoe came off.
 The soles were torn and ragged-looking.
 Their boots were caked with dirt.
 Then she took off her big shoes.
 There was a trampling of boots.
 Tomas came in from the garden in his muddy boots.

Para pantofli stała na nocnym stoliku.
 Buty i trzewiki zakreślały w powietrzu śmiałe linie.
 Koty w butach występują jedynie w bajkach.
 Trzasnął obcasami swoich brudnych, brązowych butów.
 Zdjął sandały i wyciągnął się.
 Jej sandały zastukotały po brukowanym podwórku.
 Zdjęłam buty, żeby mnie nie było słychać.
 Dopiero teraz dostrzegłem, że jest w butach.
 Paweł wyciągnął podeszwę z błota.
 Zdjęła mu buty.
 Odpadł mi obcas od jednego buta.
 Mężczyźni mieli na sobie czarne tuniki i czarne buty.
 Błoto dostało się do butów.
 But spadł z nogi.
 Podeszwy były poszarpane i zdeptane.
 Mieli ubrudzone buty.
 Potem zdjęła swoje wielkie buty.
 Rozległ się tupot butów.
 Tomasz wrócił z ogrodu w ubłoconych butach.

8.9 JEDZENIE

to binge - objadać się
to bolt - wrzucać w siebie; pochłaniać
brunch - *późne śniadanie z obiadem*, brunch
to chew - żuć
to consume - spożywać; konsumować
coulis - sos owocowy
crisp - kruchy; chrupiący
crispness - kruchość; chrupkość
crispy - chrupiący
culinary - kulinarny
delicacy - przysmak
to devour - pałaszować
to dine - obiadować; jeść obiad
dollop - porcyjka
to eat in - jeść w domu
to eat out - jeść na mieście
to eat something good - zjeść coś dobrego
to gorge - obżerać się
feast - uczta
gastronomic - gastronomiczny
gastronomy - gastronomia
glutton - żarłok; obżartuch
gluttony - obżarstwo
to gobble - połykać; pożerać
to gormandise - obżerać się
gourmet - smakosz

hunger - głód
hungry - głodny
to ingest - spożywać; konsumować
to lick - lizać
to lick up - wylizać (*talerz*)
meal - posiłek
to melt in the mouth - rozplýwać się w ustach
morsel [- kawałek; kęs; kąsek
nosh (AmE) - przekąska
nourishing meal - pożywny posiłek
to overeat - przejeść się
piece - kawałek
portion - porcja
ready-to-eat - gotowy do spożycia
refreshment stall - bufet
to ruminate - przeżuwać
sauce - sos
serving - porcja (*jedzenia*)
to sip - sączyć; siorbać
to slurp - siorbać
to swallow whole - połknąć w całości
unappetising - nieapetyczny
voracious - żarłoczny
voracious eater - człowiek o wilczym apetycie
waffle - wafel; gofr
to wolf down - pałaszować

RESTAURACJA:

aperitif - aperitif
appetiser - przystawka
to ask for the bill - poprosić o rachunek
at the restaurant - w restauracji
barmaid (BrE) - barmanka
barman (BrE) - barman
bartender (AmE) - barman
to be fully booked - nie mieć wolnych miejsc
to book a table - zarezerwować stół
to bring the menu - przynieść menu
busboy (AmE) - pomocnik kelnera
chef - szef kuchni
chef's speciality - specjalność szefa kuchni
children's portion - porcja dziecięca
Chinese cuisine - kuchnia chińska
cook - kucharz
cuisine - kuchnia (*regionu*)
dessert - deser
family-run restaurant - rodzinna restauracja
garnish - ozdoba
generous tip - szczodry napiwek
to give a tip - dać napiwek
guest - gość
head waiter - główny kelner
in the corner - w rogu
inn - zajazd
kitchen - kuchnia (*pomieszczenie*)
local dishes - dania regionalne

main course - danie główne
main dish - danie główne
menu - menu; karta dań
nibbles - przekąski
non-smoking area - sala dla niepalących
order - zamówienie
posh restaurant - elegancka restauracja
restaurant - restauracja
restaurateur - restaurator
seat - miejsce
second course - drugie danie
server (AmE) - kelner
to settle the bill - uregulować rachunek
side dish - dodatek do dania głównego
something to drink - coś do picia
soup - zupa
speciality - specjalność
staff - personel
starter - przystawka
table - stół
takeaway - na wynos
tip - napiwek
traditional cuisine - kuchnia tradycyjna
vegetarian dishes - dania wegetariańskie
waiter - kelner
waitress - kelnerka
wine list - karta win
wine waiter - kelner podający wino

RESTAURACJA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

"What's that?" she asked a waiter.
 About ten minutes later they reached the restaurant.
 At that point the waiter brought us our duck.
 At the restaurant the tables were set up on a lawn.
 He called loudly to the waiter.
 He hurried to another table.
 He signalled to a waiter.
 He went to a restaurant for lunch.
 I am sure we saw her yesterday in that restaurant.
 I sat in a corner of the restaurant over my empty plate.
 I telephoned a restaurant to reserve a table.
 She and her sister were dining in a restaurant.
 She called to the waiter.
 She left the upper storey and went down to the restaurant.
 That's the name of the restaurant.
 The waiter brought another bottle.
 The waitress put the check on the table.
 Waiters were hurriedly jerking the cloths off the tables.

- Co to takiego? - zapytała kelnera.
 Po około dziesięciu minutach dojechali do restauracji.
 W tym momencie pojawił się kelner, niosąc naszą kaczkę.
 Stoły restauracyjne stały wprost na trawnikach.
 donośnym krzykiem zawołał kelnera.
 Pospieszył do innego stolika.
 Dał znak kelnerowi.
 Poszedł na obiad do restauracji.
 Jestem pewien, że widzieliśmy ją wczoraj w restauracji.
 Siedziałem w kącie restauracji nad pustym talerzem.
 Zatelefonowałem, aby zarezerwować stolik w restauracji.
 Jadły z siostrą w restauracji.
 Zawołała kelnera.
 Opuściła pierwsze piętro i zeszła do restauracji.
 Tak się nazywa restauracja.
 Kelner przyniósł następną butelkę.
 Kelnerka przyniosła rachunek i położyła go na stoliku.
 Kelnerzy pośpiesznie zrywali obrusy ze stolików.

CIASTA:

apple pie - szarlotka; jabłecznik
birthday cake - tort urodzinowy
biscuit (BrE) - herbatnik; keks
cheesecake - sernik
chocolate cake - ciasto czekoladowe
cookie - ciasteczko
cooky (AmE) - herbatnik; keks
cracker - krakers
cream puff - ptyś
crumpet - crumpet
éclair - eklerka
flan - placek; babeczka; tarta
jelly roll (AmE) - rolada
ladyfinger - biszkopt (*podłużny*)

layer cake - tort przekładany
meringue - beza
muffin - babeczka
pie - ciastko owocowe
piece of cake - kawałek ciasta
plum cake - ciastko ze śliwkami
puff pastry - ciasto francuskie
rusk (BrE) - sucharek
slice of cake - kawałek ciasta
sponge cake - ciasto biszkoptowe
sponge finger - biszkopt (*podłużny*)
Swiss roll (BrE) - rolada
waffle - wafel; gofr
wedding cake - tort ślubny

PIECZYWO:

bagel - bajgiel
bap (BrE) - miękka bułka
black bread - czarny chleb
bun - bułka
crispbread - pieczywo chrupkie
focaccia - focaccia
French bread - bagietka; bułka paryska
French toast - grzanka francuska
fresh bread - świeży chleb
garlic bread - pieczywo czosnkowe
gluten bread - chleb z glutenem

graham bread - graham
loaf of bread - bochenek chleba
pitta bread - chleb pita
roll - bułka
rye bread - chleb żytni
slice of bread - kromka chleba
sticky bun (BrE) - lukrowana drożdżówka
toast - 1. tost 2. grzanka
wheat bread - chleb pszenny
wholemeal bread - chleb razowy

NABIAŁ:

acidophilus milk - mleko acidofilne
blue cheese - ser pleśniowy
butter - masło
buttermilk - maślanka
cheddar - cheddar
to churn butter - ubijać masło
coconut milk - mleko kokosowe
cream - śmietana
cream cheese - serek śmietankowy
creme fraiche - śmietana zakwaszona
curd cheese - twaróg
curd milk - zsiadłe mleko
dairy - mleczarnia
dairyman - mleczarz (*pracownik mleczarni*)
dry milk (AmE) - mleko w proszku
Edam cheese - ser edamski

feta - feta
goat cheese - ser kozi
Gouda cheese - ser gouda
ice cream - lody
milk powder - mleko w proszku
milk shake - koktajl mleczny
milkman - mleczarz
mozzarella - mozzarella
pasteurized milk - mleko pasteryzowane
sheep's milk - owcze mleko
skimmed milk - mleko odtłuszczone
sour cream - kwaśna śmietana
Swiss cheese - ser szwajcarski
whipped cream - bita śmietana
whole milk - mleko pełnotłuste
yoghurt - jogurt

MIĘSO I WĘDLINY

abattoir - rzeźnia; ubojnia
American bacon - boczek wędzony
bacon - boczek; bekon
beef tenderloin - polędwica wołowa
brisket - mostek (*sztuka mięsa*)
chicken - kurczak
chicken drumstick - podudzie kurczaka; nóżka kurczaka
chicken liver - wątróbka kurza
chicken meat - mięso z kurczaka
chitlins - flaki wieprzowe
chuck steak - karkówka
cutlet - kotlet (*z kością*)
cuts of beef - kawałki wołowiny
cuts of por - kawałki wieprzowiny
diced veal - cielęcina pokrojona w kostkę
fat - tłuszcz
fatty - tłusty
fried - smażony
game - dziczyzna
giblets - podroby
ground meat (AmE) - mięso mielone
ham - szynka
horse meat - konina
innards - wnętrzności
kidney - nerka
lamb - jagnięcina
lamb chop - kotlet jagnięcy
lean meat - chude mięso
meat meal - potrawa mięsna

meat processing - przetwórstwo mięsne
meat-free - bezmięsny
meatball - klops
mincemeat (BrE) - mięso mielone
mutton - baranina
mystery meat - mięso niewiadomego pochodzenia
offal - podroby
pork chop - kotlet schabowy (*z kością*)
pork loin - polędwica wieprzowa
porterhouse steak - biefsztyk z polędwicy
poultry - drób
rasher - plaster mięsa
rasher of bacon - plaster bekonu
red meat - czerwone mięso
rib roast - pieczone żeberka
roast beef - rostbef; pieczeń wołowa
roasted - opiekany
rump steak - rumsztyk
salami - salami
side of beef - udziec wołowy
sirloin - polędwica
sirloin steak - biefsztyk z polędwicy
spare ribs - żeberka
steak - stek; biefsztyk
stewed - duszony
veal - cielęcina
veal cutlet - sznycel
venison - 1. sarnina (*mięso sarny*) 2. jelenina
white meat - białe mięso

ZUPA:

alphabet soup - zupa z makaronem "literki"
barley soup - krupnik
bean soup - zupa fasolowa
bisque - zupa ze skorupiaków
broth - rosół
chicken soup - rosół
chowder - zupa z owoców morza
cold borsch - chłodnik litewski
crouton - grzanka (do zupy)
fish soup - zupa rybna
gazpacho - gazpacho
lentil soup - zupa z soczewicy
milk soup - zupa mleczna
minestrone - zupa minestrone

mushroom soup - zupa grzybowa
oatmeal (AmE) - owsianka
onion soup - zupa cebulowa
oxtail soup - zupa ogonowa
pea soup - grochówka
porridge (BrE) - owsianka
potato soup - zupa ziemniaczana
pumpkin soup - zupa dyniowa
shark fin soup - zupa z płetwy rekina
sour rye soup - żurek
thick soup - gęsta zupa
tomato soup - zupa pomidorowa
turtle soup - zupa żółwiowa
vegetable broth - rosół warzywny

ZUPA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Everyone from downstairs gets a cup of soup.
 He stirred his soup-tomatoes and noodles.
 I'll take him his soup first then.
 She poured the soup into a dish.
 She turned and gently stirred the soup.
 The soup is getting cold.
 They ate their soup and finished the bottle of wine.
 We ate some soup in the kitchen.
 We were all hunched over our soup.

Każdy z dołu dostaje miseczkę zupy.
 Pomieszał zupę pomidorową z makaronem.
 Wobec tego najpierw zaniósł mu zupę.
 Nalała zupę na talerz.
 Odwróciła się i delikatnie pomieszała zupę.
 Zupa stygnie.
 Zjedli zupę i wypili butelkę piwa.
 W kuchni zjedliśmy trochę zupy.
 Wszyscy byliśmy pochyleni nad zupą.

RYBY I OWOCE MORZA:

anchovy - sardela
bisque - rodzaj zupy ze skorupiaków
calamari - kalmary
carp - karp
clam - małż jadalny
cod - dorsz
crab - krab
crayfish - rak
cuttlefish - mątwą
eel - węgorz
fillet - filet
gurnard - kurek (*ryba*)
haddock - łupacz (*ryba*)
halibut - halibut
herring - śledź
lobster - homar

mackerel - makrela
monkfish - żabnica
mussels - małże
oyster - ostryga
pickled - peklowany; marynowany
pilchard (BrE) - sardynka
plaice - flądra
prawn mousse - mus z krewetek
prawns - krewetki
salmon - łosoś
seafood - owoce morza
sprat - szprotka
squid - kalmar; kałamarnica
trout - pstrąg
whitebait - *małe rybki*

PRZYPRAWY:

allspice - ziele angielskie
aniseed - anyż
basil - bazylia
bay leaf - liść laurowy
caraway seed - kminek
cardamon - kardamon
cilantro (AmE) - kolendra
cinnamon - cynamon
clove - goździk
coriander - kolendra
curry - curry
dill - koper
five spice powder - przyprawa pięciu smaków
ginger - imbir
horseradish - chrzan
juniper - jałowiec
ketchup - keczup
mace - gałka muszkatołowa

marjoram - majeranek
mint - mięta
mustard - musztarda
nutmeg - gałka muszkatołowa
oregano - oregano
paprika - papryka
pepper - pieprz
rosemary - rozmaryn
saffron - szafran
sage - szalwia
salt - sól
seasoning - przyprawa
spice - przyprawa
tarragon - estragon
thyme - tymianek
turmeric - kurkuma
vinegar - ocet

RÓŻNE DANIA:

beef stew - gulasz wołowy
blintz - blin
caviar - kawior
chorizo - chorizo (*rodzaj kielbasy*)
dumplings - knuski; knedle
escalope - eskalop; eskalopek
falafel - falafel
fish and chips - smażona ryba z frytkami
fishcake - placek rybny
fries - frytki
gyros - gyros
hamburger - hamburger
kebab - kebab
kedgeree - kedgeree
noodles - kluski
omelette - omlet
pancakes - naleśniki
pasta - makaron

patty - pasztecik
pizza - pizza
poached egg - jajka bez skorupki
potato pancakes - placki ziemniaczane
risotto - risotto
rollmop - rolmops
sashimi - sashimi
sausage - kielbasa
shaslik - szaszłyk
soufflé - suflet
souvlakia - souvlaki
spaghetti - spaghetti
steak tartare - tatar
stew - gulasz
tagliatelle - makaron wstążki
tortellini - tortellini
Welsh rarebit - *grzanka z serem*

DESERY:

ambrosia - ambrozja
baklava - bakława
blancmange (BrE) - rodzaj budyniu
halva - chałwa
Italian ice cream - lody włoskie
jello (AmE) - galaretka owocowa
jelly (BrE) - galaretka owocowa
junket - legumina

melba - melba
parfait - parfait
pavlova - tort Pawłowej
pudding - pudding; budyń
stracciatella - stracciatella
sundae - deser lodowy
tiramisu - tiramisu
white chocolate mousse - mus z białej czekolady

PRZYRZĄDZANIE POSIŁKU:

- to add** - dodać
al dente - na półtwardo
to bake - piec
to baste - dodawać wody; podlewać
to blanch - blanszować (*obgotować przy użyciu pary*)
to blend - wymieszać; miksować; zmiksować
boiling water - wrząca woda
to bread - obtaczać w bułce
to chop - kroić; krajać; siekać; szatkować
chopped - pokrojony; posiekany; poszatkiwany
clarified butter - masło klarowane
to coat with breadcrumbs - panierować
coating - 1. polewa 2. panierka
to cook - gotować
cook over a medium heat - gotować na średnim ogniu
cookbook - książka kucharska
cooked - gotowany
to cover - przykryć
to cut - kroić; pokroić; ciąć; wyciąć; skroić
to defrost - odmrażać
to dice - kroić w kostkę
diced - pokrojony w kostkę
dough - ciasto (*przed upieczeniem*)
dressing - sos do sałatek
to fillet - filetować
filling - nadzienie
to flavour - przyprawiać do smaku
fresh-grated - świeżo utarty
to fry - smażyć
frying - smażenie
to glaze - polewać polewą
to grate - trzeć na tarce
to grease - smarować tłuszczem
heat - zagrząć; rozgrzać; ogrzać
ingredients - składniki
jelly mould (BrE) - salaterka na galaretkę
to julienne - pociąć w paseczki
to knead - gnieść; zagnieść
to knead the dough [- ugniatać ciasto
marinade - marynata
to mash - gnieść; rozgniatać
to melt - topić się; roztopiać się; roztopić się
melted - roztopiony
mould - forma; foremka
to pan-fry - usmażyć (*na patelni*)
to parboil - podgotować
to peel - obierać (*ze skórki*)
peeled - obrany
pickled - marynowany; peklowany
pinch of salt - szczypta soli
to pour - nalewać; zalewać
to preheat the oven - rozgrzać piekarnik
preheated - rozgrzany
raising agent - środek spulchniający
recipe - przepis; receptura
to refrigerate - 1. chłodzić; zamrażać 2. trzymać w lodówce
to roast - piec
to rub - trzeć; pocierać; wcierać
to saute - przysmażać
to score - naciąć
to season - przyprawić
to serve with potatoes - podawać z ziemniakami
to simmer - gotować na wolnym ogniu
slit - nacięcie
to smoke - wędzić
to sprinkle - 1. posypać 2. pokropić
to stew - dusić
to stir - mieszać
to strain - odcedzać; odsączać
to stuff - faszerować
to sweeten - posłodzić
to tablespoon - łyżka stołowa (*ilość*)
to take out - wyciągnąć
to tenderise - rozbić tłuczkiem
thinly sliced - pokrojony w cienkie plasterki
to toss - wrzucić
to trim - przyciąć
to upturn - przewrócić; obrócić; odwrócić
to wash - umyć
to whisk - ubijać

8.10 NAPOJE

apple juice - sok jabłkowy
beverages - napoje
bootle - butelka
to brew - 1. parzyć; zaparzyć (*herbatę*) 2. warzyć (*piwo*)
buttermilk - maślanka
cocktail - koktajl (*często bezalkoholowy*)
cocoa - kakao
coconut juice - sok kokosowy
cold - chłodny; zimny
compote - kompot
cow's milk - mleko krowie
cup - filiżanka
curd - zsiadłe mleko
to drink - pić
drinking water - woda pitna
foam - pianka (*np. w kawie*)
frothy - pianisty; spieniony (*napój*)
goat's milk - mleko kozie
gulp - haust; łyk
hip flask - piersiówka

hot chocolate - gorąca czekolada
in one gulp - jednym haustem
juice - sok
keg - antalek; beczułka
lemonade - lemoniada
milk - mleko
mineral water - woda mineralna
mug - kubek
orangeade - oranżada
potable - pitny; zdatny do picia
sake - sake
soft drinks - napoje bezalkoholowe
sparkling - gazowany
to spilt - rozlać (*np. herbatę*)
squash - zagęszczony sok owocowy
still water - woda niegazowana
straw - słomka (*do picia napojów*)
tap water - woda z kranu
thirst quencher - napój orzeźwiający
tonic - tonik
to uncork - odkorkować (*butelkę*)

NAPOJE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

He arranged for food and drink for them all.
 He put the can back on the table.
 He reached for a can of orange juice.
 He sipped the cocoa and it burned his tongue.
 He took a carton of orange juice from the refrigerator.
 He took a swig of water.
 He took a very small drink of the water.
 I'm going to have some hot chocolate.
 I suppose I ought to eat or drink something.
 Langdon now recalled the bitter beverage.
 She drank obediently.
 She poured him a glass of orange juice.
 Would you like some hot cocoa?

Zorganizował dla wszystkich jedzenie i napoje.
 Odstawił puszkę z powrotem na stół.
 Sięgnął po puszkę soku pomarańczowego.
 Siorbał gorące kakao, aż poparzył sobie język.
 Wyjął z lodówki karton soku pomarańczowego.
 Wypił łyk wody.
 Wypił bardzo mały łyk wody.
 Napiję się trochę gorącej czekolady.
 Chyba powinienem coś zjeść lub wypić.
 Langdon przypomniał sobie teraz gorzki napój.
 Pokornie wypija.
 Nalała mu szklanekę soku pomarańczowego.
 Chcesz trochę gorącego kakao?

ALKOHOL:

alcohol - alkohol
amaretto - amaretto; likier migdałowy
ardent spirits - napoje wysokokowe
champagne - szampan
cherry liqueur - wiśniówka
cider - cydr; jablecznik
cognac - koniak
drink - drink
hard liquor (AmE) - alkohol wysokoprocentowy

liqueur - likier
liquor - trunek; napój alkoholowy
punch - poncz
rum - rum
shake - koktajl (*alkoholowy*)
tequila slammer - tequila z napojem musującym
toddy - 1. grog 2. wino palmowe
triple - trunek; napój alkoholowy
vodka - wódka

NAPOJE ALKOHOLOWE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

After the second little bottle of rum.
 Before long he was drunk.
 Doyle could smell rum on his breath.
 He ordered some rum and checked his watch.
 He reeked of rum, if you didn't notice.
 He was grateful for the vodka.
 Saturnin produced a bottle of cognac from somewhere.
 The cognac tasted salty.
 The tea with rum had warmed me through nicely.
 The vodka tasted terrible.
 Vodka has a most agreeable effect upon me.
 Would you like some rum?
 You know I don't drink rum.

Po drugiej buteleczce rumu.
 Za niedługo był pijany.
 Z jego oddechu Doyle czuł rum.
 Zamówił rum i spojrzął na zegarek.
 Cuchnął rumem, jeśli nie zauważyłeś.
 Był wdzięczny za wódkę.
 Saturnin wyciągnął skądś butelkę koniaku.
 Koniak miał słony smak.
 Herbata z rumem przyjemnie mnie rozgrzała.
 Wódka smakowała okropnie.
 Wódka ma na mnie skrajnie dobroczynny wpływ.
 Napijesz się rumu?
 Wiesz, że nie piję rumu.

PIWO:

beer - piwo
dark beer - piwo ciemne
ginger beer - piwo imbirowe
keg beer - piwo beczkowe
lager - piwo leżakowe

light beer - piwo jasne
pint of beer - kufel piwa
shandy - piwo z lemoniadą
snakebite - napój z cydru i piwa

PIWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Arthur choked on his beer.
 Do you think I ought to drink another beer?
 For several minutes they sipped their beers.
 He drew a glass of beer and sobbed gently.
 He sipped his beer.
 I ate it and drank the beer.
 I ordered another beer.
 Let me get you some more beer.
 Mrs. Maggot brought out beer in a huge jug.
 Nowhere did I have more than three beers.
 The mugs were being refilled with beer.
 There was a faint smell of beer on his breath.
 There was no beer and very little food.
 Wick finished his beer.

Artur zakrztusił się piwem.
 Myślisz, że powinna m napić się jeszcze piwa?
 Przez parę minut popijali piwo.
 Wypił szklanekę piwa i zaszczołał cichutko.
 Pociągnął łyk piwa.
 Zjadłem to i popiłem piwem.
 Zamówiłem następne piwo.
 Doleję ci piwa.
 Pani Maggot przyniosła ogromny dzban piwa.
 Nigdzie nie zamawiałem więcej niż trzy piwa.
 Do kufli dolewano piwa.
 Jego oddech zalaływał piwem.
 Piwa nie było wcale, jadła bardzo mało.
 Wick dopił piwo.

WINO:

dessert wine - wino deserowe
dry wine - wino wytrawne
fortified wine - wino likierowe
madeira - madera
mulled wine - grzane wino
port - porto
red wine - wino czerwone
semi-dry wine - wino półwytrawne

sparkling wine - wino musujące
sweet wine - wino słodkie
table wine - wino stołowe
vermouth - wermut
vintage wine - wino z dobrego rocznika
white wine - wino białe
wine tasting - degustacja win
winemaker - wytwórca win

WINO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A glass of wine colored with another wine.
 Bonello came out carrying the great jug of wine.
 Can I have wine with the meals?
 He felt comfortable and sleepy now from the wine.
 He leaned over and dipped his cup full of wine.
 He reached for the wine bottle.
 The wine was bad but not dull.
 How many wineglasses are on the table?
 I am drunk on wine.
 I will send up food and wine.
 It was not much of a wine.
 Scales of wine remained on her chapped lips.
 She felt the wine cold against her lips.
 The meal ended with wine.
 The wine sloshed over his hand.
 They poured me more wine.
 Wine filled her mouth.

Kieliszek wina zabarwionego innym winem.
 Bonello wyszedł, niosąc wielki gąsior z winem.
 Czy mógłbym dostawać wino do posiłków?
 Było mu teraz dobrze i sennie po winie.
 Pochylił się i nabrał pełen kubek wina.
 Sięgnął po butelkę wina.
 Wino było złe, ale nie mdłe.
 Ile kieliszków wina stoi na stole?
 Upiłem się winem.
 Przyślę wam jedzenie i wino.
 Wino nie było nadzwyczajne.
 Na spierzchniętych wargach miała plamki po winie.
 Poczuła chłód wina na wargach.
 Posiłek zakończono winem.
 Wino obryzgało mu rękę.
 Dolali mi wina.
 Wino wypełniło (jej) usta.

HERBATA:

black tea - czarna herbata
brew-up (BrE) - przerwa na herbatę
cuppa (BrE) - filiżanka herbaty
green tea - zielona herbata
herbal tea - herbata ziołowa
iced tea - herbata mrożona

mint tea - herbata miętowa
tea - herbata
tea bag - torebka herbaty
tea caddy - pojemnik na herbatę
unsweetened tea - gorzka herbata

HERBATA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Come on ... we can have a cup of tea.
 Father is slurping his tea.
 George said he didn't want any tea.
 He made tea and put out pastries.
 He paused for a long draught of tea.
 He put two spoons of sugar into tea.
 He sipped at a cup of tea as he selected a sandwich.
 He took a long gulp of tea and sighed.
 Mrs Dursley sipped her tea through pursed lips.
 Several pots of tea were on the table, all untouched.
 Shall I bring you some tea and bread?
 Shall I serve you coffee, or tea?
 She set her half-finished tea.
 Thanks for the tea.
 You are just supposed to invite her to tea.

No chodź, wypijemy po kubku herbaty.
 Tata siorbie herbatę.
 George powiedział, że nie ma ochoty na herbatę.
 Mikael zaparzył herbatę i nakrył do podwieczorku.
 Umilkł i wypił tęgi łyk herbaty.
 Wsypała dwie łyżki cukru do herbaty.
 Pociągnął łyk herbaty i wybrał sobie kanapkę.
 Wypił wielki łyk herbaty i westchnął.
 Pani Dursley wessała łyk herbaty przez zaciśnięte wargi.
 Na stole stało kilka nietkniętych imbryków z herbatą.
 Przynieść ci herbaty i chleba?
 Mam ci podać kawę czy herbatę?
 Zostawiła niedopitą herbatę.
 Dziękuję za herbatę.
 Pan ma ją tylko zaprosić na herbatę.

KAWA:

caffeine - kofeina
cappuccino - cappuccino
coffee - kawa
coffee bean - ziarenko kawy
coffee machine - automat do kawy
decaf (pot.) - kawa bezkofeinowa
drip coffee (AmE) - kawa filtrowana; kawa z ekspresu
espresso - kawa espresso

espresso machine - ekspres do kawy
ground coffee - kawa mielona
instant coffee - kawa rozpuszczalna
mocha - mokka
morning coffee - poranna kawa
strong coffee - mocna kawa
Turkish coffee - kawa po turecku
white coffee - kawa z mlekiem

KAWA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Everyone offered them coffee.
 He coffee was brought to me by Klara.
 He put some water on for coffee.
 I am going to make myself a coffee.
 I had a cup of hot flavorless coffee.
 I went in for some coffee.
 Jacobs set his coffee down.
 Pilar had coffee ready in a pot.
 She brewed coffee.
 They heated up the coffee.
 They were drinking coffee from paper cups.
 Were you planning to serve coffee?
 Would you like some coffee?

Wszyscy poczęstowali ich kawą.
 Kawę przyniosła mi Klara.
 Nastawił wodę na kawę.
 Pójdę zrobić sobie kawę.
 Wypiłem kubek gorącej kawy bez smaku.
 Wszedłem napić się kawy.
 Jacobs odstawił filiżankę z kawą.
 Pilar miała przygotowaną kawę w garnku.
 Zaparzyła kawę.
 Podgrzali kawę.
 Pili kawę z papierowych kubeczków.
 Zamierzasz podać kawę?
 Napijesz się kawy?

8.11 USŁUGI POCZTOWE

to address a letter - zaadresować list
airmail - poczta lotnicza
cash on delivery - za zaliczeniem pocztowym
to collect stamps - zbierać znaczki
to deliver - dostarczyć
envelope - koperta
forwarding address - adres odbiorcy
mail train - pociąg pocztowy
missive (lit.) - pismo; list
to pack - zapakować
package - paczka
parcel - paczka
post - poczta
post office - urząd pocztowy
postage - opłata pocztowa
postage stamp - znaczek pocztowy
postal order - przekaz pocztowy
postal worker - urzędnik pocztowy

postcard - karta pocztowa
postcode - kod pocztowy
poste restante - poste restante
postman - listonosz
postwoman - listonoszka
receiver - odbiorca
registered letter - list polecony
return address - adres zwrotny
to send something COD - wysłać coś za zaliczeniem pocztowym
sender - nadawca
stamp album - klaser
stamp machine - automat sprzedający znaczki
stamps collector - filatelista
undelivered mail - niedostarczona przesyłka
to unpack - rozpakować
zip code - kod pocztowy

POCZTA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Both envelopes were the same size.
 Father will write the address on the envelope.
 Gavriła took the letters round.
 He drew the letter out from his wallet.
 He moved aside a stack of envelopes.
 He passed the post office and a small church.
 He put the envelope into his briefcase.
 He read the handwritten note.
 He received a postcard from an old friend.
 He rented two small boxes at the post office.
 He slid the envelope across the table.
 He took the letter and put it in his pocket.
 He tore the letter to shreds.
 He was going to wait for the postman.
 I'm at the post office.
 I've received many letters in my lifetime.
 Next morning he received a letter.
 No letter arrived on the following day either.
 No post on Sundays.
 She handed him an envelope.
 She retrieved the sealed envelope.
 The letter remained unanswered.

Obie koperty miały ten sam rozmiar.
 Na tej kopercie tata napisze adres.
 Gawryła roznosił pocztę.
 Wyjął list z portfela.
 Odsunął na bok stos kopert.
 Minął pocztę i mały kościół.
 Włożył kopertę do (swojej) aktówki.
 Przeczytał ręcznie napisany list.
 Otrzymał kartkę pocztową od starego przyjaciela.
 Wynajął dwie małe skrytki na pocście.
 Przesunął kopertę po stole.
 Wziął list i włożył go do portfela.
 Podarł list na kawałki.
 Miał zamiar czekać na listonosza.
 Jestem na pocście.
 Dostałem w życiu dużo listów.
 Następnego ranka otrzymał list.
 Ani następnego dnia nie doszedł list.
 W niedziele nie przynoszą pocztę.
 Podała mu kopertę.
 Wyciągnęła zaklejoną kopertę.
 List pozostał bez odpowiedzi.

8.12 USŁUGI TELEKOMUNIKACYJNE

to answer the phone - odebrać telefon
answering machine - automatyczna sekretarka
area code - numer kierunkowy
bad connection - słabe połączenie
busy - zajęty
call - rozmowa telefoniczna
to call - dzwonić
to call back - oddzwonić
cordless phone - telefon bezprzewodowy
coverage - zasięg
to dial a number - wykręcić numer; wybrać numer
dialling code - prefiks
display - wyświetlacz
extension - numer wewnętrzny
fax - faks
hands-free kit - zestaw głośnomówiący
hot line - gorąca linia
local call - rozmowa miejscowa
long-distance call - rozmowa międzymiastowa
message - wiadomość

mobile phone - telefon komórkowy
operator - operator
phone - telefon
phone bill - rachunek za telefon
phone book - książka telefoniczna
phone card - karta telefoniczna
phone conversation - rozmowa telefoniczna
phone number - numer telefonu
to pick up the phone - odebrać telefon
receiver - słuchawka
to ring off - odłożyć słuchawkę
to ring round - oddzwaniać
to ring somebody back - oddzwonić do kogoś
to ring somebody up - dzwonić do kogoś
roaming - roaming
subscriber - abonent
telephone charges - opłaty
telephone line - linia telefoniczna
toll-free number - numer bezpłatny

USŁUGI TELEKOMUNIKACYJNE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A phone on the wall beside him beeped twice.
 A telephone was ringing in the darkness.
 At that moment the telephone rang.
 Did he ever call you to meet?
 Did that thing say telephone number?
 Did the caller leave a name?
 He continued his phone call.
 He grabbed the phone.
 He picked up the receiver.
 He pulled up the list of recently dialed numbers.
 I can't discuss it on the phone.
 I need your phone.
 I tried to phone you.
 I was asked to call this number.
 I will call you soon.
 I'm the one who called your director.
 I'm very glad you called in.
 Langdon moved toward the phone.
 My grandfather called me this afternoon.
 Now call the number.
 She awoke to the shrill of her telephone.
 She raised her phone to her ear.
 The caller laughed.
 The eerie phone conversation had left him feeling turgid.
 The phone beside his bed was ringing.
 The phone crackled like a walkie-talkie.
 The phone rang again.
 They asked that you phone in as soon as possible.
 Three stories below, a phone was ringing.
 Use the phone if you see anything.
 We spoke on the phone.
 Who are you calling?
 You were on a phone call.

Telefon wiszący na ścianie odezwał się dwukrotnie.
 W ciemności dzwonił telefon.
 W tym momencie zadzwonił telefon.
 Zadzwonił do ciebie, żeby się umówić?
 Czy on powiedział numer telefonu?
 Czy ten, kto dzwonił, zostawił nazwisko?
 Kontynuował rozmowę telefoniczną.
 Złapał za telefon.
 Podniósł słuchawkę.
 Odnalazł listę ostatnio wybieranych numerów.
 Nie mogę o tym rozmawiać przez telefon.
 Potrzebny mi twój telefon.
 Próbowałam do pana zadzwonić.
 Poproszono mnie, abym zadzwonił pod ten numer.
 Wkrótce do ciebie zadzwonię.
 To ja dzwoniłem po waszego dyrektora.
 Bardzo się cieszę, że zadzwoniłeś.
 Langdon ruszył w kierunku telefonu.
 Dziadek dzwonił do mnie dzisiaj po południu.
 Teraz pora zadzwonić.
 Obudził ją natarczywy dźwięk telefonu.
 Przyłożyła telefon do ucha.
 Dzwoniący roześmiał się.
 Po tej dziwnej rozmowie telefonicznej czuł się nabrzmiały.
 Telefon stojący przy łóżku dzwonił nieustępliwie.
 Telefon zatrzęszczał jak krótkofalówka.
 Znowu zadzwonił telefon.
 Prosił, żeby pan zadzwonił jak najszybciej.
 Trzy piętra niżej zadzwonił telefon.
 Dzwon, jeśli cokolwiek zauważysz.
 Rozmawialiśmy przez telefon.
 Do kogo dzwonisz?
 Byłeś zajęty rozmową telefoniczną.

9. CZŁOWIEK

9.1 ANATOMIA

PODSTAWOWE CZĘŚCI CIAŁA:

blood - krew	leg - noga
body - ciało	lip - warga
bone - kość	liver - wątroba
brain - mózg	lung - płuco
cheek - policzek	mouth - usta
ear - ucho	muscle - mięsień
elbow - łokieć	nail - paznokieć
eye - oko	naval - pępek
eyebrow - brew	neck - szyja
eyelid - powieka	nose - nos
face - twarz	palm - dłoń
fist - pięść	part of the body - część ciała
foot - stopa	prostate - prostata
forehead - czoło	rib - żebro
gum - dziąsło	skin - skóra
hair - włosy	stomach - żołądek
hand - ręka	thigh - udo
head - głowa	thyroid - tarczycza
heart - serce	tongue - język
hip - biodro	tooth - ząb
knee - kolano	vein - żyła
larynx - krtań	

CZĘŚCI CIAŁA PODSTAWOWE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Harry nudged Ron in the ribs.	Harry szturchnął Rona w żebra.
He felt the smash of truncheons on his elbows.	Czuł na łokciach razy spadających pałek.
He got onto his elbows.	Podniósł się na łokciach.
He pounded his fist on the table.	Uderzył pięścią w stół.
He rubbed his elbows against the pine needles.	Potał łokciami o igliwie.
He waved his fist under his nose.	Machnął mu pięścią pod nosem.
Her long nails were painted shocking pink.	Jej długie paznokcie połyskiwały bijącym w oczy różem.
Her nails were all bitten down and bloody-looking.	Paznokcie miała obgryzione do krwi.
His heart banging against his ribs.	Serce tłukło mu się o żebra.
His lungs filled with smoke as he closed in.	Kiedy się zbliżył, jego płuca wypełnił dym.
His lungs rattled like greasy paper bags.	Jego płuca szeleściły jak woskowany papier.
I knew it was my liver that was out of order.	Wiedziałem, że szwankuje mi wątroba.
Instead of a reply, somebody poked him under the ribs.	Zamiast odpowiedzi ktoś szturchnął go pod żebro.
She leant her elbows on my knees.	Oparła łokcie na moich kolanach.
She lifted her fist at him.	Pozdrowiła go wzniesioną pięścią.
The nails digging deep into his palm.	Paznokcie wbiły mu się głęboko w dłoń.
Two enormous boils had broken out on his neck.	Na szyi utworzyły mi się dwa wielkie czyraki.
You have a strange mark on your neck.	Masz na szyi jakiś dziwny ślad.

OKO:

anterior chamber - komora przednia
aqueous humour - ciecz wodnista
blind spot - plamka ślepa
choroid - naczyniówka
ciliary body - ciało rzęskowe
ciliary muscle - mięsień rzęskowy
ciliary processes - wyrostek rzęskowy
cornea - rogówka
corneal endothelium - śródbłonek komory przedniej
corneal limbus - rąbek rogówki
eye - oko
eye color - kolor oczu
eyeball - gałka oczna

human eye - ludzkie oko
iris - tęczówka
lens - soczewka
macula - plamka żółta
optic nerve - nerw wzrokowy
organ of vision - narząd wzroku
posterior chamber - komora tylna
pupil - źrenica
retina - siatkówka
Schlemm's canal - kanał Schlemma
sclera - twardówka
vitreous humour (BrE) - ciało szkliste
zonule of Zinn - obwódka Zinna

OKO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Dark, little eyes flickered here and there.
 He could bulge his eyes out so far.
 He has dark hair and thick, bushy eyebrows.
 He preferred blondes with blue eyes.
 Her eyes were the same golden tawny brown.
 His dark eyes were set like coals.
 His eyes had been reduced to slits.
 His green eyes seemed filled with a new fire.
 His irises were pink with dark red pupils.
 Probing blue eyes.
 She has your eyes and her father's brow.
 The half-shut eyes.
 There were dark pouches under the bloodshot eyes.

Małe, czarne oczka latały tu i tam.
 Wytrzeszczał oczy, aż wyłaziły mu całkiem na wierzch.
 Ma ciemne włosy i gęste, krzaczaste brwi.
 Lubił blondynki z niebieskimi oczami.
 Jej oczy miały ten sam złotopłowy odcień, co ciało.
 Jego ciemne oczy iskrzyły się jak węgle.
 Jego oczy zamieniły się w szparki.
 W jego zielonych oczach płonął nowy ogień.
 Różowe tęczówki jego oczu naznaczone były czerwienią.
 Błękitne oczy o badawczym spojrzeniu.
 Oczy ma po tobie, a brwi po ojcu.
 Na wpół przymknięte oczy.
 Pod zaczerwienionymi oczami miał worki.

UCHO:

auricle - małżowina uszna
bony labyrinth - błędniak kostny
cochlea - ślimak
Darwin's tubercle - guzek Darwina
eardrum - błona bębenkowa
earlobe - płatek małżowiny usznej
earwax - woskowina
endolymph - śródchłonka
endolymphatic duct - przewód śródchłonki
endolymphatic sac - worek śródchłonki
Eustachian tube - trąbka słuchowa
incus - kowadełko
inner ear - ucho wewnętrzne

malleus - młoteczek
membranous labyrinth - błędniak błoniasty
middle ear - ucho środkowe
outer ear - ucho zewnętrzne
oval window - okienko owalne
perilymph - przychłonka
round window - okienko okrągłe
semicircular canal - kanał półkolisty
stapedius muscle - mięsień strzemiączkowy
stapes - strzemiączko
tympanic cavity - jama bębenkowa
vestibular aqueduct - wodociąg przedsionka
vestibule - przedsionek

UCHO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A faint hissing sound reverberated in his ears.
 A rushing noise filled his ears.
 He had big ears and a long nose.
 He held the receiver a foot away from his ear.
 His ears rang.
 I will bust his nose and rip off his ears.
 Langdon could n't believe his ears.
 She could hardly believe her ears.
 She pressed her ear to the door.
 The enemy's ears are everywhere.
 The phrase fell oddly upon his ears.

W uszach rozbrzmiewał mu słaby syk.
 Chrapliwy świst wypełnił mu uszy.
 Miał wielkie uszy i długi nos.
 Oddalił słuchawkę od ucha.
 W uszach mu dzwoniło.
 Rozpłatom mu nos i poobrywam uszy.
 Langdon nie wierzył własnym uszom.
 Ledwie dowierzała własnym uszom.
 Przyłożyła ucho do drzwi.
 Wróg ma uszy wszędzie.
 To określenie dziwnie zabrzmiało mu w uszach.

UKŁAD POKARMOWY:

appendix - wyrostek robaczkowy
ascending colon - wstępnica
bile ducts - drogi żółciowe
bowel - jelito
cecum - jelito ślepe
colon - okrężnica
descending colon - zstępnica
digestive system - układ pokarmowy
digestive track - przewód pokarmowy
duodenum - dwunastnica
epiglottis - nagłośnia
esophagus - przełyk
gallbladder - woreczek żółciowy
ileum - jelito kręte

jejunum - jelito czcze
large intestine - jelito grube
liver - wątroba
pancreas - trzustka
pharynx - gardło
pylorus - odźwiernik
rectum - odbytnica
salivary gland - ślinianka
sigmoid colon - esica
small intestine - jelito małe
spleen - śledziona
stomach - żołądek
tongue - język
transverse colon - poprzecznicą

UKŁAD NERWOWY:

association fiber - włókno kojarzeniowe
autonomic nervous system - autonomiczny układ nerwowy
basal ganglion - zwój podstawy mózgu
brain - mózg
brain cell - komórka mózgowa
brain tissue - tkanka mózgowa
brainstem - pień mózgowy
cerebellum - mózdzek
cerebral cortex - kora mózgu
cerebral hemisphere - półkula mózgu
cerebro-spinal fluid - płyn mózgowo-rdzeniowy
cerebrum - kresomózgowie
cranial nerve - nerw czaszkowy
diencephalon - międzymózgowie
epithalamus - nadwzgórze
foramen magnum - otwór wielki
forebrain - przodomózgowie
ganglion - zwój
grey matter - substancja szara
hindbrain - tyłomózgowie
hypothalamus - podwzgórze

meninges - opony mózgowo-rdzeniowe
midbrain - śródmózgowie
midbrain tectum - pokrywa śródmózgowia
motor neuron - motoneuron
myelencephalon - rdzeniomózgowie
nerve - nerw
nervous system - układ nerwowy
neuropil - neuropil
peripheral nervous system - obwodowy układ nerwowy
pituitary gland - przysadka mózgowa
Purkinje cells - komórki Purkiniego
pyramidal neuron - neuron piramidowy
somatic nervous system - somatyczny układ nerwowy
spinal cord - rdzeń kręgowy
spinal nerve - nerw rdzeniowy
spinal vertebra - kręgi
subthalamus - niskowzgórze
thalamus - wzgórze
vertebral canal - kanał kręgowy
white matter - substancja biała

UKŁAD KRWIONOŚNY:

aorta - aorta
arteriole - arteriola
artery - tętnica
atrium - przedsionek serca
blood - krew
blood vessel - naczynie krwionośne
capillary - naczynie włosowate
cardiac muscle - mięsień sercowy
cardiovascular system - układ krwionośny
circulatory system - układ krwionośny

endocardium - wsierdzie
epicardium - nasierdzie
heart - serce
heart valves - zastawki serca
pericardium - osierdzie
pulmonary vein - żyła płucna
tricuspid valve - zastawka trójdzielna
umbilical artery - tętnica pępowinowa
vein - żyła
venae cavae - żyła główna

KREW - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Blood groups are much more important in transfusion.
 Harry felt the blood drain out of his face.
 He bit his lips until the blood.
 He felt the blood trickling on to his hand.
 How did he get blood on his face?
 My blood boiled.
 Our blood froze in our veins.
 The ground was wet with their dark blood.
 The relation between the blood groups was not simple.
 The wine coursed in their veins.
 We all saw him running with blood.
 Winston could hear the blood singing in his ears.
 You have rolled on the floor in your own blood.

Grupy krwi są znacznie ważniejsze przy transfuzjach.
 Harry poczuł, że krew odpływa mu z twarzy.
 Pogryzł wargi do krwi.
 Czuł krople krwi ściekające na dłoń.
 Skąd ta krew na jego twarzy?
 Krew zawrzała we mnie.
 Krew zastygła nam w żyłach.
 Ziemia nasiąkła ich ciemną krwią.
 Związek między grupami krwi nie jest prosty.
 Wino rozplynęło się po (ich) żyłach.
 Wszyscy widzieliśmy, jak broczył krwią.
 Winstonowi krew zahuczała w uszach.
 Tarzałeś się po ziemi we własnej krwi.

UKŁAD MOCZOWO-PŁCIOWY:

adrenal gland - nadnercze
cervix - szyjka macicy
clitoral hood - napletek łechtaczki
clitoris - łechtaczka
endometrium - endometrium
epididymis - najądrze
fallopian tube - jajowód
foreskin - napletek
genitourinary system - układ moczowo-płciowy
glans penis - żołędź (penisa)
labia - wargi sromowe
mons pubis - wznórek łonowy
myometrium - myometrium
ovary - jajnik
parametrium - przymacicze
penis - penis

perimetrium - perimetrium; omacicze
placenta - łożysko
prostate - prostata
renal artery - tętnica nerkowa
renal pelvis - miedniczka nerkowa
scrotum - moszna
seminal vesicle - pęcherzyk nasienny
testicle - jądro
ureter - moczowód
urethra - cewka moczowa
urinary bladder - pęcherz moczowy
uterine cavity - jama macicy
uterus - macica
vagina - pochwa
vas deferens - nasieniowód
vulva - srom

UKŁAD ODDECHOWY:

bronchiole - oskrzelik
bronchus - oskrzele
ethmoid sinus - komórka sitowa
frontal sinus - zatoka czołowa
larynx - krtań
lung - płuco
maxillary sinus - zatoka szczękowa
nasal cavity - jama nosowa
nose - nos
nostril - nozdrze

paranasal sinuses - zatoki przynosowe
pharynx - gardło
pleural cavity - opłucna
pulmonary alveolus - pęcherzyk płucny
respiratory system - układ oddechowy
respiratory tract - drogi oddechowe
sphenoidal sinus - zatoka klinowa
trachea - tchawica

UKŁAD KOSTNY:

bone - kość
bone marrow - szpik kostny
bone tissue - tkanka kostna
calcaneus - kość piętowa
capitate bone - kość główkowata
carpus - nadgarstek
cartilage - chrząstka
clavicle - obojczyk
cuboid bone - kość sześcienna
ethmoid bone - kość sitowa
fermur - kość udowa
fibula - kość strzałkowa
forearm - przedramię
frontal bone - kość czołowa
hamate bone - kość haczykowata
Haversian canal - kanał Haversa
humerus - kość ramienna
hyoid bone - kość gnykowa
ilium - kość biodrowa
ischium - kość kulszowa
lacrimal bone - kość łzowa
lunate bone - kość księżycowata
mandible - żuchwa
maxilla - szczęka
metatarsus - śródstopie

nasal bone - kość nosowa
navicular bone - kość łódkowata
occipital bone - kość potyliczna
osteon - osteon
palatine bone - kość podniebienna
parietal bone - kość ciemieniowa
periosteum - okostna
pisiform bone - kość grochowata
pubis - kość łonowa
radius - kość promieniowa
rib - żebro
sacrum - kość krzyżowa
scaphoid bone - kość łódeczkowata
scapula - łopatka
skeleton - szkielet
sphenoid bone - kość klinowa
sternum - mostek
talus bone - kość skokowa
temporal bone - kość skroniowa
tibia - kość piszczelowa
triquetral bone - kość trójgraniasta
ulna - kość łokciowa
vomer - lemiesz
xiphoid process - wyrostek mieczykowaty
zygomatic bone - kość jarzmowa

9.2 WYGLĄD ZEWNĘTRZNY

WYGLĄD - POJĘCIA OGÓLNE

adorable - rozkoszny; uroczy
appearance - wygląd
appearances are deceptive - pozory mylą
aptly dressed - stosownie ubrany
attractive - atrakcyjny
bandy-legged - krzywonogi
be bow-legged - mieć pałakowate nogi
beaded with sweat - złany potem
to bear a resemblance to sb - być podobnym do kogoś
beautiful - piękny; piękna
belle (lit.) - piękność
black and blue - posiniaczony
boiler - pasztet (*o brzydkiej kobiecie*)
boobs - cycki
bow-legged - o pałakowatych nogach
buxom - o dużych piersiach; piersiasta
buxomness - obfite kształty
charm - wdzięk
chic (*adj.*) - szykowny; elegancki
chic (*noun*) - szyk; elegancja
to depilate - depilować
dishevelled - 1. rozczochrany 2. zaniedbany
dressed in rags - ubrany w łachmany
elegant - elegancki
emaciated - wychudzony; wyniszczony
feature - cecha
flat-chested - płaska jak deska
gaunt - wychudły; zmizerniały
good-looking - przystojny
grace - gracia
hag - czarownica; wiedźma (*o brzydkiej kobiecie*)
haggard - wynędzniały; mizerny
haggardly - mizernie (*wyglądać*)

hairy chest - owłosiona klatka piersiowa
handsome - przystojny
height - wzrost
hoyden - chłopczyca
look smart - wyglądać elegancko
look tired - wyglądać na zmęczonego
look-alike - sobowtór
looks don't count - uroda to nie wszystko
lose one's (good) looks - tracić na urodzie
makeover - całkowita zmiana wyglądu
mole - pieprzyk
neatness - schludność; elegancja
outward appearance - wygląd zewnętrzny
pretty - ładny
ragamuffin - obszarpaniec; obdartus
resemblance - podobieństwo
scar - blizna
scrawny - wychudzony; mizerny
scruffy - niechlujny
shapely - zgrabny
short - niski
strong - silny
suntan - opalenizna
suntanned - opalony
tall - wysoki
tattoo - tatuaż
tawny - śniady; ogorzały
tousled - rozczochrany; potargany
ugly - brzydki
unkempt - 1. zaniedbany 2. nieuczesany; rozczochrany
weak - słaby
weight - waga
well-dressed - dobrze ubrany

WYGLĄD - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A formidable-looking old witch.
 A motherly-looking healer.
 A very thin scar on his forehead.
 An old man with a white, flowing beard.
 Before her stood a tall, dark-complexioned young man.
 Exceptionally handsome, with his straight nose.
 He didn't look remotely handsome anymore.
 He got a tattoo.
 He had a neck tattoo.
 He looked after himself.
 He looked like an angel ascending to heaven.
 He looked like an aristocrat.
 He looks normal.
 He was a sorry sight enough.
 He was an older gentleman of good-hearted visage.
 He was good-looking and charming, and he knew it.
 He was tall and thin like a crane.
 He was unkempt, uncombed, and clad in the same old rags.
 His skin was burned brown like a sailor's.
 I don't look my age.

Stara czarownica o groźny wyglądzie.
 Uzdrowicielka o matczynym wyglądzie.
 Bardzo cienka blizna na (jego) czole.
 Stary człowiek z białą, bujną brodą.
 Przed nią stał rosły, śniady młody człowiek.
 Wyjątkowo przystojny, z prostym nosem.
 Nie był już owym przystojnym mężczyzną.
 Zrobił sobie tatuaż.
 Miał tatuaż na szyi.
 Dbał o siebie.
 Wyglądał jak anioł wznoszący się ku niebu.
 Wyglądał jak arystokrata.
 Wygląda normalnie.
 Przedstawiał opłakany widok.
 Starszy mężczyzna o dobrodusznym wyglądzie.
 Był przystojny, czarujący i dobrze o tym wiedział.
 Był wysoki i chudy jak żuraw.
 Był nieumyty, nieuczesany i wciąż nosił te same łachmany.
 Był opalony na brązowo jak marynarz.
 Nie wyglądam na swój wiek.

WYGLĄD - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

I look pretty good for my age.
 I lost a job because of my tattoos.
 I thought she was very beautiful.
 I want that little ragamuffin off the stage this minute.
 I'm a heavily tattooed 20-year-old girl.
 Precisely definable change in a person's appearance.
 She did not seem tall walking toward me.
 She thinks she is ugly.
 She used no makeup.
 She was plump and dark and looked about sixteen.
 She was standing with a tall, good-looking Spanish officer.
 She was tall for her age.
 Tall, well-dressed, mustache, dark skin.
 The major was a little man with upturned mustaches.
 There are no ugly women.
 They had strong backs and calloused hands.
 They placed a great deal of value in appearances.
 They were squint-eyed and sallow-faced.

Wyglądam całkiem dobrze jak na swój wiek.
 Straciłem pracę z powodu tatuaży.
 Wydała mi się bardzo piękna.
 Chcę, aby ten obdartus natychmiast zszedł ze sceny.
 Jestem dwudziestolatką z wieloma tatuażami.
 Bliżej określona zmiana w wyglądzie zewnętrznym.
 Kiedy szła ku mnie, nie wydała mi się wysoka.
 Myśli, że jest brzydka.
 Nie nosiła makijażu.
 Była pulchna, smągła i wyglądała na około szesnaście lat.
 Stała z wysokim, przystojnym hiszpańskim oficerem.
 Była wysoka jak na swój wiek.
 Wysoki, dobrze ubrany, z wąsami, śniady.
 Major był małym człowieczkiem z podkręcanymi wąsami.
 Nie ma brzydkich kobiet.
 Mieli silne plecy i zrogowaciałe ręce.
 Przywiązują wielkie znaczenie do wyglądu.
 Mieli skośne oczy i śniadą cerę.

SYLWETKA:

a man of medium height - mężczyzna średniego wzrostu

as thin as a rake - chudy jak szczapa

athletic - wysportowany

become thin - chudnąć

bloated - wzdęty (*brzuch*)

brawn - tężyzna; krzepa

brawny - krzepki; muskularny

bruiser - osiłek; mięśniak

buff - przypakowany; umięśniony

to buff up - ćwiczyć mięśnie

chicken chest - kurza klatka piersiowa

corpulent - korpulentny

fat - gruby

figure - figura

flab - tłuszczuk

gain weight - przybrać na wadze

have childbearing hips - mieć szerokie biodra

hourglass figure - sylwetka w kształcie klepsydry

hump - garb

hunchback - garbus

hunched - zgarbiony

lose weight - tracić na wadze

matronly - przy kości

obese - otyły

obesity - otyłość

of medium build - średniej budowy

overweight - 1. nadwaga 2. mający nadwagę

petite blonde - drobna blondynka

portliness - tusza; korpulentność

portly - tęgi; korpulentny

pot belly - wystający brzuch

to put on weight - przybierać na wadze

rotund - pulchny; korpulentny

silhouette - sylwetka

sinewy - silny; muskularny

slender - smukły

slightly built - drobnej budowy

slim - szczupły

stocky - krępy

stout - tęgi

sturdy - krzepki; mocny

svelte - smukły

tiny - drobny

tubby - pulchny; grubawy

underweight - niedowaga

wasp-waisted - o talii osy

SYLWETKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A black, humped figure against the lagoon.
 A broad, hunched woman with pointed teeth.
 A stout, middle-aged man.
 A tall lank man with black hair.
 A very old man, bent but active.
 Grace Wesley was attractive and slim.
 He was a big, beefy man with hardly any neck.
 He was a sturdy man of thirty.
 He was a thick-set man on short legs.
 He was fat and miserable.
 He was small and skinny.
 He'd been genetically gifted with the lean, hard physique.
 Her legs were as big around as the stumps of trees.
 Iznurenkov was portly, but his face was thin.
 More than a head shorter, plump and flushed with pleasure.
 Obese parents rear obese children.
 She is obese, enormous for her age.
 She was a hunchback, and slightly lame.
 She was plump and dark and looked about sixteen.
 The exception was an unusually fat gentleman with glasses.
 The man was overweight.
 The running kept him thin .
 You look like you're hanging in a closet.

Czarna, zgarbiona postać na tle laguny.
 Tęga, przysadzista kobieta z ostrymi zębami.
 Tęgi mężczyzna w średnim wieku.
 Wysoki, szczupły mężczyzna o czarnych włosach.
 Zgarbiony, ale ruchliwy staruszek.
 Grace Wesley była szczupła i atrakcyjna.
 Był to rosty, otyły mężczyzna pozbawiony szyi.
 Był to krzepki trzydziestoletni mężczyzna.
 Był to barczysty chłop o krótkich nogach.
 Był gruby i żaloszny.
 Był niski i szczupły.
 Geny zagwarantowały mu szczupłą, żyłastą sylwetkę.
 Nogi miała grube i okrągłe jak pnie drzew.
 Iznurenkow był grubawy, ale twarz miał szczupłą.
 Ponad głowę niższy, pulchny i zarumieniony ze szczęścia.
 Otyli rodzice wychowują otyłe dzieci.
 Jest otyła, olbrzymia jak na swój wiek.
 Kulała lekko i miała niewielki garb.
 Była pulchna, smągła i wyglądała na szesnaście lat.
 Wyjątkiem był niezwykle otyły pan w okularach.
 Mężczyzna miał nadwagę.
 Dzięki regularnym biegom utrzymywał szczupłą sylwetkę.
 Wyglądasz jak wieszak na ubrania.

TWARZ:

a week's growth of beard - tygodniowy zarost
bags under the eyes - worki pod oczami
be bleary-eyed - mieć zaczerwienione oczy
beard - broda
blackhead - wągier; zaskórnik
bloated - nalany (*twarz*)
buck teeth - wystające zęby (*górne*)
bulging eyes - wylupiaсте oczy
chiseled features - rzeźbione rysy twarzy
chubbiness - puciołowatość
chubby - puciołowaty; pulchny
chubby-cheeked - puciołowaty
cleft chin - podbródek z dołkiem
cleft lip - zajęcza warga
corner of the eye - kącik oczu
double chin - podwójny podbródek
facial expression - wyraz twarzy
freckle - pieg
freckled - piegowaty
frown - zmarszczyć brwi
full in the face - pełna twarz
goatee - kozia bródka
grimace - grymas
to grimace - zrobić grymas twarzy; wykrzywić się

hairdo - fryzura; uczesanie
hazel eyes - oczy piwne
high forehead - wysokie czoło
lantern-jawed - z zapadniętymi policzkami
make-up - makijaż
moustache - wąs
pale - blady
pimple - pryszcz; krostka
pimpled - pokryty pryszczami
pimpley - pryszczaty; krostowaty
poker face - twarz pokerzysty
protruding ears - odstające uszy
rosy-cheeked - o różanych policzkach
rubicund face - rumiana twarz
shaven - ogolony
sideburns - baczki; bokobrody
smile - uśmiech
smile - uśmiechać się
spotty - pryszczaty
squint - zez
turned up nose - zadarty nos
wrinkle - zmarszczka
wrinkled - pomarszczony

TWARZ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A grayish film covered his jaws and neck.
 A stubble of beard over his hollow cheeks.
 A tall thin-faced youth with fair hair.
 An ugly flush suffused Snape 's pallid face.
 Cheeks drooped down like on drunken men.
 Did he have a scar on his face?
 He had a pretty heavy beard.
 He had an old, wrinkled and beardless face.
 He had grown a tiny wispy beard.
 He saw in the mirror the first wrinkle on his forehead.
 He scratched his badly shaven cheek.
 He wiped his mouth, wiping his upturned gray mustache.
 Her teeth were white in her brown face.
 His beard was laid like snow upon his knees.
 His face betrayed no emotion.
 His face naturally sanguine.
 His face was drawn with heavy lines.
 His face was grim and set, but resolute.
 His face was less wrinkled.
 His face was red as a ripe apple.
 His face was wrinkled.
 How did you come by that thing on your face?
 I could just see it in his face.
 I was a man of many faces.
 Patches of pink appearing in her withered cheeks.
 Pavel's face turned grey.
 Shadows accentuating the pain on his face.
 So where do your cheeks get their blush?
 The handsome, hook-nosed young man.
 The hundreds of faces staring at them.
 The mustache bristled.
 The old man's whitestubbed face had flushed pink.
 The points of his mustache stood straight up.
 The woman has a pale face with dark hair.
 Their long beards were thin and stiff.
 They all wore beards.
 They had faces as wrinkled as the bark of a tree.
 Your ass is tanner than my face.

Siwy zarost pokrywał jego szczęki i szyję.
 Szczecina zarostu na zapadniętych policzkach.
 Wysoki młodzieniec o pociągłej twarzy i jasnych włosach.
 Paskudny rumieniec oblał bladą twarz Snape'a.
 Policzki zwisały jak u pijaków.
 Czy miał szramę na twarzy?
 Miał już całkiem przyzwoity zarost.
 Miał starą, pomarszczoną twarz bez zarostu.
 Miał rzadką, rozwichrzoną bródkę.
 Dostrzegł w lustrze pierwszą zmarszczkę na czole.
 Podrapał się po źle ogolonym policzku.
 Otarł usta, osuszając siwe, podkreścone wąsy.
 Zęby białły w jej śniadej twarzy.
 Broda biała jak śnieg sięgała do kolan starca.
 Jego twarz nie zdradzała emocji.
 Cerę miał z natury rumianą.
 Jego twarz pożyłobiły głębokie bruzdy.
 Twarz jego miała wyraz surowy i zacięty , ale nieulekły.
 Na jego twarzy było mniej zmarszczek.
 Jego twarz była rumiana jak dojrzałe jabłko.
 Miał pomarszczoną twarz.
 Co ci się stało w twarz?
 Widać to po jego twarzy.
 Byłem człowiekiem o wielu twarzach.
 Na jej zwiędłych policzkach pojawiły się różowe plamy.
 Twarz Pawła poszarzała.
 Cienie podkreśliły ból malujący się na jego twarzy.
 Skąd więc twoje policzki są zarumienione?
 Przystojny młodzieniec o orlim nosie.
 Setki wpatrzonych w nich twarzy.
 Wąsy mu się nastroszyły.
 Rumieniec oblał pokrytą siwym zarostem twarz starca.
 Końce wąsów sterczały mu do góry.
 Kobieta ma bladą twarz i ciemne włosy.
 Ich długie brody były sztywne i rzadkie.
 Wszyscy nosili brodę.
 Mieli twarze pomarszczone jak kora drzewa.
 Twój tyłek jest bardziej opalony od mojej twarzy.

WŁOSY:

auburn hair - kasztanowe włosy
baldness - łysina
blond - blondyn
blonde - blondynka
braid - warkoczek
chignon - kok
chignoned - upięty w kok
coiffure (*arch.*) - koafiura; uczesanie
dark hair - ciemne włosy
do one's hair - układać sobie włosy
fair-haired - jasnowłosy
fringe - grzywka
frizzy hair - kręcone włosy

hoary-haired - siwy; posiwiały
let one's hair down - rozpuszczać włosy
long-haired - długowłosy
mop of hair - czupryna
mutton chops - bokobrody
pigtail - warkocz; kucyk
plait - warkocz
ponytail - koński ogon
quiff - pokręcone włosy nad czołem w stylu lat 50.
shock of hair - gęsta czupryna
straggly hair - zmierzwiłone włosy
tendrils - kosmyk (*włosów*)
wig - peruka

WŁOSY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A smiling man with greying hair.
 A sudden breeze ruffled his hair.
 At that time I wore my hair in two braids.
 Dark red hair that fell to her shoulders.
 Does the chef have curly hair?
 Harry got into line behind a boy with sandy hair.
 He is beginning to go bald.
 He was a man of fifty, with a shock of grizzled hair.
 He wears his hair brushed back.
 Her friend, who had curly reddish-blond hair.
 Her hair was braided neatly into a little wreath.
 Her hair was disheveled.
 Her hair was smoothly put back behind her ears.
 Her long silver hair flying in the breeze.
 His hair had got awry.
 His hair had whitened in the moonlight.
 His hair was receding somewhat.
 His head was shaved.
 His oily hair was jumping about his face.
 His ran his fingers through his hair.
 I ruffled her hair in a friendly fashion.
 She changed her hair color.
 She had ribbons in her hair.
 She has long hair.
 Startingly green almond-shaped eyes.
 The hair on their foreheads fluttered.
 The hair on their foreheads fluttered.
 The hair plastered down over his forehead.
 With waist-length hair.
 Your hair is coming out in handfuls.
 Your head is turning white under my eyes.

Uśmiechnięty mężczyzna o szpakowatych włosach.
 Nagły powiew zmierzwił mu włosy.
 Wtedy nosiłam włosy splecione w dwa warkocze.
 Ciemnorude włosy opadające na jej ramiona.
 Czy kucharz ma kręcone włosy?
 Harry stanął za chłopcem o piaskowych włosach.
 Zaczął łysieć.
 Był to człowiek 50-letni ze strzechą siwiejących włosów.
 (On) nosi włosy zaczesane do tyłu.
 Jej przyjaciółka o kędzierzawych rudoblond włosach.
 Miała warkocze zgrabnie upięte dookoła głowy.
 Miała potargane włosy.
 Miała włosy delikatnie zaczesane za uszy.
 Jej długie, srebrne włosy rozwiewał wiatr.
 Zmierzwiły mu się włosy.
 Jej włosy białły w świetle księżyca.
 Włosy ostatnio mu się przeredziły.
 Był ostrzyżony na zero.
 Tłuste włosy zwisały mu na twarz.
 Przeciągnął palcami po włosach.
 Przyjaźnie zmierzwiłem jej włosy.
 Zmieniła kolor włosów.
 Miała wstążki we włosach.
 (Ona) ma długie włosy.
 Uderzająco zielone, migdałowe oczy.
 Włosy na ich czołach rozwiały się.
 Rozwiały się włosy na ich czołach.
 Włosy przywarły mu do czoła.
 Z włosami sięgającymi do pasa.
 Włosy wyłażą ci garściami.
 Na moich oczach siwizna pokrywa twoją głowę.

9.3 CHARAKTER

CHARAKTER - CECHY OGÓLNE:

absent-minded - roztargniony	indecisive - niezdecydowany
abstemious - wstrzemięźliwy	indomitable - niepokromiony; nieugięty; nieustraszony
acquisitive - zachłanny	industrious - pilny; pracowity
adamant - twardy; stanowczy	industriousness - pracowitość; pilność; produktywność
alarmist - panikarz	to judge by appointments - sądzić po pozorach
aloof - powściągliwy	kindred spirit - bratnia dusza
aloofness - powściągliwość	maleness - męskość
appointments are deceptive - pozory mylą	malleable - ulegający wpływowi
avarice - skąpstwo	maverick - indywidualista; indywidualistka
avaricious - chciwy; skąpy	meddlesome - wścibski
brash - zuchwały	mindless - bezmyślny
bubbly - pełen życia	miserly - skąpy
capricious - kapryśny	mistrust - brak zaufania
carefree - beztroski	mistrustful - nieufny
carouser - hulaka	moaner - zrzęda
cast of mind - uosobienie; natura	modest - skromny
courage - odwaga	modesty - skromność
courageous - odważny	naive optimism - naiwny optymizm
credulity - łatwowierność; naiwność	narcissist - narcyz
credulous - łatwowierny; naiwny	natural leader - urodzony przywódca
daydreamer - marzyciel	naturalness - naturalność
deceivable - łatwowieorny	nobody's perfect - nikt nie jest idealny
dishonest - nieuczciwy	nosy - wścibski
dishonesty - nieuczciwość	obedient - posłuszny
docile - posłuszny; uległy	obediently - posłusznie
doggedness - upór; zawziętość	obstinacy - upór; nieustępliwość
dutiful - posłuszny; obowiązkowy; sumienny	to outdo oneself - przejść samego siebie
dutifulness - obowiązkowość	overzealous - nadgorliwy
effeminacy - zniewieściałość	peculiar - dziwny; ekscentryczny
effeminate - zniewieściał	providence - ostrożność; przezorność
effusive - wylewny	prudence - roztropność; rozważa
fastidious - skrupulatny; drobiazgowy	reckless - nierozważny; lekkomyślny
fortitude - hart ducha	resourceful - pomysłowy; zaradny
full of ideas - pełen pomysłów	resourcefulness - pomysłowość; zaradność; przedsiębiorczość
gallant - szarmancki	sanctimonious - świętoszkowaty
good-for nothing - nicpoń	sanctimonious person - świętoszek
grasping - zachłanny	scanty - skąpy
greed - chciwość; zachłanność	scatterbrained - roztrzepany
greediness - chciwość; zachłanność	screwy - pokręcony
greedy - chciwy; zachłanny	self-esteem - poczucie własnej wartości
guileless - prostoduszny	selfish - samolubny
guilty conscience - nieczyste sumienie	selfishness - samolubstwo
gullibility - łatwowierność	sensibility - wrażliwość
gullible - łatwowieorny	shy - nieśmiały
gumption - zdrowy rozsądek	shyly - nieśmiało
headstrong - nieustępliwy; uparty; zawzięty	shyness - nieśmiałość
headstrongly - uparcie	skilfully - zręcznie; umiejętnie
headstrongness - upór	Sleeping Beauty - Śpiąca Królewna
heedless - lekkomyślny; nierozważny	smug - próżny; zadowolony z siebie
henpecked - żyjący pod pantoflem; pantoflarz	smugness - zadowolenie z siebie
humility - pokora; skromność	snobbery - snobizm
hypocrisy - hipokryzja	some residual decency - jakieś resztki przyzwoitości
idealist - idealista	
impressionable - łatwowieorny; bezkrytyczny	
imprudent - nieroztropny	

CHARAKTER - CECHY OGÓLNE - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

spontaneity - spontaniczność
stiff-necked - uparty; nieustępliwy
strength of character - siła charakteru
strength of will - siła woli
swine - świnia (*o kimś*)
tenacious - uparty; nieustępliwy
tenacity - upartość; nieustępliwość
tender-hearted - o czułym sercu
thick-skinned - gruboskórny

vainglorious (*lit.*) - chełpliwy; próżny
vanity - próżność
vengeful - mściwy
vindictive - mściwy
vivacious - żywy; pełen życia
volubility - elokwencja
voluble - elokwentny
well-mannered - dobrze wychowany
zeal - gorliwość; zapal

CHARAKTER - CECHY OGÓLNE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

At least he is honest and convincing.
 Despite my many looks, I am horribly timid.
 He is a good person.
 He is a rather shy young man.
 He is strong-willed and proud, but old.
 He was incredibly shy with girls.
 His ambition stretched far beyond.
 I am a very honest woman.
 Inherently all men are good.
 Other teachers report that the boy is likable.
 Perhaps Victor is more honourable than I think.
 She was an amazing woman who never gave up.
 She was the nosiest woman in the world.
 They are proud and wilful, but they are true-hearted.
 Very nosy, but no brains, none at all.
 We have nothing in common.
 You have been very absent-minded lately.

Przynajmniej jest uczciwy i przekonujący.
 Mimo męskiej prezencji jestem straszliwie nieśmiały.
 (On) Jest dobrym człowiekiem.
 Jest to dość nieśmiały młody człowiek.
 Jest uparty i dumny, ale stary.
 Był szalenie nieśmiały wobec dziewcząt.
 Jego ambicje sięgały o wiele dalej.
 Jestem bardzo uczciwa.
 Z natury wszyscy ludzie są dobrzy.
 Inni nauczyciele twierdzą, że to sympatyczny chłopak.
 Być może Wiktor jest uczciwszy, niż przypuszczam.
 Była niezwykłą kobietą, która nigdy się nie poddawała.
 Była jedną z najbardziej wścibskich kobiet na świecie.
 Są dumni i uparci, lecz serca mają szczerze.
 Bardzo wścibska, ale rozumu ani za grosz.
 Nie mamy nic wspólnego.
 Ostatnio jesteś bardzo roztargniony.

LENISTWO:

bone idle - leń śmierzący
dally - 1. próżnować 2. ociągać się
idleness - próżniactwo
idler - próżniak
laziness - lenistwo

to loll about - lenić się; próżnować; objąć się
scrounger - nierób; pasożyt
shirk - objąć się; bumelować
shirker - obibok; nierób; bumelant
shirking - objanie się

LENISTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A good-for-nothing, lazy scrounger.
 Does this mean we are lazy?
 Get up lazybones!
 He is an example of a kid who's clever but lazy.
 He was the biggest, the ugliest and the laziest.
 He was the laziest boy in the school.
 I felt lazy.
 It is possible that I am lazy.
 She told him he was a lazy good-for-nothing.
 That remains of all the laziness, sloth and failure.
 They were too lazy.
 We are all lazy.

Bezużyteczny, leniwy darmozjad.
 Czy to oznacza, że jesteśmy leniwi?
 Wstawaj, próżniaku!
 Jest przykładem zdolnego, ale leniwego dziecka.
 Był największy, najbrzydszy i najbardziej leniwy.
 Był największym leniem w szkole.
 Ogarnęło mnie lenistwo.
 Możliwe, że jestem leniwy.
 Powiedziała mu, że jest leniwym obibokiem.
 Tyle zostało z całego lenistwa, gnuśności i niepowodzenia.
 Byli zbyt leniwi.
 Wszyscy jesteśmy leniwi.

ZACHOWANIE:

a bit mad - lekko stuknięty
amiable - miły; uprzejmy
arrogance - arogancja
arrogant - arogancki
arrogantly - arogancko
as meek as a lamb - łagodny jak baranek
bad guy - czarny charakter
barefaced - bezczelny; bezwstydy
barefacedness - bezczelność
to behave - zachowywać się
to behave responsibly - zachowywać się odpowiedzialnie
behave yourself! - zachowuj się!
behaviour - zachowanie
bellicose - buńczuczny
brazen - bezwstydy; bezczelny
to brazen it out - nadrabiać tupetem
conceit - zarozumiałość
conceited - zarozumiały
to countenance sb doing sth - tolerować czyjeś zachowanie
crackpot (BrE) - wariat; świr
decency - przyzwoitość
demeanour - postawa; zachowanie; aparycja
demure - powściągliwy; dobrze ułożony
discourteous - nieuprzejmy
dotty - stuknięty
effrontery - tupet; bezczelność
even-tempered - spokojny; zrównoważony
fiery temper - zapalczywy temperament
flaming temper - gwałtowny temperament
full of oneself - zarozumiały
gentility - dystynkcja; dobre maniery
haughtily - wyniośle; z arogancją
haughtiness - pycha; arogancja; wyniosłość
haughty - butny; dumny; wyniosły
hoity-toity - zadzierający nosa

hot-blooded - krewki
hot-tempered - porywczy; wybuchowy (o osobie)
hothead - osoba porywczą; osoba impulsywna
hyperactive - nadpobudliwy
ill-natured - złośliwy
insolence - bezczelność
to kowtow - kłaniać się w pas
misconduct - niewłaściwe zachowanie
to mishave - niewłaściwie się zachować
obliging - uprzejmy
obligingly - uprzejmie
obstreperous - zawadiacki; kłótlivy; konfliktowy
polite - grzeczny; uprzejmy
politeness - grzeczność; uprzejmość
prig - zarozumialec
priggish - zarozumiały
pushiness - pewność siebie; tupet
pushy - bezczelny; arogancki
ratty - nerwowy; popędliwy
vengeful - mściwy
rustic - nieokrzesany
rusticity - nieokrzesanie
self-mastery - samokontrola; opanowanie
sharp-tempered - porywczy; wybuchowy
snappy - zgryźliwy
snooty - przemądrzały; nadęty
spiteful - złośliwy; zawzięty
surliness - gburowatość; opryskliwość
surly - gburowaty; opryskliwy
swagger - zarozumiałość; wyniosłość
swarthy - śniady; smagły
to treat sb like dirt - traktować kogoś jak szmatę
tyrant - tyran; despota
ungallant - mało szarmancki
urchin (arch.) - łobuz; urwis
vener of politeness - pozory grzeczności

ZACHOWANIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

As a young man I was very conceited.
 He behaved gallantly.
 He is a cheeky old bastard.
 How many arrogant, self-righteous asses do you know?
 I have been pretty arrogant with you.
 I have never worked with such an arrogant asshole.
 I told her it was an inappropriate behaviour.
 Polite, but with a definite attitude.
 She had to treat the other villagers decently.
 Small children often behave aggressively.
 That is inappropriate behaviour.
 The hospitable and friendly host.
 The stupid behaviour of one pupil.
 They behaved as if nothing had happened.
 They say he is unsociable and conceited.
 You are too kind.

Jako młody człowiek byłem bardzo zarozumiały.
 Zachował się szarmancko.
 To bezczelny, stary gnojek.
 Ilu znasz aroganckich, zadufanych w sobie dupków?
 Byłem arogancki w stosunku do pana.
 Nie pracowałem jeszcze z takim aroganckim dupkiem.
 Zwróciłam jej uwagę na nieodpowiednie zachowanie.
 Uprzejma, ale zdecydowana.
 Musi być uprzejma w stosunku do innych wieśniaków.
 Małe dzieci często zachowują się agresywnie.
 To niedopuszczalne zachowanie.
 Gościnnie i uprzejmy gospodarz.
 Głupie zachowanie jednego ucznia.
 Zachowywali się tak, jakby nic się nie stało.
 Mówią, że jest nietowarzystki i zarozumiały.
 Jesteś bardzo uprzejmy.

SZCZEROŚĆ:

candour - szczerłość; otwartość
cooly - z fałszywą skromnością
coyness - fałszywa skromność
disarmingly frank - rozbrajająco szczerzy
duplicitous - dwulicowy; fałszywy
frank - szczerzy
frankness - szczerłość
guileless - prostoduszny; prostolinijny; szczerzy

man of few words - małomówny
outspoken - szczerzy do bólu
outspokenness - szczerłość w wydawaniu opinii
plain spoken - szczerzy
reticence - małomówność
reticent - małomówny
sincere - szczerzy
sincerity - szczerłość

DOBROĆ:

forbearing - wyrozumiały
friendliness - życzliwość
generosity - hojność; szczerłość
good-natured - dobroduszny
heartiness - serdeczność
kind-hearted - życzliwy
kindliness - dobroć; życzliwość

kindly - dobry; życzliwy; uprzejmy
leniency - pobłażliwość; łagodność
lenient - pobłażliwy; łagodny
magnanimous - wspaniałomyślny; wielkoduszny
selfless - bezinteresowny
warm-hearted - serdeczny

BEZWZGLĘDNOŚĆ:

bossy - władczy; apodyktyczny
callous - bezduszny
callousness - bezduszność
to claw your way - iść po trupach do celu
dastardly - nikczemny; podły
despicable - podły; nikczemny
evil incarnate - wcielenie zła
hardheartedly - bezwzględnie
hardheartedness - bezwzględność
to have no qualms - nie mieć skrupułów
heart of stone - serce z kamienia
insentient - bezduszny
merciless - bezlitosny
pitiless - bezwzględny; bezlitosny; okrutny

ruthless - bezwzględny
ruthlessness - bezwzględność; bezlitosność
scoundrel (*arch.*) - drań; łotr
tough-minded - twardy; bezkompromisowy
treacherous - podstępny; zdradziecki
treacherously - podstępnie; zdradziecko
unmerciful - bezlitosny
unscrupulous - bez skrupułów; niemający skrupułów
vile - podły; nikczemny
vileness - podłość; nikczemność
wickedness - nikczemność
without scruples - bez skrupułów
wretch - łotr; łajdak

SPRYT:

chancer (BrE) - cwaniak
cunning - chytry; przebiegły
cunning - sprytny; przebiegłość; cwaniactwo
cunningly - sprytnie; przebiegle
cunningness - chytrość; przebiegłość
devious - przebiegły
shrewd - przebiegły; sprytny

shrewdly - sprytnie
shrewdness - sprytny; przebiegłość
sly - sprytny; cwany; przebiegły
slyly - przebiegle; sprytnie
slyness - sprytny; przebiegłość
venal - sprzedajny
venality - sprzedajność
wily - podstępny; przebiegły

9.4 INTELIGENCJA

INTELIGENCJA - POJĘCIA OGÓLNE:

a gift for languages - talent do języków
ably - umiejętnie; zręcznie
to absorb knowledge - chłonąć wiedzę
aptitude - uzdolnienie; zdolność
aptitude test - test zdolności
to argue - argumentować
argument - argument
association - skojarzenie
astute - 1. bystry 2. przebiegły
astuteness - bystrość; przenikliwość
to be a slow learner - wolno się uczyć
to be mistaken - być w błędzie
bigheaded - przemądrzały
to broaden sb's mind - poszerzać czyjeś horyzonty
catch question - podchwytliwe pytanie
conclusion - wniosek
difficult to understand - trudny do zrozumienia
disabuse - wyprowadzić z błędu
to discover - odkrywać
discovery - odkrycie
discussion - dyskusja
experience - doświadczenie
experienced - doświadczony
expert knowledge - wiedza specjalistyczna
fallacy - błędne przekonanie
farsighted - dalekowzroczny; przewidyjący
to forget - zapomnieć
from what I know - z tego, co wiem
great talent - wielki talent
to have no idea - nie mieć pojęcia
highly gifted - wielce utalentowany
hunger for knowledge - głód wiedzy
ignorance is bliss - czasami lepiej jest nie wiedzieć
illiteracy - analfabetyzm
in blissful ignorance - w błogiej niewiedzy
inane question - głupie pytanie
inquiring - dociekliwy

intellect - intelekt
intellectual - intelektualista
intellectual challenge - wyzwanie intelektualne
intellectual nourishment - strawa duchowa
intelligence test - test na inteligencję
intelligent - inteligentny
intelligently - inteligentnie
intricate - zawity; złożony; skomplikowany
intricately - zawile; skomplikowanie
intuition - intuicja
know-all - mądrala
knowledge - wiedza
logic - logika
logical - logiczny
memory - pamięć
memory for names - pamięć do nazwisk
memory like a sieve - dziurawa pamięć
mental block - zaćmienie umysłu
to monetize knowledge - spieniężyć wiedzę; zarobić na wiedzy
to not have the faintest idea - nie mieć bladego pojęcia
on the assumption - przy założeniu
puerile - infantylny
reason - rozum
right - racja
sane - przy zdrowych zmysłach
self-taught person - samouk
sense - sens
thoughtless - bezmyślny
unaware - nieświadomy; niezadający sobie sprawy
unawareness - niewiedza; nieświadomość
unerring - nieomylny; bezbłędny
unerringly - nieomylnie; bezbłędnie
use your brains! - rusz głową!
wunderkind - cudowne dziecko

INTELIGENCJA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

For one thing, they were both very intellectual.
 He wants to show that he is more intelligent than I am.
 He was a man of considerable erudition.
 He was too clever to react in the heat of the moment.
 Her innate intellect and curiosity.
 I understood what I could not have understood before.
 Ignorance is as good as knowledge.
 It is in a sense the knowledge of all knowledge.
 My wife is beautiful, intelligent and a great mother.
 People turn their intellect over to cult-of-personality.
 She is very intuitive.
 The belief in one's superior intellectual gifts.
 There is not not at all worst than a journalist know-all.

Przede wszystkim oboje byli szalenie inteligentni.
 Chce pokazać, że jest inteligentniejszy ode mnie.
 Posiadał rozległą wiedzę.
 Był zbyt inteligentny, aby dać się ponieść emocjom.
 Jej wrodzona inteligencja i ciekawość.
 Zrozumiałam to, czego nie mogłam zrozumieć wcześniej.
 Ignorancja jest równie dobra jak wiedza.
 W pewnym sensie jest wiedzą o wszelkiej wiedzy.
 Moja żona jest piękna, inteligentna i jest wspaniałą matką.
 Ludzie poświęcali swój intelekt na kult jednostki.
 (Ona) Ma dobrą intuicję.
 Wiara w wyższość własnych walorów intelektualnych.
 Nie ma nic gorszego od przemądrzałego dziennikarza.

POMYSŁ:

bright idea - doskonały pomysł
crazy idea - szalony pomysł
exceptive to new ideas - otwarty na nowe pomysły
to exchange ideas - wymieniać pomysły
fresh ideas - świeże pomysły
to have the right idea - mieć dobry pomysł
hypothesis - hipoteza
idea - pomysł; myśl
idea vault - skarbiec pomysłów

ingenious - pomysłowy
ingenuity - pomysłowość
inventive - pomysłowy
inventiveness - pomysłowość
novel idea - nowatorski pomysł
to share ideas - dzielić się pomysłami
theory - teoria
thesis - teza

POMYSŁ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Has anyone got a better idea?
 She has a lot of interesting ideas.
 She was always having a marvelous idea.
 That idea was ridiculous.
 The greatest ideas are the simplest.
 The idea was a good one.
 They were attracted by this idea.
 This is a mad idea.
 Whose idea was it?

Czy ktoś ma lepszy pomysł?
 (Ona) Ma dużo interesujących pomysłów.
 Zawsze miała jakieś cudowne pomysły.
 Ten pomysł był absurdalny.
 Największe pomysły cechuje prostota.
 To był dobry pomysł.
 Pomysł trafił im do przekonania.
 Ten pomysł to szaleństwo.
 Czyj to był pomysł?

MYŚL:

after-thought - namysł
analysis - analiza
as an afterthought - po namyśle
brainwave - olśnienie
to collect one's thoughts - zebrać myśli
to deduce - wnioskować; wywnioskować
deduction - wnioskowanie; dedukcja
deep in thought - zamyślony
to fathom - pojąć; zrozumieć

to fathom out - wywnioskować
ill-conceived - nieprzemyślany
immersed in thought - zatopiony w myślach
lost in thought - zatopiony w myślach
to ponder - 1. rozważać 2. zastanawiać się
profound thought - głęboka myśl
thinker - myśliciel
thinking - myślenie
train of thought - bieg myśli

MYŚL - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A sudden thought came into my head.
 A thought struck him.
 A truly terrible thought occurred to him.
 Fog shrouded his thoughts.
 He concentrated with an effort.
 He gathered his thoughts.
 He looked terrified at the very thought.
 He try to collect his whirling thoughts.
 I was just beginning to think.
 She remained deep in thought.
 That thought filled her mind.
 Vittoria had only one thought.
 You think too much.

Do głowy przyszła mi nagła myśl.
 Myśl wpadła mu do głowy.
 Nawiedziła go straszliwa myśl.
 Jego myśli kłębiły się jak we mgle.
 Z trudem skupiał myśli.
 Zebrał myśli.
 Wyglądał na przerażonego samą tą myślą.
 Próbował zebrać rozbiegane myśli.
 Właśnie zaczynałem sobie myśleć.
 Pozostawała pogrążona w myślach.
 Ta myśl wypełniła jej umysł.
 Vittorii przyszło na myśl tylko jedno.
 Za dużo myślisz.

MĄDROŚĆ:

brainy - bystry; rozgarnięty
brilliant - błyskotliwy
clever - bystry; zdolny
comprehensive - wszechstronny
educated - wykształcony
erudite - erudyta
erudition - erudycja
genius - geniusz
gifted - utalentowany
he's got brains - ma dobrą głowę
knowledgeable - mający dużą wiedzę
learned - uczony
to outwit - przechytryć

polymath - człowiek wszechstronnie wykształcony
presence of mind - przytomność umysłu
quickly of mind - bystrość umysłu
sagacity (lit.) - mądrość
sage (lit.) - mędrzec
sagely - mądrze
smart move - mądre posunięcie
stroke of genius - przebłysk geniuszu
talented - utalentowany; uzdolniony
the fount of all wisdom - źródło wszelkiej mądrości
well-read - odczytany
wise - mądry

MĄDROŚĆ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Clever men may be very unreasonable.
 He was also a gifted tactician.
 He was unquestionably a genius.
 Readiness to learn in itself proves the possession of wisdom.
 She is attractive, bright though careless.
 The doctors were very nice and seemed very capable.
 There is only one wisdom.
 We do not demand of a clairvoyant that she be wise.
 Your father's genius has rubbed off.
 Your grandfather was a genius.

Ludzie zdolni mogą być bardzo nierozsądni.
 Był również utalentowanym taktikiem.
 Bezsprzecznie był geniuszem.
 Gotowość uczenia się sama dowodzi mądrości.
 Jest atrakcyjna, zdolna, choć niedbała.
 Lekarze byli bardzo mili i sprawiali wrażenie zdolnych.
 Mądrość jest tylko jedna.
 Od wróżbitki nikt nie wymaga wielkiej mądrości.
 Udzielił ci się geniusz twojego ojca.
 Twój dziadek był geniuszem.

GŁUPOTA:

absolute fool - skończony głupiec
to act the fool - udawać głupiego
addle (arch.) - ogłupić
barbie doll - słodka idiotka
blithering idiot - skończony idiota
boffin - jajogłowy
brains of a canary - ptasi mózdzek
clueless - ciężko myślący
cretin - kretyn
duffer - beztalencie
dull - tępy
empty-headed - głupiotki
feeble-minded - słaby na umyśle
feeble-mindedness - ograniczenie umysłowe
folly - głupota (*o czynności*)
fool - głupiec; idiota
foolish - głupi

foolishness - głupota
idiocy - idiotyczność
ignoramus (arch.) - ignorant
imbecile - imbecyl
jerk - palant
lack of education - brak wykształcenia
narrow interests - ograniczone zainteresowania
narrow-minded - ograniczony; o wąskich horyzontach
ninny (arch.) - głupiec; ciamajda
noodle - głąb
obtuse - tępy; głupi
silliness - głupota; bezmyślność
silly - głupi; niemądry
simpleton (arch.) - głuptas; naiwniak; prostak
stupid - głupi
stupidity - głupota

GŁUPOTA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Don't be silly.
 Don't pretend to be stupider than you are.
 He despised her for her stupidity and coarseness.
 He is crude and stupid.
 How could you be so stupid?
 I never liked my folks, they were fools.
 Luckily he took your idiocy for nobility.

Nie bądź głupi.
 Nie udawaj głupszego, niż jesteś.
 Nienawidził jej głupoty i chamstwa.
 Jest chamski i głupi.
 Jak możesz być tak głupi?
 Nigdy nie lubiłam swoich rodziców, oni byli głupi.
 Na szczęście uznał twoją głupotę za szlachetność.

9.5 NAŁOGI

NAŁOGI - POJĘCIA OGÓLNE:

addiction - nałóg, uzależnienie
addiction treatment facility - centrum odwykowe; ośrodek odwykowy
to become addicted to - uzależniać się od czegoś
to chew tobacco - żuć tytoń
coffee - kawa
gambler - hazardzista
gambling - hazard
glue-sniffing - waczenie kleju
hookah pipe - fajka wodna

hooked on painkillers - uzależniony od leków przeciwbólowych
to kick the habit - rzucać nałóg
rehab - odwyk; odtrucie; detoks
rehab centre - centrum odwykowe
rehab facility - ośrodek odwykowy
snuff - tabaka (*do nosa*)
spliff - skręt
tobacco wad - prymka tabaki

PALENIE:

ashtray - popielniczka
carton of cigarettes - karton papierosów
chain-smoking - palenie jednego papierosa za drugim
cheroot - cygaro (krótkie)
cigar - cygaro
cigarette - papieros
cigarette butt - niedopałek papierosa
cigarette case - papierośnica
cigarette end - niedopałek
cigarette holder - cygarniczka
draw at a cigarette - zaciągać się papierosem
druggie (pot.) - narkoman; ćpun
filter cigarette - papieros z filtrem
heavy smoking - palenie dużej liczby papierosów
lighter - zapalniczka
nicotine - nikotyna

no smoking - palenie wzbronione; zakaz palenia
non-smoking area - strefa dla niepalących
nonsmoker - niepalący
occasional smoker - okazyjny palacz
passive smoking - bierne palenie
pipe - fajka
puff at pipe - pykać z fajki
smoke - dym
smoke - palić
smoke room - palarnia
smoker - palacz
smoking - palenie
smoking area - miejsce, gdzie można palić
smoking ban - zakaz palenia
smoking lounge (AmE) - palarnia
tobacco - tytoń

PALENIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

33% of Austrians smoke regularly.
 An ashtray with a smouldering cigarette end.
 China has over 300 million smokers.
 Cigarette smoking kills thousands of people every year.
 Don't offer him a cigarette.
 Fewer people smoke these days than used to.
 He bought a pack of cigarettes and left.
 He finished his cigarette before standing.
 He forgot the cigarette smoldering in his ashtray.
 He ground out the cigarette against a fence post.
 He lit the cigarette and sucked deeply.
 He never smoked.
 He rolled his cigarette.
 He smokes a packet of cigarettes a day.
 He tapped his cigar ash into an ashtray.
 He threw his butt in the ashtray.
 How to stop smoking?
 I gave her a cigarette.
 I gave up smoking two years ago.
 I stopped smoking more than 23 years ago.
 I used to smoke a pack of cigarettes a day.
 It is not easy to stop smoking permanently.
 Menthol cigarettes may be more dangerous.
 More than half of men smoke.

33% Austriaków pali regularnie.
 Popielniczka, w której dymił niedopałek.
 W Chinach jest ponad 300 milionów palaczy.
 Palenie papierosów zabija tysiące ludzi rocznie.
 Nie częstuj go papierosem.
 Obecnie pali mniej ludzi niż kiedyś.
 Kupił paczkę papierosów i wyszedł.
 Wypalił papierosa do końca i dopiero wtedy wstał.
 Zapomniał o papierosie tłącym się w popielniczkę.
 Zgasił papierosa o słup ogrodzenia.
 Zapaliła papierosa i głęboko pociągnęła.
 Nigdy nie palił.
 Skręcił sobie papierosa.
 Wypala paczkę papierosów dziennie.
 Strząsnął do popielniczki popiół z cygara.
 Wrzucił niedopałek papierosa do popielniczki.
 Jak rzucić palenie?
 Poczęstowałem ją papierosem.
 Dwa lata temu rzuciłem palenie.
 Rzuciłem palenie ponad 23 lata temu.
 Paliłem paczkę papierosów dziennie.
 Niełatwo rzucić palenie na zawsze.
 Papierosy mentolowe mogą być bardziej niebezpieczne.
 Ponad połowa mężczyzn pali.

PALENIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

More than one billion people around the world are smokers. Ponad miliard ludzi na całym świecie pali papierosy.
 Nicotine is a poison. Nikotyna to trucizna.
 Nicotine is the major substance in cigarettes. Nikotyna to główny składnik papierosów.
 People who smoke are not only hurting themselves. Palacze szkodzą nie tylko sobie.
 She doesn't drink or smoke. (Ona) Nie pije i nie pali.
 She took a cigarette off me. Wzięła ode mnie papierosa.
 Smoke-filled bars and restaurants. Zadymione bary i restauracje.
 Smokers may harm the health of family members. Palacze mogą szkodzić zdrowiu członków rodziny.
 Smoking ban in public places. Zakaz palenia w miejscach publicznych.
 Smoking even a small number of cigarettes is dangerous. Niebezpieczne jest nawet palenie małej liczby papierosów.
 Smoking increased the risk of Alzheimer's. Palenie zwiększa ryzyko choroby Alzheimera.
 Smoking is a sort of culture, especially in Austria. Palenie to rodzaj kultury, szczególnie w Austrii.
 Smoking kills an estimated five million people every year. Palenie każdego roku zabija około pięć milionów osób.
 Smoking tobacco is bad for your health. Palenie tytoniu szkodzi zdrowiu.
 Smoking tobacco is the leading cause of lung disease. Palenie tytoniu jest najczęstszą przyczyną chorób płuc.
 Sweeney lit another cigarette. Sweeney przypalił następnego papierosa.
 The body grows to depend on nicotine. Organizm szybko uzależnia się od nikotyny.
 The cigar fell away into a mound of quiet ash. Cygaro spadło na kopczyk popiołu.
 The young lieutenant was chain-smoking. Młody porucznik palił papierosa za papierosem.
 You probably will live longer if you do stop smoking. Jeśli rzucisz palenie, prawdopodobnie będziesz żył dłużej.
 You smoked your last cigarette yesterday. Swojego ostatniego papierosa wypaliłeś wczoraj.
 Young people are smoking more and more each year. Młodzi ludzie z każdym rokiem palą coraz więcej.

ALKOHOLIZM:

alcohol - alkohol
alcohol abuse - nadużywanie alkoholu
alcoholic - alkoholik
alcoholism - alkoholizm
beer - piwo
beer can - puszka po piwie
beer mat - podstawka pod piwo
binge - popijawa; libacja; pijatyka
bottle - butelka
brandy - brandy
champagne - szampan
cognac - koniak
to descent into alcoholism - staczać się w alkoholizm
drink - pić
drink into a stupor - urznąć się w sztok
drinking spree - popijawa
drunk - pijany

drunkard - pijak
drunkenness - pijaństwo
hangover - kac
inebriated - nietrzeźwy
inebriated state - stan upojenia alkoholowego
intemperate drinking - nadużywanie alkoholu
liqueur - likier
nightcap - kieliszek przed snem
non-alcoholic - bezalkoholowy
sober - trzeźwy
sobering chamber - izba wytrzeźwień
sobriety - trzeźwość
stupor - upojenie
teetotaller (BrE) - abstynent
tipsy - podchmielony
vodka - wódka
wine - wino

ALKOHOL - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A little delirium came over you. Miałeś łagodne delirium.
 Alcoholism cost me my job and my health. Przez alkoholizm straciłem zdrowie i pracę.
 An extremely high alcohol content in his blood. Ekstremalnie wysokie stężenie alkoholu we krwi.
 Are you mad, or has the liquor mastered you? Powariowaliście, czy może trunki uderzył wam do głów?
 He drank himself into oblivion. Upił się do nieprzytomności.
 He loved a glass of the good liquor well. Lubił szklaneczkę dobrego trunku.
 He never got drunk himself. Nigdy się nie upijał.
 He poured two glasses and we touched them. Nalał dwie szklanki i trąciliśmy się.
 He took out from a cupboard a little round long-necked bottle. Wyjął z kredensu małą, okrągłą flaszkę z długą szyjką.
 He was reeling like a drunken man, but he came on. Zataczał się jak pijany, ale szedł wytrwale.
 Her mother was married again to some booze hound. Matka wyszła drugi raz za jakiegoś obrzydliwego pijaka.
 I could smell the alcohol on his breath. W jego oddechu czułem alkohol.
 I could smell the alcohol on his breath. W jego oddechu dało się wyczuć alkohol.
 I don't drink much alcohol. Nie piję dużo alkoholu.
 I drank the cognac and felt it warm all the way down. Wypiłem koniak i poczułem, jak mnie rozgrzewa w środku.

ALKOHOL - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

I drank the wine and it did not make me feel good.
 I guess we know what the alcohol smell was.
 I had never imagined him as a drunk.
 I held the glass for some more cognac.
 If you were Irish you could drink all night.
 Of all men the drunkard is the foulest.
 She was so drunk she could barely stand.
 The drunkard stinks and vomits in his own bed.
 The fresh air had reinforced the effect of the alcohol.
 The sudden slug of whiskey made his eyes water.
 Their places were taken by the drunkards.
 They are especially vulnerable to alcoholism.
 They looked drunk.
 We drank rum and it was very friendly.
 What the liquor was I do not know.

Wypiłem wino, ale nie poczułem się lepiej.
 Chyba już wiemy, skąd dochodził zapach alkoholu.
 Nigdy nie wyobrażałem go sobie jako pijaka.
 Nadstawiłem szklanekę, żeby mi jeszcze nalał koniaku.
 Gdybyś był Irlandczykiem, mógłbyś pić przez całą noc.
 Ze wszystkich mężczyzn pijak jest najwstrętniejszy.
 Była tak pijana, że ledwo mogła stać.
 Pijak śmierdzi i rzyga we własne łóżko.
 Świeże powietrze dopełniło dzieła alkoholu.
 Od dużej porcji whisky zaszkliły mu się oczy.
 Ich miejsca zajęli pijacy.
 Są szczególnie podatni na alkoholizm.
 Wyglądali na pijanych.
 Piliśmy rum w bardzo przyjaznym nastroju.
 Nie wiem, co to był za trunek.

NARKOTYKI:

drug dealer - dealer
drug-related - związany z narkotykami
glue-sniffing - wacanie kleju
hallucinogen - halucynogeny
hashish - haszysz
heroin - heroina
illegal - nielegalny
junkie - ćpun
marijuana - marihuana
marijuana legalisation - legalizacja marihuany
meth - metamfetamina

methadon; methadone - metadon
morphine - morfina
narcotic - narkotyk
opium - opium
pot - trawka; marihuana
pothead - palacz marihuany
smashed - naćpany
sniffer - osoba wacająca klej
to snort - wciągać kokainę (*nosem*)
to take drugs - brać narkotyki
to use drugs - zażywać narkotyki

NARKOTYKI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

By the age of 14 he was addicted to heroin.
 He grows marijuana in his greenhouse.
 He never touched drugs.
 His ascendants had indulged in hashish.
 Junkies say no to free heroin.
 The rapid rise in drug addiction cases.
 They drugged him.
 They started taking drugs for recreational use.

W wieku 14 lat uzależniła się od heroiny.
 (On) Uprawia marihuanę w szklarni.
 Nigdy nie tknął narkotyków.
 Jego przodkowie delectowali się haszyszem.
 Ćpuni mówią "nie" darmowej heroinie.
 Gwałtowny wzrost przypadków narkomanii.
 Naszprycowali go narkotykami.
 Zaczęli okazjonalnie zażywać narkotyki.

9.6 SEKS

addicted to porn - uzależniony od pornografii
arousal - podniecenie
bacchanal - bachanalia; orgia
be burning with desire - płonąć pożądaniem
bedroom romps - łóżkowe igraszki
brazen hussy - bezwstydnica
brazenly - bezczelnie; bezwstydnie
brutish - brutalny
casual sex - przygodny seks
climax - orgazm; szczytowanie
debauch - orgia; hulanka
debauched - rozpustny; rozwiązły
debauchery - rozwiązłość; rozpusta
desire - pożądanie
dominatrix - domina
to drool - ślinić się (*na widok kogoś*)
erotic massage - masaż erotyczny
flame of desire - płomień pożądania
harlot (*arch.*) - ladacznica
hussy (*arch.*) - latawica
lascivious - lubieżny; pożądliwy
lecher - lubieżnik; rozpustnik
lechery - rozpusta
lesbianism - homoseksualizm kobiecy
lothario - rozpustnik
lust - lubieżność; pożądliwość
male prostitute - męska prostytutka

nake - nagi
nudity - nagość
object of desire - obiekt pożądania
opposite sex - płeć przeciwna
orgy - orgia
pervert - zboczeniec
pleasure - rozkosz
pornography - pornografia
prostitute - prostytutka
prostitution - prostytutka
sadomasochism - sadomasochizm
seductive - uwodzicielski; ponętny
self-abuse - masturbować się
sex aids - gadżety erotyczne
sex in public places - seks w miejscach publicznych
sex on a crowded beach - seks na zatłoczonej plaży
sexiness - seksapil
sexologist - seksuolog
sex urge - popęd seksualny
sexual disorder - zaburzenie seksualne
sexual experiences - doświadczenia seksualne
sexual preference - preferencje seksualne
threesomes - seks we troje; trójkąt miłosny
toyboy (*pot.*) - żigolak
transvestite - transwestyta
unsafe sex - seks bez zabezpieczenia
wife-swapping - zamiana żon

9.7 EMOCJE I UCZUCIA

GNIEW:

aggression - agresja
aggressive - agresywny
aggressiveness - agresywność
angrily - w złości; w gniewie
angry with sb. - zły na kogoś
to annoy - irytować; drażnić
annoyance - irytacja
annoyed - rozdrażniony; poirytowany
annoying - irytujący
blackly - gniewnie; wściekle; złowrogo
to burst out - wybuchnąć (*np. gniewem*)
to drive sb mad - doprowadzać kogoś do szału
enrage - rozwścieczać; rozwścieczyć
enraged - rozwścieczony; rozjuszony
exasperation - irytacja; złość
flash of anger - przypływ gniewu
flustered - podenerwowany
to fly into a passion (*lit.*) - wpaść w furję
frenzy - szal; amok; szaleństwo
to fume - wściekać się
fuming - wściekły
furious - wściekły
fury - furia; wściekłość
to gall (*arch.*) - irytować; złościć
gall (*arch.*) - złość; irytacja
to get angry with - rozgniewać; rozzłościć
go berserk - wpadać w szal
ill temper - wybuchowość, zły humor
in a fit of pique - w przypływie złości
to incense - rozzłościć; rozwścieczyć
incensed - rozzłoszczony; rozwścieczony
indignant - oburzony
indignation - oburzenie; wzburzenie
to infuriate - rozwścieczać; rozwścieczyć
infuriated - rozwścieczony

GNIEW - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

An angry Ent is terrifying.
 Bernard grew pale with fury.
 Harry felt a hot surge of anger.
 Harry felt his anger ebb away.
 He cast an angry glance at the window.
 He gave a cry of rage and reared on to his hind legs.
 He was lambasted by an angry population.
 His eyes were filled with rage.
 His jaw had gone rigid with anger.
 His pink eyes flashing.
 I felt the devil rise in my heart.
 I measured him up and down.
 I warn you he gets angry easily.
 It was beginning to get on her nerves.
 My anger rose.
 Now a wild fury was on him.
 Rage shrilled his voice.
 She looked up at him, incandescent with rage.
 She started shouting at him.

infuriatingly - w irytujący sposób
to irk - drażnić; irytować
jumpy - nerwowy; niestabilny
mad - szalony; obłąkany
madman - szaleniec
mounting anger - wzbierająca złość
nerve-racking - wykańczający nerwowo
now don't get upset - tylko się nie denerwuj
to ose one's nerve - tracić zimną krew
overwrought - wyczerpany nerwowo
peeve - coś irytującego
peevied - zły; zirytowany; wkurzony
peevishly - z rozdrażnieniem; z irytacją
peevishness - opryskliwość; nerwowość
rage - wściekłość
to rouse sb anger - wzbudzić czyjś gniew
to run amok - dostawać amoku
scowl - gniewne spojrzenie
to scowl - patrzeć (na kogoś) wilkiem)
to seethe with anger - kipieć ze złości
to shriek - wrzeszczeć (ze złości)
to simmer with anger - kipieć ze złości
sternly - surowo (spojrzeć na kogoś)
sulk - dąsy; fochy
to tagonize - zadrećcać się; przeżywać niepokój
tantrum - furia; napad złości
to tantrum - wpaść w złość; wpaść we wściekłość
temper tantrum - napad złości; histeria
to throw tantrum - wpaść we wściekłość
to vent your anger on sb - wyładowywać złość na kimś
vexed (*arch.*) - zirytowany
vivid with rage - siny ze wściekłości
wrath - gniew; wściekłość

Ent bywa straszny w gniewie.
 Bernard pobladł z wściekłości.
 Harry poczuł, jak ogarnia go fala gniewu.
 Harry poczuł, jak mu mija gniew.
 Spojrzał ze złością na okno.
 Ryknął z wściekłości i stanął dęba.
 Skupił na sobie gniew ludności.
 Jego oczy pałały gniewem.
 Szczęka stężała mu ze złości.
 Jego różowe oczy miały błyskawice.
 Poczułem diabła w sercu.
 Zmierzyłem go wzrokiem.
 Ostrzegam cię, że (on) łatwo wpada w gniew.
 Zaczynało działać jej to na nerwy.
 Ogarnął mnie rosnący gniew.
 Ogarnęła go dzika furia.
 W jego głosie zabrzmiała wściekłość.
 Popatrzyła na niego, dysząc ze złości.
 Zaczęła na niego krzyczeć.

GNIEW - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

Tears of rage rushed to my eyes.
 Terror and rage coursed through him now.
 The blood went pounding round and round in my head.
 The enraged Colonel dashed about the guardhouse.
 The enraged Sukharko charged after him.
 The girl looked at me fiercely.
 The little major looked at us furious.
 The recent decision has aroused anger and indignation.
 The true source of my wrath lay much deeper.
 They are quick to anger.
 Wild fury distorted the girl's face.

Z wściekłości łzy napłynęły mi do oczu.
 Opanował go strach i wściekłość.
 Krew uderzyła mi do skroni.
 Rozwścieczony pułkownik miotał się po wartowni.
 Rozwścieczony Sucharko ruszył na niego.
 Dziewczyna spojrzała na mnie srogo.
 Mały major popatrzył na nas z wściekłością.
 Ostatnia decyzja wzbudziła gniew i oburzenie.
 Prawdziwe źródło mojego gniewu było dużo głębsze.
 Są skorzy do gniewu.
 Dzika wściekłość wykrzywiła twarz dziewczyny.

ZEMSTA:

act of revenge - akt zemsty
to avenge - pomścić
avenger - mściciel
to call for revenge - wzywać do zemsty
retaliation - zemsta
revenge - zemsta
to swear revenge - przysięgać zemstę
to take vengeance - dokonać zemsty; zemścić się

vengeance - zemsta; pomsta
vengeful - żądny zemsty
vengeful desire - pragnienie zemsty; żądza zemsty
vindictive - mściwie
vindictive - mściwy; pamiętliwy
vindictiveness - mściwość; pamiętliwość
to wreak vengeance - zemścić się

ZEMSTA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

At last they were avenged on their ungrateful nephew.
 At least we may yet be avenged.
 He swore an oath of vengeance.
 I thought you were here to avenge my dear cousin.
 It is useless to meet revenge with revenge.
 Lazzaro was not thinking about vengeance.
 The people want revenge.
 The vengeance of the house of Hador will find you yet.
 Vengeance calls me hence.

Zemścili się w końcu na niewdzięcznym bratanku.
 Może kiedyś zostaniemy pomszczeni.
 Poprzysiął zemstę.
 Myślałam, że chcesz pomścić mojego drogiego kuzyna.
 Na nic się nie zda zemstą płacić za zemstę.
 Lazzaro nie myślał o zemście.
 Ludzie chcą zemsty.
 Nie ujdiesz zemsty rodu Hadora.
 Idę dopełnić zemsty.

SPOKÓJ:

calm - spokojny, opanowany
to calm down - uspokoić się
to calm somebody down - uspokoić kogoś
calmly - spokojnie
calmness - opanowanie; zimna krew
easy-going - wyluzowany
equanimity - opanowanie; spokój
even-tempered - zrównoważony
to have nerves of steel - mieć nerwy ze stali
to keep calm - zachować spokój
oasis of peace - oaza spokoju
peaceful - 1. spokojny 2. pokojowy

placidity - łagodność; spokój ducha
poised - zrównoważony
to relax - 1. relaksować się 2. uspokoić się
relaxed - zrelaksowany; rozluźniony
sangfroid - zimna krew
sedate - opanowany
sedateness - spokój; równowaga; opanowanie
to sleep peacefully - spać spokojnie
to steady your nerves - uspokoić nerwy
stoic - stoicki
to take a deep breath - wziąć głęboki oddech
the calm before the storm - cisza przed burzą

SPOKÓJ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A man of exceptional self-control.
 And in the morning they rose again in hope and peace.
 As he stood there, tension ebbing from his body.
 Cut it out and take it easy.
 He gradually calmed down.
 He told himself to be calm.
 He tried to calm down.
 I ask is that you remain calm.
 I tried not to think and to be perfectly calm.

Niezwykle opanowany mężczyzna.
 Nazajutrz zbudzili się pełni nadziei i spokoju.
 Stojąc tam, czuł, jak napięcie odpływa z jego ciała.
 Przestań już i uspokój się.
 Uspokoił się z wolna.
 Nakazał sobie spokój.
 Próbował się uspokoić.
 Proszę o zachowanie spokoju.
 Usiłowałem nie myśleć i zachować zupełny spokój.

STRACH:

aghost - przerażony
angst - niepokój; obawa
anxiety - niepokój; obawa
anxiously - z troską; z obawą
apprehensive - pełen obawy
at stake - w zagrożeniu; zagrożony
bundle of nerves - kłębek nerwów
climate of fear - atmosfera strachu
to cower - kulić się ze strachu; skulić się ze strachu
craven - tchórzliwy
cravenly - tchórzliwie
cravenness - tchórzostwo
dauntless - nieustraszony
dismay - niepokój; przerażenie
dismayed to discover - przerażony tym, co odkrył
dismayed to see - przerażony tym, co widzi
disquiet - niepokój; zaniepokojenie
dread - strach; lęk
fear - strach
fear of heights - lęk wysokości
fearful - przestraszony
fearfully - bojaźliwie
fearless - nieustraszony
fearsome - 1. straszny; przerażający 2. bojaźliwy
fearsomely - 1. strasznie; przerażająco 2. bojaźliwie
foreboding - złe przecucie
fraught - spięty
frightened to death - śmiertelnie przerażony
frightening - przerażający
frightful - przeraźliwy
to get into a panic - wpaść w panikę
to get the fright of one's life - śmiertelnie się przestraszyć
to give sb a scare - napędzać komuś stracha
horrified - przerażony
to intimidate - zastraszyć

jittery - roztrzęsiony
to live in constant fear - żyć w ciągłym strachu
much to somebody's dismay - ku czyjemuś przerażeniu
nervous wreck - kłębek nerwów
nervousness - nerwowość; zdenerwowanie; niepokój
numb with fear - sparaliżowany strachem
panic - panika
perturbed - zaniepokojony; zdenerwowany
petrified - skamieniały ze strachu
pusillanimous - strachliwy; lękliwy; bojaźliwy
pusillanimously - lękliwie, bojaźliwie
quaver voice - drżący głos
relief - ulga
restive - niespokojny; zdenerwowany
restless - niespokojny
restlessly - niespokojnie
sb's nerves are frayed - ktoś ma nadszarpnięte nerwy
scared stiff - sztywny z przerażenia
scaremongering - sianie paniki
to shudder - drżeć (ze strachu)
to shudder at sth - wzdrygać się na myśl o czymś
sinister - złowieszczy; złowrogi
to smile tensely - uśmiechać się nerwowo
strain - napięcie (emocjonalne)
stress and strain - stres i napięcie
tensely - w napięciu
to tremble with fear - trząść się ze strachu
trepidation - lęk; niepokój; obawa
uncontrolled panic - niekontrolowana panika
unease - niepokój; zaniepokojenie
wave of relief - fala ulgi
to wince - cofać się (ze strachu)
worrisome - budzący niepokój
wuss - cykor; cienias

STRACH - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A spasm of fear flitted across Quirrell's face.
 Be frightened if you like.
 But what about the fear of losing life itself.
 Fear and fatigue were visible in his eyes.
 Fear was his ally.
 Fury and fear burned inside him.
 He looked round uneasily.
 He sat down, because he was afraid.
 He saw anger change to terror.
 He was bathed in sweat.
 Her eyes were wide with fear.
 Her forehead dam with sweat.
 Her hands were shaking.
 Her knees started to shake.
 Her mother began to panic.
 His face was white with fear.
 His heart beat furiously.
 His legs doubled up under him.
 I fear for my life.
 I refuse to live in fear.
 I was afraid of him.

Przez twarz Quirella przemknął cień strachu.
 Bójcie się, jak chcecie.
 Co począć jednak ze strachem o utratę własnego życia.
 Strach i zmęczenie malowały się w jego oczach.
 Strach był jego sprzymierzeńcem.
 Wewnątrz wrzał z wściekłości i strachu.
 Oglądał się niepewnie wokoło.
 Usiadł, ponieważ się bał.
 Dostrzegł, że złość ustępuje miejsca przerażeniu.
 Oblał się potem.
 Oczy rozszerzyły się jej ze strachu.
 Jej czoło pokryło się potem.
 Trzęsły jej się ręce.
 Zaczęły drżeć jej kolana.
 Jej matka zaczęła panikować.
 Twarz miał bladą ze strachu.
 Serce waliło mu jak młotem.
 Nogi ugięły się pod nim.
 Obawiam się o życie.
 Nie zgadzam się żyć w strachu.
 Bałem się go.

STRACH - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

I was overcome with disgust and dread.
 I was too scared to say anything.
 It is as Gandalf feared.
 Langdon still felt shaky.
 My heart beat very fiercely.
 My heart leaped.
 My worst fears had come true.
 Now do not let thy fear catch up with thee.
 People are afraid of going back to their homes.
 She called in fright.
 She didn't want her mother to be scared.
 She fears for her daughters' lives.
 She felt her heart beating faster.
 She was as pale as chalk.
 Sweat ran all over me.
 The fear keeps me alive.
 Then a horror of the darkness seized me.
 There wasn't time to be scared.
 They feared for their lives.
 They forgot their fears.
 They live in constant fear.
 They were afraid to leave their homes.
 To worry was as bad as to be afraid.
 We were very afraid.

Czułem przytłaczające obrzydzenie i strach.
 Byłem zbyt przerażony, aby cokolwiek powiedzieć.
 Sprawdziły się obawy Gandalfa.
 Langdon wciąż czuł się roztrzęsiony.
 Serce waliło mi bardzo mocno.
 Serce skoczyło mi do gardła.
 Potwierdziły się moje najgorsze obawy.
 Teraz nie daj się strachowi.
 Ludzie boją się wracać do swoich domów.
 Krzyknęła z przerażenia.
 Nie chciała przerazić matki.
 (Ona) Boi się o życie swoich córek.
 Czowała, jak jej serce bije szybciej.
 Była blada jak kreda.
 Obląłem się potem.
 Strach trzyma mnie przy życiu.
 Ogarnął mnie strach przed ciemnością.
 Nie było czasu na strach.
 Boją się o życie.
 Zapomnieli o strachu.
 Żyją w ciągłym strachu.
 Bali się wychodzić z domów.
 Martwienie się jest równie niedobre jak strach.
 Bardzo się baliśmy.

ODWAGA:

bravado - brawura
brave - odważny
bravely - odważnie
chivalry - rycerskość
courage - odwaga
courageous - odważny
to dare - ośmielać się; odważać się
dare-devil - śmiałek; rzykant
daredevilry - śmiałość; brawura
dauntless - nieustraszony
determination - determinacja; zdecydowanie
fearless - nieustraszony
fearlessly - bez strachy

fortitude - męstwo
to get the courage up - zebrać się na odwagę
heroism - bohaterstwo; heroizm
indomitable - niepokromiony; nieokiełznany
liquid courage - pijacka odwaga
mettlesome (lit.) - odważny; zapalczywy
to pluck up the courage - zebrać się na odwagę
recklessness - brawura
stouthearted - niezłomny
to summon up the courage - zdobyć się na odwagę
taking courage - nabieranie odwagi
valiant - bitny; odważny; dzielny
to work up courage - zdobyć się na odwagę

ODWAGA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A wise and courageous decision.
 Act of great love and great courage.
 At the churchyard wall my courage had waned somewhat.
 At this sight courage returned to them.
 Bravery is not enough.
 Fearless hobbits with bright swords.
 Have you been imagining some act of glorious heroism?
 He gathered all his courage.
 He has too little courage and strength.
 He pay too dearly for his boldness.
 He suddenly plucked up courage.
 I did not feel so sure.
 Is she as bold as you?
 It took her several hours to mobilise the courage.
 Rutte has displayed a lack of courage.
 She lacked the courage to resist.
 The old man looked fearlessly.
 They are brave and have good discipline.
 They display their heroism in battle.

Mądra i odważna decyzja.
 Akt wielkiej miłości i odwagi.
 Przy cmentarnym murze odwaga całkiem mnie opuściła.
 Na ten widok wróciła im odwaga.
 Odwaga to jeszcze nie wszystko.
 Nieustraszeni hobbici z Iśniącymi mieczami.
 Wyobrażałeś sobie jakiś akt chwalebnego bohaterstwa?
 Zebrał w sobie całą odwagę.
 (On) Ma za mało odwagi i siły.
 Drogo przypłacił swoją odwagę.
 Nagle nabrał odwagi.
 Straciłem pewność siebie.
 Czy jest równie odważna jak ty?
 Zbierała się na odwagę przez kilka godzin.
 Rutte nie wykazał się odwagą.
 Nie miała odwagi się zbuntować.
 Staruszek patrzył bez cienia strachu.
 Są odważni i dobrze zdyscyplinowani.
 Okazują bohaterstwo w walce.

RADOŚĆ:

a burst of laughter - wybuch śmiechu
be tickled pink - być wniebowziętym
bliss - rozkosz; szczęście
blissfully happy - bezgranicznie szczęśliwy
blithely - beztrosko; radośnie
cheerful - wesoły; radosny
cheering crowds - wiwatujące tłumy
chirpily - radośnie; wesoło
chirpy - radosny; beztroski
chuffed - uradowany
complacency - samozadowolenie
contentment - zadowolenie
elated - rozradowany
elation - radość; euforia; rozradowanie
to enthuse - zarażać entuzjazmem
enthusiasm - entuzjazm
exhilarating - radosny
exhilaration - radość; radosny nastrój
exhilarative - radosny
exultant - rozradowany
gaiety - radość; wesołość
gaily - wesoło
ghost of a smile - cień uśmiechu
gladsome - radosny; zadowolony
glee - radość
gleeful - rozradowany; radosny

gleefully - radośnie
happy - szczęśliwy
hilarity - wesołość
joy - radość
joyful - radosny; uradowany
joyousness - radość; wesołość
jubilant - rozradowany; rozentuzjzmowany
jubilantly - radośnie
to jump for joy - skakać z radości
to laugh - śmiać się
laugh - śmiech
life satisfaction - zadowolenie z życia
merrily - wesoło
merriment - wesołość
mirth - rozbawienie; wesołość
outward cheerfulness - pozorna wesołość
overjoyed - bardzo szczęśliwy; przepelniony szczęściem
radiant - rozpromieniony
to rejoice - cieszyć się; radować się
tears of joy - łzy szczęścia
to snigger - chichotać; zachichotać
to weep with joy - płakać z radości
with abandon - beztrosko
with joyous abandon - w radosnym uniesieniu

RADOŚĆ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A faint smile crossed her lips
 He gave a cry of joy.
 He has reasons to cheerful.
 He seemed pleased rather than sorry.
 His heart swept up in the miraculous exultation.
 His joy was mixed with fear.
 I cannot describe my joy.
 I've always been happy.
 In the general rejoicings.
 Joy is the concomitant of productive activity.
 Joy lit up his eyes.
 Mina smiled for herself.
 My heart pounded with tiger joy.
 Pavel nodded happily.
 She was always full of cheer.
 The exhilarating ripple of her voice.
 They were simple words, yet pleasing to me.
 They were welcomed with renewed hope.
 They weren't overjoyed.

Na jej ustach pojawił się cień uśmiechu.
 Wydał z siebie okrzyk radości.
 (On) Ma powody do radości.
 Wydawał się bardziej ucieszony niż zmartwiony.
 Jego serce pogrążyło się w radosnym uniesieniu.
 Jego radość mieszała się ze strachem.
 Nie mogę opisać swojej radości.
 Zawsze byłem szczęśliwy.
 Wśród ogólnej radości.
 Radość towarzyszy twórczej aktywności.
 Radość rozbryła w jego oczach.
 Mina uśmiechnęła się do siebie.
 Moim sercem targała tygrysia radość.
 Pavel przytaknął z radością.
 Zawsze była pełna radości.
 Radosne falowanie jej głosu.
 Proste to były słowa, lecz sprawiły mi radość.
 Powitano ich okrzykami rozbudzonej na nowo nadziei.
 Nie wpadli w zachwyt z radości.

SMUTEK:

apathetic - apatyczny	disilusionment - rozczarowanie
apathy - apatia	dispirited - przygnębiony; zasmucony
as miserable as ever - smutny jak zawsze	distraught - zrozpaczony
bemoan - oplakiwać; żałować	distraught with grief - oszalały z rozpacz
bereaved - pograżony w smutku/żałobie	dolour (<i>lit.</i>) - boleść; przygnębienie
bitter disappointment - gorzkie rozczarowanie	downhearted - przygnębiony; smutny
bitterness - gorycz; rozgoryczenie	embittered - rozgoryczony
blues - chandra	embitterment - rozgoryczenie
chagrin - rozgoryczenie; rozczarowanie	exasperate - doprowadzać do rozpacz
chagrined - rozgoryczony; rozczarowany	feel miserable - być bardzo przygnębionym
crazed with grief - oszalały z rozpacz	to fret - martwić się
crestfallen - przybity; przygnębiony	grief - żal; rozpacz
to cry - płakać	grief-stricken - pograżony w żalu
crying - płacz	gutted - bardzo rozczarowany
deep sorrow - głęboki żal	hapless - nieszczęśliwy
deeply upset - głęboko zmartwiony	heartache - cierpienie; smutek
dejected - przygnębiony; przybity	heartbreaking - rozzierający serce
dejection - przygnębienie	his spirits sagged - upadł na duchu
to deplore - ubolewać	in the depths of despair - w skrajnej rozpacz
depressing - przygnębiający	infused with sadness - przepełniony smutkiem
depths of despair - otchłań rozpacz	joyless - nieszczęśliwy; smutny; ponury
desolation - rozpacz	joylessness - smutek
despair - rozpacz; desperacja	keen - lamentować
despondency - przygnębienie; zniechęcenie	listless - apatyczny; obojętny
despondently - z przygnębieniem; ze zniechęceniem	listlessness - apatia; brak energii
devastated - zdruzgotany; załamany	longing - tęsknota
disappointed - rozczarowany; zawiedziony	lugubrious - smętny; ponury
disappointment - rozczarowanie; zawód	to mope - rozczulać się nad sobą
disconsolate - strapiony; zrozpaczony	mournful - zasmucony; smutny
disconsolately - ze smutkiem, z rozpaczą	sad - smutny
disgruntled - rozczarowanie	to sadden - smucić; zasmucać
disillusionment - rozczarowanie	sadly - smutko; ze smutkiem
heart sore - strapiony	sadness - smutek

SMUTEK - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A brooding silence fell upon the wood.
 All of a sudden he felt depressed.
 All this washed over me with the gloom of emptiness.
 Despair had not left him, but the weakness had passed.
 He felt a bit sad.
 He felt more and more depressed.
 He lay for a while, fighting with despair.
 He stood with terrible sadness in his eyes.
 He turned sorrowfully away.
 His voice was wrought with sadness.
 I am utterly heartbroken.
 I feel sad at the thought of the journey.
 I was in a state of despair.
 Mary was both sad and happy.
 My expectation gave place to disappointment.
 She felt the tears on her cheeks.
 Slowly, sadly, Mortati let the tale unfold.
 The final messenger brought sad tidings.
 The sadness was form, the happiness content.
 The whole sad business had taken more than an hour.
 There was a quality of despair in Daisy's letters.
 They became despondent.
 They were shaken and miserable.

Smutna cisza zaległa w lasach.
 Nagle ogarnęło go okropne przygnębienie.
 Wszystko to owionęło mnie smętkiem pustki.
 Rozpacz nie opuściła go, lecz moment słabości przeminął.
 Był trochę smutny.
 Czuł coraz większe przygnębienie.
 Leżał długą chwilę, walcząc z rozpaczą.
 Stał z wielkim smutkiem w oczach.
 Odwrócił się ze smutkiem.
 Jego głos był przesycony smutkiem.
 Jestem kompletnie załamana.
 Ogarnął mnie smutek przed daleką drogą.
 Byłem w stanie rozpacz.
 Mary była jednocześnie smutna i szczęśliwa.
 Moje oczekiwania ustąpiły miejsca rozczarowaniu.
 Poczwała łzy spływające po policzkach.
 Powoli, ze smutkiem, Mortati opowiedział całą historię.
 Ostatni goniec przyniósł smutne wieści.
 Smutek był formą, a szczęście treścią.
 Cała ta smutna sprawa zajęła ponad godzinę.
 W listach Daisy pobrzmiwał ton rozpacz .
 Wpadli w przygnębienie.
 Doznały wstrząsu i czuły przygnębienie.

PŁACZ:

to be drowned in tears - zalewać się łzami
to burst into tears - wybuchnąć płaczem
crocodile tears - krokodyle łzy
crybaby - bekasa
despairing cry - rozpaczliwy płacz
to dissolve into tears - zalewać się łzami; zalać się łzami
dissolved in tears - zalany łzami
to have a cry - popłakać sobie
to keep crying - nie przestawać płakać
lachrymose - 1. płaczliwy; wypełniony łzami 2. smutny

to shed tears - ronić łzy
strangled cry - tłumiony płacz
tear - łza
teardrop - łza
tearful - zapłakany
tearfully - ze łzami w oczach
tear-stained - mokry od łez
wail - płakać; zawodzić
wailer - płaczek; bekasa
to weep - płakać; zapłakać
to weep copiously - zalewać się łzami

PŁACZ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Angelina was nearly in tears by the end of it.
 Are tears always a sign of weakness?
 Don't cry darling.
 He began to cry.
 He burst into tears.
 He covered his face with his hands and wept.
 He made us cry.
 He sobbed like a little child.
 He was close to tears.
 He was muttering and about to cry.
 He wept because God was unfair.
 Her eyes and nose were red with crying.
 Her eyes filling with tears.
 Her face was swollen from crying.
 His eyes were watering.
 Hot tears ran down his cheeks.
 I burst into tears.
 It did no good to cry.
 Let him weep.
 Michael held off the tears.
 She brushed away her tears.
 She bursts into tears at the slightest thing.
 She came back, weeping quiet tears.
 She cried half the night.
 She cried half the night.
 She hid from all eyes her tears and her suffering.
 She shed not a single tear.
 She started to cry.
 Tears came in my eyes.
 Tears choked him.
 Tears streamed down her face.
 They were unable to control their tears.
 Women were screaming and crying.

Pod koniec Angelika była bliska płaczu.
 Czy łzy są zawsze objawem słabości woli?
 Nie płacz, kochanie.
 Rozplakał się.
 Wybuchnął płaczem.
 Ukrył twarz w dłoniach i płakał.
 Doprowadzał nas do płaczu.
 Płakał jak małe dziecko.
 Był bliski płaczu.
 Bąkał coś i był bliski płaczu.
 Płakał, bo Bóg nie był sprawiedliwy.
 Oczy i nos miała zaczerwienione od płaczu.
 Jej oczy zalewały się łzami.
 Jej twarz była spuchnięta od płaczu.
 Oczy zaszyły mu łzami.
 Po policzkach spływały mu ciepłe łzy.
 Wybuchłam płaczem.
 Płacz na nic się zdaje.
 Niech sobie płacze.
 Michael powstrzymywał łzy.
 Otarła łzy.
 (Ona) Płacze o byle co.
 Wróciła płacząc cicho, w milczeniu.
 Płakała przez pół nocy.
 Płakała przez pół nocy.
 Ukrywała przed wszystkimi swoje łzy i cierpienia.
 Nie uroniła ani jednej łzy.
 Zaczęła płakać.
 Łzy napłynęły mi do oczu.
 Dławiły go łzy.
 Łzy płynęły strumieniami po jej twarzy.
 Nie potrafili powstrzymać łez.
 Kobiety krzyczały i płakały.

WZAJEMNE STOSUNKI:

- ablaze with hate** - zionący nienawiścią
aloof - powściągliwy; z dystansem
to antagonize - zrażać do siebie
aversion - niechęć; awersja
to begrudge - zazdrościć; pozazdrościć
begrudged - zazdrosny
begrudgingly - z niechęcią
blandly - beznamiętnie; bez emocji
to can't abide somebody - nie móc kogoś ścierpieć
contempt - pogarda
contemptuous - pogardliwy; wzgardliwy
dear to sb's heart - drogi czyjemuś sercu
deference - szacunek; poważanie
degrade - poniżać; upadlać
degrading treatment - poniżające traktowanie
dehumanisation - odczłowieczenie
to demean - poniżać
demeaning - poniżanie
despise - gardzić; pogardzać; wzgardzić
to detest - nienawidzić
disdain - pogarda; lekceważenie
disfavour (US) - nieprzychylność
to dislike - nie lubić
dislike - niechęć; antypatia
disrespect - brak szacunku
disrespectfully - bez szacunku; lekceważąco
distrust - nieufność; brak zaufania
drily - sucho; oschle
due deference - należny szacunek
enemy - wróg
enmity - wrogość
esteem - szacunek; poważanie; estyma
esteemed - szanowany; poważany
to fall in disfavour - popaść w niełaskę
foe - nieprzyjaciel; wróg
friendly attitude - przyjazne nastawienie
gesture of goodwill - gest dobrej woli
give sb a wide berth - trzymać się od kogoś z daleka
grateful - wdzięczny
gratefulness - wdzięczność
gratefully - z wdzięcznością
to hate - nienawidzić
hate - nienawiść
hatred - nienawiść
to hold oneself aloof - trzymać się na uboczu
to hold sb in high esteem - darzyć kogoś wielkim szacunkiem
to hold sb in high regard - mieć dla kogoś wiele szacunku
hostility - wrogość
to humiliate - upokorzyć; poniżyć; skompromitować
humiliated - upokorzony; poniżony; skompromitowany
ill-disposed - nieprzychylnie nastawiony
impartiality - obiektywność; bezstronność
inhuman treatment - nieludzkie traktowanie
insult - zniewaga; obelga
insult - znieważać
irreverence - brak należytego szacunku
irreverent - niemający szacunku
to like - lubić
to look daggers at sb - sztyletować kogoś wzrokiem
to love - kochać
lukewarm - obojętny; oziębły
lukewarmly - obojętnie; oziębło
malevolence - wrogość
malevolent - niechętny; nieżyczliwy; wrogi
malevolently - złowrogo
malice - złośliwość
mutual trust - obustronne zaufanie
niggleof jealousy - ukłucie zazdrości
to pique - obrazić się
pique - uraza; obraza
piqued - obrażony; urażony
to pour scorn on sb - odnieść się z pogardą do kogoś
rancour - uraza; nienawiść
regard - szacunek; poważanie
reluctance - niechęć
reluctant - niechętny
repugnance - odraza; wstręt; niechęć
to resent sb for doing sth - mieć komuś za złe, że coś zrobił
respect - szacunek
to respect - szanować
respectability - poważanie; szacunek
scorn - pogarda; lekceważenie
scornful - pogardliwy; lekceważący
sheer malice - czysta złośliwość
spitefully - złośliwie
spitefulness - złośliwość
stolid - obojętny; powściągliwy; beznamiętny
stolidly - obojętnie; beznamiętnie
to detest - nienawidzić; nie cierpieć
to make an enemy of sb - robić sobie z kogoś wroga
to underestimate - nie docenić kogoś
unfazed - niewzruszony
unruffled - niewzruszony
vein of malice - nutka złośliwości
warily - ostrożnie; z rezerwą
well-disposed - przychylnie nastawiony

WZAJEMNE STOSUNKI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

And that's why my brother hates me.
 Azazello stirred and answered respectfully.
 He could be trusted implicitly.
 He got ugly looks from the men.
 He is disgusting but I do not hate him.
 He looked up at her with infinite hatred.
 He spat in disdain.
 I cannot bear my hatred now.
 I don't know anyone who didn't like her.
 I don't trust anybody.
 If you don't hate the enemy, you are the enemy.
 It was a matter of trust.
 Karlson gave him a disapproving look.
 No one can be trusted.
 She felt an implacable hatred.
 She had not meant to seem disrespectful.
 She laughed with thrilling scorn.
 She made me coffee with a display of reluctance.
 The class looking at Professor with increased respect.
 The memory of Father began to deliver her from the hatred.
 The most insidious of enemies.
 There are powerful arguments on both sides.
 They don't trust us.
 They had the same enemy.
 They very well respected within the wizarding community.
 Trust had not gotten him very far.
 Trust me or not.
 We all hated her father.
 We don't like the English.
 We hate hate itself.
 We liked her well.
 We trusted her almost as family.
 You are destroying the trust he has for me.
 You can't trust anybody.
 You could not trust anyone.
 You hate him with a terrible hatred.
 You will treat him with respect?

I to dlatego mój brat mnie nienawidzi.
 Azazello poruszył się i odparł z szacunkiem.
 Zasługiwał na pełne zaufanie.
 Mężczyźni rzucali za nim nienawistne spojrzenia.
 Jest wstrętny, ale nie czuję do niego nienawiści.
 Patrzył na nią z potworną nienawiścią.
 Splunął z pogardą.
 Rozsadza mnie nienawiść.
 Nie znam nikogo, kto by jej nie lubił.
 Nie ufam nikomu.
 Jeśli nie nienawidzisz wroga, sam jesteś wrogiem.
 Chodziło o zaufanie.
 Karlson spojrział na niego z niechęcią.
 Nikomu nie można ufać.
 Poczula przytychł nieprzejednanej nienawiści.
 Nie zamierzała okazać braku szacunku.
 Zaśmiała się z budzącą dreszcz pogardą.
 Zrobiła mi kawę z ostentacyjną niechęcią.
 Klasa spoglądała na profesora z rosnącym szacunkiem.
 Wspomnienie o ojcu zaczęło ją uwalniać od nienawiści.
 Najbardziej podstępny z wrogów.
 Obie strony mają mocne argumenty.
 Nie mają do nas zaufania.
 Mieli tego samego wroga.
 Cieszyli się dużym szacunkiem w świecie czarodziejów.
 Zaufanie nie zaprowadziło go zbyt daleko.
 Ufaj mi albo nie.
 Wszyscy nienawidziliśmy jej ojca.
 Nie lubimy Anglików.
 My nienawidzimy nienawiści.
 Bardzo ją lubiliśmy.
 Ufaliśmy jej prawie jak rodzinie.
 Podważasz zaufanie, które on we mnie pokłada.
 Nie możesz ufać nikomu.
 Nie możesz ufać nikomu.
 Nienawidzisz go okrutną nienawiścią.
 Będziesz traktował go z szacunkiem?

KONFLIKT:

a volley of insults - stek obelg
ace in the hole - as w rękawie
to add insult to injury - dolewać oliwy do ognia
altercation - sprzeczka; zwada
be at loggerheads - drzeć koty (z kimś)
to bicker - sprzeczać się
bone of contention - kość niezgody
cabal - intryga
conciliatory - pojednawczy
defuse a situation - rozładować sytuację
dissension - tarcia; spory (*konflikt*)
to drive a wedge between sb - wbijać klin pomiędzy kogoś
feud - waśń; spór
feuding - zwaśniony

foe - nieprzyjaciel; wróg; przeciwnik
intrigue - intryga
intriguer - intrygant
to quarrel - kłócić się
quarrel - kłótnia
mutual consent - wzajemna zgoda
reconciliation - pojednanie się; zgoda
recrimination - wzajemne oskarżanie się
settle a conflict - rozstrzygnąć konflikt
settle old scores - wyrównać stare rachunki
squabble - sprzeczka; kłótnia; utarczka
squabbler - uczestnik kłótni
stream of abuse - stek wyzwisk
tiff - kłótnia; sprzeczka; spór; zwada

KONFLIKT - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A fierce argument was going on.
 Argument started again.
 Arthur awoke to the sound of argument.
 He felt shaken by the argument with Seamus.
 His trickery was exposed quite by chance.
 I have never played political games.
 No quarrels or differences of opinion.
 The argument became a fight.
 The words which had provoked our quarrel.
 They are not arguing anymore?
 We two were talking while the others argued.
 What are they arguing about?

Toczono jakąś zażartą kłótnię.
 Kłótnia rozpoczęła się na nowo.
 Artura obudziły odgłosy kłótni.
 Cały był roztrzęsiony po kłótni z Seamusem.
 Jego intrygi wyszły na jaw przypadkowo.
 Nigdy nie zajmowały mnie polityczne intrygi.
 Żadnych kłótni i różnic zdań.
 Kłótnia przerodziła się w walkę.
 Słowa, które stały się przyczyną naszej kłótni.
 Już się nie kłócą?
 My dwaj rozmawialiśmy, tymczasem reszta się kłóciła.
 O co się tak kłóca?

HUMOR:

amuse - śmieszyć; rozśmieszyć
anecdote - anekdota
be convulsed with laughter - pokładać się ze śmiechu
be in stitches - zrywać boki ze śmiechu
black humour - czarny humor
bundle of fun - wesołość
to burst out laughing - wybuchnąć śmiechem
cabaret - kabaret
cartoonist - karykaturzysta
chuckle - chichot; stłumiony śmiech
to chuckle - chichotać
clown - klaun
to clown about - błaznować
comic - 1. komik 2. komiczny
comical - komiczny
to deride - wyśmiewać; szydzić
derision - szyderstwo
derisive - szyderczy; drwiący
derisory - drwiący; szyderczy
despondent - przybity; przygnębiony
fit of the giggles - atak chichotu
flee - szyderczy uśmiech
fun - zabawa
funny - zabawny
gallows humour - wisielczy humor
to get the giggles - zacząć chichotać
gibe (AmE) - docinek; kpina
giber (AmE) - kpiarz
giggle - chichot
to giggle - chichotać
giggly - wesoły; śmiejący się; rozbawiony
to give sb the giggles - rośmieszyć kogoś; rozbawić kogoś
guffaw - głośny śmiech
hoary old joke - dowcip z brodą
hoaxer - kawalarz
humor / humour - humor
humorist - humorysta; komik
humorless - pozbawiony poczucia humoru
in fun - w żartach
jeerer - szyderca
jibe - kpina; drwina
joke - dowcip; kawał

to joke - żartować
joking apart - żarty na bok
jokingly - żartem; w żartach; na żarty
to laugh - śmiać się
laugh - śmiech
to laugh uproariously - śmiać się na cały głos
laughable - śmieszny
laughing gas - gaz rozweselający
laughter - śmiech
mirthless smile - wymuszony uśmiech
mischievous - psotny; figlarny
mischievously - psotnie; figlarnie; złośliwie
to mock - drwić; kpić; przedrzeźniać
mockery - kpina
mocking - kpiący
mordant wit - cięty żart
to muck about - wygłupiać się
peal of laughter - salwy śmiechu
to play a hoax on someone - zrobić komuś kawał
to play a joke on sb - zrobić komuś kawał
to play a trick on sb - robić komuś kawał
to poke fun at... - stroić sobie żarty z...
practical joke - psikus; figiel
quip - dowcip; żart
to raise a smile - wykrzesać z siebie uśmiech
to satirize - ośmieszać
satirist - satyryk
scathingly witty - zjadliwie dowcipny
self-mockery - autoironia
sense of humor - poczucie humoru
sketch - skecz
smirk - złośliwy uśmieszek
standing joke - pośmiewisko
taunt - drwina; kpina
to titter - podśmiewać się
to crack jokes - opowiadać kawały
to laugh off - obracać w żart
tomfoolery - wygłupy; błazenada; pajacowanie
wisecrack - dowcip; żart
to wisecrack - sypać dowcipami (*jak z rękawa*)
wit - 1. żart 2. dowcipniś; kpiarz
wittily - dowcipnie
witty - dowcipny
wry - lekko drwiący

HUMOR - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Alice could not help laughing at this.
 All joking aside.
 At least Bagman's got a sense of humor.
 Billy wondered what the joke was.
 Dudley gave a harsh bark of laughter.
 Everyone laughed.
 Filch's jowls wobbled with silent laughter.
 He made us laugh.
 He rocked with laughter.
 How can you laugh at it?
 I could not help laughing.
 In the joking commences a rottenness.
 Is this some ugly joke?
 Rémy chuckled, shaking off the rain.
 The boys cried with laughter.
 The joke was in very bad taste.
 The others laughed loudly too.
 There is nothing to laugh at.
 They forced themselves to laugh.
 They peppered him with stale jokes.
 They started to laugh.
 We are not laughing at you.
 Yaxley laughed jeeringly.
 You find some odd senses of humor.

Na to Alicja nie mogła powstrzymać się od śmiechu.
 Żarty na bok.
 Bagman ma przynajmniej poczucie humoru.
 Billy zastanowił się, na czym polega dowcip.
 Dudley ryknął ochryplym śmiechem.
 Wszyscy się roześmiali.
 Szczęki Filcha zadrżały w cichym śmiechu.
 Rozśmieszał nas.
 Tarzał się ze śmiechu.
 Jak możesz się z tego śmiać?
 Nie potrafiłem powstrzymać się od śmiechu.
 Od żartów rozpoczyna się zgnilizna.
 Czy to jakiś głupi żart?
 Rémy zachichotał, strząsając z siebie krople deszczu.
 Chłopcy płakali ze śmiechu.
 Żart był niesmaczny.
 Inni również głośno się śmiali.
 Nie ma się z czego śmiać.
 Zmusili się do śmiechu.
 Obrzucali go różnymi dowcipami z brodą.
 Zaczęli się śmiać.
 Nie śmiejemy się z ciebie.
 Yaxley parsknął szyderczym śmiechem.
 Czasami przejawiasz osobliwe poczucie humoru.

MIŁOŚĆ:

amorous - 1. miłosny 2. uwodzicielski 3. kochliwy
amorous adventures - przygody miłosne
amorously - miłośniczo; z uczuciem
be madly in love with sb - być w kimś szaleńczo zakochanym
be passionately fond of sb - ubóstwiać kogoś
besotted - zadurzony (w kimś)
blind date - randka w ciemno
brief liaison - przelotny romans
broken heart - złamane serce
calf love - cieleńca miłość
circle of admirers - grono adoratorów
to confess one's love to sb - wyznać komuś miłość
coquetry (lit.) - kokieteria; zalotność
coquettish - kokieteryjnie; zalotnie
coquettishness - kokieteryjność; zalotność
courtship - zaloty; umizgi
covetous - pożądliwy
covetously - pożądliwie
covetousness - pożądliwość
dally - flirtować; kokietować
doting - zaślepiony miłością; ślepo zakochany
elopement - ucieczka kochanków
enamoured - rozkochany; zamilowany
endearment - czułe słówka
to fall in love - zakochać się
fling - przelotny romans
flirtatious - kokieteryjny
heartbroken - 1. załamany 2. ze złamanym sercem
to hug - przytulać; obejmować
illicit love affair - potajemny romans
infatuation - zauroczenie; zadurzenie

to love - kochać
love - miłość
love at first sight - miłość od pierwszego wejrzenia
love bite - malinka (śląd po pocałunku)
love letter - list miłosny
love song - piosenka miłosna
love story - historia miłosna
love-stricken - zakochany
minx (arch.) - kokietka
mutual feelings - wzajemne uczucia
out of love - z miłości
passionate kiss - namiętny pocałunek
philanderer (arch.) - kobieciarz; babiarz
philandering (noun)(arch.) - podboje miłosne
platonic love - miłość platoniczna
puppy love - szczenięca miłość
school sweetheart - szkolna miłość
secret admirer - skryty wielbiciel
to seduce - uwieść
seducer - uwodziciel
seductress - uwodzicielka
snuggle - przytulić się (do kogoś)
steamy kiss - namiętny pocałunek
swain (arch.) - zakochany młodzieniec
tease - kokietka; flirtciara (f.); flirtciarz (m.)
to tease - kokietować
unrequited love - nieodwzajemniona miłość
voluptuous - zmysłowy; ponętny
voluptuousness - zmysłowość; ponętność
to womanise - uganiać się za spódniczkami
womaniser - kobieciarz

MIŁOŚĆ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Couples hug and kiss on the streets.
 Even love can be made an instrument of murder.
 He felt an ineffable love for her.
 He felt himself unworthy of so great a love.
 He listened to his heart.
 He met the woman of his dreams.
 I broke up with my boyfriend.
 I had my arm on Lucie's shoulder.
 I never believed I could fall in love again.
 I should have loved him more.
 I still love him.
 I wanted to kiss her.
 I was already just as hopelessly in love with her.
 I would like to kiss you.
 In love, too, he simply let things happen to him.
 It was the one thing he loved.
 Love begins with a metaphor.
 Love is the highest virtue.
 Peter hung around with girls his own age.
 She dumped him via text message.
 She fell in love with a boy of her age.
 She has decided to give him a second chance.
 She kissed him passionately.
 She kissed his forehead.
 Then too you are in love.
 They became lovers.
 We bred up a boy-and-girl affection.
 We kissed and she broke away suddenly.
 What always happens when a girl falls for some rotter.
 You did say you loved me, didn't you?
 You don't know what love is all about.
 You don't have to pretend you love me.

Pary przytulają się i całują na ulicach.
 Nawet z miłości można zrobić narzędzie zbrodni.
 Czuję do niej niewypowiedzianą miłość.
 Czuł, że nie jest godny tak wielkiej miłości.
 Słuchał swojego serca.
 Spotkał kobietę swoich marzeń.
 Zerwałam z (moim) chłopakiem.
 Obejmowałem ramiona Łucji.
 Nigdy nie wierzyłam, że mogłabym się znów zakochać.
 Powinno być bardziej go kochać.
 Wciąż go kocham.
 Chciałem ją pocałować.
 Wtedy byłem już zakochany w niej po uszy.
 Chciałbym cię pocałować.
 W miłości również zdawał się na los.
 Był to jedyny przedmiot jego miłości.
 Miłość zaczyna się od metafory.
 Miłość jest najwyższą cnotą.
 Peter zadawał się z dziewczętami w swoim wieku.
 Zerwała z nim wysyłając mu wiadomość tekstową.
 Zakochała się w chłopcu w tym samym wieku.
 Zdecydowała się dać mu drugą szansę.
 Pocałowała go namiętnie.
 Pocałowała go w czoło.
 Ale pan jest zakochany.
 Zostali kochankami.
 Zrodziło się między nami dziecinne uczucie.
 Pocałowaliśmy się, po czym nagle odsunęła się ode mnie.
 Jak zawsze, gdy dziewczyna zakocha się w jakimś draniu.
 Mówiłeś, że mnie kochasz, prawda?
 Ty nic nie wiesz o miłości.
 Nie musisz udawać, że mnie kochasz.

ZDZIWIENIE:

to astonish - zadziwiać; zdumiewać
astonishing - zdumiewający; zadziwiający;
 zaskakujący
astounded - zdumiony
astounding - zdumiewający; wprawiający w
 osłupienie
awe-stricken - oniemiały z wrażenia
baffled - zakłopotany; zdumiony
bafflement - zmieszanie; zdumienie
to bewilder - zdumieć; oszalać; oszołomić
bewildered - zdumiony; oszołomiony

bulging eyes - wybaluszone oczy
discomfiture - konsternacja; zmieszanie
to dumbfound - odbierać mowę; zdumiewać
dumbfounded - oniemiały; zaskoczony; zdumiony
flabbergasted - osłupiały; zdumiony
oddly - dziwnie
outlandish - dziwaczny
staggeringly - zdumiewająco
startling - zdumiewający
uncanny - zadziwiający
wonderment (*lit.*) - zdziwienie; zdumienie

ZDZIWIENIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A look of amazement came over the secretary's face.
 He cannot believe what he has just heard.
 He was overcome with astonishment.
 I was astounded by his marvelous improvisation.
 So you can imagine our surprise.
 The boy was surprised, and then irritated.
 The cardinals all exchanged startled looks.
 The circle of people gasped in amazement.
 Then they shouted with surprise and delight.
 Tom's astonishment was boundless.

Zdziwienie odmalowało się na twarzy sekretarza.
 Nie może uwierzyć w to, co właśnie usłyszał.
 Ogarnęło go zdziwienie.
 Byłem zdumiony błyskotliwością improwizacji.
 Proszę więc wyobrazić sobie nasze zdziwienie.
 Młody człowiek poczuł najpierw zdziwienie, a potem złość.
 Kardynałowie zaczęli wymieniać zdumione spojrzenia.
 Gapie westchnęli zdumieni.
 Krzyk się podniósł radosny i zdumiony.
 Zdziwienie Tomka było bez granic.

ZMĘCZENIE I ZNUŻENIE:

to be dying of boredom - umierać z nudów
bone tired - wykończony
to bore - nudzić
bore - nudziarz
bored - znudzony
boredom - nuda
chronic fatigue syndrome - zespół przewlekłego zmęczenia
deadly dull - śmiertelnie nudny
dog-tired - wykończony; skonany

fatigue - zmęczenie
to get tired - zmęczyć się
monotonous - monotony
tired - zmęczony
tiredness - zmęczenie; znużenie
wave of tiredness - fala zmęczenia
weakness - słabość
wearily - ze znużeniem; ociężale
weariness - zmęczenie
world-weary - zmęczenie życiem

ZMĘCZENIE I ZNUŻENIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A giddy wave of exhaustion.
 At once, she forgot her exhaustion.
 Fatigue since early morning.
 He felt totally depleted.
 His mind was sluggish from exhaustion.
 I took deep breaths to overcome the fatigue.
 It is very tedious work.
 It was an extremely dull book.
 It was tiresome, and boring to boot.
 Its monotony bred happiness, not boredom.
 Life inevitably became rather dull and niggly.
 Olivetti could not have looked less interested.
 She complains of being tired all the time.
 Some people think science is boring.
 Suddenly he was very weary.
 The fatigue in his body went to the core.
 The fatigue was really hitting him hard.
 The girl often sighed and complained of being so tired.
 They were sweaty, dusty and tired.

Mdląca fala wyczerpania.
 W jednej chwili zapomniała o zmęczeniu.
 Od samego rana zmęczenie.
 Czuł się zupełnie wyczerpany.
 Zmęczenie go otępiło.
 Oddychałem głęboko, aby przemoć zmęczenie.
 To bardzo nudna praca.
 Była to wyjątkowo nudna książka.
 Było to męczące i w dodatku nudne.
 Jego monotonia nie była nudą, ale szczęściem.
 Życie stało się nudne i nużące.
 Olivetti nie przejawiał nawet cienia zainteresowania.
 Skarżyła się, że przez cały czas jest zmęczona.
 Niektórzy uważają, że nauka jest nudna.
 Nagle ogarnęło go zmęczenie.
 Zmęczenie przenikało go do kości.
 Zmęczenie naprawdę zbijało go z nóg.
 Dziewczynka często jęczała i narzekała na zmęczenie.
 Byli spoceni, zakurzeni i wyczerpani.

WSTYD:

ashamed - zawstydzony
ashamedly - wstydliwie; ze wstydem
be ashamed of yourself - wstydzić się za siebie
to blush with a shame - zaczerwienić się ze wstydu
to burn with shame - spalić się ze wstydu
confusion - zmieszanie; zakłopotanie
cringeworthy - zawstydzający
to die of shame - spalić się ze wstydu
to discomfit - zawstydzić; zmieszać
discomfited - zawstydzony; zmieszany
disgrace - hańba
to disgrace - hańbić
to dishonor (AmE)/dishonour (BrE) - zhańbić
ignominious - upokarzający; haniebny

ignominious defeat - sromotna porażka
ignominiously - haniebnie; sromotnie; upokarzająco
incominy - hańba; dyshonor
infamous - haniebny
infamy - zła sława; hańba
to name and shame - publicznie zawstydzić
sense of shame - poczucie wstydu
shame - wstyd
shamefaced - zawstydzony
shaming - haniebny
sheepish - zawstydzony; zakłopotany; zmieszany
sheepishly - z zakłopotaniem
sheepishness - zakłopotanie; zmieszanie
unshamed - bezwstydnny

WSTYD - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

He added with a shamefaced laugh.
 He was embarrassed, and angry, too.
 His motion was burdened with shame.
 I am ashamed of you.
 I was full of shame.
 Marko's shame was not total.
 My anger turned to shame.
 Oh the shame, the shame!
 Responsibility has nothing to do with shame.

Dodał, śmiejąc się z zawstyżeniem.
 Był zły i zawstydzony zarazem.
 Poruszał się ociężale, jakby przytłaczał go wstyd.
 Wstyd mi za ciebie.
 Przepelniał mnie wstyd.
 Poczucie wstydu nie zawładnęło Markiem całkowicie.
 Mój gniew zamienił się we wstyd.
 Och, co za wstyd, co za wstyd!
 Odpowiedzialność nie ma nic wspólnego ze wstydem.

RÓŻNE EMOCJE I UCZUCIA:

to accept an apology - przyjąć przeprosiny
adoring - pełen uwielbienia
afterthought - refleksja
agog - przejęty
anguish - udręka; cierpienie
apology - przeprosiny
to be at the end of one's tether - być u granic wytrzymałości
to bemuse - speszyć; zdeprymować
bereft of hope - pozbawiony nadziei
bloated with pride - rozsadzany dumą
compassion - współczucie; litość
compunction - wyrzuty sumienia
to conceive - wyobrażać sobie
consolation - pociecha; pocieszenie
to console - pocieszać
consoler - pocieszyciel
crumb of hope - iskierka nadziei
deadpan - śmiertelna powaga; kamienna twarz
to demand an apology - domagać się przeprosin; żądać przeprosin
devilish plan - szatański plan
discontent - niezadowolenie
discontented with sth - niezadowolony z czegoś
discontentedness - niezadowolenie
discouragement - zniechęcenie; niechęć
evocative - działający na wyobraźnię; sugestywny
false hope - złudna nadzieja
to fantasise - marzyć; fantazjować
to feel bereft - czuć się osamotnionym
reprovingly - z dezaprobatą
fond hope - próżna nadzieja
foreboding - złe przeczucie
forlorn hope - płonna nadzieja
to have a premonition of sth - przeczuwać coś
to hearten - podnieść na duchu
heartening - pokrzepiający; podnoszący na duchu
to huff - obrażać się
humdrum - 1. (noun) monotonia nuda 2. (adj.) monotony; nudny
imaginable - wyobrażalny; dający się wyobrazić
to impress - zrobić wrażenie (na kimś)
in a huff - naburmuszony
inexcusable - niewybaczalny
ingrate - niewdzięcznik

inwardly - wewnątrz; w duchu
jaded - znudzony; znużony
to keep one's countenance - zachować powagę
to lull into a false sense of security - uśpić czyjąś czujność
maudlin - sentymentalny
moodiness - huśtawka nastrojów; zmienność nastrojów
to muse - dumać
musings - zaduma
pang of guilt - wyrzuty sumienia
pensive - zadumany; zamyślony
pensively - w zadumie
pent-up - tłumiony; skrywany
pip - zły humor
premonition - przeczucie
pride - duma
ray of hope - promyk nadziei
to receive an apology - doczekać się przeprosin
relieved - odczuwający ulgę
remorse - skrucha
to repent - żałować; odczuwać żal
to reproach oneself - robić sobie wyrzuty
reproving - pełen dezaprobaty
resentment - uraza; rozżalenie
restive - niecierpliwy; niespokojny
restiveness - zniecierpliwienie
rumblings of discontent - pomruki niezadowolenia
self-contempt - pogarda dla samego siebie
sneering - szyderstwa; kpiny; szyderczy
to solace - pocieszać (kogoś)
solace - pocieszenie; pociecha
to supplicate (lit.) - błagać
under the watchful eye - pod bacznym okiem
unimaginable - niewyobrażalny
vibrancy - żywiołowość; energia
warily - ostrożnie
watchful - czujny; uważny
watchfulness - czujność
willingness - chęć; ochota
wound up - podekscytowany
wounded pride - zraniona duma
wrought-up - podekscytowany
zest - zapał; entuzjazm; werwa

RÓŻNE UCZUCIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Everybody is proud of you.
 He felt a wave of relief to see her.
 He had mixed feelings about it.
 He had never asked for mercy in his life.
 He looked at me uneasily as I came back.
 He sensed a tiny ray of hope.
 He sighed inwardly.
 He skulked out like a banished dog.
 He worries about the future.
 Her expression was neutral.
 Here was an end to great hopes.
 His face darkened when he saw me.
 Hope dies last.
 I am hopeful for the future.
 I feel some guilt.
 I hurt her feelings.
 I immediately regretted having said it.
 I myself felt as badly as he did.
 I really sympathise with these people.
 I started losing hope.
 I will never understand why they did this to me.
 I've known a lot of sorrow.
 I'm dreadfully sorry.
 I'm so sorry.
 It was a wonderful feeling.
 Mists of tenderness enfolded mountains of longing.
 My mom and my dad were proud of me.
 My thoughts are with you every moment.
 No words can possibly describe how we feel.
 Not all locals share his enthusiasm.
 Now they try to forget it.
 One thing worries me.
 People had forgotten.
 She attempted to forget about it.
 She said in a cold and measured voice.
 Stepa gave a gentle sigh.
 The hope for a miracle.
 The memories came flooding back.
 There is still hope.
 These reflections gave me more courage.
 They feel betrayed.
 They told me don't worry about everything.
 They took everything from him, his dreams, his hope.
 They will laugh in your face.
 Thoughts whirled from the sky on me like snow.
 We are feeling very sorry for them.
 We don't have to worry.
 We understood each other very well.
 We were so happy.

Wszyscy są z ciebie dumni.
 Na jej widok zalała go fala ulgi.
 Miał co do tego mieszane uczucia.
 Nikogo w życiu nie prosił o zmiłowanie.
 Kiedy wróciłem, spojrzał na mnie z niepokojem.
 Dostrzegł nikły promień nadziei.
 Westchnął w duchu.
 Wyszedł pokornie, jak pies z podwiniętym ogonem.
 (On) Martwi się o przyszłość.
 Miała neutralny wyraz twarzy.
 Oto kres moich wielkich nadziei.
 Na mój widok spochmurniał.
 Nadzieja umiera ostatnia.
 Z nadzieją patrzę w przyszłość.
 Czuję się trochę winny.
 Zraniłem jej uczucia.
 Natychmiast pożałowałem swoich słów.
 Mnie samemu było równie przykro jak jemu.
 Naprawdę współczuję tym ludziom.
 Zacząłem tracić nadzieję.
 Nigdy nie zrozumiem, dlaczego mi to zrobili.
 Miałam dużo żmartwień.
 Strasznie mi przykro.
 Tak mi przykro./Bardzo mi przykro.
 To było wspaniałe uczucie.
 Spowite mgłą tkliwości stały góry tęsknoty.
 Moja mama i mój tata byli ze mnie dumni.
 Przez cały czas myślami jestem z tobą.
 Żadne słowa nie mogą opisać tego, co czujemy.
 Nie wszyscy miejscowi podzielają jego entuzjazm.
 Teraz próbują o tym zapomnieć.
 Martwi mnie jedna rzecz.
 Ludzie zapomnieli.
 Próbowwała o tym zapomnieć.
 Powiedziała równym, suchym głosem.
 Stiopa cicho westchnął.
 Nadzieja na cud.
 Wspomnienia wróciły do niej jak fala.
 Jeszcze jest nadzieja.
 Rozważania te pokrzepiły mnie na duchu.
 Czują się zdradzeni.
 Powiedzieli mi, że bym o nic się nie martwił.
 Zabrali mu wszystko, jego marzenia i jego nadzieję.
 Będą śmiali ci się w twarz.
 Myśli sypały się na mnie z nieba jak śnieg.
 Bardzo im współczujemy.
 Nie musimy się martwić.
 Rozumieliśmy się doskonale.
 Byliśmy tacy szczęśliwi.

9.8 ZMYŚLY

WZROK:

beady look - przenikliwe spojrzenie
to behold (*lit.*) - ujrzeć
blind in one eye - niewidomy na jedno oko
to distinguish - odróżniać; rozróżniać
eagle-eyed - o sokolim wzroku
eye-catching - przyciągający wzrok
eyesight - wzrok
failing eyesight - pogarszający się wzrok
field of vision - pole widzenia
furtive glance - ukradkowe spojrzenie
to gawp (*pot.*) - gapić się
to gaze - wpatrywać się
gimlet eyes - świdrujący wzrok
to glance - spojrzeć; rzucić okiem
glance - zerknięcie; spojrzenie; rzut okiem
good eyesight - dobry wzrok
hallucination - halucynacja
to have double vision - widzieć podwójnie
in sight - w zasięgu wzroku
leer - patrzeć z ukosa
to leer at sb - łypać na kogoś okiem
to look around - rozglądać się
to meet sb's gaze - spojrzeć komuś prosto w oczy

to notice - zauważyć
observant - spostrzegawczy
to observe - obserwować
observer - obserwator
optical illusion - iluzja optyczna
out of sight - poza zasięgiem wzroku
to overlook - przeoczyć
partially sighted - niedowidzący
perceive - postrzegać
poor eyesight - słaby wzrok
to see - widzieć; zobaczyć
sharp-eyed - bystrooki
short-sighted - krótkowzroczny
short-sightedness - krótkowzroczność
sideways glance - spojrzenie z ukosa
to stare - wpatrywać się; gapić się
view - widok
viewable - widoczny
visibility - widoczność; widzialność
vision - 1. zdolność widzenia 2. widzenie
visually impaired - niedowidzący
to watch - patrzeć; oglądać; przyglądać się
with the naked eye - gołym okiem

WZROK - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A blind man sees nothing.
 At first he saw nothing.
 At midday the illusions merged into the sky.
 By-and-by a small boat came in sight.
 Everyone was looking at her.
 Ford stared at him blankly in the darkness.
 He could see ten times better than before.
 He only saw her lips move.
 He was blind, helpless, mindless.
 Her old eyes looked dimmer.
 His sight is keen.
 I can't see from one eye.
 I saw nothing.
 I shut my eyes.
 I've never seen anything like it.
 My brother saw dimly through the dust.
 She gave him a weary look.
 She was blinded in one eye.
 There was too much dust to see anything.
 We cannot see it.
 While I was looking at him he opened his eyes.

Ślepy niczego nie widzi.
 Początkowo niczego nie dostrzegł.
 W południe złudzenia wtapiały się w niebo.
 Nagle w polu widzenia zjawiła się niewielka łódka.
 Wszyscy na nią patrzyli.
 Ford spojrział na niego w ciemności tęnym wzrokiem.
 Widział o wiele lepiej niż przedtem.
 Dostrzegł tylko ruch jej warg.
 Czuł się ślepy, bezsilny i otępiały.
 Jej stare oczy zasnuły się mgłą.
 Ma bystry wzrok.
 Nie widzę na jedno oko.
 Nic nie zauważyłem.
 Zamknąłem oczy.
 Nigdy czegoś takiego nie widziałem.
 Poprzez tumany kurzu brat widział niewyraźnie.
 Spojrzała na niego zmęczonym wzrokiem.
 Była ślepa na jedno oko.
 Było za dużo kurzu, aby coś widzieć.
 Nie możemy tego zobaczyć.
 Kiedy na niego patrzyłem, otworzył oczy.

SŁUCH:**to be hard of hearing** - mieć słaby słuch**to cock one's ears** - nadstawiać uszu**deaf-aid** - aparat słuchowy**deaf-and-dumb** - głuchoniemy**deaf-mute** - głuchoniemy**deafness** - głuchota**to eavesdrop** - podsłuchiwać**to hear** - słyszeć**hearable** - słyszalny**hearing** - słuch**to hearken** (*arch.*) - słuchać**to listen** - słuchać**to mishear** - źle usłyszeć; przesłyszeć się**noise** - hałas**to overhear** - usłyszeć; przypadkiem podsłuchać**partially deaf** - niedosłyszący**perfect pitch** - znakomity słuch**to prick up one's ears** - nadstawiać uszu**profoundly deaf** - całkowicie głuchy**silence** - cisza**stone-deaf** - głuchy jak pień**to strain one's ears** - wyteńczyć słuch**within earshot** - w zasięgu słuchu**SŁUCH - PRZYKŁADOWE ZDANIA:**

Are you deaf?

Frodo could hear its stony voice.

He lay there a long minute listening.

He lost his hearing in his right ear.

He put his hands up to his ears.

Hermione looked around, listening closely.

His hearing was swifter than his mind.

I can see and hear, as was my wont.

I heard every word spoken.

I heard them going upstairs.

I must have misheard you.

I stuck my fingers in my ears.

I think there was one listening at the door.

Margarita's ears sang.

We stood there in the rain and listened to this.

You never know with a deaf man.

Głuchy jesteś?

Frodo słyszał jego kamienny głos.

Leżał jeszcze przez chwilę, uważnie nasłuchując.

Stracił słuch w prawym uchu.

Zatkał sobie uszy.

Hermiona rozejrzała się, wyteżając słuch.

Słuch miał szybszy od umysłu.

Wzrok i słuch mam bystry jak za młodu.

Słyszałem każde słowo.

Słyszałem, jak wchodzili na górę.

Musiałem się przesłyszeć.

Zatkałem uszy palcami.

Wydaje mi się, że ktoś podsłuchiwał za drzwiami.

Małgorzacie zadzwoniło w uszach.

Staliśmy na deszczu, przysłuchując się temu.

Z głuchym nigdy nie wiadomo.

ZAPACH:**aroma** - aromat**aromatic** - aromatyczny**to exude** - wydzielać (zapach)**fetid** - cuchnący**fragrance** - zapach**fragrance note** - nuta zapachowa**fragrance-free** - bezzapachowy**fragrant** - pachnący**fusty** - stęchły; zatęchły**malodorous** - cuchnący**mouldy** - stęchły**mustiness** - stęchlizna**odoriferous** - wonny**odour** (BrE) - woń; zapach**odour of sweaty feet** - zapach spoconych stóp**odourless** (BrE) - bezwonny**pungent smell** - gryzący zapach**putrid smell** - zapach zgnilizny**redolent** - aromatyczny; wonny**reek** - ostra woń**to reek** - śmierdzieć; wydzielać ostrą woń**richly scented** - mocno pachnący**scent** - zapach; woń**scented** - 1. pachnący 2. posiadający zmysł zapachu**smell** - 1. węch 2. zapach 3. smród**to smell** - pachnieć**smell of burning** - spaleniźna**smelly** - śmierdzący**stench** - smród**to stink** - śmierdzieć; cuchnąć**stink** - smród**stinky** - śmierdzący; cuchnący**tang of rotten eggs** - zapach zgniłych jajek

ZAPACH - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A an odour of rottenness filled the air.
 At least I don't stink.
 Gollum sniffed at the leaf and his face changed.
 He has never smelled a flower.
 I caught a whiff of alcohol.
 I smelled the hay.
 It was cool and did not smell like a hospital.
 My roses smelled wonderful.
 She smelled of sweat but also of something else.
 She sniffed him up and down like a dog.
 The air smelled lifeless.
 The air was thick with musty smells.
 The fresh scent of spring rose from the regenerated earth.
 The neighbors smelt a strange smell.
 The room smelled musty.
 The stable smelt dry and pleasant in the rain.
 The stench of dried urine under scorching sun.
 The wind was heavy with an odour of cold decay.
 Then the acrid tang of vinegar cut the air.
 There was a smell of onion coming from the restaurant.

Wszystko wokół cuchnęło rozkładem.
 Przynajmniej nie śmierdzę.
 Gollum powąchał liść i nagle zmienił się na twarzy.
 Nigdy nie wąchał kwiatów.
 Poczulem woń alkoholu.
 Czulem woń siana.
 Było tu chłodno i wcale nie pachniało szpitalem.
 Moje róże pachniały wspaniale.
 Pachniała potem, ale także czymś jeszcze.
 Obwąchała go jak pies.
 W powietrzu czuć było śmiercią.
 Powietrze było lepkie od zapleśniałych woni.
 Przaśna woń odradzającej się ziemi.
 Sąsiedzi poczuli dziwny zapach.
 W pokoju śmierdziało stęchlizną.
 Po deszczu pachniało w stajni sucho i przyjemnie.
 Smród moczu wysychającego w upalnym słońcu.
 Wiatr był przesycony zimnym smrodem zgnilizny.
 Po chwili w powietrzu rozszedł się kwaśny odór octu.
 Z restauracji dobiegał zapach cebuli.

DOTYK:

baking hot - bardzo gorący
coarse - szorstki; chropowaty
coarseness - szorstkość; chropowatość
cold to the touch - zimny w dotyku
to fondle - głaskać; pieścić
gentle touch - delikatny dotyk
to grope - macać; obmacywać
to grope around - szukać po omacku
to grope your way - iść po omacku
harshness - chropowatość; szorstkość
hot - gorący
porous - porowaty

porousness - porowatość
rugged - nierówny; chropowaty; wyboisty
ruggedly - nierówno; chropowato; wyboiście
ruggedness - nierówność; nierówności
smooth - gładki
surface - powierzchnia
to tickle - łaskotać
to touch - dotknąć
touch - dotyk
warm - ciepły
warmth - ciepło

DOTYK - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

He liked the feel of the silk against his skin.
 Her breasts felt perfect beneath her bra.
 Her touch was too pleasurable for me.
 She shrank from his touch.
 The icy metal gave her chills.
 The touch was frail but resolute.

Lubił dotyk jedwabiu.
 Piersi pod stanikiem były idealne w dotyku.
 Jej dotyk był zbyt przyjemny.
 Cofała się przed jego dotykiem.
 Od dotyku lodowatego metalu wstrząsnęły nią dreszcze.
 Dotyk był słaby, lecz zdecydowany.

SMAK:

acerbic - cierpki; kwaśny
aftertaste - posmak
bitter - gorzki
bland - mdły; nijaki (smak)
brackish - słonawy
cloying - mdły
delectable - wyśmienity (o jedzeniu)
flavour - smak
insipid - mdły; bez smaku
pungency - ostry smak
salt - sól
salted - solony
salty - słony

savour - smak; posmak
to savour - smakować; delektować się
savoury - słony
sweet and sour - słodko-kwaśny
to sweeten - słodzić; osładzać
sweetened - słodzony
syropy - słodki i gęsty
tart - cierpki
taste - smak
tasteless - bez smaku
treacly - przesłodzony
yummy - pychota, pycha; smakowitość

10. ZDROWIE

10.1 ZDROWIE - POJĘCIA OGÓLNE

active - aktywny
active lifestyle - aktywny styl życia
activity - aktywność
aerobics - aerobik
bad health - słabe zdrowie
to be in good shape - być w dobrej formie
blood type - grupa krwi
energy - energia
frequent hand washing - częste mycie rąk
gym - siłownia
harmful - szkodliwy
harmful cholesterol - zły cholesterol
harmless - nieszkodliwy
health - zdrowie
health insurance - ubezpieczenie zdrowotne
health promotion - promocja zdrowia
health resort - uzdrowisko
health-oriented - prozdrowotny
healthy - zdrowy
healthy lifestyle - zdrowy styl życia
hygienic - higieniczny
hypochondriac - hipochondryk
immune - odporny
immune deficiency - obniżona odporność
immune system - układ odpornościowy
immunity - odporność
longevity - długowieczność
medical care - opieka medyczna
meditation - medytacja
minerals - minerały

morning exercises - poranna gimnastyka
nutrition - odżywianie
personal hygiene - higiena osobista
physical activity - aktywność fizyczna
picture of health - okaz zdrowia
positive thinking - pozytywne myślenie
to practise a sport - uprawiać sport
to prevent - zapobiegać
prevention - profilaktyka
prone to infection - podatny na infekcje
reduce risk - zmniejszyć ryzyko
regular exercise - regularnie ćwiczyć
relaxation - relaks
risk - ryzyko
sedentary lifestyle - siedzący tryb życia
sensitivity to infection - podatność na infekcje
sleep - sen
to sleep - spać
stress - stres
unhealthy - niezdrowy
vaccination - szczepienie
vaccine - szczepionka
vitamins - witaminy
walk - spacer
to walk - spacerować
wellbeing - dobre samopoczucie
work out - trenować
workout - trening
years of neglect - lata zaniedbań

ZDROWIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Amanda's health continued to deteriorate.
 He had never been a healthy girl.
 He was released because of his poor health.
 How is your health?
 In the interest of your health.
 Many people fear a visit to the dentist.
 My health was a little disordered.
 People with weakened immune system.
 Prevention is better than cure.
 The health care system.
 They decided not to vaccinate any of their children.
 They have no health insurance.
 They should go to the doctor for medical examinations.
 Today she feels fine.
 You should think of your health.

Stan zdrowia Amandy nadal się pogarszał.
 Nigdy nie cieszyła się dobrym zdrowiem.
 Został zwolniony ze względu na zły stan zdrowia.
 Jak tam z twoim zdrowiem?
 Dla dobra waszego zdrowia.
 Wielu ludzi boi się wizyty u dentysty.
 Moje zdrowie było trochę nadwerżone.
 Ludzie z osłabionym układem odpornościowym.
 Lepiej zapobiegać niż leczyć
 System opieki zdrowotnej.
 Zdecydowali, że nie będą szczepić swoich dzieci.
 Nie mają ubezpieczenia zdrowotnego.
 Powinni chodzić do lekarza na badania.
 Obecnie czuje się świetnie.
 Powinieneś zadbać o swoje zdrowie.

10.2 CHOROBY I URAZY

CHOROBA - POJĘCIA OGÓLNE

ailment - dolegliwość	incurable disease - nieuleczalna choroba
antibodies - przeciwciała	to infect - zainfekować
antigen - antygen	infection - infekcja
autoimmune disease - choroba autoimmunologiczna	infectious - zakaźny; zaraźliwy
autoimmune disorder - choroba autoimmunologiczna	inflammation - zapalenie; stan zapalny
to battle the disease - walczyć z chorobą	inherited disorder - choroba dziedziczna
carrier - nosiciel	malingerer - symulant
case history - historia choroby	medical records - dokumentacja medyczna
contagious - zakaźny; zaraźliwy	mystery disease - tajemnicza choroba
debilitated by disease - wyniszczony chorobą	poor prognosis - złe rokowania
debilitating disease - wyniszczająca choroba	prognosis - rokowanie
to deteriorate - pogarszać się (<i>o stanie zdrowia</i>)	to prognostice - rokować
to develop - rozwijać się (<i>o chorobie</i>)	rare disease - rzadka choroba
disease process - proces chorobowy	relapse - nawrót choroby
disorder - zaburzenie; schorzenie	risk factor - czynnik ryzyka
to fall ill - zachorować	sick - chory
to get sick - zachorować	sickly - chorowity
hereditary - dziedziczny	sickness - choroba
ill - chory	streptococcal - paciorkowcowy
illness - choroba	ultraviolet radiation - promieniowanie ultrafioletowe
immune system - układ odpornościowy	virus - wirus
	zoonotic disease - choroba odzwierzęca

CHOROBA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A disorder of the digestive tract with no known cause.
 A serious and debilitating disease.
 Coronaviruses cause respiratory infection.
 Disease enables us to appreciate health.
 He lost his battle with the disease.
 He went to a doctor on the third day.
 Her condition continued to worsen.
 Her condition was constantly worsening.
 Her heart stopped beating.
 His body cannot fight the disease.
 His condition is serious but stable.
 His condition may be deteriorating.
 I know the cause of your illness.
 It is startling how quickly this virus can kill.
 It is the first case of a contracting the virus.
 Many people infected with Ebola die.
 Prion diseases are caused by a sort of chain reaction.
 She began to feel unwell.
 She contracted the disease.
 She couldn't walk.
 She is very sick and weak.
 She was close to dying from an untreated lung infection.
 She was unconscious for three weeks.
 The body's defense system produces antibodies.
 The disease is caused by the bacterium called...
 The illness progressed more quickly in the young.
 The man fell ill over the next two days.
 The nervous system is the main target of the disease.
 The problems appear suddenly.
 The seizure will stop on its own.
 The virus is spread by tick bites.
 The virus rarely spreads from person to person.
 The virus spreads through the air.
 There are plenty of inherited diseases.

Choroba przewodu pokarmowego o nieznannej przyczynie.
 Poważna i wyniszczająca choroba.
 Koronawirusy wywołują infekcje dróg oddechowych.
 Choroba pozwala ocenić stan zdrowia.
 Przegrał (swoją) walkę z chorobą.
 Trzeciego dnia poszedł do lekarza.
 Jej stan nadal się pogarszał.
 Jej stan ciągle się pogarszał.
 Jej serce przestało bić.
 Jego ciało nie może walczyć z chorobą.
 Jego stan jest poważny, ale stabilny.
 Jego stan może się pogorszyć.
 Znam przyczynę twojej choroby.
 Zdumiewające, jak szybko ten wirus może zabić.
 To pierwszy przypadek zarażenia się wirusem.
 Większość ludzi zarażonych wirusem Ebola umiera.
 Choroby prionowe wywołuje rodzaj reakcji łańcuchowej.
 Poczula się niedobrze.
 Zaraziła się chorobą.
 Nie mogła chodzić.
 Jest bardzo chora i słaba.
 Była blisko śmierci z powodu nieleczzonej infekcji płuc.
 Przez trzy tygodnie była nieprzytomna.
 Układ immunologiczny produkuje przeciwciała.
 Chorobę wywołuje bakteria zwana...
 Choroba postępuje dużo szybciej wśród młodych.
 Dwa dni później mężczyzna poczuł się źle.
 Układ nerwowy jest głównym celem choroby.
 Problemy pojawiają się nagle.
 Atak choroby ustąpił samoistnie.
 Wirus rozprzestrzenia się przez ukąszenie kleszcza.
 Wirus rzadko przenosi się z człowieka na człowieka.
 Wirus przenosi się drogą kropelkową.
 Istnieje bardzo wiele dziedzicznych chorób.

PODSTAWOWE CHOROBY:

altitude sickness - choroba wysokościowa
Alzheimer's disease - choroba Alzheimera
anaemia - anemia
angina - angina
appendicitis - zapalenie wyrostka robaczkowego
arthritis - artretyzm; zapalenie stawów
asthma - astma
atherosclerosis - miażdżycza
bird flu - ptasia grypa
bronchitis - zapalenie oskrzeli
to catch a cold - przeziębienie się
chickenpox - ospa wietrzna
chronic fatigue syndrome - zespół przewlekłego zmęczenia
cold - przeziębienie
cold sore - opryszczka
concussion - wstrząs mózgu
conjunctivitis - zapalenie spojówek
contagious - zakaźny; zaraźliwy
Crohn's disease - choroba Crohna
degenerative joint disease - choroba zwyrodnieniowa stawów
dementia - demencja
dengue - denga
depression - depresja
diabetes - cukrzyca
diabetic - chory na cukrzycę; cukrzyk
ear infection - zapalenie ucha
emphysema - rozedma płuc
epilepsy - epilepsja; padaczka
flu - grypa
flu season - sezon grypowy
food poisoning - zatrucie pokarmowe
German measles - różyczka
glaucoma - jaskra
hay fever - katar sienny
heart attack - zawał serca
hypothyroidism - niedoczynność tarczycy
impetigo - liszaj

influenza - grypa
insomnia - bezsenność
jaundice - żółtaczką
kidney stone - kamica nerkowa
leprosy - trąd
leukemia - białaczka
lupus - toczeń
lyme disease - borelioza
malaria - malaria
measles - odra
meningitis - zapalenie opon mózgowych
mental illness - choroba umysłowa
migraine - migrena
multiple sclerosis - stwardnienie rozsiane
mumps - świnka
mycosis - grzybica
neurosis - nerwica
obesity - otyłość
osteoarthritis - choroba zwyrodnieniowa stawów
Parkinson's disease - choroba Parkinsona
pneumoconiosis - pylica płuc
pneumonia - zapalenie płuc
rabies - wścieklizna
rheumatoid arthritis - reumatoidalne zapalenie stawów
rubeola - odra
seasickness - choroba morską
shingles - półpasiec
silicosis - krzemica; pylica
sinusitis - zapalenie zatok
smallpox - ospa
stomach flu - grypa żołądkowa
stomach ulcer - wrzody żołądka
swine flu - świńska grypa
tonsillitis - zapalenie migdałków
tropical disease - choroba tropikalna
tuberculosis - gruźlica
varicose vein - żyłak

PODSTAWOWE CHOROBY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Ali was ill with Parkinson's disease.
 Alzheimer's is thought of as a disease of the elderly.
 Chickenpox is a very common disease among children.
 Dengue fever is passed by mosquitoes.
 Doctors do not know what causes asthma.
 Ebola kills up to 90% of those infected.
 He had recently had measles.
 He was never without a cold.
 His daughter was dying of influenza.
 It looks like measles.
 Living with multiple sclerosis is never easy.
 Multiple sclerosis is different from other diseases.
 She died of pneumonia.
 She fell ill with flu.
 She was dying of consumption.
 The flu can kill.
 There are no vaccines or drugs against dengue.

Ali cierpiał na chorobę Parkinsona.
 Choroba Alzheimera jest uważana za chorobę starszych.
 Ospa wietrzna często występuje u dzieci.
 Denga jest przenoszona przez komary.
 Lekarze nie wiedzą, co powoduje astmę.
 Ebola zabija ponad 90% zarażonych.
 Ostanio miał odrę.
 Przeziębienie nigdy go nie opuszczało.
 Jego córka umierała na grypę.
 To wygląda jak odra.
 Życie ze stwardnieniem rozsianym nie jest łatwe.
 Stwardnienie rozsiane różni się od innych chorób.
 Zmarła na zapalenie płuc.
 Zachorowała na grypę.
 Umierała na suchoty.
 Grypa może zabijać.
 Na dengę nie ma szczepionki, ani leku.

OBJAWY CHORÓB

- abscess** - ropień; wrzód
abscessed - zropiały; wrzodziejący
ache - ból
to ache - boleć
backache - ból pleców
to be hoarse - mieć chrypkę
bleed - krwawić
bleeding - krwawienie; krwotok
blood - krew
bout - atak; nawrót
breathe steadily - oddychać miarowo
breathing difficulties - problemy z oddychaniem
bruise - siniak
chest pain - ból w klatce piersiowej
chills - dreszcze
to choke - dusić się
clot - skrzep
coma - śpiączka
complication - komplikacja
consciousness - przytomność; świadomość
constipation - zaparcie; zatwardzenie
cough - kaszel
to cough - kaszleć
cramp - skurcz
dehydration - odwodnienie
distinctive rash - charakterystyczna wysypka
dizziness - zawroty głowy
dizzy spell - okresy zawrotów głowy
dyspnea - duszności
engorgement - obrzęk
erythema - rumień
erythema migrans - rumień wędrujący
fatigue - zmęczenie; wyczerpanie
to feel dizzy - mieć zawroty głowy
feeling of nausea - uczucie mdłości
fever - gorączka
flu-like symptoms - objawy grypopodobne
frequent urination - częstomocz
to gasp - dyszeć; sapać
giddiness - zawroty głowy
grogginess - osłabienie
groggy - półprzytomny
to have a fever - mieć gorączkę
headache - ból głowy
heartburn - zgaga
high blood pressure - wysokie ciśnienie krwi
hoarse - zachrypły; ochrypły
hoarseness - chrypka
hypothermia - hipotermia
indigestion - kłopoty z trawieniem
initial symptoms - początkowe objawy
itch - 1. swędzenie 2. świerzb
joint aches - bóle stawów
lack of appetite - brak apetytu
lack of balance - zaburzenia równowagi
lesion - zmiana (*chorobowa*)
loss of appetite - utrata apetytu
loss of consciousness - utrata przytomności
low-grade fever - stan podgorączkowy
malaise - apatia, marazm
muscle aches - bóle mięśni
muscle pains - ból mięśni
nausea - mdłości; nudności
night sweats - nocne pocenie się
overweight - nadwaga
pain - ból
painful - bolesny
pale - blady
paralysis - paraliż
pus - ropa (*zakażenie*)
rash - wysypka
to reduce fever - obniżyć gorączkę
retch - mieć odruch wymiotny; wymiotować
sensitivity to light - nadwrażliwość na światło
septicaemia - posocznica
shallow breathing - płytki oddech
shiver - drżeć; dygotać
to sneeze - kichać
sore throat - ból gardła
stiffness - sztywność (*np. stawów*)
stomach ache - ból żołądka
stomach trouble - problemy żołądkowe
strangled gasp - zduszony oddech
stuffy nose - zatkany nos
to suffocate - dusić się
to suppurate - ropieć
swell - puchnąć
swelling - opuchlizna; obrzęk; nabrzmienie
swollen - spuchnięty
symptoms - objawy
tinnitus - szum w uszach
tiredness - zmęczenie
to faint - zemdleć
to feel sick - źle się czuć
twitch - tik
to vomit - wymiotować
vomiting - wymioty
weakness - osłabienie; słabość
weight loss - ubytek wagi
worrisome - budzący niepokój

OBJAWY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A cough was heard from the cinema foyer.
 At the same time she had flu-like symptoms.
 For three days he sneezed and coughed.
 He broke into a fit of coughing.
 He got a fever.
 His bad leg was swollen now.
 His fever is increasing.
 His words were lost in a spasm of coughing.
 I was shivering, as if I had a fever.
 She has difficulty in breathing.
 She was unable to lift her legs.
 Symptoms are a fever, cough and breathing difficulties.
 The flu causes muscle pain.
 Then we notice a rash between the shoulders.

Z holu kina dobiegał kaszel.
 W tym samym czasie miała objawy grypopodobne.
 Przez kilka dni kichał i kaszłał.
 Zaniósł się gwałtownym kaszlem.
 Dostał gorączki.
 Jego chora noga spuchła.
 Gorączka rośnie.
 Jego słowa zdusił kolejny atak kaszlu.
 Dygotałam, jakbym miała gorączkę.
 Miała trudności z oddychaniem.
 Nie mogła podnieść nóg.
 Objawy to gorączka, kaszel i trudności z oddychaniem.
 Grypa powoduje ból mięśni.
 Potem zauważamy wysypkę między łopatkami.

EPIDEMIA:

abatement of epidemic - wygasanie epidemii
chlorination - 1. chlorowanie 2. odkażanie
contagion - 1. zarażenie 2. zaraza
contagious - zakaźliwy; zaraźny
to contract - zarazić się
to create a vaccine - stworzyć szczepionkę
to curb virus - powstrzymać wirusa
to develop a vaccine - stworzyć szczepionkę
effectiveness of the vaccine - skuteczność szczepionki
epidemic - epidemia
epidemiologist - epidemiolog
epidemiology - epidemiologia
focus of the outbreak - ognisko epidemii
to isolate - izolować; odizolować
leper colony - kolonia trędowatych

mortality - śmiertelność
mosquito-spread virus - wirus przenoszony przez komary
mystery virus - tajemniczy wirus
to neutralise the virus - zneutralizować wirusa
pandemic - pandemia
pathogen - patogen
pestilence (*lit.*) - 1. zaraza, pomór 2. dżuma
precaution - środek ostrożności
quarantine - kwarantanna
quarantined - poddany kwarantannie
silent epidemic - cicha epidemia
to spread the disease - szerzyć chorobę
strain - odmiana; szczep (*wirusa*)
to transmit - przenosić (*chorobę*)
virologist - wirusolog

EPIDEMIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Dolo Town has been put under quarantine.
 Guinea is where the outbreak started.
 It is unclear how she could have contracted Ebola.
 Patients should be isolated.
 She is one of six people placed in quarantine.
 The outbreak began in southern Guinea.
 There were two other flu pandemics in the twentieth century.
 We have already seen the worst of the epidemic.
 We have nine operating rooms.
 What can be done to stop the epidemic?

Dolo Town zostało objęte kwarantanną.
 Epidemia zaczęła się właśnie w Gwinei.
 Nie wiadomo, jak mogła zarazić się Ebolą.
 Pacjenci powinni być odizolowani.
 (Ona) Jest jedną z sześciu osób poddanych kwarantannie.
 Epidemia wybuchła w południowej Gwinei.
 W dwudziestym wieku były dwie pandemie grypy.
 Najgorsza epidemia jest już za nami.
 Mamy dziewięć sal operacyjnych.
 Co można zrobić, aby powstrzymać epidemię?

BÓL:

abate pain - uśmierzyć ból
to alleviate the pain - złagodzić ból
chest pain - ból w klatce piersiowej
dull ache - tępy ból
exclamation of pain - okrzyk bólu
excruciating pain - potworny ból
grimace of pain - grymas bólu
moan of pain - jęk bólu
morphine - morfina
muscle pain - ból mięśni

nagging pain - dokuczliwy ból
pain relief - ulga w bólu
pain threshold - próg bólu
pain-free life - życie wolne od bólu
radiating pain - promieniujący ból
searing pain - piekący ból
sore throat - ból gardła
soreness - ból
to wince in pain - krzywić się z bólu
to writhe - zwiijać się; skręcać się (z bólu)

BÓL - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Chronic pain may go away, but it often comes back.
 Each word of Fake's made his head ache worse.
 Have you had a headache recently?
 He cried out in pain.
 He felt a sharp pain on the back of his neck.
 He felt no pain.
 He moaned with pain before losing consciousness.
 He was in constant slight pain.
 His face was contorted with pain.
 His leg hurts.
 I lay still and let the pain ride.
 I'm aching all over.
 Let me at least ease his pain.
 Morphine dulled the pain.
 She gets headaches quite frequently.
 Silas was no stranger to pain.
 The pain had gone as quickly as it had come.
 The pain is invisible.
 The pain was unbearable.
 There was a howl of pain from above.

Przewlekły ból może ustąpić, ale często powraca.
 Z każdym słowem Fake jego ból głowy się wzmaga.
 Czy ostatnio bolała cię głowa?
 Krzyknął z bólu.
 Poczł palący ból przeszywający mu kark.
 Nie czuł bólu.
 Jęczał z bólu, zanim stracił przytomność.
 Wciąż odczuwał lekki ból.
 Na jego twarzy malował się ból.
 Boli go noga.
 Leżałem nieruchomo, poddając się bólowi.
 Wszystko mnie boli.
 Pozwólcie mi chociaż złagodzić jego ból.
 Morfina uśmierzyła ból.
 (Ona) Bardzo często miewa bóle głowy.
 Syłasowi ból nie był obcy.
 Ból minął równie szybko, jak się pojawił.
 Ból jest niewidoczny.
 Ból był nie do zniesienia.
 Z góry dobiegł go jęk bólu.

URAZY

abrasion - zadrapanie
to bleed to death - wykrwawić się na śmierć
blood clot - skrzep krwi
blood clotting - krzepnięcie krwi
bullet wound - rana postrzałowa
burns - poparzenia; oparzenia
cerebral hemorrhage - krwotok mózgowy
chilblain - odmrożenie
concussion - wstrząs mózgu
cut - skaleczenie
deep wound - głęboka rana
flesh wound - rana powierzchowna
fracture - złamanie
haemorrhage (BrE) - krwotok
hemorrhage (AmE) - krwotok
hernia - przepuklina

incised wound - rana cięta
injury - rana; uraz
muscle strain - naciągnięcie mięśnia
non-life-threatening injury - obrażenia niezagrożające życiu
nosebleed - krwawienie z nosa
paramedic - sanitariusz
puncture wound - rana kłuta
to resuscitate - resuscytować
running sore - ropiejąca rana
sprain - zwichnięcie; zwichnąć
stab wound - rana kłuta
staunch the blood - tamować krew
to stitch - szyć (ranę)
stitch - szew
to suture - zszywać (ranę)

URAZ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A bump like that could make you crazy.
 A fracture of the left arm.
 A wound in his stomach was bleeding.
 Did his wife call ambulance immediately?
 Even from here she could see the wounds were fresh.
 Gangrene set in.
 He cut himself badly.
 He forgot his wounds, his hunger and thirst.
 He made a small cut over his eyebrow.
 He suffered a deep wound to his neck.
 He was sorely hurt.
 His shoulder was smashed.
 I have cleaned the wound.
 Jones held his handkerchief over the cuts.
 Profound wounds of right knee and foot.
 She bled to death.
 She lost a lot of blood in the accident.
 She was much more seriously injured.
 She was praying for death the whole time.
 The bump on his head didn't hurt any more.
 The bump on my forehead was swollen.
 The cut became infected.
 The doctors think she won't live.
 The victim could receive immediate first aid.
 There was a lump on the back of his head.
 You should have a doctor look at that wound.

Od takiego guza można dostać pomieszania zmysłów.
 Złamanie lewego ramienia.
 Rana na brzuchu krwawiła.
 Czy jego żona wezwała karetkę od razu?
 Nawet stąd widziała, że rany są świeże.
 Wdała się gangrena.
 Paskudnie się skaleczył.
 Zapomniał o ranach, głodzie i pragnieniu.
 Skaleczył się lekko nad brwią.
 Miał głęboką ranę szyi.
 Odnosił ciężkie rany.
 (On) Ma strzaskane ramię.
 Oczyszczałam ranę.
 Jones przetarł skaleczenia swoją chustką do nosa.
 Głębokie rany w prawym kolanie i stopie.
 Wykrwawiła się na śmierć.
 Straciła dużo krwi w wypadku.
 Była dużo poważniej ranna.
 Przez cały czas modliła się o śmierć.
 Guz na głowie już nie bolał.
 Guz na czole obrzmiał.
 Do rany wdało się zakażenie.
 Lekarze uważają, że nie przeżyje.
 Ofierze natychmiast udzielono pierwszej pomocy.
 Miał guza z tyłu głowy.
 Powinieneś pojechać z tą raną do lekarza.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ:

to be lame in the left leg - kuleć na lewą nogę
to be lame in the right leg - kuleć na prawą nogę
to be slightly lame - lekko kuleć; utykać
bedridden - obłożnie chory; przykuty do łóżka
crutch - kula inwalidzka
difficulty of movement - problem z poruszaniem się
disability - inwalidztwo; kalectwo
guide dog - pies przewodnik (osoby niewidomej)
handicap - ułomność; kalectwo
hearing impairment - upośledzenie słuchu

impairment - upośledzenie
lame - kulawy
lameness - kalectwo
paralysed from the chest down - sparaliżowany od klatki piersiowej w dół
paraplegic - sparaliżowany
to stoop - garbić się
vegetable - warzywo; roślina (osoba sparaliżowana)
vegetative state - stan wegetatywny
to walk on crutches - chodzić o kulach

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

He lost his leg in a car accident.
 He was paralyzed from the neck down.
 He was paralyzed from the waist down.
 His right leg was amputated.
 Nikita lived his days in a wheelchair.
 She lost both her legs.

Stracił nogę w wypadku samochodowym.
 Był sparaliżowany od szyi w dół.
 Był sparaliżowany od pasa w dół.
 Amputowano mu prawą nogę.
 Nikita żyła na wózku inwalidzkim.
 Straciła obie nogi.

DIAGNOZA:

basophil - bazofil
blood count - morfologia krwi
blood platelet - płytki krwi
blood sample - próbka krwi
blood test - badanie krwi
chest X-ray - prześwietlenie klatki piersiowej
colonoscopy - kolonoskopia
computed tomography - tomografia komputerowa
to confirm the diagnosis - potwierdzić diagnozę
to detect - wykryć
to diagnose - stawiać diagnozę
diagnosis - rozpoznanie, diagnoza
difficult to detect - trudny do wykrycia
difficult to diagnose - trudny do zdiagnozowania
drop of blood - kropla krwi
early diagnosis - wczesna diagnoza
electrocardiogram - elektrokardiogram
elimination - eliminacja
endoscopy - endoskopia
erythroblast - erytroblast
examination - badanie
to examine - badać; zbadać
hemoglobin - hemoglobina
to identify the parasite - zidentyfikować pasożyta

instant diagnosis - natychmiastowa diagnoza
leukocyte - leukocyt
lymphocyte - limfocyt
magnetic resonance imaging - rezonans magnetyczny
mammogram - mammogram
mammography - mammografia
manual examination - badanie palpacyjne
to misdiagnose - postawić złą diagnozę
negative result - wynik negatywny
neutrophil - neutrofil
to perform the examination - przeprowadzić badanie
positive result - wynik pozytywny
red cell - krwinka czerwona
self-examination - samobadanie
swab - wymaz
ultrasonography - ultrasonografia
ultrasound - ultrasonograf
ultrasound exam - badanie ultrasonograficzne
under a microscope - pod mikroskopem
urine sample - próbka moczu
urine test - badanie moczu
white cell - krwinka biała

DIAGNOZA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A diagnosis means certain death.
 An endoscopy did not find anything untoward.
 Diagnosis of the disease is difficult.
 Ellie went to doctor after doctor.
 Encephalitis is often misdiagnosed.
 He had monitored his PSA level for more than a decade.
 He took a second PSA test.
 I have never cried over the diagnosis.
 I was terrified the doctors had missed something.
 Nobody took Rumfoord's diagnosis seriously.
 Tests confirmed the worst suspicions.
 The diagnosis is genetic, but the cure is not.
 The doctor has made an initial diagnosis.
 The heart exam showed a little calcifying in the arteries.
 The test could provide more accurate diagnoses.
 The test relies on detecting antibodies.
 The tests are not foolproof.
 The uselessness of diagnosing without curing.
 There was a lesion on the right side.
 We get the results of your blood tests.

Diagnoza oznacza pewną śmierć.
 Endoskopia nie wykazała żadnych nieprawidłowości.
 Choroba jest trudna do zdiagnozowania.
 Ellie chodziła od lekarza do lekarza.
 Zapalenie mózgu często jest błędnie diagnozowane.
 Kontrolował poziom PSA przez ponad dziesięć lat.
 Wykonał powtórne badanie PSA.
 Nigdy nie płakałem z powodu diagnozy.
 Byłam przerażona, że lekarze coś przeoczyli.
 Nikt nie brał diagnozy Rumfoorda poważnie.
 Badania/Testy potwierdziły najgorsze podejrzenia.
 Diagnoza jest genetyczna, ale terapia nie.
 Doktor postawił wstępną diagnozę.
 Badanie serca wykazało małe zwapnienia w tętnicach.
 Test może zapewnić dokładniejszą diagnozę.
 Badania polegają na wykrywaniu przeciwciał.
 Badania/Testy nie są niezawodne.
 Bezużyteczność stawiania diagnozy bez leczenia.
 Po prawej stronie była zmiana (chorobowa).
 Otrzymaliśmy wyniki (naszych) badań krwi.

10.3 LECZENIE

LEKARZE:

allergologist - alergolog

anaesthetist - anestezjolog

cardiologist - kardiolog

dermatologist - dermatolog

doctor - lekarz

Doctors Without Borders - Lekarze Bez Granic

family doctor - lekarz rodzinny

general practitioner - lekarz pierwszego kontaktu

gynaecologist - ginekolog

Hippocratic oath - przysięga Hipokratesa

laryngologist - laryngolog

nephrologist - nefrolog

neurologist - neurolog

neurosurgeon - neurochirurg

obstetrician - położnik; akuszer

oncologist - onkolog

orthoapedist - ortopeda

osteopath - osteopata

paediatrician - pediatra

pathologist - patolog

psychiatrist - psychiatra

rheumatologist - reumatolog

surgeon - chirurg

urologist - urolog

LEKARZE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A country with a severe shortage of physicians.

He loved being a surgeon.

He specialises in infectious diseases.

He was the only oncologist in the country.

I want to be a nurse because I want to help people.

It may take hours for her to see a doctor.

Our surgeons can alter people beyond recognition.

Sam was chief of surgery.

There are very few doctors in this region of Brazil.

Tomas was considered the best surgeon in the hospital.

We are short on doctors and nurses.

Kraj z poważnym niedoborem lekarzy.

Z zamiłowaniem pełnił swoje funkcje chirurga.

(On) Specjalizuje się w chorobach zakaźnych.

Był jedynym onkologiem w kraju.

Chcę zostać pielęgniarką, bo chcę pomagać ludziom.

Oczekiwanie na wizytę u lekarza może trwać godzinami.

Nasi chirurdzy potrafią zmienić każdego nie do poznania.

Sam był ordynatorem chirurgii.

W tym regionie Brazylii jest tylko kilkoro lekarzy.

Tomasz miał opinię najlepszego chirurga w szpitalu.

Brakuje nam lekarzy i pielęgniarek.

LECZENIE:

accupressure - akupresura	lethal dose - zabójcza dawka
accupuncture - akupunktura	to lick one's wounds - lizać rany
acupuncture - akupunktura	male nurse - pielęgniarz
to administer - zaaplikować (lek)	massage - masaż
ambulance - karetka	to mend - zdrowieć
antibacterial - przeciwbakteryjny	morphine - morfina
appointment - wizyta (<i>u lekarza</i>)	nurse - pielęgniarka
appropriate treatment - odpowiednie leczenie	outpatient - pacjent leczony ambulatoryjnie
to be discharged from hospital - zostać wypisanym ze szpitala	to overprescribe antibiotics - przepisywać antybiotyki w nadmiernych ilościach
to be on the drip - być pod kroplówką	overuse of antibiotics - nadużywanie antybiotyków
bedside manner - podejście do pacjenta	patient - pacjent
betterment - poprawa	practice - praktyka; gabinet
beyond remedy - nie do wyleczenia	prescription - recepta
clinic - klinika	reception unit - izba przyjęć
clinical - kliniczny	recommended dose - zalecana dawka
consciousness - przytomność	to recover - wyzdrowieć; dochodzić do siebie; dojść do siebie
consulting room - gabinet lekarski	recovery - powrót do zdrowia
cubicle - część sali oddzielona parawanem	to recuperate - dochodzić do siebie (<i>po chorobie</i>)
cupping - stawianie baniek	recuperation - rekonwalescencja; powrót do zdrowia
curable - uleczalny	to recur - nawracać (<i>o chorobie</i>)
to cure - leczyć	recurrence - nawrót (<i>choroby</i>)
daily dosage - dawka dzienna	to reduce the dosage - zmniejszyć dawkę
to deteriorate - pogarszać się (o stanie zdrowia)	hope for patients - nadzieja dla pacjentów
to develop antibodies - wytworzyć przeciwciała	to regain strength - odzyskać siłę
drug-immune bacteria - bakteria odporna na leki	rehabilitation - rehabilitacja
euthanasia - eutanazja	to rescue - ratować
to fight disease off - zwalczyć chorobę	round the clock care - całodobowa opieka
first aid - pierwsza pomoc	sanatorium - sanatorium
to go to bed - iść do łóżka; położyć się do łóżka	serum - surowica
gurney (AmE) - łóżko szpitalne na kółkach	stretcher - nosze
to heal - leczyć; wyleczyć	to succumb to illness - przegrać z chorobą
healing - leczenie	sulphur spring - źródło siarczane
hospital - szpital	surgery - chirurgia
hospital treatment - leczenie szpitalne	therapist - terapeuta
hospitalization - hospitalizacja	therapy - terapia
hot springs - gorące źródła	thermometer - termometr
improvement - poprawa	to treat - leczyć
to increase the dosage - zwiększyć dawkę	to treat foreign patients - leczyć zagranicznych pacjentów
incurable - nieuleczalny	treatable - uleczalny
inhaler - inhalator	treatment - leczenie
inpatient - pacjent leczony w szpitalu	to undergo treatment - leczyć się
intravenous - dożylny	untreated - nieleczony
intravenous drip - kroplówka dożylna	ward - oddział szpitalny
itching powder - zasyпка	
to leech - stawiać pijawki	

LECZENIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

About 30% of patients have recovered.
 He drove his mother to the nearest clinic.
 He is making a remarkably rapid recovery.
 He is now set again on the way to health.
 He is still recovering in hospital.
 He never fully recovered from bleeding to the brain.
 He was admitted to the hospital.
 He was put on a drip.
 He's fighting for his life.
 Most patients recover after a few days.

Okolo 30% pacjentów wyzdrowiało.
 Zawiół swoją matkę do najbliższej kliniki.
 (On) Zdziwiająco szybko wraca do zdrowia.
 (On) Po trosze wraca już do zdrowia.
 Wciąż dochodzi do siebie w szpitalu.
 Nigdy nie doszedł do siebie po wylewie krwi do mózgu.
 Został przyjęty do szpitala.
 Podano mu kroplówkę.
 Walczy o życie.
 Większość pacjentów wraca do zdrowia po kilku dniach.

LECZENIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

My health improved wonderfully.
 Severe cases may require hospital treatment.
 She nursed me back to health.
 She seemed to get better.
 She took her to a nearby hospital.
 She was in hospital for eleven weeks.
 She was still a little pale and weak.
 She went straight to the hospital.
 The bird flu vaccine is safe.
 The blood of survivors contains antibodies.
 The doctors are praying for a miracle.
 The hospital is overcrowded.
 The hospital was in the country.
 The patient must be in a hospital.
 The patient will be separated from other patients.
 The patients were moved to another medical facility.
 The treatments made it easier for him to breathe.
 There is no hope for him.
 There is no known cure for this disease.
 There was nothing we could do.
 There were no signs of improvement.
 They were discharged from the hospital.
 They were quickly healed.
 Treatment only relieve the symptoms.
 We don't know how to treat the illness.
 When she woke up, she could not speak.

Stan mojego zdrowia ogromnie się poprawił.
 Niektóre przypadki wymagają leczenia szpitalnego.
 Pod jej opieką odzyskałem zdrowie.
 Wydawało się, że jej stan się poprawia.
 Zabrała ją do pobliskiego szpitala.
 Była w szpitalu przez jedenaście tygodni.
 Wciąż była trochę blada i słaba.
 Poszła prosto do szpitala.
 Szczepionka przeciwko ptasiej grypie jest bezpieczna.
 Krew tych, którzy przeżyli, zawiera przeciwciała.
 Lekarze modlą się o cud.
 Szpital jest przepełniony.
 Szpital jest na prowincji.
 Pacjent musi pozostać w szpitalu.
 Pacjent będzie odizolowany od innych pacjentów.
 Pacjenci zostali przeniesieni do innej placówki medycznej.
 Leczenie ułatwiło mu oddychanie.
 Nie ma dla niego nadziei.
 Na tę chorobę nie ma lekarstwa.
 Nie mogliśmy nic zrobić.
 Nie było oznak poprawy.
 Zostali wypisani ze szpitala.
 Szybko odzyskali zdrowie.
 Leczenie tylko łagodzi objawy.
 Nie wiemy, jak leczyć chorobę.
 Kiedy się obudziła, nie mogła mówić.

LEK:

addictive - uzależniający
ampoule - opakowanie
antibiotic - antybiotyk
antidepressant - lek przeciwdepresyjny
antidiarrheal - lek przeciwbiegunkowy
antidote - antidotum; odtrutka
antiseptic - środek odkażający
antispasmodic - środek przeciwskurczowy
antiviral - lek przeciwwirusowy
aspirin - aspiryna
balm - balsam
blood-brain barrier - bariera krew-mózg
capsule - kapsułka
chemist's (AmE) - apteka
clinical trials - testy kliniczne
dialysis - dializa
diuretic - diuretyk; lek moczopędny
dosage - dawkowanie
dose of medicine - dawka leku
drug - lek
drugstore (AmE) - apteka
emetic - środek wymiotny
eye drops - krople do oczu
febrifuge - środek przeciwgorączkowy
iodine - jodyna
laxative - środek przeczyszczający

lozenge - tabletki do ssania
may cause drowsiness - może powodować senność
medical kit - apteczka
medication - lek; medykament; lekarstwo
medicine - 1. lekarstwo 2. medycyna
methadone - metadon
morphine - morfina
neurotropic drug - lek neurotropowy
nose drops - krople do nosa
ointment - maść
opioid - opioid
to overdose - przedawkować
painkiller - lek przeciwbólowy
pharmaceutical firm - firma farmaceutyczna
pharmacist - farmaceuta; aptekarz
pharmacy - apteka
pill - pigułka
prescription drug - lek na receptę
quinine - chinina
remedy - remedium; lekarstwo
side effect - efekt uboczny
steroid - steryd
toxicity - toksyczność
unguent - maść; smarowidło (w medycynie ludowej)
vial - fiolka

LEKI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Another problem is drug shortages.
 Antibiotics are very effective drugs.
 Antibiotics can wipe out the bacteria quickly.
 Antidotes are only produced in limited quantities.
 Aspirin thins the blood.
 Doctors usually prescribe opiate drugs.
 He takes medicines every day.
 He was sent home with antibiotics.
 She has to take morphine every day.
 She takes medicines daily.
 She was given painkillers.
 The correct dose is one spoonful three times a day.
 The empty shelves in the hospital pharmacy.
 They have problems thinking after taking drugs.
 Usually, patients get a double dose.

Inny problem to brak leków.
 Antybiotyki to bardzo skuteczne lekarstwa.
 Antybiotyki mogą szybko wybić bakterie.
 Odrutki są produkowane tylko w ograniczonych ilościach.
 Aspiryna rozcieńcza krew.
 Lekarze zwykle przepisują opiaty.
 Codziennie bierze leki.
 Został odesłany do domu z antybiotykami.
 (Ona) Codziennie musi brać morfinę.
 (Ona) codziennie bierze lekarstwa.
 Podano jej leki przeciwbólowe.
 Prawidłowa dawka to jedna łyżka trzy razy dziennie.
 Puste półki w szpitalnej aptece.
 Po zażyciu leków mają problem z koncentracją.
 Zwykle pacjenci dostają podwójną dawkę.

ZABIEG:

anaesthesia - znieczulenie
anaesthetic - środek znieczulający
anaesthetist - anestezjolog
antiseptic - środek odkażający
appendectomy - wycięcie wyrostka robaczkowego
bandage - bandaż
to be operable - kwalifikować się do operacji
blood bank - bank krwi
blood transfusion - transfuzja krwi
bone-marrow transplant - przeszczep szpiku kostnego
Caesarean section - cesarskie cięcie
cholecystectomy - wycięcie pęcherzyka żółciowego
to clean the wound - oczyścić ranę
disinfectant - środek dezynfekujący; środek odkażający
donor - dawca
dressing - opatrunek
drip - kroplówka
gauze - gaza
to give sb injection - zrobić komuś zastrzyk
hysterectomy - usunięcie macicy
illicit transplant - nielegalny przeszczep
to inject - wstrzykiwać

injection - zastrzyk
kidney transplant - przeszczep nerki
knee surgery - operacja kolana
laparoscopy - laparoscopia
local anaesthetic - znieczulenie miejscowe
open-heart surgery - operacja na otwartym sercu
to operate - operować
operating room - sala operacyjna
operation - operacja
operation table - stół operacyjny
organ trade - handel organami
organ trafficking - nielegalny handel organami
peripheral venous catheter - wenflon
plastic surgery - operacja plastyczna
to remove a kidney - usunąć nerkę
scalpel - skalpel
skin graft - przeszczep skóry
surgery - 1. chirurgia 2. operacja
transplant - przeszczep; transplantacja
to transplant - przeszczepić
transplant wait list - lista oczekujących na przeszczep
transplantable - nadający się do przeszczepu
transplantation - przeszczep; transplantacja

ZABIEG - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Do you not believe the operation can be successful?
 Everyone looks a little ragged fresh out of surgery.
 He set a surgery date for 3 December.
 He underwent an operation to remove his left testicle.
 Her organs helped to save six lives.
 I can't wait six months to be operated on.
 I had an operation very recently.
 I have to have an operation.
 Islam doesn't ban blood transfusions.
 She is in the operating room.
 The surgery was his only chance of survival.
 The surgery went well.
 There must be an immediately transfusion.

Nie wierzysz, że operacja się powiedzie?
 Tuż po operacji każdy wygląda nieszczególnie.
 Wyzначył datę operacji na 3 grudzień.
 Przeszedł operację usunięcia lewego jądra.
 Jej organy pomogły uratować sześć istnień.
 Nie mogę czekać sześciu miesięcy na operację.
 Niedawno przeszedłem operację.
 Czeka mnie operacja.
 Islam nie zakazuje transfuzji krwi.
 (Ona) jest na sali operacyjnej.
 Operacja była jego jedyną szansą na przeżycie.
 Operacja się udała.
 Natychmiast musi zostać przeprowadzona transfuzja.

10.4 WYBRANE SPECJALIZACJE MEDYCZNE

ONKOLOGIA:

benign tumor - nowotwór łagodny
bone metastases - przerzuty do kości
bowel cancer - rak jelita grubego
brain metastases - przerzuty do mózgu
breast cancer - rak piersi
cancer cell - komórka nowotworowa
cancer cells - komórki rakowe
cancer patient - pacjent onkologiczny
cancer relapse - wznowa choroby nowotworowej
cancerous - nowotworowy; rakowy
cancerous cell - komórka nowotworowa
cervical cancer - rak szyjki macicy
chemotherapy - chemioterapia
to die from cancer - umrzeć na raka
distant metastasis - przerzut odległy
esophageal cancer - rak przełyku
euthanasia - eutanazja
healthy cells - zdrowe komórki
hospice - hospicjum
lump - guz; guzek

lung cancer - rak płuc
malignant - złośliwy
mesothelioma - mezotelioma, międzybłoniak
metastasis - przerzut
to metastasise (BrE) - dawać przerzuty
metastatic cancer - rak dający przerzuty
oncologist - onkolog
palliative care - opieka paliatywna
pancreatic cancer - rak trzustki
prognosis - rokowanie
radiation treatment - radioterapia
radiotherapy - radioterapia
to remove a tumour - wyciąć guz
risk of relapse - ryzyko wznowy
sarcoma - mięsak
skin cancer - rak skóry
stomach cancer - rak żołądka
testicular cancer - rak jądra
thyroid cancer - rak tarczycy
tumor - guz, nowotwór

ONKOLOGIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A toxin in the sting kills cancer cells.
 After weeks, the patient was cancer-free.
 An ultrasound detected the tumor.
 He denied gruelling chemotherapy.
 He fought cancer successfully.
 He lost his battle against lung cancer.
 He noticed a small lump.
 His cancer spreaded to his lungs and brain.
 I lived in constant fear of my cancer returning.
 It is one of the most difficult cancers to detect.
 Only 30% of people with cancer are getting treatment.
 Prostate cancer is the most common cancer.
 She had treatment with radiation.
 She had undergone chemotherapy.
 She was first diagnosed with bowel cancer.
 Testicular cancer affects men between the ages of 15 and 49.
 The lump grew bigger.
 The majority of cancer patients were ordinary people.
 There was no breast cancer in the family.
 They said I only had three months to live.
 Treatment relies on chemotherapy and radiotherapy.

Toksyna w żądle zabija komórki rakowe.
 Po tygodniach pacjent był "czysty".
 Badanie ultrasonograficzne stwierdziło guza.
 Odmówił poddania się wyniszczającej chemioterapii.
 Wygrał walkę z rakiem.
 Przegrał walkę z rakiem płuc.
 Zauważył małego guzka.
 (Jego) Rak dawał przerzuty do płuc i mózgu.
 Żyłam w ciągłym strachu przed nawrotem raka.
 To jeden z najtrudniejszych do wykrycia nowotworów.
 Tylko 30% chorych na raka jest leczonych.
 Rak prostaty to najczęściej występujący rak.
 Przeszła radioterapię.
 Przeszła chemioterapię.
 Zdiagnozowano u niej raka jelita grubego.
 Rak jądra dotyka mężczyzn w wieku od 15 do 49 lat.
 Guz się powiększał.
 Większość pacjentów onkologicznych to byli zwykli ludzie.
 W rodzinie nie było przypadków raka piersi.
 Powiedzieli, że zostały mi tylko trzy miesiące życia.
 Leczenie opiera się na chemioterapii i radioterapii.

DERMATOLOGIA:

acne - trądzik
angular cheilitis - zapalenie kącików ust
atopic dermatitis - atopowe zapalenie skóry
blister - pęcherz; odcisk; bąbel
boil - czyrak
cold sore - opryszczka
corn - nagniotek
dermatologist - dermatolog
dermatoscop - dermatoskop
eczema - egzema; wyprysk
furuncle - czyrak
heat rash - potówki
hemangioma - naczyniak
hives - pokrzywka
ichthyosis - rybia łuska
ingrown nail - wrastający paznokieć
macule - przebarwienie
melanoma - czerniak złośliwy
melasma - ostuda
mole - pieprzyk
nevus - znamię
nodule - bąbel
papule - grudka
pigmentation - pigmentacja
pityriasis rosea - łupież różowy
psoriasis - łuszczyca
pustular - krostowaty
pustule - krosta
rash - wysypka
spider veins - pajęczki (*rozszerzone naczynia*)
ulcer - wrzód
ulcerated - owrzodzony
urticaria - pokrzywka
vesicle - pęcherzyk
vitaligo - vitiligo; bielactwo (*nabyte*)
wart - brodawka; kurczajka

KARDIOLOGIA:

acute pericarditis - zapalenie osierdzia
aortic aneurysm - tętniak aorty
atherosclerosis - miażdżycza
atrial fibrillation - migotanie przedsionków
bradycardia - bradykardia
cardiac arrest - zatrzymanie akcji serca
cardiology - kardiologia
carotid artery stenosis - zwężenie tętnic szyjnych
coronary arterial disease - choroba wieńcowa
coronary artery disease - choroba niedokrwienna serca
diastole - rozkurcz serca
endocarditis - zapalenie wsierdzia
heart attack - zawał serca
heart failure - niewydolność serca
heart murmur - szmer serca
hypertension - nadciśnienie tętnicze
infarct - zawał serca; zawał mięśnia sercowego
myocarditis - zapalenie mięśnia sercowego
pericardial cyst - torbiel osierdzia
tachycardia - częstoskurcz

NEUROLOGIA:

amyotrophic lateral sclerosis - stwardnienie zanikowe boczne
aneurysm - tętniak
Babinski sign - objaw Babińskiego
Bell's palsy - samoistne porażenie nerwu twarzowego
bovine spongiform encephalopathy - gąbczaste zwyrodnienie mózgu
brain haemorrhage - wylew krwi do mózgu
bulbar palsy - porażenie opuszkowe
celebral palsy - porażenie mózgowe
fasciculation - faszcykulacja
fibromyalgia - fibromalgia
hydrocephalus - wodogłowie
irreversible brain damage - nieodwracalne zmiany w mózgu
memory loss - strata pamięci
stiff neck - sztywny kark
multiple sclerosis - stwardnienie rozsiane
muscle atrophy - zanik mięśni
nervous twitch - tik nerwowy
twitch - 1. drgawki 2. skurcz

GASTROLOGIA:

abdominal distension - rozdęcie brzucha
acid-base homeostasis - równowaga kwasowo-zasadowa
to belch - beknąć
belch - beknęcie
belching - odbijanie się
bloating - wzdęcie; wzdęcia
blood in the stool - krew w stolcu
carcinoid - rakowiak
celiac disease - celiakia
cirrhosis - marskość wątroby
colitis - zapalenie okrężnicy
constipation - zaparcie
Crohn's disease - choroba Crohna
diarrhea - biegunka
digest - trawić; strawić
digesting - trawienie
dysphagia - utrudnione połykanie
flatulence - wzdęcie

gallstone - kamień żółciowy
gastroenteritis - nieżyt żołądka; grypa żołądkowa
gastroesophageal reflux - refluks żołądkowo-przełykowy
gut-brain axis - oś mózgowo-jelitowa
heartburn - zgaga
hepatitis - zapalenie wątroby
irritable bowel syndrome - zespół jelita drażliwego
lactose intolerance - nietolerancja laktozy
liver failure - niewydolność wątroby
malabsorption - złe wchłanianie pokarmu
pancreatitis - zapalenie trzustki
peptic ulcer disease - choroba wrzodowa
stool - stolec
tenesmus - bolesne parcie na mocz lub stolec
tummy upset - niestrawność; rozstrój żołądka
ulcerative - wrzodziejące zapalenie jelita grubego
upset stomach - rozstrojony żołądek

UROLOGIA:

artificial kidney - sztuczna nerka
bacteriuria - bakteriomocz
burning with urination - pieczenie przy oddawaniu moczu
catheter - cewnik
catheterization - cewnikowanie
cystitis - zapalenie pęcherza moczowego
difficult to urination - trudności w oddawaniu moczu
frequent urination - częstomocz
kidney dialysis - dializa nerek
kidney donor - dawca nerki
kidney failure - niewydolność nerki
kidney machine - dializator
kidney stone - kamień nerkowy
kidney transplant - przeszczep nerki

nephritis - zapalenie nerek
painful urination - ból przy oddawaniu moczu
prostate massage - masaż prostaty
prostatitis - zapalenie gruczołu krokowego
pyelonephritis - odmieniczkowe zapalenie nerek
pyuria - ropomocz
renal colic - kolka nerkowa
renal failure - niewydolność nerek
urethritis - zapalenie cewki moczowej
urinary exertional incontinence - wysiłkowe nietrzymanie moczu
urinary incontinence - nietrzymanie moczu
urinary tract infection - zakażenie układu moczowego
urologist - urolog

PSYCHIATRIA:

Asperger syndrome - Zespół Aspergera
autism - autyzm
bipolar - dwubiegunowy
confusion - splątanie
delusion - urojenie
depression - depresja
deviance - zboczenie; dewiacja
emotional breakdown - załamanie nerwowe
hallucinations - halucynacje
lunatic - szaleniec; obłąkaniec
lunatic asylum (arch.) - zakład psychiatryczny
magical thinking - myślenie magiczne
mania - mania
manic - maniakalny
megalomania - megalomania
mental health - zdrowie psychiczne
mental hospital - szpital psychiatryczny
mentally unbalanced person - osoba niezrównoważona psychicznie
Münchhausen syndrome - zespół Münchhausena

mythomania - mitomania
paranoia; paranoea - paranoja
paranoiac - paranoik
persecution complex - mania prześladowcza
personality disorder - zaburzenie osobowości
phobia - lęk; fobia
pseudohallucination - omamy rzekome
psychiatric hospital - szpital psychiatryczny
psychiatrics - psychiatria
psychiatry - psychiatria
psychopath - psychopata (m.); psychopatka (f.)
psychopathic personality - osobowość psychopatyczna
psychosis - psychoza
psychotherapy - psychoterapia
schizophrenia - schizofrenia
schizotypal - schizotypowy
social phobia - fobia społeczna
somatic - somatyczny
wishful thinking - myślenie życzeniowe

PSYCHIATRIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

He was psychologically and physically exhausted.
 He was sent to a mental hospital.
 Poe suffered from depression.
 She has fought a long battle with depression.
 She suffered from severe depression.

Był wyczerpany psychicznie i fizycznie.
 Został wysłany do szpitala psychiatrycznego.
 Poe cierpiał na depresję.
 Długo walczyła z depresją.
 Cierpiała na ciężką depresję.

FIZJOTERAPIA:

cervical discopathy - dyskopatia szyjna
Chinese bubble massage - masaż bańką chińską
chiropractic - chiropraktyka
chiropractor - chiropraktyk
cupping - stawianie baniek
deep tissue massage - masaż tkanki głębokiej
discopathy - dyskopatia
electrotherapy - elektroterapia
fasciitis - zapalenie powięzi
galvanization - galwanizacja
herniated disc - przepuklina krążka międzykręgowego
hydromassage - hydromasaż
hydrotherapy - hydroterapia
interferential - prądy interferencyjne
iontophoresis - jonoforeza
joint - staw
kinesiotaping - kineziotaping
laser therapy - laseroterapia
lymphatic drainage massage - drenaż limfatyczny
magnetotherapy - magnetoterapia
manual therapy - terapia manualna
muscle twitching - fascykulacje mięśni
muscles fatigue - zmęczenie mięśni

orthotics - orteza
osteopath - osteopata
osteopathy - osteopatia
physiotherapist - fizjoterapeuta
physiotherapy - fizjoterapia
postural correction - korekcja wad postawy
postural disorder - wada postawy
prolapsed disc - wypadnięcie dysku
rehabilitation - rehabilitacja
relaxing massage - masaż relaksujący
sciatica - rwa kulszowa
spasm - skurcz
spinal problems - problemy z kręgosłupem
spondylosis - spondyloza
sports injuries - urazy sportowe
sports massage - masaż sportowy
strained muscles - napięte mięśnie
tennis elbow - łokieć tenisisty
TENS - prądy TENS
Thai massage - masaż tajski
therapeutic massage - masaż leczniczy
ultrasound - ultradźwięki
whiplash - odgięciowy uraz kręgosłupa szyjnego

10.5 U DENTYSTY

- alveolar abscess** - ropień zębodołowy
amalgam alloy - stop amalgamatowy
artificial teeth - sztuczna szczęka
bad breath - nieświeży oddech
bleeding gums - krwawienie dziąseł
braces - aparat ortodontyczny
bridge - mostek
to brush teeth - szczotkować zęby
caries - próchnica
cavity - ubytek; dziura
cosmetic dentistry - stomatologia kosmetyczna
crooked teeth - krzywe zęby
crown - koronka
dead tissue - martwa tkanka
dead tooth - martwy ząb
decay - próchnica
dental clinic - klinika dentystyczna
dental drill - wiertarka dentystyczna
dental forceps - kleszcze dentystyczne
dentist - dentysta; stomatolog
dentist chair - fotel dentystyczny
dentistry - stomatologia
dentures - proteza (zębowa)
to drill - borować
to extract a tooth - wyrwać ząb
extraction - usunięcie zęba
to fill - plombować; zaplombować
filling - plomba
floss - nić dentystyczna
fractured teeth - złamany ząb
gingivitis - zapalenie dziąseł
gums - dziąsła
halitosis - halitoza (nieświeży oddech)
healthy gums - zdrowe dziąsła
implant - implant
to knock out a tooth - wybić ząb
milk teeth - zęby mleczne
my gums bleed - dziąsła (mi) krwawią
obturation of teeth - wypełnienie kanałów zęba
occluding paper - kalka zgryzowa
oral cancer - rak jamy ustnej
oral health - zdrowie jamy ustnej
oral hygiene - higiena jamy ustnej
oral surgery - chirurgia stomatologiczna
panoramic X-ray - rentgen panoramiczny
paradentosis - paradontoza
periodontitis - zapalenie przyzębia
permanent filling - wypełnienie stałe
plaque - płytka nazębna
preventative check-up - profilaktyczny przegląd
pulp gangrene - zgorzel miazgi zęba
pulp necrosis - martwica miazgi
to rinse - płukać
rinse - płukanie
root canal - 1. kanał zęba 2. leczenie kanałowe
root canal treatment - leczenie kanałowe
routine check-up - rutynowy przegląd
sensitive tooth - wrażliwy ząb
stain - plama; przebarwienie
tartar - kamień nazębny
teeth whitening - wybielanie zębów
tongue - język
tooth enamel - szkliwo
tooth extraction - wyrwanie zęba
toothache - ból zęba/zębów
veneer - licówka
wisdom tooth - ząb mądrości
wobbly tooth - chwiejący się ząb

10.6 DIETETYKA

anorexia - anoreksja	metabolism - metabolizm
antioxidants - antyoksydanty	nutrients - składniki odżywcze
artificial sweetener - słodzik	nutrition - odżywianie
balanced diet - zrównoważona dieta	nutrition value - wartość odżywcza
body mass index (BMI) - wskaźnik masy ciała (BMI)	nutritional - odżywczy
bulimia - bulimia	obese - otyły
calories - kalorie	obesity - otyłość
carbohydrates - węglowodany	overweight - nadwaga
to control own weight - kontrolować wagę	poor diet - niewłaściwa dieta
cut calories - zmniejszyć liczbę kalorii	processed food - żywność przetworzona
diet rich in fruit - dieta bogata w owoce	saturated fats - tłuszcze nasycone
diet rich in protein - dieta bogata w białko	to slim - odchudzać się
dietary - dietetyczny; żywieniowy	slimming diet - dieta odchudzająca
dieter - osoba na diecie	small meal - mały posiłek
dietitian - dietetyk (m.); dietetyczka (f.)	snack - przekąska
to eat lightly - jeść lekkostrawne potrawy	starch - skrobia
eating habits - nawyki żywieniowe	starchy - bogaty w skrobię
fat - tłuszcz	starvation diet - głodówka
fiber - błonnik	sugar - cukier
flavonoids - flawonoidy	trans fat - tłuszcze trans
liquid diet - dieta płynna	vegetarianism - wegetarianizm
Mediterranean diet - dieta śródziemnomorska	vitamin - witamina

10.7 HOMEOPATIA I SUPLEMENTY DIETY

alpha-lipoic acid - kwas liponowy alfa	inositol - inozytol
amla - amla	isatis - urzetz barwierski
argan oil - olej arganowy	lecithin - lecytyna
barley grass - młody jęczmień	lutein - luteina
boneset - sadzicz przerośnięty	maca - maca
bryonia alba - przestęp biały	melatonin - melatonina
cayenne - pieprz cayenne	milk thistle - sylimarina
chamomilla - rumianek	mullein - dziewanna
chlorella - chlorella	neem - neem; miódla indyjska
choline - cholina	oregano oil - olej z oregano
chondroitine - chondroityna	primrose oil - olejek z wiesiołka dwuletniego
cilantro - kolendra	probiotics - probiotyki
cinnamon - cynamon	propolis - propolis
cocoa butter - masło kakaowe	pumpkin seed oil - olej z pestek dyni
coconut oil - olej kokosowy	quercetin - kwercetyna
coenzyme Q10 - koenzym Q10	red clay - glina czerwona
cold-pressed - tłoczony na zimno	rheum - rzewień
curcuma - kurkuma, ostrzyż	rhodiola rosea - różeniec górski
dandelion - mniszek	sambucus - dziki bez
echinacea - jeżówka; echinacea	saw palmetto extract - wyciąg z palmy sabałowej
elderberry - dziki bez	shea butter - masło shea
elecampane - oman wielki	siberian eleuthero - eleuterokok kolczasty
fenugreek seeds - nasiona kozieradki	silymarin - sylimaryna
glucosamine - glukozamina	solomon's seal - kokoryczka
grape seed oil - olej z pestek winogron	spirulina - spirulina
guam gum - guma guar	sweet almond oil - olej ze słodkich migdałów
hesperidin - hesperydyna	taurine - tauryna
homeopathy - homeopatia	teasel - szczęć pospolita
horehound - szanta zwyczajna	virgin - z pierwszego tłoczenia
hyaluric acid - kwas hialuronowy	zeaxanthin - zeaksantyna
hydrastis - gorzknik kanadyjski	

11. BIZNES

11.1 PRACA

PRACA - POJĘCIA OGÓLNE:

- accumulated leave** - niewykorzystany urlop
assignment - zadanie (dla pracownika)
to be unfitted for sth - nie nadawać się do czegoś
blue-collar worker - pracownik fizyczny
boss - szef (m.); szefowa (f.)
careers adviser - doradca zawodowy
careers guidance - doradztwo zawodowe
casual - pracownik sezonowy
consultant - doradca
contract extension - przedłużenie kontraktu
credentials - 1. referencje 2. kwalifikacje
cronyism - kumoterstwo
cushy job - ciepła posadka
day shift - dzienna zmiana
dead-end job - praca bez perspektyw
dedication to job - poświęcenie pracy
dereliction of duty - zaniedbanie obowiązku
double dipping - dorabianie na boku
to drudge - harować; tyrać
drudgery - harówka; ciężka praca
eagerly - z zapałem; z ochotą
eagerness - zapał; ochota
eight-hour working day - ośmiogodzinny dzień pracy
emotional growth - rozwój emocjonalny
employee - pracownik
employment contract - umowa o pracę
to exploit - wyzyskiwać
exploitation - wyzysk
exploiter - wyzyskiwacz
full-time job - praca na cały etat
hard-work - ciężka praca
head of department - kierownik działu
immersed in work - pochłonięty pracą
intellectual growth - rozwój intelektualny
job - praca
job description - zakres obowiązków
job satisfaction - zadowolenie z pracy
job seeker - poszukujący pracy
jobless - bezrobotny
lunch break - przerwa na lunch; przerwa obiadowa
to miss one's vocation - minąć się z powołaniem
night shift - nocna zmiana
occupation - zawód
occupational disease - choroba zawodowa
off-duty - poza służbą
office worker - pracownik biurowy
on duty - na służbie
overmanning - przerost zatrudnienia
overtime - nadgodziny
to overwork oneself - przepracować się
paperwork - 1. robota papierkowa 2. dokumentacja
part-time job - praca na pół etatu
personal growth - rozwój osobisty
pressure - presja
promotion - awans
to recruit - rekrutować; prowadzić nabór
recruitment - rekrutacja
regular job - stała praca
reliable worker - solidny pracownik
retraining - przekwalifikowanie
salaryman - pracownik harujący w biurze za małe pieniądze
scruffs - ubranie robocze
self-employment - samozatrudnienie
semiskilled worker - przyuczony robotnik
seniority - 1. staż pracy 2. wysokie stanowisko
sense of duty - poczucie obowiązku
shift supervisor - kierownik zmiany
shortage of skilled labour - brak wykwalifikowanej siły roboczej
sick leave - zwolnienie chorobowe
sick pay - chorobowe
to slack on the job - obijać się w pracy
steady job - stała praca; stabilna praca
stint - posada; praca
subordinate - podwładny
superior - przełożony
to supervise - nadzorować
supervisor - przełożony; kierownik
take a three-day leave - wziąć trzy dni wolnego
tedious work - nudna praca; monotonna praca
to temp - pracować na zastępstwie
temp - pracownik tymczasowy
temporary worker - pracownik tymczasowy
the labour market - rynek pracy
toil - harówka
toiler - ciężko pracujący człowiek
trade union - związek zawodowy
understaffed - cierpiący na niedobór personelu
unfit - nienadający się (do czegoś); niezdolny (do czegoś)
unskilled worker - robotnik niewykwalifikowany
vocation with pay - płatny urlop
white-collar workers - białe kołnierzyki
work - praca
to work a three-shift system - pracować w systemie tryzmianowym
to work as au pair - pracować jako au pair
to work freelance - pracować na wolnej stopie
workaholic - pracoholik
worker - pracownik; robotnik
working hours - godziny pracy
workload - obciążenie pracą
workweek - tydzień pracy

PRACA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Each of us knows what we have to do.
 Employment in the sector is at its lowest level.
 He always worked late.
 He got a job as a barman at a hotel.
 He had problems finding work because he was black.
 He has worked in the factory for 28 years.
 He stays on the job for an average of 13 hours.
 He threw himself into work.
 He tried to find work.
 He was laid off from his job at a coal mine.
 He was not happy with this work.
 He worked in a mine in South Africa.
 He worked part-time at a restaurant.
 He worked twenty hours a day.
 He's just a few years off retirement.
 His father got a job as a tugboat captain.
 How many people does your company employ?
 Hundreds of workers could lose their jobs.
 I accepted this job offer.
 I am on my way to work.
 I retired in 1994.
 I thought I would never get a girlfriend or a job.
 I went back part-time.
 I work in tourism.
 It's hard to find a job.
 It's hard to work on an empty stomach.
 Many of us do free overtime.
 Many people lost their jobs.
 Many young people are unable to find jobs.
 Millions more have stopped looking for work.
 No one tells you what you have to do.
 People could not find work.
 She felt unable to go back to work.
 She finished her shift.
 She was two years past the retiring age.
 She worked hard.
 The company employs more than 4,000 people.
 Their job is extremely dangerous.
 They are taking our jobs.
 They were not directly employed by a mining company.
 Thousands of hotel workers lost their jobs.
 White people have little chance of getting a job.

Wszyscy wiemy, co mamy robić.
 Zatrudnienie w sektorze jest na najniższym poziomie.
 Zawsze pracował do późna.
 Dostał pracę jako barman w hotelu.
 Miał problemy ze znalezieniem pracy, bo był czarny.
 Pracował w fabryce przez 28 lat.
 Zostaje w pracy średnio 13 godzin.
 Rzuciła się w wir pracy.
 Próbował znaleźć pracę.
 Został zwolniony z pracy w kopalni węgla.
 Ta praca nie dawała mu szczęścia.
 Pracował w kopalni w Republice Południowej Afryki.
 Pracował na pół etatu w restauracji.
 (On) Pracował dwanaście godzin dziennie.
 Zostało mu tylko kilka lat do przejścia na emeryturę.
 Jego ojciec dostał pracę jako kapitan holownika.
 Ile osób zatrudnia twoja firma?
 Setki pracowników mogą stracić pracę.
 Zaakceptowałam tę ofertę pracy.
 Jestem w drodze do pracy.
 W 1994 roku przeszedłem na emeryturę.
 Myślałem, że nigdy nie znajdę dziewczyny i pracy.
 Wróciłam (do pracy) na pół etatu.
 Pracuję w branży turystycznej.
 Trudno znaleźć pracę.
 Trudno pracować z pustym żołądkiem.
 Wielu z nas wyrabia nieodpłatnie nadgodziny.
 Dużo osób straciło pracę.
 Wiele młodych osób nie może znaleźć pracy.
 Miliony osób przestały szukać pracy.
 Nikt ci nie mówi, co masz robić.
 Ludzie nie mogli znaleźć pracy.
 Czują, że nie jest w stanie wrócić do pracy.
 Skończyła zmianę.
 Przekroczyła o dwa lata wiek emerytalny.
 Ciężko pracowała.
 Firma zatrudnia ponad 4000 osób.
 Ich praca jest wyjątkowo niebezpieczna.
 Zabierają nam pracę.
 Nie byli bezpośrednio zatrudnieni przez koncern górniczy.
 Tysiące pracowników hoteli straciło pracę.
 Biali mają małe szanse na znalezienie pracy.

ZAROBEK:

annual earnings - roczne zarobki
annuity - renta roczna
annuity bond - tytuł do renty dożywotniej
to ask for a rise - poprosić o podwyżkę
average earnings - średnie zarobki
breadwinner - żywiciel rodziny
daily wage - dzienne zarobki
decent wage - przyzwoita płaca
declining earnings - spadające dochody
disablement pension - renta inwalidzka
disbursement - wypłata pieniędzy
early retirement - wcześniejsza emerytura
to earn a pittance - zarabiać marne grosze
to earn good money - dobrze zarabiać
to earn one's living - utrzymywać się z czegoś
to earn your living - zarabiać na życie
earner - osoba zarabiająca
employee's pension - emerytura pracownicza
graduated pension - emerytura progresywna
hard-earned - ciężko zarobiony
hardship allowance - dopłata za pracę w trudnych warunkach
invalidity benefit - renta inwalidzka
life annuity - renta dożywotnia
livelihood - utrzymanie; środki utrzymania
living wage - pensja wystarczająca na utrzymanie
low-income - o niskich dochodach
minimum wage - płaca minimalna
occupational pension - emerytura z zakładowego funduszu emerytalnego

to pay on the nail - płacić od ręki
pay packet - koperta z wypłatą
payday - dzień wypłaty
payroll - lista płac
pension annuity - emerytura po kapitalizacji
perk - dodatek do wynagrodzenia
perks of a job - dodatki do pensji (*typu darmowe karnety itp.*)
to put up salary - podnieść płacę
to rake something in - zarabiać dużo kasy
salary - pensja; płaca; wynagrodzenie
salary cap - pułap wynagrodzeń
seniority bonus - dodatek za wysługę lat
source of income - źródło dochodu
starting salary - pensja początkowa
starvation wage - głodowa płaca
sustenance - wyżywienie; środki utrzymania
underpaid - źle wynagradzany
wage bargaining - negocjacje płacowe
wage claim - żądania płacowe
wage differentials - rozpiętość płac
wage freeze - zamrożenie płac
wage policy - polityka płac
wage rise (BrE) - podwyżka płac; wzrost płac
wage slip - pasek wypłaty
wage structure - struktura płac
wage-earner - żywiciel rodziny
weekly wage - tygodniowe zarobki
well-paid job - dobrze płatna praca

ZAROBEK - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A ten percent salary increase.
 For two years she worked for her uncle without wages.
 He did not make much money as a teacher.
 He doesn't just do it for the money.
 He earned a little money.
 He earned extra money teaching young people to sing.
 I don't get a cent.
 It's a well paid job.
 It's my hard-earned money.
 My salary was little more than pocket money.
 No-one has any money to pay them.
 She earned over one million dollars.
 She was paid \$10 a day.
 She was the family's only breadwinner.
 Some of us work for a pittance.
 The highest paying group of jobs is in management.
 They earn less than their predecessors.
 You work, you have your money.

Dziesięcioprocentowy wzrost płac.
 Przez dwa lata pracowała dla wujka bez pensji (zapłaty).
 Nie zarabiał dużo jako nauczyciel.
 Nie robi tego tylko dla pieniędzy.
 Zarabiał mało pieniędzy.
 Dorabiał ucząc młodzież śpiewu.
 Nie dostałam grosza.
 To dobrze płatna praca.
 To moje ciężko zarobione pieniądze.
 Moja pensja była niewiele większa niż kieszonkowe.
 Nikt nie ma pieniędzy, aby im zapłacić.
 Zarobiła ponad milion dolarów.
 Płacono jej 10 dolarów za dzień.
 Była jedynym żywicielem rodziny.
 Niektórzy z nas pracują za marne pieniądze.
 Najlepiej płatną pracę mają menedżerowie.
 Zarabiają mniej niż ich poprzednicy.
 Pracujesz, masz własne pieniądze.

STRAJK:

to call a strike - wezwać do strajku
to call off a strike - odwołać strajk
to go on strike - rozpocząć strajk
human chain - ludzki łańcuch
hunger strike - strajk głodowy
nationwide strike - strajk generalny
picket - pikiet
right to strike - prawo do strajku
rolling strike - strajk rotacyjny
scab - łamistrajk
social upheaval - wrzenie społeczne
to stage a walkout - opuścić salę na znak protestu

to strike - strajkować
strike action - strajk
strike ballot - głosowanie nad przystąpieniem do strajku
strikebound - sparaliżowany przez strajk
strikebreaker - łamistrajk
striking workers - strajkujący pracownicy
token strike - strajk ostrzegawczy
union - związek zawodowy
walkout; walk-out - strajk
wildcat strike - dziki strajk

ZWOLNIENIA:

blanket layoffs - zwolnienie grupowe
costs cuts - cięcie kosztów
to dismiss - zwolnić
dismissed - zwolniony
face redundancy - stracić pracę (w wyniku redukcji etatów)
to fire worker - zwolnić pracownika
golden parachute - wysoka odprawa
gratuity (BrE) - odprawa emerytalna
layoff - zwolnienie z pracy (głównie z powodu redukcji etatów)

make sb redundant - zwolnić kogoś z pracy
redundancy - redukcja etatów
redundancy pay (BrE) - odprawa
redundancy payment - odprawa
redundant - zwolniony z pracy (na skutek redukcji etatów)
sacking - wyrzucenie z pracy
voluntary redundancy (BrE) - dobrowolne odejście z pracy

11.2 ZAWODY**ZAWODY - SŁOWNICTWO PODSTAWOWE:**

accountant - księgowy; księgowa	joiner - stolarz
actor - aktor	journalist - dziennikarz
actress - aktorka	judge - sędzia (w sądzie)
architect - architekt	lawyer - prawnik
babysitter - opiekunka do dziecka	mailman (AmE) - listonosz
baker - piekarz	manageress - szefowa; kierowniczk
book-keeper - księgowy; księgowa	miner - górnik
bricklayer - murarz	model - model; modelka
builder - budowlaniec	musician - muzyk
businessman - biznesmen	nurse - pielęgniarka
businesswoman - bizneswoman	painter - malarz
butcher - rzeźnik	photographer - fotograf
car mechanic - mechanik samochodowy	physiotherapist - fizjoterapeuta
cashier - kasjer	pilot - pilot
chef - szef kuchni	plumber - hydraulik
cleaner - sprzątac; sprzątaczk	police officer - funkcjonariusz policji
clerk - urzędnik	policeman - policjant
consultant - doradca	postal clerk - urzędnik pocztowy; pocztowiec
cook - kucharz	postman - listonosz
dancer - tancerz	postwoman - listonoszka
dentist - dentysta	sailor - marynarz
doctor - lekarz	secretary - sekretarka
driver - kierowca	shop assistant - sprzedawca; sprzedawczyni
driving instructor - instruktor nauki jazdy	singer - piosenkarz (m.); piosenkarka (f.)
electrician - elektryk	social worker - pracownik socjalny
engineer - inżynier	soldier - żołnierz
firefighter - strażak	taxi driver - taksówkarz
fisherman - rybak	teacher - nauczyciel
flight attendant - steward; stewardesa	technician - technik
gardener - ogrodnik	train driver - maszynista
hairdresser - fryzjer (damski)	waiter - kelner
investigator - śledczy	waitress - kelnerka

ZAWODY - SŁOWNICTWO ROZSZERZONE:

analyst - analityk	handyman - złota rączka
archaeologist - archeolog	hawker - domokrażca
archivist - archiwista	historian - historyk
artisan - rzemieślnik	hotelier - hotelarz
assembly worker - pracownik montażownik	interpreter - tłumacz (<i>ustny</i>)
astronaut - astronauta	lecturer - lektor; wykładowca
auctioneer - licytator	librarian - bibliotekarz; bibliotekarka
bailiff - komornik	locksmith - ślusarz
barber - fryzjer (męski)	logger - drwal
barmaid (BrE) - barmanka	magician - magik
bartender (AmE) - barman; barmanka	maid - służąca
book-hinder - introligator	make-up artist - charakteryzator
bouncer - bramkarz; wykidajło	masseur - masażysta
carer (BrE) - opiekun osoby starszej lub niepełnosprawnej	masseuse - masażystka
carpenter - cieśla	midwife - położna
cartographer - kartograf	milkman - mleczarz
chauffeur - szofer	newsagent - kioskarz
chimney sweep - kominiarz	pharmacist - farmaceuta
comedian - komik	plasterer - tynkarz
composer - kompozytor	politician - polityk
conductor - dyrygent	pollster - ankieter
confectioner - cukiernik	psychologist - psycholog
crane operator - operator dźwigu	publisher - wydawca
customs officer - celnik	quality controller - kontroler jakości
debt collector - windykator	real estate agent - agent nieruchomości
demographer - demograf	repairman - konserwator
designer - projektant	rescuer - ratownik
dietician - dietetyk	researcher - badacz
diplomat - dyplomata	scientist - naukowiec
director - reżyser	sculptor - rzeźbiarz
dishwasher - pomywacz	sheep shearer - postrzygacz owiec
dispatcher - dyspozytor	shoemaker - szewc
dressmaker - krawiec damski; krawcowa	skiing instructor - instruktor narciarstwa
dustman - śmieciarz	steelworker - hutnik
economist - ekonomista	stonemason - kamieniarz
editor - redaktor	storekeeper - magazynier
errand boy - chłopiec na posyłki	stuntman - kaskader
estate agent - agent nieruchomości	surveyor - geodeta
fashion designer - projektant mody	sweeper - zamiatacz
filmmaker - filmowiec	tailor - krawiec
florist - florysta; florystka	translator - tłumacz (<i>pisemny</i>)
foreman - majster; mistrz; brygadzysta	travelling salesman - komiwojażer
forester - leśnik	truck driver - kierowca ciężarówki
forklift operator - operator wózka widłowego	turner (BrE) - tokarz
garbage collector - śmieciarz	usher - bileter
geologist - geolog	usherette - bileterka
glazier - szklarz	vet - weterynarz
goldsmith - złotnik	warehouseman - magazynier
graphic designer - grafik	watchmaker - zegarmistrz
guide - przewodnik	welder - spawacz

ZAWODY WYMIERAJĄCE I WYMARŁE:

bellfounder - ludwisarz
blacksmith - kowal
boatbuilder - szkutnik
carter - furman; woźnica
coachman - woźnica
coalman - węglarz
framer - ramiarz
furrier - kuśnierz
glass blower - dmuchacz szkła
hooper - bednarz
hostler - stajenny
milller - młynarz

potter - garncarz
purse maker - kaletnik
roofer - dekarz
skinner - garbarz
stove fitter - zdun
tanner - garbarz
tiler - kafelkarz
tinker - druciarz
typesetter - zecer (pracownik drukarni)
weaver - tkacz; tkaczka
wheeler - kołodziej
wheelwright - kołodziej

ZAWODY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Being a firefighter is hard work.
 Can't we employ someone as an assistant?
 During summer, he worked as a lifeguard at a river.
 He was a lawyer by profession.
 He worked as a construction worker.
 Her parents wanted her to become a lawyer.
 His father was a painter.
 I applied for a job as a waitress.
 I work as a researcher at the Academy of Sciences.
 More than 400 miners work at the Raspotocje mine.
 She began her career as a model.
 She got a job as an editor.
 She was a receptionist at a university dormitory.
 She was a very versatile actor.
 They listen to their teacher.

Praca strażaka jest ciężka.
 Czy moglibyśmy zatrudnić kogoś jako asystenta?
 W lecie pracował jako ratownik nad rzeką.
 Z zawodu był prawnikiem.
 Pracował jako robotnik budowlany.
 Jej rodzice chcieli, aby została prawniczką.
 Jego ojciec był malarzem.
 Staralam się o pracę kelnerki.
 Pracuję jako badacz w Akademii Nauk.
 Ponad 400 górników pracuje w kopalni Raspotocje.
 Rozpoczęła karierę jako modelka.
 Dostała pracę jako redaktor.
 Była recepcjonistką w domu studenckim.
 Była bardzo wszechstronną aktorką.
 Słuchają nauczyciela.

11.3 FINANSE OSOBISTE

anticipated expenditure - przewidywane wydatki

to bankroll - wspierać finansowo

to be a big spender - mieć szeroki gest; nie liczyć się z pieniędzmi

to be a low spender - żałować pieniędzy; skąpić pieniądze

bottomless pit - dziura bez dna

cash injection - zastrzyk gotówki

cost of living - koszty utrzymania

to eke - oszczędnie gospodarować

financial distress - kłopoty finansowe

free spender - rozrzutnik

in pursuit of profit - w pogoni za zyskiem

income growth - wzrost dochodów

income level - poziom dochodów

no expense spared - nie licząc się z kosztami

parsimony - skąpstwo; chciwość

payment in arrear - płatność zaległa

petty expenses - drobne wydatki

piggybank - świnka skarbonka

pin money - pieniądze na drobne wydatki

pittance - marne grosze

pocket money - kieszonkowe

regular income - stały dochód

savings - oszczędności

to send money home - wysłać pieniądze do domu

to set aside some money - odłożyć trochę pieniędzy

slyboot (AmE) - chytrus

spendthrift - rozrzutnik

splash out - 1. być rozrzutnym 2. przepuścić pieniądze

to splurge - przepuszczać pieniądze

splurge - szaleństwo w wydawaniu pieniędzy

sponger - darmozjad

stingy - skąpy

unnecessary expense - zbędny wydatek

vast amount of money - zawrotna kwota

wasteful - rozrzutny

wastefully - rozrzutnie

wastefulness - marnotrawstwo; rozrzutność

FINANSE OSOBISTE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Don't ask about money.

He declared bankruptcy.

Her husband didn't know about her savings.

I don't keep cash in home.

I don't know what to do with my money.

I save up for rainy days.

I saved for my two children's future.

Life there was not easy.

No one helps you if you don't have money.

They never ask where the money comes on.

They saved up cash for years.

We have never faced any cash shortage.

We lost all our money.

Where's the money?

Nie pytaj o pieniądze.

Ogłosił bankructwo.

Jej mąż nie wiedział o (jej) oszczędnościach.

Nie trzymam gotówki w domu.

Nie wiem, co zrobić z (moimi) pieniędzmi.

Oszczędzam na czarną godzinę.

Oszczędzałam na przyszłość dwojga moich dzieci.

Życie tutaj nie było łatwe.

Nikt ci nie pomoże, jeśli nie masz pieniędzy.

Nigdy nie pytali, skąd biorę pieniądze.

Oszczędzali pieniądze latami.

Nigdy nie narzekaliśmy na brak gotówki.

Straciliśmy wszystkie pieniądze.

Gdzie są pieniądze?

DŁUG:

to amass debts - narobić długów

arrear - zaległości płatnicze

arrears - długi; zaległości

to ask relatives for money - prosić krewnych o pieniądze

bailiff - komornik

collateral - zabezpieczenie pożyczki

debt burden - zadłużenie

debt relief - umorzenie długu

debtor - dłużnik

indebted - zadłużony, winny pieniądze

indebted to the hilt - zadłużony po uszy

indebtedness - zadłużenie

insolvent - niewypłacalny

lender - pożyczkodawca

liabilites - zobowiązania finansowe

loan shark - lichwiarz

moneylender - lichwiarz

to owe - być winnym; być dłużnym

pawnbroking - pożyczanie pod zastaw

pawnshop - lombard

to pay off liabilities - spłacić zobowiązania

to repay the debt - spłacić dług

repayment - spłata; zwrot pieniędzy

repayment term - okres spłaty

repossession (BrE) - przejęcie (nieruchomości obciążonej hipoteką)

small loan - mikropożyczka

student loan - pożyczka studencka

usury - lichwa

DŁUG - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

40 million Russians have loans or mortgages.
Debtors cannot get help.
He got into debt after he lost his job.
He managed to pay off his debts.
He was unable to pay his debts.
He's up to his neck in debt.
I didn't worry about paying back the debt.
I raised a loan to buy the boat.
Mounting debts eventually landed him in prison.
She defaulted on her loan.
Students in the US often take out loans.
That was just the interest, not the loan itself.
The debt has been paid in full.
The debt must be paid.
They decided to buy the car on credit.
They could not pay their mortgage loans.
They started getting loans.
They took a bigger loan to pay off the smaller ones.
They took out two loans to help him.
We live on credit.

40 milionów Rosjan musi spłacać pożyczki lub hipoteki.
Dłużnicy nie mogą liczyć na pomoc.
Popadł w długi po utracie pracy.
Udało mu się spłacić długi.
Nie był w stanie spłacać swoich długów.
Tkwi w długach po uszy.
Nie martwiłam się o spłatę długu.
Wziąłem pożyczkę, aby kupić łódź.
Przez piętrzące się długi wyładował w więzieniu.
Nie spłaciła pożyczki.
Studenci w USA często zaciągają pożyczki.
To były tylko odsetki, nie sama pożyczka.
Dług został w całości spłacony.
Dług musi zostać spłacony.
Zdecydowali się kupić samochód na kredyt.
Nie byli w stanie spłacać pożyczek hipotecznych.
Zaczęli brać pożyczki.
Wzięli większą pożyczkę, aby spłacić mniejsze.
Zaciągnęli dwie pożyczki, aby mu pomóc.
Żyjemy na kredyt.

BOGACTWO:

affluent - 1. zamożny 2. dostatni
to afford - móc sobie na coś pozwolić
to amass fortune - zgromadzić fortunę; zgromadzić majątek
family fortune - majątek rodzinny
flagging fortunes - upadające fortuny
fortune - fortuna
to have pots of money - mieć kupę pieniędzy
lavish - wystawny; pełen przepychu
lavish lifestyle - wystawny styl życia
to live like a king - żyć jak król
to make a fortune - zbić fortunę
to make a mint - zarobić fortunę
material well-being - dobrobyt materialny

moneyed - bogaty; majątny; zamożny
monied - bogaty; majątny; zamożny
multimillionaire - multimilioner
snob - snob
snobbishness - snobizm
sumptuously - wystawnie; z przepychem
sumptuousness - wystawność; przepych; bogactwo; wspaniałość
the idle rich - bogaci próżniacy
upstart - dorobkiewicz; parweniuz
wallow in luxury - płać się w luksusie
wealthy - bogaty; zamożny
well-off - bogaty; dobrze sytuowany

BOGACTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A land of milk and honey.
Anyway they grew immensely rich and famous.
He never seemed to lack for money.
One of the richest men in the country.
One of Ukraine's richest businessmen.
Only for the rich.
She is the world's richest woman.
The idea made her the richest woman in the world.
The mines at Potosi were a source of huge riches.
The richest woman in the world.
The wealthiest woman in North America is...
They flaunt their wealth.
They sleep on beds of money.
Your father is not a wealthy man.

Kraina mlekiem i miodem płynąca.
W każdym razie zdobyli ogromne bogactwa i sławę.
Nigdy nie brakowało mu pieniędzy.
Jeden z najbogatszych ludzi w kraju.
Jeden z najbogatszych ukraińskich biznesmenów.
Tylko dla bogatych.
Jest najbogatszą kobietą na świecie.
Dzięki pomysłowi została najbogatszą kobietą na świecie.
Kopalnie w Potosi były źródłem ogromnego bogactwa.
Najbogatsza kobieta na świecie.
Najbogatsza kobieta w Ameryce Północnej to...
Obnoszą się ze swoim bogactwem.
(Oni) Śpią na pieniądzach.
Twój ojciec nie jest bogaty.

BIEDA:

abject poverty - skrajna nędza
beg - żebrać
beggar - żebrak
to can't afford sth - nie móc sobie na coś pozwolić
cash-strapped - odczuwający brak gotówki
to cut welfare for poorest - zmniejszyć pomoc dla najbiedniejszych
destitute - bez środków do życia
down and out - splukany
to earn a bare living - ledwo wiązać koniec z końcem
eke out an existence - z trudem wiązać koniec z końcem
famine - głód; klęska głodu
grinding poverty - skrajna nędza
half-starved - przymierający głodem
impoverish - zubożeć; doprowadzać do ubóstwa
impoverished - zubożały
impoverishment - zubożenie
in queer street - mający problemy finansowe
indigent - pogrążony w nędzy
to live in squalor - żyć w ubóstwie
misery 1. bieda; nędza 2. cierpienie; niedola
neediness - niedostatek, bieda
needy - 1. potrzebujący 2. biedny; ubogi
on the breadline - na granicy ubóstwa
pauper (arch.) - biedak; nędzarsz
penniless - bez grosza
penury - 1. nędza; ubóstwo 2. skąpstwo
poverty rate - wskaźnik ubóstwa
strapped for cash - odczuwający brak gotówki
uncertain future - niepewna przyszłość

BIEDA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A lot of the people were poor.
 He has done much to help the poor.
 He was out of work and running out of money.
 He's given millions to the poor.
 I desperately need cash to pay my rent.
 Many Ukrainians still live in grinding poverty.
 Most people in Haiti live in shanty towns.
 One of the many children begging on the streets of the city.
 One of the poorest countries in the hemisphere.
 Poverty is more than just lack of money.
 Romania, one of Europe's poorest countries.
 The money ran out.
 The right to strike is enshrined in the constitution.
 The second poorest country in the hemisphere.
 They became penniless refugees overnight.
 They lived in a slum.
 We have nothing to eat.

Dużo ludzi żyło w biedzie.
 Zrobił dużo, aby pomóc biednym.
 Nie miał pracy i kończyły mu się pieniądze.
 Rozdał biednym miliony.
 Pilnie potrzebuję gotówki na opłacenie czynszu.
 Wielu Ukraińców wciąż żyje w skrajnej nędzy.
 Większość mieszkańców Haiti żyje w slumsach.
 Jedno z wielu dzieci żebrzących na ulicach miasta.
 Jeden z najbiedniejszych krajów na półkuli.
 Bieda to coś więcej niż tylko brak pieniędzy.
 Rumunia - jeden z najbiedniejszych europejskich krajów.
 Pieniądze się skończyły.
 Prawo do strajku jest zagwarantowane w konstytucji.
 Drugi najbiedniejszy kraj na półkuli.
 W ciągu nocy zostali uchodźcami bez grosza.
 Żyli w slumsach.
 Nie mamy nic do jedzenia.

POMOC SPOŁECZNA:

alleviate poverty - zredukować biedę
care benefit - zasiłek opiekuńczy
cash benefit - świadczenie pieniężne
children's allowance - dodatek na dzieci
dole drawer - osoba pobierająca zasiłek
dole out - rozdzielać (np. dary, pożywienie)
drug benefit - refundacja leków
family allowance - zasiłek rodzinny
feckless - niezaradny
handout - jałmużna, datek; zasiłek
housing allowance - zasiłek mieszkaniowy
housing benefit - zasiłek mieszkaniowy
jobseekers allowance - zasiłek dla bezrobotnych
people in need - ludzie w potrzebie
provide benefit - zapewniać świadczenie
to receive a benefit - pobierać zasiłek
social benefits - zasiłki socjalne
to strip of benefits - odebrać zasiłki
subsistence wage - minimum socjalne
unemployed - bezrobotny
unemployment - bezrobocie
unemployment benefit - zasiłek dla bezrobotnych
unemployment rate - stopa bezrobocia
welfare - 1. opieka społeczna 2. socjal 3. świadczenie
welfare benefit - zasiłek z opieki społecznej
welfare state - państwo opiekuńcze

11.4 PIENIĄDZE

accounting currency - waluta rozliczeniowa
accounting risk - ryzyko księgowie
banknote, bill - banknot
circulation - obieg
coffer - budżet (miasta; państwa)
coin - moneta; bilon
coinage - bicie monet
commission-free - bez prowizji
commodity money - pieniądź
currency - waluta
currency conversion - konwersja walutowa
currency fluctuations - wahania kursu walut
currency risk - ryzyko walutowe
currency swap - swap walutowy
currency zone - strefa walutowa
denomination - denominacja
depreciation - deprecjacja (*waluty*)
devaluation - dewaluacja
dollar - dolar
eurozone - strefa euro
exchange office - kantor
exchange rate - kurs wymiany; kurs walutowy
fiat money - pieniądź fiducyjny
financial markets - rynki finansowe
financial resources - środki pieniężne
financier - finansista
fixed exchange rate - stały kurs walutowy
floating currency - płynny kurs walutowy
foreign currency - waluta obca
get-rich-quick scheme - piramida finansowa
gold coin collection - kolekcja złotych monet
hard currency - twarda waluta
heads - awers; orzeł (*monety*)

leverage - dźwignia finansowa
local currency - lokalna waluta
microprinting - mikrodruk
mint - mennica
minter - mincerz
monetary basket - koszyk walutowy
numismatic - numizmatyczny
numismatics - numizmatyka
numismatology (*rzad.*) - numizmatyka
nummery - monetarny; dotyczący monet
obverse - awers
outlay - wydatek; koszt
overspending - przekroczenie budżetu
percentage point - punkt procentowy
plummet - spadać (*o wartości waluty*)
pyramid swindle - oszustwo piramidowe; piramida finansowa
to raise money - zbierać pieniądze
refinancing - refinansowanie
remittance - przelew; przekaz pieniężny
reserve currency - waluta rezerwowa
reverse - rewers
ruble - rubel
security feature - zabezpieczenie przed fałszerstwem
single current - wspólna waluta
swap kroons for euros - wymienić korony estońskie na euro
tails - reszka (*monety*)
transaction risk - ryzyko transakcyjne
underfunded - niedofinansowany
watermark - znak wodny

FINANSE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

He fished out a coin from his pocket.
 He took a wad of notes.
 Plastic banknotes have many advantages.
 The currency will start circulating in December.
 The date on the coin is 1789.
 The government has issued new 500 rupee notes.
 The new currency was approved by National Assembly.
 The rouble has lost half its value this year.
 There's no paying a commission for changing currency.
 They tell me this money is worthless.
 We use the same currency.

Wyrzebał monetę z kieszeni.
 Wyjął zwitek banknotów.
 Plastikowe banknoty mają wiele zalet.
 Waluta wejdzie do obiegu w grudniu.
 Na monecie widnieje data - rok 1789.
 Rząd wydał nowe banknoty o nominale 500 rupii.
 Nową walutę zaakceptowało Zgromadzenie Narodowe.
 Rubel stracił połowę na wartości w tym roku.
 Nie pobiera się prowizji za wymianę waluty.
 Powiedzieli mi, że te pieniądze są bezwartościowe.
 Używamy tej samej waluty.

11.5 GIEŁDA

allotment of shares - przydział akcji	preference share - akcja uprzywilejowana
bear market - bessy; rynek niedźwiedzia	primary market - rynek pierwotny
bearer share - akcja na okaziciela	public offer - oferta publiczna
bond - obligacja	registered share - akcja imienna
bond market - rynek obligacji	secondary market - rynek wtórny
bondholder - posiadacz obligacji	security - papier wartościowy
brokerage - dom maklerski	share - akcja
bull market - hossy; rynek byka	share options - opcje na akcje
capital market - rynek kapitałowy	speculator - spekulant
class of share - rodzaj akcji	stock - akcje
commodity exchange - giełda towarowa	stock dividend - dywidenda w formie akcji
equities - akcje zwykłe	stock exchange - giełda papierów wartościowych
equity fund - fundusz akcji	stock fund - fundusz akcji
exchange - giełda	stock issue - emisja akcji
holder - posiadacz	stock market crash - krach giełdowy
issuance of bonds - emisja obligacji	stock market report - biuletyn giełdowy
to issue shares - emitować akcje	stock option - opcja na zakup akcji
issuer - emitent	stock ownership - akcjonariat
municipal bond - obligacja komunalna	stock price - cena akcji
play the market - grać na giełdzie	unit trust (BrE) - fundusz powierniczy

11.6 REKLAMA

adspend - wydatki na reklamę	intrusive advertising - natrętna reklama
to advertise - reklamować	inveigled - podstępem nakłonić
advertisement - ogłoszenie	inveiglement - nakłonienie podstępem
advertiser - reklamodawca	market research - badanie rynku
advertising - reklama	marketing - marketing
advertising agency - agencja reklamowa	marketing cycle - cykl marketingowy
advertising awareness point - próg zauważalności reklamy	marketing expenditure - wydatki marketingowe
advertising campaign - kampania reklamowa	marketing ploy - chwyt marketingowy
advertising expenditure - wydatki na reklamę	obtrusive advertising - nachalna reklama
advertising outlay - wydatki na reklamę	persuasion - perswazja
advertising reach - zasięg reklamy	placard - afisz
analyst - analityk	product - produkt
banner - baner	to promote - promować
brand - marka	promotion - promocja
brand ambassador - ambasador marki	prospectus - prospekt
brand awareness - świadomość marki	to publicize - reklamować
buzz marketing - marketing szeptany	quality - jakość
copywriting - copywriting	seductive advertising - kusząca reklama
deceptive advertising - reklama wprowadzająca w błąd	slogan - hasło; slogan
gadget - gadżet	sponsorship - sponsoring
	strategy - strategia
	target market - grupa docelowa

11.7 GOSPODARKA

to attract new firms - przyciągnąć nowe firmy
balance of payments - bilans płatniczy
balanced budget - zrównoważony budżet
budget constraints - ograniczenia budżetowe
budgetary discipline - dyscyplina budżetowa
capital outflow - odpływ kapitału
consumer - konsument
consumption - konsumpcja
creeping inflation - inflacja pełzająca
debt-servicing costs - koszty obsługi długu
deflation - deflacja
deregulation - deregulacja
development expenditure - wydatki na rozwój
downturn - spadek koniunktury
economic crisis - kryzys gospodarczy
economic growth - wzrost gospodarczy
economic miracle - cud gospodarczy
economic slowdown - spowolnienie gospodarcze
economist - ekonomista
economy - gospodarka
factors of production - czynniki produkcji
flagging economy - słabnąca gospodarka
free-market economy - gospodarka wolnorynkowa
galloping inflation - galopująca inflacja
globalization - globalizacja
goods and services - towary i usługi
inflation - inflacja
inflation rate - stopa inflacji

inflow of capital - napływ kapitału
liberalization - liberalizacja
manufacturing - produkcja
market economy - gospodarka rynkowa
means of production - środki produkcji
minimum wage - płaca minimalna
moribund economy - upadająca gospodarka
national economy - gospodarka narodowa
planned economy - gospodarka planowa
private property - własność prywatna
private sector - sektor prywatny
privatization - prywatyzacja
production costs - koszty produkcji
production decline - spadek produkcji
property market - rynek nieruchomości
public debt - dług publiczny
public sector - sektor publiczny
purchasing power - siła nabywcza
recession - recesja
social security - opieka społeczna
standard of living - koszty życia
State Treasury - Skarb Państwa
stimulus package - pakiet stymulacyjny
stimulus plan - plan stymulacyjny
subsidise - subwencjonować
to thrive - prosperować; rozkwitać
unemployment - bezrobocie
unemployment rate - stopa bezrobocia

GOSPODARKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A return to the era of the barter system.
 Budget cuts reduce costs.
 Inflation and unemployment were low.
 Inflation is among the highest in the world.
 Inflation is now at around 9%.
 Inflation will grow.
 Investors are concerned about huge public debt.
 On the verge of recession.
 The American economy recovered from a recession.
 The economy is improving.
 The Maldives economy revolves around tourism.
 Unemployment has risen to eighteen-percent.
 Unemployment is high.
 Unemployment stands at nearly 18%.
 Uruguay received an emergency loan.
 Venezuela is going through a deep economic crisis.

Powrót do systemu barterowego.
 Cięcia budżetowe redukują koszty.
 Inflacja i bezrobocie były niskie.
 Inflacja należy do najwyższych na świecie.
 Inflacja obecnie wynosi około 9%.
 Inflacja będzie rosła.
 Inwestorów martwi ogromny dług publiczny.
 Na krawędzi recesji.
 Amerykańska gospodarka wychodziła z recesji.
 Poprawia się sytuacja w gospodarce.
 Gospodarka Malediwów obraca się wokół turystyki.
 Bezrobocie wzrosło do osiemnastu procent.
 Bezrobocie jest wysokie.
 Bezrobocie pozostaje na poziomie około 18%.
 Urugwaj otrzymał pożyczkę ratunkową.
 Wenezuela przechodzi głęboki kryzys gospodarczy.

11.8 BANKOWOŚĆ

bank - bank
bank account - konto
bank clerk - urzędnik bankowy
bank statement - wyciąg z konta
banking - bankowość
bearer cheque - czek na okaziciela
branch - oddział; filia (banku)
cash - gotówka; gotówkowy
cash a cheque - zrealizować czek
cashpoint - bankomat
cheque - czek
cheque book - książeczka czekowa
consumer credit - kredyt konsumpcyjny
credit - kredyt
credit balance - saldo kredytowe
credit card - karta kredytowa
credit conditions - warunki kredytu
credit exposure - ryzyko kredytowe
credit history - historia kredytowa
credit risk - ryzyko kredytowe
creditor - wierzyciel
debit card - karta debetowa
default interest - odsetki za zwłokę
deposit account - depozyt bankowy
depositor - deponent

easing of credit - ułatwienie kredytowe
financial adviser - doradca finansowy
foreclosure (AmE) - przejęcie (nieruchomości obciążonej hipoteką)
interest rate - stopa procentowa
investment bank - bank inwestycyjny
investment credit - kredyt inwestycyjny
letter of credit - akredytywa
line of credit - linia kredytowa
liquidity - płynność finansowa
loan - pożyczka
mortgage - hipoteka
mortgage loan - kredyt hipoteczny
non-cash - bezgotówkowy
online banking - bankowość internetowa
overdraft - debet
overdraft limit - dopuszczalny debet
pin number - numer PIN
rating - rating
savings account - konto oszczędnościowe
statement of account - wyciąg z konta
strongroom (AmE) - skarbiec
terms of payment - warunki płatności
traveller's cheque - czek podróżniczy

BANKOWOŚĆ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

He does not have a bank account.
 He has \$100,000 in several different bank accounts.
 He has a good credit history.
 Her bank accounts have been frozen.
 My bank serves five villages.
 People formed long queues at banks.
 She revealed the passwords for her online accounts.
 The biggest bank collapse in American history.
 The company applied to the bank for a loan.
 We can get a year's interest-free credit.
 When banks failed, people lost everything.

(On) Nie ma konta bankowego.
 (On) Ma 100000 dolarów na różnych kontach bankowych.
 (On) Ma dobrą historię kredytową.
 Jej konta bankowe zostały zamrożone.
 Mój bank obsługuje pięć wsi.
 Pod bankami tworzą się długie kolejki.
 Wyjawiała hasła do swoich kont internetowych.
 Największy upadek banku w historii Ameryki.
 Firma złożyła w banku wniosek o pożyczkę.
 Możemy dostać kredyt nieoprocentowany na rok.
 Kiedy banki padały, ludzie tracili wszystko.

11.9 HANDEL

absence of rules - brak zasad
to accept offer - przyjąć ofertę
auctioneer - licytator
balance of trade - bilans handlowy
bulk order - zamówienie hurtowe
to buy - kupować; kupić
to buy in bulk - kupować hurtowo
buying power - siła nabywcza
cash cow - żyła złota
cashless - bezgotówkowy
chamber of commerce - izba handlowa
commerce - handel
competition - konkurencja
consumerism - konsumpcjonizm
customer base - baza klientów
customer is always right - klient ma zawsze rację
customer satisfaction - zadowolenie klienta
customer service - obsługa klienta
customer survey - ankieta wśród klientów
customer-oriented - dbający o klienta
to decline offer - odrzucić ofertę
defective - wadliwy
defectiveness - wadliwość
delivery - dostawa
dispatch advice - awizo wysyłki
dispatch note - kwit wysyłkowy
to distribute - dystrybuować
distribution - dystrybucja
distributor - dystrybutor
entrant - nowy podmiot na rynku
to execute an order - zrealizować zamówienie
export - eksport
gentlemen's agreement - dżentelmeńska umowa
to glut - nasycać rynek; zalewać rynek (produktami)
guarantee - gwarancja
import - import
to lose - stracić
loss - strata
to make a profit - osiągnąć zysk
market share - udział w rynku
to merchandise - handlować

CENA:

to appraise - szacować; wyceniać
to be priced too high - zbyt dużo kosztować
to cost a mint - kosztować majątek; kosztować fortunę
dirt cheap - tani jak barszcz
expensive - drogi
gross price - cena brutto
increasing prices - rosnące ceny
list price - cena katalogowa
price fixing - zmowa cenowa

merchandise - towar
merchandise knowledge - towaroznawstwo
merchant - handlarz; handlowiec; kupiec
mobile payment - płatność mobilna
net price - cena netto
niche - nisza rynkowa
niche market - rynek niszowy
niche-oriented product - produkt niszowy
to offer - oferować
order - zamówienie
pro-forma invoice - faktura pro forma
profit - zysk
profitable - rentowny; dochodowy
proof of delivery - dowód dostawy
purchase on trial - zakup na próbę
receptive market - chłonny rynek
to refuse offer - odrzucić ofertę
regular customer - stały klient
resale - odsprzedaż
restraint of trade - ograniczenia handlu
retail - detaliczny
retailer - detalista
sales representative - przedstawiciel handlowy
salesman - sprzedawca
saleswoman - sprzedawczyni
to sell - sprzedać
selling outlay - koszty zbytu
stock - magazyn
supplier - dostawca
supplies - zaopatrzenie
the exchange of goods - wymiana towarów
trade - handel
trade attache - attache handlowy
trade barriers - bariery handlowe
trade deficit - deficyt handlowy
trader - handlarz, kupiec
transaction - transakcja
turnover - obrót
wholesale - hurtowy; hurtem
wholesaler - hurtownik

price speculator - spekulant
pricey - drogi
prohibitive - zaporowy (*o cenie*)
prohibitively expensive - niewspółmiernie drogi
retail price - cena detaliczna
soaring prices - rosnące ceny
surcharge - dopłata
tumbling prices - spadające ceny
upset price - cena wywoławcza

11.10 FIRMA

accountancy - księgowość
accountant - księgowy
acquisition - przejęcie
acquisitions - przejęcie
chairman of the board - przewodniczący zarządu, prezes
close down a business - zamknąć firmę
company - spółka; firma; przedsiębiorstwo
consortium - konsorcjum
current expenditure - wydatki bieżące
director - dyrektor; dyrektorka
dividend - dywidenda
to drum up business - rozkręcić interes
earner - interes przynoszący dochód
entrepreneur - przedsiębiorca
enterprise - 1. przedsiębiorstwo 2. inicjatywa 3. działalność gospodarcza
entrepreneurship - przedsiębiorczość
executive board - zarząd
executive director - dyrektor wykonawczy
expense - wydatek
expense account - fundusz reprezentacyjny
franchise - franczyza
general meeting - walne zgromadzenie
to go to any great expense - ponosić duże koszty
initial capital - kapitał założycielski
investment expenditure - nakłady inwestycyjne

invoice - faktura
joint stock company - spółka akcyjna
ledger - księga przychodów i rozchodów
limited company - spółka kapitałowa
limited liability company - spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
limited tender - przetarg ograniczony; przetarg zamknięty
marketing department - dział marketingu
merger - fuzja
operational expenditures - koszty działalności
overproduction - nadprodukcja
owner - właściciel
planning department - dział planowania
profit growth - wzrost zysków
proprietor - właściciel
research expenditure - wydatki na badania
to restructure - restrukturyzować
restructuring - restrukturyzacja
sales department - dział sprzedaży
sales manager - dyrektor handlowy
to set up own business - założyć własną firmę
share capital - kapitał akcyjny
shareholder - udziałowiec; akcjonariusz
stock capital - kapitał zakładowy
the board of directors - zarząd
thriving - prosperujący; kwitający (o firmie)

FIRMA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Competition is growing.
 Konkurencja rośnie.
 From idea to business.
 Od pomysłu do biznesu.
 I had to take out a bank loan to start my own business.
 Musiałem wziąć pożyczkę w banku na założenie firmy.
 It was easy for us to start businesses.
 Łatwo nam było założyć interes.
 Many young people are starting their own businesses.
 Wiele młodych osób zakłada własne firmy.
 Not everyone who opens a business is successful.
 Nie każdy, kto założy firmę, odnosi sukces.
 Their businesses were nationalised.
 Ich firmy zostały upaństwowione.

Konkurencja rośnie.
 Od pomysłu do biznesu.
 Musiałem wziąć pożyczkę w banku na założenie firmy.
 Łatwo nam było założyć interes.
 Wiele młodych osób zakłada własne firmy.
 Nie każdy, kto założy firmę, odnosi sukces.
 Ich firmy zostały upaństwowione.

11.11 PODATKI

to assess - nałożyć podatek
at taxpayer's expense - na koszt podatnika
to collect tax - pobierać podatek
deferred tax - podatek odroczony
depreciation - amortyzacja
double taxation - podwójne opodatkowanie
exchequer - ministerstwo skarbu; fiskus
flat tax - podatek liniowy
free of tax - nieopodatkowany
gross income - dochód brutto
income tax - podatek dochodowy
to increase taxes - podnieść podatki
inheritance tax - podatek spadkowy
net income - dochód netto
overtax - obciążyć nadmiernymi podatkami
punitive taxes - zawyżone podatki
to raise taxes - podnieść podatki

to reduce taxes - obniżyć podatki
sales tax - podatek obrotowy
surtax - domiar podatkowy
to tax - opodatkować
tax bracket - próg podatkowy
tax burden - obciążenie podatkowe
tax consultant - doradca podatkowy
tax exempt - zwolnienie z podatku
tax haven - raj podatkowy
tax inspection - kontrola skarbową
tax refund - zwrot podatku
tax return - zeznanie podatkowe
tax threshold - próg podatkowy
tax-exempt - zwolniony z podatku
taxman - fiskus
value-added tax - podatek od wartości dodanej

PODATKI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

All Americans will have some kind of tax increase.
 Danes pay high taxes.
 Earnings below that amount are taxed at lower rates.
 Everyone must pay taxes.
 He failed to pay income tax.
 Tax rates increase as earnings increase.
 The taxpayers will pay for it.
 They avoid paying income tax.
 We will not raise taxes.

Wszyscy Amerykanie odczują podwyżkę podatków.
 Duńczycy płacą wysokie podatki.
 Zarobki poniżej tej kwoty są niżej opodatkowane.
 Wszyscy muszą płacić podatki.
 Nie zapłacił podatku dochodowego.
 Stopy podatkowe rosną wraz z wysokością zarobków.
 Zapłacą za to podatnicy.
 Unikają płacenia podatku dochodowego.
 Nie podniesiemy podatków.

11.12 UBEZPIECZENIA

act of God - siła wyższa
assistance - assistance
to buy insurance - wykupić ubezpieczenie
compensation - odszkodowanie
damage - szkoda; uszczerbek
flood insurance - ubezpieczenie od powodzi
health insurance - ubezpieczenie zdrowotne
health package - pakiet zdrowotny
insurance - ubezpieczenie
insurance agent - agent ubezpieczeniowy
insurance claim - roszczenie ubezpieczeniowe
insurance company - zakład ubezpieczeń
insurance coverage - zakres ubezpieczenia
insurance market - rynek ubezpieczeń
insurance policy - polisa ubezpieczeniowa
insurance product - produkt ubezpieczeniowy
to insure - ubezpieczać
insurer - ubezpieczyciel
liability insurance - ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej

life insurance - ubezpieczenie na życie
noclaims bonus - zniżka za bezszkodowość
pay damages - pokryć szkody; wypłacić odszkodowanie
pension contribution - składka emerytalna
pension rights - prawo do emerytury
policyholder - osoba ubezpieczona
premium - składka na ubezpieczenie
protection - zabezpieczenie
provision - klauzula; postanowienie
receive compensation - otrzymać odszkodowanie
reimbursement - 1. zwrot kosztów 2. pokrycie wydatków
reinsurance - reasekuracja
risk - ryzyko
state pension - emerytura państwowa
substantial compensation - spore odszkodowanie
travel insurance - ubezpieczenie turystyczne
vehicle insurance - ubezpieczenie komunikacyjne

11.13 ADMINISTRACJA PUBLICZNA

- access** - dostęp
account - sprawozdanie; raport
administrative board - organ administracyjny
administrative measure - środek administracyjny
advisory council - komisja doradcza
to approve - zatwierdzić
association - stowarzyszenie
bilateral act - akt dwustronny
cadastral record - rejestr katastralny
central administration - administracja centralna
chargeable - podlegający opłacie
civil authorities - władze cywilne
civil servant - urzędy służby cywilnej
clerkess - urzędniczka
complaint - skarga; zażalenie
control - kontrola
council - rada (np. miejska)
councilor - radny
data - dane
date stamp - datownik
decision - decyzja; orzeczenie
decree - dekret
digital signature - podpis elektroniczny
documentation - dokumentacja
files - akta
to fill a form - wypełnić formularz
formalities - formalności
to grant a certificate - wydać zaświadczenie
to grant a concession - udzielić koncesji
initiative - inicjatywa
internal audit - audyt wewnętrzny
licence - licencja
local council - samorząd lokalny
machinery of state - aparat państwowy
municipal authorities - władze miejskie
obstacles - przeszkody
officer - wyższy urzędnik
official gazette - dziennik urzędowy
official notice - zawiadomienie urzędowe
order - nakaz
organization - organizacja
permission - zezwolenie
ratification - ratyfikacja
register - rejestr
registered - zarejestrowany
to reject - odrzucić
removal - skreślenie; wykreślenie
repeal of decision - uchylenie decyzji
request - wniosek; prośba
restrictions - ograniczenia
seal - pieczęć
signature - podpis
stamp - pieczętka
terms - warunki
town council - rada miasta
unit - jednostka
validity - ważność

12. SPOŁECZEŃSTWO

12.1 SPOŁECZEŃSTWO - POJĘCIA OGÓLNE

acculturation - akulturacja	humankind - ludzkość
ageing population - starzejące się społeczeństwo	ideology - ideologia
altruism - altruizm	illicit - zabroniony; zakazany
antisocial - aspołeczny	illiteracy - analfabetyzm
apartheid - apartheid	integration - integracja
assimilation - asymilacja	local community - społeczność lokalna
basic entitlements - podstawowe prawa	mass society - społeczeństwo masowe
behaviour - zachowanie	nation - naród
birthright - prawo przysługujące człowiekowi od urodzenia	new order - nowy porządek
breach of human rights - pogwałcenie praw człowieka	norm - norma
census - spis ludności; spis powszechny	outcast - wyrzutek (<i>społeczeństwa</i>)
census official - rachmistrz	patriot - patriota
citizenry - obywatele	patriotic - patriotyczny
civil disobedience - nieposłuszeństwo obywatelskie	patriotism - patriotyzm
civil society - społeczeństwo obywatelskie	peer group - grupa rówieśnicza
clannishly - klanowo	posterity - potomność; przyszłe pokolenia
clannishness - klanowość	primary group - grupa pierwotna
colour bar - segregacja rasowa	proletariat - proletariat
cosmopolitan - kosmopolita	secondary group - grupa wtórna
cultural diffusion - dyfuzja kulturowa	sedentary tribe - osiadłe plemię
culture shock - szok kulturowy	social alienation - alienacja
de rigueur - zgodnie z wymaganiami etykiety	social communication - komunikacja społeczna
developing country - kraj rozwijający się	social contract - umowa społeczna
dissenter - odszczepieniec; człowiek inaczej myślący	social development - rozwój społeczny
divided society - podzielone społeczeństwo	social exclusion - wykluczenie społeczne
dual nationality - podwójne obywatelstwo	social fact - fakt społeczny
enemies of the white race - wrogowie białej rasy	social group - grupa społeczna
equal opportunities - równe szanse	social identity - tożsamość społeczna
ethnic group - grupa etniczna	social interaction - interakcja społeczna
fanaticism - fanatyzm	social movement - ruch społeczny
fight against the system - walka z systemem	social order - ład społeczny
freemasonry - masoneria; wolnomularstwo	social outcast - wyrzutek społeczny
functional illiteracy - analfabetyzm funkcjonalny	social relation - stosunek społeczny
ghetto - getto	social structure - struktura społeczna
global village - globalna wioska	social unit - jednostka społeczna
globalization - globalizacja	socialization - socjalizacja
herd instinct - instynkt stadny	society - społeczeństwo
homeless - bezdomny	sociopolitical - społeczno-polityczny
homelessness - bezdomność	standard of living - stopa życiowa
homo sovieticus - homo sovieticus	struggle for existence - walka o przetrwanie
homogenous society - homogeniczne społeczeństwo	to take a census - przeprowadzić spis powszechny
human dignity - godność człowieka	unattainable utopia - nieosiągalna utopia
	westernize - narzucać zachodnią kulturę
	women's rights - prawa kobiet

HIERARCHIA SPOŁECZNA:

baron - baron
baroness - baronowa
baronetcy - baronostwo
to be of noble lineage - pochodzić ze szlacheckiego rodu
blue blood - błękitna krew; arystokracja
bourgeoisie - burżuazja
caste - kasta
caste system - system kastowy
clan chief - wódz klanu
clannish - klanowy
descent - pochodzenie; rodowód
dignitary - dygnitarz
dissenter - odszczepieniec
earldom - 1. godność hrabiowska 2. posiadłość hrabiowska
gentlefolk (*arch.*) - szlachetnie urodzeni
grandee - 1. grand (*szlachcic hiszpański*) 2. ważna osoba
gutter child - dziecko ulicy
handmaiden (*arch.*) - panna służebna
henchman - giermek
hermit - pustelnik
hierarchy - hierarchia
high society - wytworne towarzystwo
hobo (*AmE*) - włóczęga
humble origins - niskie pochodzenie społeczne
kingmaker - wpływowa osoba

laird (*BrE*) - właściciel ziemski
landed gentry - ziemianie; ziemiaństwo
lowborn - nisko rodzony
middle class - klasa średnia
moral duty - obowiązek moralny
nobleman - arystokrata
ordinary man - zwykły człowiek
overlord - pan; władca
parlour maid - służąca
plebeian - 1. (noun) plebejusz 2. (adj.) plebejski
posh (*BrE*) - z wyższych sfer
prole (*BrE*)(*arch.*) - proletariusz; robot
rabble - gawiedź; hołota
regular people (*AmE*) - zwykli ludzie
riff-raff - hołota; motłoch
scion - potomek (np. *rodziny królewskiej*)
serf - chłop pańszczyźniany
servant - służący
servitor (*arch.*) - sługa; służący
social class - klasa społeczna
social duty - obowiązek społeczny
toff (*BrE*)(*arch.*) - osoba z wyższych sfer
tycoon - magnat
underling - sługa
upper echelons - wyższe sfery
viscount (*BrE*) - wicehrabia
viscountess (*Br*) - wicehrabina

PAŃSTWO:

border - granica
capital - stolica
constitution - konstytucja
country - kraj
countryman - rodak; krajan
currency - waluta
to declare independence - ogłosić niepodległość
to demarcate - wytyczyć granicę
densely-populated - gęsto zaludniony
depopulation - wyludnienie
divisions - podziały
feud - lenno
flag - flaga
fraternal nation - bratni naród
to gain independence - zdobyć niepodległość; wywalczyć niepodległość
independence; independency - niepodległość
independent - niepodległy
landlocked country - kraj bez dostępu do morza
motherland - ziemia ojczysta; ojczyzna
nascent state - rodzące się państwo; powstające państwo
national anthem - hymn państwowy

national treasure - skarb narodowy
nationhood - status państwowy
no man's land - ziemia niczyja
oversea territory - terytorium zamorskie
people's republic - republika ludowa
population - ludność
protectorate - protektorat
to recognise the independence - uznać niepodległość
road to independence - droga do niepodległości
rogue state - bandyckie państwo (np. Czechy)
self-proclaimed republic - samozwańcza republika
sparsely populated - rzadko zaludniony
state - państwo
statehood - państwowość
stateless - bezpaństwowy
stateless people - bezpaństwowcy
territorial integrity - integralność terytorialna
tiny country - mały kraj
unification - zjednoczenie
unite the nation - zjednoczyć naród
to upcountry - 1. w głębi kraju 2. prowincjonalny

TRADYCJA:

according to custom - zwyczajowo
according to tradition - zgodnie z tradycją
ancestral land - ziemia przodków
archetypal - archetypowy
archetype - archetyp
to break with tradition - zerwać z tradycją
cultural heritage - dziedzictwo kulturowe
culture of fear - kultura strachu
custom - zwyczaj; obyczaj
deeply entrenched - głęboko zakorzeniony
Easter bunny - zajęczek wielkanocny
Easter egg - pisanka
enshrined in tradition - uświęcony tradycją
entrenched - głęboko zakorzeniony
feast day - dzień świąteczny
indigenous - rdzenny; tubylczy

legend - legenda
legendary - legendarny
movable feast - święto ruchome
multigenerational - wielopokoleniowy
myth - mit
mythology - mitologia
national hero - bohater narodowy
national holiday - święto narodowe
patriotic - patriotyczny
to preserve traditions - zachować tradycje
rite - 1. ceremonia 2. zwyczaj
solemn ritual - uroczysty rytuał
superstition - przesąd; zabobon
unspoken rule - niepisana zasada
vernacular - miejscowy; rodzimy; ojczysty

SPOŁECZEŃSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

45 people became American citizens.
 A fundamental part of a civilized society.
 All walks of life.
 Everyone is equal before the law.
 France does not extradite its own citizens.
 He united the army and the whole Chilean society.
 I don't believe in the system.
 I was a man without a country.
 It's our country.
 Old people are treated like second-class citizens.
 Roman Polanski has French and Polish citizenship.
 She still faced discrimination.
 The new generation of Russian intellectuals.
 The older generations are dying out.
 The people that nobody wants.
 They became citizens of the United States.
 We live in a multicultural society.
 They retain a strong attachment to their traditional values.
 This tradition dates back to medieval times.
 We are losing our language.
 We decided to break with tradition.

45 osób otrzymało amerykańskie obywatelstwo.
 Fundamentalna część cywilizowanego społeczeństwa.
 Wszystkie środowiska.
 Wszyscy są równi wobec prawa.
 Francja nie wydaje swoich obywateli.
 Zjednoczył armię i całe chilijskie społeczeństwo.
 Nie wierzę w system.
 Byłem bezpaństwowcem.
 To nasz kraj.
 Starsi ludzie są traktowani jak obywatele drugiej kategorii.
 Roman Polański ma francuskie i polskie obywatelstwo.
 Wciąż była dyskryminowana.
 Nowe pokolenie rosyjskich intelektualistów.
 Starsze pokolenia umierają/wymierają.
 Ludzie, których nikt nie chce.
 Zostali obywatelami Stanów Zjednoczonych.
 Żyjemy w społeczeństwie wielokulturowym.
 Pozostają silnie przywiązani do tradycyjnych wartości.
 Tradycja sięga czasów średniowiecznych.
 Brakuje nam naszego języka.
 Zdecydowaliśmy się zerwać z tradycją.

PAŃSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A state within a state.
 It is really a state within a state.
 The colours of the Ukrainian flag.
 The country declared its independence in 1991.
 The country gained independence in 1960.
 The country has 9 million fewer people than it thought.
 We felt proud of our country.

Państwo w państwie.
 W rzeczywistości to państwo w państwie.
 Kolory flagi ukraińskiej.
 Kraj ogłosił niepodległość w 1991 roku.
 Kraj uzyskał niepodległość w 1960 roku.
 Kraj liczy 9 milionów ludzi mniej, niż sądzono.
 Jesteśmy dumni z naszego kraju.

12.2 POLITYKA

POLITYKA - POJĘCIA OGÓLNE:

to adress - przemawiać; wygłaszać przemowę

adress - przemówienie; przemowa

agreement - porozumienie

aide - pomocnik; asystent (polityka)

amended law - znowelizowana ustawa

amendment - poprawka; nowelizacja

backbencher (BrE) - szeregowy deputowany parlamentu

backer - stronnik; zwolennik

bill - ustawa

budget - budżet

cheap populism - tani populizm

coalition - koalicja

committee - komitet; komisja

communist - komunista; komunistyczny

congressman - kongresmen

constitution - konstytucja

constitutional amendment - poprawka do konstytucji

convene - zwołać (*posiedzenie*) zebrać się (*np. o kongresie*)

debate - debata

to debate - debatować

decree - dekret

deliberate move - przemyślany ruch

deliberation - obrady

demagogy - demagogia

democracy - demokracja

democrat - demokracja

democratic - demokratyczny

democratic world - demokratyczny świat

deposed - zdymisjonowany

dismissal - dymisja

dissent from the party line - odejście od linii partyjnej

divergent views - rozbieżne poglądy

double standards - podwójne standardy

dove - ugodowiec (w polityce)

to endorse - udzielać poparcia

endorsement - poparcie

to espouse - opowiedzieć się (*za czymś*); związać się (*np. z partią*)

espouser - zwolennik

executive - wykonawczy

fascism - faszyzm

federation - federacja

fervent supporter - żarliwy zwolennik

fiery speech - płomiennie przemówienie

finance policy - polityka finansowa

firebrand - podżegacz

fiscal policy - polityka skarbowa

foreign policy - polityka zagraniczna

fundamentalism - fundamentalizm

governor - gubernator

grassroots movement - inicjatywa oddolna

guidelines - wytyczne

home waters - wody terytorialne

house of parliament - izba parlamentu

ideologue - ideolog

ideology - ideologia

immunity - immunitet

imperialist - imperialista

implement - wprowadzać w życie

incumbent - osoba sprawująca urząd

indoctrination - indoktrynacja

insistence - nacisk

interim - okres przejściowy

to introduce a bill - wprowadzić ustawę

left-wing - lewicowy

legislative - ustawodawczy

legislator - ustawodawca; prawodawca

legislatorial - ustawodawczy

lower house - izba niższa

maelstrom of change - wir zmian

member - członek

minister - minister

ministry - ministerstwo

monarchy - monarchia

nationalist - nacjonalista

neo-colonialism - neokolonializm

opposition - opozycja

ouster of somebody - usunięcie kogoś

outvote - przegłosowywać (ndk.); przegłosować (dk.)

parliament - parlament

parliamentary - parlamentarny

to pass reform - przyjąć reformę

personal secretary - osobisty sekretarz

plenary session - sesja plenarna

policy - polityka

policy adviser - doradca polityczny

policy research - badania polityczne

political - polityczny

political beliefs - poglądy polityczne

political divide - podział polityczny

political overtones - podteksty polityczne

political party - partia polityczna

political system - system polityczny

politically aware - świadomy politycznie

politician - polityk

politics - polityka

prime minister - premier

progressive party - partia postępu

propaganda leaflet - ulotka propagandowa

public space - przestrzeń publiczna

ratification - ratyfikacja; zatwierdzenie

to ratify - ratyfikować; zatwierdzić

reform - reforma

reformer - reformator

to reject a bill - odrzucić ustawę

republic - republika

POLITYKA - POJĘCIA OGÓLNE - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

restrictions - ograniczenia
right-hand man - prawa ręka (*kogoś przy władzy*)
right-wing - prawicowy
rightist - prawicowiec
rostrum - mównica; trybuna
satellite state - państwo satelickie
security - bezpieczeństwo; ochrona
senate - senat
senator - senator
social democracy - socjaldemokracja
social democrat - socjaldemokrata
solemn vow - uroczyste ślubowanie
sphere of influence - sfera wpływów

state-of-the-nation speech - orędzie do narodu
statesman - mąż stanu
to subvert - osłabiać rząd; obalać rząd
support - poparcie
supporter - zwolennik
to swear an oath - złożyć przysięgę
tenet - doktryna; zasada
tenure - kadencja
term - kadencja
totalitarian state - państwo totalitarne
ultranationalist - ultranacjonalista
veto - weto

POLITYKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

All were loyal to Thomas Jefferson.
 Bulgaria's biggest political party.
 Congress approved the resolution in October.
 For the good of the nation.
 He founded his own party.
 He has a lot of political experience.
 He is planning to retire from politics next year.
 He never became president.
 He rose quickly through the political hierarchy.
 He spent years as Turkey's prime minister.
 He submitted his resignation after elections in May.
 He was a politician of principles.
 He was elected as a senator.
 He was elected as party leader in 2011.
 He was forced to resign.
 His experiences shaped his political views.
 In the first year of Jefferson's presidency.
 Joe is very active in left-wing politics.
 Political parties are banned.
 The American government was very weak.
 The bill did not become law.
 The concrete walls of the former presidential palace.
 The former president of Uruguay.
 The future of the nation looks bright.
 The head of the party.
 The president arrived in the capital on Friday.
 The president can veto new laws.
 There are two chambers in the British parliament.
 There are two political parties in the US.
 Those not with us are against us.
 We demand the government resign.
 We don't talk about politics.
 Will democracy be restored?

Wszyscy byli lojalni Thomasowi Jeffersonowi.
 Największa partia polityczna w Bułgarii.
 Kongres przyjął rezolucję w październiku.
 Dla dobra narodu.
 Założył własną partię.
 Ma duże doświadczenie polityczne.
 W przyszłym roku planuje wycofać się z polityki.
 Nigdy nie został prezydentem.
 Szybko awansował w hierarchii politycznej.
 Przez lata był premierem Turcji.
 Złożył rezygnację po majowych wyborach.
 Był politykiem z zasadami.
 Został wybrany na senatora.
 Został wybrany na lidera partii w 2011 roku.
 Został zmuszony do rezygnacji.
 Doświadczenia ukształtowały jego poglądy polityczne.
 W pierwszym roku prezydentury Jeffersona.
 Joe jest bardzo aktywnym lewicowym politykiem.
 Partie polityczne są zakazane.
 Amerykański rząd był bardzo słaby.
 Ustawa nie weszła w życie.
 Betonowe ściany byłego pałacu prezydenckiego.
 Był prezydent Urugwaju.
 Przyszłość narodu rysuje się jasno.
 Prezes partii.
 Prezydent przybył do stolicy w piątek.
 Prezydent może wetować nowe ustawy.
 Brytyjski parlament ma dwie izby.
 W USA są dwie partie polityczne.
 Kto nie z nami, ten przeciwko nam.
 Żądamy dymisji rządu.
 Nie rozmawiamy o polityce.
 Czy demokracja zostanie przywrócona?

WŁADZA:

abuse of power - nadużywanie władzy
accession - objęcie władzy
to appoint - mianować
appointment - mianowanie
ascendancy - panowanie; władza; hegemonia
ceremonial post - reprezentacyjne stanowisko
chancellor - kanclerz
to come into power - dojść do władzy
dictator - dyktator
dictatorship - dyktatura
executive branch - władza wykonawcza
exercise authority - sprawować władzę
figurehead - marionetka (o władcy lub polityku)
to govern - rządzić
governance - rządy; rządzenie
head of state - głowa państwa
headed by - pod przewodnictwem
to hold office - sprawować urząd
to hold sway - dzierżyć władzę
inept authorities - nieudolne władze
intimidation of government critics - zastraszenie krytyków rządu
iron-fisted rule - rządy żelaznej ręki
junta - junta
leaderless - bez przywódcy
local government - samorząd lokalny
lust for power - żądza władzy

majority - większość
majority government - rząd większościowy
marionette - marionetka
ministry - ministerstwo
minority - mniejszość
minority government - rząd mniejszościowy
misuse of power - nadużycie władzy
municipality - władze samorządowe
omnipotent - wszechwładny; wszechmocny
pawn - pionek; marionetka
president - prezydent
presidential - prezydencki
puppet - marionetka
to reign - panować; rządzić
reign - panowanie; rządy
reign of terror - rządy terroru
ropey government - kiepski rząd
rule of law - rządy prawa
rule the world - rządzić światem
ruling clique - rządząca klika
ruling coalition - koalicja rządząca
shadow cabinet - gabinet cieni
stooge - marionetka; figurant
takeover - przejęcie władzy
to topple tyrant - obalić tyrana
to wield power - dzierżyć władzę

WŁADZA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

He came to power in a coup.
 He has been named the new prime minister.
 He is stepping down after ten years in power.
 He served two terms as governor of the state.
 Hugo Chavez became the president of Venezuela.
 Opposition politicians criticised the government.
 Pampered members of the ruling race.
 President Heinz Fischer's term ends 8 July.
 The authorities don't do anything.
 The government and the opposition blame each other.
 The king has absolute power.
 The president can serve a total of three terms.
 The regime rules with an iron hand.
 What does he know of ruling?

Doszedł do władzy w wyniku zamachu stanu.
 Został mianowany nowym ministrem.
 Ustępuje po siedmiu latach władzy.
 Przez dwie kadencje był gubernatorem stanu.
 Hugo Chavez został prezydentem Wenezueli.
 Politycy opozycji skrytykowali rząd.
 Rozpieszczeni członkowie rasy rządzącej.
 Kadencja prezydenta Heinza Fischera kończy się 8 lipca.
 Władze nic nie robią.
 Rząd i opozycja obwiniają się nawzajem.
 Król ma władze absolutną.
 Prezydent może urzędować łącznie przez trzy kadencje.
 Reżim rządzi żelazną ręką.
 Co on wie o rządzeniu?

DYPLOMACJA:

ambassador - ambasador
ambassadorial - ambasadorski
appeasement - appeasement; polityka ustępstw
arbitration - arbitraż
brinkmanship - taktyka balansowania na krawędzi
chargé d'affaires - chargé d'affaires
connivance - ciche przyzwolenie
consulate - konsulat
demarche - zabiegi dyplomatyczne
diplomacy - dyplomacja
diplomat - dyplomata
diplomatic - dyplomatyczny
diplomatic bag - poczta dyplomatyczna
diplomatic corps - korpus dyplomatyczny
diplomatic immunity - immunitet dyplomatyczny
diplomatic law - prawo dyplomatyczne
diplomatic mission - misja dyplomatyczna
diplomatic pouch - poczta dyplomatyczna
diplomatic rank - ranga dyplomatyczna
diplomatic relations - stosunki dyplomatyczne
diplomatic ties - stosunki dyplomatyczne
ease sanctions - złagodzić sankcje
embassy - ambasada

envoy - 1. wysłannik, emisariusz 2. poseł
expansionism - ekspansjonizm
foreign policy adviser - doradca do spraw polityki zagranicznej
geopolitics - geopolityka
gesture of friendship - gest przyjaźni
honorary consul - konsul honorowy
imperialism - imperializm
in the international field - na polu międzynarodowym
international community - społeczność międzynarodowa
laissez-faire - polityka nieinterwencji
letter of credence - list uwierzytelniający
neutrality - neutralność
persona non grata - persona non grata
restore diplomatic relations - przywrócić stosunki dyplomatyczne
right of veto - prawo weta
sanctions - sankcje
summit - szczyt (*spotkanie*)
superpower - supermocarstwo
thaw in relations with... - odwilż w stosunkach z...
treaty - traktat

DYPLOMACJA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

After 49 years of international isolation.
 He focused much of his attention on foreign policy.
 He maintained good relations with the United States.
 He reduced the number of ambassadors.
 Russia froze military co-operation with Nato.
 Switzerland has a long tradition of neutrality.
 The former honorary consul of Bhutan in Germany.
 The German Embassy has not commented on the statement.
 The negotiations were completed at the end of year.
 The United States remained neutral.
 They feel betrayed by western allies.
 They were expelled from Bhutan.
 Turkey withdrew its ambassador to Washington.
 We are in direct liaison with the Polish authorities.

Po 49 latach międzynarodowej izolacji.
 Wiele uwagi skupił na polityce zagranicznej.
 Utrzymywał dobre stosunki ze Stanami Zjednoczonymi.
 Zmniejszył liczbę ambasadorów.
 Rosja zamroziła współpracę wojskową z NATO.
 Szwajcaria ma długą tradycję neutralności.
 Były konsul honorowy Bhutanu w Niemczech.
 Ambasada Niemiec nie skomentowała oświadczenia.
 Negocjacje zakończyły się pod koniec roku.
 Stany Zjednoczone pozostawały neutralne.
 Czują się zdradzeni przez zachodnich sojuszników.
 Zostali wydalen z Bhutanu.
 Turcja wycofała swojego ambasadora w Waszyngtonie.
 Jesteśmy w stałym kontakcie z polskimi władzami.

MONARCHIA:

to abdicate - abdykować
abdication - abdykacja
accession - wstąpienie na tron
to ascend the throne - wstępować na tron
coronet - diadem
courtier - dworzanin (m.); dworka (f.)
crown - korona
crown jewel - klejnot koronny
crown land - posiadłości królewskie
crown somebody as king - koronować kogoś na króla
crowned - koronowany
dethrone - zdetronizować
dethronement - detronizacja
duchess - księżna
duchy - księstwo
duke - książę
dukedom - 1. księstwo 2. tytuł książęcy
dynasty - dynastia
earl - hrabia
entourage - świta
heir to the throne - dziedzic tronu; spadkobierca tronu
his grace - jego książęca mość

king - król
kingdom - królestwo
kingliness - królewskość
kingly - królewski
longest-reigning monarch - najdłużej panujący monarcha
monarch - monarcha
to mount the throne - zasiąść na tronie
parliamentary monarchy - monarchia parlamentarna
queen - królowa
realm (*lit.*) - królestwo; monarchia
regicide - królobójstwo; królobójca
to restore monarchy - przywrócić monarchię
royal - królewski
royal palace - pałac królewski
royal sash - szarfa królewska
royally - po królewsku
scepter (AmE) - berło
sceptre (BrE) - berło
throne - tron
your grace - wasza książęca mość
Your Highness - Wasza Wysokość
Your Majesty - Wasza Królewska Mość

MONARCHIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Africa's last absolute monarchy.
 Belgian King Albert II abdicates in favour of his son.
 He organized a demonstration against the king.
 He ruled the kingdom wisely.
 Her kingdom stretched for thousands of miles.
 His abdication will be a surprise to people.
 King Mswati III has ruled the small country since 1986.
 Queen Elizabeth II mounted the throne in 1952.
 Queen hands the throne to her son.
 The king cannot cope with public criticism.
 The king has eight palaces.
 The last king of Rwanda has died in the US.
 The monarchy was abolished.
 We live in an absolute monarchy.

Ostatnia afrykańska monarchia absolutna.
 Król Belgii Albert II abdykował na rzecz swojego syna.
 Zorganizował demonstrację przeciwko królowi.
 Mądrze rządził królestwem.
 Jej królestwo rozciąga się na tysiącach mil.
 Jego abdykacja będzie zaskoczeniem dla ludzi.
 Król Mswati III rządzi małym krajem od 1986 roku.
 Królowa Elżbieta II zasiadła na tronie w 1952 roku.
 Królowa przekazała tron synowi.
 Król nie może sobie poradzić z publiczną krytyką.
 Król ma osiem pałaców.
 Ostatni król Rwandy zmarł w USA.
 Monarchia została zniesiona.
 Żyjemy w monarchii absolutnej.

KRYZYS POLITYCZNY:

bloodless coup - bezkrwawy zamach stanu
breakaway - oderwanie się (np. regionu)
coup d'etat - zamach stanu
crisis - kryzys
to defuse a crisis - zażegnać kryzys
disband - rozwiązać (np. parlament)
disintegration - dezintegracja; rozkład
downfall - upadek (np. rządu)
infighting - konflikt wewnętrzny
military coup - wojskowy zamach stanu
outline agreement - wstępne porozumienie
political ferment - ferment polityczny
political upheaval - wstrząsy polityczne
putsch - pucz; przewrót; zamach stanu

race riots - zamieszki na tle rasowym
revolutionary - rewolucjonista
round-table conference - rozmowy przy okrągłym stole
safe haven - bezpieczna przystań
secession - secesja
subversive - wywrotowiec; dywersant
to subvert rule - obalać rząd
thwart a coup - udaremnić zamach stanu
unrest - niepokój; wzburzenie; zamieszki
unstable - niestabilny
upheaval - przewrót
volatile - nieprzewidywalny; zmienny; chwiejny (o sytuacji polit.)

KRYZYS POLITYCZNY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Guinea-Bissau has a long history of coups.
 His government was toppled in 2001.
 The armed forces toppled him in a bloodless coup.
 The army seized power.
 The dissolution of both houses of parliament.
 The failed coup claimed at least 240 lives.
 The president seized power in a coup in 1972.
 Unconfirmed rumors of attempted coup.
 Why does Fiji have so many coups?

Gwinea-Bissau ma długą historię zamachów stanu.
 Jego rząd został obalony w 2001 roku.
 Siły zbrojne obaliły go w bezkrwawym zamachu stanu.
 Armia przejęła władzę.
 Rozwiązanie obu izb parlamentu.
 Nieudany zamach stanu pochłonął 240 ofiar.
 Prezydent przejął władzę w zamachu stanu w 1972 roku.
 Niepotwierdzone pogłoski o próbie zamachu stanu.
 Dlaczego na Fidżi było tak dużo zamachów stanu?

PROTEST:

activist - działacz
adjourn talks - odroczyć rozmowy
anti-government - antyrządowy
demonstration - demonstracja antyrządowa
civil disobedience - nieposłuszeństwo obywatelskie
deadlock - impas (*w negocjacjach*)
demonstrator - protestujący
disperse - rozpędzić (*protest*)
manifesto - manifest
mingle with the crowd - wmieszać się w tłum
multitude - tłum; tłumy; rzesze (*ludzi*)
outcry - głosy protestu

peaceful protest - pokojowy protest
placard - transparent
protest march - marsz protestacyjny
protest note - nota protestacyjna
protest rally - zgromadzenie protestacyjne
protester with a loudhailer - protestujący z megafonem
renegotiate - renegocjować
throng of people - tłum ludzi
unionist - związkowiec; członek związku zawodowego
vigil - marsz milczenia

PROTEST - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A crowd of demonstrators blocked the route.
 Crowds lined the streets chanting "fascists".
 The crowd was dispersed by UN forces.
 The government criticised the protest.
 They had set up barricades.
 Thousands of protesters have gathered in Pakistan's capital.
 Thousands of workers have taken to the streets.
 Violent protests against asylum seekers.

Tłum protestujących zablokował drogę.
 Tłumy zgromadzone wzdłuż ulic krzyczyły "faszyści!".
 Tłum został rozpędzony przez siły ONZ.
 Rząd skrytykował protest.
 Postawili barykady.
 Tysiące protestujących zebrały się w stolicy Pakistanu.
 Na ulice wyszły tysiące pracowników.
 Gwałtowne protesty przeciwko azylantom.

WYBORY:

- absentee ballot** - głosowanie listowne
to abstain from voting - wstrzymać się od głosowania
abstention - wstrzymanie się od głosu
ballot box - urna wyborcza
ballot paper - karta do głosowania
to battle for votes - walczyć o głosy
block vote - głosowanie pośrednie
borough - okręg wyborczy
by-election - wybory uzupełniające
candidacy (BrE) - kandydatura
candidate - kandydat
to cast a ballot - wrzucić kartę do głosowania
to cast a blank vote - wrzucić niewypełnioną kartę
Central Election Committee - Centralna Komisja Wyborcza
constituency - okręg wyborczy
constituent - wyborca
contender - kandydat
to disrupt the election - zakłócić wybory
election campaign - kampania wyborcza
election commissioner - komisarz wyborczy
election fraud - oszustwo wyborcze
election threshold - próg wyborczy
electoral fraud - oszustwo wyborcze
electoral register - rejestr wyborców
electoral roll - rejestr wyborców
electoral system - ordynacja wyborcza
entitle to vote - mający prawo głosu
exit poll - sondaż wśród wychodzących z lokalu wyborczego
floating voter - niezdecydowany wyborca
forthcoming elections - nadchodzące wybory
free election - wolne wybory
full results - pełne rezultaty
general election - wybory powszechne
gerrymander - manipulacja granicami okręgów wyborczych
gerrymandering - manipulowanie granicami okręgów wyborczych
to hold an election - przeprowadzać wybory
independent candidate - kandydat niezależny
international observers - obserwatorzy międzynarodowi
midterm election - wybory uzupełniające
national vote - referendum powszechne
one of the candidates - jeden z kandydatów
opinion poll - sondaż
percentage point - punkt procentowy
plebiscite - plebiscyt
polling day - dzień wyborów
polling station - lokal wyborczy
polling-booth - kabina wyborcza
pollster - ankieter
pooling booth (BrE) - kabina do głosowania
preparations for the polls - przygotowania do wyborów
presidential election - wybory prezydenckie
to promise - obiecywać
promise - obietnica
promise change - obiecywać zmianę/zmianę
re-election - ponowny wybór (na stanowisko)
re-vote - ponowne głosowanie
to receive forty-two percent of the vote - otrzymać 42% głosów
recount - ponownie przeliczyć
redistricting - ponowny podział na okręgi wyborcze
reelection - ponowny wybór; reelekcja
referendum - referendum
second round of election - druga tura wyborów
second round of voting - druga tura głosowania
secret ballot - tajne głosowanie
to spoil - oddać nieważny głos
spoiled ballot papers - nieważne karty do głosowania
swing votes - głosy niezdecydowanych
undecided voters - niezdecydowani wyborcy
vain promise - pusta obietnica
victory - zwycięstwo
voting booth - kabina do głosowania
vote - głos
to vote - głosować
vote for somebody - głosować na kogoś
voter - wyborca
voter list - lista uprawnionych do głosowania
voting booth - kabina do głosowania
voting precinct - okręg wyborczy
to woo voters - zabiegać o względy wyborców

WYBORY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

41% of voters had cast their ballots.
 A second round will be held on August.
 An election has been earmarked for May 25.
 Chechens elected him president in January 1997.
 Five million people are eligible to vote.
 Former PM has won the presidential election.
 He abstained from the vote.
 He called for new elections.
 He cast his ballot shortly after polls opened.
 He travelled around the state gathering support.
 He won 55% of votes in the second-round poll.
 He won the next election.
 It is the first election since a coup in 2012.
 Local government elections will take place in May.
 Long queues formed at polling stations.
 More than 250 observers are monitoring election.
 No candidate gained 50% of the votes.
 On the first ballot.
 Political experts gave him little chance.
 Polls will be open from 7 a.m. until 10 p.m.
 The Azeri president won by a landslide.
 The coalition won 133 of the 212 parliamentary seats.
 The Democrats bought votes.
 The elections in my locality passed off peacefully.
 The elections were rigged.
 The parties broke campaign silence.
 The poll passed without major incident.
 The winner is the candidate who polls the most votes.
 The winner must get more than 50% of the vote.
 There are five candidates for president.
 They hadn't lost an election in fifteen years.
 This is a historic election.
 This time, they voted for the opposition.
 Those who voted for me voted for change.
 Voters in Serbia are electing a new parliament.
 Voters will choose one candidate.
 Voting began at 06:00.
 We hope for a change of government.
 Who will monitor the poll?
 Will the elections be free and fair?
 Will the poll be free?

41% wyborców oddało swoje głosy.
 Druga tura odbędzie się sierpnia.
 Wybory zostały wyznaczone na maj.
 Czeczeni wybrali go na prezydenta w styczniu 1997 roku.
 Do głosowania uprawnionych jest pięć milionów osób.
 Były premier wygrał wybory prezydenckie.
 Wstrzymał się od głosowania.
 Zaapelował o rozpisanie nowych wyborów.
 Wrzucił swoją kartę krótko po otwarciu lokali wyborczych.
 Podróżował po całym stanie zbierając poparcie.
 W drugiej turze otrzymał 55% głosów.
 Wygrał kolejne wybory.
 To pierwsze wybory od zamachu stanu w 2012 roku.
 Wybory samorządowe odbędą się w maju.
 Przed lokalami wyborczymi utworzyły się długie kolejki.
 Ponad 250 obserwatorów monitoruje przebieg wyborów.
 Żaden z kandydatów nie uzyskał 50% głosów.
 W pierwszym głosowaniu.
 Eksperci dawali mu małe szanse.
 Lokale wyborcze będą czynne od 07:00 do 22:00.
 Prezydent Azerbejdżanu odniósł miażdżące zwycięstwo.
 Koalicja uzyskała 133 z 212 miejsc w parlamencie.
 Demokraci kupowali głosy.
 Wybory w mojej okolicy przebiegły spokojnie.
 Wybory zostały sfałszowane.
 Partie złamały ciszę wyborczą.
 Wybory przebiegły bez większych incydentów.
 Zwycięzcą jest kandydat, który uzyska najwięcej głosów.
 Zwycięzca musi otrzymać ponad 50% głosów.
 O urząd prezydenta ubiega się pięciu kandydatów.
 Przez piętnaście lat nie przegrali w wyborach.
 To historyczne wybory.
 Tym razem zagłosowali na opozycję.
 Ci, co głosowali na mnie, głosowali za zmianami.
 Serbscy wyborcy wybierają nowy parlament.
 Wyborcy będą wybierali jednego kandydata.
 Głosowanie rozpoczęło się o 6:00.
 Mamy nadzieję na zmianę rządu.
 Kto będzie obserwował wybory?
 Czy wybory będą wolne i uczciwe?
 Czy to będą wolne wybory?

12.3 MEDIA

ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU - POJĘCIA OGÓLNE:

accreditation - akredytacja	mass media - środki masowego przekazu
to acquire proper accreditation - uzyskać stosowną akredytację	media circus - szopka medialna
announce - ogłosić	media hype - szum medialny
bombshell - bomba (<i>sensacyjna informacja</i>)	media mogul - magnat medialny
cancel - cenzor	media pundits - eksperci medialni
cancel - cenzurować	news agency - agencja informacyjna
censored - ocenzurowany	news blackout - blokada informacyjna
cancelship - cenzura	outspokenness - szczerowość w wyrażaniu opinii
disinformation - dezinformacja	partiality - stronniczość; tendencyjność
entertainment news - wiadomości ze świata rozrywki	reliable source - wiarygodne źródło
foreign correspondent - korespondent zagraniczny	reporter - reporter
fourth estate - czwarta władza	reviewer - recenzent
hoax - kaczka dziennikarska	to rouse public opinion - poruszyć opinię publiczną
information overload - nadmiar informacji	shoddy journalism - podłe dziennikarstwo
interviewee - osoba udzielająca wywiadu	silly season (BrE) - sezon ogórkowy
investigative journalist - dziennikarz śledczy	to skew information - przekręcać informacje
journalism - dziennikarstwo	spokesman - rzecznik prasowy (<i>mężczyzna</i>)
journalist - dziennikarz; dziennikarka	spokeswoman - rzecznik prasowy (<i>kobieta</i>)
to lift censorship - znieść cenzurę	statement - oświadczenie
local news - wiadomości lokalne	surfeit of information - przesyt informacji
lurid story - przejawskrawiona historia	war correspondent - korespondent wojenny
	world news - wiadomości ze świata

TELEWIZJA:

airtime - czas antenowy	newscaster (AmE) - prezenter wiadomości
anchor (AmE) - prezenter wiadomości	newsreader (BrE) - prezenter wiadomości
breaking news - wiadomość z ostatniej chwili	on the news - w wiadomościach
brief interview - krótki wywiad	peak viewing time - czas najwyższej oglądalności
to broadcast - nadawać; transmitować	prime time - najlepszy czas antenowy
broadcast - 1. program; audycja 2. transmisja	producer - producent
cable television - telewizja kablowa	propaganda film - film propagandowy
candid camera - ukryta kamera	ratings - oglądalność
channel - kanał	reality show - reality show
to channel-hop - skakać z kanału na kanał	studio audience - publiczność w studiu
commercial break - przerwa na reklamę	telecast - transmisja telewizyjna
commercial slot - okienko reklamowe	to televise - 1. nadawać w telewizji 2. transmitować
commercial television - telewizja prywatna	televised address - orędzie telewizyjne
docudrama - dokument fabularyzowany	television tower - wieża telewizyjna
high ratings - wysoka oglądalność	telly (BrE pot.) - telewizja
live broadcast - transmisja na żywo	TV crew - ekipa telewizyjna
low ratings - niska oglądalność	viewer - widz
news anchor - prezenter wiadomości	watch television - oglądać telewizję
news channel - kanał informacyjny	to zap - skakać z kanału na kanał
news summary - skrót wiadomości	

RADIO:

airwaves - eter
to get a radio signal - odbierać sygnał radiowy
to listen to the radio - słuchać radia
listener - słuchacz
on the radio - w radiu; w radio
pirate radio station - piracka rozgłośnia radiowa
to play more music - grać więcej muzyki
radio - radio

radio announcer - spiker radiowy
radio channel - kanał radiowy
radio drama - słuchowisko radiowe
radio play - słuchowisko
radio set - odbiornik radiowy
signal - sygnał
transmitter - przekaźnik
wave band - pasmo częstotliwości

PRASA:

agony column (BrE) - porady (*dział w gazecie*)
capsule - krótka notatka; krótka informacja
circulation - nakład
classified - ogłoszenia drobne
column - kolumna; felieton
columnist - felietonista
commentator - komentator
contributor - współpracownik
daily - dziennik
editorial - artykuł wstępny
editorial board - zespół redakcyjny
evening paper - gazeta popołudniowa
executive editor - redaktor naczelny
freedom of the press - wolność prasy
front page - strona tytułowa
glossy magazine (BrE) - czasopismo z dużą liczbą zdjęć
gossip column - rubryka towarzyska
gutter press - prasa brukowa; szmatławce
headline - nagłówek
to hit the headlines - trafić na pierwsze strony gazet
to hold a press conference - zorganizować konferencję prasową
interview - rozmowa; wywiad
magazine - czasopismo; magazyn
monthly - miesięcznik
muckraking - pranie brudów
news - wiadomość

news agency - agencja prasowa
news in brief - w skrócie (*krótkie wiadomości*)
newsagent - kioskarz
news vendor - sprzedawca gazet
paparazzi - paparazzi; paparazzo
pen pusher (BrE) - gryziopiórek
periodical - czasopismo
photojournalist - fotoreporter
press cutting - wycinek prasowy
press photographer - fotoreporter
press release - komunikat prasowy
press statement - komunikat prasowy
pull-out - wkładka (*w gazecie*)
raunchy magazine - świerszczyk
to read an article - czytać artykuł
reader - czytelnik
scandal sheet - brukowiec
to skim a paper - przejrzeć gazetę
to subscribe - prenumerować
subscriber - prenumeratorka
subscription - prenumerata
supplement - dodatek
tabloid - tabloid
the press - prasa
tidbit of news - ciekawostka
weekly - tygodnik
women's magazine - czasopismo dla kobiet
yellow press - prasa brukowa; szmatławce

ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

An image went round the world.
 He found himself in the media spotlight.
 I didn't have time to read the whole article.
 I heard it on the radio.
 I read about it in the paper.
 I saw it on the six o'clock news.
 Many people criticized the article.
 She began to write articles for newspapers and magazines.
 She gave an interview.
 She often appeared on television.
 She's a columnist for USA Today.
 Soon people all over the country were watching it.
 The accident has been widely reported in the press.
 The article appeared on the front page.
 The media often wrote about love affairs.
 The papers said he was a murderer.
 The press misquoted me.

Zdjęcie obiegło świat.
 Znalazł się w centrum uwagi mediów.
 Nie miałem czasu, żeby przeczytać cały artykuł.
 Słyszałam o tym w radiu.
 Czytałam o tym w gazecie.
 Widziałem to w wiadomościach o szóstej.
 Wielu ludzi krytykowało artykuł.
 Zaczęła pisać artykuły dla gazet i czasopism.
 Udzieliła wywiadu.
 Często występowała w telewizji.
 Jest felietonistką w USA Today.
 Wkrótce ludzie na całym świecie mogli to obejrzeć.
 Wypadek był szeroko komentowany w prasie.
 Artykuł pojawił się na stronie głównej.
 Media często pisały o jej romansach.
 W gazetach pisano, że jest mordercą.
 Prasa przekręciła moje słowa.

12.4 MIGRACJA

- adopted country** - przybrana ojczyzna
antisemitic - antysemityczny
application for asylum - podanie o azyl
to apply for work permit - ubiegać się o pozwolenie na pracę
asylum application - wniosek o azyl
asylum camp - obóz dla uchodźców
asylum request - prośba o azyl
asylum seeker - uchodźca
asylum shelter - ośrodek dla uchodźców
chauvinism - szowinizm
colour of skin - kolor skóry
deportation - deportacja
discrimination - dyskryminacja
dislodge - wysiedlić
displaced person - wysiedleniec
displacement - wysiedlenie
dual citizenship - podwójne obywatelstwo
equality - równość
to escape violent and poverty - uciec przed przemocą i biedą
ethnic cleansing - czystka etniczna
ethnic group - grupa etniczna
exodus - exodus
expat - żyjący na obczyźnie
expatriate - 1. uchodźca; wygnaniec 3. żyjący na obczyźnie
expatriation - ekspatriacja; emigracja; wygnanie
foreign - obcy; zagraniczny
foreigner - cudzoziemiec
to give sb asylum - udzielić komuś azylu
to grant refugee status - przyznać status uchodźcy
hatred of foreigners - nienawiść wobec cudzoziemców
homesickness - tęsknota za domem
illegal immigrant - nielegalny imigrant
illegal immigration - nielegalna imigracja
to immigrate - imigrować
immigration authorities - urząd imigracyjny
immigration law - prawo imigracyjne
immigration policy - polityka imigracyjna
to integrate - integrować się
integration - integracja
to limit immigration - ograniczyć imigrację
to live in exile - żyć na wygnaniu
migrant - migrant
migrant boat - łódź z imigrantami
migrant camp - obóz imigrantów
migrant influx - napływ imigrantów
migration - migracja
minority - mniejszość
multiculturalism - wielokulturowość
nationalism - nacjonalizm
nationalist - nacjonalista
naturalisation - naturalizacja
newcomer - nowo przybyły
open-door policy - polityka otwartych drzwi
plight of immigrants - trudna sytuacja imigrantów
political asylum - azyl polityczny
prejudice - uprzedzenie
promised land - ziemia obiecana
race - rasa
racism - rasizm
racist - rasista
racist incident - rasistowski incydent
refugee - uchodźca
refugee camp - obóz dla uchodźców
relocation - przesiedlenie
to resettle - przesiedlić
resettlement - przesiedlenie
resettlement programme - program przesiedleń
residency - prawo stałego pobytu
returnee - repatriant
right of asylum - prawo azylu
self-imposed exile - dobrowolne wygnanie
to settle - osiedlać się
settler - osadnik
to start a new life - rozpocząć nowe życie
to stem illegal immigration - powstrzymać nielegalną imigrację
tolerant - tolerancyjny
work permit - pozwolenie na pracę
xenophobia - ksenofobia
xenophobic - ksenofobiczny

MIGRACJA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

180,000 people claimed asylum in Germany.
 He came to Hong Kong in search of a better life.
 He eventually settled in the US.
 He spent seven years in exile.
 His ancestors came from China.
 His father returned to retire in America.
 I saw no columns of refugees.
 I would like to apply for asylum in Sweden.
 If you go to England you will have everything.
 Illegal migration is a European-wide problem.
 Immigration fuels rising tension in Germany.
 It took six days to reach the Libyan border.
 It was the first time we had seen a foreigner.
 Many foreigners wanted to stay.
 Miami is also home to many immigrants.
 Migrants are crossing the Austrian border on foot.
 None of the refugees wants to stay in Serbia.
 Refugees bring hope, not trouble.
 She applied for asylum in Brazil.
 She has spent the past three years helping refugees.
 She returned to her homeland in.
 The demography of this country is changing fast.
 The first migrants reached Serbia's border with Croatia.
 The migrants escaping poverty.
 The migrants live in camps close the Calais city centre.
 The refugees and migrants searching for a new life.
 The Syrian refugees are fleeing Islamic State.
 The wave of migration is not a one-time incident.
 The writer fled the country in 1981.
 They are being welcomed with open arms.
 They decided to leave the country after the civil war.
 They were forced to leave the country.
 We don't look at migrants as a possible threat.
 We explained we were escaping war and poverty.
 We fled the war.
 We received refugee status.
 Who should pay for the refugees flooding?
 Why is England so attractive for migrants?

180 000 osób poprosiło o azyl w Niemczech.
 Przybył do Hongkongu w poszukiwaniu lepszego życia.
 Ostatecznie osiedlił się w USA.
 Spędził siedem lat na wygnaniu.
 Jego przodkowie przybyli z Chin.
 Jego ojciec na emeryturę powrócił do Ameryki.
 Nie widziałem kolumn uciekinierów.
 Chciałbym złożyć wniosek o azyl w Szwecji.
 Jeśli przyjedziesz do Anglii, będziesz miał wszystko.
 Nielegalna imigracja jest problemem całej Europy.
 Imigracja napędza rosnące napięcie w Niemczech.
 Dotarcie do libijskiej granicy zajęło sześć dni.
 Wtedy po raz pierwszy zobaczyliśmy cudzoziemca.
 Wielu cudzoziemców chciało zostać.
 Miami jest również domem dla wielu imigrantów.
 Migranci przekraczają granicę austriacką pieszo.
 Żaden z uchodźców nie chce zostać w Serbii.
 Uchodźcy przynoszą nadzieję, nie kłopot(y).
 Złożyła wniosek o azyl w Brazylii.
 Spędziła trzy ostatnie lata pomagając uchodźcom.
 Wróciła do (swojej) ojczyzny.
 Demografia tego kraju szybko się zmienia.
 Pierwsi migranci dotarli do granicy serbsko-chorwackiej.
 Migranci uciekający przed biedą.
 Imigranci żyją w obozie tuż przy centrum Calais.
 Uchodźcy i migranci szukający nowego życia.
 Syryjscy uchodźcy uciekają przed Państwem Islamskim.
 Fala migracji nie jest jednorazowym incydentem.
 Pisarz uciekł z kraju w 1981 roku.
 Są witani z otwartymi ramionami.
 Po wojnie domowej zdecydowali się opuścić kraj.
 Zostali zmuszeni do opuszczenia kraju.
 Nie patrzymy na migrantów jak na potencjalne zagrożenie.
 Wyjaśniliśmy, że uciekamy przed wojną i biedą.
 Uciekliśmy przed wojną.
 Przyznano nam status uchodźcy.
 Kto powinien zapłacić za inwazję uchodźców?
 Dlaczego Anglia jest tak atrakcyjna dla imigrantów?

12.5 HISTORIA

HISTORIA - POJĘCIA OGÓLNE:

- absolutism** - absolutyzm
ancient - starożytny
ancient history - historia starożytna
annals - annały
antiquity - antyk
to archive - archiwizować
archive - archiwum
barbarian - barbarzyńca
buccaneer - korsarz
Byzantium - Bizancjum
castle - zamek
chequered history - burzliwa historia
chronicle - kronika
to chronicle - prowadzić kronikę; pisać kronikę
chronicler - kronikarz
chronology - chronologia
colonial - kolonialny
to colonize - kolonizować
colony - kolonia
concatenation of events - łańcuch wydarzeń
Congress of Vienna - Kongres Wiedeński
conqueror - zdobywca
conquest - podbój
contemporary history - historia współczesna
context - kontekst
Counter-Reformation - kontrreformacja
date - data
decolonization - dekolonizacja
Duchy of Warsaw - Księstwo Warszawskie
dynasty - dynastia
empire - imperium
empress - caryca; cesarzowa
Enlightenment - oświecenie
events - wydarzenia; zdarzenia
expansion - ekspansja
fealty (arch.) - stosunek lenny; hołd lenny
feudalism - feudalizm
First World War - pierwsza wojna światowa
forgotten heroes - zapomniani bohaterowie
gauntlet - rękawica rycerska
genealogy - genealogia
Grand Duchy of Lithuania - Wielkie Księstwo Litewskie
Great Depression - wielki kryzys
heritage - dziedzictwo; spuścizna
historian - historyk
historic - historyczny
historical - historyczny; dziejowy
historiography - historiografia
history of art - historia sztuki
history of Poland - historia Polski
imperialism - imperializm
in chronological order - w porządku chronologicznym
Industrial Revolution - rewolucja przemysłowa
Interwar period - dwudziestolecie międzywojenne
to joust - walczyć na kopie
jouster - rycerz walczący na kopie
jousting - walka na kopie
to knight - 1. pasować na rycerza 2. nadawać tytuł rycerski
knight - rycerz
legend - legenda
liege (arch.) - lennik; wasal
liegeman (arch.) - lennik; wasal
medieval - średniowieczny
Middle Ages - średniowiecze
milestone - kamień milowy (*ważny moment w dziejach*)
moat - fosa
modern history - historia nowożytna
Munich Agreement - Układ Monachijski
nationalistic romanticism - nacjonalistyczny romantyzm
partition - rozbiór
past - przeszłość
period - okres
piracy - piractwo
pirate - pirat
to predate - poprzedzać
prehistory - prehistoria
prince - książę
princess - księżniczka
to re-enact - odtwarzać wydarzenie z przeszłości
reformation - reformacja
Renaissance - renesans
repetition of history - powtórka z historii
run of history - bieg historii
Second World War - druga wojna światowa
serfdom - poddaństwo
suffragette - sufrażystka
timeline - oś czasu
tithe - dziesięcina (dawny podatek z ziemi)
to tithe - oddawać dziesięcinę
Treaty of Versailles - Traktat Wersalski
tribal - plemienny
tribe - plemię
tumultuous history - burzliwa historia
turning point - punkt zwrotny
unsung hero - niedoceniany bohater
uprising - powstanie
vassal - lennik; wasal
Victorian era - epoka wiktoriańska
violent history - burzliwa historia
visor - przyłbica
warrior on a horse - wojownik na koniu
women's emancipation - emancypacja kobiet
world history - historia świata

NIEWOLNICTWO:

barracoon - baraki dla więźniów lub niewolników
to enslave - uczynić niewolnikiem; zniewolić
enslavement - zniewolenie; ujarznienie
to fetter - zakuć w kajdany
fetters - kajdany; okowy; pęta
to manumit - wyzwalać (z niewolnictwa)
manumitted - wyzwolony (z niewolnictwa)

slave trader - handlarz niewolnikami
oppressor - ciemiężca
servitude - niewolnictwo
sex slave - niewolnik seksualny
slave ship - statek z niewolnikami
slave trader - handlarz niewolników
white slave trade - handel żywym towarem

ZIMNA WOJNA:

Bay of Pigs Invasion - inwazja w Zatoce Świń
Berlin Blockade - blokada Berlina
Berlin Wall - Mur Berliński
Cambodian Civil War - wojna domowa w Kambodży
Cold War - zimna wojna
Council for Mutual Economic Assistance - Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej
Cuban Missile Crisis - kryzys kubański
Cuban Revolution - rewolucja kubańska
Cultural Revolution - rewolucja kulturalna
Czechoslovakia - Czechosłowacja
demise of communism - upadek komunizmu
Eastern Bloc - blok wschodni
First Indochina War - I wojna indochińska
Four Power Agreement - Traktat Czterech Mocarstw
Geneva Conference - konferencja genewska
Hungarian Revolution of 1956 - powstanie węgierskie w 1956 roku
Invasion of Grenada - inwazja na Grenadę
Iron Curtain - Żelazna kurtyna
Korean War - wojna koreańska
Marshall Plan - Plan Marshalla
Martial law in Poland - stan wojenny w Polsce
Operation Danube - operacja "Dunaj"
People Power Revolution - rewolucja różańcowa
People's Republic of Poland - Polska Republika Ludowa
perestroika - pierestrojka
Ping-pong diplomacy - dyplomacja ping-pongowa
Potsdam Conference - konferencja poczdamska
Poznań June - Poznański Czerwiec
Prague Spring - Praska Wiosna
Radio Free Europe - Radio Wolna Europa
real socialism - realny socjalizm
Salvadoran Civil War - wojna domowa w Salwadorze
Sino-Soviet Split - rozłam radziecko-chiński
socialism with a human face - socjalizm z ludzką twarzą
Soviet Union - Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich
Star Wars - Gwiezdne Wojny
Suez Crisis - kryzys sueski
Tiananmen Square protests - protesty na Tianmen Square
Truman Doctrine - doktryna Trumana
Vietnam War - wojna wietnamska
Warsaw Pact - Pakt Warszawski
Western betrayal - zdrada jałtańska
Western Bloc - blok zachodni
Yalta Conference - konferencja jałtańska

HISTORIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A period of great change.
 A slave and his master.
 Collapse of the Soviet Union.
 Dunkerque was fortified in the tenth century.
 East Timor was a colony of Portugal.
 Farouk I took the throne in 1936.
 France was forced to sign a treaty.
 German soldiers marched through France.
 Germany invaded Poland on 1 September 1939.
 Hitler had been planning the Blitzkrieg since 1933.
 In 1791, the region witnessed a slave rebellion.
 In 1916 bombs were released by hand.
 It was a big event.
 It was one of the softest conquests in history.
 It was the first day of America's war for independence.
 Japan's surrender to the allies on August 1945.
 Nato admitted three former Warsaw Pact countries.
 One of the greatest errors in our history.
 Rome had changed dramatically since the 1600s.
 Russia - a historic ally of Serbia.
 Slavery still exists in many parts of the world.
 Slavery was abolished.
 The ancient capital of Georgia.
 The Battle for Quebec was the turning point in the conflict.
 The former capital of the Inca Empire.
 The Grail is speaking to us across the centuries.
 The outbreak of the First World War.
 The pictures tell the history of the Haitian people.
 The religious wars known as the Crusades.
 The shadows of history were whispering in the dark.
 The Soviet Union collapsed in nineteen ninety-one.
 The tower was completed in the 12th century.
 The United States had become a world power.
 The Vietnam War is history.
 The Wehrmacht invaded Poland without warning.
 They established trading colonies in Africa.
 Two decades after the fall of communism in Poland.
 Years after the collapse of the USSR.

Okres wielkich zmian.
 Niewolnik i jego pan.
 Rozpad Związku Sowieckich Republik Radzieckich.
 Dunkierkę ufortyfikowano w dziesiątym wieku.
 Timor Wschodni był portugalską kolonią.
 Faruk I wstąpił na tron w 1936 roku.
 Francja została zmuszona do podpisaniu traktatu.
 Niemieccy żołnierze przemaszewali przez Francję.
 Niemcy zaatakowały Polskę 1 września 1939 roku.
 Hitler planował Blitzkrieg od 1933 roku.
 W 1791 region był świadkiem buntu niewolników.
 W 1916 roku bomby były zrzucone ręcznie.
 To było wielkie wydarzenie.
 To był jeden z najłatwiejszych podbojów w historii.
 Była to pierwsza amerykańska wojna o niepodległość.
 Japończycy poddali się aliantom sierpnia 1945 roku.
 NATO przyjęło trzy kraje byłego Układu Warszawskiego.
 Jeden z największych błędów w naszej historii.
 Rzym ogromnie się zmienił od XVII wieku.
 Rosja - historyczny sojusznik Serbii.
 Niewolnictwo nadal istnieje w wielu częściach świata.
 Niewolnictwo zostało zniesione.
 Starożytna stolica Gruzji.
 Bitwa o Quebec była punktem zwrotnym konfliktu.
 Dawna stolica Imperium Inków.
 Graal przemawia do was przez wieki.
 Wybuch pierwszej wojny światowej.
 Obrazy opowiadają historię Haitańczyków.
 Wojny religijne znane jako krucjaty.
 W ciemności szeptały cienie historii.
 Związek Radziecki rozpadł się w 1991.
 Budowa wieży została ukończona w XII wieku.
 Stany Zjednoczone stały się mocarstwem.
 Wojna wietnamska to już historia.
 Wehrmacht najechał Polskę bez ostrzeżenia.
 Założyli kolonie handlowe w Afryce.
 Dwie dekady po upadku komunizmu w Polsce.
 Lata po rozpadzie ZSRR. (w znaczeniu "wiele lat")

12.6 RELIGIA

- abbot** - opat
almighty - wszechmogący
angel - anioł
angelic - anielski
anoint - namaszczać
apocalypse - apokalipsa
apostle - apostoł
archangel - archanioł
ascension - wniebowstąpienie
atheist - ateista
to baptise (AmE) - chrzącić; ochrzcić
baptised - ochrzczony
bead - koralik; paciorek
beatification - beatyfikacja
blasphemy - bluźnierstwo
blessed - błogosławiony (tytuł)
canonisation - kanonizacja
to canonise - kanonizować
canonised - kanonizowany
canonization - kanonizacja
catechism - 1. katechizm 2. katecheza
celibacy - celibat
Christendom - świat chrześcijański
christening - chrzest
Christian - chrześcijanin
Christianity - chrześcijaństwo
church - kościół
churchman - 1. duchowny 2. praktykujący
clericalism - klerykalizm
communion - komunია święta
congregation - wierni; parafianie
to consecrate - poświęcić; poświęcić
contemplate - kontemplować
creator - stwórca
cross - krzyż
crucifixion - ukrzyżowanie
curse - klątwa
curser - osoba rzucająca klątwę
day of prayer and reflection - dzień modlitwy i refleksji
death - śmierć
deity - bóstwo
denomination - wyznanie
desecrate - bezcześcić; zbezczcić
devil - diabeł
diocese - diecezja
disciple - wierny uczeń; apostoł
divine guidance - boskie przewodnictwo
divine intervention - boska interwencja
divine providence - opatrzność boska
divine retribution - kara boska
divine service - nabożeństwo
dogma - dogmat
dogmatic - dogmatyczny
ecumenical - ekumeniczny
emotional sermon - emocjonalne kazanie
eternal - wieczny
eternity - wieczność
evangelical - ewangelicki
freedom of religion - wolność wyznania
to give a sermon - wygłosić kazanie
to go to mass - iść na mszę
God - Bóg
goddess - bogini
guardian angel - anioł stróż
heathen - poganin
heathendom (*arch.*) - pogaństwo
heaven - niebo
hell - piekło
holiness - świętość; świętobliwość
holy - święty
Holy Ghost - Duch Święty
Holy Triduum - Triduum Paschalne
homily - homilia; kazanie
impure - nieczysty
incarnation - wcielenie
Jehovah's Witnesses - Świadkowie Jehowy
laity - laikat
last rites - ostatnie namaszczenie
life everlasting - życie pozagrobowe
mass - msza
meditate - medytować
minister - służyć; prowadzić kościół
miracle - cud
missal - mszał
monastery - klasztor
neo-pagan - neopogański
New Testament - Nowy Testament
to offer a sacrifice - składać w ofierze
Old Testament - Stary Testament
to ordain - wyświęcać; wyświęcić (na księdza)
ordained - wyświęcony (na księdza)
pagan (adj.) - pogański
paganism - pogaństwo
paradise - raj
Passover - Pascha
peregrination - peregrynacja (pielgrzymka)
to pray - modlić się
prayer - modlitwa
prayer beads - sznur modlitewny
prayer book - modlitewnik
to preach - głosić; wygłaszać kazanie
priesthood - kapłaństwo; duszpasterstwo
procession - procesja
prophecy - prorocstwo; przepowiednia
to prophesy - prorokować; przepowiadać
prophet - prorok
prophetic - proroczy
to put a curse - rzucić klątwę
reincarnation - reinkarnacja
relic - 1. relikwia 2. szczątki (świętej osoby)
repentance - nawrócenie
to rise from the dead - zmartwychwstać

RELIGIA - POJĘCIA OGÓLNE - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

sacrament - sakrament
sacred - 1. święty 2. sakralny
sacredness - świętość
sacrifice - ofiara; poświęcenie
sacrilegious - świętokradczy
saint - święty
sainthood - świętość
to say one's beads - odmawiać różaniec
to say one's prayers - modlić się; pomodlić się
scientologist - scjentolog
sect - sekta
sectarian - sekciarz
seminary - seminarium
sermon - kazanie
shaman - szaman
shrine - miejsce kultu
Sistine Chapel - Kaplica Sykstyńska
soul - dusza
sun worship - kult słońca
synagogue - synagoga
Ten Commandments - dziesięć przykazań
theology - teologia
to unite with a prayer - zjednoczyć się w modlitwie
venerable - czcigodny (tytuł)
washing of feet - mycie stóp
way of the cross - droga krzyżowa

WIARA - POJĘCIA OGÓLNE:

devotee - wierny
devotion - pobożność
devout - pobożny
devoutness - pobożność
to enshrine - czcić; otaczać czcią
evangelize - głosić ewangelię
evangelization - ewangelizacja
faith - wiara
fanaticism - fanatyzm
godliness - pobożność; religijność
interfaith - międzywyznaniowy
interfaith dialogue - dialog międzywyznaniowy
object of veneration - obiekt czci
predominant faith - przeważająca wiara
to proselytise - głosić wiarę
to recant - wypierać się wiary
religion - religia; wiara
religious - religijny
religious fervour - gorliwość religijna
to spread the gospel - głosić ewangelię
to venerate - czcić; otaczać czcią
to worship - czcić; oddawać cześć
worship - kult

KOŚCIÓŁ:

aisle - nawa boczna
altar - ołtarz
altarpiece - nastawa
apse - apsyda
bell - dzwon
bell tower - dzwonnica
chalice - kieliszek mszalny
chapel - kaplica
church - kościół
confessional - konfesjonał
diptych - dyptyk
house of worship (lit.) - świątynia
incense - kadzidło
incense burner - kadzielnica
iconostasis - ikonostas
nave - nawa
pew - ławka kościelna
polyptych - poliptyk
porch - kruchta
predella - predella
presbytery - prezbiterium
refectory - refektarz (*sala jadalna w kościele*)
reredos - nastawa ołtarzowa
sacristy - zakrystia
stained glass - witraż
steeple - strzelista wieża (kościół)
stoup - kropielnica
temple - świątynia
transept - transept
triptych - tryptyk
vestry - zakrystia
vicarage - plebania (*w kościele anglikańskim*)

GRZECH:

absolution - rozgrzeszenie
to absolve - rozgrzeszać
act of contrition - akt skruchy
to atone for sins - odpokutować za grzechy
cardinal sin - grzech ciężki
to commit sin - popełniać grzech
to confess repentantly - kajać się
to confess one's sins - spowiadać się
damnation - potępienie
dark deed - zły uczynek
deadly sin - grzech śmiertelny
eternal damnation - wieczne potępienie
evil deed - zły uczynek
expiate - odkupić; odpokutować (grzechy)

expiation - ekspiacja; odkupienie grzechów
forgiveness - przebaczenie; odpuszczenie
original sin - grzech pierworodny
penance - pokuta
penitent - pokutnik
sin - grzech
sinful - grzeszny
sinfulness - grzeszność
sinner - grzesznik
suffer damnation - być skazanym na potępienie
tarnation (AmE) - potępienie
venial sin - grzech powszedni
wrongdoer - grzesznik; osoba czyniąca zło

CHRZEŚCIJAŃSTWO - LUDZIE:

archbishop - arcybiskup
bishop - biskup
chaplain - kapelan
clergy - duchowieństwo; kler
clergyman - duchowny
deacon - diakon
dean - dziekan
evangelist - kaznodzieja
friar - brat zakonny
monk - mnich; zakonnik

nun - zakonnica
parish - parafia
parishioner - parafianin
parish priest - ksiądz proboszcz
Pope - papież
preacher - kaznodzieja
prelate - prałat
priest - ksiądz
servant of God - sługa Boży
vicar - pastor (kościół anglikański)

ISLAM:

Allah - Allah
birth of Muhammad = narodziny Mahometa
Crescent - półksiężyc
Hajj - hadżdż
hegira - hidżra
hijab - hidżab
Islam - islam
Islamic - islamski
Islamic calendar - kalendarz muzułmański
Islamisation; Islamization - islamizacja
 Jihad - dżihad
Koran - Koran
Koranic - koraniczny
Mecca - Mekka

minaret - minaret
mosque - meczet
mufti - mufti
mullah - mułła
Muslim - muzułmanin
Quran - Koran
Ramadan - ramadan
sharia - szaria
sharia law - prawo szariatowe
Shia; Shiah - szyita
Sunnah - sunna
Sunni; Sunnite - sunnita
sura of the Koran - sura Koranu
Umrah - umra

JUDAIZM:

Judaism - judaizm
to circumcise - obrzezać
circumcision - obrzezanie
Gentile - goj
Hasidism - chasydyzm
Hassid - chasyd
Jew - Żyd; żyd
Jewish - żydowski
Judaic - judaistyczny
kashruth - koszerność
kosher - koszerny
menorah - menorah
Midrash - Midrasz
mikveh - mykwa

Mishnah - Miszna
prayer shawl - tałas
rabbi - rabin
Sabbath - szabat
skullcap - jarmułka
synagogue - synagoga
Talmud - Talmud
Tanakh - Tanach
Torah - Tora
yad - jad
yarmulka - jarmułka
yeshiva - jesziwa
Zionism - syjonizm

RELIGIA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Ali eventually converted to Islam.
Churches and mosques often occupy the same streets.
Constantine's Bible has been their truth for ages.
Do you believe in God?
Everywhere you look there are churches.
God is for others but not for me.
God was returning him to Holy Ground.
He died for their faith.
He made the sign of the cross in the air.
He made the sign of the cross.
He never set foot in a synagogue.
I don't ask people whether they believe in God.
Jesus was a great prophet.
Jorge Mario Bergoglio was cardinal of Buenos Aires.
Mother Teresa was beatified in 2003.
Nearly 99% of the population is Muslim.
One family is Christian, the other is Muslim.
The Bosnian refugees were mostly Muslim.
The fire of faith dim in his heart.
The new cardinals come from five continents.
The number of Catholics in Benin is rising quickly.
The population here is mainly Muslim.
The predominant religions are Islam and Christianity.
They attended mass every Sunday.
Three centuries after the crucifixion of Jesus Christ.

Ali ostatecznie przeszedł na Islam.
Kościoły i meczety często stoją na tych samych ulicach.
Biblia Konstantyna była ich prawdą przez wieki.
Wierzysz w Boga?
Gdzie nie spojrzysz, wszędzie stoją kościoły.
Bóg jest dla innych, nie dla mnie.
Bóg prowadzi go z powrotem na Świętą Ziemię.
Zginął za wiarę.
Uczył w powietrzu znak krzyża.
Przeżegnał się.
Nigdy nie postawił nogi w synagodze.
Nie pytam ludzi, czy wierzą w Boga.
Jezus był wielkim prorokiem.
Jorge Mario Bergoglio był kardynałem Buenos Aires.
Matka Teresa została beatyfikowana w 2003 roku.
Prawie 99% ludności to muzułmanie.
Jedna rodzina to chrześcijanie, druga to muzułmanie.
Bośniaccy uchodźcy w większości byli muzułmanami.
Ogień wiary słabnie w jego sercu.
Nowi kardynałowie pochodzą z pięciu kontynentów.
Liczba katolików w Beninie szybko rośnie.
Miejscowa ludność to głównie muzułmanie.
Dominujące religie to islam i chrześcijaństwo.
W każdą niedzielę chodzili na mszę.
Trzy wieki po ukrzyżowaniu Jezusa Chrystusa.

12.7 MIASTO

SŁOWNICTWO PODSTAWOWE:

administrative centre - centrum administracyjne	monastery - klasztor
agglomeration - aglomeracja	monument - pomnik
avenue - aleja	municipal - miejski
bazaar - bazar	museum - muzeum
belfry - dzwonnica	neon light - neon
belt of greenery - pas zieleni	office building - biurowiec
block - blok	old market - stary rynek
block of flats - blok mieszkalny	old town - stare miasto
boulevard - bulwar	outskirts - przedmieścia; obrzeża miasta
bridge - most	palace - pałac
building - budynek	park - park
bustling - ruchliwy	paved - brukowany
car park - parking	pavement - chodnik
castle - zamek; zamkowy	pawnshop - lombard
cathedral - katedra	pedestrian crossing - przejście dla pieszych
cemetery - cmentarz	picturesque city - malownicze miasto
central - centralny	playground - plac zabaw
centre; center - centrum	police station - posterunek policji
church - kościół	poor quarter - dzielnica biedy
city - miasto (większe)	post office - poczta
city hall - ratusz	promenade - deptak; promenada
city market - targowisko miejskie	quarter - dzielnica
city-dweller - mieszkaniec miasta	red brick building - budynek z czerwonej cegły
cobbled streets - brukowane ulice	rich quarter - dzielnica bogatych
column - kolumna	road - droga
congested - zatłoczony	roundabout - rondo
council - rada miasta	ruins - ruiny
councillor - radny	school - szkoła
crowded - zatłoczony	shanty town - dzielnica slumsów
curb (AM) - krawężnik	sidewalk (AM) - chodnik
development - osiedle	skyscraper - drapacz chmur
district - dzielnica	smog - smog
downtown (AM) - śródmieście	square - plac
factory - fabryka	street - ulica
flower bed - klomb	street lamp - latarnia uliczna
fortress - forteca	street lightning - oświetlenie uliczne
fountain - fontanna	street map; street plan - plan miasta
garden - ogród	suburb - przedmieście
ghost-town - miasto duchów; wymarłe miasto	subway (AM) - metro
graveyard - cmentarz	suspended bridge - most wiszący
historical city - zabytkowe miasto	tower - wieża
historical monument - zabytek	tower block - wieżowiec
hospital - szpital	town - miasto (małe i średnie)
housing estate - osiedle	town hall - ratusz
industrial city - miasto przemysłowe	traffic jam - korek uliczny
inscription - napis	underground - metro
kerb - krawężnik	university city - miasto uniwersyteckie
lane - alejka	urban - miejski
little town - miasteczko	wall - mur
metropolis - metropolia	yard - dziedziniec
modern - nowoczesny	

SŁOWNICTWO ROZSZERZONE:

alleyway - boczna ulica
almshouse - przytułek dla ubogich
backstreet - boczna uliczka; zaułek
brothel - burdel
burgher (arch.) - mieszczanin
bustling - tętniący życiem
cobbled street - brukowana ulica
congested - zatłoczony; zakorkowany (o mieście)
densely populated - gęsto zaludniony
deprived district - dzielnica biedy
dilapidated house - walący się dom
drawbridge - most zwodzony
footbridge - kładka dla pieszych
gutter - rynsztok; ściek
lamppost - słup latarni
metropolis - metropolia
mural - mural
outbuilding - budynek gospodarczy
outer suburbs - odległe przedmieścia

overpopulated - przeludniony
pedestrian zone - deptak
residential tower - apartamentowiec
sewer - kanał ściekowy
to sprawl - rozciągać się (o mieście)
sprawl - zabudowa miejska
stall - stragan; stoisko
street gully - ściek uliczny
taproom - knajpa; szynk
tenement - kamienica czynszowa
tough part of town - niebezpieczna dzielnica
townsfolk - mieszkańcy miasta
tranquil city - spokojne miasto
triumphal arch - łuk triumfalny
upmarket - dzielnica luksusowych sklepów
urbanism - urbanistyka
wax museum - muzeum figur woskowych
well-kept park - zadbane park
wynd - wąska uliczka

MIASTO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A big African city we didn't know.
 A forest of gleaming skyscrapers.
 A maze of cobbled streets.
 A public park bordering the palace of Westminster.
 A Roman amphitheater - a sort of miniature Coliseum.
 A short tunnel led to the street.
 A town is an important railway junction.
 A town of 16,000 people.
 I grew up in a middle-sized Scottish town.
 I strode across those dusty cobblestones.
 Reno, a dreary town in Nevada.
 Some of the residents abandoned the town.
 The city is renowned for its stunning architecture.
 The city of five million people.
 The city was rebuilt on a small peninsula.
 The crumbling remains of towers.
 The distant glimpses of the grey old palace.
 The historic part of the city.
 The oldest section of the city.
 The street opening into the broad, flat square.
 The streets were full of dirt.
 The town was nearly empty.
 The town was still wrapped in the grey mist of dawn.
 There are no public toilets in the whole township.
 This city of seven million people.

Wielkie afrykańskie miasto, którego nie znaleźliśmy.
 Las błyszczących drapaczy chmur.
 Labirynt brukowanych ulic.
 Park miejski graniczący z pałacem Westminster.
 Rzymski amfiteatr - swego rodzaju miniatura Koloseum.
 Krótki tunel prowadził na ulicę.
 Miasto jest ważnym węzłem kolejowym.
 Miasto liczące tysiące mieszkańców.
 Wyrastałem w średniej wielkości szkockim miasteczku.
 Stąpałem po tych pokrytych kurzem kostkach bruku.
 Reno, okropne miasto w Nevadzie.
 Część mieszkańców opuściła miasto.
 Miasto słynie z pięknej architektury.
 Miasto liczące pięć milionów mieszkańców.
 Miasto zostało odbudowane na małym półwyspie.
 Niszczące ruiny wież.
 Prześwitujący z oddali szary, zabytkowy pałac.
 Zabytkowa część miasta.
 Najstarsza część miasta.
 Ulica wychodząca na równy, szeroki plac.
 Ulice były pełne brudu.
 Miasto było prawie puste.
 Miasteczko tonęło w szarej mgie przedświt.
 W całym mieście nie ma publicznych toalet.
 Miasto liczące siedem milionów mieszkańców.

12.8 WIEŚ

back off beyond - zapadła dziura
boredom - nuda
boring - nudny
calm - spokój; spokojny
cottage - chata; chatka
country - wieś (obszar wiejski)
country cottage - chata
countryside - krajobraz wiejski
fence - płot
folk - ludowy
folk custom - zwyczaj ludowy
hamlet - osada; wioska
hedgerow - żywopłot
hovel - chałupa; rudera
hut - chata
in the country - na wsi
meadow - łąka
molehill - kretowisko
mow - kosić
mower - kosiarka
mud floor - klepisko

pastoral village - sielankowa wieś
path - ścieżka
peasant - chłop; wieśniak
provincial - prowincjonalny
quietude - cisza
remote village - odległa wioska
rural - wiejski
rustic (*lit.*) - chłop; wieśniak; farmer
secluded - odludny
settlement - osada
shack - chałupa; szopa
shed - szopa
sparsely populated - rzadko zaludniony
thatched - kryty strzechą
torpid streets - opustoszałe ulice; senne ulice
village - wieś
village administrator - sołtys
village festival - festyn wiejski
villager - wieśniak
yard - podwórze

WIEŚ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

At nine o'clock they set out from the village.
 He had settled in the village six years ago.
 His visits stood as events in village history.
 I circled the entire village along the field paths.
 I was vague in the head from lying in the hay.
 I went up to the top end of the village.
 It's a little fishing village with very narrow streets.
 Life here is very hard.
 One of dozens of homes abandoned in the village.
 Only 30 residents live in this fairy-tale village.
 Residents in the nearby villages of Olibra and Venarotta.
 The saddest day in the village's history.
 There was a path across the field.
 There's no road leading to the mountain village.

O dziewiątej opuścili wioskę.
 Osiedlił się na wsi sześć lat temu.
 Jego wizyty były dla wioski historycznym wydarzeniem.
 Obszedłem polnymi drogami całą wieś.
 Byłem otumaniony od leżenia w sianie.
 Wybrałem się na kraniec wioski.
 To mała wioska rybacka z wąskimi uliczkami.
 Życie tutaj jest bardzo trudne.
 Jeden z dziesiątek opuszczonych domów we wsi.
 Ta baśniowa wieś liczy tylko 30 mieszkańców.
 Mieszkańcy pobliskich wsi Olibra i Venarotta.
 Najsmutniejszy dzień w historii wsi.
 Przez pola biegła ścieżka.
 Do górskiej wsi nie prowadzą żadne drogi.

ROLNICTWO:

agricultural - rolniczy
agriculture - rolnictwo
arable - orny; uprawny
arable farming - grunty orne
bad crops - nieurodzaj
breeder - hodowca
bumper crop - rekordowe plony; rekordowe zbiory
chaff - siewka
chaff cutter - siewkarnia
crop failure - nieudane zbiory
crop spraying - opylanie zbiorów
cultivate - uprawiać
dairymaid - mleczarka (kobieta dojąca krowy)
dung - 1. odchody zwierzęce 2. obornik
dungheap - gnojowisko
dunghill - gnojowisko
fallow - odłóg; ugór
to fallow - zostawiać odłogiem
farm - farma; gospodarstwo rolne
farmer - rolnik
farmhand - robotnik rolny
farmhouse - zagroda; dom w gospodarstwie
farming - rolnictwo
farmland - pole uprawne; ziemia; teren pod uprawę
farmyard - obejście gospodarskie
fertiliser - nawóz
field - pole
forge - kuźnia
granary - spichlerz
grower - hodowca
harvest - żniwa
harvest festival - dożynki
harvesting - żniwa; zbiory; plony
hay - siano
haycock - kopa siana

haymaker - kosiarz
haymaking - sianokosy
haystack - stóg siana
horse manure - nawóz koński
insecticide - środek owadobójczy
intensive farming - intensywna gospodarka rolna
landless - bezrolny
larder - spiżarnia
liquid manure - gnojówka
manure - gnój; obornik; naturalny nawóz
to plough - orać
plough - pług
ranch - farma; ranczo
rancher - farmer; właściciel rancza
reaping machine - żniwiarka
to reap a harvest - zbierać plony
scythe - kosa
to scythe - kosić kosą
sheaf of hay - snop siana
smallholding (BrE) - niewielkie gospodarstwo rolne
soil - gleba
sowing - siew
to spray insecticide - rozpylać środek owadobójczy
to spread manure - rozrzucić gnój
stable yard - dziedziniec stajenny
straw - słoma
subsistence farming - produkcja na własne potrzeby
to thresh - młócić (zboże)
thresher - młockarnia
threshing floor - klepisko
threshing machine - młockarnia
tractor - traktor
tractor driver - traktorzysta
under the plough - pod uprawę

ROLNICTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A boy with a long switch kept the sheep together.
 Dust hung in the air.
 Dust settled on their wet, sweaty faces.
 He knew all the fields and pastures of Andalusia.
 He tended his fields.
 The barn was half full of hay.
 The haystacks drying along the hillsides.
 The long pasture stretching down to the main road.
 Their farm was sold off in 1982.

Chłopak z długim kijem w ręku zganiał owce.
 Kurz wisiał w powietrzu.
 Kurz osiadał na mokrych, spoconych twarzach.
 Znał wszystkie pola i pastwiska Andaluzji.
 Dogląda swoich pól.
 Stodoła do połowy wypełniona była sianem.
 Stogi siana przesychały na pagórkowatych łąkach.
 Rozległe pastwiska graniczące z szosą.
 Ich farma została sprzedana w 1982 roku.

ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE:

brood hen - kwoka nioska
brood mare - klacz zarodowa
byre (BrE) - obora; obórka
calf - cielę
to calve - cielić się; ocielić się
cattle - bydło
cattle drive - spęd bydła
cattle prod - oścień
cattleman - pastuch
clucking of the hens - gdakanie kur
corral - zagroda
cowshed - obora
croft - zagroda
cull - ubój (selektywny)
fowl - drób
fowl pest - pomór drobiu
herd cattle - poganiać bydło
herder - pastuch

herdsman - pastuch
hog (AmE) - wieprz
hog pen (AmE) - chlew
holding paddock - zagroda dla owiec
kraal - zagroda dla zwierząt
livestock - inwentarz
to peck - dziobać (*o kurze*)
pig-swill - pomyje dla świń
piglet - prosiaczek
pullet - młody kurczak; kurczątko; kurczaczek
to shear sheep - strzyc owcę
shearing - strzyżenie (*owiec*)
sheep farming - hodowla owiec
shepherd - pasterz
stable - stajnia
stock breeder - hodowca bydła
udder - wymię (u krowy)
whinny - rzenie (*konia*)

ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

All the cows in the village had names.
 All the cows lowed with gladness.
 Cows grazed by the side of the road.
 Drive the bulls away to the left.
 Ducks and geese fed on the meadow.
 Each day he milked the cows.
 Fattened pigs have congregated in one corner.
 Give me one-tenth of your sheep.
 He knew how to shear sheep.
 One of the cows broke in the door of the store-shed.
 Rennie looked toward the barn.
 She is on her way back from the cowshed.
 The bull rushed back and forth in the meadow.
 The cows grazed peacefully.
 The hens and geese pattered about in the yard.
 The hens perched themselves on the window-sills.
 The men had milked the cows.
 The peasant brought the cow.
 The pig ran away and made an awful noise.
 The pig's name was Mefisto.
 The piglet tore loose from the creepers.
 The yard had been swept.
 There are pigs on the island.
 They were speeding past fields full of cows and sheep.
 To the right of the house he saw cows grazing.

Wszystkie krowy we wsi miały imiona.
 Wszystkie krowy ryczały z radości.
 Krowy pasły się na poboczu drogi.
 Odpędź byki na lewo.
 Kaczki i gęsi pasły się na łące.
 Każdego dnia (on) doi krowy.
 Opaste świnię stłoczyły się w kącie.
 Daj mi co dziesiątą owcę z twojego stada.
 Wiedział, jak strzyc owce.
 Jedna z krów wyłamała wrota spichlerza.
 Rennie spojrzała w stronę stajni.
 (Ona) właśnie wraca z obory.
 Byk gnał tam i z powrotem po łące.
 Krowy pasły się spokojnie.
 Kury i gęsi chodziły po dworze.
 Kury usiadły na parapetach.
 Mężczyźni wydoili krowy.
 Chłop przywiódł krowę.
 Świnia uciekła i narobiła straszego wrzasku.
 Świnia nazywała się Mefisto.
 Prosię wyrwało się ze splotów pnączy.
 Podwórze zostało zamiecione.
 Na wyspie są świnię.
 Pędzili przez pola pełne krów i owiec.
 Na prawo od domu pasły się krowy.

13. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

13.1 SŁUŻBY PORZĄDKOWE

<p>baton - pałka policyjna cadaver dog - pies szkolony do wyszukiwania zwłok chief of police - komendant policji club - pałka (policyjna) constable - konstabl cop - gliniarz corrupt police - skorumpowana policja cosh - pała; pałka curfew - godzina policyjna death squads - szwadrony śmierci detective - detektyw gendarmerie - żandarmeria handcuffs - kajdanki highway police - policja autostradowa incorruptibility - nieprzekupność incorruptible - nieprzekupny inspector - inspektor military police - żandarmeria wojskowa mounted police - policja konna mugshot - zdjęcie z policyjnej bazy danych municipal policeman - strażnik miejski national guard - gwardia narodowa to overpower - obezwładnić plainclothes policeman - policjant w cywilu</p>	<p>police car - radiowóz police commissioner - komisarz policji police line - kordon policji police state - państwo policyjne police station - posterunek policji, komisariat policji provost guard - żandarmeria polowa provost marshal - komendant żandarmerii polowej prowl car (AmE) - radiowóz riot police - oddziały prewencji secret police - tajna policja security - ochrona sheriff - szeryf sniffer dog (BrE) - pies policyjny special agent - agent specjalny State police - policja stanowa traffic police - policja drogowa; drogówka truncheon - pałka policyjna under the gaze of police - pod okiem policji uniform - mundur uniformed - umundurowany vigilante - strażnik (samoobrony) vigilante group - samoobrona obywatelska vigilante protection - samoobrona obywatelska</p>
---	--

SŁUŻBY PORZĄDKOWE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

<p>A curfew has been imposed on the town. A curfew has been lifted. Her mother called the police. I think you should call the police. Police appear to have colluded with drug dealers. Police blocked the road to the hospital. Police fired warning shots. Police used rubber bullets and tear gas. Police were at the scene within minutes. The methods used by Mexican police and armed forces. The next day three policemen came. The police arrived after 20 minutes. The police had been withdrawn. The police patrolled the streets. The two policemen climbed out of their patrol car. The two policemen stepped into the room. They called the police. They were not policemen. We have a police station but no police officers.</p>	<p>W mieście wprowadzono godzinę policyjną. Godzina policyjna została zniesiona. Jej matka wezwała policję. Myślę, że powinieneś wezwać policję. Policja wydaje się być w zмовie z dealerami narkotyków. Policja zablokowała drogę do szpitala. Policja oddała strzały ostrzegawcze. Policja użyła gumowych kul i gazu łzawiącego. Policja była na miejscu po kilku minutach. Metody używane przez meksykańską policję i siły zbrojne. Następnego dnia przyszli trzej policjanci. Policja przyjechała po 20 minutach. Policja została wycofana. Policja patrolowała ulice. Dwaj policjanci wyskoczyli z radiowozu. Dwaj policjanci weszli do pokoju. Wezwali policję. To nie byli policjanci. Mamy posterunek policji, ale nie mamy policjantów.</p>
--	--

13.2 PRZESTĘPCZOŚĆ

PRZESTĘPCZOŚĆ POSPOLITA

- to abet** - podżegać
abetment - podżeganie
abettor - podżegacz
animal cruelty - znęcanie się nad zwierzętami
armed - uzbrojony
at knifepoint - z nożem na gardle
blackmail - szantaż
brutal - brutalny
burglary - włamanie
by force - przy użyciu siły
to commit a crime - popełnić przestępstwo
crime - 1. przestępczość 2. przestępstwo
crime rate - wskaźnik przestępczości
danger - niebezpieczeństwo
dangerous - niebezpieczny
dangerously - niebezpiecznie
den of thieves - melina (złodziejska)
to denigrate - oczerniać; oczernić
dishonestly - nieuczciwie
disorderly conduct - zakłócanie porządku publicznego
distraction - zakłócenie spokoju
disturbance - niepokoje; zamieszki
empty threat - groźba bez pokrycia
firebrand - podżegacz
foment sth - podżegać do czegoś
fomentor - podżegacz
handcuffed - zakuty w kajdanki
hands up! - ręce do góry!
heinous crime - obrzydliwe przestępstwo
heist - skok; napad
house of horrors - dom grozy
humiliation - poniżenie; upokorzenie
hush money - pieniądze za milczenie
illegal weapons possession - nielegalne posiadanie broni
in retaliation for something - w odwecie za coś
to incite - podżegać; podjudzać; podburzać
incitement - podburzanie; podżeganie
incitement to violence - podżeganie do przemocy
inciter - podżegacz; podjudzacz
injured party - poszkodowany
innocent victims - niewinne ofiary
juvenile delinquent - młodociany (przestępca)
knifepoint robbery - napad z użyciem noża
lair - kryjówka
libel - oszczerstwo; zniesławienie
loitering - podejrzanе zachowanie
to lure - wabić; nęcić
to maltreat - maltretować
maltreatment - maltretowanie
misadventure - nieszczęśliwy wypadek
mugging - napad (na ulicy)
to pocket - przywłaszczyć sobie (np. pieniądze)
provocative - prowokacyjny
reoffending - ponownie popełniać przestępstwo
reprehensible - naganny; karygodny
riot - zamieszki
to rob - okraść; obrabować; obrobić
robbery - napad rabunkowy
stabbing - napad z nożem
stickup - napad z bronią w ręku
stone-throwing - obrzucanie kamieniami
theft - kradzież
to thrust a knife - pchnąć nożem
to tie sb - skrępować kogoś
tit for tat - wet za wet
tormentor - oprawca; prześladowca; dręczyciel
to toss rocks - rzucać kamieniami
to trespass - wtargnąć
tugging of ears - ciągnięcie za uszy
vandal - wandal
vandalism - wandalizm
to vandalize - dewastować; zdewastować
vengeance - zemsta
victim - ofiara
victimise (BrE) - prześladować; represjonować
violence - przemoc
waylay - czaić się
to wreak vengeance - zemścić się

OKREŚLENIA SPRAWCY PRZESTĘPSTWA:

bag snatcher - złodziej torebek
blackmailer - szantażysta
brigand (*lit.*) - zbój; zbójnik; bandyta
burglar - włamywacz
cutpurse (*arch.*) - kieszonkowiec
delinquent - delikwent
hoodlum - bandzior
hooligan - chuligan
interloper - intruz
kleptomaniac - kleptoman
looter - szabrownik
marauder - rabuś
mugger - zbir; bandyta
offender - przestępca

perpetrator - przestępca; sprawca przestępstwa
petty criminal - drobny przestępca
petty thief - drobny złodziejaszek
pickpocket - kieszonkowiec
pilferer - złodziejaszek
pillager - rabuś; grabieżca
purse snatcher (AmE) - złodziej damskich torebek
robber - rabuś
rustler - koniokrad
safebreaker - kasiarz
safecracker - kasiarz
thief - złodziej
transgressor - przestępca
trespasser - intruz

BÓJKA:

affray - burda; awantura
to beat sb unconscious - pobić kogoś do nieprzytomności
to brandish a knife - wymachiwać nożem
brawl - bijatyka; burda
fight - walka; bójka
fracas - burda; awantura
fray - bójka; zwada
grievous bodily harm (BrE) - ciężkie uszkodzenie ciała
to maim - okaleczać

maimed - okaleczony
mayhem - okaleczenie
to mayhem - okaleczyć
melee - bijatyka
mutilation - okaleczenie
to pummel - okładać pięściami
pummelling - cięgi; baty; oklep
punch - cios pięścią
scuffle - bójka; szamotanina; przepychanka
struggle - szarpanina

OSZUSTWO:

benefits cheat - wyłudzenie zasiłków
deception - podstęp; podstępne działanie
false identity - fałszywa tożsamość
fraud - oszustwo; oszust
fraudster - oszust
fraudulent - oszukańczy
grifter - naciągacz

scam - oszustwo
scammer - oszust
skulduggery - machlojki
swindle - oszustwo; szachrajstwo; szwindel
swindler - oszust; szachraj
trickster - oszust; naciągacz

KRADZIEŻ:

antitheft - antywłamaniowy; przeciwwłamaniowy
depredation - grabież; rabunek
to deter thieves - odstraszać złodziei
grand larceny (AmE) - kradzież mienia o dużej wartości
to have sticky fingers - mieć lepkie palce
joy riding - jazda kradzionym samochodem
kleptomania - kleptomania
larceny (AmE) - kradzież
to maraud - plądrować; rabować
particularly audacious larceny - zuchwała kradzież

petty thieves - drobne kradzieże
to pilfer - podkradać
pilfering - drobne kradzieże
to pillage - rabować; plądrować; grabić
shoplifting - kradzież sklepową
to steal - kraść
stolen car - kradziony samochód
thieving - złodziejstwo
thievish - złodziejski
thievishness - złodziejstwo

PRZESTĘPCZOŚĆ POSPOLITA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

60 per cent of people ignore burglar alarms.
 A climate of fear permeates the city.
 A handful of protesters threw rocks at police.
 A man was arrested and cautioned.
 A thief has broken into the car.
 All the time they were asking for money.
 Brussels police are investigating the theft.
 He confessed in court to cannibalism and necrophilia.
 He noticed a suspicious looking car.
 He robbed two banks in the same day.
 He was becoming a danger to himself.
 He was finished with crime.
 He was stripped of his parliamentary immunity.
 I don't feel safe here.
 I used to steal food.
 I was shocked the cops let him out on bail.
 One elderly woman hit me with her walking stick.
 One of the most dangerous cities.
 Police in Denmark are hunting for two thieves.
 Rioting has broken out in St Louis.
 Robberies are common in Rio de Janeiro.
 She was attacked as she walked home.
 She was blindfolded.
 Stones were thrown at officers.
 The biggest robbery in the country's history.
 The camera was smashed during the attack.
 The cameraman was beaten up.
 The city is not entirely safe.
 The convoy of protesters was pelted with stones.
 The man has five convictions.
 The motive for the attack is unclear.
 The reason for the attack was the victim's appearance.
 The robbery was not captured on camera.
 Their car was hit by stones.
 They acted in self defence.
 They could be potential targets.
 They later abandoned the car.
 They stole chocolate from the village shop.
 They threw eggs at us.
 They were kicking us.
 They were spitting at us.
 We don't feel safe.

60 procent osób ignoruje alarmy antywłamaniowe.
 Miasto przeziąknięte jest atmosferą strachu.
 Garstka protestujących obrzuciła policjantów kamieniami.
 Mężczyzna został zatrzymany i pouczoney.
 Złodziej włamał się do samochodu.
 Przez cały czas pytali o pieniądze.
 Brukselska policja prowadzi śledztwo w sprawie kradzieży.
 W sądzie przyznał się do kanibalizmu i nekrofilii.
 Zauważył podejrzany samochód.
 Obrabował dwa banki jednego dnia.
 Zaczynał być niebezpieczny dla samego siebie.
 Skończył z karierą przestępczą.
 Uchyłono mu immunitet poselski.
 Nie czuję się tu bezpiecznie.
 Przyzwyczałem się do kradzieży jedzenia.
 Byłam zszokowana, że policjanci wypuścili go za kaucją.
 Jedna starsza kobieta uderzyła mnie łaską.
 Jedno z najniebezpieczniejszych miast.
 Duńska policja prowadzi obławę na dwóch złodziei.
 Zamieszki wybuchły w St. Louis.
 Napady są powszechnym zjawiskiem w Rio de Janeiro.
 Została zaatakowana, kiedy wracała do domu.
 Zawiązano jej oczy.
 Policjanci zostali obrzuceni kamieniami.
 Największy napad rabunkowy w historii kraju.
 Kamera została zniszczona podczas ataku.
 Kamerzysta został pobity.
 Miasto nie jest całkowicie bezpieczne.
 Konwój z protestującymi został obrzucony kamieniami.
 Mężczyzna był pięciokrotnie karany.
 Motyw ataku jest niejasny.
 Powodem ataku był wygląd ofiary.
 Kamery nie zarejestrowały napadu (rabunkowego).
 Kamienie trafiły w ich samochód.
 Działali w samoobronie.
 Mogą być potencjalnymi celami.
 Później porzucili samochód.
 Ukradli czekoladę z wiejskiego sklepiku.
 Rzucali w nas jajkami.
 Kopali nas.
 Pluli na nas.
 Nie czujemy się bezpiecznie.

MORDERSTWO:

to asphyxiate - udusić
asphyxiation - uduszenie
attempted murder - usiłowanie zabójstwa
beaten to death - śmiertelnie pobity
blood-stained - poplamiony krwią
bloodstained body - zakrwawione ciało
cadaver - zwłoki
corpse - zwłoki
culpable homicide - zabójstwo zawinione
death - śmierć
fratricidal - bratobójczy
fratricide - bratobójstwo
to hire a hitman - wynająć płatnego mordercę
hitman - płatny morderca
killed in cold blood - zamordowany z zimną krwią

killer - zabójca
manslaughter - nieumyślne spowodowanie śmierci
murder - morderstwo
murderer - morderca
murderess - morderczyni
mystery death - tajemnicza śmierć
perfect crime - zbrodnia doskonała
premeditated murder - morderstwo z premedytacją
second-degree murder - morderstwo drugiego stopnia
to slay - uśmiercić; zgładzić; zamordować
strangulation - uduszenie
suffocation - uduszenie
triple murder - potrójne morderstwo

MORDERSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

After he raised his hands, they shot him.
 He didn't want to kill a man.
 He died of a single gunshot to his temple.
 He never killed anyone.
 He showed no mercy.
 He was killed in cold blood.
 Her body was discovered six days later.
 Her body was found near a railway track.
 His body lay in the street.
 I don't believe that he committed suicide.
 It was not a suicide, someone killed him.
 June saw 677 murders in El Salvador.
 Nobody was ever prosecuted for the murder.
 Our husbands were killed like dogs.
 She trusted him with a knife.
 She was charged with murder.
 The murders remain unsolved.
 We never killed anyone.

Kiedy podniósł ręce, zastrzelili go.
 Nie chciał zabić człowieka.
 Zmarł od pojedynczego strzału w skroń.
 Nigdy nikogo nie zabił.
 Nie znał litości.
 Został zamordowany z zimną krwią.
 Jej ciało odnaleziono sześć dni później.
 Jej ciało znaleziono w pobliżu torów kolejowych.
 Jego ciało leżało na ulicy.
 Nie wierzę, że popełnił samobójstwo.
 To nie było samobójstwo, ktoś go zabił.
 W czerwcu zanotowano 677 zabójstw w Salvadorze.
 Za morderstwo nigdy nikogo nie ścigano.
 Nasi mężowie zostali zabici jak psy.
 Pchnęła go nożem.
 Postawiono jej zarzut zabójstwa.
 Zabójstwa pozostają niewyjaśnione.
 Nigdy nikogo nie zabiliśmy.

STRZELANINA:

to accidentally shot to death - przypadkowo zastrzelić
bullet-pocked - podziurawiony przez kule
bullet-proof - kuloodporny
don't shoot - nie strzelać!
to draw a bead on sb - mieć kogoś na muszce
exchange of gunfire - wymiana ognia
to fire a warn shot - oddać strzał ostrzegawczy
gunpoint - muszka, celownik
gunshot wound - rana postrzałowa

gunsight - celownik
hail of bullets - grad kul
to hold sb at gunpoint - trzymać kogoś na muszce
to pull the trigger - pociągnąć za spust
school shooting - strzelanina w szkole
shooter - strzelec
shooting - strzelanina
spray of bullets - grad kul
stray bullet - zabłąkana kula

STRZELANINA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A bullet punctured his lung.
 A sniper's bullet hit him just above his knee.
 All the victims are believed to be Mexican.
 At first I thought it was fireworks.
 He nearly killed my husband.
 He shot all around him.
 He taught his daughter to shoot when she was 10.
 He was convicted of 10 murders.
 He was last seen alive on 1 March 1982.
 He was shot in the face.
 His body was found in a pool of blood.
 His legs were lacerated by shell fragments.
 I heard two shots fired.
 I saw him load the second magazine.
 I've been hit.
 Luckily the bullet missed the bone and tendons.
 No damage was found to either his body.
 She heard five shots.
 She was charged with aggravated murder.
 The attackers began firing.
 The bullet went into the mud of the embankment.
 The gunmen shoot randomly.
 The masked attackers opened fire.
 The pizzeria opposite were sprayed with bullets.
 The victims have not been identified.
 The victims were already dead.
 There was blood everywhere.
 There were bullets all around us.

Kula przedziurawiła mu płuco.
 Kula snajpera trafiła go tuż nad kolaniem.
 Wszystkie ofiary to prawdopodobnie Meksykanie.
 Z początku myślałam, że to sztuczne ognie.
 O mało nie zabił mojego męża.
 Strzelał do wszystkich wokół.
 Nauczył swoją córkę strzelać, kiedy miała 10 lat.
 Został skazany za 10 morderstw.
 Po raz ostatni widziano go żywego 1 marca 1982 roku.
 Został postrzelony w twarz.
 Jego ciało znaleziono w kałuży krwi.
 Jego nogi zostały trafione (zranione) odłamkami pocisku.
 Słyszałem dwa strzały.
 Widziałam, jak ładuje drugi magazynek.
 Dostałem.
 Na szczęście kula nie trafiła w kość i ścięgna.
 Na jego ciele nie znaleziono obrażeń.
 Usłyszała pięć strzałów.
 Została oskarżona o zabójstwo kwalifikowane.
 Napastnicy zaczęli strzelać.
 Kula utkwiała w błotnistym stoku wału.
 Uzbrojony mężczyzna strzelał na oślep.
 Zamaskowani napastnicy otworzyli ogień.
 Pizzeria naprzeciwko została zasypana gradem kul.
 Ofiary nie zostały zidentyfikowane.
 Ofiary już nie żyły.
 Wszędzie była krew.
 Wszędzie wokół nas świsnęły kule.

STRZELANINA - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

There were several shots heard.
They fired several shots in the air.
They shot him and rode off by motorcycle.
They shot us from all sides.
They took aim and opened fire.
They were found dead on Monday.
Twelve people were shot dead.

Było słycać kilka strzałów.
Oddali kilka strzałów w powietrze.
Zastrzelili go i odjechali na motocyklu.
Strzelali do nas ze wszystkich stron.
Wycelowawszy, otworzyli ogień.
Ich zwłoki znaleziono w poniedziałek.
Dwanaście osób zostało zastrzelonych.

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA:

abductor - porywacz
affair - afera
backhander (BrE) - łapówka
to blindfold - zawiązać oczy
bribe - łapówka
captor - porywacz
clumsiness of counterfeiters - nieporadność fałszerzy
collusion - zmowa
collusive - będący w zмовie
coordinated - skoordynowany
counterfeit banknotes - podrobione banknoty
counterfeiting expert - ekspert od fałszerstw
crime against humanity - zbrodnia przeciwko ludzkości
cybercrime - cyberprzestępczość
to demand a ransom - żądać okupu
dispatch - egzekucja
doctored - zmieniony; przerobiony; sfalszowany
drug lord - baron narkotykowy
to embezzle - sprzeniewierzać; sprzeniewierzyć
embezzlement - sprzeniewierzenie; defraudacja
embezzler - malwersant
enforcer - członek gangu odpowiedzialny za dyscyplinę
extortion racket - wymuszanie haraczu
faction - odłamek (*gangu*)

false bottom - podwójne dno (*np. w walizce*)
forged - sfalszowany; podrobiony
forgery - fałszerz
forgery - 1. fałszerstwo 2. falsyfikat; podróbka
gang - gang
gang warfare - wojna gangów
gangster - gangster
to graft off sb - wziąć od kogoś łapówkę
graft scandal - skandal korupcyjny
to have ties to cartel - mieć powiązania z kartelem
to kidnap for ransom - porwać dla okupu
kidnapping - porwanie
network of tunnels - sieć tuneli
to pay a ransom - zapłacić okup
racketeering - wymuszanie haraczu
secret bank account - tajne konto bankowe
siphon - wyprowadzać pieniądze (*np. z banku, firmy*)
smuggler - przemytnik
smuggling - przemyt
smuggling ring - siatka przemytników
snatch (AmE) - 1. porwanie; uprowadzenie 2. porywacz; kidnaper
spiral of violence - spirala przemocy
to take bribes - brać łapówki
turf war - wojna o terytorium (*między gangami*)
underworld - półświatek
victim of a conspiracy - ofiara spisku

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Anti-terror forces stormed a supermarket.
Did the family pay the money?
For years, the gangs fought bloody turf wars.
He formed a gang.
He had been taken hostage.
He paid out millions of dollars in bribes.
He was accused of smuggling drugs.
In July, gang members paralysed public transport.
Is it right to pay ransoms?
People join gangs because they have to.
The war between the government and gang members.
The worst thing was the fear of kidnapping.
They beat me, they threatened and tortured me.
They kidnapped four people and killed three of them.
They tied up the loggers and set fire to their trucks.
They were kidnapped while returning from Tunisia.

Antyterrorysty przypuścili szturm na supermarket.
Czy rodzina zapłaciła pieniądze?
Przez lata gangi toczyły ze sobą krwawe wojny.
Założył gang.
Został zakładnikiem.
Wydawał miliony dolarów na łapówki.
Został oskarżony o przemykanie narkotyków.
W lipcu gangsterzy sparaliżowali komunikację publiczną.
Czy należy płacić okup?
Ludzie wstępują do gangów bo muszą.
Wojna między rządem a gangsterami.
Najgorsza rzecz to strach przed porwaniem.
Bili, grozili i torturowali mnie.
Uprowadzili cztery osoby i trzy z nich zabili.
Skępowali drwali i podpalili ich ciężarówki.
Zostali porwani, kiedy wracali z Tunezji.

PRZESTĘPCZOŚĆ OBYCZAJOWA:

act of rape - akt gwałtu
attempted rape - usiłowanie dokonania gwałtu
child abuse - wykorzystywanie dzieci (seksualne)
cruel tyrant - okrutny tyran
domestic violence - przemoc domowa
emotional abuse - psychiczne znęcanie się
to grope - macać; obmacywać
groper - obmacywacz
groping - obmacywanie
group rape - gwałt zbiorowy
importuning - nagabywanie w celach seksualnych
marital rape - gwałt w małżeństwie
necrophilia - nekrofilia
paedophile - pedofil
pervert - zboczeniec

to procure - stręczyć
procurement - stręczycielstwo
rapist - gwałciciel
to ride roughshod over sb - znęcać się nad kimś
roofie - pigułka gwałtu
sex offender - przestępca seksualny
sexual abuse - wykorzystywanie seksualne
sexual assault - napaść na tle seksualnym
soliciting - nagabywanie w celu usług seksualnych
spousal abuse - przemoc domowa
violent partner - brutalny partner
voyeur - podglądacz
whoremonger - 1. alfons 2. lubieżnik; dziwkarz; rozpustnik

13.3 ŚLEDZTWO

account - relacja (wydarzeń jako zeznanie)
act of inquiry - czynność śledcza
alibi - alibi
allegation - zarzut
amass - gromadzić (np. dowody)
to apprehended - aresztować
apprehension - aresztowanie
ascertain the facts - ustalić fakty
be under investigation - być objętym śledztwem
cast-iron alibi - żelazne alibi
circumstances - okoliczności
circumstantial evidence - poszlaki
clue - trop; wskazówka
confrontation - konfrontacja
contradiction - sprzeczność; rozbieżność
den - melina; kryjówka
detainee - zatrzymany; aresztowany
electric shocks - wstrząsy elektryczne
to electrocute - porazić prądem
to establish the facts - ustalić fakty
fabricated evidence - spreparowany dowód
fingerprint - odcisk palca
to fingerprint - pobierać odcisk palca
flimsy evidence - kruchy dowód
inquisition - 1. dochodzenie 2. przesłuchanie 3. inkwizycja
instruments of torture - narzędzia tortur
interrogation - przesłuchanie
interrogation room - pokój przesłuchań
interrogator - przesłuchujący
investigation - śledztwo; dochodzenie
investigator - śledczy
irrefutable proof - niezbity dowód
to launch an investigation - wszcząć śledztwo
leak of evidence - brak dowodów
lineup - okazanie
loss of evidence - strata dowodu; zgubienie dowodu
manhunt - oblawa

meticulous enquiry - drobiazgowo śledztwo
missing person - zaginiony; zaginiona
mittimus - nakaz aresztowania
motive - motyw
to oversee the investigation - nadzorować śledztwo
police record - kartoteka policyjna
presumptive evidence - poszlaka
prime suspect - główny podejrzany
private detective - prywatny detektyw
psychiatric evaluation - obserwacja psychiatryczna
pursuer - śledzący; ścigający
to rearrest - ponownie aresztować
to reinvestigate - przeprowadzić ponowne śledztwo
to resist arrest - stawiać opór podczas aresztowania
sought - poszukiwany
stakeout - obserwacja
strip search - rewizja osobista
to substantiate - popierać dowodami
suspect - podejrzany
suspicion - podejrzenie
suspicious - 1. podejrzany (*o zachowaniu*) 2. podejrzliwy
swoop - nalot (*policyjny*)
thermal-imaging camera - kamera termowizyjna
thorough investigation - drobiazgowo śledztwo
to track something down - odnaleźć; wytropić (*kogoś lub coś*)
unlawful arrest - bezpodstawne aresztowanie
version of events - wersja wydarzeń
warrant - list gończy
wave of arrests - fala aresztowań
whistleblower - informator
witch hunt - polowanie na czarownice (*w przenośni*)
witness - świadek
witness-protection programme - program ochrony świadków
to work undercover - pracować pod przykryciem

ŚLEDZTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A judge issued an arrest warrant.
A team of scientists examined the hair.
A third suspect was arrested in Wandsworth.
After a fourth day of searches.
After a lengthy interrogation.
An investigation has been under way for several days.
Both men arrested remain in custody.
Four people have been questioned.
He has been ordered not to leave the city.
He put up no resistance.
He was handed over to the Mexican authorities.
He was taken to the police station for questioning.
Officers took DNA samples from them.
One of his interrogators shot him in the foot.
Police searched her home.
She failed lie-detector test.
Some new evidence emerged.
The couple were arrested at their home in Marburg.
The early arrests hadn't led anywhere.
The huge scale of the search.
The investigation against him is politically motivated.
The investigation continues.
The unexplained disappearance of the taps.
They came up with another elaborate torture.
They decided to reopen the investigation.
They held him for questioning.
They were never charged.
Thousands of people were interviewed.
We do not know the motive.
What happened after that remains a mystery.
What will happen if the police catch us?

Sędzia wydał nakaz aresztowania.
Grupa naukowców zbadała jej włosy.
Trzeci podejrzany został zatrzymany w Wandsworth.
Po czterech dniach poszukiwań.
Po długim przesłuchaniu.
Śledztwo trwało kilka dni.
Obaj zatrzymani mężczyźni przebywają w areszcie.
Przesłuchano cztery osoby.
Zakazano mu wyjeżdżać z miasta.
Nie stawiał oporu.
Został przekazany meksykańskim władzom.
Został zabrany na komisariat policji na przesłuchanie.
Policjanci pobrali od nich próbki DNA.
Jeden z przesłuchujących postrzelił go w stopę.
Policja przeszukała jej dom.
Nie przeszła testu na wykrywaczu kłamstw.
Pojawiły się nowe dowody.
Para została aresztowana w swoim domu w Marburgu.
Wcześniejsze zatrzymania prowadziły donikąd.
Ogromna skala poszukiwań.
Śledztwo przeciwko niemu ma podtekst polityczny.
Śledztwo trwa.
Niewyjaśnione zniknięcie taśm.
Zastosowali inną wymyślną torturę.
Zdecydowali się wznowić śledztwo.
Zatrzymali go w celu przesłuchania.
Nigdy nie postawiono im zarzutów.
Przesłuchano tysiące ludzi.
Nie znamy motywu.
Pozostaje tajemnicą, co się stało później.
Co się stanie, jeśli złapie nas policja?

13.4 PRAWO - PODSTAWOWE POJĘCIA

to abandon a prosecution - odstąpić od ścigania
to abide by the law - przestrzegać prawa
ability to understand the nature of an act - zdolność rozpoznania znaczenia czynu
able to sue - posiadający zdolność procesową
above the law - ponad prawem
accountability - poczytalność
act of law - czynność prawna
adjudgment - orzeczenie sądowe
arbitrator - sędzia rozjemczy
assertion - dochodzenie swoich praw
attorney general - prokurator generalny
bail bond - poręczenie majątkowe
to bend the rules - naginać przepisy
blatant breach - bezczelne naruszenie prawa
criminal law - prawo karne
criminal liability - odpowiedzialność karna
criminal proceedings - postępowanie karne
criminalisation - kryminalizacja (*uznanie za niezgodne z prawem*)
criminologist - kryminolog
to delegalize - delegalizować
to delegitimize - delegitimizować
delinquent - delikwent; przestępca
diminished accountability - ograniczona poczytalność
due lack of evidence - z braku dowodów
expungement - zatarcie skazania
extrajudicial - niepodlegający kompetencji sądu
felon - zbrodniarz
felony - ciężkie przestępstwo; zbrodnia

flagrant violation of law - jawne naruszenie prawa
illicit - nielegalny; zabroniony
infringement of the law - naruszenie prawa
insane - niepoczytalny
insanity - niepoczytalność
law enforcement - egzekwowanie prawa
legal infraction - naruszenie prawa
letter of the law - litera prawa
mitigating circumstances - okoliczności łagodzące
offence - przestępstwo; czyn karalny
offence of hooliganism - występki o charakterze chuligańskim
party in litigation - strona procesowa; strona postępowania
to pay the bail - wpłacić kaucję
perjury - krzywoprzysięstwo
penal code - kodeks karny
plaintiff - powód; oskarżyciel
precedence - precedens
premeditated - umyślny; dokonany z premedytacją
punishable - karalny; zagrożony karą
punishable offence - czyn karalny
recidivism - recydywa
recidivist - recydywista
safe-conduct (BrE) - list żelazny; gulej
to set the precedence - ustanowić precedens
standing rule - stale obowiązujące prawo
to strain the law - naginać prawo
unlawful - nielegalny; bezprawny
unlawfully - nielegalnie; bezprawnie
vice - występki

PRAWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

He became a lawyer.
 He was in trouble with the law.
 He's spent decades dodging the law.
 In accordance with Italian law.
 People taking the law into their own hands.
 She had one dustup with the law.
 The boundaries between what is legal and illegal.
 The law does not reach where we live.
 The law has allowed no exceptions.
 The law is not on their side.
 We have to abide by the law.

Został prawnikiem.
 Miał kłopoty z prawem.
 Przez dziesięciolecia omijał prawo.
 Zgodnie z włoskim prawem.
 Ludzie biorą sprawiedliwość w swoje ręce.
 Raz weszła w konflikt z prawem.
 Granica pomiędzy tym, co jest legalne a nielegalne.
 Prawo nie dociera tam, gdzie żyjemy.
 Prawo nie pozwala na wyjątki.
 Prawo nie jest po ich stronie.
 Musimy przestrzegać prawa.

13.5 SĄD

- accusation** - oskarżenie
accused – oskarżony
administrative court - sąd administracyjny
appeal - apelacja; odwołanie
to appeal - złożyć apelację
attorney - pełnomocnik
authority of the court - powaga sądu
to avoid extradition - uniknąć ekstradycji
to await trial - czekać na proces
bail – kaucja
bailiff (AmE) - strażnik pilnujący porządku w sądzie
barrister - adwokat; obrońca
to bring somebody to trial - postawić kogoś przed sądem
circumvent the rules - obchodzić przepisy
civil court - sąd cywilny
to clap sb in prison - wsadzić kogoś do więzienia
compromise in a court - ugoda sądowa
conciliatory court - sąd pojednawczy; sąd polubowny
to convict - skazać
counsellor - mecenas; adwokat; radca prawny
court action - postępowanie sądowe
court battle - batalia sądowa
court executor - komornik sądowy
court injunction - 1. nakaz sądowy 2. zakaz sądowy
court of appeal - sąd apelacyjny
court-appointed curator - kurator sądowy
courtroom - sala rozpraw
criminal court - sąd karny
decree absolute - prawomocne orzeczenie sądu
defendant - podsądny
to drag sb through the courts - ciągać kogoś po sądach
drumhead court - sąd polowy
fair trial - sprawiedliwy proces
gavel - młotek (*sędziogo*)
gown - toga
gowned - ubrany w togę
grand jury - ława przysięgłych
impeachment - postawienie w sta oskarżenia
to indict - oskarżać
indictment - oskarżenie; akt oskarżenia
injunction - nakaz sądowy
instance - instancja
judge - sędzia
jury - ława przysięgłych
juryman - członek ławy przysięgłych
jurywoman - członkini ławy przysięgłych
just - sprawiedliwy
justice - sprawiedliwość
justification - uzasadnienie (*wyroku*)
lawyer - prawnik
litigation - spór; proces sądowy
to lodge the appeal - wnieść apelację
miscarriage of justice - pomyłka sądowa
mistrial - nieważne postępowanie sądowe
oath - przysięga (w sądzie)
on appeal - przy sądzie wyższej instancji
on oath; under oath - pod przysięgą
power of attorney - pełnomocnictwo
president of the court - prezes sądu
presiding judge - przewodniczący składu sędziowskiego
to prosecute - ścigać; oskarżać
prosecutor - oskarżyciel; prokurator
provost court - sąd wojskowy
public defender (BrE) - obrońca z urzędu
to read out the verdict - odczytać wyrok
to release on bail - zwolnić za kaucją
retrial - ponowne rozpatrzenie sprawy
right of appeal - prawo do odwołania
to sentence - skazać
to set somebody free - wypuścić kogoś na wolność
show trial - proces pokazowy
sitting of a court - posiedzenie sądu
smart claims court - sąd rozpatrujący drobne wykroczenia
solicitor - adwokat
to stand trial for... - stanąć przed sądem za...
strict sentence - surowy wyrok
to sue - skarżyć; procesować się
summons - wezwanie do sądu
summons before a court - wezwanie na rozprawę sądową
Supreme Court - Sąd Najwyższy
test case - precedens sądowy
testimony - zeznania świadka (*w sądzie*)
the court held that... - sąd stwierdził, iż...
travesty of justice - parodia sprawiedliwości
trial - proces; rozprawa
unrepentant - nieskruszony; nie okazujący skruchy
witness - świadek
witness box - miejsce dla świadka (*w sądzie*)
wrongly convicted - niesłusznie skazany

SĄD - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A court in Sao Paulo ordered his arrest.
 An Italian court convicted him in absentia.
 He appealed against his sentence.
 He cried when they read the sentence.
 He did not receive a fair trial.
 He did not receive the summons.
 He failed to appear in court for questioning.
 He had fought two trials and won.
 He named new judges.
 He showed no remorse.
 He was not allowed to make an explanation.
 Neither defendant was in court.
 Prosecutors were demanding an eight-year sentence.
 She was shocked by the court's decision.
 The court is independent.
 The day of the trial arrived.
 The judge announced the sentence Wednesday.
 The judge heard arguments by lawyers on both sides.
 The President created new courts.
 The sentence is an absolute joke.
 The soldiers were tried in court for murder.
 The trial lasted for 12 days.
 The trial was moved out of Los Angeles.
 The trial went on for nine days.
 The verdict was announced.
 Their appeals were rejected.

Sąd w Sao Paulo nakazał jego zatrzymanie.
 Włoski sąd skazał go zaocznie.
 Odwołał się od wyroku.
 Płakał, kiedy odczytywali wyrok.
 Nie miał sprawiedliwego procesu.
 Nie otrzymał wezwania (do sądu).
 Nie pojawił się w sądzie na przesłuchaniu.
 Miał dwa procesy i oba wygrał.
 Mianował nowych sędziów.
 Nie okazał skruchy.
 Nie pozwolono mu złożyć wyjaśnień.
 W sądzie nie pojawił się żaden z oskarżonych.
 Prokuratorzy żądali kary ośmiu lat pozbawienia wolności.
 Była zszokowana decyzją sądu.
 Sąd jest niezawisły.
 Nadszedł dzień procesu.
 Sędzia ogłosił wyrok w środę.
 Sędzia wysłuchał argumentów prawników obu stron.
 Prezydent utworzył nowe sądy.
 Wyrok to kompletna kpina.
 Żołnierze stanęli przed sądem za morderstwo.
 Proces trwał 12 dni.
 Proces został przeniesiony poza Los Angeles.
 Proces trwał dziewięć dni.
 Wyrok został ogłoszony.
 Ich odwołania zostały odrzucone.

WINA:

accomplice - współnik; współwinny
acquit – uniewinniać; uniewinnić
acquittal - uniewinnienie
acquitted - uniewinniony
admissible of guilt - przyznanie się do winy
apportion blame to somebody - obarczyć kogoś winą
to attach blame - przypisywać winę
to be to blame - być winnym czegoś
blame game - wzajemne obwinianie się
to blame oneself - winić się; obwiniać się
blameless - niewinny
burden of guilt - ciężar poczucia winy
claims of innocence - zapewnienia o niewinności
to clear from a charge - oczyścić z zarzutów
clemency - łaska
clemency plea - prośba o ułaskawienie
community service - prace społeczne
condonation - darowanie winy; przebaczenie
to condone - darować (winę); przebaczyć
to confess - przyznać się do winy
to confess oneself guilty - przyznać się do winy
confinement - zamknięcie
confiscation - konfiskata
corporal punishment - kara cielesna

culprit - delikwent; winowajca
decapitation - ścięcie głowy
to do something with impunity - robić coś bezkarnie
to exonerate - uniewinniać; uniewinnić
exoneration - uniewinnienie; oczyszczenie z zarzutów
to extract confession - wymusić przyznanie się do winy
to go unpunished - ująć bezkarnie
guilt - wina
impunity - bezkarność
innocence - niewinność
to offload the blame onto sb - zrzucić winę na kogoś
to plead guilty to charges - przyznać się do zarzutów
scapegoat - kozioł ofiarny
to shift the blame onto sb - zrzucić winę na kogoś
to shoulder the blame - wziąć winę na siebie
suspended jail sentence - kara więzienia w zawieszeniu
to take the blame - brać winę na siebie
the guilty one - winowajca
unpunished - bezkarny
without blame - bez winy; bez zarzutu

WINA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A jury cleared defendants of the charge.
 He has been found guilty.
 He proved his innocence.
 He says he is innocent.
 If found guilty he could face up to years in jail.
 Most of them were found innocent.
 She is unlikely to be convicted.
 The judge will find him guilty of murder.
 The jury found the officers not guilty.
 There is only circumstantial evidence against her.

Ława przysięgłych oczyściła oskarżonych z zarzutu.
 Został uznany winnym.
 Udowodnił, że jest niewinny.
 Mówi, że jest niewinny.
 Jeśli zostanie uznany winnym, grozi mu lat więzienia.
 Większość z nich uniewinniono.
 Jest mało prawdopodobne, aby została skazana.
 Sędzia uzna go winnym zabójstwa.
 Ława przysięgłych uniewinniła oficerów.
 Przeciwko niej świadczą tylko poszlaki.

KARA:

to abolish the death penalty - znieść karę śmierci
to amerce - nałożyć grzywnę
amercement - grzywna
as a punishment - za karę
assistant hangman - asystent kata
to be reintegrated into society - powrócić do społeczeństwa
botched execution - nieudana egzekucja
capital punishment - kara główna; kara ostateczna
condemned - skazany na karę śmierci
death penalty - kara śmierci
to decapitate - ściąć (kogoś)
decollation - ścięcie głowy
disenfranchise - pozbawienie praw obywatelskich
dungeon - loch
execution - egzekucja
executioner - kat
fine - grzywna
to flog - chłostać
flogged - wychłostany
flogging - chłosta
gallows - szubienica
guillotine - gilotyna
hanging - powieszenie
hangman - kat
harsh punishment - surowa kara
headsman - kat
headsman's assistant - asystent kata
house arrest - areszt domowy
to impose a fine - nałożyć grzywnę

to impound - konfiskować; skonfiskować
indeterminate sentence - wyrok bez określonej długości kary
iniquitous - rażąco niesprawiedliwy
internee - osoba internowana
internment - internowanie
labour camp - obóz pracy
lethal injection - zabójczy zastrzyk
life sentence - kara dożywocia
mitigation - złagodzenie kary
mitigation of punishment - złagodzenie kary
to overturn - uchylić (wyrok)
pardon - ułaskawienie
penal colony - kolonia karna
plea in mitigation - wniosek o złagodzenie kary
to punish by a fine - ukarać grzywną
punishment - kara
punishment by whipping - kara chłosty
to put sb under arrest - nałożyć areszt na kogoś
reinstatement of death penalty - przywrócenie kary śmierci
reprieve - ułaskawienie
to requisition - rekwirować
retribution - sroga kara; surowa kara
to revile - napiętnować
scaffold - szafot (miejsce egzekucji przestępców)
to sentence in absentia - skazać zaocznie
sequestration - konfiskata
severing of hand - ucięcie ręki
tough penalty - surowa kara

KARA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A Belgian man serving a life sentence for murder.
 A date for execution was set for 13 August.
 Four others were fined.
 He could be sentenced to life in prison.
 He was interned for four years.
 He was out on a parole.
 He was released after serving three years.
 He was serving two life sentences.
 His immunity was lifted.
 I got seven years for stealing seven mangos.
 People want to lynch us.
 President rejected a mercy petition.
 She doubts that any of her tormentors will be punished.
 The judge inflicted a severe penalty on him.

Belgijczyk odsiadujący karę dożywocia za morderstwo.
 Data egzekucji została wyznaczona na 13 sierpnia.
 Czterej inni zostali ukarani grzywną.
 Może zostać skazany na karę dożywocia.
 Był internowany przez cztery lata.
 Był na zwolnieniu warunkowym.
 Został wypuszczony po odsiedzeniu trzech lat.
 Odsiaduje karę podwójnego dożywocia.
 Pozbawiono go immunitetu.
 Dostałem siedem lat za kradzież siedmiu owoców mango.
 Ludzie chcą nas zlinczować.
 Prezydent odrzucił petycję o ułaskawienie.
 (Ona) Wątpi, czy któryś z jej oprawców zostanie ukarany.
 Sędzia wymierzył mu surową karę.

13.6 WIĘZIENIE

to be behind bars - siedzieć za kratkami
cell - cela
cellblock - blok więzienny
cellmate - współwięzień; współosadzony
convicted - skazaniec
death row - cela śmierci
electric chair - krzesło elektryczne
false imprisonment - bezprawne pozbawienie wolności
fellow prisoners - współwięźniowie
firing squad - pluton egzekucyjny
gaol (BrE) - areszt; więzienie
gas chamber - komora gazowa
to get behind bars - powędrować za kratki
to go to prison - iść do więzienia; pójść do więzienia
guard - strażnik; wartownik
to incarcerate - osadzić w więzieniu
incarcerated - osadzony
inescapable prison - więzienie, z którego nie da się uciec
infirmary - szpital więzienny; infirmeria
internment camp - obóz dla internowanych
jail - więzienie
jail riot - bunt więźniów; zamieszki w więzieniu
overcrowded cells - przepełnione cele
paddy wagon (AmE) - więźniarka (*samochód*)
penal system - system penitencjarny

penitentiary (AmE) - zakład karny
prison - więzienie
prison camp - kolonia karna
prison conditions - warunki w więzieniu
prison doctor - lekarz więzienny
prison visiting room - sala widzeń
prison warden - strażnik więzienny
prison yard - dziedziniec więzienia
prison's chapel - kaplica więzienna
prisoner - więzień
prisoner abuse - znęcanie się nad więźniami
to quell unrest - stłumić zamieszki
to release from prison - zwolnić z więzienia
remand - areszt śledczy
remand centre - areszt śledczy
remandmen - zatrzymanie w areszcie śledczym
sentinel (*arch.*) - strażnik; wartownik
sentry - 1. warta; posterunek 2. wartownik
sentry box - budka wartownika
sentry post - stanowisko wartownicze
separate cell - izolatka
to serve sentence - odsiadywać wyrok
solitary - izolatka
solitary confinement - 1. izolatka 2. osadzenie w izolatce
warder - strażnik; wartownik
watchtower - wieża strażnicza

WIĘZIENIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

All the prisoners were locked in the cells.
 Five inmates were killed in the riot.
 Francisco is serving a sentence for murder.
 He failed to return from day release.
 He spent six years in jail.
 I want to get out.
 I've never been to prison before.
 Inmates began fighting among themselves.
 Inmates had demanded better conditions.
 Inmates have keys to their cells.
 Inmates have taken control of a prison.
 Life in the camp was monotonous.
 Nearly 360 prisoners died in the fire.
 One of the basic problems is overcrowding.
 Only wardens were on shift when the riot began.
 Prisoner attacked a guard with a knife.
 Prisoners at Arcahaie do not wear prison uniforms.
 Prisoners seized control of part of the jail.
 Prisons here are time bombs.
 Prisons hold some 13,000 inmates.
 She served four years.
 She was crying in her cell.
 The inmates attacked the guards.
 The internees were hungry.
 The jail houses 838 inmates.
 The more than 1,000 inmates joined in the revolt.
 The prison housed around 800 inmates.
 The prison is divided into 9 units.
 The prison was waking up.
 The prisoners negotiated with the authorities.

Wszyscy więźniowie byli zamknięci w celach.
 Pięciu osadzonych zostało zabitych podczas zamieszek.
 Francisco odsiadyuje karę za zabójstwo.
 Nie wrócił z jednodniowej przepustki.
 Spędził sześć lat w więzieniu.
 Chciałbym wyjść (z więzienia).
 Nigdy wcześniej nie byłem w więzieniu.
 Więźniowie zaczęli walczyć ze sobą.
 Więźniowie żądali poprawy warunków.
 Osadzeni mają klucze do swoich cel.
 Więźniowie przejęli kontrolę nad więzieniem.
 Życie w obozie było nudne.
 Blisko 360 więźniów zginęło w pożarze.
 Jednym z podstawowych problemów jest przepełnienie.
 Tylko strażników pracowało, kiedy wybuchły zamieszki.
 Więzień zaatakował strażnika nożem.
 Więźniowie w Arcahaie nie noszą drelichów więziennych.
 Więźniowie przejęli kontrolę nad częścią więzienia.
 Tutejsze więzienia to bomba zegarowa.
 W więzieniach odsiadyuje kary około 13000 więźniów.
 Odsiedziała cztery lata.
 Płakała w swojej celi.
 Osadzeni zaatakowali strażników.
 Internowani byli głodni.
 W więzieniu przebywa 838 skazanych.
 Ponad 1000 osadzonych przyłączyło się do buntu.
 W więzieniu przebywało ponad 800 osadzonych.
 Więzienie jest podzielone na 9 bloków.
 Więzienie budziło się.
 Więźniowie negocjowali z władzami.

WIĘZIENIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

The prisoners were armed with knives.
 The rebellion erupted on Monday.
 The state is losing its control over the prisons.
 The women have been in jail since March.
 There was a workshop in the prison.
 They burned mattresses and damaged cells.
 They freed up to 1,000 prisoners.
 They trust him into the cell.
 They were released for good behaviour.
 Three guards had come for him.
 We are in different cells in different prisons.

Więźniowie byli uzbrojeni w noże.
 Bunt wybuchł w poniedziałek.
 Państwo traci kontrolę nad więzieniami.
 Kobiety od marca przebywają w areszcie.
 W więzieniu był warsztat.
 Podpalili materace i zniszczyli cele.
 Uwolnili około 1000 więźniów.
 Wepchnęli go do celi.
 Zostali zwolnieni za dobre sprawowanie.
 Przyszło po niego trzech strażników.
 Jesteśmy w różnych celach w różnych więzieniach.

UCIECZKA:**abscond** - uciec; zbiec**to abscond from prison** - uciec z więzienia; zbiec z więzienia**absconder** - uciekinier; zbieg**absconding** - ucieczka**brazen escape** - zuchwała ucieczka; bezczelna ucieczka**to bust out** - uciec z więzienia**elusive** - nieuchwytny**escape** - uciec**escape** - ucieczka**escaper** - uciekinier; zbieg**to evade arrest** - unikać zatrzymania**fugitive** - uciekinier; zbieg**getaway** - ucieczka**jailbreak** - ucieczka z więzienia**on-the-run prisoner** - zbiegły więzień**quick getaway** - szybka ucieczka**to skeddadle** (lit.) - uciekać; wiać**UCIECZKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:**

After several minutes, the men fled.
 All we can do is escape.
 He disappeared into the crowd.
 He escaped with seven other convicts.
 He had been on the run since 2011.
 He made no effort to escape.
 He was arrested after six months on the run.
 He was living in hiding in Karachi.
 He was wounded while trying to escape.
 He's escaped from jail twice by helicopter.
 It took 20 days to plan our escape.
 It was a spectacular escape.
 She tried to run away several times.
 The escape was first in 40 years.
 The first successful escape.
 The massive manhunt for the escaped inmates.
 They hid in a warehouse in Reynosa.
 They were free.
 They were still wearing their prison clothes.
 Three detainees have escaped from a jail in Quebec.

Po kilku minutach mężczyźni uciekli.
 Wszystko, co możemy zrobić, to ucieczka.
 Zniknął w tłumie.
 Uciekł z siedmioma innymi skazanymi.
 Ukrywał się od 2011 roku.
 Nie próbował uciekać.
 Został aresztowany po sześciomiesięcznej ucieczce.
 Ukrywał się w Karaczi.
 Został ranny podczas próby ucieczki.
 Dwa razy uciekł z więzienia śmigłowcem.
 Zaplanowanie ucieczki zajęło nam 20 dni.
 To była spektakularna ucieczka.
 Próbowwała uciec kilka razy.
 To była pierwsza ucieczka od 40 lat.
 Pierwsza udana ucieczka.
 Ogromna obława na zbiegów.
 Ukryli się w magazynie w miejscowości Reynosa.
 Byli wolni.
 Wciąż mieli na sobie drelichy więzienne.
 Trzech skazanych uciekło z więzienia w Quebecu.

13.7 WOJSKO

- armament** - 1. uzbrojenie 2. zbrojenie
armory - arsenał; zbrojownia
arms race - wyścig zbrojeń
army - armia
artillery - artyleria
assault troops - oddziały szturmowe
balance of power - równowaga sił
barracks - koszary
base - baza
battalion - batalion
brigade - brygada
cadet - kadet; podchorąży
cadet school - szkoła kadetów
captain - kapitan
cavalry - kawaleria
checkpoint - punkt kontrolny
colonel - pułkownik
column - kolumna (*wojskowa*)
command - rozkaz
company - kompania
company commander - dowódca kompanii
comrades-in-arms - towarzysze broni
conscript - poborowy
conscription - pobór
corporal - kapral
defense budget - budżet obronny
demobbed - zwolniony do cywila
to desert - dezertować; zdezertować
deserter - dezertor
desertion - dezercja
detachment - oddział (*wojska*)
to disband army - rozwiązać armię
discipline - dyscyplina
division - dywizja
fallout shelter - schron przeciwoatomowy
female fighter - wojowniczką; bojowniczką
field artillery - artyleria polowa
field courtmartial - sąd polowy
field dress - mundur polowy
field firing range - strzelnica
field officer - starszy oficer
field training exercise - ćwiczenia poligonowe
foreign legion - legia cudzoziemska
furlough - przepustka; urlop (*z wojska*)
gaggle of soldiers - grupa żołnierzy
garrison - garnizon
garrisoned - skoszarowany
guardsman - gwardzista
highly trained - świetnie wyszkolony
infantry - piechota
infantryman - piechur
infantryman - żołnierz piechoty
irregulars - żołnierz armii nieregularnej
to join the army - wstąpić do armii
lieutenant - porucznik
major - major
mandatory military service - obowiązkowa służba wojskowa
marksman - strzelec wyborowy
marksmanship - umiejętności strzeleckie
mercenary - najemnik
militarily - militarnie; zbrojnie
military adviser/advisor - doradca wojskowy
military attache - attache wojskowy
military cantonment - kwatery wojskowe
military capability - potencjał militarny
military doctrine - doktryna wojskowa
military hardware - sprzęt wojskowy
military parade - parada wojskowa
military rank - stopień wojskowy
military spending - wydatki na wojsko
missile base - baza raketowa
motorised brigade - brygada zmotoryzowana
nom de guerre - pseudonim (*członka rebeliantów lub grupy paramilitarnej*)
officer - oficer
order - rozkaz
paramilitary units - jednostki paramilitarne
partial mobilisation - częściowa mobilizacja
patriotic duty - patriotyczny obowiązek
platoon - pluton
private - szeregowy
range - poligon
rapid reaction force - siły szybkiego reagowania
reconnaissance unit - jednostka zwiadowcza
recruitment board - komisja poborowa
regiment - pułk
regular army - regularna armia
regular troops - regularne wojska
reservist - rezerwista
sabre-rattling - pokaz siły; demonstracja siły
to salute - salutować
sapper (BrE) - saper
scout - zwiadowca
secret weapon - tajna broń
sergeant - sierżant
sharpshooter (arch.) - strzelec wyborowy
show of force - pokaz siły
skillful generalship - umiejętność dowodzenia
sniper - snajper
soldier - żołnierz
spearhead - szpica (*o oddziałach wojska*)
squadron - szwadron; eskadra
stint - służba w wojsku
undefeated army - niepokonana armia
unit - jednostka
victory parade - parada zwycięstwa
volunteer battalion - batalion ochotników
warrant officer - chorąży
well-trained - dobrze wyszkolony

WOJSKO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Half of the state's expenditures were going towards weapons. Połowa państwowych wydatków szła na zbrojenia.
 He only had basic military training. Przeszedł tylko podstawowe przeszkolenie wojskowe.
 He wanted to serve his motherland. Chciał służyć ojczyźnie.
 He was a good commander and a brave soldier. Był dobrym dowódcą i odważnym żołnierzem.
 He was decorated for bravery. Został odznaczony za waleczność.
 I have to defend myself and my country. Muszę bronić siebie i mojego kraju.
 One of the soldiers spat in his face. Jeden z żołnierzy napluł mu w twarz.
 Russia is arming the separatists. Rosja zbroi separatystów.
 The air force has received hundreds of new helicopter. Siły powietrzne otrzymały setki nowych helikopterów.
 The rapid reaction force will be strengthened. Siły szybkiego reagowania zostaną wzmocnione.
 The force could be mobilised within 48 hours. Siły mogą zostać zmobilizowane w ciągu 48 godzin.
 The former commander of the Chilean army. Były dowódca chilijskiej armii.
 The French had military bases in the cities of Quebec. Francuzi mieli bazy wojskowe w Quebecu i Montrealu.
 The headquarters of the U.S. forces in Afghanistan. Dowództwo amerykańskich sił w Afganistanie.
 The Russian army practised a nuclear attack on Warsaw. Rosyjska armia ćwiczyła atak nuklearny na Warszawę.
 The soldiers marched proudly. Żołnierze dumnie maszerowali.

LOTNICTWO:

air force - lotnictwo; siły powietrzne
air superiority - przewaga w powietrzu
air support - wsparcie z powietrza
air raid - nalot
air-raid alert - alarm lotniczy
airborne division - dywizja powietrznodesantowa
airdrop - zrzut (z powietrza)
airman - lotnik
area bombing - bombardowanie strefowe
aviatrice - kobieta pilot
blanket bombing - nalot dywanowy
bomb - bomba
bomb aimer - celowniczy
bombardment - bombardowanie
bomber plane - bombowiec

bombsight - celownik bombowy
carpet bombing - nalot dywanowy
chopper (pot.) - śmigłowiec; helikopter
dive-bomber - bombowiec nurkujący
dive-bombing - bombardowanie z lotu nurkującego
fighter - myśliwiec (*samolot*)
to intercept enemy aircraft - przechwycić samolot wroga
interceptor; interceptor - myśliwiec przechwytyjący
saturation bombing - zmasowane bombardowanie
spotter plane - samolot zwiadowczy
spy plane - samolot szpiegowski
warfare aircraft - samolot bojowy
warplane - samolot bojowy

LOTNICTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

All planes had returned safely. Wszystkie samoloty bezpiecznie wróciły (do bazy).
 He was shot down over northern France. Został zestrzelony nad północną Francją.
 Japan has about 260 planes. Japonia ma około 260 samolotów.
 Oranienburg was the target of massive bombing raids. Oranienburg był celem zmasowanych nalotów.
 The planes encroached into Colombian airspace. Samoloty naruszyły kolumbijską przestrzeń powietrzną.
 The planes returned and dropped more bombs. Samoloty wróciły i zrzuciły więcej bomb.
 The Ukrainian forces lost several planes. Siły ukraińskie straciły kilka samolotów.

MARYNARKA:

admiral - admirał
aircraft carrier - lotniskowiec
amphibious landing - desant morski
amphibious vehicle - amfibia
battleship - pancernik
coastal artillery - artyleria nadbrzeżna
corvette - korweta
cruiser - krążownik
destroyer - niszczyciel
escort destroyer - eskortowiec
fleet - flota
flotilla - flotylla
frigate - fregata

helicopter carrier - śmigłowcowiec
hovercraft - poduszkowiec
landing craft - okręt desantowy
marines - piechota morska
minehunter - niszczyciel min
minelayer - stawiacz min
minesweeper - trałowiec
naval base - baza morska
navy - marynarka wojenna
patrol boat - okręt patrolowy
submarine - łódź podwodna
torpedo boat - torpedowiec
warship - okręt wojenny

13.8 WOJNA

- act of aggression** - akt agresji
aftermath of war - następstwa wojny; konsekwencje wojny
aggressor - agresor
alliance – sojusz
ally - sojusznik
annexation - aneksja; zajęcie
arduous wartime - trudny czas wojny
arm - uzbroić
atrocitiy - okrucieństwo; potworność
baptism of fire - chrzest ogniowy
blitzkrieg - blitzkrieg; wojna błyskawiczna
blood lust - żądza krwi
bloodletting - rozlew krwi
to boost morale - podnieść morale
cannon fodder - mięso armatnie
captive - jeńiec
captivity - niewola
civilian - cywil; cywilny
civil war - wojna domowa
combatant - bojownik; osoba walcząca
comradeship of war - braterstwo broni
conflict - konflikt
counter-insurgent - walczący z powstańcami
to crush an uprising - stłumić powstanie
cyberwar - cyberwojna
disputed territory - sporne terytorium
enemy - wróg
entente - przymierze; sojusz
escalation of the conflict - eskalacja konfliktu
firepower - siła ognia
flashpoint - punkt zapalny
forgotten war - zapomniana wojna
fratricidal war - bratobójcza wojna
front line - linia frontu
glory - chwała
green men - zielone ludziki
guerilla - partyzantka
holy war - święta wojna
hybrid war - wojna hybrydowa
indestructible - niezniszczalny
insurgent - powstaniec
to intervene militarily - interweniować zbrojnie
invasion - inwazja
to join the alliance - przyłączyć się do sojuszu
liberation movement - ruch wyzwolenczy
liberation war - wojna wyzwolenicza
liberator - oswobodziciel; wyzwoliciel
life in the trenches - życie w okopach
martial law - stan wojenny
much stronger enemy - dużo silniejszy wróg
mutineer - buntownik
mutiny - bunt; rebelia
occupier - okupant
to occupy - okupować
to plunge into a war - pogрузić w wojnie
post-war borders - powojenne granice
pre-war - przedwojny
preparing for war - przygotowania do wojny
pretext for intervention - pretekst do interwencji
to put down the insurgency - stłumić rebelię; stłumić powstanie
to quell - stłumić; zdławić (*bunt; powstanie*)
rebel-held - opanowany przez rebeliantów
reinforcements - posiłki (*dodatkowe jednostki*)
resistance movement - ruch oporu
resistance symbol - symbol oporu
restive region - niespokojny region
scorched earth policy - taktyka spalonej ziemi
to secede - odrywać się; odłączać się (*od państwa*)
security guarantee - gwarancja bezpieczeństwa
strategy - strategia
to subjugate - opanowywać; podbijać
to subjugation - opanowanie; podbicie
tactical - taktyczny
tactics - taktyka
territorial claim - roszczenia terytorialne
trench - okop
trench warfare - wojna okopowa
two-front war - wojna na dwa fronty
war - wojna
war on attrition - wojna na wyczerpanie
war tax - podatek wojenny
war-torn - ogarnięty wojną
war-weary - zmęczony wojną
warfare - wojna; działania wojenne
warmonger - podżegacz wojenny

WOJNA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

- A pretext for sending troops into eastern Ukraine.
 A Syrian plane violated our airspace.
 America declared war on Japan in 1941.
 Argentine soldiers occupied the islands in 1982.
 Armed troops ringed the building.
 Army and police forces left their positions.
 At night we could see the flashes from the artillery.
 Austria has declared war upon Serbia.
 Austrian reservists make their way to the front.
 Azerbaijan and Armenia fought a brutal war.
 Britain and France declare war on Germany.
 Europe is very near war.
 Europe was on the eve of war.
 France declared war on Germany.
 Georgia tried to retake control of South Ossetia.
 Germany attacked and defeated Poland in a few weeks.
 He had lost more than twenty friends to the war.
 How did the war change Europe?
 I am very tired of this war.
 I killed our enemies.
 If Eritrea wants war, it will get it.
 In 1998 the war broke out.
 It is the beginning of a war.
 It's better to die fighting.
 Nato launches air strikes against Yugoslavia.
 No one really knows who fired first.
 No-one wants a war.
 One of the towns worst hit by the conflict.
 Serbia was a victim of war.
 Soldiers came and burnt our houses.
 Soldiers killed some 1,000 people.
 Some 40,000 people died in the last months of the war.
 Some people threw bottles at the captives.
 The brief war cost the lives of more than 900 soldiers.
 The British defeated the French.
 The civil war between republicans and royalists.
 The civil war in Sri Lanka.
 The civil war in Syria started in 2011.
 The civil war lasted for more than 25 years.
 The conflict erupted on 7 August 2008.
 The conflict lasted for five days.
 The country is at war.
 The country was occupied by the Japanese.
 The declaration meant war.
 The Italian people didn't want a war.
 The most important city under rebel control.
 The war claimed over 100,000 lives.
 The war had been a war without mercy.
 The war has claimed thousands of lives.
 The war in Iraq was a serious strategic mistake.
 There is no finish to a war.
 There is nothing worse than war.
 This is an open war of Russia against Ukraine.
 This war would be over in a day, maybe two.
 Thousands of German troops crossed over the Polish border.
 To regain territory seized by the rebels.
 Ukraine is on the brink of civil war.
 War is not won by victory.
 We are not eliminating the military option.
 We were supposed to wear steel helmets.
 What are they fighting for?"
 Who needs this war?
 Why are so many civilians dying?
 Women fought in the independence war.
- Pretekst do wysłania wojsk na wschodnią Ukrainę.
 Syryjski samolot naruszył naszą przestrzeń powietrzną.
 Ameryka wypowiedziała wojnę Japonii w 1941 roku.
 Argentyńscy żołnierze okupowali wyspy w 1982 roku.
 Uzbrojeni żołnierze otoczyli budynek.
 Armia i policja opuściły swoje pozycje.
 Nocami widzieliśmy błyski artylerii.
 Austria wypowiedziała wojnę Serbii.
 Austriaccy rezerwiści jadą na wojnę.
 Azerbejdżan i Armenia stoczyły brutalną wojnę.
 Wielka Brytania i Francja wypowiedziały wojnę Niemcom.
 Europa jest bardzo blisko wojny.
 Europa była w przededniu wojny.
 Francja wypowiedziała wojnę Niemcom.
 Gruzja próbowała odzyskać kontrolę nad Północną Osetią.
 Niemcy zaatakowały i pokonały Polskę w kilka tygodni.
 Stracił na wojnie ponad dwudziestu przyjaciół.
 Jak wojna zmieniła Europę?
 Jestem bardzo zmęczony tą wojną.
 Zabijałem naszych wrogów.
 Jeśli Erytrea chce wojny, będzie ją miała.
 W 1998 roku wybuchła wojna.
 To początek wojny.
 Lepiej polec w walce.
 NATO rozpoczyna naloty na Jugosławię.
 Nikt tak naprawdę nie wie, kto pierwszy otworzył ogień.
 Nikt nie chce wojny.
 Jedno z miast, które najbardziej ucierpiały w konflikcie.
 Serbia była ofiarą wojny.
 Żołnierze przyszli i spalili nasze domy.
 Żołnierze zabili około 1000 osób.
 Około 40 000 osób zginęło w ostatnich miesiącach wojny.
 Niektórzy ludzie rzucali w jeńców butelkami.
 Krótka wojna kosztowała życie ponad 900 żołnierzy.
 Brytyjczycy pokonali Francuzów.
 Wojna domowa pomiędzy republikanami a rojalistami.
 Wojna domowa na Sri Lance.
 Wojna domowa w Syrii rozpoczęła się w 2011 roku.
 Wojna domowa trwała ponad 25 lat.
 Konflikt wybuchł 7 sierpnia 2008 roku.
 Konflikt trwał przez pięć dni.
 Kraj jest w stanie wojny.
 Kraj był okupowany przez Japończyków.
 Deklaracja oznaczała wojnę.
 Włosi nie chcieli wojny.
 Najważniejsze miasto pod kontrolą rebeliantów.
 Wojna pochłonęła ponad 100 000 ofiar.
 Wojna była wojną bez litości.
 Wojna pochłonęła tysiące ofiar.
 Wojna w Iraku była poważnym błędem strategicznym.
 Wojna nie ma końca.
 Nie ma nic gorszego od wojny.
 To otwarta wojna Rosji z Ukrainą.
 Ta wojna zakończy się w ciągu dnia, może dwóch.
 Tysiące niemieckich żołnierzy przekroczyły polską granicę.
 Odzyskać terytorium zajęte przez rebeliantów.
 Ukraina jest na skraju wojny domowej.
 Wojny nie wygrywa się zwycięstwem.
 Nie wykluczamy możliwości użycia siły zbrojnej.
 Mielśmy rozkaz noszenia stalowych hełmów.
 O co oni walczą?
 Komu potrzebna jest ta wojna?
 Dlaczego ginie tak dużo cywilów?
 Kobiety walczyły w wojnie o niepodległość.

DZIAŁANIA WOJENNE:

amphibious assault - desant morski
to annex - anektować
annexation - aneksja
audacious mission - zuchwała misja
bang! bang! - pif-paf!
barrage - ogień zaporowy
battle - bitwa
beachhead - przyczółek
to beset - osaczać
besetment - osaczenie
to besiege - oblec; oblegać
besieged - oblegany; obleżony
blackout - zaciemnienie (*w czasie nalotu*)
bloodbath - rzeź
bloodshed - rozlew krwi
to call up reservists - powoływać rezerwistów
camouflage - 1. kamuflaż 2. ubranie maskujące
to capture enemy positions - zająć pozycje wroga
casualties - straty w ludziach
defeat - klęska
deployment - rozlokowanie (*żołnierzy*)
to destroy - zniszczyć
destruction - zniszczenie
to dig in - okopać się
to disarm - rozbroić
diversion - dywersja
easy target - łatwy cel
to encircle - okrążyć
enfilade - ogień flankowy
ethnic cleansing - czystka etniczna
extermination - eksterminacja
to fight - walczyć
to fight on front line - walczyć na linii frontu
flag of truce - biała flaga
gunfire - kanonada
heavy fighting - ciężkie walki; zacięte walki

human shield - ludzka tarcza; żywa tarcza
intermittent skirmishes - sporadyczne potyczki
launch rocket - wystrzelić raketę
to lay down arms - złożyć broń
liberation - wyzwolenie
life in the trenches - życie w okopach
losses - straty
naval blockade - blokada morska
ongoing battles - toczące się walki
open up a new front - utworzyć nowy front
to oust from the city - wyprzeć z miasta
pacification - pacyfikacja
to pause airstrikes - wstrzymać naloty
pitched battle - zażarty bój
raze to the ground - zrównać z ziemią
to reconnaissance - rozpoznanie; rekonesans
to reconnoitre - przeprowadzać rozpoznanie terenu
to regroup - przegrupować
reignite - wybuchnąć na nowo (o walkach)
reinforcements - posiłki
reprisal - odwet; akcja odwetowa
reprisals - represje
to retake the city - odbić miasto
retaliatory - odwetowy
retreat - odwrót
to retreat - wycofywać się
sabotage - sabotaż
shellfire - ogień artyleryjski
shot - strzał
skirmish - starcie zbrojne; potyczka
slaughter - rzeź; masakra
street battles - walki uliczne
surrounded - otoczony
to take up position - zająć pozycję
to withdraw - wycofywać (się)
withdrawal - odwrót

DZIAŁANIA WOJENNE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

00 of the enemy were killed.
 Air strikes continued overnight.
 Almost the entire city was destroyed.
 Argentine soldiers occupied the islands within a few days.
 Azeri forces downed an Armenian helicopter.
 Fierce battle for town of Ilovaisk.
 Fighting across the Donetsk region left 34 civilians dead.
 Fighting has raged in the neighbouring region of Luhansk.
 Fighting in the city continued overnight.
 Four years of bloody fighting.
 France withdrew around 100 of its 4,000 troops.
 He was captured by the Italians.
 He was outraged by the cruelty of his fighters.
 Heavy fighting around Donetsk.
 Islamist rebels retake town in Mali.
 Kurdish forces lost fighters.
 One of the helicopters was shot down.
 Rebel forces abandoned their last stronghold.
 Sirens blare frequently in Ashkelon.
 Soldiers returned fire.
 Some 55,000 soldiers were injured or killed.

Zabito 100 osób z wrogiej armii.
 W nocy kontynuowano naloty.
 Prawie całe miasto zostało zniszczone.
 Argentynscy żołnierze okupowali wyspy przez kilka dni.
 Azerskie siły zestrzeliły armeński helikopter.
 Zacięta bitwa o miasto Iłowajsk.
 W walkach w regionie donieckim zginęło 34 cywilów.
 Walki rozgorzały w sąsiednim regionie ługańskim.
 W nocy nadal trwały walki w mieście.
 Cztery lata krwawych walk.
 Francja wycofała 100 z 4000 żołnierzy.
 Został wzięty do niewoli przez Włochów.
 Był oburzony okrucieństwem swoich wojowników.
 Ciężkie walki wokół Doniecka.
 Islamscy rebelianci odbili malijskie miasto.
 Siły kurdyjskie straciły bojowników.
 Jeden ze śmigłowców został zestrzelony.
 Siły rebeliantów opuściły swój ostatni bastion.
 W Aszkelon często wyją syreny.
 Żołnierze odpowiedzieli ogniem.
 Około 55 tysięcy żołnierzy poległo lub zostało rannych.

DZIAŁANIA WOJENNE - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

The army faced little opposition.
 The battles were fought at sea.
 The bloodiest day of the conflict.
 The fight continues and it will continue.
 The fighting ended in 1991.
 The frontline runs through cotton fields.
 The men were gathered and shot dead.
 The next night the retreat started.
 The orders are that we stay here.
 The rebels blamed the attack on Ukraine's air force.
 The rebels have retreated to Donetsk.
 There was no need to confuse our retreat.
 There were heavy losses on both sides.
 They blew up a bridge.
 They destroyed stores and factories.
 They fought on the British side.
 They set fire to houses and burned crops.
 Two enemy helicopters attacked our positions.
 Ukrainian forces returned fire.
 We never gave up.

Armia napotykała na niewielki opór.
 Bitwy toczono na morzu.
 Najkrwawszy dzień konfliktu.
 Walka trwa i będzie trwała.
 Walki zakończyły się w 1991 roku.
 Linia frontu przechodzi przez pola bawełny.
 Mężczyzn zebrano (w jednym miejscu) i rozstrzelano.
 Następnej nocy rozpoczął się odwrót.
 Rozkaz(y) brzmi(a), że mamy tutaj zostać.
 Separatysty oskarżyli o atak ukraińskie siły powietrzne.
 Rebelianci wycofali się do Doniecka.
 Nie mieli potrzeby wprowadzać zamętu w nasz odwrót.
 Obie strony poniosły poważne straty.
 Wysadzili most.
 Niszczyli magazyny i fabryki.
 Walczyli po stronie Brytyjczyków.
 Podpalali domy i palili plony.
 Dwa uzbrojone śmigłowce zaatakowały nasze pozycje.
 Siły ukraińskie odpowiedziały ogniem.
 Nigdy się nie poddajemy.

ATAK:

to advance - poruszać się naprzód; postępować
advancing army - postępująca armia
artillery fire - ogień artyleryjski
attack - atak
captor - zdobywca
carnage - rzeź
charge - natarcie
counter-attack - kontratak
counter-offensive - kontrofensywa

to drop a bomb - zrzucić bombę
to escape the siege - wymknąć się z oblężenia
incursion - najazd; wtargnięcie
incursive - najeżdźczy
to launch an attack - przypuścić atak
offensive - ofensywa
sound of falling bombs - dźwięk spadających bomb
to take by assault - wziąć szturmem
thrust - szturm; natarcie

ATAK - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Argentine forces invade the Falkland Islands.
 France launches ground offensive in Mali.
 Georgian forces launch a surprise attack.
 Rebels took control of large parts of the city.
 Russian forces seized villages around the town.
 The Alliance launched bombing raids on Serbia in 1999.
 The attack would cross the river up above the narrow gorge.
 The city was attacked by 350 bombers.
 The Croatian army faced little resistance.
 The shelling was almost non-stop for the last few days.
 There was another attack just after daylight.
 They took control of the city's airport.
 Turkey's territory has been hit by fire from Syria.
 Two air strikes in 48 hours.
 Up the river the mountains had not been taken.

Wojska argentyńskie najechały Falklandy.
 Francja rozpoczęła ofensywę lądową w Mali.
 Siły gruzińskie przypuściły niespodziewany atak.
 Rebelianci przejęli kontrolę nad dużą częścią miasta.
 Siły rosyjskie zajęły wioski wokół miasta.
 Sojusz rozpoczął naloty bombowe na Serbię w 1999 roku.
 Natarcie przejdzie przez rzekę powyżej wąskiego wąwozu.
 Miasto zostało zaatakowane przez 350 bombowców.
 Chorwacka armia napotykała na niewielki opór.
 Ostrzał trwa prawie non-stop przez kilka ostatnich dni.
 Zaraz po świcie nastąpiło następne natarcie.
 Przejęli kontrolę nad lotniskiem w mieście.
 Terytorium Turcji zostało ostrzelane z Syrii.
 Dwa naloty w ciągu 48 godzin.
 Nie udało się zdobyć gór za rzeką.

OBRONA:

armed resistance - zbrojny opór
barbed wire - drut kolczasty
barricade - barykada
to capitulate - kapitulować; skapitulować
capitulation - kapitulacja
defence - obrona
to fend - obronić
flak - ogień przeciwlotniczy

impregnable - nie do zdobycia
inroad - wtargnięcie; inwazja
rampart - wał obronny; mur obronny
to reoccupy - ponownie zajmować; ponownie zająć
shelter - schron
surrender - poddać się
surrenderer - poddający się
unconditional surrender - bezwarunkowa kapitulacja

OBRONA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Residents of Mariupol are digging trenches.
 Russia smashed the Georgian military.
 Russian forces quickly repelled the assault.
 Soon they will destroy us.
 The city fell.
 The city was seized after four days of fighting.
 The raid ended at 6:10pm.
 The rebels said they had repulsed an attack.
 The remaining force was too weak to defend Atlanta.
 The sirens sounded and residents raced for the shelters.
 Their ammunition is running out.
 They are surrounded on four sides.
 They defended their country.
 They put up strong resistance.
 They ran out of ammunition.
 They urgently need more weapons and ammunition.
 They were meeting resistance.
 They were too weak to continue the fight.

Mieszkańcy Mariupola kopią okopy.
 Rosja zmiotła gruzińskie wojsko.
 Siły rosyjskie szybko odparły atak.
 Wkrótce nas zniszczą.
 Miasto padło.
 Miasto zostało zdobyte po czterech dniach walk.
 Nalot zakończył się o 18:10.
 Rebelianci twierdzą, że odparli atak.
 Pozostające siły były za słabe, aby obronić Atlantę.
 Syreny zawyły i mieszkańcy pędzili do schronów.
 Kończą im się zapasy amunicji.
 Są otoczeni z czterech stron.
 Bronili swojej ojczyzny.
 Stawili silny opór.
 Skończyła im się amunicja.
 Pilnie potrzebują więcej broni i amunicji.
 Napotykali na opór.
 Byli zbyt słabi, aby kontynuować walkę.

POKÓJ:

armistice - rozejm; zawieszenie broni
ceasefire - zawieszenie broni
demilitarised zone - strefa zdemilitaryzowana
durable peace - trwały pokój
forswear violence - wyrzekać się przemocy
to keep peace - utrzymywać pokój
lasting peace - trwały pokój
live in peace - żyć w pokoju
negotiations - negocjacje

peace agreement - porozumienie pokojowe
peace movement - ruch na rzecz pokoju
peace treaty - traktat pokojowy
peaceful intentions - pokojowe zamiary
peacetime - czas pokoju
set up a buffer zone - ustanowić strefę buforową
shaky truce - kruchy rozejm
to sign a truce - podpisać rozejm
world peace - pokój na świecie

POKÓJ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A five-day ceasefire was announced on 26 July.
 A tenuous ceasefire.
 Both countries signed an armistice in 1974.
 British troops left the city at the end of 1967.
 He too thinks the fighting will start again.
 Israel accepted an Egyptian proposal for a truce.
 My grandfather was opposed to the armistice.
 Next week the war starts again.
 The cathedral was rebuilt after the war.
 The fighting is over.
 The soldiers began returning home.
 The war was ended.
 The war was followed by a long period of peace.

Pięciodniowy rozejm został ogłoszony 26 lipca.
 Kruche zawieszenie broni.
 Oba kraje podpisały rozejm w 1974 roku.
 Brytyjskie wojska opuściły miasto pod koniec 1967 roku.
 On również myśli, że walki rozgorzeją na nowo.
 Izrael zaakceptował egipską propozycję rozejmu.
 Mój dziadek był przeciwko rozejmowi.
 W przyszłym tygodniu wojna zaczyna się na nowo.
 Katedra została odbudowana po wojnie.
 Walki się zakończyły.
 Żołnierze zaczęli wracać do domów.
 Wojna się skończyła.
 Po wojnie nastąpił długi okres pokoju.

13.9 BROŃ

- ammunition** - amunicja
ammunition pouch - futerał na naboje
armo(u)red car - pojazd opancerzony
armour - pancerz
arch - łuk
axe - siekiera; topór
battle-axe - topór
bayonet - bagniet
bazooka - bazuka
bludgeoned - maczuga; pałka
bowstring - cięciwa łuku
buckler - puklerz (rodzaj tarczy)
butt - kolba
cannon - działo
chemical weapon - broń chemiczna
claymore - claymore (rodzaj miecza)
cluster bomb - bomba kasetowa
concussion grenade - granat zaczepny
crossbow - kusza
cudgel - 1. maczuga 2. pałka
dagger - sztylet
derringer - derringer (rodzaj pistoletu)
dirk - sztylet (szkocki)
dirty bomb - brudna bomba
drone - dron
firearm - broń palna
firebomb - bomba zapalająca; koktajl Mołotowa
flamethrower - miotacz ognia
graphite bomb - bomba grafitowa
grenade - granat
grenade launcher - granatnik
gun turret - wieżyczka strzelecka
hackbut - arkebuz
handgun - pistolet
harquebus - arkebuz
holster - kabura
howitzer - haubica
incendiary bomb - bomba zapalająca
interceptor missile - rakieta przechwytyjąca
knife - nóż
knuckle duster - kastet
launcher - wyrzutnia
lethal weapon - zabójcza broń
machete - maczeta
magazine - magazynek
missile - rakieta
missile launcher - wyrzutnia raket
Molotov cocktail - koktajl Mołotowa
mortar - moździerz
mustard gas - gaz musztardowy
muzzle - wylot lufy
nail bomb - bomba wypełniona gwoździami
napalm bomb - bomba napalmowa
neutron bomb - bomba neutronowa
nuclear weapon - broń jądrowa
pike - włócznia; pika; dzida
reactive armour - pancerz reaktywny
revolver - rewolwer
rifle - karabin
scimitar - bułat (dawna broń)
sheath - pochwa (miecza)
shell - pocisk
shell-case - łuska naboju
shield - tarcza
silencer - tłumik
spear - dzida; włócznia
spear point - grot włóczni
tank - czołg
tankette - tankietka
taser - paralizator
torpedo - torpeda
warhead - głowica
weapon – broń

13.10 SŁUŻBY SPECJALNE

accused of spying - oskarżony o szpiegostwo
agent - agent
to betray - zdradzać
betrayal - zdrada
betrayed - zdradca
botched mission - nieudana misja
bulk encryption - szyfrowanie masowe
cipher - szyfr
cipher mode - tryb szyfrowania
to circumvent security - przechytrzyć ochronę
classified - tajny (np. *informacja*)
codename - kryptonim
to collect secret data - zbierać tajne dane
conspirator - konspirator; spiskowiec
covert operation - tajna operacja
to crack the code - złamać kod
decipher - odszyfrować; rozszyfrować
declassified - odtajniony
disclosure - ujawnienie (*tajnych informacji*)
double agent - podwójny agent
to encode - kodować; szyfrować
to encrypt - kodować; szyfrować
encrypted - kodowany; szyfrowany
encryption - szyfrowanie; kodowanie
espionage - szpiegostwo
espionage network - siatka szpiegowska
espionage ring - siatka szpiegowska
to ferret - wyszperać
to foil - udaremnić
high treason - zdrada stanu
in cipher - zaszyfrowany
to infiltrate - infiltrować
infiltration - infiltracja
influence - wpływ
intelligence agency - wywiad
intelligence officer - oficer wywiadu
intelligence operation - operacja wywiadowcza
intercept - 1. nasłuch 2. przechwycona informacja
to intercept - 1. nasłuchiwać 2. przechwytywać informacje

intrigue - intryga
invisible ink - niewidzialny atrament
liaison officer - oficer łącznikowy
military intelligence - wywiad wojskowy
national security - bezpieczeństwo narodowe
network of spies - siatka szpiegowska
operation - operacja
operative - agent
to pass information - przekazywać informacje
passing secret documents - przekazywanie tajnych dokumentów
payload - ładunek wybuchowy
plot - spisek
sabotage - sabotaż
saboteur - sabotażysta
secret - tajemnica
secret operation - tajna operacja
secretive - zakonspirowany
secretly taped conversation - potajemnie nagrana rozmowa
sleeper agent - śpioch; uśpiony agent
spy - szpieg
to spy - szpiegować
spy ring - siatka szpiegowska
spy scandal - skandal szpiegowski
spy suspect - podejrzany o szpiegostwo
spy swap - wymiana szpiegów
spymaster - szef siatki szpiegowskiej
subversive - dywersant; wywrotowiec
surveillance - inwigilacja; obserwacja
suspected of spying - podejrzany o szpiegostwo
top-secret - ściśle tajny; ściśle tajne
torture chamber - sala tortur
torturer - kat; oprawca
traitor - zdradca
traitorous - zdradziecki
treason - zdrada kraju
to uncover - demaskować; zdemaskować
undercover agent - tajny agent

SŁUŻBY SPECJALNE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

French agents posing as Swiss tourists.
 He betrayed his country.
 He was a Soviet spy.
 He was captured in Paris by the Gestapo.
 He was recruited by KGB.
 He was sentenced to death for spying.
 He's not a spy.
 Russia detains U.S. embassy worker.
 She was a threat to national security.
 Spies are everywhere.
 The 63-year-old was captured by French special forces.
 The operation failed.
 The recordings were destroyed immediately.
 To establish contact with other spies.

Francuscy agenci pozujący na szwajcarskich turystów.
 Zdradził swój kraj.
 Był sowieckim szpiegiem.
 W Paryżu został schwytyany przez Gestapo.
 Został zwerbowany przez KGB.
 Został skazany na śmierć za szpiegostwo.
 On nie jest szpiegiem.
 Rosja wydziła pracownika ambasady USA.
 Była zagrożeniem dla bezpieczeństwa narodowego.
 Szpiegowie są wszędzie.
 63-latek został ujęty przez francuskie siły specjalne.
 Operacja zakończyła się niepowodzeniem.
 Nagrania zostały natychmiast zniszczone.
 Nawiązać kontakt z innymi szpiegami.

13.11 TERRORYZM

act of sabotage - akt sabotażu	hostage - zakładnik
al-Qaeda cell - komórka Al-Kaidy	hostages were freed - zakładnicy zostali odbici
anti-terrorist operation - operacja antyterrorystyczna	in retaliation for... - w odwecie za...
attacker - zamachowiec	lone wolf - samotny wilk
backpack bomb - bomba w plecaku	parcel bomb - przesyłka z ładunkiem wybuchowym
blast - wybuch	piracy - piractwo
to blow himself up - wysadzić się	privateer - korsarz
to blow themselves - wysadzić się	to retaliate - brać odwet; wziąć odwet
bomb - bomba	retaliatory - odwetowy
bomb attack - zamach bombowy	roadside bomb - bomba podłożona przy drodze
bombing - zamach bombowy	shoot indiscriminately - strzelać na oślep
car-bomb - samochód-pułapka	suicide bomber - zamachowiec-samobójca
controlled explosion - kontrolowany wybuch	suspect package - podejrzana paczka
counterterrorism operation - operacja antyterrorystyczna	terror - terror
deafening blast - ogłuszający wybuch	terror threat level - poziom zagrożenia terrorystycznego
to defuse - rozbrajać (bombę; minę)	to terrorise (BrE) - terroryzować
to detonate - zdetonować	terrorist act - akt terroru
detonation - detonacja; wybuch; eksplozja	terrorist attack - atak terrorystyczny; zamach terrorystyczny
device - ładunek wybuchowy; bomba	terrorist organisation - organizacja terrorystyczna
explosive mixture - mieszanka wybuchowa	the al-Qaeda-linked group - grupa powiązana z Al-Kaidą
growing threat - rosnące zagrożenie	unexploded bomb - niewypał; niewybuch
to hijack aircraft - porwać samolot	unexploded ordnance - niewybuch; niewypał
hijacker - porywacz (samolotu)	
home-made explosive - ładunek wybuchowy domowej roboty	

TERRORYZM - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A bomb was deactivated.
 A car bomb has exploded near a convoy.
 A female suicide bomber blows herself up.
 Five hijackers seized control of the plane.
 He had a grenade that he threw in the pool.
 Militants attacked coalition troops.
 Nineteen terrorists hijacked four airplanes.
 No group said it had carried out Sunday's attack.
 No-one is safe.
 One soldier was wounded in the blast.
 Roadside bombs are the favorite weapons of Taliban.
 She stuck a pistol in the pilot's neck.
 The attack shocked Chile.
 The explosion happened meters from the checkpoint.
 The explosion left a huge crater.
 The explosive device was inside a trash bin.
 The extremists refused to negotiate.
 The hostages were kept in a police building.
 The main base of the militants.
 The Taliban claimed responsibility for the attack.
 The vehicle tried to bypass a checkpoint.
 There was blood everywhere.
 They are prepared to die.
 They immobilized the vessel.
 They planted a bomb in his car.
 They refused to release the hostages.
 They stormed the vessel and arrested pirates.
 They took many hostages.
 To negotiate the release of the hostages.

Bomba została rozbrojona.
 Samochód-pułapka wybuchł w pobliżu konwoju.
 Kobieta wysadziła się w powietrze.
 Pięciu porywaczy przejęło kontrolę nad samolotem.
 Miał granat, który wrzucił do basenu.
 Bojownicy atakowali żołnierzy koalicji.
 Dziewiętnastu terrorystów porwało cztery samoloty.
 Żadna z grup nie przyznała się do niedzielnego ataku.
 Nikt nie jest bezpieczny.
 Wybuch zranił jednego żołnierza.
 Miny-pułapki to ulubiona broń Talibów.
 Przyłożyła pistolet do szyi pilota.
 Atak zszokował Chile.
 Do eksplozji doszło metrów od punktu kontrolnego.
 Po wybuchu pozostał ogromny krater.
 Ładunek wybuchowy był umieszczony w koszu na śmieci.
 Ekstremiści nie chcieli negocjować.
 Zakładnicy byli przetrzymywani na posterunku policji.
 Główna baza bojowników.
 Talibowie przyznali się do ataku.
 Pojazd próbował ominąć punkt kontrolny.
 Wszędzie była krew.
 Są gotowi umrzeć.
 Unieruchomili okręt.
 Podłożyli mu bombę pod samochód.
 Nie chcieli wypuścić zakładników.
 Przypuścili szturm na okręt i aresztowali piratów.
 Wzięli wielu zakładników.
 Negocjować zwolnienie zakładników.

13.12 KATASTROFY

aid convoy - konwój z pomocą
to assess damage - oszacować szkody
blackout - przerwa w dostawie prądu
blanket - koc
carnage - rzeź; masakra
catastrophe - katastrofa
contaminated - skażony
contamination - skażenie
crash site - miejsce katastrofy
crisis centre - centrum kryzysowe
death toll - liczba ofiar śmiertelnych
decomposing bodies - rozkładające się ciała
detonation - detonacja; wybuch; eksplozja
devastation - dewastacja; zniszczenie; spustoszenie
disaster - katastrofa
drill - ćwiczenia
early-warning system - system wczesnego ostrzegania
to evacuate - ewakuować
evacuation - ewakuacja
evacuation plan - plan ewakuacji
famine - głód; klęska głodu
food - żywność
fruitless search - bezowocne poszukiwania
to gape - gapić się
gaper - gap
gaping crowd - tłum gapiów
gas - gaz
gas explosion - wybuch gazu
gas leak - wyciek gazu; ulatnianie się gazu
human error - błąd człowieka
humanitarian disaster - katastrofa humanitarna
humanitarian mission - misja humanitarna

international aid - pomoc międzynarodowa
leak - wyciek
to loot - szabrować
looter - szabrownik
makeshift - prowizoryczny
mandatory evacuation - przymusowa ewakuacja
to order evacuation - zarządzić ewakuację
to organize aid - zorganizować pomoc
to outlive - przetrwać; przeżyć
overcrowded hospitals - przepełnione szpitale
poisonous gas - trujący gaz
red alert - czerwony alarm
relief effort - akcja pomocy
relief organization - organizacja humanitarna
to replenish - uzupełniać (zapasy)
to rescue - ratować
rescue operation - operacja ratunkowa
rescue worker - ratownik
rescuer - ratownik
return to normality - powrót do normalności
to save live - uratować życie
savior - zbawca; wybawca
scale of damage - skala zniszczeń
slightly injured - lekko ranny
start of reconstruction - początek odbudowy
struggle for survival - walka o przetrwanie
to survive - przeżyć; przetrwać
survivor - ocalały
tent - namiot
unanticipated - niespodziewany; nieoczekiwany
water truck - beczkowóz
without warning - bez ostrzeżenia

KATASTROFA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

All those that could be rescued were rescued.
 Biggest evacuation since World War Two.
 Eight bodies were pulled from the rubble.
 How did the blasts happen?
 Hundreds of people were trying to get out.
 I ran for my life.
 It could be a false alarm.
 It is unclear how many more people could still be inside.
 It was too late to evacuate the park.
 It was Turkey's worst ever industrial accident.
 More than 300 children were among the 900 victims.
 Most of the victims were elderly.
 Others were less fortunate.
 People do not know if their loved ones are safe.
 People fled in all directions.
 Rescue personnel are looking for survivors.
 Rescuers have saved more than 175 people.
 Some of the injured were in a critical condition.
 The cause of the crash is not yet known.
 The injured were taken to hospitals.
 The shocked citizens tried to help the injured.
 There are bodies lying in the street.
 There were no injuries to spectators.

Wszyscy, którzy mogli zostać uratowani, zostali uratowani.
 Największa ewakuacja od czasu drugiej wojny światowej.
 Spod gruzów wyciągnięto osiem ciał.
 Jak doszło do wybuchów?
 Setki ludzi próbowały się wydostać.
 Uciekałem po życie.
 To mógł być fałszywy alarm.
 Nie wiadomo, ile osób może być wewnątrz.
 Było za późno, aby ewakuować park.
 To najgorsza katastrofa przemysłowa w dziejach Turcji.
 Wśród 900 ofiar było ponad 300 dzieci.
 Większość ofiar to starsi ludzie.
 Inni mieli mniej szczęścia.
 Ludzie nie wiedzą, czy ich ukochani są bezpieczni.
 Ludzie uciekali we wszystkich kierunkach.
 Ratownicy szukają ocalałych.
 Ratownicy uratowali ponad 175 osób.
 Część rannych jest w stanie krytycznym.
 Przyczyna katastrofy nie jest jeszcze znana.
 Ranni zostali przewiezieni do szpitali.
 Zszokowani mieszkańcy próbowali pomóc rannym.
 Ciała leżą na ulicy.
 Nikt z widzów nie ucierpiał.

KATASTROFA - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

They escaped via an emergency exit.
 They looked not dead but as if they were asleep.
 This was not a drill.
 Two bodies have been found in the rubble.
 Two people are known to have died.
 We have nothing.
 We heard the explosions and saw houses burning.
 We saw people trying to run.

Uciekli wyjściem ewakuacyjnym.
 Nie wyglądają na zmarłych, ale jakby spali.
 To nie były ćwiczenia.
 Pod gruzami znaleziono dwa ciała.
 Potwierdzono śmierć dwóch osób.
 Nie mamy nic.
 Usłyszeliśmy wybuchy i widzieliśmy płonące domy.
 Widzieliśmy ludzi próbujących uciekać.

KATASTROFA LOTNICZA:

air accident - wypadek lotniczy; katastrofa lotnicza

air crash - katastrofa lotnicza

black box - czarna skrzynka

crash site - miejsce katastrofy

debris - szczątki

emergency landing - lądowanie awaryjne

flight data recorder - czarna skrzynka

flight information recorder - czarna skrzynka

in thick fog - w gęstej mgle

passenger list - lista pasażerów

pilot error - błąd pilota

KATASTROFA LOTNICZA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A helicopter crashed into the sea.
 A passenger plane crashed in Tehran.
 A plane has crashed near a airport.
 Air traffic controllers lost contact with the plane.
 All 153 people on board were killed.
 He has died in a plane crash.
 I saw the plane clip a tree.
 Pakistan's worst-ever air disaster.
 Pilot error was the main cause of the crash.
 President Lech Kaczynski dies in plane crash.
 The aircraft came down about 8km from airport.
 The aircraft crashed 30km from Ascoli.
 The pilot lost control and hit the ground.
 The pilot was able to eject.
 The pilots ignored advice from air traffic control.
 The plane broke up in midair.
 The plane came into land.
 The plane is completely destroyed.
 The plane split in two as it hit.
 The plane vanished 50 minutes after taking off.
 The plane vanished from radar screens.
 The plane vanished from radar.
 The plane was more than years old.
 There were 173 passengers and crew on board.

Helikopter spadł do morza.
 Samolot pasażerski rozbił się w Teheranie.
 Samolot rozbił się w pobliżu lotniska.
 Kontrolerzy lotu stracili kontakt z samolotem.
 Zginęły wszystkie 153 osoby na pokładzie.
 Zginął w katastrofie samolotu.
 Widziałam, jak samolot zahaczył o drzewo.
 Najgorsza katastrofa lotnicza w historii Pakistanu.
 Główną przyczyną katastrofy był błąd pilota.
 Prezydent Lech Kaczyński zginął w katastrofie lotniczej.
 Samolot spadł około 8 km od lotniska.
 Samolot rozbił się km od Ascoli.
 Pilot stracił kontrolę i uderzył w ziemię.
 Pilot zdołał się katapultować.
 Piloci ignorowali polecenia kontroli ruchu lotniczego.
 Samolot rozleciał się w powietrzu.
 Samolot podchodził do lądowania.
 Samolot jest doszczętnie zniszczony.
 Samolot rozpadł się na dwie części.
 Samolot zniknął z radarów 50 minut po starcie.
 Samolot zniknął z ekranów radarów.
 Samolot zniknął z radaru.
 Samolot miał ponad lat.
 Na pokładzie było 173 pasażerów i członków załogi.

KATASTROFA NUKLEARNA:

caesium - cez

Chernobyl - Czarnobyl

concrete sarcophagus - betonowy sarkofag

fallout - opad radioaktywny

level of radiation - poziom promieniowania

nuclear plant - elektrownia atomowa

pall of radiation - chmura radioaktywna; obłok radioaktywny

plutonium - pluton

radiation - promieniowanie

radiation measurement - pomiary promieniowania

radiation sickness - choroba popromienna

radioactive cloud - chmura radioaktywna

radioactive contamination - skażenie radioaktywne

radioactive iodine - jod radioaktywny

radioactive steam - para radioaktywna

reactor - reaktor

strontium - stront

uranium - uran

KATASTROFA NUKLEARNA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A leak of radioactive water.
 A link between thyroid cancer and radiation.
 An increase in suicides among Fukushima evacuees.
 High doses of radiation.
 High level of radiation.
 No one has died from radiation in Fukushima.
 Small amounts of plutonium.
 The constant likening of Fukushima to Chernobyl.
 The first explosion occurred at about 23:30.
 The impact could be felt several kilometres away.
 These cases are not related to the disaster.

Wyciek wody radioaktywnej.
 Związek między rakiem tarczycy a promieniowaniem.
 Wzrost samobójstw wśród ewakuowanych z Fukuszymy.
 Wysokie dawki promieniowania.
 Wysoki poziom promieniowania.
 Nikt nie zmarł z powodu promieniowania w Fukuszymie.
 Małe ilości plutonu.
 Ciągłe porównywanie Fukuszymy do Czarnobyla.
 Do pierwszego wybuchu doszło około 23:30.
 Fala uderzeniowa była odczuwalna kilka kilometrów dalej.
 Te przypadki (choroby) nie są powiązane z katastrofą.

KATASTROFA KOLEJOWA:

burning carriages - płonące wagony
charred carriage - zwęglony wagon
derailed train - wykolejony pociąg
head-on rail collision - zderzenie czołowe
mangled carriages - zmiażdżone wagony
passenger safety - bezpieczeństwo pasażerów
passengers' screams - krzyki pasażerów

rail disaster - katastrofa kolejowa
train accident - wypadek kolejowy
train crash - katastrofa kolejowa
train derailment - wykolejenie się pociągu
train disaster - katastrofa kolejowa
unguarded level crossing - niestrzeżony przejazd kolejowy

KATASTROFA KOLEJOWA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A fire broke out in one of the rear carriages.
 A landslide has derailed a train .
 A train hit truck on level crossing.
 I thought it was just a derailment.
 Some coaches fell into the swollen river.
 The accident occurred on a mountainous train line.
 The driver drove past a red light.
 The first wagon was completely destroyed.
 They leapt from the speeding train.
 Three of the carriages went off the tracks.
 To jump off the moving train.
 Train was derailed.
 Train was on the wrong track.
 Two commuter trains collide near Halle.
 Two passenger trains collided head-on.
 Two trains have collided in southern Poland.
 We saw dead bodies lying next to the tracks.
 We were thrown about for about seconds.

W jednym z tylnych wagonów wybuchł pożar.
 Lawina błotna spowodowała wykolejenie się pociągu.
 Pociąg uderzył w ciężarówkę na przejeździe kolejowym.
 Myślałem, że to tylko wykolejenie.
 Część wagonów wpadła do wezbranej rzeki.
 Do wypadku doszło na górskiej linii kolejowej.
 Maszynista zignorował czerwone światło.
 Pierwszy wagon został całkowicie zniszczony.
 Wskoczyli z pędzącego pociągu.
 Trzy wagony wypadły z dorów.
 Wskoczyć z jadącego pociągu.
 Pociąg wykoleił się.
 Pociąg znajdował się na niewłaściwym torze.
 Dwa pociągi podmiejskie zderzyły się niedaleko Halle.
 Dwa pociągi pasażerskie zderzyły się czołowo.
 Dwa pociągi zderzyły się w południowej Polsce.
 Widzieliśmy zwłoki ofiar leżące przy torach.
 Rzuciło nami przez około sekund.

KATASTROFA MORSKA:

to abandon ship - opuścić statek
to capsize - wywrócić do góry dnem
castaway - rozbitek
choppy waters - lekko wzburzone wody
descent to seabed - opadanie na dno morskie
to drift - dryfować
to drown - utonąć; utopić się
to float - unosić się na wodzie
flotsam - pływające części statku
to hit a rock - uderzyć w skałę
icy water - lodowata woda

life jacket - kamizelka ratunkowa
life raft - tratwa ratunkowa
lifeboat - szalupa ratunkowa
to refloat - spychać z mielizny
rough sea - wzburzone morze
to run aground - osiąść na mieliznie
sinking - zatonięcie
to strand - osiąść na mieliznie
sunken - zatopiony
upended - przewrócony do góry dnem (*statek; prom*)

KATASTROFA MORSKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A ferry capsized in rough seas.
 A wave swept him over-board.
 Half the people on board died instantly.
 Must a captain be the last one off a sinking ship?
 Some of the passengers jumped in the water.
 The day after their boat sank.
 The ferry began to sink.
 The ferry crashed into rocks.
 The ferry slowly tilted on its side.
 The ship is tilted to the left.
 The ship went down.
 The wreck of the Santa Maria was never found.
 They went down with the boat.
 Water started gushing into the ferry.
 We were floating in the ocean.

Prom wywrócił się na wzburzonym morzu.
 Fala zmiotła go z pokładu.
 Połowa osób na pokładzie zmarła od razu.
 Czy kapitan musi jako ostatni opuścić tonącą łódź?
 Część pasażerów skoczyła do wody.
 Dzień po tym, jak ich łódź zatonięła.
 Prom zaczął iść na dno.
 Prom uderzył w skały.
 Prom powoli przechylił się na bok.
 Statek jest przechylony na lewo.
 Statek poszedł na dno.
 Nigdy nie odnaleziono wraku Santa Marii.
 Poszli na dno z łodzią.
 Woda zaczęła wlewać się na prom.
 Dryfowaliśmy na oceanie.

WYPADEK DROGOWY:

bump - stłuczka
to cause an accident - spowodować wypadek
collision - kolizja; zderzenie
crash a car - rozbić samochód
fatal crash - wypadek śmiertelny
highway of death - autostrada śmierci
jaws of life - kleszcze do rozcinania wraku samochodu
to knock somebody down - przejechać kogoś
onlookers - gapie
pileup - karambol

road accident - wypadek drogowy
road rage - agresja drogowa
seriously hurt - poważnie ranny
skid - poślizg
to skid - wpaść w poślizg
skid marks - ślady hamowania
slick oil - plama oleju (na drodze)
to tow - holować
to tow away - odholować
traffic accident - wypadek drogowy
wreckage - wrak; szczątki

WYPADEK DROGOWY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A lorry plunged off a road into a gorge.
 He lost both legs in an accident.
 He smashed a side window in the Audi A6.
 He was badly hurt in the accident.
 He was hit by a car.
 He was trapped in his cabin and drowned.
 The road was closed for several hours.
 Their car collided with a lorry.

Ciężarówka spadła do wąwozu.
 W wypadku stracił obie nogi.
 Rozbił boczną szybę Audi A6.
 Został ciężko ranny w wypadku.
 Został potrącony przez samochód.
 Był uwięziony w kajucie i utopił się.
 Droga była zamknięta przez kilka godzin.
 Ich samochód zderzył się z ciężarówką.

13.13 KLĘSKI ŻYWIOŁOWE

avalanche - lawina
cataclysm - kataklizm
cyclone - cyklon
destruction - zniszczenie
devastating hurricane - niszczycielski huragan
drought - susza
dry season - pora sucha
havoc - spustoszenie
ice fall - lawina lodowa
landslide - lawina błotna; osunięcie się ziemi
landslip - 1. lawina błotna; osunięcie się ziemi 2. osuwisko
monsoon season - pora monsunowa

muddy torrents - strumienie błota
mudflow - lawina błotna
mudslide - lawina błotna
natural disaster - klęska żywiołowa
powerful typhoon - potężny tajfun
rockfall - lawina kamieni; osuwisko
state of natural disaster - stan klęski żywiołowej
twister - trąba powietrzna
uprooted trees - powalone drzewa
violent tornado - potężne tornado
wet season - pora deszczowa
whirlwind - trąba powietrzna
to wreak havoc - siał spustoszenie

KLĘSKI ŻYWIOŁOWE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A meteorite exploded over Chelyabinsk.
 Aid has started to trickle in.
 Daylight revealed the extent of the devastation.
 Dozens of people ransacked the shops.
 Evacuees are being accommodated temporarily in a school.
 For safety reasons.
 Four people were killed by fallen trees.
 Huge landslides had destroyed everything.
 I am waiting for somebody to help us.
 Like a horror film.
 Managua was hit by a meteorite in 1997.
 More than 20,000 houses were destroyed.
 No damage was reported.
 No-one can help us.
 Nobody came to rescue us.
 Nobody knows what happened to his wife.
 People need help.
 People urgently need water and food.
 Request for aid.
 Rescue teams were dispatched on the scene.
 Roofs were ripped off.
 Six people have been killed in violent storms.
 Snow hampered rescue efforts.
 Streets in Duesseldorf were blocked by fallen trees.
 The damage is enormous.
 The danger was not over.
 The phones were not working.
 The remnants of houses.
 The roads, the houses, the village had all disappeared.
 The roof collapsed.
 The situation is getting worse.
 The victims were from to 65 years old.
 There is a risk of another landslide.
 They are cut off from the rest of the city.
 They were pulled from the water by rescuers.
 They were virtually cut off from the world.
 Torrential rain triggered this landslide.
 Turkey had earlier turned down Israel's offer of aid.
 We lost everything.

Meteoryt wybuchł nad Czelabińskiem.
 Pomoc zaczęła powoli napływać.
 Światło dzienne odsoniło ogrom zniszczeń.
 Dziesiątki ludzi plądrowały sklepy.
 Ewakuowani zostali tymczasowo zakwaterowani w szkole.
 Ze względów bezpieczeństwa.
 Cztery osoby zginęły pod powalonymi drzewami.
 Potężne lawiny błota wszystko zniszczyły.
 Czekam na kogoś, kto nam pomoże.
 Jak w horrorze.
 W 1997 roku na Managuę spadł meteoryt.
 Ponad 000 domów zostało zniszczonych.
 Nie odnotowano zniszczeń.
 Nikt nie może nam pomóc.
 Nikt nie przyszedł nas ratować.
 Nikt nie wie, co się stało z jego żoną.
 Ludzie potrzebują pomocy.
 Ludzie pilnie potrzebują wody i żywności.
 Prośba o pomoc.
 Na miejsce zostały wysłane ekipy ratunkowe.
 Dachy zostały zerwane.
 Sześć osób zginęło podczas gwałtownych burz.
 Śnieg utrudniał akcję ratunkową.
 Powalone drzewa zablokowały ulice w Dusseldorfie.
 Zniszczenia są ogromne.
 Niebezpieczeństwo nie minęło.
 Telefony nie działały.
 Pozostałości domów.
 Drogi, domy, wioska - wszystko zniknęło.
 Dach się zawalił.
 Sytuacja się pogarsza.
 Ofiary miały od do 65 lat.
 Istnieje ryzyko kolejnej lawiny błotnej.
 Są odcięci od reszty miasta.
 Zostali wyciągnięci z wody przez ratowników.
 Byli praktycznie odcięci od świata.
 Ulewne deszcze spowodowały osunięcie się ziemi.
 Turcja wcześniej odrzuciła izraelską ofertę pomocy.
 Straciliśmy wszystko.

POŻAR:

ablaze - w płomieniach; w ogniu
acid smoke - gryzący dym
afire - w ogniu; w płomieniach
arson - podpalenie
arson incident - podpalenie
arsonist - podpalacz
ash - popiół
ashes - zgliszczka; popioły
to burn - spłonąć
to burn alive - spłonąć żywcem
burned to a cinder - spalony na popiół
to burst into flames - stanąć w płomieniach
to catch fire - zapalić się; stanąć w płomieniach
charred - zwęglony
to combat the flames - walczyć z płomieniami
to contain the fire - powstrzymać ogień; opanować ogień
to crackle of flames - trzask płomieni
to dalm down a fire - tłumić ogień
to douse - gasić
to dump water - zrzucić wodę (*na ogień*)
to escape the flames - uciec przed płomieniami
to extinguish - gasić
factory fire - pożar fabryki
fire appliance - wóz strażacki
fire drill - ćwiczenia przeciwpożarowe
fire engine - wóz strażacki
fire exit - wyjście awaryjne; wyjście pożarowe
fire extinguisher - gaśnica
fire hose - wąż strażacki; wąż pożarniczy

fire sprinkler - zraszacz; spryskiwacz
fire station - remiza strażacka
fireball - kula ognia
firefighter - strażak
firehouse (AmE) - remiza strażacka
fireproof - ognioodporny
flammable - palny; łatwopalny
hydrant - hydrant
to ignite - zapalić się
in case of fire - w razie pożaru
incendiary - łatwopalny
to incinerate - spalić na popiół; obrócić w popiół
inferno - morze ognia
ladder - drabina
pillows of black smoke - kłęby czarnego dymu
to report a fire - zgłosić pożar
respirator - maska przeciwgazowa
second-degree burns - poparzenia drugiego stopnia
to set on fire - podpalić
smoke - dym
smoke billows - kłęby dymu
to smoulder - tlić się
smouldering - tłący się
smouldering ruins - zgliszczka
spark - iskra
tongue of flame - język płomienia; język ognia
toxic cloud - toksyczna chmura
volunteer firefighters - strażacy ochotnicy
wisp of smoke - smuga dymu
wreaths of smoke - kłęby dymu

POŻAR - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A fire had broken out in the local coal mine.
 A giant ball of fire.
 Australia faces bushfires every year.
 Black smoke could be seen coming from the building.
 California is used to battling wildfires.
 Firefighters managed to rescue more than 60 people.
 Flames engulfed the third floor of the museum.
 It is not clear yet what caused the fire.
 Many bushfires are started by lightning strikes.
 More than 500 firefighters battled the fire.
 More than 500 hectares were burned.
 More than 800 firefighters are tackling the blazes.
 Nothing could be done to halt the firestorm.
 The ashes are still smouldering.
 The blaze destroyed the roof.
 The east of the city is shrouded in smoke.
 The explosion set off a fire.
 The fire broke out at night.
 The fire crew arrived.
 The fire is threatening the city of Valparaiso.
 The fire spread quickly.
 The fires are getting closed to residential areas.
 The huge fires continued to burn on.
 The sun broke through the smoke.
 They risked their lives to rescue children from the fire.
 Twelve firefighters were among the dead.

W miejscowej kopalni węgla wybuchł pożar.
 Ogromna kula ognia.
 Co roku Australia walczy z pożarami buszu.
 Chmura czarnego dymu wznosiła się nad budynkiem.
 Kalifornia jest przyzwyczajona do walki z pożarami lasów.
 Strażakom udało się uratować ponad 60 osób.
 Płomienie strawiły trzecie piętro muzeum.
 Jeszcze nie wiadomo, co było przyczyną pożaru.
 Większość pożarów buszu wywołana jest przez pioruny.
 Z ogniem walczyło ponad 500 strażaków.
 Spłonęło ponad 500 hektarów.
 Ponad ośmiuset strażaków walczy z płomieniami.
 Nic nie mogło zatrzymać wielkiego pożaru.
 Popioły wciąż się tlą.
 Płomienie zniszczyły dach.
 Wschodnia część miasta jest spowita dymem.
 Eksplozja wywołała pożar.
 Pożar wybuchł w nocy.
 Strażacy przyjechali.
 Pożar zagraża (miastu) Valparaiso.
 Ogień szybko się rozprzestrzenił.
 Pożary zbliżają się do dzielnic mieszkalnych.
 Potężne pożary wciąż szalały.
 Słońce przebiło się przez dym.
 Ryzykowali życiem, aby uratować dzieci z pożaru.
 Wśród ofiar jest dwunastu strażaków.

POWÓDŹ:

dam - tama; zapora
dam breach - pęknięcie tamy
downpour - ulewa
dyke; dike - grobla; wał
flood - powódź
flood alert - alarm powodziowy
flood crest - czoło fali powodziowej
flood damage - szkody powodziowe
flood plain - obszar zalewowy
flood surge - fala powodziowa
flood warning - ostrzeżenie przed powodzią
flood-prone - często zalewany
flood-ravaged - zniszczony przez powódź
flooded river - wezbrana rzeka
flooded streets - zalane ulice
floodwater - woda powodziowa

freshet - podtopienie; powódź
to inundate - zalewać; zalać
inundated - zalany
levee - grobla, wał przeciwpowodziowy
millenium flood - powódź tysiąclecia
overflow - przelać się
to pile sandbag - układać worki z piaskiem
rainstorm - ulewa
river flooded - rzeka wylała
sandbag - worek z piaskiem
sludge - błoto; muł; szlam
to subside - ustępować (o fali powodziowej)
swollen river - wezbrana rzeka
to wash away - zmyć (np. dom, most)
whirlpool - wir

POWÓDŹ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A man drowned in a swollen river.
 Bosnia-Herzegovina fights the floods.
 I ask how high the water was.
 Many residents waiting for rescue on rooftops.
 The flooding is also affecting neighbouring countries.
 The floods this year have been the worst since 2010.
 The rains eased and the water levels went down.
 The river burst its banks.

Mężczyzna utonął w wezbranej rzece.
 Bośnia i Hercegowina walczy z powodzią.
 Zapytałem, jak wysoko sięgała woda.
 Wielu mieszkańców czeka na ratunek na dachach.
 Powodzie nawiedziły również sąsiednie kraje.
 Tegoroczne powodzie są najgorsze od 2010 roku.
 Deszcze zelżały i poziom wód opadł.
 Rzeka wystąpiła z brzegów.

TRZĘSIENIE ZIEMI:

aftershocks - wstrząsy wtórne
damaged infrastructure - zniszczona infrastruktura
debris - rumowisko; gruzy
earthquake - trzęsienie ziemi
epicenter - epicentrum
foreshock - słaby wstrząs poprzedzający trzęsienie ziemi
increased seismic activity - zwiększona aktywność sejsmiczna
massive earthquake - potężne trzęsienie ziemi
plate movement - ruch płyty (tektonicznej)
powerful earthquake - silne trzęsienie ziemi
Richter scale - skala Richtera

seaquake - podwodne trzęsienie ziemi
seismic activity - aktywność sejsmiczna
seismic wave - fala sejsmiczna
seismologist - sejsmolog
seismometer - sejsmograf
shake - wstrząs
to sleep outdoors - spać na otwartej przestrzeni
tectonic plate - płyta tektoniczna
temblor (rzad.) - trzęsienie ziemi
tremor - wstrząs
tsunami warning - ostrzeżenie przed tsunami
to wobble - chwiać się (o budynkach)

TRZĘSIENIE ZIEMI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A church collapsed in the centre of the capital.
 A strong earthquake struck eastern Nepal.
 An earthquake destroyed much of the city.
 He pulled his son from under the rubble.
 The aftershocks continued for another hour.
 The building started quaking and swaying.
 The earthquake had destroyed everything he owned.
 The ground shook.
 The quake was felt in Bolivia and Peru.
 The strongest earthquake measured in the region.
 The strongest of aftershocks measured 6.3 in magnitude.
 The surface of our planet is always in motion.
 The towns and villages that were damaged by the quake.

Kościół zawalił się w centrum stolicy.
 Silne trzęsienie ziemi nawiedziło wschodni Nepal.
 Trzęsienie ziemi zniszczyło większość miasta.
 Wyciągnął syna spod gruzów.
 Przez następną godzinę trwały wstrząsy wtórne.
 Budynek zaczął się trząść i kołysać.
 Trzęsienie ziemi zniszczyło wszystko, co miał.
 Ziemia się zatrzęsała.
 Wstrząs był odczuwalny w Boliwii i Peru.
 Najsilniejsze trzęsienie ziemi zarejestrowane w regionie.
 Najsilniejszy wstrząs wtórny miał 6,3 stopnia.
 Powierzchnia naszej planety jest w ciągłym ruchu.
 Miasta i wsie zostały zniszczone przez trzęsienie ziemi.

WYBUCH WULKANU:

ash particles - cząsteczki pyłu
crater - krater
eruption - erupcja
Hawaiian eruption - erupcja hawajska
heaps of black ash - masy czarnego popiołu
lahar - lahar
lapilli - lapille
lava - lawa
magma - magma
molten lava - stopiona lawa
Peléan eruption - erupcja pelejska
Plinian eruption - erupcja pliniańska

poisonous gases - trujące gazy
pyroclastic flow - spływ piroklastyczny
pyroclastic rock - materiał piroklastyczny
river of lava - rzeka lawy
solidified lava - zakrzepła lawa
Strombolian eruption - erupcja strombolijska
tongues of glowing lava - języki żarzącej się lawy
volcanic bomb - bomba wulkaniczna
volcanic rock - skała wulkaniczna
volcano - wulkan
volcano spews ash - wulkan wyrzuca popiół
volcanologist - wulkanolog

WYBUCH WULKANU - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A ash cloud emanating from the volcano's crater.
 A lava flow from Kilauea volcano.
 A thick layer of white dust and ash.
 A volcano erupted in Papua New Guinea.
 Almost years later, Etna erupted again.
 An eruption in March 1983 threatened three towns.
 Clouds of black ash belched into the sky.
 Kilauea has been continuously erupting since 1983.
 Lava buried the town of Cagsawa, killing 1,200 people.
 Lava destroys whatever it touches.
 Lava spews out from craters.
 Lava threatened the town of Vestmannaeyjar.
 Nothing can stop the lava.
 The earthquake triggered six major fires.
 The eruption lasted for five months.
 The most violent eruption occurred in 1814.
 The path of lava is difficult to predict.
 The risk of an eruption has increased.
 The Sicilians have always been threatened by Mount Etna.
 The Tungurahua volcano is showing increased activity.
 The volcano spewed ash and rocks.
 Volcanic ash coated cars.

Chmura popiołu unosi się z krateru wulkanu.
 Lawa wypływa z wulkanu Kilauea.
 Gruba warstwa białego pyłu i popiołu.
 Na Papui Nowej Gwinei wybuchł wulkan.
 Niemal lat później, Etna wybuchła ponownie.
 Erupcja w marcu 1983 roku zagrażała trzem miastom.
 Chmury czarnego popiołu buchają w niebo.
 Kilauea stale wybucha od 1983 roku.
 Lawa spaliła miasto Cagsawa, zabijając 1200 osób.
 Lawa niszczy wszystko, czego dotknie.
 Lawa tryska z kraterów.
 Lawa zagrażała miastu Vestmannaeyjar.
 Nic nie może zatrzymać lawy.
 Trzęsienie ziemi wywołało sześć mniejszych pożarów.
 Erupcja trwała przez pięć miesięcy.
 Najgwałtowniejsza erupcja miała miejsce w 1814 roku.
 Trudno przewidzieć, którądy popłynie lawa.
 Wzrosło ryzyko erupcji.
 Sycylijczykom zawsze zagrażał wulkan Etna.
 Wulkan Tungurahua wykazuje zwiększoną aktywność.
 Wulkan wyrzucał popiół i skały.
 Popiół wulkaniczny pokrył samochody.

14. NAUKA

14.1 NAUKA - POJĘCIA OGÓLNE

<p>to advance a thesis - wysuwać tezę to advance arguments for... - przytaczać argumenty za... applied sciences - nauki stosowane argument - argument to come to a conclusion - dojść do wniosku conclusion - wniosek discoverer - odkrywca discovery - odkrycie to do an experiment - przeprowadzić eksperyment experimental - eksperymentalny; próbny experimental results - wyniki eksperymentu hypothesis - hipoteza in theory - w teorii instruments - przyrządy; urządzenia invention - wynalazek inventor - wynalazca</p>	<p>lab - laboratorium laboratory - laboratorium microscope - mikroskop to prove - dowodzić; udowodniać publication - publikacja research - badanie; badania researcher - badacz science - nauka scientific - naukowy scientist - naukowiec social sciences - nauki społeczne to substantiate - uzasadniać; uzasadnić theorist - teoretyk theory - teoria thesis - teza unknown - nieznan</p>
---	---

14.2 ASTRONOMIA

<p>astronomical object - ciało niebieskie astronomy - astronomia aurora - zorza polarna black dwarf - czarny karzeł black hole - czarna dziura celestial pole - biegun niebieski celestial sphere - sfera niebieska comet tail - warkocz komety constellation - gwiazdozbiór dark matter - ciemna materia dwarf planet - planeta karłowata Earth - Ziemia eclipse - zaćmienie ecliptic - ekliptyka galaxy - galaktyka gravitation - grawitacja Jupiter - Jowisz light-year - rok świetlny</p>	<p>Mercury - Merkury Moon - Księżyc nebula - mgławica outer space - przestrzeń kosmiczna planet - planeta planetary system - układ planetarny polar night - noc polarna Solar eclipse - zaćmienie Słońca Solar System - Układ Słoneczny solar wind - wiatr słoneczny space shuttle - wahadłowiec kosmiczny star - gwiazda star cluster - gromada gwiazd Sun - Słońce supergiant - nadolbrzym telescope - teleskop universe - wszechświat Venus - Wenus</p>
--	---

14.3 FIZYKA

acceleration - przyspieszenie	physical - fizyczny; dotyczący fizyki
angular acceleration - przyspieszenie kątowe	physicist - fizyk
angular velocity - prędkość kątowna	physics - fizyka
atom - atom	potential energy - energia potencjalna
atomic - atomowy	quantum mechanics - mechanika kwantowa
centrifugal force - siła odśrodkowa	scalar - skalar
centripetal acceleration - przyspieszenie dośrodkowe	second law of thermodynamics - druga zasada termodynamiki
to convert heat into work - zamienić ciepło na pracę	space-time - czasoprzestrzeń
dynamics - dynamika	speed - prędkość
energy - energia	speed of light - prędkość światła
force - siła	statics - statyka
frame of reference - układ odniesienia	theory of relativity - teoria względności
heat - ciepło	third law of thermodynamics - trzecia zasada termodynamiki
impulse - popęd	torque - moment siły
kinetic energy - energia kinetyczna	trajectory - tor
mass - masa	vacuum - próżnia
matter - materia	vector - wektor
momentum - pęd	velocity - prędkość
motion - ruch	wave - fala
net force - siła wypadkowa	work - praca
Newton's laws of motion - zasady dynamiki Newtona	

14.4 CHEMIA

acid - kwas	liquid - ciecz
atom - atom	liquid crystal - ciekły kryształ
atomic mass - masa atomowa	metalloid - półmetal
atomic nucleus - jądro atomowe	molecule - cząsteczka; molekula
atomic number - liczba atomowa	neutron - neutron
atomic radius - promień atomowy	nitric acid - kwas azotowy
base - zasada	noble gas - gaz szlachetny
biochemistry - biochemia	nuclide - nuklid
chemical compound - związek chemiczny	organic chemistry - chemia organiczna
chemical process - proces chemiczny	oxide - tlenek
chemical reaction - reakcja chemiczna	oxidizing agent - utleniacz
chemist - chemik	periodic table - układ okresowy
chemistry - chemia	salt - sól
covalent bond - wiązanie kowalencyjne	solid - ciało stałe
crystallization - krystalizacja	solubility - rozpuszczalność
electrolyte - elektrolit	solution - roztwór
element - pierwiastek	thermal conductivity - przewodność cieplna
hydrocarbon - węglowodór	transition metal - metal przejściowy
ionic bond - wiązanie jonowe	viscosity - lepkość
isotope - izotop	

14.5 PIERWIASTKI

antimony - antymon
argon - argon
arsenic - arsen
astatine - astat
barium - bar
beryllium - beryl
bismuth - bizmut
boron - bor
cadmium - kadm
caesium - cez
calcium - wapń
copper - miedź
fluorine - fluor
gallium - gal
gold - złoto
helium - hel
hydrogen - wodór
iodine - jod
iron - żelazo
krypton - krypton
lead - ołów
lithium - lit
magnesium - magnez
manganese - mangan
mercury - rtęć
molybdenum - molibden
neptunium - neptun

nickel - nikiel
niobium - niob
nitrogen - azot
osmium - osm
oxygen - tlen
plutonium - pluton
polonium - polon
potassium - potas
radium - rad
radon - radon
rhenium - ren
rhodium - rod
rubidium - rubid
selenium - selen
silicon - krzem
silver - srebro
sodium - sód
strontium - stront
sulfur - siarka
tantalum - tantal
tin - cyna
titanium - tytan
uranium - uran
vanadium - wanad
yttrium - itr
zinc - cynk
zirconium - cyrkon

14.6 OPTYKA

aberration - aberracja
Airy disc - plamka Airy'ego
angle of incidence - kąt padania
astigmatism - astygmatyzm
coma - koma
convergence - zbieżność
dioptre - dioptria
dispersion of lights - rozproszenie światła
distortion - dystorsja
focal length - ogniskowa
focus - ognisko
infrared - podczerwień
laser - laser
lens - soczewka
light - światło
magnification - powiększenie
mirror - lustro

molar refraction - refrakcja molowa
optical power - zdolność skupiająca
optics - optyka
optometry - optometria
phoropter - foropter
prism - pryzmat
ray - promień świetlny
real image - obraz rzeczywisty
reflection - odbicie
reflectivity - współczynnik odbicia
refraction - refrakcja
refractive error - ametropia
Snell's law - prawo Snelliusa
telescope - teleskop
ultraviolet - ultrafiolet
virtual image - obraz pozorny

14.7 MATEMATYKA

absolute value - wartość bezwzględna	intersection - sekcja wspólna
addition - dodawanie	linear algebra - algebra liniowa
algorithm - algorytm	linear function - funkcja liniowa
arithmetic - arytmetyka	logarithm - logarytm
arithmetic progression - ciąg arytmetyczny	mathematician - matematyk
basis point - punkt bazowy	mathematics - matematyka
Cartesian product - iloczyn kartezjański	multiplication - mnożenie
combinatorics - kombinatoryka	multiplication table - tabliczka mnożenia
constant - stała	natural numbers - liczby naturalne
digit - cyfra	per mill - promil
division - dzielenie	perfect number - liczba doskonała
equation - równanie	prime number - liczba pierwsza
exponentiation - potęgowanie	probability theory - teoria prawdopodobieństwa
factorial - silnia	product - iloczyn
five minus three equals two - pięć minus trzy równa się dwa	quadratic function - funkcja kwadratowa
five times three equals fifteen - pięć razy trzy równa się piętnaście	quotient - iloraz
fraction - ułamek	recurrence relation - równanie rekurencyjne
greatest common divisor - największy wspólny dzielnik	rounding - zaokrąglanie
injective function - funkcja różnowartościowa	set - zbiór
integral equation - równanie całkowe	subset - podzbiór
	subtraction - odejmowanie
	three plus five equals eight - trzy plus pięć równa się osiem

14.8 GEOMETRIA

acute-angled triangle - trójkąt ostrokątny	parallelism - równoległość
angle - kąt	parallelogram - równoległobok
circle - okrąg	perimeter - obwód
cone - stożek	projective geometry - geometria rzutowa
coordinate system - układ współrzędnych	Pythagorean theorem - twierdzenie Pitagorasa
cross product - iloczyn wektorowy	quadrilateral - czworokąt
cube - sześcian	rectangle - prostokąt
cuboid - prostopadłościan	right-angled triangle - trójkąt prostokątny
diagonal - przekątna	side - bok
differential geometry - geometria różniczkowa	spherical geometry - geometria sferyczna
edge - krawędź	square - kwadrat
geometry - geometria	surface area - pole powierzchni
internal angle - kąt wewnętrzny	symmetry - symetria
kite - deltoid	vertex - wierzchołek
oval - owal	volume - objętość

14.9 GENETYKA

autosome - autosom	genetic engineering - inżynieria genetyczna
cell - komórka	genetic marker - marker genetyczny
cell division - podział komórki	genetics - genetyka
cell nucleus - jądro komórkowe	genome - genom
chromatid - chromatyda	genotype - genotyp
chromosomal inversion - inwersja chromosomowa	heredity - dziedziczność
chromosome - chromosom	heritability - odziedziczalność
cloning - klonowanie	interrupted gene - gen podzielony
codon - kodon	karyotype - kariotyp
crossbreeding - krzyżowanie	mutation - mutacja
cytogenetics - cytogenetyka	nucleosome - nukleosom
deletion - delecja	population genetics - genetyka populacji
DNA replication - replikacja DNA	prenatal diagnosis - badania prenatalne
DNA sequencing - sekwencjonowanie DNA	reading frame - ramka odczytu
gene cluster - klaster genetyczny	ribosome - rybosom
genetic code - kod genetyczny	telomere - telomer
genetic disorder - choroba genetyczna	

14.10 GEOGRAFIA

area - obszar; teren	map - mapa
atmosphere - atmosfera	map projection - odwzorowanie kartograficzne
biosphere - biosfera	political geography - geografia polityczna
continental - kontynentalny	social geography - geografia społeczna
cultural landscape - krajobraz kulturowy	solar constant - stała słoneczna
equator - równik	subcontinent - część kontynentu
geography - geografia	terrain - teren
geosphere - geosfera	territorial waters - wody terytorialne
hydrosphere - hydrosfera	territory - terytorium
latitude - szerokość geograficzna	the tropic of Cancer - zwrotnik Raka
lithosphere - litosfera	time zone - strefa czasowa
longitude - długość geograficzna	topographic map - mapa topograficzna

14.11 JEDNOSTKI MIAR I WAG

acre - akr	metre - metr
ampere - amper	metric system - system metryczny
are - ar	mile - mila
bar - bar	minute - minuta
barrel - baryłka	minute of arc - minuta kątowna
candela - kandela	mole - mol
centimetre - centymetr	morgen - morga
coulomb - kulomb	nautical mile - mila morska
cubic metre - metr sześcienny	newton - niuton
degree Celsius - stopień Celsjusza	ohm - ohm
dessiatin - dziesięcina	ounce - uncja
ell - łokieć	pascal - paskal
fathom - sążeń	quintal - kwintal
foot - stopa	radian - radian
gallon - galon	second - sekunda
hectare - hektar	span - piędź
hertz - herc	square metre - metr kwadratowy
hour - godzina	steradian - steradian
inch - cal	tonne - tona
joule - dżul	unit - jednostka
kelvin - kelwin	volt - wolt
kilogram - kilogram	watt - wat
litre - litr	yard - jard
lumen - lumen	

14.12 ARCHEOLOGIA

archaeological context - kontekst archeologiczny	environmental archaeology - archeologia środowiskowa
archaeological culture - kultura archeologiczna	excavation - wykopaliska
archaeological plan - plan archeologiczny	feature - obiekt archeologiczny
archaeological site - stanowisko archeologiczne	fills - wypełniska obiektów archeologicznych
archaeological survey - prospekcja archeologiczna	hallstatt culture - kultura halsztacka
archaeologist - archeolog	Iron Age - epoka żelaza
archaeology - archeologia	Linear Pottery culture - kultura ceramiki wstęgowej
area excavation - wykopaliska szerokopłaszczyznowe	lusatian culture - kultura łużycka
artefact; artifact - artefakt	occupation layer - warstwa osadnicza
backfill - zasypisko obiektów archeologicznych	posthole - dół postłupowy
biofact - biofakt	processual archaeology - archeologia procesualna
Bronze Age - epoka brązu	southern ware - ceramika podziemi
cave - jaskinia	Stone Age - epoka kamienia
cultural landscape - krajobraz kulturowy	tumulus culture - kultura mogiłowa
earthen banks - wały ziemne	urnfield culture - kultura pól popielnicowych
ecofact - ekofakt	

14.13 ANTROPOLOGIA

adaptation - adaptacja
anthropological - antropologiczny
anthropologist - antropolog
anthropology - antropologia
civilization - cywilizacja
cultural heritage - dziedzictwo kulturowe
cultural materialism - materializm kulturowy
culture - kultura
customs - zwyczaje
Darwin's theory - teoria Darwina
ethnography - etnografia
ethnology - etnologia
evolution - ewolucja
evolutionary - ewolucyjny
folk art - sztuka ludowa
folk music - muzyka ludowa

folklore - folklor
human - ludzki
humans - ludzie
migration - migracja
natural selection - selekcja naturalna
physical anthropology - antropologia fizyczna
post-materialism - postmaterializm
ritual - rytuał; obrzęd
secularism - sekularyzm
social anthropology - antropologia społeczna
survival of the fittest - przeżycie najsilniejszych
symbol - symbol
symbolic(ally) - symboliczny
to symbolize - symbolizować
taboo - tabu
totem - totem

14.14 FILOZOFIA

aesthetics - estetyka
to analyse - analizować
analysis - analiza
argument - argument
being - byt
body and mind - ciało i dusza
causality - przyczynowość
cause and effect - przyczyna i skutek
to define - definiować
definition - definicja
empirical - empiryczny
epistemology - epistemologia
ethics - etyka
evil - zło
experience - doświadczenie
free will - wolna wola
gnosis - gnoza
good - dobro
hermeneutics - hermeneutyka
idea - myśl; idea
matter - materia

metaphysics - metafizyka
moral values - wartości moralne
noumenon - rzecz sama w sobie
ontology - ontologia
philosopher - filozof
philosophical - filozoficzny
philosophical problem - problem filozoficzny
philosophize - filozofować
philosophy - filozofia
pragmatism - pragmatyzm
rational - racjonalny
rationalism - racjonalizm
sceptic - sceptyk
theory - teoria
to think - myśleć
thinker - myśliciel
thinking - myślenie
time and space - czas i przestrzeń
true - prawdziwy
truth - prawda
to understand - rozumieć

14.15 PSYCHOLOGIA

applied psychology - psychologia stosowana
behaviour - zachowanie
cognition - procesy poznawcze
cognitive psychology - psychologia poznawcza
cognitive science - kognitywistyka
condition - warunek
consciousness - świadomość
dream - sen
emotion - emocja
instinct - instynkt
introspection - introspekcja
libido - libido
mind - umysł
motivation - motywacja
nightmare - koszmar (nocny)
perception - postrzeganie; percepcja

personality disorder - zaburzenie osobowości
personality psychology - psychologia osobowości
preconscious - przedświadomość
psyche - psychika
psychoanalysis - psychoanaliza
psychological - psychologiczny
psychologist - psycholog
psychology - psychologia
psychotherapist - psychoterapeuta
stimulus - bodziec
subconscious - podświadomy
subconsciousness - podświadomość
the process of thought - procesy poznawcze
thought - myślenie; poznanie
unconscious - nieświadomy

14.16 SOCJOLOGIA

acculturation - akulturacja
altruism - altruizm
assimilation - asymilacja
behaviour - zachowanie
civil disobedience - nieposłuszeństwo obywatelskie
civil society - społeczeństwo obywatelskie
cultural diffusion - dyfuzja kulturowa
culture shock - szok kulturowy
ethnic group - grupa etniczna
fanaticism - fanatyzm
functional illiteracy - analfabetyzm funkcjonalny
ghetto - getto
global village - globalna wioska
globalization - globalizacja
hierarchy - hierarchia
homeless - bezdomny
homelessness - bezdomność
homo sovieticus - homo sovieticus
ideology - ideologia
illiteracy - analfabetyzm
integration - integracja
local community - społeczność lokalna
mass society - społeczeństwo masowe

middle class - klasa średnia
nation - naród
norm - norma
peer group - grupa rówieśnicza
primary group - grupa pierwotna
proletariat - proletariat
secondary group - grupa wtórna
social alienation - alienacja
social class - klasa społeczna
social communication - komunikacja społeczna
social contract - umowa społeczna
social development - rozwój społeczny
social fact - fakt społeczny
social group - grupa społeczna
social identity - tożsamość społeczna
social interaction - interakcja społeczna
social movement - ruch społeczny
social order - ład społeczny
social relation - stosunek społeczny
social structure - struktura społeczna
social unit - jednostka społeczna
socialization - socjalizacja
society - społeczeństwo

14.17 JĘZYKOZNAWSTWO

JĘZYK:

alphabet - alfabet	native language - język ojczysty
alphabetical - alfabetyczny	native speaker - rodzimy użytkownik języka
capital letter - duża litera	official language - język urzędowy
colloquial language - język potoczny	phraseology - frazeologia
consonant - spółgłoska	pronounce - wymawiać
custom - uzus	pronunciation - wymowa
difficult - trudny	semi-vowel - półsamogłoska
easy - łatwy	to speak fluently - mówić biegle
everyday language - język codzienny	spelling - pisownia; ortografia
foreign language - język obcy	spoken language - język mówiony
formal language - język oficjalny	stress - akcent
idiom - idiom	syllable - zgłoska
idiomatic expression - wyrażenie idiomatyczne	synonym - synonim
language - język	tone language - język oparty na intonacji
letter - litera	vocabulary - słownictwo
literal - dosłowny	word - słowo
literary language - język literacki	written language - język pisany

JĘZYKOZNAWSTWO - PODSTAWOWE POJĘCIA

agglutinating language - język aglutynacyjny	lexical - leksykalny
allograph - alograf	linguist - językoznawca
allomorph - alomorf	linguistics - językoznawstwo
allophone - alofon	loan word - zapożyczenie
antonym - antonim	to mean - znaczyć
antonymous - o przeciwstawnym znaczeniu	meaning - znaczenie
antonymy - antonimia	monolingual - jednojęzyczny
bilingual - dwujęzyczny	morphology - morfologia
bilingualism - dwujęzyczność	neologism - neologizm
calque - kalka językowa	phone - głoska
citation - cytat	phoneme - fonem
to cite - cytować	phonetics - fonetyka
cognitive linguistics - lingwistyka kognitywna	phonology - fonologia
derivational - słotwórczy	phraseology - frazeologia
dialect - dialekt	pure vowel - monoftong
dictionary - słownik	quotation - cytat
diphthong - dyftong	quotation marks - cudzysłów
etymological - etymologiczny	to quote - cytować
etymology - etymologia	to read - czytać
expressive ability - zdolność wypowiedzenia się	reading - czytanie
fluent - biegły	rheme - reumat
formative - słotwórczy	semantic field - pole semantyczne
grapheme - grafem	sentence - zdanie
homonym - homonim	thematic dictionary - słownik tematyczny
idiomatic - idiomatyczny	word formation - słotwórstwo
lexeme - leksem	

GRAMATYKA:

accusative - biernik
active voice - strona czynna
adjective - przymiotnik
adverb - przysłówek
cardinal numeral - liczebnik główny
case - przypadek (gramatyczny)
case grammar - gramatyka przypadków
comparison - stopniowanie
conditional mood - tryb warunkowy
to conjugate - koniugować
conjugation - koniugacja
conjunction - spójnik
countability - policzalność
dative - celownik
declension - deklinacja
demonstrative pronoun - zaimek wskazujący
desinence - końcówka fleksyjna
elliptical clause - równoważnik zdania
feminine - rodzaj żeński
future tense - czas przyszły
genitive - dopełniacz
grammar - gramatyka
grammatical aspect - aspekt gramatyczny
grammatical category - kategoria gramatyczna
grammatical tense - czas gramatyczny
imperative mood - tryb rozkazujący
indicative mood - tryb oznajmujący
infinitive - bezokolicznik
to inflect - odmieniać
inflection - odmiana
instrumental - narzędnik

interrogative mood - tryb pytający
irregular verb - czasownik nieregularny
locative - celownik
masculine - rodzaj męski
mass noun - rzeczownik zbiorowy
modal verb - czasownik modalny
natural gender - rodzaj naturalny
neuter - rodzaj nijaki
nominative - mianownik
noun - rzeczownik
part of speech - część mowy
particle - partykuła
passive voice - strona bierna
past historic - aoryst
past perfect - czas przeszły dokonany
past tense - czas przeszły
personal pronoun - zaimek osobowy
plural - liczba mnoga
possesive pronoun - zaimek dzierżawczy
prefix - przedrostek
preposition - przyimek
present tense - czas teraźniejszy
pronoun - zaimek
quantifier - liczebnik
reflexive pronoun - zaimek względny
relative pronoun - zaimek względny
singular - liczba pojedyncza
suffix - przyrostek
transitive verb - czasownik przechodni
verb - czasownik
vocative - wołacz

SKŁADNIA:

adjectival clause - zdanie podrzędne przydawkowe
adnominal - przydawka
adpositional phrase - wyrażenie przyimkowe
attribute - przydawka
case government - rekcja
complement clause - zdanie dopełnieniowe
compound sentence - zdanie złożone
concessive clause - zdanie okolicznikowe przyzwolenia
definite relative clause - zdanie przydawkowe ograniczające
descriptive clause - zdanie przydawkowe opisujące
main clause - zdanie główne

object - dopełnienie
objective complement - dopełnienie bliższe
parataxis - parataksa
predicate - orzeczenie
root - rdzeń
sentence diagram - rozbiór logiczny
simple sentence - zdanie proste
subclause - zdanie podrzędne
subordinate clause - zdanie współrzędnie złożone
syntax - składnia
time clause - zdanie okolicznikowe czasu
word order - szyk wyrazów w zdaniu

ZNAKI INTERPUNKCYJNE:

apostrophe - apostrof
bracket - nawias
colon - dwukropek
comma - przecinek
dash - myślnik
ellipsis - wielokropek
exclamation mark - wykrzyknik
exclamation point (AmE) - wykrzyknik

full stop - kropka
parenthesis - nawias
punctuation - interpunkcja
question mark - pytajnik
semi-colon - średnik
slash - ukośnik
square bracket - nawias kwadratowy
virgule (AmE) - ukośnik

14.18 GEOLOGIA

alluvial deposits - osady aluwialne	lithification - lityfikacja, konsolidacja
calcite - kalcyt	lysocline - lizoklina
carbonization - uwęglenie; karbonizacja	marine transgression - transgresja morza
cementation - cementacja	moraine - morena
chronozone - chronozona	paleontology - paleontologia
clay - glina	petrology - petrologia
cryosphere - kriosfera	rock - skała
diagenesis - diageza	sandur - sandr
dilatant - dylatancja	sediment - osad
diluvium - deluwium	sediment water - woda osadowa
eluvium - eluwium	sinkhole - lej krasowy
erosion - erozja	soil - gleba
esker - oz	speleology - speleologia
formation - formacja	speleothem - naciek jaskiniowy
geological - geologiczny	spoil tip - hałda
geology - geologia	stalactite - stalaktyt
glacial - lodowiec	stalagmite - stalagmit
glaciation - zlodowacenie	stalagnate - stalagnat
gravel - żwir	stratigraphy - stratygrafia
isopach map - mapa izopatykowa	stratotype - stratotyp
kame - kem	stratum - warstwa
karst - kras	subduction - subdukcja
karst spring - wywierzyisko	submarine landslide - osuwisko podmorskie
karstic - krasowy	terrace - taras
kettle - jezioro wytopiskowe	volcanology - wulkanologia

OKRESY GEOLOGICZNE:

Archean - archaik	Miocene - miocen
Cambrian - kambr	Mississippian - misssisip
Carboniferous - karbon	Neogene - neogen
Cenozoic - kenozoik	Oligocene - oligocen
Cisuralian - cisural	Ordovician - ordowik
Creaceous - kreda	Paleocene - paleocen
Devonian - dewon	Paleogene - paleogen
Early Jurassic - jura wczesna	Paleozoic - paleozoik
Eocene - eocen	Permian - perm
Guadalupian - gwadalup	Pleistocene - plejstocen
Hadean - hadeik	Precambrian - prekambr
Holocene - holocen	Quaternary - czwartorzęd
Jurassic - jura	Silurian - sylur
Late Jurassic - jura późna	Terreneuvian - terenew
Lopingian - loping	Tertiary - trzeciorzęd
Mesozoic - mezozoik	Triassic - trias
Middle Jurassic - jura środkowa	

15. TECHNIKA

15.1 KOMPUTER

access - dostęp	load - ładować
backup - kopia zapasowa	memory expansion - rozszerzenie pamięci
browser - przeglądarka	memory - pamięć
bug - błąd; błąd w programie	microprocessor - mikroprocesor
compression - kompresja	notebook - notebook; laptop
computer game - gra komputerowa	operating system - system operacyjny
computer - komputer	optical scanner - skaner optyczny
configuration - konfiguracja	output - wyjście
cursor - kursor	to power up - włączyć
data processing - przetwarzanie danych	printer - drukarka
data transfer - transmisja danych	program - program
to encrypt - szyfrować	programmer - programista
to enter data - wprowadzić dane	programming - programowanie
file management - zarządzanie plikami	save - zapisać
file - plik	to shut down - wyłączyć
hard disk - dysk twardy	to update - aktualizować
ink-jet printer - drukarka atramentowa	upgrade - aktualizacja
input - wejście	voice recognition - rozpoznawanie głosu
interface - interfejs	word processor - edytor tekstu
keyboard - klawiatura	workstation - stacja robocza
laser printer - drukarka laserowa	

15.2 SAMOCHÓD

to accelerate - przyspieszyć	horn - klakson
air conditioning - klimatyzacja	indicator - kierunkowskaz
axle - oś	limousine - limuzyna
back door - tylne drzwi	oil - olej
to blow the horn - zatrąbić	to overtake - wyprzedzać
body - karoseria	park the car - zaparkować samochód
brake - hamulec	parking light - światła mijania
brake light - światła hamulcowe	to reverse - cofać
bumper - zderzak	reverse - wsteczny
burst tyre - przebita opona	road - droga
car rental - wypożyczalnia samochodów	roof - dach
car - samochód	seat - siedzenie
to change a tyre - wymienić oponę	spare tyre - koło zapasowe
to change gear - zmieniać biegi	steering wheel - kierownica
clutch - sprzęgło	SUV - samochód terenowy
crossroads - skrzyżowanie	to turn left - skręcić w lewo
to drive - kierować; prowadzić	to turn right - skręcić w prawo
driver - kierowca	tyre - opona
driving school - nauka jazdy	tyre pressure - ciśnienie w oponach
front door - przednie drzwi	wheel - koło
gear - bieg	windscreen - przednia szyba
gearbox - skrzynia biegów	wing - błotnik
handbrake - hamulec ręczny	

15.3 PRZEMYSŁ

alloy - stop (*metal*)
assemble - montować
automation - automatyzacja
brewery - browar
brick-worker - cegielnia
brown coal - węgiel brunatny
ceramic - ceramika; ceramiczny
coal - węgiel
coal-basin - zagłębie węglowe
coke - koks
conductor - przewodnik
copper - miedź
corrosion - korozja
factory - fabryka
foundry - odlewnia
glass - szkło; szklany
hard coal - węgiel kamienny
industrial development - rozwój przemysłowy
industrial - przemysłowy
industry - przemysł
iron ore - ruda żelaza
laser - laser; laserowy
machine - maszyna
manufacturer - producent
manufacturing - produkcja przemysłowa

mass production - masowa produkcja
material - materiał
mechanization - mechanizacja
metal - metal; metalowy
to mine coal - wydobywać węgiel
mine - kopalnia
miner - górnik
outdated - przestarzały
plant - zakład
to produce - produkować
progress - postęp
rolling-mill - walcownia
rubber - guma
semiconductor - półprzewodnik
stainless steel - stal nierdzewna
steel - stal
steel-mill - huta szkła
sugar-mill - cukrownia
surface mine - kopalnia odkrywkowa
technology - technologia
tin - cyna
waste tip - hałda
wood - drewno
wooden - drewniany

15.4 ENERGETYKA

bituminous coal - węgiel kamienny
central heating - centralne ogrzewanie
cooling tower - chłodnia kominowa
electricity - energia elektryczna
energy - energia
fossil fuel - paliwo kopalne
gas conflict - konflikt gazowy
gas pipeline - gazociąg
geothermal energy - energia geotermalna
heat exchanger - wymiennik ciepła
lignite - węgiel brunatny
natural gas - gaz ziemny
oil pipeline - ropociąg

pipe - rura
power station - elektrownia
reactor - reaktor
renewable energy - odnawialne źródła energii
solar collector - kolektor słoneczny
solar energy - energia słoneczna
solar power plant - elektrownia słoneczna
thermal energy - energia termiczna
thermal power station - elektrownia ciepła
transformer - transformator
turbine - turbina
wind farm - elektrownia wiatrowa
windmill - wiatrak

15.5 ELEKTRONIKA

amplifier - wzmacniacz	inductor - cewka indukcyjna
anode - anoda	integrated circuit - układ scalony
base - baza	jumper - zworka
bipolar junction transistor - tranzystor bipolarny	motion detector - czujnik ruchu
buzzer - brzęczyk	resistor - rezystor
capacitor - kondensator	semiconductor - półprzewodnik
cathode - katoda	sensistor - sensystor
collector - kolektor	thermistor - termistor
counter - licznik	thyristor - tyrystor
diode - dioda	transconductance - transkonduktancja
electron - elektron	transistor - tranzystor
electronics - elektronika	vacuum tube - lampa próżniowa
emitter - emiter	varistor - warystor
field-effect transistor - tranzystor polowy	

15.6 ELEKTROTECHNIKA

alternating current - prąd przemienny	electrical network - obwód elektryczny
capacitance - pojemność elektryczna	impedance - impedancja
conductance - konduktancja	inductance - indukcyjność
Coulomb's law - prawo Coulomba	Lorentz force - siła Lorentza
current density - gęstość prądu	magnetic field - pole magnetyczne
current source - źródło prądu	magnetic field strength - natężenie pola magnetycznego
dielectric - dielektryk; izolator	magnetic flux - strumień indukcji magnetycznej
dipole - dipol	magnetic moment - moment magnetyczny
direct current - prąd stały	magnetism - magnetyzm
electric arc - łuk elektryczny	Ohm's law - prawo Ohma
electric charge - ładunek elektryczny	permeability - przenikalność magnetyczna
electric current - prąd elektryczny	reactance - reaktancja
electric field - pole elektryczne	resistance - rezystancja
electric potential - potencjał elektryczny	resistivity - rezystywność
electrical conduction - przewodnictwo elektryczne	superconductivity - nadprzewodnictwo
electrical engineering - elektrotechnika	voltage drop - spadek napięcia
electromagnetic radiation - promieniowanie elektromagnetyczne	voltage source - źródło napięcia

15.7 BUDOWNICTWO

beaverboard - płyta pilśniowa	gravel - żwir
brick - 1. cegła	grease - smar
to build - budować	insulation - izolacja
builder - budowniczy	jerry-building - fuszerka budowlana
building inspection - inspekcja budowlana	lawless construction - samowola budowlana
building lot - działka budowlana	layer - warstwa
building site - budowa	lime - wapno
building site - plac budowy	loader - ładowarka (maszyna)
bulldozer - buldożer	lumber - budulec
cantilever - wspornik	marble - marmur
cement - cement	mortar - zaprawa
cement mixer truck - betoniarka	nail - gwóźdź
concrete - beton	paint - farba
concrete floor - wylewka	partition wall - ścianka działowa
concrete mixer truck - betoniarka	plaster - tynk
construction supervision - nadzór budowlany	plaster - tynkować
crane - dźwig; żuraw	plastering - tynkowanie
to dig - kopać	plywood - sklejka
to drill - wiercić	rafter - krokiew
drywall - tynkowanie	to rebuild - przebudować
to embed in concrete - zabetonować	reinforcement - zbrojenie
excavator - koparka	renovation - remont
fiberboard - płyta pilśniowa	to repair - remontować
finishing - prace wykończeniowe	sand - piasek
to fit in the windows - wstawiać okna	sandstone - piaskowiec
foam - pianka	scaffold - rusztowanie
foam concrete - byton pianisty	screen wall - ściana osłonowa
foamed concrete - pianobeton	slate - dachówka
forklift - wózek widłowy	tar - smoła
foundation stone - kamień węgielny	tar paper - papa
foundations - fundament(y)	tile - dachówka
gable wall - ściana szczytowa	tinplate - blacha ocynkowana
girder - dźwigar	wall - ściana; mur
grader - równiarka	wood - drewno

15.8 NARZĘDZIA

air compressor - sprężarka	pickaxe - kilof
axe - siekiera	saw - piła
brush - pędzel	scraper - szpachelka
bucket - wiadro	spade - szpadel
crowbar - łom	spanner - klucz /narzędzie/
cutter - nóż monterski	spirit level - poziomica
drill - wiertarka	square - kątownik
grinder - szlifierka	screwdriver - śrubokręt
hacking knife - nóż do tapet	tool - narzędzie
hammer - młotek	trowel - kielnia
hook - hak	vice - imadło
jack - podnośnik	welder - spawarka
ladder - drabina	wheelbarrow - taczka
paint-roller - wałek malarski	wrench - klucz /narzędzie/

15.9 ARCHITEKTURA

- anchor plate** - kotew
apse - apsyda
apsidiole - apsydiola
arcades - podcienia
arch - łuk
architect - architekt
architecture - architektura
architrave - architraw
atrium - atrium
attic plan - rzut poddasza
bay window - wykusz
bossage - boniowanie
bower - alkierz
bracket - miecz
brise soleil - łamacz światła
cartouche - kartusz
caryatid - kariatyda
chambranle - ościeżnica
cloister - krużganek
coffer - kaseton
column - kolumna
composite order - porządek kompozytowy
conceptual design - projekt koncepcyjny
construction design - projekt budowlany
Corinthian order - porządek koryncki
cornice - gzyms
cubic capacity - kubatura
dansker - gdanisko
dimensioning - wymiarowanie
Doric order - porządek dorycki
dome - kopuła
dormer - lukarna
drawing - rysunek
entablature - belkowanie
estimate - kosztorys
exedra - eksedra
fresco - fresk
frieze - fryz
gargoyle - rzygacz; gargulec
garth - wirydarz
geodesic dome - kopuła geodezyjna
giant order - wielki porządek
handing - pochwyt
hip roof - dach czterospadowy
horizontal projection - rzut poziomy
interior design - projektowanie wnętrz
ionic order - porządek joński
keystone - zwornik
ledge - gzyms
lintel - nadproże
loggia - loggia
lunette - luneta
mansard roof - mansarda
mascaron - maskaron
medallion - medalion
metope - metopa
modillion - modylion
muqarnas - mukarnas
niche - nisza
oeil-de-boeuf - wole oko
ornament - ornament
parapet - poręcz; balustrada; gzyms
pavillion - pawilon
pediment - fronton
pelmet - lambrekin
perspective - perspektywa
pilaster - pilaster
plinth - plinta
plot - 1. działka budowlana 2. plan budynku
portico - portyk
quoin - węgiel
railing - balustrada
relief - relief
rose window - rozeta
rotunda - rotunda
rustication - rustyka
scheme - schemat
section - przekrój
skyway - łącznik
squinch - trompa
superstructure - nadbudowa
technical reference - opis techniczny
tholobate - bęben
tracey - maswerk
tracing paper - kalka techniczna
Tuscan order - porządek toskański
ventilation - wentylacja
visualisation - wizualizacja
volute - woluta
window shutter - okiennica

16. KULTURA

16.1 SZTUKA

abstract art - sztuka abstrakcyjna

aesthetics - estetyka

applied art - sztuka użytkowa

architecture - architektura

art - sztuka

art for art's sake - sztuka dla sztuki

art gallery - galeria sztuki

art historian - historyk sztuki

artist - artysta

artistic flair - zmysł artystyczny

avant-garde - awangarda

baroque - barok

beauty - piękno

bohemian - bohem

classicism - klasycyzm

conceptual art - sztuka konceptualna

contemporary art - sztuka współczesna

copyright law - prawo autorskie

counterculture - kontrkultura

create - tworzyć

creativity - kreatywność

creator - twórca

cubism - kubizm

custodian - kustosz

dadaism - dadaizm

emotions - emocje

exhibited pictures - wystawione obrazy

express - wyrażać

expressionism - ekspresjonizm

fine arts - sztuki piękne

graphic artist - grafik

to have artistic merit - mieć wartość artystyczną

impressionism - impresjonizm

masterpiece - arcydzieło

mimesis - mimesis

minstrel - wędrowny pieśniarz

museum - muzeum

to open an exhibition - otworzyć wystawę

opening - wernisaż

pseudo-art - kicz

rococo - rokoko

romanticism - romantyzm

style - styl

surrealism - surrealizm

symbol - symbol

symbolic - symboliczny

talent - talent

taste - gust

trashy - tandetny

work of art - dzieło sztuki

SZTUKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

An artist does not need criticism.

An artist needs praise.

By suggestion of the artist.

Does love for art really exist ?

He obviously regarded himself as an artist.

I am just an ordinary admirer of your art.

In all of these folk art would find its place.

Is the last name of the great Renaissance master.

It required instinct, and an artist's touch.

Poets create in order to express themselves.

The animals walked round and round their masterpiece.

The artist sees more deeply than other people.

The artist sees too much.

The meaning of art is not in the punch line.

The priceless collection was confiscated in 2012.

Was there another artist called Santi?

You are ruining a great work of art.

Artyście nie jest potrzebna krytyka.

Artysta potrzebuje uznania.

Zgodnie z sugestią artysty.

Czy miłość do sztuki w ogóle istnieje?

Najwyraźniej zaliczał siebie do artystów.

Ja jestem jedynie wielbicielem twojej sztuki.

Wszędzie tu znajdzie dla siebie miejsce sztuka ludowa.

To nazwisko wielkiego artysty renesansu.

To wymagało instynktu i duszy artysty.

Poeci tworzą, aby wyrazić samych siebie.

Zwierzęta chodziły wokół swojego arcydzieła.

Artysta widzi głębiej niż inni ludzie.

Artysta widzi za dużo.

Sens sztuki nie leży w puencie.

Bezcenna kolekcja została skonfiskowana w 2012 roku.

A czy był inny artysta nazwiskiem Santi?

Niszczysz wielkie dzieło sztuki.

16.2 FILM

action - akcja	film-goer - kinoman
action film - film akcji	film-maker - filmowiec
actor - aktor	filmed in Greece - nakręcony w Grecji
actress - aktorka	filmmaker - filmowiec
adventure film - film przygodowy	filmmaking - produkcja filmów
audition - przesłuchanie (aktora)	footage - materiał filmowy
biopic - biografia filmowa	gritty role - realistyczna rola
budding actress - dobrze zapowiadająca się aktorka	moll - dziewczyna gangstera
cameo - epizodyczna rola	montage - montaż
camera - kamera	motion-picture fan - kinoman
camera operator - operator kamery	movie studio - studio filmowe
cartoon film - film rysunkowy	moviegoer - kinoman
cast - obsada	newsreel - kronika filmowa
cinema - kino	portrayal - przedstawienie (postaci w filmie)
cinematography - kinematografia	premiere - premiera
clapper - klaps	preview - pokaz przedpremierowy
crew - sztab	producer - producent
crowd scene - scena zbiorowa	road movie - film drogi
cut - montaż	screen - ekran
cutting room - montażownia	screenwriter; scriptwriter - scenarzysta
daring scene - odważna scena; śmiała scena	script; scenario - scenariusz
directing - reżyseria	silent film - film niemy
director - reżyser	slasher film - horror o zabójcy grasującym w okolicy
disaster film - film katastroficzny	soundtrack - ścieżka dźwiękowa
documentary - film dokumentalny	special effects - efekty specjalne
to dub - dabować	stuntman - kaskader
to engage extras - zatrudniać statystów	subtitles - napisy
executive producer - producent wykonawczy	tear jerker - wyciskacz łez
feature film - film fabularny	to typecast - obsadzać kogoś w tych samych rolach
film buff - kinoman	weeper - wyciskacz łez
film industry - przemysł filmowy	western - western
film star - gwiazda filmowa	

FILM - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A titan of British cinema.
 By the end of the movie.
 Critics praised her.
 Elizabeth Taylor would quickly become as famous.
 He appeared in many movies.
 He died a few weeks after filming ended.
 Her alcoholic husband is played by Paul Newman.
 Her first movie came out in nineteen thirty-two.
 Hollywood filmmakers became interested in her.
 One of Katharine Hepburn's most famous roles.
 One of the most costly movies ever made.
 People still enjoy her films.
 She also appeared in many television programs.
 She has written screenplays for movies.
 She hated seeing herself in the movies.
 She liked to play the roles of strong women.
 She never thought of herself as a movie actress.
 She played a lonely woman.
 She received an award for best actress.
 She received an nomination for her role in...
 She soon started appearing in small roles.
 She starred in her last movie.
 She was not accepted in Hollywood.
 She was very careful about choosing her roles in films.
 The movie are based on real events.

Tytan brytyjskiego kina.
 Na końcu filmu.
 Krytycy ją chwaili.
 Elizabeth Taylor szybko stała się sławna.
 Wystąpił w wielu filmach.
 Zmarł kilka tygodni po zakończeniu zdjęć do filmu.
 Jej męża alkoholika zagrał Paul Newman.
 Jej pierwszy film wszedł na ekrany w 1932.
 Zainteresowali się nią holywoodzcy reżyserzy.
 Jedna z najsłynniejszych ról Kathariny Hepburn.
 Jeden z najdroższych filmów wszech czasów.
 Ludziom nadal podobają się jej filmy.
 Pojawiała się również w wielu programach telewizyjnych.
 Napisła scenariusze do filmów.
 Nienawidziła oglądać siebie w filmach.
 Lubiła grać silne kobiety.
 Nigdy nie myślała o sobie jako aktorce filmowej.
 Zagrała samotną kobietę.
 Otrzymała nagrodę dla najlepszej aktorki.
 Otrzymała nominację za rolę w...
 Wkrótce zaczęła pojawiać się w małych rolach.
 Wystąpiła w swoim ostatnim filmie.
 Nie była akceptowana w Hollywood.
 Była bardzo ostrożna przy wyborze ról w filmach.
 Film jest oparty na rzeczywistych wydarzeniach.

16.3 MUZYKA

- accompaniment** - akompaniament
accompanist - akompaniator
accompany - akompaniować
alto - alt
balladry - muzyka balladowa
band - zespół muzyczny
band shell - muszla koncertowa
bandleader - lider zespołu
baritone - baryton
basist - basista
bass - 1. bas 2. basista
bass guitarist - gitarzysta basowy
beat - takt
blues - blues
brass band - orkiestra dęta
bugle call - hejnał
catchy - wpadający w ucho
chamber music - orkiestra kameralna
choir - chór
chord - akord
chorister - chórzysta
chorus - refren
to compose - komponować
composer - kompozytor
composition - utwór
concert - koncert
concert hall - sala koncertowa
to conduct - dyrygować
conductor - dyrygent
crotchet - ćwierćnuta
elegy - elegia
four-piece band - kwartet
to give a concert - koncertować
to go to a concert - iść na koncert
to hum - nucić
lullaby - kołysanka
lyrics - tekst; słowa
major - dur (*tonacja*)
melody - melodia
military band - orkiestra wojskowa
minor - moll (*tonacja*)
music - muzyka
music lover - meloman
musical - muzyczny
musician - muzyk
note - nuta
oratorio - oratorium
orchestral - orkiestrowy
overture - uwertura
perfect pitch - słuch absolutny
piece of music - utwór muzyczny
to play by ear - grać ze słuchu
quarter - kwartet
to read music - czytać nuty
to record - nagrywać; nagrać
record player - gramofon
recording - nagranie
scale - gama
score - zapis nutowy
serenade - serenada
to sing on playback - śpiewać z playbacku
to sing out of tune - fałszować
singer - śpiewak (m.); śpiewaczka (f.)
singing lessons - lekcje śpiewu
soloist - solista
song - piosenka
songbook - śpiewnik
sort of music - rodzaj muzyki
sound - dźwięk; brzmienie
stave - pięciolinia
symphony - symfonia
tenor - tenor
to strum - brzdąkać
treble - wiolin; wiolinowy
treble clef - klucz wiolinowy
trio - trio
tuneful - melodyjny
vocal - wokalny
vocalist - wokalista
voice - głos

MUZYKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A folk instrument band with a conductor.
 A whole note divides into two halves.
 A woman's voice singing somewhere off in the distance.
 An excited crowd waited for the singer to arrive.
 As if I were playing it from an ancient score.
 Can you read music?
 Every song had many creators.
 Everyone pick their favourite tune.
 Goethe couldn't bear the roar of an orchestra.
 He began to sing to an old tune.
 He could hear the sound of gypsy choirs.
 He gives her singing lessons.
 He swayed as he sang.
 I can dance and sing too.
 I'm a great lover of traditional Irish music.
 In the morning the brass band played a mournful dirge.
 One of the best known bands was Nirvana.
 Over the seven years he recorded three more albums.
 She sings in tune.
 She sings out of tune.
 Soon music filled the rooms.
 Sweet was her singing then, and her heart was beating.
 The band was putrid.
 The musicians took up a position.
 The orchestra left half an hour ago.
 The regimental band blared.
 The singing stopped at once.
 The singing was putting me to sleep.
 The Weird Sisters struck up a slow, mournful tune.
 The young men serenaded.
 They are always playing loud music late at night.
 They were singing their welcome to their guests.
 Those notes have touched the listener's heart.
 What is that tune?
 What kind of music do you listen to?

Orkiestra złożona z instrumentów ludowych z dyrygentem.
 Cała nuta dzieli się na dwie półnuty.
 Gdzieś z daleka dobiegał kobiecy śpiew.
 Podekscytowany tłum czekał na przybycie śpiewaka.
 Jak gdyby m grał z jakichś bardzo starych nut.
 Umiesz czytać nuty?
 Każda pieśń miała wielu twórców.
 Każdy wybiera sobie ulubioną melodię.
 Goethe nie znosił wrzaskliwości orkiestry.
 Zaśpiewał na starą melodię.
 Rozbrzmiewały tam chóry cygańskie.
 (On) Daje jej lekcje śpiewu.
 Śpiewając kołysał się łagodnie.
 Potrafię i tańczyć, i śpiewać.
 Jestem wielkim miłośnikiem tradycyjnej irlandzkiej muzyki.
 Rankiem orkiestra zagrała pieśń żałobną.
 Jednym z najbardziej znanych zespołów była Nirvana.
 W ciągu siedmiu lat nagrał jeszcze trzy albumy.
 (Ona) Śpiewa czysto.
 (Ona) Fałszuje.
 Wkrótce muzyka wypełniła pokoje.
 Jakże pięknie śpiewała, jak biło jej serce.
 Orkiestra była do chrzanu.
 Muzykanci zajęli pozycje.
 Orkiestra wyszła już pół godziny temu.
 Grzmiała orkiestra pułkowa.
 Śpiew urwał się nagle.
 Śpiew działał na mnie usypiająco.
 Fatalne Jędze zagrały jakąś powolną, smętną melodię.
 Młodzi ludzie urządzają serenady.
 Zawsze puszczają głośną muzykę późną nocą.
 Witali swoich gości śpiewem.
 Nuty te wzruszyły serce słuchacza.
 Co to za melodia?
 Jakiej muzyki słuchasz?

16.4 INSTRUMENTY MUZYCZNE

accordion - akordeon
bagpipes - dudy
banjo - banjo
bassoon - fagot
brass instruments - instrumenty dęte blaszane
castanets - kastaniety
cellist - wilonczelista
cello - wiolonczela
clarinet - klarnet
cymbals - cymbałki
double bass - kontrabas
drummer - perkusista
drums - perkusja
drumstick - pałeczka /do gry na bębnie/
flute - flet
gong - gong
guitar - gitara
guitarist - gitarzysta
harp - harfa
horn - róg
instrument - instrument

instrumental - instrumentalny
lute - lutnia
lyre - lira
mandolin - mandolina
mouth organ - harmonijka ustna
organ - organy
pianist - pianista
piano - fortepian; pianino
to play the piano - grać na pianinie
saxophone - saksofon
saxophonist - saksofonista
string - struna
tambourine - tamburyn
triangle - trójkąt
trombone - puzon
trumpet - trąbka
trumpeter - trębacz
violin - skrzypce
violinist - skrzypek
wind instruments - instrumenty dęte
zither - cytra

INSTRUMENTY MUZYCZNE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A shrill trumpet-call had pierced the air.
 A single trumpet sounded.
 A trumpet call floated into the stagnant air.
 Doom, doom came the drum-beat.
 Drums rolled and fires leaped up.
 He blew continuously on his pipe.
 He doesn't know a violin from a guitar.
 He sat up, listening to the drums.
 I put the violin case under my head.
 I watched him over the bridge of my violin.
 I'm learning to play the piano.
 It was forbidden to play the flute at night.
 No harp is wrung, no hammer falls.
 On the wall facing the door hung a guitar.
 Once he took the pipe from his lips.
 Scornfully he took the little cello.
 Someone sucked on a mouth organ.
 Someone was tinkling on a piano.
 The drum ceased.
 The drum-beats broke out wildly.
 The drums rolled in complete darkness.
 The faint drums throbbed again.
 The guitar stopped.
 The guitar thudded with chordeed applause for the singer.
 The guitars twanged.
 The piano is out of tune.
 The sound of a trumpet ending on a long high note.
 The violins were responding to one another.
 There was a bang of drums and a shrill of fifes.

Powietrze przeciął przenikliwy dźwięk trąbki.
 Zagrała tylko jedna trąbka.
 Sygnał trąbki przeciął zatęchłe powietrze.
 Dum, dum - zagrzmiąły bębny.
 Zagrzmiąły bębny, wystrzeliły w górę płomienie.
 Bezustannie grał na flecie.
 Nie odróżnia skrzypiec od gitary.
 Usiadł nasłuchując głosu bębnów.
 Futerał ze skrzypcami podłożył em sobie pod głowę/
 Obserwował em go przez podstawkę swoich skrzypiec.
 Uczę się grać na pianinie.
 Nie wolno było grać nocami na flecie.
 Nie dzwoni harfy struna ani młot nie uderza.
 Na ścianie naprzeciw drzwi wisiała gitara.
 W pewnej chwili wyjął flet z ust.
 Z pogardą podniósł małą wiolonczelę.
 Ktoś grał na organkach.
 Ktoś brzdąkał na pianinie.
 Bęben ucichł.
 Głos bębnów buchnął wściekle.
 W zupełnych ciemnościach grzmiąły bębny.
 Znów odezwało się nikłe dudnienie bębnów.
 Gitara zamilkła.
 Struny gitary zabrzmiały pochwałą śpiewaka.
 Pobrzękiwały gitary.
 Pianino jest rozstrojone.
 Sygnał trąbki zakończony długą, wysoką nutą.
 Skrzypce wzajemnie sobie wtórują.
 Słychać było łoskot bębnów i piszczenie fletów.

16.5 TANIEC

to ask sb for a dance - prosić kogoś do tańca
ball - bal
ballroom dancing - taniec towarzyski
belly dance - taniec brzucha
choreographer - choreograf
choreography - choreografia
classical dance - taniec klasyczny
dance - taniec
to dance - tańczyć
dance classes - lekcje tańca
dance floor - parkiet
dance group - grupa taneczna
dance step - krok taneczny
dance studio - szkoła tańca

dance troupe - trupa taneczna
dancer - 1. tancerz 2. tancerka
folk dance - taniec ludowy
mazurka - mazurek
modern dance - taniec nowoczesny
polka - polka
to practise new steps - ćwiczyć nowe kroki
rhythm - rytm
rhythmic - rytmiczny
rumba - rumba
samba - samba
tango - tango
waltz - walc

TANIEC - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Can you dance the tango?
 Have you seen him on the dance floor?
 He dances well for a man of his years.
 He was too shy to ask her to dance with him.
 I am diligently practicing my dance steps.
 I have little occasion to dance.
 I never knew you were such a good dancer.
 I'm a terrible dancer.
 It must be a very pretty dance.
 She danced with our ensemble.
 She's teaching me some basic dance steps.
 The singing and dancing were resumed.

Umiesz tańczyć tango?
 Widziałeś go na parkiecie?
 Tańczył dobrze, jak na mężczyznę w swoim wieku.
 Był zbyt nieśmiały, aby poprosić ją do tańca.
 Pilnie ćwiczę kroki taneczne.
 Mam niewiele okazji do tańca.
 Nigdy nie wiedziałem, że jesteś tak dobrym tancerzem.
 Jestem beznadziejnym tancerzem.
 To musi być bardzo ładny taniec.
 Tańczyła w naszym zespole.
 (Ona) Uczy mnie kilku podstawowych kroków tanecznych.
 Wznowiono śpiewy i tańce.

16.6 MALARSTWO

acrylic paint - farba akrylowa
background - tło
brush - pędzel
brush strike - pociągnięcie pędzlem
canvas - płótno
chalk - kreda
charcoal - węgiel rysunkowy
colouring book - kolorowanka
crayon - kredka
to crayon - rysować kredką
dauber - pseudomalarz; malarzyna
depict - przedstawiać (o obrazie)
draughtsman - kreślarz; rysownik
to draw in pencil - rysować ołówkiem
drawing - rysunek
drawing board - deska kreślarska
easel - sztaluga
easel painting - malarstwo sztalugowe
encaustic painting - enkaustyka
foreground - pierwszy plan
frame - rama
fresco - fresk
genre painting - malarstwo rodzajowe
graphite - grafit

illustration - ilustracja
ink - tusz; atrament
landscape - pejzaż
lick of paint - muśnięcie farbą
mosaic - mozaika
oil painting - obraz olejny
paint - farba
painter - malarz; malarka
painting - 1. malarstwo 2. płótno
palette - przyrząd
pencil - 1. ołówek 2. pędzelek
picture - obraz
poster paint - farba plakatowa
to repaint - przemalować
scale drawing - rysunek w zmniejszonej skali
scenes from everyday life - sceny z codziennego życia
self-portrait - autoportret
sketch - szkic
still life - martwa natura
stroke of the brush - pociągnięcie pędzlem
weduta - weduta
watercolor - akwarela

MALARSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A bed was by the wall, a picture hanging over it.
 A collection of the world's most famous paintings.
 Andy Warhol was much more than just a painter.
 Edward knew he wanted to be a painter.
 He became famous for paintings that are mysterious.
 He had a show of his work at a gallery in New York.
 He is rather well known as a landscape painter.
 He loved making pictures.
 He observed every stroke of her brush.
 He often painted three pictures in one day.
 He painted his most famous work.
 He sighed with relief that he was not a painter.
 He sold many pictures.
 He swept his brush daintily back and forth.
 He took up his brush.
 He transferred the brush from his right hand to his left.
 His mistress put down her brush.
 I walked through the gallery of identical paintings.
 In the portrait, he looks bigger than he was in real life.
 No trace of dashing brushstrokes.
 Paint what is real to you.
 Painting imitated space.
 Paintings showed normal scenes from life.
 People were not interested in his simple, realistic style.
 She was standing in front of her easel.
 She would make lovely copies of the wall paintings.
 Sighing, he dipped his brush.
 The canvas has its back turned to that spectator.
 The canvas started to bulge in the middle.
 The canvas was pulled from the wall by the curator.
 The painter has to wrestle with color and brushes.
 The painter wished to express evil.
 The painter with his palette in his hand.
 The painting now hangs in a museum.

Pod ścianą było łóżko, a nad nim obraz.
 Kolekcja najslawniejszych obrazów świata.
 Andy Warhol był kimś więcej niż tylko malarzem.
 Edward wiedział, że chce zostać malarzem.
 Zastynał tajemniczymi obrazami.
 Wystawiał swoje prace w galerii w Nowym Jorku.
 Jest dość znanym malarzem przyrody.
 Uwielbiał tworzyć obrazy.
 Obserwował każde pociągnięcie jej pędzla.
 Często malował trzy obrazy w ciągu jednego dnia.
 Namalował swoje najslawniejsze dzieło.
 Odetchnął z ulgą, że nie jest malarzem.
 Sprzedał dużo obrazów.
 Z gracją poruszał pędzlem w jedną i drugą stronę.
 Wziął pędzel do ręki.
 Przełożył pędzel z prawej ręki do lewej.
 Jego kochanka odłożyła pędzel.
 Szedłem galerią identycznych obrazów.
 Na portrecie wygląda na wyższego niż w rzeczywistości.
 Żadnych radosnych pociągnięć pędzlem.
 Maluj, co jest dla ciebie rzeczywistością.
 Malarstwo imitowało przestrzeń.
 Obrazy przedstawiały normalne sceny z życia.
 Ludzi nie interesował jego prosty, realistyczny styl.
 Stała przed sztalugami.
 Pięknie kopiowała malowidła ściennie.
 Z westchnieniem zanurzył pędzel.
 Malowidło obrócone jest tyłem do widza.
 Płótno zaczęło wybrzuszać się w samym środku.
 Płótno zerwał ze ściany kustosz.
 Malarz zmaga się z kolorami i pędzłami.
 Malarz chciał uchwycić zło.
 Malarz z paletą w ręku.
 Obecnie obraz wisi w muzeum.

MALARSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

The painting was a surprisingly ordinary portrait.
 The picture with the number 2092 was missing.
 They bought up all her paintings.
 They liked to paint normal people.
 This kind of painting is called commercial art.
 Tom gave up the brush with reluctance in his face.
 Very few people bought his paintings.

Obraz był zupełnie zwyczajnym portretem.
 Brakowało obrazu numer 2092.
 Wykupili wszystkie jej obrazy.
 Lubili malować zwykłych ludzi.
 Ten rodzaj malarstwa nazywany jest sztuką komercyjną.
 Tomek oddał pędzel z niechęcią na twarzy.
 Tylko nieliczni kupili jego obrazy.

16.7 RZEŹBIARSTWO

brass - mosiądz
bust - popiersie
to carve - rzeźbić; wykuwać
cast - odlew
to cast - odlewać
ceramic - ceramiczny
ceramics - ceramika
chisel - dłuto
to chisel - rzeźbić; wyrzeźbić (za pomocą dłuta)
clay - glina
copperplate - miedzioryt
to engrave - ryć; wyryć; grawerować
engraving - 1. rytownictwo 2. grawerunek
equestrian statue - posąg na koniu
to etch - wyryć; wytrawić; wygrawerować
etcher - rytownik; grawer
glaze - pokrywać emalią
granite - granit
limestone - wapień

marble - marmur
mould - forma odlewnicza
nude - akt
nude statue - posąg nagiej osoby
plaster - gips
potter - garncarz
potter's wheel - koło garncarskie
pottery - garncarstwo
sandstone - piaskowiec
to sculpt - rzeźbić
sculptor - rzeźbiarz
sculpture - 1. rzeźba 2. rzeźbiarstwo
spatula - szpachelka
statue - statua; posąg
statuette - posążek
stone - kamień
to whittle - strugać; ciosać
wood carving - rzeźba w drewnie
woodcut - drzeworyt

RZEŹBIARSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A statue was splattered with human feces.
 All of the figures were deeply weathered.
 Bernini created more sculptures than any other artist.
 Chapels ornamented with mill-work and marble.
 He gazed up at the enormous pyramid sculptures.
 He had not even seen this sculpture.
 He learned how to paint and sculpt.
 He went on whittling.
 I need to see what direction that sculpture is pointing.
 Many of the pieces were sculptures weighing tons.
 Other sculptor did the interior adornments.
 People were sitting on carved benches.
 Sculpture is the art of shaking figures.
 The book contained several copperplate engravings.
 The other statues sprang to life.
 The statue stood on an enormous sleigh.
 The statue was eventually removed.
 The two statues slowly changed.
 Very few historians know about these sculptures.
 What was he doing carving pyramids?

Posąg został obryzgany ludzkimi odchodami.
 Wszystkie rzeźby były mocno nadgryzione zębem czasu.
 Bernini stworzył więcej rzeźb niż jakikolwiek inny artysta.
 Kaplice zdobione rzeźbionym kamieniem i marmurem.
 Zaczął przyglądać się ogromnym rzeźbom piramid.
 Nawet nie zauważył tej rzeźby.
 Nauczył się malować i rzeźbić.
 Wziął się do strugania.
 Muszę sprawdzić, w jakim kierunku wskazuje ta rzeźba.
 Wiele z dzieł to rzeźby ważące po kilka ton.
 Inny rzeźbiarz rzeźbił wewnętrzne ozdoby.
 Na rzeźbionych ławkach siedzieli ludzie.
 Rzeźba to sztuka polegająca na formowaniu materiału.
 W książce jest kilka miedziorytów.
 Pozostałe posągi też ożyły.
 Rzeźba stała na wielkich saniach.
 Posąg ostatecznie został usunięty.
 Obie rzeźby zmieniały się powoli.
 Bardzo niewiele historyków wie o tych rzeźbach.
 Dlaczego miałby rzeźbić piramidy?

16.8 TEATR

acclaim - uznanie	to parody - parodiować
applause - aplauz	performance - przedstawienie
apron stage - scena pudełkowa z proscenium	performer - wykonawca
audience - publiczność	playwright - dramatopisarz
backdrop - tło	prompt corner - budka suflera
ballet - balet	prompt; prompter - sufler
to boo - wygwizdać	proscenium - proscenium
box - loża	puppet - marionetka; kukielka
box office - kasa	puppet show - przedstawienie lalkowe
circle - balkon	puppet theatre - teatr lalkowy
to clap - klaskać; bić brawo	puppet-show - przedstawienie lalkowe
clapping - brawa; okłaski	to re-enact - odgrywać powtórnie (scenę)
cloakroom - szatnia	revive - wznowienie (sztuki w teatrze)
comedy - komedia	revolving stage - scena obrotowa
curtain - kurtyna	row - rząd
dialogue - dialog	scenographer - scenograf
drama - dramat	scenography - scenografia
encore - bis	seat - siedzenie
flop - klapa	shadow puppet - lalka w teatrze cieni
footlight - rampa	sketch - skecz
gesture - gest	to spoof - parodiować; naśladować
to give sb a clap - nagrodzić kogoś okłaskami	stage - scena
glove puppet - pacynka	stage fright - trema
go off the scene - schodzić ze sceny	stage name - pseudonim sceniczny
intermission - przerwa (w teatrze)	stalls - parter
lighting - oświetlenie	stand-up - występ solowy
limelight - jasno oświetlony przód sceny	standing ovation - owacja na stojąco
mime artist - mim	street theatre - teatr uliczny
mimicry - naśladownictwo; odgrywanie	theatre - teatr
off stage - za kulisami	theatregoer (BrE) - miłośnik teatru
opera - opera	theatrical property - rekwizyt
opera glasses - lornetka teatralna	thrust stage - scena otwarta
operetta - operetka	tragedy - tragedia
ovation - owacja	trap-door - zapadnia
pantomime - pantomima	usher - bileter
parodist - parodysta	usherette - bileterka
parody - parodia	

TEATR - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A flute whistled and the curtain went up.
 He immediately bought the legal rights to the play.
 Her teacher was the well-known playwright.
 His mother was an actress in the local theater.
 In every well-built theatre there are two windows.
 Jessica loved going to the theater.
 Jessica's older brothers showed an interest in the theater.
 Patricia began acting as a teenager.
 Several other people have given up the theatre.
 She acted in many of Shakespeare's plays.
 She can take part in that play.
 She continued to work in the theater in London.
 She decided to return to the stage.
 She got only small parts.
 She had noticed him several times in Moscow theatres.
 She performed in her first play.
 She starred in a play called...
 She suffered from stage fright.
 The audience was galvanised with excitement.

Gwizdnął flet i kurtyna rozsunęła się.
 Natychmiast kupił prawa do sztuki.
 Jej nauczycielem był bardzo znany dramaturg.
 Jego matka była aktorką w miejscowym teatrze.
 W każdym porządnym teatrze bywają dwa okienka.
 Jessica kochała chodzić do teatru.
 Starsi bracia Jessici okazali zainteresowanie teatrem.
 Zaczęła występować jako nastolatka.
 Kilka innych osób zerwało z teatrem.
 Zagrała w wielu sztukach Shakespeare'a.
 Pozwolę jej wystąpić w tej sztuce.
 Nadal pracowała w londyńskim teatrze.
 Zdecydowała się powrócić na scenę.
 Dostawała tylko małe role.
 Widywała go w moskiewskich teatrach.
 Po raz pierwszy zagrała w sztuce.
 Zagrała w sztuce pod tytułem...
 Miała tremę.
 Widzom oczy błyszczały z podniecenia.

TEATR - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY

The curtain rose again.	Kurtyna znów poszła w górę.
The curtains parted.	Kurtyna rozsunęła się.
The friends reached the foyer of the Columbus Theatre.	Przyjaciele weszli do przedsionka w teatrze Kolumba.
The performance had started.	Przedstawienie już się zaczęło.
The performance was brilliant.	Przedstawienie było świetne.
The play is both funny and serious.	Sztuka jest zabawna i poważna zarazem.
The play was a great success.	Sztuka odniosła wielki sukces.
The play was first performed in London.	Sztuka po raz pierwszy została wystawiona w Londynie.
The theaters turned dark.	Zgasły światła w teatrach.
The theatre was packed.	Teatr wypełniony był po brzegi.
The theatre was there to perform plays.	Zadaniem teatru było wystawiać sztuki.
There was no one on stage.	Na scenie nie było nikogo.
They crossed the prison yard to the theater.	Przeszli przez plac apelowy do teatru.
They played to full houses.	Grali dla pełnej widowni.
Tonight we are going to the theatre.	Wieczorem idziemy do teatru.
What theatre do you play in?	W jakim teatrze panowie grają?
You may leave the theatre if you wish.	Może pan opuścić teatr, jeśli pan sobie życzy.
You see any plays or movies?	Byłeś na czymś w teatrze albo w kinie?

16.9 LITERATURA**abridged version** - skrócona wersja (książki)**allegory** - alegoria**anthology** - antologia**antithesis** - antyteza**aphorism** - aforyzm**assonance** - asonans**author** - autor**autobiography** - autobiografia**bardic** - opiewający bohaterskie czyny**bedtime story** - bajka do poduszki**bibliography** - bibliografia**biographer** - biograf**blurb** - notka wydawnicza**bodice ripper** - romansidło**booklet** - broszura; broszurka**bookworm** - mól książkowy**byronic hero** - bohater bajroniczny**chapter** - rozdział**character** - postać**children's literature** - literatura dla dzieci**collected essays** - dzieła zebrane**content** - treść**to convey** - przekazywać; wyrażać (coś w książce)**cover** - okładka**elegy** - elegia**embodiments** - ucieleśnienie; personifikacja**ending** - zakończenie**epilogue** - epilog (w literaturze)**eponymous hero** - tytułowy bohater**ethos** - etos**excerpt of a book** - wyjątek z książki**fairyland** - nibylandia; baśniowa kraina**fiction** - fikcja**fictional** - fikcyjny**to fictionalize** - fabularyzować**fictitious** - fikcyjny; zmyślny**figure of speech** - figura retoryczna**flashback** - retrospektywa**flowery language** - kwiecisty język**foreword** - przedmowa**grisly** - makabryczny**happy ending** - szczęśliwe zakończenie**hero** - bohater**heroine** - bohaterka**hyperbole** - hiperbola**idyllic** - idylliczny; sielankowy**incunable** - inkunabuł**inimitable style** - niepowtarzalny styl**instalment** - odcinek (*powieści*)**interlocking stories** - przeplatające się historie**invincible hero** - niezwyciężony bohater**irony** - ironia**line** - wers**literary** - literacki**literary criticism** - krytyka literacka**literary theory** - teoria literatury**literature** - literatura**low readership** - wąski krąg czytelników**manuscript** - rękopis**metaphor** - metafora**metonymy** - metonimia**to mythologise** - mitologizować**narrative** - narracja**narrator** - narrator**novelist** - powieściopisarz

LITERATURA - POJĘCIA OGÓLNE - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

page-turner - czytadło	to rewrite - napisać od nowa; przepisać
pamphleteer - pamphlecionista	rhapsody - rapsodia
paperback - książka w miękkiej oprawie	rhetorical question - pytanie retoryczne
pen name - pseudonim literacki	rich language - bogaty język
penny dreadful (BrE) - tania powieść kryminalna	richness of the language - bogactwo języka
personification - personifikacja; uosobienie	to romanticize - wyidealizować
portrait of our times - portret naszych czasów	satirical - satyryczny
prequel - poprzednik; prequel	satirist - satyryk
prolific writer - płodny pisarz	scribbler - grafoman; marny pisarz
prose - proza	sequel - kontynuacja
to publish - wydać	storybook - bajki dla dzieci (zbiór)
to publish posthumously - wydać pośmiertnie	storyline - fabuła
publishable - nadający się do publikacji	surprise ending - zaskakujące zakończenie
publisher - wydawca	tragic hero - bohater tragiczny
punch line - puenta	ulterior motive - ukryty motyw
to read - czytać	verbiage - nadużywanie słów; rozwlekłość stylu
reader - czytelnik	villain - czarny charakter
readership - czytelnicy	voracious reader - człowiek, który pochłania książki
revised version of the story - zmieniona wersja opowieści	writer - pisarz

POETYKA:

abecedarius - abecedariusz	nursery rhyme - rymowanka
acrostic - akrostych	pentameter - pentametr
blank verse - wiersz biały (nierymowany)	poem - 1. wiersz 2. poemat
clerihew - żartobliwy czterowiersz	poetry - poezja
ditty - rymowanka; wierszowanka	rhyme - rym
hexameter - heksametr	rhyme scheme - układ rymów
iamb - jamb	rhyiming - rymowany
internal rhyme - rym wewnętrzny	stanza - zwrotka; stanca
limerick - limeryk	trochee - trochej
masculine rhyme - rym męski	unrhymed – nierymowany; bezrymowy
metre - metrum	verse - 1. wiersz 2. strofa; zwrotka
metrical feet - stopa metryczna	

RODZAJE I GATUNKI LITERACKIE:

ballad - ballada
chivalry-romance - romans rycerski
detective fiction - powieść kryminalna
diary - dziennik
drama - dramat
elegy - elegia
epic poem - poemat epicki
epic poetry - epika
epistolary novel - powieść epistolarna
essay - esej
fairy tale - bajka
ghost story - historia o duchach
heroic poem - poemat heroiczny
historical novel - powieść historyczna
lament - lament
legend - legenda
lyric poem - poemat liryczny
lyric poetry - liryka
narrative poem - poemat narracyjny

narrative poetry - poemat
novel - powieść
novelle - nowela; romansidło
novella - nowela
ode - oda
pamphlet - pamflet
picaresque novel - powieść łotrzykowska
poem - 1. poemat 2. wiersz
prose poem - poemat prozą
prose poetry - proza poetycka
psychological novel - powieść psychologiczna
satire - satyra
short story - opowiadanie
sonnet - sonet
symphonic poem - poemat symfoniczny
tragicomedy - tragikomedie
traveller's tale - opowieść o podróżach
whodunnit (BrE) - kryminał; powieść kryminalna

LITERATURA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

"Wuthering Heights" is a classic of English literature.
 Have you read any good books recently?
 Have you read any of Jane Austen's novels?
 He loved to write while sitting in clubs listening to blues.
 He published three books of poetry.
 He was famous for his descriptions of black American life.
 He was one of the first black writers.
 He wrote about people buried while still alive.
 He wrote for almost fifty years.
 Her books have been translated into 100 languages.
 Her second book was published three years later.
 His latest novel is selling really well.
 His most well-known book is...
 His work has been translated into many languages.
 His work is known all around the world.
 Hughes's poetry had serious messages.
 It is the story of a black woman's search for happiness.
 It's a castaway story with a bittersweet ending.
 Jackie Collins began writing as a teenager.
 One of the characters in the book is based on...
 People discuss books over the Internet.
 Putting thoughts on paper.
 She expressed her opinion on war.
 She has amassed a huge fortune from her novels.
 She published a story about her own life.
 She sold more than 500 million books in 40 countries.
 She wrote more than one hundred books.
 She wrote seven books.
 She wrote the book in seven weeks.
 She's more of a poet than a novelist.
 The main character is...
 The story takes place in a small Florida town.
 Women read more literature than men.

"Wichrowe Wzgórza" to klasyka literatury angielskiej.
 Czytałeś ostatnio jakieś dobre książki.
 Czytałeś jakąś powieść Jane Austen?
 Kochał pisać, siedząc w klubach i słuchając bluesa.
 Wydał trzy tomiki poezji.
 Zasłynął opisami życia czarnych Amerykanów.
 Był jednym z pierwszych czarnych pisarzy.
 Pisał o ludziach pogrzebanych żywcem.
 Pisał prawie przez pięćdziesiąt pięć lat.
 Jej książki przetłumaczono na 100 języków.
 Jej druga książka została wydana trzy lata później.
 Jego ostatnia powieść dobrze się sprzedaje.
 Jego najbardziej znana książka to...
 Jego dzieła zostały przetłumaczone na wiele języków.
 Jego dzieła są znane na całym świecie.
 Poezja Hughesa zawierała poważne przesłania.
 To historia Murzynki szukającej szczęścia.
 To historia o rozbitkach ze słodko-gorzkim zakończeniem.
 Jackie Collins zaczęła pisać jako nastolatka.
 Pierwowzorem jednego z bohaterów książki był...
 Ludzie dyskutują o książkach w internecie.
 Przelewanie myśli na papier.
 Wyrażała swoje opinie na temat wojny.
 Na swoich powieściach zarobiła ogromną fortunę.
 Opublikowała historię swojego życia.
 Sprzedała ponad 500 milionów książek w 40 krajach.
 Napisała ponad sto książek.
 Napisała siedem książek.
 Napisała książkę w ciągu siedmiu tygodni.
 (Ona) jest bardziej poetką niż powieściopisarką.
 Główny bohater to...
 Akcja rozgrywa się w małym mieście na Florydzie.
 Kobiety czytają literaturę częściej niż mężczyźni.

17. PRZYRODA

17.1 EKOLOGIA

acid - kwas	herbicide - herbicyd
acid rain - kwaśny deszcz	lead - ołów
ammonia - amoniak	mercury - rtęć
asbestos - azbest	oil - olej
bio-mass - biomasa	ozone depletion - zanikanie warstwy ozonowej
biodiversity - bioróżnorodność	ozone hole - dziura ozonowa
chemicals - chemikalia	ozone layer - warstwa ozonowa
chimney - komin	ozone-depleting - niszczący warstwę ozonową
contaminated - skażony	pesticide - pestycyd
contamination - skażenie	pipeline - rurociąg
to degrade the environment - niszczyć środowisko	plastic - plastik
devastation - dewastacja	poison - trucizna
dirty - brudny	poisonous - trujący
drainage - kanalizacja	polluted - zanieczyszczony
dust - 1. kurz 2. pył	polluter - truciiciel (<i>zatruwający środowisko</i>)
eco-aware - świadomy zagrożeń dla środowiska	pollution - zanieczyszczenie
eco-friendly - przyjazny dla środowiska	to protect - ochraniać; chronić
ecological - ekologiczny	protected - chroniony
ecological disaster - katastrofa ekologiczna	protected area - obszar chroniony
ecologist - ekolog	radioactive - radioaktywny; promieniotwórczy
ecology - ekologia	sewage - ścieki
effluent - ściek	sewage system - kanalizacja
effluent discharge - odprowadzenie ścieków	smoke - dym
effluent treatment - oczyszczanie ścieków	soot - sadza
environment - środowisko	synthetic - sztuczny
filter - filtr	toxic - toksyczny
global warming - globalne ocieplenie	treatment plant - oczyszczalnia
heavy metals - metale ciężkie	wastewater - ścieki

ŚMIECI:

bin liner (BrE) - worek na śmieci	mountains of rubbish - góry śmieci
craggy - skalisty; urwisty	no dumping! - zakaz składowania śmieci i gruzu
defunct dump - zlikwidowane wysypisko	pile of rubbish - sterta śmieci
to discard - wyrzucać; pozbywać się	recycle - przetwarzać (np. papier)
dump waste - wyrzucanie śmieci bez segregacji	recycler - maszyna do recyklingu
dumpster - kontener na śmieci	recycling - recykling
dustbin - (BrE) - kubeł na śmieci	refuse lorry (BrE) - śmieciarka
dustbin bag (BrE) - worek do kosza na śmieci	rubbish collector - śmieciarz
dustbin lorry (BrE) - śmieciarka	rubbish dump (BrE) - wysypisko śmieci
dustbin man (BrE) - śmieciarz	rubbish heap - sterta śmieci
festering rubbish - gnijące śmieci	scrap - złom
fly-tipping (BrE) - wyrzucanie śmieci w miejscach niedozwolonych	scrap heap - złomowisko
garbage - śmieci	scrap iron - złom żelazny
garbage bag (AmE) - worek na śmieci	scrap merchant (BrE) - handlarz złomem
garbage chute (AmE) - zsyp	scrap metal - złom
garbage collection - wywóz śmieci	scrap yard - złomowisko
garbage dump (AmE) - wysypisko śmieci	skip (BrE) - kontener na śmieci
garbage mountain - góra śmieci	to sort the waste - sortować śmieci
garbage truck (AmE) - śmieciarka	thrash bag (AmE) - worek na śmieci
landfill - składowanie odpadów	tonnes of rubbish - tony śmieci
landfill site - wysypisko śmieci; składowisko odpadów	unload rubbish - wyładowywać śmieci
medical waste - odpady medyczne	waste - śmieci; odpady
	waste picker - zbieracz śmieci

17.2 KRAJOBRAZ

LĄD:

beach - plaża	moor - wrzosowisko
bog - bagno; trzęsawisko; grzęzawisko	morass (lit.) - bagno; trzęsawisko
boulder - głaz	peat-bog - torfowisko
breathhtaking - zapierający dech w piersiach	peninsula - półwysep
canyon - kanion	picturesque - malowniczy
cape - przylądek	pothole - grota; jaskinia
cave - jaskinia	potholer - grotolaz
cavern - jaskinia; pieczara	prickly bushes - cierniste krzaki
damp earth - wilgotna ziemia	quagmire - bagno; trzęsawisko; grzęzawisko
defile - wąwóz; przesmyk	ravine - wąwóz; jar
dell (lit.) - mała; zadrzewiona dolina	rock - skała
desert - pustynia	rocky shore - kamienisty brzeg
dune - wydma	sand - piasek
escarpment - skarpa	sandy - piaszczysty
field - pole	sandy shore - piaszczysty brzeg
glen - wąwóz	scarp - skarpa
gorge - wąwóz	sodden ground - rozmokła ziemia
grain of sand - ziarenko piasku	steppe - step
grotto - grota	swamp - mokradła; mokrzary
heath - wrzosowisko	swampland - mokradło; bagno; mokrzary
heights - wzgórze	upland - wyżyna
highland - wyżyna	vale (lit.) - dolina; padół
in the hinterland - w głębi lądu	valley - dolina
lowland - nizina	wasteland - bezdroże; pustkowie
marsh - bagno; mokrzary	wetland - tereny podmokłe
mire (lit.) - 1. błoto; błota 2. mokrzary	

LĄD - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A gorge is a narrow valley between hills or mountains.
 A meadow is nothing but a field of suffering.
 All around were fields.
 At the edge of the slope.
 At the head of the glen.
 He has lived in the forest for four years.
 On both sides of us stretched the plain.
 The bushes rustled a little in the thicket.
 The bushes were inky black.
 The charred sticks still lay on the rocks.
 The dunes are changed by the wind.
 The fields are out of bounds.
 The fields were green.
 The grass-lands rolled against the hills.
 The grasses hissed.
 The ground beneath him felt mulchy and hollow.
 The ground rocked and shivered.
 The hedges were grey with dust.
 The pebble beaches and rolling hills.
 The road went up the valley a long way.
 The square motif of the landscape.
 They drove all day into the desert.
 They hurried up the path to the top of the bank.
 They stood face to face with nature.
 They were surrounded by gigantic dunes.
 Tommy went across a meadow.
 We left behind rivers and plains.
 We were in the middle of the jungle.
 We were sitting in a meadow.

Wąwóz to wąska dolina pomiędzy wzgórzami lub górami.
 Łąka jest jednym wielkim polem cierpienia.
 Wszędzie dookoła ciągnęły się pola.
 Nad brzegiem urwiska.
 U wylotu wąwozu.
 Żył w lesie przez cztery lata.
 Po obu stronach rozpościerała się równina.
 Krzaki w gęstwinie zaszeleściły z cicha.
 Krzewy były czarne jak atrament.
 Zwęglone patyki wciąż leżały na kamieniach.
 Wydmy zmieniają swój kształt na wietrze.
 Na pola nie ma wstępu.
 Pola były zielone.
 Zieleń łąk sięgała wzgórz.
 Trawy syczały.
 Ziemia pod nim była miękka i ugięta się.
 Ziemia drżała i dygotała.
 Żywopłaty były szare od kurzu.
 Kamieniste plaże i pofalowane wzgórze.
 Droga przez dłuższy czas biegła doliną.
 Kanciasty motyw krajobrazu.
 Cały dzień jechali przez pustynię.
 Pospieszyli ścieżką na wysoką skarpe.
 Stali twarzą w twarz z przyrodą.
 Zewsząd otaczały ich wysokie wydmy.
 Tommy obrał drogę przez łąkę.
 Za nami zostały rzeki i równiny.
 Byliśmy w środku dżungli.
 Siedzieliśmy na łące.

LAS:

alder forest - olszyna
boreal forest - tajga
broadleaf forest - las liściasty
brushwood - chrust; zarośla
clearance of forests - qwyrań lasów
coniferous forest - las iglasty
to coppice - ścinać drzewo
to cut down tree - ściąć drzewo
deciduous forest - las liściasty
felling - wycinka drzew
forest cover - ściółka
forest decline - degradacja lasów
forest destruction - niszczenie lasów
forest district - nadleśnictwo
forestal; forestial - leśny
forestation - zalesianie
forested - zalesiony
forester - leśnik; leśniczy

forester's lodge - leśniczówka
grove - gaj; zagajnik
jungle - dżungla
log - polano; kłoda
logger - drwal
logging - wycinka drzew
lumberjack - drwal
mixed forest - las mieszany
old-growth forest - starodrzew
primeval forest - las pierwotny
rain forest - las deszczowy; las tropikalny
to reafforest - zalesiać
reafforestation - zalesianie
scrubland - busz
sylvan (*lit.*) - zalesiony
taiga - tajga
thick forest - gęsty las

LAS - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Forest of oak trees.
 He turned into the woods.
 Nearby there was a low-lying cluster of firs.
 Night laid its black cloth over forest and meadow.
 Something squealed and ran in the undergrowth.
 The children got lost in the forest.
 The forest re-echoed.
 The grim forests slipped away into the gloom below.
 The roar of the forest rose to thunder.
 The wood on the far bank of the river.
 Wolves are howling on the wood's borders.

Las dębowy.
 Skręcił w las.
 W pobliżu był niski świerkowy zagajnik.
 Noc jęła okrywać czarną chustą łąki i lasy.
 Coś zakwiczało w leśnym poszyciu i umknęło.
 Dzieci zgubiły się w lesie.
 Las zawtórował echem.
 W mroku ziemi zatonęły smutne lasy.
 Pomruk lasu przeszedł w grzmot.
 Las na przeciwległym brzegu rzeki.
 Na pograniczach lasów słycać było wycie wilków.

GÓRA:

alpine - 1. alpejski 2. wysokogórski
crag - grań
fault block - góry zrębowe
fold mountains - góry fałdowe
hill - wzgórze
hillock - górka; pagórek
hilly - pagórkowaty
horst - zrąb tektoniczny
iceberg - lodowiec
inlier - ostaniec
knoll - pagórek; wzgórze
massif - masyw górski
mountain - góra

mountain chain - łańcuch górski
mountain range - pasmo górskie
mountainside - stok; zbocze góry
outlier - ostaniec
peak - szczyt
polonyna - połonina
precipice - przepaść; urwisko
promontory - wzniesienie
ridge - grzbiet górski
snow-capped - pokryty śniegiem
top - wierzchołek (*góry*)
volcano - wulkan

GÓRA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A grassy slope cascaded downward.
 A narrow ledge of rock.
 A patch of beautifully eroded clay.
 A river running through the cave.
 Craggy mountains protruded from vast dunes.
 Every point of the mountain held up trees.
 Hills are not as high as mountains.
 I saw a cloud coming over the mountain.
 In the hills surrounding Valparaiso.

Porośnięte trawą zbocze schodziło tarasami w dół.
 Wąski występ skalny.
 Spłacheć gliny pięknie stoczonej erozją.
 Rzeka przepływająca przez jaskinię.
 Skaliste góry wyrastają z ogromnych wydym.
 W każdym załomie góry rosły drzewa.
 Wzgórza nie są tak wysokie jak góry.
 Zauważyłem chmurę wysuwającą się zza gór.
 Na wzgórzach otaczających Valparaiso.

GÓRA - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

It is one of the highest peaks in Europe.	To jeden z najwyższych szczytów w Europie.
Mount Paektu is the tallest mountain in North Korea.	Mount Paektu to najwyższa góra w Korei Północnej.
The castle is set on a steep hill.	Zamek znajduje się na stromym wzgórzu.
The mountains of western Panama.	Góry zachodniej Panamy.
The mountains on the right were wrapped in a yellowish haze.	Góry po prawej tkwiły w żółtawej mgle.
The view from the top of the mountain is breathtaking.	Widok z wierzchołka góry zapiera dech w piersiach.
Up the river the mountains had not been taken.	Nie udało się zdobyć gór za rzeką.
Water formed the cave over millions of years.	Miliony lat temu woda uformowała jaskinię.
We ran for the hills.	Uciekaliśmy na wzgórze.
What's the highest mountain in Europe?	Jaka jest najwyższa góra w Europie?

WODA:

bank - brzeg
brook - potok; strumyk
brooklet - potoczek; strumyczek
canal - kanał
cascade - kaskada
catchment - zlewisko; zlewnia
current - prąd
crystal clear water - krystalicznie czysta woda
deep - głęboki
drinking water - woda pitna
drop - kropla
droplet - kropelka
estuary - ujście
ford - bród
fording - brodzenie w wodzie
fount (*lit.*) - źródło; źródelko; krynica
groundwater - woda gruntowa
ice floe - kra
icefall - lodospad
lake - jezioro
levee - wał przeciwpowodziowy; grobla
pond - 1. staw; sadzawka 2. oczko wodne
puddle - kałuża
reed - trzcina; szuwar
rill - strumyczek

rillet - strumyczek
river - rzeka
riverside - nabrzeże
rivulet (*lit.*) - rzeczka
sediment - osad
shallow - płytki
shore - brzeg
silt - muł; szlam (na dnie)
to silt up - zamulać się
slow-flowing - wolno płynąca; leniwie płynąca
splash - plusk
to splash - pluskać; chlapać
to splash sth on sth - ochlapać coś czymś
stagnant water - woda stojąca
stream - strumień; rzeczka
streamlet - strumyczek; potoczek
tributary - dopływ rzeki
to trickle - cieknać; kapać; ściekać
trickle - strużka
upstream - w górę rzeki
wade - brodzić
water - woda
watercourse - 1. droga wodna, kanał 2. ciek wodny
waterfall - wodospad
wavelet - (*lit.*) - zmarszczka na wodzie

WODA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A bank covered with coarse grass.
A glimmering rainbow played upon the fume.
A landscape carved by water.
A little brook, bordered by birches.
A wild wall of water.
At Abingdon, the river passes by the streets.
Between the two floors flowed the river Lethe.
Close to the bank I saw deep pools.
Dorchester stands half a mile from the river.
First the current drives you on to the right bank.
From Clifton to Culham the river banks are flat.
From mead to mead the bridge sprang.
From the dim woods on either bank.
He broke the surface of the blue water.
He could not have tumbled into the river.
He could not see the green of the shore.
He flew for a long low bank of soft mud.
He likes to keep on the shady side of the river.
Here by the river.
I came in sight of a fishing-punt moored in mid-stream.

Brzeg porosły ostrą trawą.
Jasna tęcza grała kolorami nad oparem wodospadu.
Krajobraz wyrzeźbiony przez wodę.
Strumyczek obramowany brzożami.
Ściana spienionej wody.
W Abingdon rzeka przecina miasto.
Między dwoma piętrami płynęła rzeka Lete.
Przy brzegu widziałem głębokie sadzawki.
Dorchester wznosi się pół mili od rzeki.
Prąd najpierw znosi cię na prawy brzeg.
Pomiędzy Clifton i Culham brzegi rzeki są płaskie.
Most spinał dwie łąki.
Z mrocznych ostępów na obu brzegach.
Rozdarł powierzchnię błękitnej wody.
Nie mógł wpaść do rzeki.
Nie mógł dojrzeć zieleni brzegu.
Pognała ku długiemu, mulistemu brzegowi.
Woli się trzymać cienistej strony rzeki.
Tutaj, nad rzeką.
Zauważyłem zakotwiconą na środku rzeki krypę rybacką.

WODA - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

I see a white stream that comes down from the snows.
 Icy water.
 In bed of river there were pebbles and boulders.
 It is the most fairy-like little nook on the whole river.
 It's the largest waterfall in the world.
 Let us get to the shore.
 Little streams diverged from these rivers.
 Medieval castles loom high above banks.
 Men were fetching water from the fall.
 No noise of the falls could be heard.
 Over the stream there was a ford.
 People drink from the river.
 The canal will be deeper than the Panama Canal.
 The churning currents were brown.
 The deepest lock on the river.
 The glinting river with its drifting barges.
 The river becomes very lovely from a little above Reading.
 The river flowed from century to century.
 The river is dirty and dismal here.
 The river of death and forgetting.
 The river winds through a soft, green valley.
 The sound of the water seemed cold and cruel.
 The stream in the midst of the valley.
 The water was swollen both with the melting of the snows.
 The water was waist deep and like ice.
 There was one smashed bridge across the river.
 Thin strands of river-mist.
 Thousands of people living along the river.
 Twilight lay upon the waterfalls.
 We came to the waterfall.
 We looked up the river and down the river.

Widzę biały potok spływający ze śnieżnych pól.
 Lodowata woda.
 W łóżysku rzeki leżały kamienie i głazy.
 Jest to najbardziej baśniowy zakątek nad całą rzeką.
 To największy wodospad na świecie.
 Wydostaliśmy się na brzeg.
 Wypływały z tych rzek małe strumyczki.
 Średniowieczne zamki mającą wysoko nad brzegami.
 Mężczyźni nabierali wodę spod wodospadu.
 Szum wodospadu nie dochodził do ich uszu.
 Przez potok prowadził bród.
 Ludzie piją prosto z rzeki.
 Kanał będzie głębszy niż Kanał Panamski.
 Rwący nurt miał brązowy kolor.
 Najgłębsza śluza na rzece.
 Połyskująca rzeka z sunącymi leniwie barkami.
 Niedaleko za Reading rzeka staje się niezwykle urocza.
 Rzeka płynie od wieków do wieków.
 Rzeka jest tam brudna i ponura.
 Rzeka śmierci i zapomnienia.
 Rzeka wije się przez łagodną zieleń doliny.
 Plusk wody wydał się zimny i okrutny.
 Potok płynący środkiem doliny.
 Woda wezbrała od topniejących śniegów.
 Woda sięgała do pasa i była zimna jak lód.
 Na rzece był jeden rozwalony most.
 Cienkie pasemka mgły znad rzeki.
 Tysiące ludzi żyjących wzdłuż rzeki.
 Zmierzch przesłonił wodospady.
 Doszliśmy do wodospadu.
 Spojrzeliśmy w górę i w dół rzeki.

MORZE:

archipelago - archipelag
at the seaside - nad morzem
atoll - atol
cove - zatoczka
crevasse - szczelina lodowa
ebb - odpływ
fringing reef - rafa przybrzeżna
gulf - zatoka
harbour; port - port
high tide - przyptyw
island - wyspa
islet - wysepka
isthmus - przesmyk
littoral (lit.) - nadbrzeżny; nadmorski
low tide - odpływ

ocean - ocean
offing - otwarte morze
pool - basen
reef - rafa koralowa
salinity - zasolenie (morza)
sea - morze
seaboard - brzeg morza; wybrzeże
seashore - brzeg morza; wybrzeże
seaweed - wodorosty
storm surge - fala sztormowa
strait - cieśnina
surf - spieniona fala morska
tides - przyptyw i odpływ; pływy
wave - fala

MORZE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A man is never lost at sea.
 A wave rolled lazily up to his feet.
 He has lived on the island for years.
 He remained on the tiny, uninhabited island.
 He saw nothing except sea.
 I take them a long way out to sea.
 It looks just like the sea front at Southend.
 It was an island in the middle of the sea.
 Maurice came running, and stared out to sea.
 Much of the park sits on a rocky island.
 On the right hand was the lagoon.
 Palmerston is one of islands connected by a coral reef.
 That storm dragged it out to sea.
 The 53 atolls, of which 21 are inhabited.
 The bay was smooth as glass.
 The boat zipped and skipped across the sea.
 The edge of the lagoon became a streak of phosphorescence.
 The emerald waters are crystal clear.
 The glittering sea rose up.
 The lagoon had protected them from the Pacific.
 The sea gives back what it takes away.
 The sea had risen considerably.
 The sea is calm.
 The sea was breaking over the beach.
 The sea was rough.
 The tide swelled in over the rain-pitted sand.
 The waves dashed against the shore.
 They looked toward the sea.
 Wave after wave.

Człowiek nigdy nie zgubi się na morzu.
 Fala leniwie garnęła się do stóp.
 Żył na wyspie przez lat.
 Pozostał na małej, bezludnej wyspie.
 Nie widział nic oprócz morza.
 Wypływam daleko w morze.
 To wygląda zupełnie jak brzeg morza w Southend.
 Była to wyspa na środku morza.
 Nadbiegł Maurice i wlepił oczy w morze.
 Większa część parku leży na skalistej wyspie.
 Po prawej stronie była laguna.
 Palmerston to jedna z wysp połączonych rafą koralową.
 Sztorm cisnął go do morza.
 53 atole, z których 21 jest zamieszkanym.
 Zatoka była gładka jak lustro.
 Łódź mknęła ze świstem po morzu.
 Szmaragdowe wody są krystalicznie czyste.
 Połyskujące morze podnosiło się.
 Laguna chroniła ich od Pacyfiku.
 Morze oddaje, co zabiera.
 Morze rozkołysało się znacznie.
 Morze jest spokojne.
 Morze wdarło się na plażę.
 Morze było wzburzone.
 Wody przyływu sięgały poślubionego deszczem piasku.
 Fale rozbiły się o brzeg.
 Patrzyli w kierunku morza.
 Fala za falą.

17.3 POGODA

adverse weather - niesprzyjająca pogoda
average temperature - średnia temperatura
to becloud - przesłonić chmurami
Celsius scale - skala Celsjusza
clap of thunder - trzask pioruna
climate - klimat
cloud - chmura
cloudless - bezchmurny
dewdrop - kropla rosy
dewy - zroszony
fickle weather - kapryśna pogoda
fluffy clouds - puszyste chmurki
fog - mgła
foggy - mglisty
glaze ice - gołoledź
glazed frost - gołoledź
hail - grad
hailstorm - burza gradowa
harsh climate - surowy klimat
leaden clouds - ołowiane chmury
low - niż

to measure - mierzyć
meteorologist - meteorolog
mist - mgła; mgielka
peal of thunder - łomot pioruna
rainbow - tęcza
sandstorm - burza piaskowa
sky - niebo
sun - słońce
sundown (*arch.*) - zachód słońca
sunkissed (*lit.*) - nasłoneczniony
sunny - słoneczny
temperature - temperatura
thaw - odwilż
thermometer - termometr
thunderbolt - piorun
thunderstorm - burza z piorunami
umbrella - parasol
vagaries of the weather - kaprysy pogody
warm - ciepło
weather - pogoda
weather forecast - prognoza pogody

POGODA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A cloud passed overhead.
 A mist gathered about them.
 A mist shrouded the sun.
 Big, dark clouds drove across the sky.
 Both were shivering from the chilliness of the night.
 Everything faded into mist.
 Everything melted into mist.
 He could feel the air grow cooler.
 I saw the sun coming through the window.
 In the light of a fair morning.
 It was a pleasant day.
 It was a Sunday, a sunny day with no clouds.
 It was cold and the drops hung to the branches.
 It was warm and like the spring.
 Little by little the sky cleared.
 Little light veils of mist.
 Low grey clouds spread themselves over the sky.
 One of the hottest places on Earth.
 Outside the window it was a lovely spring morning.
 Over the island the build-up of clouds continued.
 Sky was covered.
 Still the next morning dawned bright and fair again.
 The air smelled dank.
 The cloud now filled half the sky.
 The clouds and mists of the night were gone.
 The clouds over the land now rose.
 The clouds scudding across the sky.
 The clouds vanished.
 The fog began to clear.
 The midmorning sky still hung heavy with clouds.
 The mist was flowing past him.
 The night is cool and the road is long.
 The night was growing cooler.
 The ragged little clouds.
 The sky had clouded over again.
 The sky overcast with clouds.
 The sky was blacker every moment.
 The sky was filled with sand.
 The storm was in full spate.
 The sun came out from behind a cloud.
 The sun came out in full splendor.
 The sun crept behind clouds.
 The sun got up.
 The sun had already set.
 The sun rose thinly from the sea.
 The sun was almost out from behind the clouds.
 The sun was gleaming through the mist.
 The sun was going down and the day was cooling off.
 The sun was pouring through the windows now.
 The sun was turned into a golden disk.
 The sun went a dull yellow.
 The weather is uncertain.
 The weather was fine.
 There lay a thick fog over Blekinge.
 There was an autumn-like mist white upon the ground.
 There was not the feeling of a storm coming.
 There wasn't a cloud in the sky.
 They were wet to the skin and all were scared.
 Violent storms battered cities in Germany.

Chmura przepłynęła nad ich głowami.
 Wokół nich zgęstniała mgła.
 Mgła przesłoniła słońce.
 Wielkie, ciemne chmury pędziły po niebie.
 Nocny chłód przejmował obu dreszczem.
 Wszystko rozmywało się we mgle.
 Wszystko spowijała mgła.
 Poczuł, że powietrze robi się chłodniejsze.
 Zobaczyłem słońce wpadające przez okno.
 W blasku pogodnego ranka.
 Był piękny dzień.
 Była niedziela, słoneczny, bezchmurny dzień.
 Było zimno i krople zwisały z gałęzi.
 Było ciepło i wiosennie.
 Niebo zaczęło się z wolna wypogadzać.
 Małe, lekkie welony mgły.
 Niebo zasnuło się szarymi, nisko płynącymi chmurami.
 Jedno z najgorętszych miejsc na Ziemi.
 Na dworze był piękny, wiosenny poranek.
 Chmury nad wyspą wciąż się gromadziły.
 Niebo się zaciągnęło.
 Lecz nazajutrz dzień wstał znów piękny i pogodny.
 W powietrzu czuć było wilgoć.
 Chmura zalała już połowę nieba.
 Chmury i nocne mgły już się rozwiały.
 Obłoki nad łądem spiętrzyły się teraz.
 Chmury pływały po niebie.
 Chmury się rozpierzchnęły.
 Mgła zaczynała się rozwiewać.
 Poranne niebo nadal zasnuwały ciężkie chmury.
 Mgła przepływała koło niego.
 Noc chłodna, a droga daleka.
 Noc robiła się coraz chłodniejsza.
 Strzępiaste chmurki.
 Niebo znowu się zachmurzyło.
 Niebo zasnuwane chmurami.
 Niebo ciemniało z każdą chwilą.
 Niebo zasłoniła chmura piasku.
 Burza szalała na całego.
 Słońce wyjrzało zza chmury.
 Słońce ukazało się w całym blasku.
 Słońce skryło się za chmurami.
 Słońce wstało.
 Słońce już zaszło.
 Skrawek słońca wynurzył się z morza.
 Słońce już prawie wyszło zza chmur.
 Słońce lśniło zza mgieł.
 Słońce już zachodziło i robiło się chłodniej.
 Przez okno wlewało się teraz światło słoneczne.
 Po słońcu został jedynie złoty krążek.
 Słońce pożółtkło i zmatowiało.
 Pogoda jest niepewna.
 Była piękna pogoda.
 Blekinge było otoczone gęstą mgłą.
 Białe, jak gdyby już jesienne opary zalegały ziemię.
 Nie czuło się, że nadciąga burza.
 Na niebie nie było chmur.
 Wszyscy byli przemoczeni do suchej nitki i wystraszeni.
 Gwałtowne burze przeszły nad miastami w Niemczech.

DESZCZ:

cloudburst - oberwanie chmury
drencher - ulewa
drenching rainfall - rzęsiста ulewa
drizzle - mżawka
heavy rain - ulewa
it's raining cats and dogs - leje jak z cebra
monsoon - monsun
monsoonal - monsunowy
rain - deszcz

rainwater - deszczówka
rainwater tank - zbiornik na deszczówkę
sleet - deszcz ze śniegiem
spongy ground - rozmokła ziemia
storm - burza
tempest (*lit.*) - burza; nawałnica
washout - ulewa
wet - mokry

DESZCZ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Despite the rain.
 In the drizzling rain.
 It had been raining in the mountains.
 It was starting to rain again.
 Nothing could be seen all round the house but falling water.
 On the way they were overtaken by rain.
 Rain and fog had succeeded each other.
 The autumn rain lashed the face.
 The drizzle crepitated against the hood of the car.
 The rain came down in a steady torrent.
 The rain fell faster and faster.
 The rain had stopped falling.
 The rain lessened.
 The rain poured down without ceasing.
 The rain splashed steadily into the puddles.
 The rain started to pour down.
 The rain stayed with us all the way home.
 The rain was getting heavier now.
 The rain was slacking.
 The rain whipped against the windows.
 The stormy weather was followed by sleet and snow.
 They listened to the raindrops falling on the roof.

Pomimo padającego deszczu.
 W siąpiącej mżawce.
 W górach padały deszcze.
 Znowu zaczęło padać.
 Wokół domu nie było widać nic prócz strug deszczu.
 W drodze złapał ich deszcz.
 Deszcz i mgła następowały na przemian.
 Chlustał w twarz jesienny deszcz.
 Krople mżawki bzykały o maskę wozu.
 Deszcz lał z nieba miarową strugą.
 Deszcz padał coraz obficie.
 Deszcz przestał padać.
 Deszcz złagodniał.
 Deszcz lał bez przerwy.
 Deszcz pluskał miarowo w kałuże.
 Rozlało się.
 Deszcz towarzyszył nam aż do domu.
 Deszcz padał teraz coraz mocniej.
 Deszcz ustawał.
 Deszcz bił o szyby.
 Po wichurach przyszedł deszcz ze śniegiem.
 Słuchali bębniących o dach kropel deszczu.

WIATR:

to blow - wiać
breeze - 1. bryza 2. wiaterek
draft - przeciąg
freshen - wzmagać się
gale - wichura
gale-warning (AmE) - ostrzeżenie przed wichurą
gentle breeze - łagodna bryza; łagodny wietrzyk
gust of wind - poryw wiatru

gusty - porywisty
lee - osłona; miejsce osłonięte od wiatru
stiff wind - silny wiatr
waft - powiew; podmuch
wind - wiatr
windless - bezwietrzny
zephyr - 1. zefir 2. wiaterek

WIATR - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A faint wind moaned through the trees.
 A gentle wind raising dust from the pavement.
 He stood in the raging wind.
 Outside, the wind howled in the trees.
 The breeze blew cool on their faces.
 The wind became stronger.
 The wind began to pick up.
 The wind blew fiercest about five in the morning.
 The wind blew the leaves.
 The wind blew with all its strength.
 The wind broke up the grey clouds.
 The wind came down from mountains cold.
 The wind drove down the rain.

Wiatr jęknął z cicha w gałęziach drzew.
 Łagodny wiatr wzbijał kurz z chodników.
 Stał w podmuchach szalejącego wiatru.
 Na zewnątrz wiatr wył wśród koron drzew.
 Orzeźwiający powiew chłodził im twarze.
 Wiatr nabrał na sile.
 Zerwał się wiatr.
 Wiatr dał najsilniej około piątej rano.
 Wiatr poruszał liśćmi.
 Wiatr powiał jeszcze silniej.
 Wiatr rozdarł szare chmury.
 Wiatr stoczył się z zimnych gór.
 Wiatr zaciął deszczem.

WIATR - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

The wind had died.
 The wind murmured in the branches of the trees.
 The wind rose in the night.
 The wind stung Arthur's eyes and ears.
 The wind tore past him violently.
 The wind was moaning.
 The wind was on the withered heath.
 Toward midnight the rain ceased.
 While they were halted, the wind died down.
 Wind churned.

Wiatr ustał.
 Wiatr szeleścił w gałęziach drzew.
 W nocy zerwał się wiatr.
 Ostry wiatr kłuł Artura w oczy i uszy.
 Szarpały nim gwałtowne podmuchy wiatru.
 Wiatr zawodził.
 W zeszyłych wrzosach hulał wiatr.
 Koło północy deszcz ustał.
 Podczas postoju wiatr ucichł.
 Wiatr huczał.

LATO:

to bask - wygrzewać się
drought - susza
drought-stricken - dotknięty suszą
dry - suchy
heat - gorąco
heatwave - fala upałów
hosepipe ban - zakaz podlewania ogródków
hot - gorący
Indian summer - babie lato
late summer - późne lato
scorcher - skwarny dzień
scorching - skwarny; upalny
scorching heat - skwar; żar

shade - cień
sizzling - skwarny; upalny
sticky - parny
stifling - duszny
stifling-hot day - parny dzień
stuffiness - duchota
sultriness - duchota
sultry - duszny; parny
summer - lato
sunstroke - udar słoneczny
to swelter - oblewać się potem
sweltering day - parny dzień
unbearable heat - upał nie do wytrzymania

LATO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A thinly populated sky, losing its blue to the heat.
 At the end of a hot summer.
 How to survive the heat?
 It was high summer.
 Respite from the excruciating summer heat.
 She didn't know whether it was summer or winter.
 That year it was a hot, dry summer.
 The afternoon heat was closing in on the island.
 The dust was hot and pungent.
 The sunlight felt welcome and warm on his face.
 There was no avoiding the sun.

Rzadko zaludnione niebo, które skwar pozbawiał błękitu.
 Pod koniec gorącego lata.
 Jak przetrwać upały?
 Lato było w pełni.
 Wytchnienie od nieznośnych letnich upałów.
 Nie wiedziała, czy jest lato, czy zima.
 W tym roku lato było gorące i suche.
 Wyspę zalał popołudniowy skwar.
 Gorący kurz gryzł w gardło.
 Światło słońca rozlewało się ciepłem po jego twarzy.
 Nie było gdzie schronić się przed słońcem.

ZIMA:

blizzard - zawieja
to clear of snow - odśnieżać
coldness - chłód; zimno
freezing winter - mroźna zima
frost - mróz
frosty - mroźny
frozen river - zamrznięta rzeka
glacial - lodowcowy
glacier - lodowiec
ground frost - przygruntowe przymrozki
heavy snow - obfite opady śniegu
ice - lód
ice floe - kra lodowcowa
icicle - sopel
icy - lodowy; lodowaty
light snow - śnieżek
mantle of snow - pokrywa śnieżna

melting snow - topniejący śnieg
mild winter - łagodna zima
permafrost - wieczna zmarzlina
slush - breja
snow - śnieg
snow drift - zaspą
snow flurries - przelotne opady śniegu
snow plough - pług śnieżny
snow storm - śnieżycą
snow-covered - pokryty śniegiem
snowball - kula śnieżna
snowbound - zasypany śniegiem
snowfall - opady śniegu
snowflake - płatek śniegu
snowman - bałwan
snowy - śnieżny
sub-zero temperature - temperatura poniżej zera

ZIMA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A blanket of snow lay on the ground.
 All was covered with snow.
 An icy wind ripped into them.
 Do you hear the snow against the window-panes.
 It snowed all night.
 It was snowing outside.
 It's been a surprisingly mild winter.
 Outside the snow began to fall.
 Snow may come.
 Snow was thick on his hood and shoulders.
 The pipes burst in every hard frost.
 The river was not yet frozen.
 The roof leaked whenever there was snow.
 The sledge runners crunched on the ice.
 The snow began to fall lightly.
 The snow crunched beneath the tires.
 The snow did not relent.
 The snow is growing less.
 The snow was still falling.
 The snow was white upon their peaks.
 The whirling snowflakes fell slowly.

Na dworze leży pokrywa śnieżna.
 Wszystko było pokryte śniegiem.
 Owionął ich lodowaty wiatr.
 Słyszysz, jak po szybach sypie śniegiem.
 Całą noc padał śnieg.
 Na zewnątrz padał śnieg.
 Była zaskakująco łagodna zima.
 Na dworze zaczął padać śnieg.
 Może spaść śnieg.
 Śnieg grubo przysypał mu kaptur i ramiona.
 Rury pękały przy silniejszych mrozach.
 Rzeka jeszcze nie zamarzała.
 Dach przeciekał, ilekroć padał śnieg.
 Sanie skrzypiały po lodzie.
 Począł sypać drobny śnieg.
 Śnieg skrzypiał pod kołami.
 Śnieg nie zelżał.
 Śnieg rzednie.
 Śnieg wciąż padał.
 Śnieg bielił ich szczyty.
 Wirujące płatki śniegu opadają powoli.

PORY ROKU:

autumn - jesień
autumnal - jesienny
dry season - pora sucha
fall (AmE) - jesień
midsummer - środek lata

spring - wiosna
summer - lato
wet season - pora deszczowa
winter - zima

17.4 FAUNA**ZOOLOGIA:**

animal - zwierzę
animal kingdom - królestwo zwierząt
animal life - życie zwierząt
animal lover - miłośnik zwierząt
carnivorous - mięsożerny
division - gromada
endangered species list - lista zagrożonych gatunków
fauna - fauna
feral - dziki; dziedziczyły
free-living - żyjący na wolności
genus - rodzaj
herbivore - roślinożerca

herd instinct - instynkt stadny
intervebrate - bezkręgowiec
phylum - typ
rare creature - rzadkie stworzenie
scavenge - żerować na padlinie
scavenging - padlinożerny
subgenus - podrodzaj
subspecies - podgatunek
taxonomic rank - kategoria systematyczna
venom - jad
whisker - wąs (u zwierzęcia)
zoologist - zoolog
zoology - zoologia

ZWIERZĘTA - PODSTAWOWA ANATOMIA:

antennae - czułki (owada)
antlers - poroże
beak - dziób
claw - szpon, pazur
fang - kieł
feather - pióro
fin - płetwa
flipper - płetwa
fur - futro
gill - skrzela (u ryby)

hoof - kopyto
horn - róg (bydła)
hump - garb (wielbłąda)
mane - grzywa (lwa i u koniowatych)
paw - łapa
tentacles - czułki, macki
trunk - trąba (słonia)
tusk - kieł
whisker - wąs (np. u kotów)
wing - skrzydło

ODGŁOSY ZWIERZĄT:

baa - me (owca); be (baran)
to bark - szczekać (o psie)
to bleat - meczeć (owca); beczeć (baran)
bow-wow - hau! hau!
braying - ryczenie (osła)
buzz - bzz (owady)
buzzing - brzęczenie
chirp - świergot (ptaków); cykot (świerszczy)
cluck, cluck - pi, pi (kurczę)
cock-a-doodle-do - kukuryku (kogut)
cockcrow - pianie koguta (również: świt)
croak - rechot
to croak - rechotać
crowing - pianie (koguta)
to growl - warczeć (o psie)
to grunt - chrząkać; chrumkać (o świni)
hee-haw - i-ha-ha! (ryk osła)
hiss - sss! (wąż)
to honk - gęgać
honk, honk - gę, gę (gęś)
to hoot - hukać (o sowie)

hoot of an owl - pohukiwanie sowy
lowing - muczenie (krowy)
meow - miau (kot)
moo - muu (krowa)
to neigh - rzeć (o koniu)
oink oink - chrum, chrum (świnia)
purr - mrr (mruczenie kota)
to quack - kwakać
quack quack - kwa, kwa (kaczka)
to roar - ryczeć
roar - ryk
to squeal - kwiczeć (o świni)
to trill - śpiewać trele
trill - trel (ptaków)
tweet tweet - ćwir, ćwir (wróbel)
warble - świergot, szczebiot (ptaków)
to whinny - rzeć (o koniu)
woof woof - hau, hau (pies)
to yap - ujadać (o małym psie)
to yowl - wyć, zawodzić

SSAKI:

- anteater** - mrówkojad
antelope - antylopa
antelope - antylopa
arctic hare - zając polarny
armadillo - pancernik
baboon - pawian
badger - borsuk
bat - nietoperz
bear - niedźwiedź
bear cub - niedźwiadek
beaver - bóbr
bison - bizon
brown bear - niedźwiedź brunatny
buck - jeleni
buck horn - róg jelenia
buffalo - bawół
camel - wielbłąd
caracal - karakal
cat - kot
chamois - kozica
cheetah - gepard
chimpanzee - szympanś
cougar - puma; kuguar
cow - krowa
cow elephant - słonica
coypu - nutria
deer - jeleni; sarna
dingo - dingo
dog - pies
dromedary - dromader
elephant - słoń
elk - łos
ermine - gronostaj
European hare - zając szarak
European wildcat - żbik europejski
ewe - owieczka
fallow deer - daniel
to farrow - oprosić się
feral dogs - dziczące psy
ferret - fretka
field mouse - mysz polna
forest dormouse - koszatka
fox - lis
fur - futro
gemsbok - oryks
gibbon - gibbon
giraffe - żyrafa
goat - koza
gopher - suseł
grizzly bear - grizli
groundhog - świstak
guinea pig - świnka morska
hamster - chomik
hedgehog - jeż
herd - stado
hind - łania (*samica jelenia*)
- hippopotamus** - hipopotam
hyena - hiena
kangaroo - kangur
koala - koala
leopard - lampart
lion - lew
lion cub - lwiątko
lioness - lwica
litter - miot
llama - lama
lycaon - likaon
lynx - ryś
macaque - makak
mammal - ssak
man-eating tiger - tygrys ludojad
mandrill - mandryl
mare - klacz
marten - kuna
martin - jaskółka oknówka
mink - norka
moggie - kot (*dachowiec*)
mole - kret
monkey - małpa
mouflon - muflon
mountain hare - zając bielak
mouse - mysz
muskrat - piżmak
ocelot - ocelot
otter - wydra
ox - wół
pack of wolves - wataha wilków
patas monkey - koczkodan
peccari - pekari
pig - świnia
platypus - dziobak
polar bear - niedźwiedź polarny
polecat - tchórz
porcupine - jeżozwierz
possum - opos
pouch - torba (*kangura*)
Przewalski's horse - koń Przewalskiego
rabbit - królik
raccoon - szop
raccoon dog - jenot
ram - baran; tryk
rat - szczur
rattle - szczur
reindeer - renifer
rhesus monkey - rezus
rhinoceros - nosorożec
rodent - gryzoń
roe - sarna; łania
sable - soból
seal - foka
sheep - owca
skunk - skunks

SSAKI - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

squirrel - wiewiórka
stoat - gronostaj
swine (*arch.*) - świnia
tapir - tapir
Tasmanian devil - diabeł tasmański
tiger - tygrys
walrus - mors
warthog - guziec

weasel - łasica
wild boar - dzik
wildebeest - antylopa gnu
wolf - wilk
wolverine - rosomak
wombat - wombat
yak - jak
zebra - zebra

SSAKI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A dog means a man somewhere near.
 A gigantic grey-coated dog with pointed ears.
 A little dog ran in and out among the cows.
 An elephant's trumpeting is always nasty.
 Bear bee-hunter, boar the fighter.
 Behind the wolves the lynx skulked.
 Donkeys live a long time.
 He fastened the elephant to a tree.
 He heard wolves howling.
 He was immediately surrounded by a crowd of foxes.
 Just then the wolves howled savagely.
 Lions love to eat baby zebras.
 Rabbit hurried on by the edge of the Hundred Acre Wood.
 The buffaloes grazed round him.
 The cat gave a miaow.
 The cat's fur stood on end.
 The dog gave out another yelp.
 The dog immediately recognized Pinocchio's voice.
 The dog licked his cheek.
 The dog stood up on its hind legs.
 The elephant population in Africa has been halved.
 The elephants were stamping altogether now.
 The fox struck her across the throat.
 The guide led the elephant out of the thicket.
 The kangaroo would be taken to a veterinarian.
 The lion is a member of the cat family.
 The lion is often called the king of the jungle.
 The Lion looked at Alice wearily.
 The lion slowly reared its head and looked around.
 The poor dog was so weak he could not stand.
 The rage of the wolves was terrible to see.
 The sea-lion turned his head inshore.
 The tigers swished their tails lovingly.
 The wolves yammered and gnashed their teeth.
 The young foxes began to howl from blood-thirst.
 There were no wolves in the region.
 They are the bites of wolves.
 Tigers live in the jungle.
 What do I want with a lame donkey?
 Wild boars roam abandoned villages.
 Wolves are afraid of fire at all times.
 Zebras have black and white stripes.

Gdzie pies, tam musi być i człowiek.
 Ogromny szary pies o zaostrzonych uszach.
 Piesek kręcił się między krowami.
 Trąbienie słonia zawsze brzmi niemiło.
 Niedźwiedź, pszczół złodziej, odynec, co bodzie.
 Za wilkami skradały się rysie.
 Osły mają długie życie.
 Przywiązał słonia do drzewa.
 Usłyszał wycie wilków.
 Szybko otoczyła go gromada lisów.
 W tej samej chwili wilki zawyły przeraźliwie.
 Lwy uwielbiają jeść małe zebry.
 Królik pędził brzegiem Stumilowego Lasu.
 Bawoły pasły się spokojnie wokół niego.
 Kot miauknął.
 Kot zjeżył się.
 Pies jeszcze raz zawarczał.
 Pies natychmiast rozpoznał głos Pinokia.
 Pies polizał go po policzku.
 Pies stanął na dwóch łapach.
 Populacja słoni w Afryce spadła o połowę.
 Słonie pospołu jęły tupać nogami.
 Lis chwycił ją za gardło.
 Przewodnik wyprowadził słonia z zarośli.
 Kangur został zabrany do weterynarza.
 Lew należy do rodziny kotów.
 Lew często jest nazywany królem dżungli.
 Lew ze znużeniem przyjrzał się Alicji.
 Lew powoli podniósł głowę i rozejrzał się.
 Biedny pies nie mógł się utrzymać na nogach.
 Wściekłe wilki przedstawiały straszny widok.
 Lew morski odwrócił głowę w stronę wybrzeża.
 Tygrysy łagodnie merdały ogonami.
 Wilki zajazgotały, zgrzytając zębami.
 Młode lisy zaczęły wyc krwiożerczo.
 W okolicy nie było wilków.
 To ślady ukąszeń zadanych przez wilki.
 Tygrysy żyją w dżungli.
 Co mi teraz przyjdzie z tego kulawego osła?
 Dzikie wążają się po opuszczonych wsiach.
 Wilki zawsze boją się ognia.
 Zebry mają czarna i białe paski.

GRYZONIE:

beaver - bóbr
beaver lodge - żeremie
burrow - nora; jama
burrower - zwierze ryjące
capybara - kapibara
chinchilla - szynszyla
degu - koszatniczka
exterminator - deratyzator
fieldmouse - mysz polna
to gnaw - gryźć; obgryzać
gopher - suseł

guinea pig - świnka morska
house mouse - mysz domowa
kangaroo rat - szczuroskoczek
marmot - świstak
mole rat - golec
mouse - mysz
rat - szczur
pouch - worek policzkowy (u chomika)
prairie dog - piesek preriowy
rodent - gryzoń
wood mouse - myszarka zaroślowa

GRYZONIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A cornered old rat.
 A slew of enormous rats.
 An elephant lives longer than a mouse.
 An enormous rat ran over his feet.
 He put his hand on a large rat.
 How do you expect to find a rat in the dark?
 Mouse ate through a wire from the thermostat.
 My white mice have escaped!
 Put all the rats in one trap.
 She indicated the black rats.
 The rat had slipped between Ron's clutching fingers.
 The rat, although a rodent, is carnivorous.

Osaczony stary szczur.
 Masa ogromnych szczurów.
 Słoń żyje dłużej niż mysz.
 Pod jego nogami przebiegł ogromny szczur.
 Położył rękę na dużym szczurze.
 Jak chcesz złapać szczura w ciemności?
 Mysz przegryzła przewód termostatu.
 Uciekły moje białe myszki!
 Zamknij wszystkie szczury w jednej pułapce.
 Wskazała na czarne szczury.
 Szczur wyśliznął się z zaciśniętych palców Rona.
 Szczury, choć gryzonie, są mięsożerne.

PTAKI:

albatross - albatros
avocet - szablodziób
barn owl - płomykówka
beak - dziób
beaked - dziobaty
bearded vulture - orłosęp
bird - ptak
birdie - ptaszek
black grouse - cietrzew
black kite - kania czarna
black stork - bocian czarny
black swan - łabędź czarny
black-throated loon - nur czarnoszyi
blackbird; ouzel - kos
booted eagle - orzełek włochaty
bullfinch - gil
bustard - drop
buzzard - myszołów
chaffinch - zięba
chirping birds - ptaki śpiewające
cob - samiec łabędzia
condor - kondor
cormorant - kormoran
crane - żuraw
crow - wrona
cuckoo - kukułka
curlew - kulik
cygnet - młody łabędź
dove - gołąb; gołębicą
drake - kaczor

duck - kaczka
duckling - kaczątko
eagle - orzeł
egret - czapla biała
eiderdown - edredon
emu - emu
falcon - sokół
feather - pióro
flamingo - flaming
flight feather - lotka
flock of birds - stado ptaków
garganey - cyranka
golden oriole - wilga
goose - gęś
grebe - perkoz
grey partridge - kuropatwa
guillemot - nurzyk
gull - mewa
hatch - lęg
hatch - wykluć się (z jajka)
hatched - wykłuty (z jajka)
hawk - jastrząb
heath fowl - cietrzew
heron - czapla
honey buzzard - trzmielejad
hoopoe - dudek
house martin - jaskółka oknówka
humming bird - koliber
ibis - ibis

PTAKI - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

jacana - długoszpon
jackdaw - kawka
jay - sójka
kestrel - pustułka
kingfisher - zimorodek
kinglet - mysikrólik
knot - biegus
lapwing - czajka
lark - skowronek
lesser kestrel - pustuleczka
little auk - alczyk
little greebe - perkozek
long beaked - z długim dziobem
loon - nur
magpie - sroka
mallard - kaczka krzyżówka
mandarin duck - mandarynka
merganser - nurogęs
nest - gniazdo
nestling - pisklę
nightingale - słowik
northern gannet - głuptak
osprey - rybołów
owl - sowa
parrot - papuga
partridge - kuropatwa
pelican - pelikan
pheasant - bażant
pigeon - gołąb
plover - siewka

plumage - upierzenie
puffin - maskonur
quail - przepiórka
raven - kruk
razorbill - alka
red-throated loon - nur rdzawoszyi
ring-necked duck - czerniczka
ringed plover - sieweczka obroźna
rook - gawron
saker falcon - raróg
seagull - mewa
shelduck - ohar
skua - wydrzyk
skylark - skowronek
sparrow - wróbel
spoonbill - warzęcha
starling - szpak
stork - bocian
swallow - jaskółka
swan - łabędź
swift - jerzyk
thrush - drozd
toucan - tukan
tree hollow - dziupla
tuffed duck - czernica
vulture - sęp
wading bird - ptak brodzący
wing - skrzydło
woodpecker - dzięcioł
wren - strzyżyk

PTAKI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A girl fed pigeons at the base of the obelisk.
 A huge dark bird flew in from the next room.
 A mighty eagle swept down and bore him away.
 Birds were screaming, mice shrieking.
 But eagles have keen eyes.
 Clouds of birds rose from the tree-tops.
 Eagle in eyrie, ox in pasture.
 He could not even see a bird.
 He heard a crow cawing down.
 He swept up into the air.
 Hundreds of wood-grouse in shining dark-brown array.
 I have seen an eagle high and far off.
 I heard the birds trilling.
 I wish the monstrous crow would come.
 Many birds use the sun as a compass.
 No voice of bird broke the silence.
 Soon another eagle flew up.
 The air was filled with circling flocks.
 The bird flew down from the tree.
 The bird had flown up.
 The birds should already be on their way.
 The boy and the raven called and shrieked.
 The cliff on which the eagle's nest.
 The eagle only sharpened his beak on a stone.
 The eagles were coming down the wind.
 The falcon flew off to find game.
 The flock slackened its flight.

Dziewczyna karmiła gołębie pod obeliskiem.
 Z sąsiedniego pokoju wleciał wielki, ciemny ptak.
 Olbrzymi orzeł zniżył się w locie i uniósł go z sobą.
 Ptaki wrzeszczały, myszy piszczały.
 Orły jednak mają wzrok bystry.
 Chmury ptaków wzbity się z wierzchołków drzew.
 Orzeł na szczytach, a wół na pastwisku.
 Nie mógł wypatrzeć żadnego ptaka.
 Usłyszał pod sobą krakanie wrony.
 Wzbił się w powietrze. (o ptaku).
 Setki guszców w lśniącym czarnym upierzeniu.
 Widziałem orła wysoko i daleko na niebie.
 Słyszałem trele ptaków.
 Żeby już przyleciał ten potworny kruk.
 Wiele ptaków używa słońca jako kompasu.
 Żaden ptak nie mącił swym śpiewem ciszy.
 Wkrótce nadleciał drugi orzeł.
 Chmury ptaków krążyły w powietrzu.
 Ptak sfrunął z drzewa.
 Ptak zerwał się.
 Ptaki powinny być już w drodze.
 Chłopiec i kruk wołali i krzyczeli na całe gardło.
 Skąła, na której leżało gniazdo orle.
 Orzeł właśnie ostrzył dziób na kamieniu.
 Orły nadlatywały z wiatrem.
 Sokół poleciał na łowy.
 Stado zwolniło lotu.

PTAKI - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

The goblins hated the eagles and feared them.
 The pigeons fluttered up to the rafters.
 The rooks had been pitch-falling all the morning.
 The song of birds in the treetops.
 The swallow's wings fluttered over the hegemon's head.
 There was nothing to be heard but the singing of birds.
 These birds feed on insects and small fish.
 They prey on other birds.

Gobliny nienawidziły orłów i lękały się ich.
 Gołębie podfrunęły ku krokwiom.
 Całe rano gawrony fruwały nisko.
 Śpiew ptaków na wierzchołkach drzew.
 Skrzydła jaskółki zafurkotały nad głową hegemonu.
 Oprócz śpiewu ptaków nic nie było słychać.
 Ptaki te żywią się owadami i małymi rybami.
 Polują na inne ptaki.

RYBY:

allis shad - aloza
asp - boleń
barbel - brzana
bleak - ukleja
bream - leszcz
burbot - miętus
carp - karp
catfish - sum
cod - dorsz
common dace - jelec europejski
crucian - karaś
eel - węgorz
European chub - kleń
fish - ryba
fishbone - ość
fishy - rybi
flounder - flądra
gills - skrzela
goldfish - złota rybka
grass carp - amur biały
grayling - lipień
huchen - głowacica
ide - jaź
lamprey - minóg

lavaret - sieja
mackerel - makrela
perch - okoń
pike - szczupak
pike perch - sandacz
pilchard - sardynka
pollock - mintaj
roach - płoć
roe - ikra
ruffe - jazgarz
salmon - łosoś
scale - łuska
shark - rekin
shoal - ławica
Siberian sturgeon - jesiotr syberyjski
to spawn - złożyć ikrę
spawning - tarło
spawning ground - tarlisko; ikrzysko
sprat - szprotka
sturgeon - jesiotr
tench - lin
trout - pstrąg
twait shad - parposz

RYBY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A small tuna rose in the air.
 At first glance, I thought it was a cod.
 He looked down into the water and saw the tiny fish.
 I felt the live weight of the trout.
 It really was a most astonishing trout.
 The river abounds in pike, roach, and eels.
 The river is populated mainly by smaller species of fish.
 The salmon seeking the stream of its birth.
 There is so much salmon.
 There were trout in the stream below the town.
 They lashed their whole bodies like eels.
 Trout are fresh water fish.

Mały tuńczyk wyprysnął w powietrze.
 Na pierwszy rzut oka sądziłem, że to dorsz.
 Spojrzał w wodę i dostrzegł drobne ryby.
 Poczułem żywy ciężar pstrąga.
 Rzeczywiście był to zdumiewający pstrąg.
 Rzeka roi się od szczupaków, płotek i węgorzy.
 W rzece żyją głównie mniejsze gatunki ryb.
 Łosoś szukający strumienia, w którym przyszedł na świat.
 Tam jest mnóstwo łososi.
 W strumieniu za miastem były pstrągi.
 Wiły się całym ciałem jak węgorze.
 Pstrąg to ryba słodkowodna.

GADY:

Aesculapian snake - wąż Eskulapa
alligator - aligator
antivenom - surowica
basilisk - bazylizsek
black iguana - legwan czarny
black mamba - mamba czarna
boa constrictor - boa dusiciel
caiman - kajman
Caspian turtle - żółw kaspijski
chameleon - kameleon
common European viper - żmija zygzakowata
corn snake - wąż zbożowy
crocodile - krokodyl
egg-eating snake - jajożer
Egyptian cobra - kobra egipska
fang - ząb jadowy (węża)
frill-necked lizard - agama kołnierzysta
Gaboon viper - żmija gabońska
gecko - gekon
grass snake - zaskroniec
iguana - iguana
jararaca - żararaka
Komodo dragon - waran z Komodo
lace monitor - waran kolorowy
leopard gecko - gekon tygrysi
lizard - jaszczurka
Nile crocodile - krokodyl nilowy
oviparity - jajorodność

pond turtle - żółw błotny
rattle-snake - grzechotnik
reptile - gad
royal python - pyton królewski
Saharan horned viper - żmija rogata
saltwater crocodile - krokodyl różańcowy
sand lizard - jaszczurka zwinka
serpent (lit.) - wąż
serum - surowica
short-tailed monitor - waran karłowaty
skink - scynk
slow-worm - padalec
smooth snake - gniewosz plamisty
snake - wąż
snakebite - ukąszenie węża
softshell turtle - żółwiak afrykański
spitting cobra - kobra plująca
taipan - tajpan
thorny dragon - moloch straszliwy
tortoise - żółw lądowy
tuatara - hatteria
turtle - żółw
venom - jad
venomous - jadowity
viper - żmija
vivipary - żyworodność
western rat snake - wąż smugowy
wood turtle - żółw leśny

GADY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A python wraps itself around an alligator.
 A woman killed by a crocodile in Australia.
 It is an extremely poisonous snake.
 Most snakes have a slow-acting venom.
 She waded through snake- and croc-infested rivers.
 Snake venom is deadly.
 The dry scratch of a snake's scales on brickwork.
 The snake didn't budge.
 The snake made a hissing noise.
 The snake suddenly opened its beady eyes.
 The swamp was swarming with snakes.
 Those who kill snakes get killed by snakes.

Pyton okręcił się wokół aligatora.
 Kobieta zabita przez krokodyla w Australii.
 To niezwykle jadowity wąż.
 Jad większości węży działa powoli.
 Brodziła w rzekach pełnych węży i krokodyli.
 Jad węża jest zabójczy.
 Suchy chrzęst węża ocierającego się o mur ceglany.
 Wąż ani drgnął.
 Wąż zasyczał.
 Nagle wąż otworzył paciorkowate oczy.
 Mokradła roiły się od węży.
 Kto węże zabija, ten od węży ginie.

OWADY:

abdomen - odwłok
ant - mrówka
ant hill - mrowisko
aphid - mszyca
bedbug - pluskwa
bee - pszczoła
beetle - chrząszcz
bumblebee - trzmiel
butterfly - motyl
caterpillar - gąsienica
chrysalis - poczwarka
cicada - cykada
clothes moth - mól odzieżowy
cockchafer - chrabąszcz
cockroach - karaluch
cocoon - kokon
dragonfly - ważka
flea - pchła
fly - mucha
gadfly - bąk
grain weevil - wolek zbożowy
grasshopper - pasikonik
hornet - szerszeń

horsefly - giez; końska mucha
insect - owad
insect bite - ukąszenie owada
ladybeetle - biedronka
ladybird - biedronka
larva - larwa
locust - szarańcza
louse - wesz
maggot - czerw
midge - muszka
mosquito - komar
moth - ćma
Pharaoh ant - mrówka Faraona
praying mantis - modliszka
pupa - poczwarka
sting - żądło
swarm of wasps - rój os
thorax - tułów
vermin - robactwo
wasp - osa
wasp invasion - inwazja os
white grub - pędrak
winged insect - skrzydlaty owad

OWADY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A cloud of black flies would rise from the horses.
 A species of mosquito that spreads dengue and yellow fever.
 A swarm of bees flew into the garden.
 Amid the roar of bees in the afternoon sunlight.
 An insect bit me on the arm.
 How the wasps got into the house?
 I got stung by a wasp yesterday.
 Mosquitoes, who lay their eggs in stagnant water.
 She was stung ten times.
 The air was thick with butterflies.
 The bee turns nectar into honey.
 The tropical disease, which is spread by mosquitoes.
 There were many flies in the room.
 There's a wasps' nest in that old tree.
 They were attacked by wasps.

Chmura czarnych much podrywała się z koni.
 Gatunek komara przenoszący dengę i żółtą febrę.
 Rój pszczół wleciał do ogrodu.
 Wśród brzęczenia pszczół w popołudniowym słońcu.
 Owad ugryzł mnie w ramię.
 Jak osy dostały się do domu?
 Wczoraj użądliła mnie osa.
 Komary składające jaja w wodach stojących.
 Została użądlna dziesięć razy.
 W powietrzu roiło się od motyli.
 Pszczoła przerabia nektar na miód.
 Choroba tropikalna przenoszona przez komary.
 W pokoju roiło się od much.
 Na tym starym drzewie jest gniazdo os.
 Zostali zaatakowani przez osy.

PSZCZELARSTWO:

apiary - pasieka
bee - pszczoła
bee escape - przegonka
bee hat - kapelusz pszczelarski
bee poison - jad pszczeli
bee smoker - podkurzacz
bee suit - kombinezon pszczelarski
bee yard - pasieka
beehive - ul
beekeeping - pszczelarstwo
cage - klateczka
candle mold - forma na świece
drone - truteń
feed - pokarm
feeder - podkarmiaczka
foulbrood - zgnilec
goeely - kleisty; lepki
honey - miód

honey bee - pszczoła miodna
honey extractor - miodarka
honey processing - przetwarzanie miodu
honeycomb - plaster
honeydew - spadź
mead - miód pitny
mite - rozkruszek
nectar - nektar
pail - wiaderko
perga bee bread - pierzga
pollen - pyłek
pollen trap - poławiacz pyłku
pollinator - zapylacz
propolis - propolis
queen bee - królowa; matka pszczoła
royal jelly - mleczko pszczoły
sheets of beeswax - węża
wax - воск

RÓŻNE INNE ZWIERZĘTA:

amoeba; ameba - ameba
amphibian - płaz
arachnid - pajęczak
arthropod - stawonóg
black widow - czarna wdowa
centipede - stonoga
cephalopod - głowonóg
clam - małż jadalny
to clam - zbierać małże
cobweb - pajęczyna
crab - krab
crayfish - rak
crustacean - skorupiak
cuttlefish - małża
frog - żaba
hermit crab - krab pustelnik
leech - pijawka
lobster - homar
octopus - ośmiornica

parasite - pasożyt
prawn - krewetka
protozoan - pierwotniak
scorpion - skorpion
sea anemone - ukwiał
shellfish - mięczak; skorupiak
slater - stonoga
slug - ślimak (bez muszli)
snail - ślimak (z muszlą)
spider - pająk
spiny lobster - langusta
tapeworm - tasiemiec
tarantula - tarantula
threadworm - owsik
tick - kleszcz
tick bite - ukąszenie kleszcza
toad - ropucha
tree fog - rzekotka

17.5 FLORA

ROŚLINNOŚĆ - POJĘCIA OGÓLNE:

annual plant - roślina jednoroczna
bindweed - powój
blade of grass - źdźbło trawy
to blossom - kwitnąć; rozkwitać
boll - torebka nasienna
bouquet - bukiet
bud - pąk; pączek
budding blossoms - kwitnące kwiaty
bush - krzew
calyx - kielich (kwiatowy)
carnivorous plant - roślina mięsożerna
clump of flowers - kępy kwiatów
come into leaf - wypuszczanie liści
evergreen - roślina wiecznie zielona
floriculture - uprawa kwiatów
flower - kwiat
flower bed - klomb
greenery - roślinność; zieleń
greensward - murawa
to grow flowers - hodować kwiaty
herb - zioło
herbaceous plant - roślina zielna

liana - liana
lichen - porost
moss - mech
moss-covered - omszały
ovary - zalążnia
to pick flowers - zrywać kwiaty
plant - roślina
pod - strączek
pollen - pyłek kwiatowy
to replant - przesadzać (roślinę)
rhizome - kłącze
shoot - pęd
shrub - krzak; krzaczek
to sow - siać
sprout - młody pęd (rośliny)
stamen - pręcik
stamper - słupek
stem - łodyga
stipule - przylistek
turf - darni; murawa
to weed - pielnić
to wilt - usychać; więdnąć

GATUNKI ROŚLIN:

aster - aster
burdock - łopian
buttercup - jaskier
cactus - kaktus
cane - trzcina
carnation - goździk
clover - koniczyna
cloverleaf - liść koniczyny
cockle - kąkol
cornflower - chaber bławatek
crocus - krokus
cyclamen - fiołek alpejski
daffodil - żonkil
daisy - stokrotka
dandelion - mleczeń
elder - dziki bez
euphorbia - wilczomlecz
fern - paproć
forget-me-not - niezapominajka
four-leaf clover - czterolistna koniczyna
freesia - frezja
frond - liść (paproci lub palmy)
fuchsia - fuksja
geranium - pelargonie
grass - trawa
heather - wrzoś
hollyhock - malwa
hydrangea - hortensja
iris - irys; kosaciec
ivy - bluszcz

jasmine - jaśmin
jonquil - żonkil
lavender - lawenda
lilac - bez
lily - lilia
lily of the valley - konwalia
mallow - malwa
marigold - nagietek
milkweed - mleczeń zwyczajny
nasturtium - nasturcja
rosebud - pąk róży
orchid - orchidea; storczyk
pasqueflower - sasanka
peony - piwonia
pink - goździk
poppy - mak
primrose - pierwiosnek
reed - trzcina
rhododendron - różanecznik; azalia
rose - róża
rose petal - płatek róży
shamrock - koniczyna
sugar cane - trzcina cukrowa
sunflower - słonecznik
thistle - oset
tulip - tulipan
violet - fiołek
waterlily - lilia wodna
weed - chwast
wildflower - kwiat polny

ROŚLINY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Flower and fruit grew together.
 He examined the flowers.
 He had an armful of flowers.
 He handed the flowers to Laura.
 I like flowers, only not these.
 It was a country of grass and short springy turf.
 Look at those flowers.
 One of the oldest species of rose.
 She put lots of flowers on the table.
 The candle-buds opened their wide white flowers.
 The flower-laden rosebush disappeared.
 The flowers glowed red and golden.
 The flowers here are like paintings.
 The garden of live flowers.
 The grass was wet with dew.
 The graves are covered with grass.
 The sigh of withered leaves and grass.
 The wall was filled with pressed flowers.
 The white tips of the flowers.
 We passed each other flowers.

Kwiaty i owoce rosły razem.
 Przyjrzał się kwiatom.
 Trzymał naręczę kwiatów.
 Wręczył Laurze kwiaty.
 Lubię kwiaty, ale nie te.
 Była to kraina traw i niskiej, sprężystej darni.
 Popatrz na tamte kwiaty.
 Jeden z najstarszych gatunków róży.
 Postawiła moc kwiatów na stole.
 Świecowe pąki przemieniły się w ogromne białe kwiaty.
 Zniknął ociężały od kwiatów krzak róży.
 Kwiaty płonęły czerwienią i złotem.
 Te kwiaty wyglądają, jakby były namalowane.
 Ogród żywych kwiatów.
 Trawa była mokra od rosy.
 Groby porastają trawą.
 Westchnienie suchych liści i traw.
 Ściana była wypełniona zasuszonymi kwiatami.
 Białe koniuszki kwiatów.
 Dawaliśmy sobie wzajemnie kwiaty.

DRZEWA:

acorn - żołądz
ash - jesion
aspen - osika
bald cypress - cypryśnik błotny
bamboo - bambus
banana tree - bananowiec
bark - kora
beech - buk
birch - brzoza
black alder - olsza czarna
black pine - sosna czarna
black poplar - topola czarna
black spruce - świerk czarny
branch - gałąź
catkin - kotka; bazia
cedar - cedr
chestnut tree - kasztanowiec
cone - szyszka
coniferous forest - las iglasty
crown - korona
downy birch - brzoza omszona
dwarf birch - brzoza karłowata
dwarf pine - sosna karłowa
elm - wiąz
fir - jodła
goat willow - iwa
green alder - olsza zielona
grey alder - olsza szara
grey willow - wierzba szara; łoża
growth ring - stój (drzewa)
hawthorn - głóg
hornbeam - grab
larch - modrzew

leaf - liść
leafy - pokryty liśćmi
lime tree - lipa
lodgepole pine - sosna wydmowa
mangrove - namorzyn
maple - klon
maritime pine - sosna nadmorska
mountain pine - kosodrzewina
oak - dąb
ornamental tree - drzewko ozdobne
palm tree - palma
pear tree - grusza
pine - sosna
redwood - sekwoja
resin - żywica
root - korzeń
row of trees - rząd drzew
rowan - jarzębina
rubber tree - kauczukowiec
sapling - drzewko
sorbus - jarząb
sprig - gałązka
spruce - świerk
stick - patyk; kij; gałąź
tree - drzewo
tree stump - pniak
trunk - pień
twig - gałązka
white poplar - topola biała
willow - wierzba
wood - drewno
yew - cis

DRZEWA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A tree exploded in the fire like a bomb.
 Deep roots are not reached by the frost.
 Even the leaves were silent.
 He fluttered from branch to branch.
 He himself climbed a tree.
 He noticed puny and shrunken birches.
 He sat down on a mossy spot under a spreading oak.
 He thrust his dead branch into the fire.
 He tripped over a branch.
 Leaves fell early that year.
 Lo was waiting for me near the ghostly birch tree.
 Ralph leaned against a tree.
 She climbed up a tree.
 She lingered in the shadow under the big mountain-ash.
 The branch crackled.
 The cypresses fringing the upper terrace disappeared.
 The dew fell from the trees.
 The flames dart from tree to tree.
 The leaves curled.
 The leaves were roaring like the sea.
 The mulberry trees were bare and the fields were brown.
 The oak divided into two branches.
 The oaks creep along on the ground.
 The shore was fledged with palm trees.
 The trees along the road had small leaves.
 The trees drew down to the river's brink.
 The trees were dripping in the rain.
 The trees were green with buds.
 There was a mist in the trees.
 There were creepers hanging from the upper branches.
 There were trees along both sides of the road.
 There were wet dead leaves on the road.
 They came to scattered groups of birch.
 They found a cluster of trees.
 They were standing in the shade of hazel bushes.
 Thin-clad birches, swaying in a light wind.
 Trees had grown into and out of the walls.
 Trunks of trees were dusty.
 Under the shade of spreading trees.
 What kind of tree is this?

Drzewo eksplodowało w ogniu jak bomba.
 Korzeni w głębi lód nie skuje.
 Nawet liście nie szeleściły.
 Skakał z gałęzi na gałąź.
 Wdrapał się na drzewo.
 Dostrzegł nędzne i skarlłowaciałe brzozy.
 Usiadł na mchu pod rozłożystym dębem.
 Wetknął w ogień uschtłą gałąź.
 Potknął się o gałąź.
 Liście opadały wcześniej tego roku.
 Lo czekała na mnie pod widmową brzozą.
 Ralf oparł się o drzewo.
 Wspięła się na drzewo.
 Stała w cieniu wielkiego jesionu.
 Gałąź zatrzęszczała.
 Zniknęły okalające górny taras cyprysy.
 Rosa sypała się z drzew.
 Płomienie przeskakujące z drzewa na drzewo.
 Liście pozwijają się.
 Liście szumiały jak morze.
 Drzewa morwowe stały nagie, a pola były bure.
 Pień dębu rozdwaiał się.
 Pnie dębów pełzają prawie po ziemi.
 Brzeg jeżył się palmami.
 Drzewa rosnące wokół drogi wypuściły małe listki.
 Drzewa zstąpiły tuż nad wodę.
 Drzewa ociekały wodą.
 Drzewa zieleniły się już pąkami.
 Drzewa były spowite mgłą.
 Z górnych konarów spływały długie pnącza.
 Po obu stronach drogi rosły drzewa.
 Na drodze leżały mokre, zwiędłe liście.
 Natrafiali na rozrzucone kępy brzoź.
 Znaleźli kępę drzew.
 Stali w cieniu kępy leszczyny.
 Przezroczyste korony brzoź kołysane lekkim powiewem.
 Wokół murów i na murach powyrastały drzewa.
 Pnie drzew pokryte były kurzem.
 W cieniu rozłożystych drzew.
 Co to za drzewo?

ZIOŁA:

alfalfa – lucerna
allspice – ziele angielskie
aloe vera – aloes
anise – anyż
arnica montana - arnika górską
basil – bazylija
bay leaf – liść laurowy
bearberry - mącznica lekarska
catmint – kocimiętka
chamomile; camomile – rumianek
coriander – kolendra
cumin – kmin rzymski
dandelion - mniszek
dill – koper
elderflower – dziki bez
fennel – koper włoski
fenugreek – kozieradka
glycyrrhiza - lukrecja
hedge mustard - stulisz lekarski
herb - zioło; ziele

herbal medicine - ziołolecznictwo
herbalism - zielarstwo (*wiedza*)
herbalist - zielarz
hyssop - hyzop
juniper – jałowiec
lavender – lawenda
marjoram – majeranek
mint – mięta
nettle – pokrzywa
oregano – oregano
ragwort - krostawiec
rosemary – rozmaryn
saffron – szafran
sage – szalwia
spearmint – mięta zielona
St John's wort – dziurawiec zwyczajny
tarragon – estragon
thyme – tymianek
valerian – waleriana
watercress – rzeżucha wodna

ZBOŻA:

barley - jęczmień
black rice - ryż czarny
buckwheat - gryka
cereal - zboże
corn - zboże
crop circles - kręgi w zbożu
durum wheat - pszenica durum
emmer - pszenica płaskurka
flour - mąka
maize - kukurydza
millet - proso

oats - owies
rice - ryż
rye - żyto
sorghum - sorgo
spring wheat - pszenica jara
teff - miłka abisyńska
triticale - pszenżyto
wheat - pszenica
wheat harvest - zbiory pszenicy
winter wheat - pszenica ozima
yasmin rice - ryż jaśminowy

GRZYBY:

basket stinkhorn - okratek czerwony
birch bolete - koźlarz babka
butter bolete - borowik żółtobrązowy
cap - kapelusz
champignon - pieczarka
chanterelle - pieprznik jadalny; kurka
deadly poisonous - śmiertelnie trujący
death cap - muchomor sromotnikowy
Devil's bolete - borowik szatan
Dryad's saddle - żagiew łuskowata
edible mushroom - grzyb jadalny
gill - blaszka
horse mushroom - pieczarka biaława
hymenium - obłocznia
hypha - strzępka
jelly ear - uszak bżowy
Larch Bolete - maślak żółty
morel - smardz
mushroom - grzyb
mushroom picker - grzybiarz
mushroom picking - grzybobranie

mushroom poisoning - zatrucie grzybami
mycelium - grzybnia
mycologist - mykolog
mycology - mykologia
mycorrhiza - mikoryza
parasol mushroom - czubajka kania
penny bun - borowik szlachetny
pick mushroom - zbierać grzyby
pileus - kapelusz
pine bolete - borowik sosnowy
poisonous mushroom - grzyb trujący
Saffron milk cap - rydz
scarlet-stemmed bolete - borowik żółtopory
spore - zarodnik
spore print - wysyp zarodników
spores - zarodniki
stipe - trzon
toadstool - muchomor
truffle - trufla
volva - pochwa
whitish bolete - borowik korzeniasty

17.6 MINERAŁY

agate - agat
almandine - almandyn
alunite - alunit
amethyst - ametyst
andalusite - andaluzyt
apatite - apatyt
aquamarine - akwamaryn
baryte - baryt
bronzite - bronzyt
calcite - kalcyt
chalcedony - chalcedon
chrysocolla - chryzokola
chrysoprase - chryzopraz
chrysoile - chryzotyl
cleavage - łupliwość
cobaltite - kobaltyn
crystal system - układ krystalograficzny
diamond - diament
diopside - diopsyd
fluorite - fluoryt
forsterite - forsteryt
fracture - przełam
graphite - grafit
gypsum - gips

hardness - twardość
jadeite - jadedit
kyanite - kyanit
lustre - połysk
mineral - minerał
mineralogy - mineralogia
molybdenite - molibdenit
onyx - onyks
opal - opal
orthoclase - ortoklaz
pistacite - pistacyt
potassium alum - alun potasowy
pyrite - piryt
pyroxene - piroksen
quartz - kwarc
silicate - krzemian
streak - rysa
talc - talk
titanite - tytanit
topaz - topaz
vesuvianite - wezuwian
wolframite - wolframit
zircon - cyrkon

18. ŚWIAT WOKÓŁ NAS

18.1 CZAS

- after** - po
afternoon - popołudnie; popołudniowy
antediluvian - przedpotopowy
antiquity - starożytność
at dawn - o świcie
at dusk - o zmierzchu
at midnight - o północy
at the farthest - najpóźniej
before - przed
before now - przedtem
belatedly - poniewczasie
by now - do tego czasu
bygone era - miniona epoka
calendar - kalendarz
century - stulecie; wiek
clock - zegar
date - data
day - dzień
decennial - dziesięcioletni
earlier - wcześniej
early - wcześnie
epoch - epoka
era - era
erstwhile - niegdyś; ongiś
eternity - wieczność
evening - wieczór
ever-after - od tamtej pory
every other day - co drugi dzień
every week - co tydzień
forevermore (*lit.*) - na zawsze
fortnight - dwa tygodnie
fortnight (BRIT) - dwa tygodnie
future - przyszłość
half an hour - pół godziny
half-year - półrocze
half-yearly - co pół roku
hitherto - dotychczas; do tej pory
hour - godzina
hourglass - klepsydra
hourly - godzinny
immemorial - odwieczny
instant - chwila
instantaneous - chwilowy
jiffy - sekundka; momencik
just now - właśnie teraz; dopiero co
keep time - wskazywać czas
lack of time - brak czasu
lapse of time - upływ czasu
last year - ubiegły rok; w ubiegłym roku
late - późno
later - później
leap year - rok przestępny
long ago - dawno
long weekend - długi weekend
loss of time - strata czasu
midnight - północ
midweek - w środku tygodnia
minute - minuta
moment - moment; chwila
momentary - chwilowy
month - miesiąc
monthly - miesięcznie; miesięczny
morning - poranek
night - noc
noon - południe
noontide (*lit.*) - południe (pora dnia)
nowadays - obecnie; dzisiaj
of yore - ongiś; onegdaj
past - przeszłość
period - okres
present - teraźniejszość
quarter century - ćwierćwiecze
quarter of an hour - kwadrans
quinentenary - pięćsetlecie
quondam - dawny; były
rarely - rzadko
sandglass - klepsydra
season - 1. sezon 2. pora
seasonal - sezonowy
second - sekunda
seldom - rzadko
solar clock - zegar słoneczny
sometimes - czasami
span - okres (czasu)
split second - ułamek sekundy
summer time - czas letni
sundial - zegar słoneczny
the coming year - nadchodzący rok
then - potem
these days - w dzisiejszych czasach
this evening - dziś wieczorem
time - czas
time capsule - kapsuła czasu
time frame - ramy czasowe
time of day - pora dnia
today - dzisiaj
tomorrow - jutro
watch - zegarek
watershed - okres przełomowy
week - tydzień
weeknight - noc pomiędzy dniami powszednimi
whenever - kiedykolwiek
winter time - czas zimowy
within an hour - w ciągu godziny
year - rok
yesterday - wczoraj
yore - zamierzchłe czasy
zeitgeist - duch czasu

CZAS - UTARTE ZWROTY I WYRAŻENIA:

a good while ago - dosyć dawno temu
after a short space - po krótkiej chwili
all in good time - wszystko w swoim czasie
any day now - lada dzień
as old as the hills - stary jak świat
at all hours - o każdej porze
at any time - lada chwila; lada moment
at my time of life - w moich czasach
at the crack of dawn - bladym świtem
to be ahead of one's time - wyprzedzać swoją epokę
dark past - ciemna przeszłość
day by day - dzień po dniu
early in the morning - wczesnie rano
early last week - na początku zeszłego tygodnia
echoes of the past - echa przeszłości
eight months hence - za osiem miesięcy
end of the year - koniec roku
far into the night - do późna w nocy
for a few minutes - przez kilka minut
for the last few days - przez kilka ostatnich dni
for the past few years - przez ostatnie kilka lat
from now on - od tej pory
from then on - od tego czasu, od tej pory
from time to time - od czasu do czasu
in 10 minutes flat - dokładnie za 10 minut
in a few minutes time - za parę minut
in another 5 years - za następne pięć lat
in earlier times - dawniej
in the afternoon - po południu
in the allotted time - w wyznaczonym czasie
in the course of time - z biegiem czasu
in the daytime - za dnia
in the evening - wieczorem
in the foreseeable future - w najbliższej przyszłości

in the month of July alone - tylko w lipcu
in the morning - rano; rankiem
in the near future - w niedalekiej przyszłości
in the next few days - w ciągu kilku najbliższych dni
in the old days - dawniej
in the small hours - nad ranem
in the space of an two hours - w przeciągu dwóch godzin
in this days and age - w obecnych czasach
in those days - wówczas; w owych czasach
interminable hours - niekończące się godziny
just then - właśnie wtedy
not long afterward - niedługo potem
not long ago - niedawno
on alternate days - co drugi dzień
on the stroke of five - punktualnie o piątej
race against time - wyścig z czasem
since time immemorial - od niepamiętnych czasów
some hours later - kilka godzin później
some other time - kiedy indziej
spirit of the times - duch czasów
the day after tomorrow - pojutrze
the good old days - stare dobre czasy
the week before - tydzień wcześniej
there and then - od razu, natychmiast
this day fortnight - za dwa tygodnie
three hours on end - trzy godziny z rzędu
three years in succession - przez trzy kolejne lata
time is money - czas to pieniądz
time is running out - czas ucieka
time marches on - czas ucieka
toward the end of the week - pod koniec tygodnia
two weeks away - za dwa tygodnie

CZAS- PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A couple of hours before dawn.
 A few minutes more.
 A little over a year later.
 All in good time.
 An hour or before sunset.
 And when time ran out...
 As if it had been only yesterday.
 As they have for centuries.
 Don't wait any longer.
 For a split second.
 For an instant he was nine years old.
 For more than a year and a half.
 From hour to hour.
 He ate nothing for six days.
 He was a year and a month younger than she.
 He was born at the turn of the century.
 He was here just now.
 He's ahead of his times.
 His career spanned decades.
 Hours later.
 I have forgotten the exact date.
 I never thought this day would come.

Parę godzin przed świtem.
 Jeszcze kilka minut.
 Niewiele ponad rok później.
 Wszystko w swoim czasie.
 Godzinę lub dwie przed zachodem słońca.
 A kiedy czas się kończy.
 Jakby to było wczoraj.
 I tak było przez wieki.
 Nie czekaj już dłużej.
 Przez ułamek sekundy.
 Przez chwilę znów miał dziewięć lat.
 Przez ponad półtora roku.
 Z godziny na godzinę.
 Nie jadł nic przez sześć dni.
 Był o rok i miesiąc młodszy od niej.
 Urodził się na przełomie wieków.
 Przed chwilą tutaj był.
 Wyprzedził swoją epokę.
 Jego kariera trwała przez dziesięciolecia.
 Wiele godzin później.
 Nie pamiętam dokładnej daty.
 Nigdy nie myślałem, że ten dzień nadejdzie.

CZAS- PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

I will not waste precious time.
 I will time you.
 In a minute there were none left in the church.
 In the coming decades.
 In the first half of this year.
 It has turned two o'clock.
 It must have been late in October.
 It must have been past four o'clock in the afternoon.
 It must have been quite late in the night.
 It took me at least half a year.
 It was almost time.
 It was dead of the night.
 It was past one.
 It was the longest wait of Vittoria's life.
 It'll take a little time.
 It's coming up to ten o'clock.
 Just five minutes.
 Many centuries ago.
 Many years passed.
 No one knows when the first calendar was developed.
 Once in five years.
 One evening in March.
 Plenty of time to stay and watch.
 Rome has been seeking the Grail for centuries.
 Several hours later.
 She stood there for three hours.
 Shortly before nine o'clock.
 Since that night, I have been more cautious.
 Since the beginning of the year.
 Some time later.
 Thank you for your time.
 That takes more time.
 The boy awoke before dawn.
 The brotherhood has endured for centuries.
 The clock in the tower struck midnight.
 The clock that was stopped has now begun to tick.
 The evening wore on.
 The events of the last months.
 The future is dark.
 The immensity of time worried him.
 The Panama Canal celebrates its centenary in 2014.
 The symbols of time passing.
 The years went by.
 There was no time to talk.
 There's a time and a place for everything.
 They had fought the fire for an hour.
 This was all centuries ago.
 Through the centuries.
 Time had eroded the miracle.
 Time is an illusion.
 Time is up.
 Time seemed to contort in the darkness .
 Twenty years have passed.
 We didn't take out the garbage for days.
 We do not know the future.
 We have not moment to waste.
 We knew it was all over for that year.
 We remember the past.
 Why this day of all others?
 With every passing minute.

Nie będę marnował cennego czasu.
 Zmierzę ci czas.
 W jednej chwili kościół opustoszał.
 W nadchodzących dekadach.
 W pierwszej połowie tego roku.
 Minęła druga godzina.
 Musiał to być koniec października.
 Musiało być już po szesnastej.
 Musiało to być już bardzo późno.
 Zajęło mi to co najmniej półtora roku.
 Już prawie czas.
 Była północ.
 Było po pierwszej.
 Był to najdłuższy okres oczekiwania w życiu Vitorii.
 Nie zajmie to zbyt wiele czasu.
 Zbliża się godzina dziesiąta.
 Tylko pięć minut.
 Przed wiekami.
 Minęło wiele lat.
 Nikt nie wie, kiedy stworzono pierwszy kalendarz.
 Raz na pięć lat.
 Pewnego marcowego wieczoru.
 Mnóstwo czasu, żeby zostać i popatrzeć.
 Rzym od wieków szuka śladów Graala.
 Kilka godzin później.
 Stała tam przez trzy godziny.
 Tuż przed dziewiątą.
 Od tamtej nocy byłam bardziej ostrożna.
 Od początku roku.
 Jakiś czas później.
 Dziękuję za poświęcony czas.
 Na to trzeba więcej czasu.
 Chłopiec obudził się przed świtem.
 Braterstwo przetrwało przez wieki.
 Zegar na wieży wybił północ.
 Zegar który się zatrzymał, teraz znów zaczął tykać.
 Wieczór mija.
 Wydarzenia ostatnich miesięcy.
 Przyszłość maluje się w ciemnych barwach.
 Zaniepokoił go bezmiar czasu.
 Kanał Panamski obchodził swoje stulecie w 2014 roku.
 Symbole upływającego czasu.
 Mijały lata.
 Nie było czasu na rozmowę.
 Wszystko ma swój czas i miejsce.
 Walczyli z ogniem przez godzinę.
 To było wieki temu.
 Na przestrzeni wieków.
 Czas osłabił wymowę cudów.
 Czas to złudzenie.
 Czas minął.
 W ciemności czas jakby się zakrzywił.
 Minęło dwadzieścia lat.
 Nie wynosimy śmieci przez kilka dni.
 Nie znamy przyszłości.
 Nie mamy chwili do stracenia.
 Wiedzieliśmy, że to już koniec na ten rok.
 Pamiętamy przeszłość.
 Dlaczego akurat dzisiaj?
 Z każdą mijającą minutą.

18.2 PRZESTRZEŃ

- a long way apart** - daleko od siebie
above - powyżej
abyss - przepaść; głębia; otchłań
acreage - powierzchnia; areał
afar - z daleka; z oddali
afield - daleko
all along the road - wzdłuż całej drogi
all over the room - po całym pokoju
all over the world - na całym świecie
alongside - przy; obok
among - wśród
angle - kąt; róg narożnik
anywhere - gdzieś
anywhere in the world - gdziekolwiek na świecie
area - obszar
around - wokół
at a depth of 5 metres - na głębokości pięciu metrów
at a distance of two metres - w odległości dwóch metrów
at close quarters - z bliska
at the back - z tyłu
back - tył
backward - tylny; z tyłu; wstecz
backwards - do tyłu; wstecz; w tył
behind - za
below - poniżej
beside - obok
between - między
centre - środek
close by - tuż obok
close to - blisko
corner - róg
deep - głęboki
to deepen - pogłębiać; pogłębić
deeply - głęboko
depth - głębokość
distance - dystans; odległość; oddalenie
distant - odległy
everywhere - wszędzie
far - daleko
far and near - wszędzie
far away - daleko
far off - daleko
far-flung - odległy
far-flung places - odległe miejsca
- farthest** - 1. (adj.) najdalszy 2. (adv.) najdalej
for the space of a kilometre - na odległość kilometra
front - przód
good way off - kawał drogi stąd
here - tu
here and there - tu i tam
high - wysoko; wysoki
horizon - horyzont
inside - wewnątrz
it's not far from here - to niedaleko stąd
left - lewy
location - lokalizacja; położenie
low - nisko; niski
middle - środek
midroad - w połowie drogi
near - blisko; bliski
nearby - pobliski
neighbourhood - okolica
neighbouring - sąsiedni
not far - niedaleko
on - na
on the left - na lewo
opposite - naprzeciwko
outside - na zewnątrz
over - nad
patch of land - skrawek ziemi
placement - umiejscowienie
position - pozycja
remoteness - odległość (w przestrzeni)
right - prawy
side - bok
situation - położenie
space - przestrzeń
surround - otaczać
there - tam
top - góra; górna część
two kilometers across - o szerokości dwóch kilometrów
under - pod
vast - rozległy; ogromny
vast areas - ogromne połacie
within - w obrębie; w środku; wewnątrz
within reach - w zasięgu ręki
within sight - w zasięgu wzroku
within three miles - w odległości trzech mil

PRZESTRZEŃ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A few houses away.
 Alice ran a little way into the wood.
 All around the place.
 At the end of the corridor.
 Down here, almost on a level with the sea.
 Far away they gazed to the edge of sight.
 Frodo stood near the open door.
 He went closer to the priest.
 In the distance a small cloud of dust appears.
 In the long pasture.

Kilka domów dalej.
 Alicja odbiegła kawałek w las.
 Wszędzie dookoła.
 Na końcu korytarza.
 Tutaj na dole, niemal na poziomie morza.
 Znacznie dalej, niż sięgał ich wzrok.
 Frodo stał w pobliżu otwartych drzwi.
 Podeszedł bliżej do księdza.
 W dali pojawia się obłoczek kurzu.
 Na rozległym pastwisku.

PRZESTRZEŃ - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

It's broader by a metre.
 Near the border with Canada.
 Not far from the farm buildings.
 Not that far from the Czech border.
 On the other side of the street.
 On the right or west bank of the Fleet stream.
 Over the sundering leagues of land.
 She paced out the distance.
 The Acropolis could be seen in the distance.
 The distance as the bird flies.
 The distance was greater than it had looked.
 The flatness of the plain is hard to measure.
 The passage was two paces broad.
 The village of Moonfleet lies half a mile from the sea.
 The wooded hills beyond.
 Their faces were a foot apart.
 There is a gate somewhere round this way.
 There is no one around.

Jest szerszy o metr.
 W pobliżu granicy z Kanadą.
 Opodal budynków gospodarczych.
 Niedaleko czeskich granic.
 Po drugiej stronie ulicy.
 Na prawym, czyli zachodnim brzegu rzeczki Fleet.
 Ponad rozległymi polami.
 Krokami odmierzyła odległość.
 W oddali widoczny był Akropol.
 Odległość w linii prostej.
 Odległość była większa, niż się z daleka wydawało.
 W tym płaskim krajobrazie trudno ocenić odległość.
 Korytarz miał dwa kroki szerokości.
 Wieś Moonfleet leży pół mili od morza.
 Lesiste wzgórza w oddali.
 Ich twarze znalazły się bardzo blisko siebie.
 Gdzieś tu w pobliżu jest brama.
 W pobliżu nikogo nie ma.

18.3 KIERUNEK

across - przez
along - wzdłuż
anterior - przedni
to approach - zbliżać się
around the corner - za rogiem
at the far end - na drugim końcu
at the far side - po drugiej stronie
beside - obok
course - kurs
crosswise - na krzyż; w poprzek
direction - kierunek
down - dół; w dół
downstream - w dół rzeki
downwards - w dół
east - wschód
easternmost - położony najdalej na wschód
entrance - wejście
everywhere - wszędzie
exit - wyjście
forwards - do przodu
from - z
from all directions - ze wszystkich stron
from far and near - zewsząd; ze wszystkich stron
in between - pośrodku

know the way - znać drogę
landmark - punkt orientacyjny
length and breadth - wzdłuż i wszerz
lengthways - wzdłuż
to lose the way - zgubić drogę
north - północ
northward - na północ
nowhere - nigdzie
on the left - po lewej
on the other side - po drugiej stronie
on the right - po prawej
pass - mijać; minąć
rear - tył; tylna część
south - południe
southbound - prowadzący na południe
southerly - południowy
southern - południowy
southward(s) - na południe
underneath - 1. spód; dolna część 2. pod; poniżej
underside - 1. spód; dolna część 2. pod; poniżej
uphill - w górę; pod górę
upstream - w górę rzeki
widthways - wszerz
yonder (arch.) - tam; po tamtej stronie

KIERUNEK - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

At dawn we set off in a south-westerly direction.
 He clawed for the surface.
 In the proper direction.
 In the sacred darkness below.
 Langdon followed the captain down.
 On the opposite bank there were a few geese.
 Roger led the way straight.
 She slowly walked toward the door.
 The air coming up from the bottom of the tunnel.
 The car shot forward straight into the circle of light.
 The downstairs lights were all ablaze.
 The stone steps declined steeply into the earth.

O świcie ruszyliśmy na południowy zachód.
 Gramolił się ku powierzchni.
 We właściwym kierunku.
 W świętej ciemności pod ziemią.
 Langdon schodził za kapitanem w dół.
 Na drugim brzegu było kilka gęsi.
 Roger podążał prosto.
 Powoli podeszła do drzwi.
 Powietrze napływające z dna tunelu.
 Pojazd wystrzelił naprzód, prosto w krąg światła.
 Wszystkie światła na dole były zapalone.
 Kamienne stopnie prowadziły stromo w głąb ziemi.

18.4 RUCH

to bend down - schylać się
to bend over - nachylać się; pochylać się
to collapse in a heap - zwalić się jak kłoda
to creep - skradać się; podkradać się
to creep in - wkraść się; wkradać się
to creep out - wyłączyć; wypelzać
dynamic - dynamika
dynamics - dynamiczny
to fall in a heap - zwalić się jak kłoda
to fly - lecieć
genuflection - przyklęknięcie na jedno kolano
to go - iść
to hurl - ciskać; miotać
keep walking - idź dalej
to lean back - przechylić się do tyłu
to lean out - wychylać się; wychylić się
to lean over - przechylać się; przechylić się
leap - podskok; skok; sus
to lug - taszczyć; wlec
manoeuvre - manewr
to march - maszerować
motion - ruch
motionless - nieruchomy; w bezruchu
move - ruch
to move along - przesuwać się; przesunąć się
to move back - cofnąć się
to overtake - wyprzedzać
pluck - pociągnięcie; szarpnięcie
to quiver - drżeć; drgać; trzepotać

to recoil - odskoczyć
ride - jazda
to run - biec
to run out - wybiec
to shamble - włożyć nogami; wlec się
to shift - przesuwać; przesunąć
shove - pchać; popychać
to shrug - wzruszyć ramionami
shuffling - szuranie nogami
to slip - 1. poślizgnąć się 2. wślizgnąć się (gdzieś) 3. zsunąć się
to spring - odskoczyć
to stamp - tupać
step - krok
step backward - krok wstecz
to stumble - 1. potknąć się 2. zataczać się
to surround - otoczyć
to sway - chwiać się; kołysać się
to sway from side to side - kołysać się z boku na bok
to swim - pływać
to trundle - toczyć się; turlać się
to turn - skręcić
to waddle - chodzić kiwając się jak kaczka
waddle - kaczy chód
to walk - spacerować
walk three abreast - iść trójkami
to wriggle - kręcić się; wiercić się
to yank - szarpać; wyrywać

RUCH - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A shadow moved across him again.
 A shadow moved in the corner by the wall.
 Anna wriggled out of her doorway like a snake.
 Another couple scurried past them the other way.
 For some minutes he sat motionless.
 He couldn't move.
 He passed like a shadow under the darkness of the tree.
 He perched himself on the elephant's neck.
 He plunged downward through the bushes.
 He poked at the coals.
 He put out a puny hand.
 He ran a palm across the wooden lid.
 He ran clumsily.
 He ran his fingers through his hair.
 He sat on the edge of his desk.
 He scratched his head.
 He scuttled to the back of the cave.
 He trotted off to a bamboo clump.
 He turned on his heel.
 He waving his arms as if he was warding off the rain.
 It crept up by slight degrees.
 Margarita ran up the bank.
 Ralph climbed out of the bathing pool.
 Ralph jerked his cheek off the earth.
 Ralph sat on a fallen trunk.
 She laid the plank across a heavy branch.
 She raised her wings.
 She toppled over on the pavement.

Znowu przesunął się po nim cień.
 W kącie przy ścianie poruszył się cień.
 Anna jak wąż wyślizgnęła się zza drzwi.
 Jakaś inna para przemknęła obok nich w drugą stronę.
 Przez kilka minut siedział bez ruchu.
 Nie mógł się ruszyć.
 Przemknął jak cień mroczną przestrzeń pod drzewem.
 Wdrapał się na szyję słonia.
 Dał nurka w zarośla.
 Poruszył przegrzebaczem węgle.
 Wyciągnął przed siebie wątlą dłoń.
 Powiodł dłonią po powierzchni drewnianego wieka.
 Pobiegł niezgrabnie.
 Przeciągnął palcami po włosach.
 Przysiadł na brzegu biurka.
 Podrapał się po głowie.
 Powłókł się z powrotem w głąb jaskini.
 Wbiegł w kępę bambusów.
 Obrócił się na pięcie.
 Wymachiwał rękami, jakby odpędzał deszcz.
 Wspiął się w górę ułamkami stopni.
 Małgorzata wybiegła na brzeg.
 Ralph wygramolił się z basenu.
 Ralph oderwał policzek od ziemi.
 Ralph usiadł na zwalonym pniu.
 Przełożyła deskę przez grubą gałąź.
 Rozpostarła skrzydła.
 Przewróciła się na jezdnię.

RUCH - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

Simon was climbing out of the water.
 Smoke and flames swirled in the cupola.
 The audience began stamping their feet.
 The boy climbed the dune slowly.
 The curtains were swaying gently.
 The horse climbed perilous steeps.
 The horse snorted and reared up on its hind legs.
 The horse trotted round and round.
 The master leaped from his saddle.
 The pony bolted into the mist and vanished.
 The white horse leaped forward.
 The window swung wide open.
 Tom came trotting round the corner of the house.
 Vittoria waved a torch.
 We skimmed over the water.
 With one bound the horse cleared the ditch.

Simon gramolił się z wody na brzeg.
 Płomienie i dym wirowały pod kopułą.
 Publiczność zaczęła tupać nogami.
 Chłopiec powoli wdrapywał się na wydmy.
 Firanki powiewały leciutko.
 Koń wdzierał się na strome skały.
 Koń uskoczył i stanął dęba.
 Koń cwałował w kółko.
 Mistrz zeskoczył z siodła.
 Kucyk skoczył w mgłę i zniknął.
 Biały koń poderwał się do cwału.
 Okno rozwarło się na oścież.
 Tom wybiegł zza narożnika domu.
 Vittoria wymachiwała pochodnią.
 Sunęliśmy gładko po wodzie.
 Koń jednym susem przeskoczył rów.

PRĘDKOŚĆ:

abruptly - nagle; gwałtownie
to accelerate - przyspieszać; przyspieszyć
acceleration - przyspieszenie
apace - szybko
as quickly as possible - jak najszybciej;
at a rate of knots (pot.) - bardzo szybko
at a rattling pace - żwawym krokiem
at a snail's pace - w żółwym tempie
at a spanking pace - szybkim tempem; żwawo
at breakneck speed - na złamanie karku
at full speed - przy pełnej prędkości
at full throttle - na pełnym gazie
at high speed - z dużą prędkością
at lightning speed - z prędkością błyskawicy;
 błyskawicznie
to brake - zahamować
celerity (rzad.) - prędkość; szybkość
to dash off - oddalić się pędem
to decelerate - zmniejszać prędkość
dizzy speed - zawrotna prędkość
to do something in a hurry - robić coś w pośpiechu
forthwith - natychmiast; niezwłocznie
furious pace - szaleńcze tempo
to gather speed - nabierać prędkości
haste - pośpiech
haste makes waste - co nagle, to po diable
helter-skelter - na łeb na szyję; w pośpiechu
to hotfoot - pędzić; spieszyć się
hurry - pośpiech
in slow motion - w zwolnionym tempie
in the twinkling of an eye - w mgnieniu oka

in the winking of an eye - w mgnieniu oka
instantaneous - natychmiastowy
to keep pace - dotrzymywać kroku
languidly - powolnie ospale
languid - powolny; ospały
lickety-split - na złamanie karku
lose speed - tracić prędkość
low speed - niska prędkość
momentum - pęd
pace - tempo; szybkość
painfully slow - niezdolnie powoli
pell-mell - pospiesznie; w popłochu
quick as lightning - szybki jak błyskawica
quickly - szybko; prędko
sedate pace - spokojne tempo
slow - powoli
to slow down - zwolnić
slowness - powolność
to speed - pędzić; mknąć
speed - szybkość; prędkość
supersonic - ponaddźwiękowy
supersonically - z prędkością ponaddźwiękową
swiftly - szybko; prędko; spiesznie
tardiness - opieszałość; powolność
tardy - opieszały; powolny
there is no hurry - nie ma pośpiechu
top speed - prędkość maksymalna
velocity - prędkość
walking pace - spacerowe tempo
whoosh - pędzić; śmigać
with the utmost haste - w największym pośpiechu

PRĘDKOŚĆ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

He was running as only a pig can run.
 The Earth moved slowly in its diurnal course.
 The horse quietly moving about.
 The racing clouds.
 The train passed on at full speed.
 They passed swiftly over Dor-nu-Fauglit.

Umykał tak szybko, jak tylko potrafi umykać świnia.
 Ziemia poruszała się powoli swoim dziennym kursem.
 Koń poruszający się z wolna tu i tam.
 Pędzące chmury.
 Pociąg mknął z pełną szybkością.
 Przemknęli szybko nad Dor-nu-Fauglith.

18.5 DŹWIĘK

a babble of voices - gwar
aloud - głośno; na głos
audible - słyszalny
bang - trzask; łomot; huk
bawl - wrzask; ryk
blast of a siren - dźwięk syreny
bleat - beczeć
boisterous - głośny; hałaśliwy
bruit - szmer
to buzz - bzyczeć
cacophony - kakofonia
to clank - brzęk; szczęk; brzęczeć; szczękać
clap of thunder - trzask pioruna
clatter - brzęk, stukot
creak - skrzypieć; zaskrzypieć
to crow - pisać
din - hałas; łoskot
door slam - trzaśnięcie drzwiami
dull thud - głuchy odgłos
dumb - niemy
echo - echo
exclaim - wykrzykiwać; krzyczeć
footfall - odgłos kroków
glum silence - posępna cisza
to groan - jęczeć
gurgle - bulgot; bulgotanie
to hiss - syczeć
hiss - syk; syczenie
holler - wrzask
to howl - wycić
howling - wycie
hubbub - gwar; hałas; harmider
hush - cisza
to hush - ucichnąć
jangle - brzęczenie; terkot
loud - głośny
melodious - melodyjny
melody - melodia
to moan - jęczeć

moan - jęk
to mutter - mamrotać
noise - hałas
noiseless - bezgłośny
noisy - hałaśliwy
rattle - grzechotanie; terkot
to resound - rozbrzmiewać
roar - ryk
rustle - szelest; szmer; szum
to rustle - szleścić; szumieć
scream - krzyk
to scream - krzyczeć
screach of tyres - pisk opon
shriek - 1. wrzask 2. pisk
shrieking - piskliwy krzyk
shrill - przeszywający dźwięk
silent - cichy; cisza
sing - śpiewać
snort - parskać; prychać
sound - dźwięk
soundlessly - bezszelestnie
soundproof - dźwiękoszczelny
splash - plusk; pluśnięcie
to squawk - skrzeczeć; zaskrzeczeć
to squeal - piszczeć; zapiszczeć
swish - świst
thud - łomot
tinny voice - metaliczny głos
to holler - wrzeszczeć; ryczeć
tremulously - drżącym głosem
tune - melodia
voice - głos
warble - świergot; ćwierkanie
to whirr - brzęczeć
whisper - szept
whistle - gwizd
to yell - krzyczeć
yell - krzyk
to yowl - wycić

DŹWIĘK - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A clap of thunder came from the sky.
 A great shout cleaves the air.
 A shower of stones whistled about his ears.
 A slight hiss built into a deafening roar.
 A sudden silence hit the Earth.
 All was still, so that one heard the browsing horses.
 He found that the music and the singing had stopped.
 Heed no nightly noises.
 I could hear a murmur of distant voices.
 I heard a rumbling and crumbling.
 In the distance I could hear the drunken plaint.
 In the still of night.
 Just a deafening silence.
 Mark's heavy boots resounded on the mosaic.
 Only her scream could be heard.
 Shards of glass tinkled downward in the dark.
 Some of the wounded were noisy but most were quiet.

Na niebie rozległ się grzmot.
 Ciszę rozrywa gromki okrzyk.
 Grad kamieni świsnął mu koło uszu.
 Cichy syk zamienił się w ogłuszający ryk.
 Nagła cisza ogarnęła Ziemię.
 Panowała cisza, słyszać było tylko chrobotanie koni.
 Spostrzegł, że muzyka i śpiew ucichły.
 Nie zważajcie na nocne hałasy.
 Słyszałem szmer oddalających się głosów.
 Usłyszałem szmery i łoskoty.
 Z daleka dobiegał podchmielony wrzask.
 W ciszy nocy.
 Tylko ogłuszająca cisza.
 Ciężkie buciory Marka załomotały po mozaice.
 Słyszać było tylko jej krzyk.
 Kawaleczki szkła grzechotały, spadając w ciemnościach.
 Niektórzy ranni krzyczeli, ale większość była cicho.

DŹWIĘK - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

The grass sounded crisp under my feet.
 The awful stillness of the vault was broken.
 The crackle of the fire.
 The crackling of the flames was getting louder.
 The echo of my own voice.
 The house was as still as still.
 The howl of a far-off dog rose on the night air.
 The silence palled upon me.
 The tinkle of the cow bells.
 The ululation spread from shore to shore.
 The whine of the engines.
 The wood burned merrily.
 There was a rustling in the air.
 There was laughter in the basement.
 We could hear the cheery clatter of our knives.

Trawa trzeszczała pod moimi stopami.
 Przerażająca cisza krypty została zakłócona.
 Trzaskanie ognia.
 Trzask płomieni stawał się głośniejszy.
 Echo mojego własnego głosu.
 W domu panowała głucha cisza.
 Dalekie wycie psa przerwało ciszę nocną.
 Nie mogłem wytrzymać tej dręczącej ciszy.
 Brzęk dzwonek krów.
 Okrzyk przeleciał od brzegu do brzegu.
 Jęk silników.
 Drwa trzaskały wesoło.
 Coś zaszumiało w powietrzu.
 W suterenie rozległy się śmiechy.
 Słyszeliśmy wesoły brzęk noży.

18.6 KOLORY**SŁOWNICTWO - PODSTAWOWE:**

azure - lazurowy
beige - beżowy
black - czarny
blue - niebieski
brown - brązowy
colour - kolor; barwa
colour scheme - kolorystyka
colourful - kolorowy, barwny
crimson - purpurowy
dark - ciemny
dark blue - ciemnoniebieski
deep red - ciemnoczerwony
dull - matowy
gaily coloured - bardzo kolorowy
garish - jaskrawy
gold - złoty
green - zielony
greenish - zielonkawy
grey - szary
harsh colours - ostre kolory

light - jasny
maroon - bordowy
mauve - jasnioletowy
multicoloured - wielobarwny; różnokolorowy
navy blue - granatowy
olive - oliwkowy
orange - pomarańczowy
pale - blady
pale blue - bładoniebieski
pink - różowy
primary colour - barwa podstawowa
purple - purpurowy
red - czerwony
silver - srebrny
sky-blue - błękitny
turquoise - turkusowy
violet - fioletowy
white - biały
whiteness - biel
yellow - żółty

SŁOWNICTWO ROZSZERZONE:

ablaze with colour - płonący kolorami
azure - błękitny; lazurowy
burgundy - burgundowy
celadon - seledyn
claret - bordo; bordowy
clash of colours - gryzące się kolory
dingy - wyblakły; wypłowiały
to discolour - odbarwiać; płowieć
discoloured - spłowiały
drab - bury
dun - bury
garnet - kolor ciemnoczerwony
lilac - kolor liliowy
livid - siny
lividly - sino

mauve - fioletoworóżowy
motley - pstry; kolorowy
pallid - blady
pallor - bladeść
redden - zaczerwienić się; poczerwienić;
 czerwienić
redness - czerwień; zaczerwienienie
rosy - różany
sallowness - ziemistość
sooty black - czarny jak sadza
startling white - olśniewająca biel
to turn pale - zblednąć
varicoloured - różnobarwny; różnokolorowy
sallow - ziemisty (kolor)
verdant (*lit.*) - zielony

ODCIENIE:

amber - bursztynowy
azure - lazurowy; błękitny
bistre - ciemnobrunatny
bootle-green - butelkowa zieleń
brownish - brązowy
buff - płowożółty
buff-coloured - płowożółty
butternut - jasnożółtobrązowy
magenta - magenta
carmine - karminowy
celadon - seledynowy
cerise - jasnoczerwony
chartreuse - żółto-zielony
ecru - kolor ecru
emerald - szmaragdowy
fallow - płowy
greenly - zielono
harlequin - mieniący się kolorami
jade green - zielonkawy
jet-black - kruczoczarny
latish - późnawy
lime green - żółtozielony
magenta - magenta
maroon - rdzawoczerwony

mint green - jasnozielony
olive drab - szarooliwkowy
olive green - oliwkowa zieleń
pearl white - perłowobiały
pewter - niebieskoszary
pink-tinged - zaróżowiony
pinkish - różowawy
puce - brązowioletowy
reddish - czerwony
ruby red - ciemnoczerwony
russet - rudobrunatny
saffron - szafran
scarlet - jasnoczerwony
shell pink - perłoworóżowy
tan - jasnobrązowy
taupe - szarobrązowy
tinge - zabarwienie; lekki odcień
tinged - lekko zabarwiony (również jako przenośnia)
turquoise - turkusowy
umber - umbra
verdant (*lit.*) - zielony
violent pink - jaskraworóżowy
whitish - białawy
yellowish - żółtawy

KOLORY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A black plume of smoke hung in the sky.
 A cold grey light lay on the land.
 A flicker of blue stuff against brown clouds.
 A red glare shading away into the deep black.
 Acres of black and yellow smoke.
 All were of one pearly grey colour.
 Away eastward the sun was rising red.
 He has become pale.
 It's an ugly colour.
 The bluish glass roof shimmered in the sun.
 The deep blue of the night given way to a misty grey.
 The earth was still black beneath them.
 The glass misted over and made rainbow circles.
 The horizon was tinged with red.
 The land was green.
 The little sail stood out against the purple sky.
 The new green of Spring was shimmering in the fields.
 The night was greyer.
 The red roofs of the farm building.
 The sand was thick over his black shoes.
 The walls were painted bright blue.
 The yellow smoke expanded.

Pióropusz czarnego dymu piął się wysoko w niebo.
 Zimna siwa poświata zalewała krajobraz.
 Trzepotanie czegoś błękitnego na tle burych chmur.
 Czerwony blask wpadający stopniowo w głęboką czerń.
 Płachty czarnożółtego dymu.
 Wszystko było perłowszare.
 Daleko na wschodzie słońce podnosiło się czerwone.
 Zbladł.
 To niedobry kolor.
 Dach z niebieskawego szkła mienił się w słońcu.
 Ciemny granat nocy stał się mglisto szary.
 Ziemia pod nimi była wciąż czarna.
 Szyba zmatowiała, zagrała barwami tęczy.
 Horyzont zabarwił się na czerwono.
 Kraj zielenił się dookoła.
 Niewielki żagielek odcinał się od szkarłatnego nieba.
 Młoda, wiosenna zieleń puszczała się na polach.
 Noc już poszarzała.
 Czerwone dachy budynków gospodarskich.
 Czarne buciki ugrzęzły w sypkim piachu.
 Ściany były pomalowane na jaskrawoniebieski kolor.
 W powietrze wznosił się żółty dym.

18.7 KSZTAŁT

- angular** - kanciasty
aperture - otwór; szczelina
arc - łuk (kształt)
to bifurcate - rozwidlać się
bifurcation - rozwidlenie; rozgałęzienie
to bisect - przepołowić; przeciąć na pół
breakable - łamliwy; kruchy
bulge - wybrzuszenie; wypukłość
circle - koło
circular - kolisty
to come to bits - rozlecieć się na kawałki
concave - wklęsły
cone - stożek
conical - stożkowaty; stożkowy
conically - stożkowato
contort - wykrzywiać; skręcać; wyginać
contorted - wykrzywiony, skręcony, powyginany
convex - wypukły
cranned - popękany; pełen szpar
cranny - szczelina
cross - krzyż
crumble - rozpadać się; walić się; kruszyć się
crumpled - pognieciony; zmięty
cube - sześcián
cubic - sześcienny
curved - zakrzywiony
cylinder - walec
deformation - deformacja
to distort - zniekształcać; deformować; wykrzywiać
distorted - zniekształcony; zdeformowany;
 wykrzywiony
egg-shaped - jajowaty
even with the ground - równy z ziemią
fissure - pęknięcie; szczelina
fissured - popękany
flat - płaski
flat-topped - o spłaszczonym wierzchołku
form - forma
gossamer - cienki jak pajęczyna
heap - sterta
to heap up - ułożyć na stercie
heart-shaped - w kształcie serca
horizontal - poziomy
jagged - postrzępiony; wyszczerbiony
to jut - wystawać; sterczeć
length - długość
to lengthen - wydłużać; przedłużać
lengthy - przydługi; rozwlekły
long - długi
lozenge-shaped - w kształcie rombu
misshapen - zniekształcony
narrow - wąski
oblique - ukośny
obliquity - pochyłość; skośny kierunek
oval - owal
oval-shaped - owalny
parallel - równoległy
pile - stos; sterta
pointed - szpiczasty; ostro zakończony
proportion - proporcja
to protrude - wystawać; sterczeć
protruding - wystający; sterczący
to pucker - fałdować; marszczyć się
rectangle - prostokąt
rectangular - prostokątny
round - okrągły
rounded - zaokrąglony
rugged - nierówny; chropowaty; wyboisty
ruggedly - nierówno; chropowato; wyboiście
ruggedness - nierówność; nierówności
semi-circle - półkole
semicircular - półkolisty
shape - formować; kształtować; ukształtować
shape - kształt
shapeless - bezkształtny
sharp - ostry
sharpened - zaostrzony
short - krótki
shrink - kurczyć się
shrinking - kurczenie się
sinuous - kręty; wijący się
smooth - gładki
smoothness - gładkość
sphere - kula
spherical - kulisty
spiky - spiczasty
square - kwadrat
stack - stos; sterta
to stack - układać w stos
symmetry - symetria
to take shape - nabierać kształtu
to taper - zwężać się; kończyć się szpiczasto
thin - cienki
tortuous way - kręta droga
triangle - trójkąt
triangular - trójkątny
vertical - pionowy
winding - wijący się; kręty

KSZTAŁT - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A knocker shaped like an eagle.
 Arched like a cat.
 Arms fashioned like snakes.
 He positioned himself in the shape of a five-pointed star.
 He staggered onto the flat piece of earth.
 He wore round glasses.
 Hives with bell-shaped tops made of straw.
 How exactly is this shape change effected?
 Meteorites are almost never round.
 On his forehead was a thin, lightning-shaped scar.
 Shaped like an enormous horseshoe.
 The model of a human head.
 The shape of the skeleton has changed.
 The side mirror was tipped inward.
 The walls were concave and sloping.
 With a peaked lid.

Kołatka w kształcie orła.
 Wygięty jak kot.
 Ramiona zrobione na kształt węży.
 Ułożył swoje ciało na kształt pięcioramiennej gwiazdy.
 Chwiejnie doszedł do płaskiego kawałka ziemi.
 Nosił okrągłe okulary.
 Ule ze słomianymi dachami na kształt dzwonów.
 Jak właściwie dokonuje się zmiana kształtu?
 Meteority prawie nigdy nie są okrągłe.
 Na czole miał wąską bliznę w kształcie błyskawicy.
 W kształcie ogromnej podkowy.
 Forma w kształcie ludzkiej czaszki.
 Szkielet przybrał inny kształt.
 Boczne lustro było zgięte od środka.
 Ściany były wklęsłe i pochyłe.
 Z wiekiem w formie daszka.

18.8 ŚWIATŁO

after dark - po zmroku
at twilight - o zmierzchu
burnish - blask; połysk
by moonlight - przy świetle księżyca
candlelit - przy świecach
darkness - ciemność; mrok
daylight - światło dzienne
dazzle - olśniewać; olśnić; oślepić; oślepić
 dusky - mroczny
flare up - rozbłysnąć
floodlit - podświetlony; oświetlony
to get dark - ściemniać się
gleam - poświata, poblask, promyk
to glimmer - migotać; zamigotać
glint - błysk
to glint - błyskać; błyszczyć
to glisten - lśnić; połyskiwać
to glitter - błyszczyć; skrzyć się
glossiness - blask; połysk
glow - lśnić; poświata
to gutter - migotać
half-light - półmrok
illuminate - podświetlony; oświetlony
illumination - iluminacja; oświetlenie
in the dark - w ciemności; po ciemku
in the twilight - w półmroku
interplay of light - gra światła

to light something up - rozświetlać coś
lighted - oświetlony; podświetlony
lustreless (BrE) - matowy; bez połysku
murk - mrok
murky - mroczny
nightfall - zmierzch; zmrok
nightfall - zmrok
pitch dark - egipskie ciemności
poor light - słabe światło
predawn - przedświt
radiance - blask
semi-darkness - półmrok
shadiness - zacinienie
shadow - cień
sheen - blask; połysk
to shimmer - migotać; lśnić; błyszczyć
to sparkle - mienić się; skrzyć się
starlight - światło gwiazd
streak - smuga; promień
subdued light - przygaszone światło
sunlit - oświetlony słońcem
the play of light - gra światła
twilight - 1. półmrok 2. zmierzch
to twinkle - migotać; skrzyć się
under cover of darkness - pod osłoną nocy
unshaded - nieocieniony
to throw a shadow - rzucać cień

ŚWIATŁO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A black shadow kneeling in the flickering glow.
 A bright light spilled out into the hallway.
 A bright strip of light showed under the door.
 A brilliant point of light shone in the canister.
 A candle fixed on a shelf gave them light.
 A dim light filtering through the blinds.
 A hazy form surrounded by golden light.
 A murky cave in the dimming light.
 A narrow strip of light falls into the room.
 A point of blinding light.
 A profound darkness lit only by candles.

Czarny cień kłęczący w migocącym świetle.
 Jaskrawe światło wylewało się na korytarz.
 Spod drzwi padała jasna smużka światła.
 W pojemniku pojawił się jaskrawy rozbłysk.
 Przymocowana do półki świeca dawała im światło.
 Blade światło przenikało przez żaluzje okienne.
 Mglista postać otoczona złotym światłem.
 Ponura jaskinia pogrążona w półmroku.
 Wąska smuga światła wpada do pokoju.
 Punkt oślepiającego światła.
 Głęboka ciemność, rozjaśniona tylko płomykami świec.

ŚWIATŁO - PRZYKŁADOWE ZDANIA - DOKOŃCZENIE Z POPRZEDNIEJ STRONY:

A shadow appeared on top of the wall.
 A shower of sparks lit up the night.
 A tiny glow of light.
 Beyond it there was light.
 Flooded with light.
 He exited into the soft evening light.
 He opened his eyes to see a shaft of light.
 He peered out into the darkness.
 I could see the faintest line of light.
 I had put out the candle.
 I saw a blue flare in the bows.
 I saw from the red glow behind the curtains.
 I saw the sun coming through the window.
 In the glow of the flames.
 Isabella's house was dark.
 It got dark.
 It is already dark.
 It was dark outside.
 It was getting dusk.
 It was nearly dark.
 It's getting dark.
 Let there be light.
 Long shadows encroached everywhere.
 Long shadows fell on the scorching roadway.
 Not enough light here.
 Oddly, there was faint light here.
 Outside it was getting dark.
 Ralph peered into the darkness under the trees.
 Several million tourists visit the country each year.
 Shadows are thrown by people and things.
 Sunlight is the life-blood of Nature.
 The ancient passageway was lit only by torches.
 The awful blackness was creeping up again.
 The blinking of the lights.
 The candle burnt low.
 The candle flickered.
 The dark filled all the room.
 The darkness grew.
 The evening shadows swallowed him up.
 The flame grew pale and paler.
 The glimmering streak of light had faded.
 The light began to fail.
 The light flared brighter and brighter.
 The light showed through the door.
 The light was fading.
 The lights dimmed.
 The lights went off.
 The lights were switched off.
 The moon shone quietly into the unlit room.
 The moon shone very brightly on the lagoon.
 The moonlight lay everywhere.
 The room was lit by a little night-light.
 The rough-hewn stone shimmered in the rain.
 The shadow bent to the ground.
 The shadows were where they ought to be.
 The stars were bright.
 The strange light the sun made.
 The sun was setting for another night.
 The sunshine came streaming into the room.
 There was a shadow from his hand on the wall.
 They watched the pale rings of light.
 Under the cover of darkness.
 We were enveloped in darkness.

Na szczycie muru pojawił się cień.
 Fontanna iskier oświetliła ciemność nocy.
 Mały punkcik światła.
 Dalej widać było światło.
 Zalany światłem.
 Wyszedł w łagodne światło wieczoru.
 Kiedy otworzył oczy, zobaczył promień światła.
 Wpatrywał się w ciemności.
 Dojrzałem cieniutką linię światła.
 Zgasilem świecę.
 Ujrzałem błysk niebieskiego światła na dziobie (łodzi).
 Dostrzegłem czerwony odbłask na zasłonach.
 Zobaczyłem słońce wpadające przez okno.
 W blasku płomieni.
 Dom Isabelli tonął w ciemnościach.
 Zrobiło się ciemno.
 Już jest ciemno.
 Na dworze było ciemno.
 Zapadał zmierzch.
 Było już prawie ciemno.
 Ściemnia się.
 Niech rozbłyśnie światło.
 Wszędzie czaiły się długie cienie.
 Wydłużone cienie kładły się na rozżarzony asfalt.
 Za mało tu światła.
 O dziwo, dochodziła tu odrobina światła.
 Na dworze zmierchało się.
 Ralf zajrzał w mrok pod drzewami.
 Kilka milionów turystów odwiedza kraj każdego roku.
 Przedmioty i ludzie rzucają cienie.
 Światło słoneczne to krwiobieg natury.
 Wiekowe przejście oświetlały tylko pochodnie.
 Znow się wkrada straszliwy mrok.
 Migotanie świateł.
 Świeca już się dopalała.
 Świeca zamigotała.
 Ciemności wypełniły pokój.
 Mrok zgęstniał.
 Wieczne cienie wchłonęły go.
 Płomień bladł coraz bardziej.
 Smużka jasności pobladła.
 Zapadał zmierzch.
 Światło stawało się coraz jaśniejsze.
 Światło przedzierało się przez drzwi.
 Ściemniało się.
 Światła przygasły.
 Światła zgasły.
 Światła zostały zgaszone.
 Księżyc oświecał ciemny pokój cichym światłem.
 Księżyc bardzo jasno błyszczy na lagunie.
 Wszędzie padało światło księżycy.
 W pokoju paliła się słaba nocna lampka.
 Grubo ciosany kamień połyskiwał w deszczu.
 Cień przygiął się do ziemi.
 Cienie leżały tam, gdzie powinny.
 Gwiazdy świeciły jasno.
 Dziwne światło rzucające przez słońce.
 Słońce zachodzi na następną noc.
 Promienie słońca wpadały do pokoju.
 Cień jego ręki padł na ścianę.
 Patrzyli na blade kręgi światła.
 Pod osłoną nocy.
 Otoczył nas półmrok.

18.9 ILOŚĆ

to abound in - roić się od czegoś
to abound with - być pełnym czegoś
and then some - i jeszcze trochę
aplenty - w bród
chunk - znaczna część
commodious - przestronny; przestrzenny
countable - policzalny
countless - niezliczony
double - podwójny
few - mało; niewiele; kilka; nieliczni
fewer - mniej
fewer than - mniej niż
fistful - garść
fourfold - poczwórny; czterokrotny
great many - bardzo dużo
half-empty - w połowie pusty
to halve - zmniejszyć o połowę
handful - garść; garstka
in spades - bardzo dużo
incalculable - nieobliczalny; niedający się obliczyć
innumerable - niezliczony
iota - krzta; odrobina; jota
less than - niespełna
modicum - odrobina

more or less - mniej więcej
myriad - miriady (niezliczona ilość czegoś)
no fewer than - nie mniej niż
not a few - niemało
not so much - nie tak dużo
one too many - o jeden za dużo
or so - około; mniej więcej
plenty - dużo; mnóstwo; wiele
quantity - ilość
quite a few - niemało
roomy - przestronny; obszerny
sixfold - sześciokrotnie
sizeable number - pokaźna ilość
so much - aż tyle; tak dużo
speck - odrobina
speck of dust - drobinka kurzu
thick on the ground (BrE) - w dużych ilościach
too much - za dużo
to treple - potroić
triple - potrójny
twice as many - dwa razy więcej
uncountable - niepoliczalny
vast quantities - mnóstwo
whole lot - całe mnóstwo

ILOŚĆ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

He banged three times on the door.
 He blew once more.
 He scored five goals at the 2002 World Cup.
 He scored six goals in 57 appearances.
 Many wayfarers were tramping in the same direction.
 One third of them have higher education.
 The two horsemen had become ten.
 The two planes were based at Ghedi.
 The woman he hasn't seen for eight years.
 There are very few.
 There were only a few people in the corridor.
 They destroyed a lot of trees.
 Trans-Siberian Railway traverses seven time zones.
 Two people died during the clashes.
 We ran into the hallway and saw two doors.

Zastukał w drzwi trzy razy.
 Dmuchnął jeszcze raz.
 Strzelił pięć goli podczas Mistrzostw Świata w 2002 roku.
 Zdobył sześć bramek w 57 występach.
 Wielu wędrowców ciągnęło w tę samą stronę.
 Jedna trzecia z nich ma wyższe wykształcenie.
 Dwóch jeźdźców zamieniło się w dziesięciu.
 Dwa samoloty stacjonowały w Ghedi.
 Kobieta, której nie widział od ośmiu lat.
 Jest ich bardzo niewielu.
 Na korytarzu było mało ludzi.
 Zniszczyli mnóstwo drzew.
 Kolej Transsyberyjska przecina siedem stref czasowych.
 W starciach zginęły dwie osoby.
 Wybiegliśmy na korytarz i zobaczyliśmy tam dwoje drzwi.

18.10 ROZMIAR

big - duży
bigness - wielkość
bulkiness - pokaźne rozmiary
bulky - pokaźnych rozmiarów
gargantuan - gigantyczny
great big - bardzo duży
heaps bigger - o wiele większy
large - duży
largeness - duże rozmiary
largish - spory; dość duży
microscopic - mikroskopijny
miniature - miniaturowy
miniaturization - miniaturyzacja
outsize - wielki; ogromny

pint-size - mały; niepokąźny
second biggest - drugi pod względem wielkości
short - niski
shorter - niższy
sizable - spory (o rozmiarze)
small - mały
smallish - maleńki
supersize - powiększony
tall - wysoki
taller - wyższy
teeny - malusieńki
tiny - niewielki; malutki; maleńki
twice the size - dwukrotnie większy
wee - maleńki

ROZMIAR - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A flawless diamond of enormous proportions.
 A gaping hole was blasted in the wall.
 A great stone table stood there.
 A low bench stood on the small, worn carpet.
 He gazed up at the enormous face.
 He stopped under a large tree.
 He went away and came back with a big umbrella.
 Pooh dropped a large stone on me.
 The great black dog reared on to its hind legs.
 The two great sails were hoisted.
 They sat at a small table.

Ogromnych rozmiarów diament bez skazy.
 W murze ziała ogromna dziura.
 Stał tu ogromny kamienny stół.
 Na malutkim wytartym dywaniku stała niska ławeczka.
 Spojrzał na ogromną twarz.
 Przystanęła pod dużym drzewem.
 Odszedł i wrócił z ogromnym parasolem.
 Puchatek rzucił we mnie spory kamień.
 Wielki czarny pies stanął na tylnych łapach.
 Postawiono dwa ogromne żagle.
 Usiedli przy niewielkim stole.

19. ABSTRAKCJA

19.1 ESTETYKA

abdominable - wstrętny; odrażający
to abhor - brzydzić się; czuć odrazę
abhorrent - odrażający; wstrętny
abhorrently - odrażająco; ze wstrętem
to adorn - ozdabiać; zdobić
adornment - ozdoba; zdobienie
aesthetic - estetyczny
aesthetically - estetycznie
alluring - ponętny
as ugly as sin - brzydki jak noc
awful - straszny; okropny
beautiful - piękny
beautify - upiększać
beauty - piękno
bilious - obrzydliwy
comeliness - nadobność (uroda)
comely - nadobny (urodziwy)
detestable - obrzydliwy; wstrętny
dinginess - obskurność; brud
dingy - obskurny; brudny
disfigure - oszpecać; oszpecić
disgust - obrzydzenie; wstręt; odraza
disgusting - obrzydliwy; wstrętny
dismal - ponury; posępny
dismally - ponuro; posępnie
distaste - niesmak; obrzydzenie
distasteful - wstrętny; obrzydliwy
dreadful - straszny; okropny
to embellish - ozdabiać; upiększać

embellishment - ozdoba; upiększenie
exquisite - przepiękny
eyesore - szkarada; brzydactwo
grotty - okropny
to grow pretty - wypięknąć
hideous - ohydny; szkaradny
hideously - ohydnie; szkaradnie
hideousness - brzydota; szkaradność
horrid - obrzydliwy; wstrętny
loathing - obrzydzenie; wstręt; odraza
loathsome - wstrętny; odrażający
loveliness - powab; urok
lovely (BrE) - śliczny; piękny
to nauseate - budzić wstręt
odious - wstrętny
odiously - wstrętnie; ohydnie
to horrid - wstrętny; okropny; odrażający
odiousness - ohyda
raff - w złym guście
repugnant - wstrętny; odrażający
repulsion - wstręt; odraza
repulsive - odpychający
revolting - odrażający; budzący odrazę
revulsion - wstręt; odraza
slipshod - niedbały; niechlujny
ugliness - brzydota
ugly - brzydki
unadorned - prosty; nieupiększony; bez ozdób
vision of beauty - uosobienie piękna (*o osobie*)

ESTETYKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

A love of beauty and of goodness.
 All her beauty she lost.
 Fate finally smiled on him.
 His lips drawn back into a dreadful leer.
 His smudgy mustache twitched.
 Horror lacks every hint of beauty.
 It was still a thing of beauty and strength.
 Look at me, as ugly as I am.
 No dwarf could be unmoved by such loveliness.
 Our own monstrous ugliness.
 She looked like a little marvel of beauty.
 Soon they will have no beauty left.
 The faces they paint are beyond ugliness or beauty.
 The trees built beauty.
 They are so ugly, that they are beautiful.
 They saw the mill in all its frowning ugliness.
 You look beautiful.

Umiłowanie piękne i dobra.
 Straciła całe swoje piękno.
 Los w końcu uśmiechnął się do niego.
 Usta wykrzywił mu okropny grymas.
 Drgnął mu ten wstrętny wąsik.
 Przerazenie jest pozbawione jakiegokolwiek śladu piękna.
 Pozostawała nadal wcieleniem piękności i siły.
 Przyjrzyj mi się w całej mojej brzydocie.
 Nie ma krasnoluda, którego by nie wzruszyło to piękno.
 Nasza własna monstualna brzydota.
 Wyglądała na mały cud piękności.
 Niezadługo nie pozostanie śladu z ich piękności.
 Malowane przez nich twarze są poza pięknem i brzydota.
 Drzewa tworzyły piękno.
 Są tak brzydocy, że aż z tej brzydoty są ładni.
 Zobaczyli nowy młyn w całej jego złowrogiej brzydocie.
 Wspaniale wyglądasz.

19.2 SZCZĘŚCIE

bad luck - pech
to be luck - mieć szczęście
beginner's luck - szczęście początkującego
blessing in disguise - szczęście w nieszczęściu
to bring luck - przynosić szczęście
coincidence - zbieg okoliczności
fluke - fuks; szczęśliwy traf
good fortune - szczęście; pomyślność
hoodoo - zła passa
jinx - 1. przekleństwo; fatum; pech 2. pechowiec
to jinx (rzad.) - przynieść pecha
jinxed (rzad.) - pechowy
kismet (lit.) - los; przeznaczenie
luckless - pechowy; nieszczęsny

lucky devil - szczęściarz
mischance - nieszczęście; pech
misfortune - pech; nieszczęście
out of luck - pechowy
regrettable - niefortunny (wydarzenie)
serendipity - szczęśliwy zbieg okoliczności
sheer luck - czyste szczęście
strike it lucky (BrE) - mieć szczęście
stroke of fortune - łut szczęścia
stroke of luck - łut szczęścia
twist of fate - zrządzenie losu
unfortunate - nieszczęśliwy; niefortunny; pechowy
with a bit of luck - przy odrobinie szczęścia

SZCZĘŚCIE - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

An ageing man with bad luck.
 He had not had any burns, luckily.
 His good fortune ran out.
 I had extremely bad luck in cards.
 I just have such bad luck.
 Is not that rotten luck?
 Luckily he would be going to bed soon.
 Lucky that I recorded my memories.
 There was something about death and the ninth day.
 There were rumors that the job was jinxed.
 This cruise has been a troublesome one.
 To my own good luck.
 We are lucky to be alive.
 Yesterday was my unlucky day.
 You are lucky, that you are not ugly.

Starzejący się mężczyzna, który ma pecha.
 Na szczęście nie tknęły go płomienie.
 Jego szczęście skończyło się.
 W kartach miałem wyjątkowego pecha.
 Mam już takiego pecha.
 Czyż to nie pech?
 Na szczęście była już pora, żeby iść spać.
 Całe szczęście, że zanotowałem swoje wspomnienia.
 Ten dziewiąty dzień był pechowy.
 Krążyły pogłoski, że to stanowisko przynosi pecha.
 Ten rejs od początku jest pechowy.
 Na szczęście dla mnie.
 Mamy szczęście, że jeszcze żyjemy.
 Wczoraj miałam pechowy dzień.
 Masz szczęście, że nie jesteś brzydka.

19.3 TAJEMNICA

air of mystery - aura tajemniczości

to be shrouded in secrecy - być owianym tajemnicą

cloak-and-dagger - potajemny; sekretny

conundrum - zagadka; tajemnica

covert - tajny; potajemny

covertly - potajemnie

to disclose - ujawniać; wyjawiać

to dissimulate - zataić

in the strictest confidence - w największej tajemnicy

inexplicability - niewytłumaczalność; zagadkowość

inexplicable - niewytłumaczalny

mystery - 1. zagadka 2. tajemnica 3. tajemniczy

mystified - owiany tajemnicą

open secret - tajemnica poliszynela

to remain a mystery - pozostać tajemnicą

secret - tajemnica; sekret

secretive - zakonspirowany

top secret - ściśle tajny

under a veil of secrecy - w tajemnicy; w sekrecie

veil of mystery - mgła tajemnicy

veil of silence - zasłona milczenia

TAJEMNICA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

At least the mystery was solved.

Everyone has secrets.

He can keep a secret.

He made no secret of it.

He wanted to unveil the secret of its decay.

I have no secrets from you anymore.

I will tell you a secret.

It was to be quick and secretive.

Keep it secret, and keep it safe!

One of the most secretive places on earth.

The Forest hides many secrets.

These higher mysteries are difficult to reveal.

These mysteries tire me very much.

We can check this mystery church out later.

What is the secret of their popularity?

What secret could possibly be that powerful?

When the plot is ripe it remains no longer secret.

W końcu tajemnica została rozwiązana.

Wszyscy mają tajemnice.

(On) Potrafi dochować tajemnicy.

Nie robił z tego tajemnicy.

Pragnął odkryć tajemnicę jego upadku.

Teraz nie mam już przed tobą tajemnic.

Wyjawię panu tajemnicę.

Pośpiech związany był z chęcią zachowania tajemnicy.

Przechowuj go w tajemnicy i strzeż pilnie.

Jedno z najbardziej tajemniczych miejsc na ziemi.

Las skrywa wiele tajemnic.

Te wyższe tajemnice trudno ujawnić.

Te tajemnice bardzo mnie męczą.

Możemy później sprawdzić ten tajemniczy kościół.

W czym tkwi tajemnica ich popularności.

Jaka tajemnica mogła by być aż tak potężna?

Spisek, gdy dojrzeje, nie da się utrzymać w tajemnicy.

ZAGADKA:

Chinese puzzle - łamigłówka

clue - trop; wskazówka

disentangle - rozwikłać; rozwiązać

flummox - skołować; zbić z tropu

puzzle - 1. puzzle 2. łamigłówka; zagadka

rebus - rebus

riddle - zagadka; łamigłówka

solution - rozwiązanie

solve - rozwiązać

solve a mystery - rozwiązać zagadkę

unravel - rozwikłać; rozwiązać (zagadkę)

unravel a mystery - rozwiązać zagadkę

unriddle - rozwiązać zagadkę

word puzzle - rebus

ZAGADKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Another clue in the puzzle.

He did not omit a single riddle.

He disappeared mysteriously.

I do not wish to play at riddles.

It sounded to him like a riddle.

It will be an unsolved riddle in your mind.

This matter winds itself ever in new riddles.

Various scientists have struggled with this conundrum.

We have no time to ponder riddles.

What tremendously easy riddles you ask!

Why do you always speak in riddle?

Kolejny element układanki.

Nie pominął bodaj jednej zagadki.

Zniknął w tajemniczy sposób.

Nie chcę bawić się w zagadki.

Brzmiało to dla niego jak zagadka.

To pozostanie dla ciebie nierozwiązaną zagadką.

Sprawa wikła się w coraz to nowe zagadki.

Różni naukowcy zmagali się z tą łamigłówką.

Nie mamy czasu na rozwiązywanie zagadek.

Jakie ty zadajesz dziecinnie łatwe zagadki!

Dlaczego ciągle mówisz zagadkami?

19.4 POCHWAŁA I KRYTYKA

POCHWAŁA:

acclaim - uznanie
accolade - wyrazy uznania
to adulate - schlebiać; pochlebiać
adulation - pochlebstwo; schlebianie
to applaud - 1. klaskać 2. przyklaskiwać
backslapping - wzajemne poklepywanie się po plecach
to be generous with praise - być hojnym w pochwałach
commendable - godny pochwały
commendation - pochwała; wyróżnienie
compliment - komplement; pochlebstwo
complimentary - pochlebny
to congratulate - gratulować
congratulatory - gratulacyjny
congratulatory speech - mowa pochwalna
to exalt - słać; wysławiać

exaltation - wysławianie (kogoś)
to ingratiate - przypochlebiać się
ingratiation - przypochlebianie się
to laud - chwalić; wychwalać
laudation - mowa pochwalna
oohs and ahs - ochy i achy
paean - pean; utwór pochwalny
to pay a tribute - złożyć hołd
plaudit - uznanie; poklask
to praise - chwalić
praise - pochwała
praiseworthy - chwalebny; godny pochwały
to puff - rozpywać się z zachwytu (nad czymś)
rhapsodised - rozpywać się (nad czym?), zachwycać się (czym?)
tribute - hołd
wheedling - pochlebstwa

POCHWAŁA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Conceited people never hear anything but praise.
 Franz took pleasure in her praise.
 He had been noted at the bank for his talent in organising.
 I ought to be praised and thanked.
 That's very praiseworthy.
 The editor's words of praise pleased him.
 The praise of the praiseworthy is above all rewards.

Próżni ludzie słyszą tylko pochwały.
 Ta pochwała ucieszyła Franza.
 W banku chwalono jego talent organizacyjny.
 Zasłużyłem na pochwałę i wdzięczność.
 To zasługuje na najwyższą pochwałę.
 Pochwała redaktora ucieszyła go.
 Pochwała z zachnych ust jest najwyższą nagrodą.

KRYTYKA:

to bawl somebody - nakrzyczeć na kogoś
to be gunning for somebody - czepiać się kogoś
to berate - krytykować; strofować
broadside - ostra krytyka
to castigate - ganić; krytykować
to chide - besztać; zbesztać
to come under fire - znaleźć się w ogniu krytyki
constructive criticism - konstruktywna krytyka
criticism - krytyka
to criticize unfairly - niesprawiedliwie krytykować
to fulminate - pomstować (na kogoś)
to get flak (AmE) - zostać ostro skrytykowanym
to give somebody a mauling - nie zostawić na kimś suchej nitki
to go for the jugular - uderzyć w czułe miejsce
to inveigh - złorzeczyć
to maul - bezwzględnie krytykować

mauling - druzgocąca krytyka
to niggle - czepiać się
niggler - osoba czepiająca się
to nit-pick - czepiać się
to pick holes in something - szukać dziury w całym
to pillory - publicznie napiętnować
to put the boot in somebody - dobijać kogoś; kopać leżącego (w zn. krytykować)
rebuke - upomnienie; reprimenda
to run into flak - znaleźć się w ogniu krytyki
to run the gauntlet of criticism - znosić ciągle ataki krytyki
scathing criticism - druzgocąca krytyka
sharp rebuke - ostra reprimenda
stricture - ostra krytyka
to upbraid - ganić; łajać

KRYTYKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Aunt Marge loved criticizing him.
 Criticism judges it and profanes it.
 His criticism was no doubt fully justified.
 It pains me to criticise our parents.
 Nobody will dare to criticize him.
 One or two turned vitriolic in their public criticism.
 The writer criticizes today's youth from head to toe.

Ciotka Margie uwielbia go krytykować.
 Krytyka osądza go i profanuje.
 (Jego) Krytyka jest bez wątpienia w pełni uzasadniona.
 Krytykowanie naszych rodziców sprawia mi ból.
 Nikt nie ośmieli się go krytykować.
 Jeden czy dwóch jadowicie krytykowało go publicznie.
 Autorka z dołu do góry krytykuje dzisiejszą młodzież.

19.5 MORALNOŚĆ

amoral - amoralny
to be on the horns of a dilemma - wybrać mniejsze zło
dark deed - zły uczynek
debauchery - rozwiązłość; rozpusta
decency - przyzwoitość
degenerate - degenerat; zwyrodnialec
depravity - demoralizacja
devil spawn - czyste zło
dilemma - dylemat
dissolute - rozwiązłość; rozpusta
ethical - etyczny; moralny
good deed - dobry uczynek
heinous - ohydny; potworny; odrażający
immorality - niemoralność
indecency - brak przyzwoitości
least worst - najmniejsze zło

moral - moralny; etyczny
moral compass - kompas moralny
moral frailty - słabość moralna
necessary evil - zło konieczne
nefarious - niegodziwy; nikczemny
negative - negatywny
relativity of good and evil - względność dobra i zła
to return good for evil - odpłacać dobrem za zło
right and wrong - dobro i zło
rotten to the core - zepsuty do cna
to shun evil - wystrzegać się zła
the lesser of two evils - mniejsze zło
unethical - nieetyczny
unethicalness - nieetyczność
unmoral - niemoralny
unprincipled - bez zasad

ETYKA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

And so your evil grows.
 Do not argue morals with me.
 Evil was everywhere.
 Good and ill have not changed since yesteryear.
 He was unable to grasp so immoral an act.
 Man's morality was not advancing as fast as man's science.
 Metaphysical glory is the one true morality.
 Nature is neither moral nor immoral.
 Shit is a more onerous theological problem than is evil.
 The border between good and evil is terribly fuzzy.
 The criterion of morality is the interest of the state.
 The evil is more powerful than the good.
 The larger evils escaped their notice.
 The peace is undeniably good.
 There is no good and evil.
 This is the dubious morality of a period.
 War is not a moral evil, but morally neutral.

I w ten sposób wasze zło się rozwija.
 Nie dyskutuj ze mną o moralności.
 Zło czai się wszędzie.
 Dobro i zło nie zmienia się z biegiem lat.
 Nie mógł zrozumieć tak niemoralnego zachowania.
 Ludzka moralność nie rozwija się tak szybko jak nauka.
 Metafizyczna chwała jest jedyną prawdziwą moralnością.
 Przyroda nie jest ani moralna, ani niemoralna.
 Gówno jest trudniejszym problemem teologicznym niż zło.
 Granica pomiędzy dobrem a złem jest strasznie niejasna.
 Kryterium moralności jest interes państwa.
 Zło ma większą moc od dobra.
 Większe zło i jego przejawy umykały ich uwadze.
 Pokój bezsprzecznie jest dobrem.
 Nie ma czegoś takiego jak dobro i zło.
 Jest to wątpliwa moralność epoki.
 Wojna nie jest moralnym złem, ale jest moralnie neutralna.

19.6 PRAWDA I KŁAMSTWO

PRAWDA:

acknowledged truth - prawda powszechnie uznana
actuality - rzeczywistość
corroboration - potwierdzenie
eternal verities - odwieczne prawdy
genuineness - autentyczność; prawdziwość
grain of truth - ziarenko prawdy
half-truth - półprawda
in sooth (arch.) - naprawdę
indisputable proof - niepodważalny dowód
moment of truth - moment prawdy
naked truth - naga prawda

plausible - wiarygodny; przekonujący
reality - rzeczywistość
reliable - wiarygodny; rzetelny; solidny
to stick to the facts - trzymać się faktów
the genuine article - autentyk
the real McCoy - oryginalna rzecz
truth-telling - prawdomówny
veracity - prawdomówność
veracity - prawdziwość
veritable - prawdziwy; rzeczywisty
verity - prawda; rzeczywistość; prawdziwość

PRAWDA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

An unforeseen revelation of shocking truth.
 But in this I judge that you speak the truth.
 Constantine 's Bible has been their truth for ages.
 Finally he decided on the truth.
 How can this be true?
 I always tell the truth.
 I only tell you something true.
 Is that true?
 It's partly true, too, but it isn't all true.
 Ryan wondered how true this was.
 Self-evidence is the same as truth.
 She never knew the truth.
 The stories do not tell the entire truth.
 There was a lot of truth in what he said.
 They deny this but it is true.
 Truth is the last thing they have in mind.
 We know the truth about ourselves.
 Weren't you sworn to tell the truth?
 What does it mean to live in truth?
 What she said is true.
 Whatever the Party holds to be the truth, is truth.

Nieprzewidziane ujawnienie szokującej prawdy.
 Powiedział eś jednak, jak sądzę, prawdę.
 Biblia Konstantyna była ich prawdą przez wieki.
 W końcu zdecydował, że powie prawdę.
 Jak to może być prawdą?
 Zawsze mówię prawdę.
 Ja tylko mówię ci coś, co jest prawdą.
 Czy to prawda?
 Trochę w tym jest prawdy, ale nie cała prawda.
 Ryan zastanowił się, ile w tym prawdy.
 Oczywistość jest równoznaczna z prawdą.
 Nigdy nie dowiedziała się prawdy.
 Bajki nie mówią całej prawdy.
 Jest dużo prawdy w tym, co powiedział.
 Zaprzeczają temu, ale to prawda.
 Prawda była ostatnią rzeczą, którą mieli na myśli.
 Znamy prawdę o samych sobie.
 Czy nie przysięgała pani mówić prawdy?
 Co to znaczy żyć w prawdzie?
 To prawda, co powiedziała.
 Cokolwiek Partia uważa za prawdę, jest prawdą.

KŁAMSTWO:

to be economic with truth - nie mówić całej prawdy	gibberish - bełkot; bzdura
bluff - blef	hogwash - bzdury; kłamstwa
bluffer - błagier; blefiarz	innuendo - insynuacja
bogus - zmyślony; nieprawdziwy (również: fałszywy)	lie detector - wykrywacz kłamstw
cock and bull story - niestworzona historia	to lie through your teeth - kłamać w żywe oczy
to debunk - demaskować; obalać (teorię)	mendacity - zakłamanie
deceitful - kłamliwy; oszukańczy	to misinform - wprowadzać w błąd
deceitfully - kłamliwie; oszukańczo	mythomania - mitomania
deceitfulness - oszustwo; nieuczciwość; kłamliwość	overstatement - przesada; wyolbrzymienie
to deceive - okłamywać; oszukiwać	pack of lies - stek kłamstw
deceiver - kłamca; łgarz; fałszywa osoba	perfect gibberish - czyste brednie
delude - łudzić; mamić; zwodzić	perjure - krzywoprzysięstwo
to depart from the truth - mijać się z prawdą	pork pie - ściema
disinformation - dezinformacja	porky - ściema; kłamstwo
to distort truth - zniekształcać prawdę	propaganda - propaganda
distortion of facts - przekręcanie faktów	to renege on a promise - nie dotrzymać obietnicy
empty promises - czcze obietnice	small lie - małe kłamstewko
fabrication - wymysł	to strain the truth - przekręcać prawdę
fabricator - oszust; łgarz	to stretch the truth - naginać prawdę
falsehood - 1. fałsz; kłamstwo 2. kłamanie; oszukiwanie	to twist sb's words - przekręcić czyjeś słowa
to falsify - fałszować; podrabiać	untruth - nieprawda
fanciful - wyssany z palca; zmyślony; urojony	untruthful - nieprawdziwy; fałszywy; kłamliwy
fiction - fikcja	white lie - niewinne kłamstewko
	whopper - wierutne kłamstwo

KŁAMSTWO - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

But this was a downright lie.
 Even that is a lie.
 Gollum is a liar, and you have to sift his words.
 Have you never lied before?
 He became a liar without shame.
 He did not feel any temptation to tell lies.
 He knew his lie had failed.
 I am laughing at your lies.
 I was shocked at the elaborateness of the lie.
 It is wicked to lie.
 Lying would be the least of his sins.
 No more lies.
 The lie always one leap ahead of the truth.
 The lie made into the rule of the world.
 There is no lie in your eyes.
 This must be a lie.
 We do not know how to lie.
 You did not tell me the truth.
 You have crushed your opposition with lies.
 You lie entirely too well.
 You lied - everyone lies.

Ale to było oczywiste kłamstwo.
 Nawet i to jest kłamstwo.
 Gollum to kłamca, trzeba przesiewać jego słowa.
 Nigdy wcześniej nie kłamałeś?
 Stał się bezwstydnym kłamcą.
 Nie miał ochoty kłamać.
 Wiedział, że jego kłamstwo nie poskutkowało.
 Śmieję się z twoich kłamstw.
 Byłem zszokowanym przewrotnością kłamstwa.
 To brzydko kłamać.
 Kłamstwa to najmniejszy z jego grzechów.
 Koniec kłamstw.
 Kłamstwo bezustannie o krok wyprzedza prawdę.
 Z kłamstwa robi się istotę porządku świata.
 Nie ma w twoich oczach kłamstwa.
 To z pewnością kłamstwo.
 Nie umiemy kłamać.
 Nie powiedziałeś mi prawdy.
 Zmiażdżyliście opozycję kłamstwami.
 Stanowczo za dobrze kłamiesz.
 Kłamałeś - wszyscy kłamią.

WĄTPLIWOŚCI:

to aver - zapewniać
averment - zapewnienie
to be assailed by doubts - być targanym wątpliwościami
to call into question - poddawać w wątpliwość
to cast doubt on somebody - zwątpić w kogoś
to cast doubt on something - poddać coś w wątpliwość
cogent - przekonujący
cogently - przekonująco
to dispel somebody's doubts - rozwiać czyjeś wątpliwości
doubter - wątpiący; niewierzący
doubting - zwątpienie
dubious - wątpliwy
dubiously - niepewnie; z powątpiewaniem

dubiousness - wątpliwości
to entertain doubts - żywić wątpliwości
incredulity - niedowierzanie
incredulous - sceptyczny; nieufny
incredulously - z niedowierzaniem; nieufnie
justified doubts - uzasadnione wątpliwości
murky - niejasny
nagging doubt - dręcząca wątpliwość
to not ring true - nie brzmieć prawdziwie
oversimplification - zbytne uproszczenie
reportedly - podobno; rzekomo
to speculate - spekulować
speculation - spekulacje; domysły
unmistakable - niewątpliwy
to voice doubts - wyrazić wątpliwości

WĄTPLIWOŚCI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

At moments when he had doubted, God had spoken.
 Doubt was in his eyes.
 For my part I forgive your doubt.
 He did not want to express the doubts.
 He was dismayed and in doubt.
 I was oppressed with perplexity and doubt.
 It is doubt that brings souls to you.
 No doubt about that.
 The distinction is reasonable doubt.
 Then came troublesome doubts.
 There was no doubt in his mind.
 There was no doubt that...
 There was no longer a grain of doubt.
 This time there could be no doubt.

W chwilach zwątpienia Bóg do niego przemawiał.
 W jego oczach odzwiercadiło się zwątpienie.
 Jeżeli o mnie chodzi, wybaczam ci zwątpienie.
 Nie chciał ujawniać swoich wątpliwości.
 Był zbity z tropu i pełen wątpliwości.
 Ogarnęły mnie troska i zwątpienie.
 To wątpliwości sprowadzają do was dusze.
 To nie ulega wątpliwości.
 O różnicy stanowi uzasadniona wątpliwość.
 Ogarnęły mnie później niepokojące wątpliwości.
 Nie miał już wątpliwości.
 Nie było wątpliwości, że...
 Nie pozostał nawet cień wątpliwości.
 Tym razem nie mogło być już wątpliwości.

PRAWDOPODOBIENSTWO:

anything is possible - wszystko jest możliwe
faint possibility - znikoma szansa
ghost of a chance - nikła szansa; cień szansy
highly likely - bardzo prawdopodobne
implausibility - brak prawdopodobieństwa;
 nieprawdopodobność
impossible - niemożliwy; niewykonalny
in all likelihood - najprawdopodobniej
inevitability - nieuchronność
inevitable - nieunikniony; nieuchronny
inevitably - nieuchronnie
inexorability - nieuchronność
inexorably - nieuchronnie

likelihood - możliwość; prawdopodobieństwo
next to impossible - prawie niemożliwy
plausibility - prawdopodobność; wiarygodność
plausible - prawdopodobny; wiarygodny
possibility - możliwość
predictably - jak można było spodziewać
presumable - przypuszczalny
presumably - przypuszczalnie; prawdopodobnie
probability - prawdopodobieństwo
unlikely possibility - małe prawdopodobieństwo
verisimilitude - prawdopodobieństwo
virtually impossible - praktycznie niemożliwe

PRAWDOPODOBIENSTWO - ZDANIA:

After all, this might seem more probable.
 In all probability.
 It is frankly impossible.
 It is likely enough.
 It seemed most unlikely.
 Just very very improbable.
 Much more than likely.
 Possible, but unlikely.

To w końcu wydawałoby się bardziej prawdopodobne.
 Według wszelkiego prawdopodobieństwa.
 To po prostu niemożliwe.
 To dość prawdopodobne.
 Wydawało się mało prawdopodobne.
 Po prostu bardzo mało prawdopodobne.
 Dużo więcej niż prawdopodobne.
 Możliwe, choć mało prawdopodobne.

20. NAZWY GEOGRAFICZNE

20.1 PAŃSTWA

EUROPA:

<p>Albania - Albania Andorra - Andora Austria - Austria Belarus - Białoruś Belgium - Belgia Bosnia and Herzegovina - Bośnia i Hercegowina Bulgaria - Bułgaria Croatia - Chorwacja Cyprus - Cypr Czech Republic - Czechy Denmark - Dania Estonia - Estonia Finland - Finlandia France - Francja Germany - Niemcy Greece - Grecja Hungary - Węgry Iceland - Islandia Ireland - Irlandia Italy - Włochy Kazakhstan - Kazachstan Latvia - Łotwa Liechtenstein - Liechtenstein Lithuania - Litwa</p>	<p>Luxembourg - Luksemburg Macedonia - Macedonia Malta - Malta Moldova - Mołdawia Monaco - Monako Montenegro - Czarnogóra Netherlands - Holandia Norway - Norwegia Poland - Polska Portugal - Portugalia Romania - Rumunia Russia - Rosja San Marino - San Marino Serbia - Serbia Slovakia - Słowacja Slovenia - Słowenia Spain - Hiszpania Sweden - Szwecja Switzerland - Szwajcaria Turkey - Turcja Ukraine - Ukraina United Kingdom - Wielka Brytania Vatican City - Watykan</p>
--	--

PAŃSTWA EUROPY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Are you sure you're in Sweden?
Austria reintroduced border controls.
Estonia and Latvia could be Putin's next targets.
Estonia is a country situated along the Baltic Sea.
Estonia joined Nato and the EU in 2004.
In Sweden the government will give you a house.
Latvia proclaimed its independence on 18 November 1918.
Malta was part of the British Empire.
Mayor of the small town in central Serbia.
Multiculturalism is the best thing about Britain.
None wanted to stay in Italy.
Poland for the Polish.
Slovakia adopted the euro in 2009.
The capital of Belarus will almost certainly surprise you.
They were given 72 hours to leave Serbia.
Together we can change Poland.

Jesteś pewna, że jesteś w Szwecji?
Austria przywróciła kontrole graniczne.
Estonia i Łotwa mogą być następnymi celami Putina.
Estonia to kraj położony wzdłuż Morza Bałtyckiego.
Estonia przystąpiła do NATO i UE w 2004 roku.
W Szwecji rząd da ci dom.
Łotwa ogłosiła niepodległość 18 listopada 1918 roku.
Malta była częścią Imperium Brytyjskiego.
Burmistrz małego miasta w środkowej Serbii.
Wielokulturowość to najlepsza rzecz w Wielkiej Brytanii.
Nikt nie chciał zostać we Włoszech.
Polska dla Polaków.
Słowacja przyjęła euro w 2009 roku.
Stolica Białorusi niemal na pewno cię zaskoczy.
Dano im 72 godziny na opuszczenie Serbii.
Razem możemy zmienić Polskę.

AZJA:**Armenia** - Armenia**Azerbaijan** - Azerbejdżan**Bahrain** - Bahrajn**Bangladesh** - Bangladesz**Bhutan** - Bhutan**Brunei** - Brunei**Cambodia** - Kambodża**China** - Chiny**Cyprus** - Cypr**East Timor** - Timor Wschodni**Georgia** - Gruzja**India** - Indie**Indonesia** - Indonezja**Iran** - Iran**Iraq** - Irak**Israel** - Izrael**Japan** - Japonia**Jordan** - Jordania**Kazakhstan** - Kazachstan**Kuwait** - Kuwejt**Kyrgyzstan** - Kirgistan**Laos** - Laos**Lebanon** - Liban**Malaysia** - Malezja**Maldives** - Malediwy**Mongolia** - Mongolia**Myanmar** - Birma**Nepal** - Nepal**North Korea** - Korea Północna**Oman** - Oman**Pakistan** - Pakistan**Philippines** - Filipiny**Qatar** - Katar**Saudi Arabia** - Arabia Saudyjska**Singapore** - Singapur**South Korea** - Korea Południowa**Sri Lanka** - Sri Lanka**Syria** - Syria**Tajikistan** - Tadżykistan**Thailand** - Tajlandia**Turkey** - Turcja**Turkmenistan** - Turkmenistan**United Arab Emirates** - Zjednoczone Emiraty Arabskie**Uzbekistan** - Uzbekistan**Vietnam** - Wietnam**Yemen** - Jemen**PAŃSTWA AZJI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:**

Armenia and Azerbaijan are former Soviet republics.

Cambodia is a very poor country.

China financed the construction of a railway line.

He fears for the safety of his family in Myanmar.

He fled with his family to Gaziantep in Turkey.

I am scared they will send me back to Afghanistan.

I want to leave Cambodia immediately.

In East Timor you can smoke anywhere.

It's better to go back to Syria to die there.

Many of them are hoping to reach Germany.

My journey to Turkey was very dangerous.

On the border of North Korea and China.

One of the oldest churches in Myanmar.

Saudi Arabia is building a fence along its border with Yemen.

South Korea is the largest market for cosmetics.

Syria is already a failed state.

The ancient trading route that connected India with China.

The Kingdom of Bhutan borders Nepal.

They returned home from Kazakhstan in 1957.

Turkey and Syria share a border.

Turkmenistan has long touted itself as an island of stability.

Turtuk was annexed to India in 1971.

We lived for six years in China.

Yemen's giant neighbour, Saudi Arabia.

Armenia i Azerbejdżan to były republiki radzieckie.

Kambodża to bardzo biedny kraj.

Chiny sfinansowały budowę linii kolejowej.

Boi się o bezpieczeństwo swojej rodziny w Birmie.

Uciekł ze swoją rodziną do Gaziantep w Turcji.

Boję się, że odeślą mnie do Afganistanu.

Chcę natychmiast opuścić Kambodżę.

Na Timorze Wschodnim można palić wszędzie.

Lepiej wrócić do Syrii niż tutaj umrzeć.

Wielu z nich ma nadzieję na dotarcie do Niemiec.

Moja podróż do Turcji była bardzo niebezpieczna.

Na granicy Korei Północnej i Chin.

Jeden z najstarszych kościołów w Birmie.

Arabia Saudyjska buduje płot wzdłuż granicy z Jemenem.

Korea Południowa jest największym rynkiem kosmetyków.

Syria jest już upadłym państwem.

Starożytny szlak handlowy łączący Indie z Chinami.

Królestwo Bhutanu graniczy z Nepalem.

Wrócili do domu z Kazachstanu w 1957 roku.

Turcja i Syria graniczą ze sobą.

Turkmenistan długo zachwalał się jako oaza stabilności.

Turtuk został anektowany przez Indie w 1971 roku.

Przez sześć lat żyliśmy w Chinach.

Arabia Saudyjska - największy sąsiad Jemenu.

AFRYKA:

Algeria - Algieria
Angola - Angola
Benin - Benin
Botswana - Botswana
Burkina Faso - Burkina Faso
Burundi - Burundi
Cameroon - Kamerun
Cape Verde - Wyspy Zielonego Przylądka
Central African Republic - Republika Środkowej Afryki
Chad - Czad
Comoros - Komory
Democratic Republic of the Congo - Demokratyczna Republika Konga
Djibouti - Dżibuti
Egypt - Egipt
Equatorial Guinea - Gwinea Równikowa
Eritrea - Erytrea
Ethiopia - Etiopia
Gabon - Gabon
Gambia - Gambia
Ghana - Ghana
Guinea - Gwinea
Guinea-Bissau - Gwinea-Bissau
Ivory Coast - Wybrzeże Kości Słoniowej
Kenya - Kenia
Lesotho - Lesotho
Liberia - Liberia

Libya - Libia
Madagascar - Madagaskar
Malawi - Malawi
Mali - Mali
Mauritania - Mauretania
Mauritius - Mauritius
Morocco - Maroko
Mozambique - Mozambik
Namibia - Namibia
Niger - Niger
Nigeria - Nigeria
Republic of the Congo - Kongo
Rwanda - Rwanda
Senegal - Senegal
Seychelles - Seszele
Sierra Leone - Sierra Leone
Somalia - Somalia
South Africa - Republika Południowej Afryki
South Sudan - Sudan Południowy
Sudan - Sudan
Swaziland - Suazi
Tanzania - Tanzania
Togo - Togo
Tunisia - Tunezja
Uganda - Uganda
Zambia - Zambia
Zimbabwe - Zimbabwe

PAŃSTWA AFRYKI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

Born in the small West African country of Benin.
 Delayed presidential elections are under way in Benin.
 Eritrea was once again at war with Ethiopia.
 Guinea closed its borders with Sierra Leone and Liberia.
 He was born in Morocco and raised in Sicily.
 Italy closed its embassy in Libya.
 Kenya was a British colony until 1963.
 King Mswati III rules Swaziland like a dictator.
 Lesotho has a population of nearly 2 million.
 Lesotho is surrounded by South Africa on all sides.
 Madagascar has 8,000 species of animals.
 Mozambique is famous for its beaches.
 Namibia is a vast country.
 Rhodesia became Zimbabwe.
 The biggest financial scandal in Malawi's history.
 Togo, once a German colony.
 Togo's official language is French.
 We went to Tanzania, but nobody wanted us there.
 Will Ghana beat Egypt in Alexandria?

Urodzony w Beninie - małym kraju w zachodniej Afryce.
 W Beninie trwają spóźnione wybory prezydenckie.
 Erytrea znów prowadziła wojnę z Etiopią.
 Gwinea zamknęła granicę z Sierra Leone i Liberią.
 Urodził się w Maroku, dorastał na Sycylii.
 Włochy zamknęły swoją ambasadę w Libii.
 Kenia była brytyjską kolonią do 1963 roku.
 Król Mswati III rządzi Suazi jak dyktator.
 Lesotho liczy blisko 2 miliony mieszkańców.
 Lesotho jest otoczone przez Republikę Południowej Afryki.
 Na Madagaskarze żyje 8000 gatunków zwierząt.
 Mozambik słynie ze swoich plaż.
 Namibia to ogromny kraj.
 Rodezja zmieniła nazwę na Zimbabwe.
 Największy skandal finansowy w historii Malawi.
 Togo, dawniej niemiecka kolonia.
 Językiem urzędowym w Togo jest francuski.
 Pojechaliśmy do Tanzanii, ale nikt nas tam nie chciał.
 Czy Ghana pokona Egipt w Aleksandrii?

AMERYKA PÓŁNOCNA I ŚRODKOWA:**Antigua and Barbuda** - Antigua i Barbuda**Bahamas** - Bahamy**Barbados** - Barbados**Belize** - Belize**Canada** - Kanada**Costa Rica** - Kostaryka**Cuba** - Kuba**Dominica** - Dominika**Dominican Republic** - Dominikana**El Salvador** - Salwador**Grenada** - Grenada**Guatemala** - Gwatemala**Haiti** - Haiti**Honduras** - Honduras**Jamaica** - Jamajka**Mexico** - Meksyk**Nicaragua** - Nikaragua**Panama** - Panama**Saint Kitts and Nevis** - Saint Kitts i Nevis**Saint Lucia** - Saint Lucia**Saint Vincent and the Grenadines** - Saint Vincent i Grenadyny**Trinidad and Tobago** - Trynidad i Tobago**United States of America** - Stany Zjednoczone**PAŃSTWA AMERYKI ŚRODKOWEJ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:**

Cuba remains a bastion of communism.

European Union threatens Honduras with sanctions.

Haiti and the Dominican Republic. One island, two worlds.

Haiti is one of the poorest countries in the world.

He was caught in Mexico and deported.

Honduras suspended diplomatic relations with Argentina.

June saw 677 murders in El Salvador.

Panama was a Spanish colony for three centuries.

The Dominican Republic seems like a real paradise.

They were sent back to El Salvador.

Kuba pozostaje bastionem komunizmu.

Unia Europejska grozi Hondurasowi sankcjami.

Haiti i Dominikana. Jedna wyspa, dwa światy.

Haiti jest jednym z najbiedniejszych krajów świata.

Został złapany w Meksyku i deportowany.

Honduras zawiesił stosunki dyplomatyczne z Argentyną.

W czerwcu zanotowano 677 zabójstw w Salwadorze.

Panama przez trzy stulecia była hiszpańską kolonią.

Dominikana wydaje się być prawdziwym rajem.

Zostali odesłani do Salwadoru.

AMERYKA POŁUDNIOWA:**Argentina** - Argentyna**Bolivia** - Boliwia**Brazil** - Brazylia**Chile** - Chile**Colombia** - Kolumbia**Ecuador** - Ekwador**Guyana** - Gujana**Paraguay** - Paragwaj**Peru** - Peru**Suriname** - Surinam**Uruguay** - Urugwaj**Venezuela** - Wenezuela**PAŃSTWA AMERYKI POŁUDNIOWEJ - PRZYKŁADOWE ZDANIA:**

Brazil is facing its most serious crisis in decades.

Ecuador - the world's biggest exporter of bananas.

Ecuador is introducing a new law on election.

Eight soldiers are killed in an ambush in Paraguay.

He was a key political figure in Uruguay.

He was born in Guyana but grew up in Britain.

My parents are both immigrants from Paraguay.

Nine of 33 miners rescued from a mine in Chile.

Paraguay is unspoiled by tourists.

Suriname, once known as Dutch Guiana.

The former British colony of Guyana.

The whole of Brazil is in mourning.

Venezuela has the cheapest petrol prices in the world.

Brazylia grozi najpoważniejszy kryzys od dziesięcioleci.

Ekwador - największy na świecie eksporter bananów.

Ekwador wprowadza nowe prawo wyborcze.

Ośmiu żołnierzy zginęło w zasadzce w Paragwaju.

Był kluczową postacią w polityce Urugwaju.

Urodził się w Gujanie, ale dorastał w Wielkiej Brytanii.

Moi rodzice są imigrantami z Paragwaju.

Dziewięciu z 33 górników uratowanych z kopalni w Chile.

Paragwaj nie jest zepsuty przez turystów.

Surinam, dawniej znany jako Gujana Holenderska.

Gujana - dawna kolonia brytyjska.

Cała Brazylia pogrążona jest w żałobie.

W Wenezueli ceny paliwa są najniższe na świecie.

AUSTRALIA I OCEANIA:**Australia** - Australia**Federated States of Micronesia** - Mikronezja**Fiji** - Fidżi**Kiribati** - Kiribati**Marshall Islands** - Wyspy Marshalla**Nauru** - Nauru**New Zealand** - Nowa Zelandia**Palau** - Palau**Papua New Guinea** - Papua Nowa Gwinea**Samoa** - Samoa**Solomon Islands** - Wyspy Salomona**Tonga** - Tonga**Tuvalu** - Tuvalu**Vanuatu** - Vanuatu**PAŃSTWA OCEANII - PRZYKŁADOWE ZDANIA:**

Cyclone Pam has devastated the islands of Vanuatu.

Fiji does not have a free media.

Is Fiji on the road to democracy?

Tokelau declared a state of emergency on Monday.

Tupou VI has been formally crowned king of Tonga.

Tuvalu is the world's fourth smallest country.

Villagers in the Solomon Islands slaughtered 900 dolphins.

Cyklon Pam spustoszył wyspy Vanuatu.

Na Fidżi nie ma wolnych mediów.

Czy Fidżi jest na drodze do demokracji?

W poniedziałek na Tokelau ogłoszono stan wyjątkowy.

Tupou VI został oficjalnie koronowany na króla Tonga.

Tuvalu to czwarty najmniejszy kraj świata.

Wieśniacy na Wyspach Salomona zarżnęli 900 delfinów.

TERYTORIA SPORNE I ZALEŻNE:**Abkhazia** - Abchazja**Adygea** - Adygeja**Ceuta** - Ceuta**Chechnya** - Czeczenia**Dagestan** - Dagestan**Gibraltar** - Gibraltar**Golan Heights** - Wzgórza Golan**Hong Kong** - Hongkong**Ingushetia** - Inguszetia**Kosovo** - Kosowo**Macau** - Makao**Melilla** - Melilla**Nagorno-Karabakh** - Górski Karabach**Northern Cyprus** - Cypr Północny**Northern Ireland** - Irlandia Północna**Palestine** - Palestyna**Scotland** - Szkocja**Somaliland** - Somaliland**South Ossetia** - Osetia Południowa**Taiwan** - Tajwan**Tibet** - Tybet**Transnistria** - Naddniestrze**Wales** - Walia

20.2 MIASTA

Addis Ababa - Addis Abeba	Lucerne - Lucerna
Algiers - Algier	Luxembourg City - Luksemburg
Antwerp - Antwerpia	Lviv - Lwów
Arkhangelsk - Archangielsk	Marseille - Marsylia
Assisi - Asyż	Mexico City - Meksyk
Athens - Ateny	Milan - Mediolan
Avignon - Awinion	Moscow - Moskwa
Baghdad - Bagdad	Mulhouse - Miluza
Beijing; Peking - Pekin	Mumbai - Mumbaj; Bombaj
Bern - Berno	Naples - Neapol
Bethlehem - Betlejem	New Orleans - Nowy Orlean
Bologna - Bolonia	Nice - Nicea
Bratislava - Bratysława	Nicosia - Nikozja
Bremen - Brema	Nuremberg - Norymberga
Bruges - Brugia	Padua - Padwa
Brussels - Bruksela	Paris - Paryż
Bucharest - Bukareszt	Parnu - Parnawa
Budapest - Budapeszt	Pavia - Pawia
Cairo - Kair	Plovdiv - Płowdiw
Cape Town - Kapsztad	Potsdam - Poczdam
Cologne - Kolonia	Prague - Praga
Copenhagen - Kopenhaga	Pristina - Prisztina
Cracow - Kraków	Pskov - Psków
Damascus - Damaszek	Pyongyang - Pjongjang
Daugavpils - Dyneburg	Riga - Ryga
Dresden - Drezno	Riyadh - Rijad
Dunkirk - Dunkierka	Rome - Rzym
Edinburgh - Edynburg	Seoul - Seul
Fes - Fez	Seville - Sewilla
Florence - Florencja	Shanghai - Szanghaj
Geneva - Genewa	Solothurn - Solura
Genoa - Genua	Stockholm - Sztokholm
Ghent - Gandawa	Strasbourg - Strasburg
Gothenburg - Göteborg	Tehran - Teheran
Havana - Hawana	Thessaloniki - Saloniki
Istanbul - Sztambuł	Tokyo - Tokio
Kathmandu - Katmandu	Toulouse - Tuluza
Kaunas - Kowno	Trento - Trydent
Kharkiv - Charków	Turin - Turyn
Khartoum - Chartum	Venice - Wenecja
Kiev - Kijów	Ventspils - Windawa
Kolkata - Kalkuta	Vienna - Wiedeń
Lausanne - Lozanna	Vilnius - Wilno
Leiden - Lejda	Warsaw - Warszawa
Leipzig - Lipsk	Yerevan - Erywań
Lisbon - Lizbona	Zagreb - Zagrzeb
Ljubljana - Lublana	Zürich - Zurych
London - Londyn	

MIASTA - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

About ten million people visit Miami every year.
 Bukhara is the quintessential Central Asian trading town.
 Quito was founded in the 16th century.
 Casanova was born in Venice in 1725.
 Helen and Alfonso were married in Catania.
 How can I get from Milan to Munich?
 I moved from Brighton to London.
 Mini guide to Bucharest.
 On the outskirts of London.
 Over the years Abidjan has been a magnet for chancers.
 Parnu is an idyllic resort.
 Rebels patrol a street in Makiika, near Donetsk.
 Rome from the air is a labyrinth.
 Sarajevo is famous for its religious diversity.
 Schoolchildren watch the solar eclipse in Accra.
 Split is a great town to arrive in.
 The government now controls most of Damascus.
 The main railway station in the Hungarian capital, Budapest.
 The night train between Paris and Venice.
 The Orient Express from Paris to Istanbul.
 The world's cheapest city is Tehran.
 To see Naples and die.
 We drove on to Astrakhan, 40 miles away.

Każdego roku Miami odwiedza około milionów osób.
 Buchara to typowe miasto handlowe Azji Centralnej.
 Quito zostało założone w XVI wieku.
 Casanova urodził się w Wenecji w 1725 roku.
 Helena i Alonso pobrali się w Katanii.
 Jak mogę się dostać z Mediolanu do Monachium?
 Przeprowadziłam się z Brighton do Londynu.
 Mały przewodnik po Bukareszcie.
 Na przedmieściach Londynu.
 Przez lata Abidżan przyciągał marzycieli.
 Parnawa to sielankowy kurort.
 Separatyści patrolują ulicę w Makiejewce koło Doniecka.
 Z powietrza Rzym wygląda jak labirynt.
 Sarajevo słynie z różnorodności religijnej.
 Uczniowie oglądają zaćmienie słońca w Akrze.
 Split to wspaniałe miasto, do którego warto przyjechać.
 Obecnie rząd kontroluje większą część Damaszku.
 Główna stacja kolejowa w stolicy Węgier - Budapeszcie.
 Pociąg nocny pomiędzy Paryżem a Wenecją.
 Orient Express z Paryża do Stambułu.
 Najtańszym miastem do życia na świecie jest Teheran.
 Zobaczyc Neapol i umrzeć.
 Jechaliśmy do Astrachania, 40 mil stąd.

20.3 REGIONY I KRAINY GEOGRAFICZNE

Abruzzo - Abruzja
Alsace - Alzacja
Andalusia - Andaluzja
Aragon - Aragonia
Asturias - Asturia
Auvergne - Owernia
Balkans - Bałkany
Basque Country - Kraj Basków
Bavaria - Bawaria
Benelux - Beneluks
Brittany - Bretania
Burgundy - Burgundia
Calabria - Kalabria
Campania - Kampania
Cantabria - Kantabria
Castile - Kastylia
Catalonia - Katalonia
Champagne - Szampania
Cornwall - Kornwalia
Crimea - Krym
Dalmatia - Dalmacja
Emilia-Romagna - Emilia Romania
Flanders - Flandria
Friuli-Venezia Giulia - Friuli-Wenecja Julijska
Galicja - Galicja
Greater Poland - Wielkopolska
Hesse - Hesja
Kamchatka - Kamczatka
Kashmir - Kaszmir
Lapland - Laponia
Lesser Poland - Małopolska
Lombardy - Lombardia

Lorraine - Lotaryngia
Lower Saxony - Dolna Saksonia
Lower Silesia - Dolny Śląsk
Marche - Marche
Mazovia - Mazowsze
Mecklenburg-West Pomerania - Meklemburgia-Pomorze Przednie
Normandy - Normandia
North Rhine-Westphalia - Nadrenia Północna-Westfalia
Patagonia - Patagonia
Peloponnese - Peloponez
Picardy - Pikardia
Piedmont - Piemont
Pomerania - Pomorze
Provence - Prowansja
Saarland - Saara
Saxony - Saksonia
Saxony-Anhalt - Saksonia-Anhalt
Schleswig-Holstein - Szlezwik-Holsztyn
Silesia - Śląsk
Subcarpathia - Podkarpacie
Thrace - Tracja
Thuringia - Turyngia
Tuscany - Toskania
Umbria - Umbria
Upper Silesia - Górny Śląsk
Volyn - Wołyń
Wallonia - Walonia
Zakarpathia - Zakarpacie
Zaporizhia - Zaporozże

20.4 GÓRY

Alps - Alpy	Jura Mountains - Jura
Andes - Andy	Leitha Mountains - Góry Litawskie
Apennine Mountains - Apeniny	Lepontine Alps - Alpy Lepontyńskie
Appalachian Mountains - Appalachy	Lower Tauern - Niskie Taury
Beskids - Beskidy	Pamir Mountains - Pamir
Blue Ridge Mountains - Pasma Błękitne	Peloritani - Góry Pelorytańskie
Carpathians - Karpaty	Pennine - Góry Pennińskie
Caucasus - Kaukaz	Rhaetian Alps - Alpy Retyckie
Cordilleras - Kordyliery	Rocky Mountains - Góry Skaliste
Dolomites - Dolomity	Sudetes - Suddety
Glarus Alps - Alpy Glarneńskie	Swiss Alps - Alpy Szwajcarskie
Graian Alps - Alpy Graickie	Tatra Mountains - Tatry
High Tauern - Taury Wysokie	Ural - Ural
Himalayas - Himalaje	Vosges - Wogezy
Julian Alps - Alpy Julijskie	Western Alps - Alpy Zachodnie

20.5 RZEKI

Amur - Amur	Rhine - Ren
Belaya - Białaja	Rhone - Rodan
Bosphorus - Bosfor	Ruhr - Ruhra
Danube - Dunaj	Saint-Lawrence River - Rzeka św. Wawrzyńca
Daugava - Dźwina	Sava - Sawa
Dnieper - Dniepr	Seine - Sekwana
Don - Don	Somme - Somma
Donets - Doniec	Tagus - Tag
Elbe - Łaba	Thames - Tamiza
Euphrates - Eufrat	Tiber - Tyber
Ganges - Ganges	Tigris - Tygrys
Meuse - Moza	Vistula - Wisła
Neman - Niemen	Volga - Wołga
Oder - Odra	White Nil - Nil Biały
Oka - Oka	

20.6 MORZA I OCEANY

Adriatic Sea - Morze Adriatyckie	Indian Ocean - Ocean Indyjski
Amundsen Sea - Morze Amundsena	Irish Sea - Morze Irlandzkie
Arabian Sea - Morze Arabskie	Kara Sea - Morze Karskie
Aral Sea - Morze Aralskie	Laptev Sea - Morze Łaptiewów
Arctic Ocean - Morze Arktyczne; Ocean Arktyczny	Levantine Sea - Morze Lewantyńskie
Atlantic Ocean - Ocean Atlantycki	Ligurian Sea - Morze Liguryjskie
Baltic Sea - Morze Bałtyckie	Marmara Sea - Morze Marmara
Barents Sea - Morze Barentsa	Myrtoan Sea - Morze Mirtejskie
Beaufort Sea - Morze Beauforta	Pacific Ocean - Ocean Spokojny
Bering Sea - Morze Beringa	Pechora Sea - Morze Peczerskie
Black Sea - Morze Czarne	Sargasso Sea - Morze Sargassowe
Caribbean Sea - Morze Karaibskie	Sea of Azov - Morze Azowskie
Caspian Sea - Morze Kaspijskie	Sea of Okhotsk - Morze Ochockie
Chukchi Sea - Morze Czukockie	Tasman Sea - Morze Tasmanskie
Coral Sea - Morze Koralowce	Tyrrhenian Sea - Morze Tyrreńskie
Dead Sea - Morze Martwe	White Sea - Morze Białe
Greenland Sea - Morze Grenlandzkie	Yellow Sea - Morze Żółte

20.7 WYSPY

Aegean Islands - Wyspy Egejskie	Guadelupe - Gwadelupa
Aland Islands - Wyspy Alandzkie	Guam - Guam
Aleutian Islands - Aleuty	Guernsey - Guernsey
Andaman Islands - Andamany	Hawaii Islands - Hawaje
Anguilla - Anguilla	Hebrides - Hebrydy
Antigua - Antigua	Ionian Islands - Wyspy Jońskie
Antilles - Antyle	Isle of Man - Wyspa Man
Aruba - Aruba	Isle of Wight - Wyspa Wight
Ascension Island - Wyspa Wniebowstąpienia	Java - Jawa
Azores - Azory	Jersey - Jersey
Balearic Islands - Baleary	Kuril Islands - Kuryle
Bermuda Islands - Bermudy	Lesbos Island - Lesbos
British Virgin Islands - Brytyjskie Wyspy Dziewicze	Lipari Islands - Wyspy Liparyjskie
Canary Islands - Wyspy Kanaryjskie	Lofoten Islands - Lofoty
Cayman Islands - Kajmany	Madeira - Madera
Channel Islands - Wyspy Normandzkie	Majorca - Majorka
Christmas Island - Wyspa Bożego Narodzenia	Martinique - Martynika
Cook Islands - Wyspy Cooka	Melanesia - Melanezja
Corfu - Korfu	New Caledonia - Nowa Kaledonia
Corsica - Korsyka	Newfoundland - Nowa Fundlandia
Crete - Kreta	Orkney - Orkady
Cyclades - Cyklady	Palau - Palau
Easter Island - Wyspa Wielkanocna	Sakhalin - Sachalin
Falkland Islands - Falklandy	Sardinia - Sardynia
Faroe Islands - Wyspy Owcze	Shetland - Szetlandy
Frisian Islands - Wyspy Fryzyjskie	Sicily - Sycylia
Galapagos Islands - Galapagos	Socotra - Sokotra
Gilbert Islands - Wyspy Gilberta	Tasmania - Tasmania
Gotland - Gotlandia	Tokelau - Tokelau
Greenland - Grenlandia	Windward Islands - Wyspy Zawietrzne

WYSPY - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

About 300 British tourists visit Palau each year.
 Barbados is celebrating 50 years of independence.
 I spent four months on Pitcairn Island.
 More and more migrants arrive in Lampedusa.
 She lived on the Icelandic island of Heimaey.
 Shoichi Yokoi was found on the island of Guam.
 Socotra is located in the Arabian Sea.
 The Falklands now have just 2,563 inhabitants.
 There are no secrets on Pitcairn.

Co roku około 300 brytyjskich turystów odwiedza Palau.
 Barbados obchodzi 50-lecie niepodległości.
 Na Pitcairn spędziłem cztery miesiące.
 Coraz więcej migrantów przybywa na Lampeduzę.
 Żyła na islandzkiej wyspie Heimaey.
 Shoichi Yokoi został odnaleziony na wyspie Guam.
 Sokotra leży na Morzu Arabskim.
 Falklandy liczą obecnie tylko 2563 mieszkańców.
 Na Pitcairn nie ma tajemnic.

20.8 NARODOWOŚCI

Afghan - Afgańczyk	Kenyan - Kenijczyk
Albanian - Albańczyk	Laotian - Laotańczyk
Argentinian - Argentyńczyk	Latvian - Łotysz
Armenian - Ormianin	Lebanese - Libańczyk
Australian - Australijczyk	Libyan - Libijczyk
Austrian - Austriak	Lithuanian - Litwin
Azerbaijani - Azer	Macedonian - Macedończyk
Bangladeshi - Banglijczyk	Malaysian - Malezyjczyk
Belarusian; Belarusan - Białorusin	Malian - Malijczyk
Belgian - Belg	Maltese - Maltańczyk
Bolivian - Boliwijczyk	Mexican - Meksykanin
Bosnian - Bośniak	Moldovan - Mołdawanin
Brazilian - Brazylijczyk	Mongolian - Mongoł
Bulgarian - Bułgar	Montenegrin - Czarnogórzec
Cameroonian - Kameruńczyk	Moroccan - Marokańczyk
Canadian - Kanadyjczyk	Nepalese - Nepalczyk
Chilean - Chilijczyk	Nigerian - Nigeryjczyk
Chinese - Chińczyk	Norwegian - Norweg
Colombian - Kolumbijczyk	Omani - Omańczyk
Costa Rican - Kostarykanin	Peruvian - Peruwiańczyk
Croat; Croatian - Chorwat	Pole - Polak
Cuban - Kubańczyk	Portuguese - Portugalczyk
Cypriot - Cypryjczyk	Romanian - Rumun
Czech - Czech	Russian - Rosjanin
Dane - Duńczyk	Scot - Szkot
Dutchman - Holender	Senegalese - Senegalczyk
Dutchwoman - Holenderka	Serb; Serbian - Serb
Ecuadorean - Ekwadorczyk	Slovak - Słowak
Egyptian - Egipcjanin	Slovene; Slovenian - Słoweniec
Englishman - Anglik	Somali - Somalijczyk
Englishwoman - Angielka	Spaniard - Hiszpan
Estonian - Estończyk	Sri Lankan - Lankijczyk
Ethiopian - Etiopczyk	Sudanese - Sudańczyk
Filipino - Filipińczyk	Surinamer; Surinamese - Surinamczyk
Finn - Fin	Swede - Szwed
Frenchman - Francuz	Swiss - Szwajcar
Frenchwoman - Francuzka	Syrian - Syryjczyk
Gambian - Gambijczyk	Taiwanese - Tajwańczyk
Georgian - Gruzin	Tajik; Tadjik - Tadżyk
German - Niemiec	Thai - Tajlandczyk
Greek - Grek	Tunisian - Tunezyjczyk
Hungarian - Węgier	Turk - Turek
Icelander - Islandczyk	Ukrainian - Ukraińiec
Indian - Hindus	Uruguayan - Urugwajczyk
Indonesian - Indonezyjczyk	Uzbek - Uzbek
Iranian - Irańczyk	Venezuelan - Wenezuelczyk
Iraqi - Irakijczyk	Vietnamese - Wietnamczyk
Irishman - Irlandczyk	Welshman - Walijczyk
Irishwoman - Irlandka	Welshwoman - Walijka
Italian - Włoch	Yemeni - Jemeńczyk
Jamaican - Jamajczyk	Zambian - Zambijczyk
Japanese - Japończyk	Zimbabwean - Zimbabwejczyk
Kazakh - Kazach	

NARODOWOŚCI - PRZYKŁADOWE ZDANIA:

An Englishman who settled there 150 years ago.

An ethnic Chechen from a wealthy family.

Are Greeks lazy?

Chilesi, one of the Zambian women.

Hondurans vote for president.

Hundreds of thousands of Tajik men leave the country for work.

I still hate Americans.

Indians lived in Burma for centuries.

Many Spaniards have lost confidence in him.

Most of them were Georgians from South Ossetia.

My grandfather was a German.

Nobody knows how many Ukrainians died in Ilovaysk.

Only 50 percent of Haitians can read and write.

Pakistanis are voting in parliamentary elections.

The Japanese women who married the enemy.

The victims include Syrians and Bangladeshis.

They abducted wealthy Argentines for ransom.

Three of arrested are Bulgarian.

Two-thirds of Hondurans live in poverty.

We apologise to the Haitian people.

We have a lot to learn from Americans.

We lost a great Brazilian today.

Younger Serbians see themselves as citizens of the world.

Anglik, który osiedlił się tu 150 lat temu.

Rodowity Czeczen z zamożnej rodziny.

Czy Grecy są leniwi?

Chilesi, jedna z Zambijek.

Honduranie wybierają prezydenta.

Setki tysięcy Tadżyków wyjeżdżają z kraju za pracą.

Wciąż nienawidzę Amerykanów.

Hindusi żyli w Birmie przez stulecia.

Wielu Hiszpanów straciło do niego zaufanie.

Większość z nich to Gruzini z Północnej Osetii.

Mój ojciec był Niemcem.

Nikt nie wie, ilu Ukraińców zginęło w Iłowajsku.

Tylko 50 procent Haitańczyków potrafi czytać i pisać.

Pakistańczycy wybierają parlament.

Japonki, które wyszły za wrogów.

Wśród ofiar są Syryjczycy i Banglijczycy.

Porywali bogatych Argentyńczyków dla okupu.

Trzej z aresztowanych to Bułgarzy.

Dwie trzecie Honduraninów żyje w biedzie.

Przepraszamy Haitańczyków.

Dużo nauczyliśmy się od Amerykanów.

Straciliśmy dziś wielkiego Brazylijczyka.

Młodszy Serbowie postrzegają siebie jako obywateli świata.

21. DODATKI

21.1 PRZYSŁOWIA

PODSTAWOWE PRZYSŁOWIA:

<p>A bad workman (always) blames his tools. A chain is only as strong as its weakest link. A good beginning makes a good ending. A new broom sweeps clean. A person is known by the company he keeps. All good things must come to an end. All roads lead to Rome. All that glitters is not gold. Better safe than sorry. Blood is thicker than water. Children and fools tell the truth. Children should be seen and not heard. Clothes do not make the man. Constant dropping wears away a stone. Do as you would be done by. Don't burn your bridges behind you. East or West home is best. Empty vessels make the most sound. Enough is as good as a feast. Every bullet has its billet. Every Jack has his Jill. Every man is the architect of his own fortune. Every stick has two ends. Everybody's business is nobody's business. Everything has an end. Extremes meet. Faith will move mountains. Finders keepers, losers weepers. First come, first served. Forbidden fruit is the sweetest. Forewarned is forearmed. Fortune favors the bold. Fortune is fickle. God helps those who help themselves. God made the country and man made the town. Good things come to those who wait. Half a loaf is better than none. Haste makes waste. He that is born to be hanged shall never be drawned. He who excuses himself, accuses himself. He who lives by the sword shall die by the sword. History repeats itself. In the country of the blind the one eyed man is king. It is the first step that is difficult. Judge not, that ye be not judged. Less is more. Make hay while the sun shines. Man does not live by bread alone. Necessity is the mother of invention. Never speak ill of the dead. No news is good news. No rose without thorn.</p>	<p>Kiepskiej baletnicy przeszkadza rąbek u spódnicy. Łańcuch jest tak silny, jak jego najsłabsze ogniwo. Dobry początek daje dobry koniec. Nowa miotła dobrze zmiata. Pokaż mi swych przyjaciół, a powiem ci, kim jesteś. Wszystko, co dobre, kiedyś się kończy. Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu. Nie wszystko złoto, co się świeci. Strzeżonego Pan Bóg strzeże. Koszula bliższa ciału. Dzieci i głupcy mówią prawdę. Dzieci i ryby głosu nie mają. Nie szata zdobi człowieka. Kropla draży skałę. Nie czyń drugiemu, co tobie niemiłe. Nie pal za sobą mostów. Wszędzie dobrze, ale w domu najlepiej. Dlatego dzwon głośny, że w środku próżny. Co za dużo, to niezdrowo. Człowiek strzela, Pan Bóg kule nosi. Każda potwora znajdzie swojego amatora. Każdy jest kowalem swojego losu. Każdy kij ma dwa końce. Sprawy wszystkich są sprawami nikogo. Wszystko ma swój koniec. Przeciwności przyciągają się. Wiara przenosi góry. Znalezione, nie kradzione. Kto pierwszy, ten lepszy. Zakazany owoc smakuje najlepiej. Przezorny zawsze ubezpieczony. Szczęście sprzyja odważnym. Fortuna kołem się toczy. Bóg pomaga tym, co sami sobie pomagają. Bóg stworzył wieś, a człowiek miasto. Cierpliwość popłaca. Lepszy rydz niż nic. Co nagle, to po diable. Co ma wisieć, nie utonie. Winny się tłumaczy. Kto mieczem wojuje, ten od miecza ginie. Historia lubi się powtarzać. Między ślepych jednonooki królem. Najtrudniejszy jest pierwszy krok. Nie sądz, abyś nie był sądzony. Mniej znaczy więcej. Kuj żelazo, póki gorące. Nie samym chlebem człowiek żyje. Potrzeba matką wynalazku. Nie mówi się źle o martwych. Brak wiadomości to dobra wiadomość. Nie ma róży bez kolców.</p>
--	---

Paper endures all.	Papier przyjmie wszystko.
Punishment is lame but it comes.	Boskie młyny mielą powoli.
Sink or swim.	Wóz albo przewóz.
Small is beautiful.	Małe kest piękne.
The exception which proves the rule.	Wyjątek potwierdza regułę.
The grass is always greener on the other side of the fence.	Cudze chwalicie, swego nie znacie.
The priest forgets that he was a clerk.	Zapomniał wół, jak cielęciami był.
Too many cooks spoil the broth.	Gdzie kucharek sześć, tam nie ma co jeść.
Whom the Gods love die young.	Wybrańcy Bogów umierają młodo.
You can't judge a book by its cover.	Nie oceniaj książki po okładce.

CZAS W PRZYSŁOWIACH:

All things must past.	Nic nie trwa wiecznie.
Better late than never.	Lepiej późno niż wcale.
It is never too late.	Nigdy nie jest za późno.
Never put off until tomorrow what you can do today.	Nie odkładaj na jutro tego, co możesz zrobić dziś.
Never say never.	Nigdy nie mów nigdy.
The longest day must have an end.	Nawet najdłuższy dzień musi się skończyć.
Time heals wound.	Czas goi rany.
Time is money.	Czas to pieniądz.

ZWIERZĘTA W PRZYSŁOWIACH:

A bird in the hand is worth two in the bush.	Lepszy wróbel w garści niż gołąb na dachu.
A dog is a man's best friend.	Pies to najlepszy przyjaciel człowieka.
A fish always rots from the head down.	Ryba psuje się od głowy.
A fox smells its own lair first.	Lis pierwszy wyczuje swoją norę.
All cats are grey in the dark.	W nocy wszystkie koty są czarne.
Barking dogs seldom bite.	Pies, który dużo szczeka, nie gryzie.
Birds of a feather flock together.	Ciągnie swój do swego.
Curiosity killed the cat.	Ciekawość to pierwszy stopień do piekła.
Curses, like chickens, always come home to roost.	Nawarzyłeś piwa, to je wypij.
Do not cast your pearls before swine.	Nie rzucaj pereł przed wieprze.
Do not count your chickens before they are hatched.	Nie dziel skóry na niedźwiedziu.
Fine feathers make fine birds.	Jak cię widzą, tak cię piszą.
Fish and guests smell after three days.	Ryba i gość po trzech dniach śmierdzą.
Hawks will not pick out hawks eyes.	Kruk krukowi oka nie wykole.
It is easy to find a stick to beat a dog.	Kto chce psa bić, kij znajdzie.
It's an ill bird that fouls its own nest.	Zły to ptak, co własne gniazdo kala.
Kill not the goose that that lays golden eggs.	Nie zarzyna się kury, która znosi złote jaja.
Let sleeping dogs lie.	Nie wywołuj wilka z lasu.
Never look a gift horse in the mouth.	Darowanemu koniowi nie zagłada się w zęby.
One might as well be hanged for a sheep as a lamb.	Jak spaść, to z wysokiego konia.
One swallow does not make a summer.	Jedna jaskółka wiosny nie czyni.
Talk of the devil, and he is bound to appear.	O wilku mowa, a wilk tu.
The early bird catches the worm.	Kto rano wstaje, temu Pan Bóg daje.
Thunder does not strike a stork nest.	Gdzie bocian na gnieździe, tam piorun nie uderzy.
When the cat is away, the mice will play.	Gdy kota nie ma, myszy harczą.
While two dogs are fighting for a bone, a third runs away with it.	Gdzie dwóch się bije, tam trzeci korzysta.
Who keeps company with wolves, will learn to howl.	Kto z kim przestaje, takim się staje.

PIENIĄDZE W PRZYSŁOWIACH:

A fool and his money are soon parted.	Głupiec i jego pieniądze szybko się rozstają.
A penny saved is a penny earned.	Grosz zaoszczędzony, to grosz zarobiony.
Easy come, easy go.	Łatwo przyszło, łatwo poszło.
He that goes a borrowing, goes a sorrowing.	Dobry zwyczaj - nie pożyczaj.
Lend your money and loose your friend.	Pożycz pieniądze, a stracisz przyjaciela.
Look after the pennies and the pounds will look after themselves.	Ziarnko do ziarnka, a zbierze się miarka.
Many a little makes a mickle.	Ziarnko do ziarnka, a zbierze się miarka.
Money does not grow on trees.	Pieniądze nie rosną na drzewach.
Money is not everything.	Pieniądze to nie wszystko.
Money makes money.	Pieniądz robi pieniądz.
Nothing ventured, nothing gained.	Kto nie ryzykuje, zysku nie widzi.
Plenty is no plague.	Od przybytku głowa nie boli.
There's no such thing as a free lunch.	Nie ma nic za darmo.

PRACA W PRZYSŁOWIACH:

A jack of all trades is master of none.	Majster do wszystkiego to fachowiec do niczego.
A woman's work is never done.	Praca kobiety nigdy nie jest skończona.
A woman's work is never done.	Praca kobiety nigdy się nie kończy.
All work and no play makes Jack a dull boy.	Nie samą pracą człowiek żyje.
Big talkers are little doers.	Kto dużo mówi, mało robi.
Business before pleasure.	Najpierw obowiązki, potem przyjemności.
Easier said than done.	Łatwiej powiedzieć niż zrobić.
He who pays the piper calls the tune.	Kto płaci, ten wymaga.
If you pay peanuts, you get monkeys.	Jaka płaca, taka praca.
Many hands make light work.	Wiele rąk czyni pracę lżejszą.
No man can serve two masters.	Nie można służyć dwóm panom.
No pain, no gain.	Bez pracy nie ma kołaczy.
Practice makes perfect.	Trening czyni mistrza.
Rome was not built in a day.	Nie od razu Rzym zbudowano.
The cobbler always wears the worst shoes.	Szewc w dziurawych butach chodzi.
The end justifies the means.	Cel uświęca środki.

CZĘŚCI CIAŁA W PRZYSŁOWIACH:

A lie has no legs.	Kłamstwo ma krótkie nogi.
A merry heart makes a long life.	Szczęśliwi żyją dłużej.
An eye for an eye and a tooth for a tooth.	Oko za oko, ząb za ząb.
Beauty is in the eye of the beholder.	O gustach się nie dyskutuje.
Cold hands, warm heart.	Zimne dłonie, serce gorące.
Home is where the heart is.	Tam mój dom, gdzie serce moje.
One hand washes the other.	Ręka rękę myje.
The eye is the mirror of the soul.	Oczy są zwierciadłem duszy.
Walls have ears.	Ściany mają uszy.

INTELIGENCJA W PRZYSŁOWIACH:

A word is enough to the wise.	Mądrej głowie dość dwie słowie.
All flowers are not in one garland.	Nie cała mądrość mieści się w jednej głowie.
Doubt is the beginning, not the end, of wisdom.	Zwątpienie jest początkiem, a nie końcem mądrości.
Experience is the father of wisdom.	Doświadczenie jest ojcem mądrości.
Fortune favours fools.	Głupi ma zawsze szczęście.
Never too late to learn.	Na naukę nigdy za późno.
We all make mistakes.	Wszyscy popełniamy błędy.

CHARAKTER W PRZYSŁOWIACH:

Beauty is only skin deep.
 He who hesitates is lost.
 Honesty is the best policy.
 Lies have short legs.
 Like father, like son.
 Once a thief, always a thief.
 Patience is a virtue.
 Pride goes before a fall.
 Still waters run deep.
 The apple never falls far from the tree.

Pozory mylą.
 Do odważnych świat należy.
 Uczciwość popłaca.
 Kłamstwo ma krótkie nogi.
 Jaki ojciec, taki syn.
 Złodziej zawsze będzie złodziejem.
 Cierpliwość jest cnotą.
 Pycha prowadzi do upadku.
 Cicha woda brzegi rwie.
 Niedaleko pada jabłko od jabłoni.

EMOCJE I UCZUCIA W PRZYSŁOWIACH:

Hope springs eternal.
 Love is blind.
 Out of sight, out of mind.
 Revenge is sweet.
 The devil is not so black as he is painted.

Nadzieja umiera ostatnia.
 Miłość jest ślepa.
 Czego oczy nie widzą, tego sercu nie żal.
 Zemsta jest słodka.
 Nie taki diabeł straszny, jak go malują.

ZDROWIE W PRZYSŁOWIACH:

A sound mind in a sound body.
 An apple a day keeps the doctor away.
 An ounce of prevention is worth a pound of cure.
 Laughter is the best medicine.
 Prevention is better than cure.

W zdrowym ciele zdrowy duch.
 Jedno jabłko dziennie trzyma z dala od lekarza.
 Lepiej zapobiegać niż leczyć.
 Śmiech to zdrowie.
 Lepiej zapobiegać niż leczyć.

PROBLEMY W PRZYSŁOWIACH:

A burnt child dreads the fire.
 A drowning man will clutch at a straw.
 A friend in need is a friend indeed.
 Accidents will happen.
 All is well that ends well.
 As you sow, so shall you reap.
 Beggars can't be choosers.
 Diamond cut diamond.
 Every why has a wherefore.
 He who laughs last, laughs best.
 It is an ill wind that blows no one any good.
 It is easy to be wise after the event.
 It is no use crying over spilt milk.
 It never rains but it pours.
 Let bygones be bygones.
 That which does not kill us makes us stronger.
 The best defence is a good offence.
 United we stand, divided we fall.
 What cannot be cured must be endured.
 What is done cannot be undone.

Kto się sparzył na gorącym, ten na zimne dmucha.
 Tonący brzytwy się chwytą.
 Prawdziwych przyjaciół poznaje się w biedzie.
 Wypadki chodzą po ludziach.
 Wszystko dobre, co się dobrze kończy.
 Jak sobie pościelesz, tak się wyśpisz.
 Jak się nie ma, co się lubi, to się lubi, co się ma.
 Trafiła kosa na kamień.
 Nic nie dzieje się bez przyczyny.
 Ten się śmieje, kto się śmieje ostatni.
 Nie ma tego złego, co by na dobre nie wyszło.
 Mądry Polak po szkodzie.
 Co się stało, to się nie odstanie.
 Nieszczęścia chodzą parami.
 Co było, to było.
 Co nas nie zabije, to nas wzmocni.
 Najlepszą obroną jest atak.
 Zgoda buduje, niezgoda rujnuje.
 Głową muru nie przebijesz.
 Co się stało, to się nie odstanie.

21.2 PODSTAWOWA FRAZEOLOGIA

KOLORY WE FRAZELOGII:

as white as snow	biały jak śnieg
be in the red	być na minusie (<i>być niewypłacalnym</i>)
beat somebody black and blue	zbić kogoś na kwaśne jabłko
between the devil and the deep blue sea	między młotem a kowadłem
black box	czarna skrzynka (samolotu)
black comedy	czarna komedia
black humour	czarny humor
black market	czarny rynek
blue blood	błękitna krew; arystokracja
blue devils	depresja; dołek psychiczny
blue money on something	przepuścić wszystkie pieniądze na coś
blue with cold	siny z zimna
catch somebody red-handed	złapać kogoś na gorącym uczynku
give a green light to something	dać czemuś zielone światło (<i>pozwolić na coś</i>)
give sb a black eye	podbić komuś oko
green card	zielona karta (<i>do USA</i>)
green with envy	zielony z zazdrości
in black and white	czarno na białym
once in a blue moon	od wielkiego dzwonu/ raz na ruski rok
out of the blue	<i>nagle</i>
pale as a sheet	blady jak ściana
red card	czerwona kartka
red with anger	czerwony ze złości
see pink elephants	widzieć białe myszki
turn as red as a beetroot	poczerwienieć jak burak
white flag	biała flaga
white lie	niewinne kłamstewko
yellow card	żółta kartka

ZWIERZĘTA WE FRAZELOGII:

an early bird	ranny ptaszek
as blind as a bat	ślepy jak kret
as free as a bird	wolny jak ptak
as poor as a church mouse	biedny jak mysz kościelna
as proud as a peacock	dumny jak paw
as scarce as hen's teeth	biały kruk (<i>coś rzadkiego</i>)
as silly as a goose	głupi jak but
as sly as a fox	sprytny jak lis
as strong as an ox	silny jak wół
back the wrong horse	postawić na niewłaściwego konia
be dead duck	być do niczego
be on a wild-goose chase	porywać się z motyką na słońce
change a fly into an elephant	robić z igły widły
hit the bull's eye	trafić w dziesiątkę
it rains cats and dogs	leje jak z cebra
kill two birds with one stone	upiec dwie pieczenie na jednym ogniu
let the cat out of the bag	wygadać się
play ducks and drakes	puszczać kaczki na wodzie
rat race	wyścig szczurów
slippery as an eel	śliski jak węgorz (<i>niegodny zaufania</i>)
stubborn as a mule	uparty jak osioł
the black sheep of the family	czarna owca rodziny
the lion's share	lwia część
ugly duckling	brzydkie kaczątko

CZĘŚCI CIAŁA WE FRAZELOGII:

from the bottom of one's heart	z głębi serca
clear one's head	oczyścić umysł
head of household	głowa domu
do a head count	liczyć obecnych
heads or tails	orzeł czy reszka
go to somebody's head	uderzać do głowy (o alkoholu, sławie)
a little bird told me	obiło mi się o uszy
learn by heart	uczyć się na pamięć
from top to toe	od stóp do głów
lose face	stracić twarz
slip of the tongue	przejęzyczenie
Achilles heel	pięta Achillea
be all ears	zamienić się w słuch
play by ear	grać ze słuchu
the apple of somebody's eye	oczeko w czyjejs głowie
cost an arm and a leg	słono kosztować
keep someone at arm's length	trzymać kogoś na dystans
bad hair day	zły dzień; pechowy dzień
hit the nail on the head	trafić w sedno
shed blood	przelewać krew
the naked eye	gołym okiem
snap one's fingers	pstrykać palcami
change hands	przechodzić z rąk do rąk
at heart	w głębi duszy
keep sb's fingers crossed	trzymać za kogoś kciuki
have something on the tip of somebody's tongue	mieć coś na końcu języka
shoot oneself in the foot	strzał w stopę
sharp tongue	cięty język
have one foot in the grave	być jedną nogą w grobie
to one's heart's content	ile dusza zapagnie
talk behind one's back	obgadywać kogoś za plecami
young at heart	młody duchem
with open arms	z otwartymi ramionami
prick up your ears	nadstawiać uszu
have both feet on the ground	twardo stąpać po ziemi

CZAS WE FRAZELOGII:

after the fact	po fakcie
all year round	przez okrągły rok
as clear as a day	jasne jak słońce
at the eleventh hour	w ostatniej chwili/ za pięć dwunasta
be behind the times	być staroświeckim
dead on time	punktualnie
five o'clock shadow	świeży zarost
for the time being	na razie
now or never	teraz albo nigdy
out of date	nieaktualny

LICZBY WE FRAZELOGII:

be on cloud nine
 five nines
 five-and-dime
 give somebody five
 knock somebody for six
 one and all
 six of one and half a dozen of another
 take ten
 that's a ten four
 the lesser of two evils
 the one that got away
 the only one
 third time lucky

być w siódmym niebie
 na 99,999%
 sklep z tanimi artykułami
 przybić komuś piątkę
 zupełnie kogoś zaskoczyć
 każdy; wszyscy
 na jedno wychodzi
 wziąć dziesięć minut przerwy
 zgadza się
 mniejsze zło
 to, co właśnie się wydarzyło
 jedyny
 do trzech razy sztuka

EMOCJE I UCZUCIA WE FRAZELOGII:

add fuel to the flames
 be as happy as Larry
 be at one's wits' end
 be out of one's mind
 bundle of nerves
 bury the hatchet
 crocodile tears
 get on sb's nerves
 go to pieces
 have an ace up your sleeve
 have one's heart in one's mouth
 have words with somebody
 hit the roof
 keen as mustard
 keep a straight face
 much ado about nothing
 scared to death
 swear like a sailor

dolewać oliwy do ognia
 cieszyć się jak dziecko
 odchodzić od zmysłów
 postradać zmysły
 kłębek nerwów
 zakopać topór wojenny
 krokodyle łzy
 działać komuś na nerwy
 załamać się
 mieć asa w rękawie
 mieć duszę na ramieniu
 kłócić się; sprzeczać się
 wściec się
 tryskający entuzjazmem
 zachować powagę
 wiele hałasu o nic
 śmiertelnie przerażony
 kłąć jak szewc

CHARAKTER WE FRAZELOGII:

afraid of one's own shadow
 be all things to all people
 be different as chalk and cheese
 dull as ditchwater
 have one's heart in the right place
 man of few words
 mind one's own business

bać się własnego cienia
 starać się dogodzić innym
 być z dwóch różnych światów
 nudny jak flaki z olejem
 mieć dobre serce
 małomówny człowiek
 pilnować własnego nosa

PRACA WE FRAZELOGII:

be dab hand at something
 call it a day
 choose a soft option
 dance to someone's tune
 flash in the pan
 trial and error
 work for peanuts

być mistrzem w jakiejś dziedzinie
 na dziś koniec (*pracy*)
 pójść na łatwiznę
 tańczyć, jak ktoś zagra
 słomiany zapał
 metoda prób i błędów
 pracować za marne grosze

21.3 STAROŻYTNE LUDY I PLEMIONA

- Alemanni** - Alemanowie
Aquitanians - Akwitaniowie
Arameans - Aramejczycy
Aryans - Ariowie
Autariates - Autariaci
Avars - Awarowie
Aztecs - Aztekowie
Bessi - Bessowie
Bretons - Bretończycy
Burgundians - Burgundowie
Cantabrians - Kantabrowie
Carpi; Carpiani - Karpowie
Cimbri - Cymbrowie
Dacians - Dakowie
Dalmatae - Dalmatowie
Dardanians - Dardanowie
Etruscans - Etruskowie
Franks - Frankowie
Frisii - Fryzowie
Gauls - Galowie
Gepids - Gepidowie
Goplans - Goplanie
Gots - Goci
Hebrews - Hebrajczycy
Helvetii - Helweci; Helwetowie
Huastecs - Huastekowie
Huns - Chunowie
Iberians - Iberowie
Illyrians - Ilirowie
Incas - Inkowie
Ionians - Jonowie
Isauria - Izauryjczycy
Iyrcae - Jyrkowie
Kenite - Kenici
Khazars - Chazarowie
Kindites - Kindyci
Lechites - Lechici
Lombards; Longobards - Longobardowie
Lugii - Lugiowie
Lusitanians - Luzytanie
Maeotians - Meotowie
Marcomanni - Markomanowie
Mayans - Majowie
Medes - Medowie
Moors - Maurowie
Mushki - Muszkowie
Nabataeans - Nabatejczycy
Neuri - Neurowie
Obotrites - Obodryci
Olmeccs - Olmekowie
Ostrogoths - Ostrogoci
Philistines - Filistyni
Polabian Slavs - Słowianie Połabscy
Polans - Polanie
Quadi - Kwadowie
Raeti - Retowie
Rugii; Rugians - Rugowie
Sabirs - Sabirowie
Samaritans - Samarytanie
Silesians - Ślężanie
Sindi - Syndowie
Slavs - Słowianie
Tauri - Taurowie
Teutons - Teutoni
Thracians - Trakowie
Thyssagetae - Tyssageci
Toltecs - Toltekowie
Vandals - Wandalowie
Varangians - Waregowie
Veleti - Wieleci
Veneti - Wenetowie
Vikings - Wikingowie
Visigoths - Wizygoci
Vistulans - Wiślanie
Zapotecs - Zapotekowie

21.4 HISTORYCZNE PAŃSTWA I KRAINY

- Akkadian Empire** - Imperium Akadyjskie
Alawite State - Państwo Alawitów
Alodia - Alodia
Argentine Confederation - Konfederacja Argentyńska
Armenian Kingdom of Cilicia - Ormiańskie Królestwo Cylicji
Ashanti Empire - Imperium Aszanti
Assyria - Assyria
Astrakhan Khanate - Chanat Astrachański
Babylonia - Babilonia
Bechuanaland - Betszuanalandia
Belgian Congo - Kongo Belgijskie
British Burma - Birma Brytyjska
British Cameroons - Kamerun Brytyjski
British Somaliland - Somali Brytyjskie
Byzantine Empire - Cesarstwo Bizantyńskie
Caliphate of Córdoba - Kalifat Kordoby
Carolingian Empire - Imperium Karolińskie
Cayor - Kajor
Cisalpine Republic - Republika Cysalpińska
Cisrhenian Republic - Republika Cisreńska
Crimean Khanate - Chanat Krymski
Czechoslovakia - Czechosłowacja
Dahomey - Dahomej
Duchy of Schleswig - Księstwo Szlezwiku
Duchy of Warsaw - Księstwo Warszawskie
Empire of Brazil - Cesarstwo Brazylii
Ethiopian Empire - Cesarstwo Etiopii
First Empire of Haiti - Cesarstwo Haiti
Free City of Danzig - Wolne Miasto Gdańsk
Free Territory of Trieste - Wolne Terytorium Triestu
German East Africa - Niemiecka Afryka Wschodnia
German New Guinea - Nowa Gwinea Niemiecka
German Samoa - Samoa Niemieckie
Ghana Empire - Imperium Ghany
Gold Coast - Złote Wybrzeże
Gran Colombia - Wielka Kolumbia
Granadine Confederation - Konfederacja Granady
Grand Duchy of Würzburg - Wielkie Księstwo Würzburga
Habsburg Monarchy - Monarchia Habsburska
Helvetic Republic - Republika Helwecka
Illyrian Provinces - Prowincje Iliryjskie
Irish Free State - Wolne Państwo Irlandzkie
Kaarta - Kaarta
Katanga - Katanga
Khanate of Bukhara - Chanat Buchary
Kingdom of Afghanistan - Królestwo Afganistanu
Kingdom of Aksum - Aksum
Kingdom of Araucanía and Patagonia - Królestwo Araukanii i Patagonii
Kingdom of Cambodia - Królestwo Kambodży
Kingdom of Chimor - Królestwo Chimor
Kingdom of Cusco - Królestwo Cuzco
Kingdom of Fez - Królestwo Fezu
Kingdom of Hejaz - Królestwo Hidżazu
Kingdom of Jerusalem - Królestwo Jerozolimskie
Kingdom of Livonia - Królestwo Inflant
Kingdom of Lunda - Królestwo Lunda
Kingdom of Rarotonga - Królestwo Rarotonga
Kingdom of Slavonia - Królestwo Sławonii
Kingdom of the Lombards - Królestwo Longobardów
Kingdom of Yemen - Królestwo Jemenu
Ligurian Republic - Republika Liguryjska
Mali Federation - Federacja Mali
Maratha Empire - Imperium Maratów
Merina Kingdom - Królestwo Merina
Mexican Empire - Cesarstwo Meksyku
Mongol Empire - Imperium Mongolskie
Neo-Babylonian Empire - Państwo Nowobabilońskie
Nyasaland - Niasa
Ottoman Empire - Imperium Osmańskie
Palmyrene Empire - Cesarstwo Palmyry
Parthian Empire - Królestwo Partów
Phoenicia - Fenicja
Principality of Antioch - Księstwo Antiochii
Principality of Galilee - Księstwo Galilei
Principality of Zeta - Księstwo Zeta
Republic of Entre Ríos - Republika Entre Rios
Republic of Genoa - Republika Genui
Republic of Hawaii - Republika Hawajów
Republic of Independent Guyana - Republika Niepodległej Gujany
Republic of New Granada - Republika Nowej Granady
Republic of North Peru - Republika Północnego Peru
Republic of Ragusa - Republika Raguzy
Republic of South Peru - Republika Południowego Peru
Rhodesia - Rodezja
Roman Empire - Imperium Rzymskie
Roman Republic - Republika Rzymska
Sokoto Caliphate - Kalifat Sokoto
Sultanate of Darfur - Sułtanat Dar Fur
Togoland - Togoland
Transvaal Colony - Kolonia Transwalu
Transylvania - Siedmiogród; Transylwania
Umayyad Caliphate - Kalifat Umajjad
United Provinces of New Granada - Zjednoczone Prowincje Nowej Granady
United States of Colombia - Stany Zjednoczone Kolumbii
Wadai Empire - Wadaj
Wituland - Sułtanat Witu
Yugoslavia - Jugosławia

21.5 JĘZYKI ŚWIATA

- Albanian language** - język albański
Amharic language - język amharski
Arabic language - język arabski
Armenian language - język armeński
Assamese language - język asamski
Azerbaijani language - język azerski
Belarusian language - język białoruski
Bengali language - język bengalski
Bosnian language - język bośniacki
Bulgarian language - język bułgarski
Burmese language - język birmański
Cantonese Chinese - język kantoński
Catalan language - język kataloński
Chewa language - język cziczewa
Chinese language - język chiński
Creole language - język kreolski
Croatian language - język chorwacki
Czech language - język czeski
Danish language - język duński
Dutch language - język holenderski
Dzongkha language - język dzongkha
English language - język angielski
Estonian language - język estoński
Faroese language - język farerski
Fiji Hindi - hindi fidżyjskie
Fijian language - język fidżyjski
Georgian language - język gruziński
German language - język niemiecki
Greek language - język grecki
Hausa language - język hausa
Hebrew language - język hebrajski
Hindi language - język hindi
Hungarian language - język węgierski
Icelandic language - język islandzki
Igbo language - język igbo
Indonesian language - język indonezyjski
Irish language - język irlandzki
Italian language - język włoski
Japanese language - język japoński
Javanese language - język jawajski
Kazakh language - język kazachski
Khmer language - język khmerski
Kirundi language - język rundi
Korean language - język koreański
Kurdish language - język kurdyjski
Kyrgyz language - język kirgiski
Lao language - język laotański
Latvian language - język łotewski
Lithuanian language - język litewski
Macedonian language - język macedoński
Madurese language - język madurski
Maithili language - język maithili
Malagasy language - język malgaski
Malay language - język malajski
Mandarin language - język mandaryński
Marathi language - język marathi
Mongolian language - język mongolski
Nahuatl language - język nahuatl
Nepali language - język nepalski
Norwegian language - język norweski
Oriya language - język oriya
Pashto language - język paszto
Persian language - język perski
Polish language - język polski
Portuguese language - język portugalski
Punjabi language - język pendzabski
Romanian language - język rumuński
Russian language - język rosyjski
Samoan language - język samoński
Serbian language - język serbski
Sesotho language - język sotyjski
Shona language - język shona
Sinhalese language - język syngaleski
Slovene language - język słoweński
Spanish language - język hiszpański
Sundanese language - język sundajski
Swazi language - język suazi
Swedish language - język szwedzki
Tagalog language - język tagalog
Tajik language - język tadżycki
Tamil language - język tamilski
Telugu language - język telugu
Thai language - język tajski
Tswana language - język tswana
Turkish language - język turecki
Turkmen language - język turkmeński
Ukrainian language - język ukraiński
Urdu language - język urdu
Uyghur language - język ujgurski
Uzbek language - język uzbecki
Vietnamese language - język tamilski
Yoruba language - język Yoruba
Zulu language - język zuluski

21.6 WALUTY ŚWIATA

Afghan afghani (AFN) - afgani
Albanian lek (ALL) - lek albański
Algerian dinar (DZD) - dinar algierski
Angolan kwanza (AOA) - kwanza
Argentine peso (ARS) - peso argentyńskie
Armenian dram (AMD) - dram
Aruban florin (AWG) - florin arubański
Australian dollar (AUD) - dolar australijski
Azerbaijani manat (AZN) - manat azerski
Bahamian dollar (BSD) - dolar bahamski
Bahraini dinar (BHD) - dinar Bahrajnu
Bangladeshi taka (BDT) - taka
Barbadian dollar (BBD) - dolar Barbadosu
Belarusian ruble (BYR) - rubel białoruski
Belize dollar (BZD) - dolar belizejski
Bhutanese ngultrum (BTN) - ngultrum
Bolivian boliviano (BOB) - boliviano
Bosnia and Herzegovina convertible mark (BAM) - marka zamienna
Botswana pula (BWP) - pula
Brazilian real (BRL) - real brazylijski
Brunei dollar (BND) - dolar Brunei
Bulgarian lev (BGN) - lew
Burmese kyat (MMK) - kiat birmański
Burundian franc (BIF) - frank burundyjski
Cambodian riel (KHR) - riel kambodżański
Canadian dollar (CAD) - dolar kanadyjski
Cape Verdean escudo (CVE) - escudo Republiki Zielonego Przylądka
Cayman Islands dollar (CYD) - dolar kajmański
CFP franc (XPF) - frank CFP
Chilean peso (CLP) - peso chilijskie
Colombian peso (COP) - peso kolumbijskie
Comorian franc (CMF) - frank komoryjski
Congolese franc (CDF) - frank kongijski
Costa Rican colón (CRC) - colon
Cuban peso (CUP) - peso kubańskie
Cuban convertible peso (CUC) - peso kubańskie wymienne
Cook Islands dollar (CKD) - dolar Wysp Cooka
Croatian kuna (HRK) - kuna chorwacka
Czech koruna (CZK) - korona czeska
Danish krone (DKK) - korona duńska
Djiboutian franc (DJF) - frank dżibutyjski
Dominican peso (DOP) - peso dominikańskie
East Caribbean dollar (XCD) - dolar wschodniokaraibski
Egyptian pound (EGP) - funt egipski
Eritrean nakfa (ERN) - nakfa
Ethiopian birr (ETB) - birr
Euro (EUR) - euro
Falkland Islands pound (FKP) - funt falklandzki
Faroese króna (FOK) - funt Wysp Owczych
Fijian dollar (FJD) - dolar Fidżi
Gambian dalasi (GMD) - dalasi
Georgian lari (GEL) - lari
Ghanaian cedi (GHS) - cedi
Gibraltar pound (GIP) - funt gibraltarski
Guatemalan quetzal (GTQ) - quetzal
Guernsey pound (GGP) - funt Guernsey
Guinean franc (GNF) - frank gwinejski

Guyanese dollar (GYD) - dolar gujański
Haitian gourde (HTG) - gourde
Honduran lempira (HNL) - lempira
Hong Kong dollar (HKD) - dolar hongkoński
Hungarian forint (HUF) - forint węgierski
Icelandic króna (ISK) - korona islandzka
Indian rupee (INR) - rupia indyjska
Indonesian rupiah (IDR) - rupia indonezyjska
Iranian rial (IRR) - rial irański
Iraqi dinar (IQD) - dinar iracki
Israeli new shekel (ILS) - nowy izraelski szekel
Jamaican dollar (JMD) - dolar jamajski
Japanese yen (JPY) - jen japoński
Jersey pound (JEP) - funt Jersey
Jordanian dinar (JOD) - dinar jordański
Kazakhstani tenge (KZT) - tenge
Kenyan shilling (KES) - szyling kenijski
Kiribati dollar (KID) - dolar Kiribati
Kuwaiti dinar (KWD) - dinar kuwejcki
Kyrgyzstani som (KGS) - som kirgiski
Lao kip (LAK) - kip laotański
Lebanese pound (LBP) - funt libański
Lesotho loti (LSL) - loti sotyjskie
Liberian dollar (LRD) - dolar liberyjski
Libyan dinar (LYD) - dinar libijski
Macanese pataca (MOP) - pataca
Macedonian denar (MKD) - denar macedoński
Malagasy ariary (MGA) - ariary
Malawian kwacha (MWK) - kwacha malawijska
Malaysian ringgit (MYR) - ringgit
Maldivian rufiyaa (MVR) - rupia malediwska
Manx pound (IMP) - funt Manx
Mauritanian ouguiya (MRO) - ugija
Mauritian rupee (MUR) - rupia maurytyjska
Metical (MZN) - metical
Mexican peso (MXN) - peso meksykańskie
Moldovan leu (MDL) - lej mołdawski
Mongolian tögrög (MNT) - tugrik
Moroccan dirham (MAG) - dirham marokański
Namibian dollar (NAD) - dolar namibijski
Nepalese rupee (NPR) - rupia nepalska
Netherlands Antillean guilder (ANG) - gulden antylski
New Taiwan dollar (TWD) - dolar tajwański
New Zealand dollar (NZD) - dolar nowozelandzki
Nicaraguan córdoba (NIO) - córdoba nikaraguańska
Nigerian naira (NGN) - naira
Niue dollar (NUD) - dolar Niue
North Korean won (KPW) - won północnokoreański
Norwegian krone (NOK) - korona norweska
Omani rial (OMR) - rial omański
Panamanian balboa (PAB) - balboa panamskie
Pakistani rupee (PKR) - rupia pakistańska
Papua New Guinean kina (PGK) - kina
Paraguayan guaraní (PYG) - guaraní
Peruvian sol (PEN) - sol
Philippine peso (PHP) - peso filipińskie
Polish złoty (PLN) - polski złoty
Pound sterling (GBP) - funt szterling
Qatari riyal (QAR) - rial Kataru
Renminbi (CNY) - renminbi

Romanian leu (RON) - lej rumuński
Russian ruble (RUB) - rubel rosyjski
Rwandan franc (RWF) - frank rwandyjski
Saint Helena pound (SHP) - funt Świętej Heleny
Samoan tālā (WST) - tala
São Tomé and Príncipe dobra (STD) - dobra
Saudi riyal (SAR) - rial saudyjski
Serbian dinar (RSD) - dinar serbski
Seychellois rupee (SCR) - rupia seszelska
Sierra Leonean leone (SLL) - leone
Singapore dollar (SGD) - dolar singapurski
Solomon Islands dollar (SBD) - dolar Wysp Salomona
Somali shilling (SOS) - szyling somalijski
South African rand (ZAR) - rand południowoafrykański
South Korean won (KRW) - won południowokoreański
South Sudanese pound (SSP) - funt południowosudański
Sri Lankan rupee (LKR) - rupia lankijska
Sudanese pound (SDG) - funt sudański
Surinamese dollar (SRD) - dolar surinamski
Swazi lilangeni (SZL) - lilangeni Suazilandu
Swedish krona (SEK) - korona szwedzka
Syrian pound (SYP) - funt syryjski
Tajikistani somoni (TJS) - somoni
Tanzanian shilling (TZS) - szyling tanzański
Thai baht (THB) - baht
Tongan pa'anga (TOP) - pa'anga
Trinidad and Tobago dollar (TTD) - dolar Trynidadu i Tobago
Tunisian dinar (TND) - dinar tunezyjski
Turkish lira (TRY) - lira turecka
Turkmenistan manat (TMT) - manat turkmeński
Tuvaluan dollar (TVD) - dolar Tuvalu
Ugandan shilling (UGX) - szyling ugandyjski
Ukrainian hryvnia (UAH) - hrywna
United Arab Emirates dirham (UAD) - dirham
United States dollar (USD) - dolar amerykański
Uruguayan peso (UYU) - peso urugwajskie
Uzbekistani som (UZS) - sum
Vanuatu vatu (VUV) - vatu
Venezuelan bolívar (VEF) - boliwar
Vietnamese dong (VND) - dong
Yemeni rial (YER) - rial jemeński
Zambian kwacha (ZMW) - kwacha zambijska

21.7 WYBRANE ORGANIZACJE I INSTYTUCJE

African Development Bank	Afrykański Bank Rozwoju
African Union	Unia Afrykańska
Amazon Cooperation Treaty Organization	Organizacja Traktatu Współpracy Amazońskiej
Andean Community	Andyjski Wspólny Rynek
Arab League	Liga Państw Arabskich
Asian Development Bank	Azjatycki Bank Rozwoju
Asia-Pacific Economic Cooperation	Wspólnota Gospodarcza Azji i Pacyfiku
Association of Caribbean States	Stowarzyszenie Państw Karaibskich
Bank for International Settlements	Bank Rozrachunków Międzynarodowych
Basel Committee on Banking Supervision	Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego
Caribbean Development Bank	Karaibski Bank Rozwoju
Central American Integration System	System Integracji Środkowoamerykańskiej
Central Intelligence Agency	Centralna Agencja Wywiadowcza
Collective Security Treaty Organization	Organizacja Układu o Bezpieczeństwie Zbiorowym
Commonwealth of Independent States	Wspólnota Niepodległych Państw
Community of Latin American and Caribbean States	Wspólnota Państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów
Cooperation Council for the Arab States of the Gulf	Rada Współpracy Zatoki Perskiej
Council of Europe Development Bank	Bank Rozwoju Rady Europy
Economic Cooperation Organization	Organizacja Współpracy Gospodarczej
European Atomic Energy Community	Europejska Wspólnota Energii Atomowej
Eurasian Economic Union	Euroazjatycka Unia Gospodarcza
European Central Bank	Europejski Bank Centralny
European Commission	Komisja Europejska
European Investment Bank	Europejski Bank Inwestycyjny
European Parliament	Parlament Europejski
European Union	Unia Europejska
Federal Bureau of Investigation	Federalne Biuro Śledcze
Inter-American Development Bank	Międzyamerykański Bank Rozwoju
International Monetary Fund	Międzynarodowy Fundusz Walutowy
International Olympic Committee	Międzynarodowy Komitet Olimpijski
Islamic Development Bank	Islamski Bank Rozwoju
Mercosur	Mercosur
National Bank of Poland	Narodowy Bank Polski
Nordic Investment Bank	Nordycki Bank Inwestycyjny
North Atlantic Treaty Organization	Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego
Organization of American States	Organizacja Państw Amerykańskich
Organisation of Islamic Cooperation	Organizacja Współpracy Islamskiej
Organization of Petroleum Exporting Countries	Organizacja Krajów Eksportujących Ropę Naftową
Shanghai Cooperation Organisation	Szanghajska Organizacja Współpracy
United Nations Children's Fund	Fundusz Dzieci Narodów Zjednoczonych
Union for the Mediterranean	Unia na rzecz Regionu Morza Śródziemnego
Union of South American Nations	Unia Narodów Południowoamerykańskich
World Bank	Bank Światowy

21.8 NAJWAŻNIEJSZE ATRAKCJE TURYSTYCZNE

Acropolis of Athens	Akropolis w Atenach
Al Aqsa Mosque in Jerusalem	Meczet Al-Aksa w Jerozolimie
Angel Falls in Venezuela	Wodospad Aniōła w Wenezueli
Angkor Wat in Cambodia	Angkor Wat w Kambodży
Atomium in Brussels	Atomium w Brukseli
Berlin Wall	Mur Berliński
Big Ben in London	Big Ben w Londynie
Blue Domed Church in Santorini	Kościół z niebieską kopułą na Santorini
Blue Mosque in Istanbul	Błękitny Meczet w Stambule
Brandenburg Gate in Berlin	Brama Brandenburska w Berlinie
Buckingham Palace in London	Pałac Buckingham w Londynie
Cape of Good Hope	Przylądek Dobrej Nadziei
Capitol Hill in Washington DC	Wzgórze Kapitołińskie w Waszyngtonie
Christ the Redeemer in Rio de Janeiro	Chrystus Odkupiciel w Rio de Janeiro
Cologne Cathedral	Katedra w Kolonii
Colosseum in Rome	Koloseum w Rzymie
Eiffel Tower in Paris	Wieża Eiffela w Paryżu
Forbidden City in Beijing	Zakazane Miasto w Pekinie
Golden Gate Bridge in San Francisco	Most Golden Gate w San Francisco
Golden Temple of Amritsar	Złota Świątynia w Amritsarze
Grand Canyon in Arizona	Wielki Kanion w Arizonie
Great Buddha of Kamakura	Wielki Budda z Kamakury
Great Chinese Wall	Wielki Mur Chiński
Great Sphinx at Giza	Wielki Sfinks pod Gizą
Hermitage in Saint Petersburg	Ermitaż w Sankt Petersburgu
Iguazu Falls on the border of Brazil and Argentina	Wodospady Iguazu na granicy Brazylii i Argentyny
Konark Sun Temple in India	Świątynia Słońca w Konaraku w Indiach
Kremlin in Moscow	Kreml w Moskwie
Little Mermaid in Copenhagen	Mała Syrenka w Kopenhadze
Louvre in Paris	Luwr w Paryżu
Machu Picchu in Peru	Machu Picchu w Peru
Middle of the Earth in Ecuador	Środek Świata w Ekwadorze
Minaret of Jam in Afghanistan	Minaret w Dżam w Afganistanie
Mount Rushmore in South Dakota	Mount Rushmore w Dakocie Południowej
Museum Island in Berlin	Wyspa Muzeów w Berlinie
Niagara Falls	Wodospady Niagara
Palace of Parliament in Bucharest	Pałac Parlamentu w Bukareszcie
Palace of Versailles in France	Pałac Wersalski we Francji
Petra in Jordan	Petra w Jordanii
Pompeii in Italy	Pompeje we Włoszech
Potala Palace in Lhasa	Pałac Potala w Lhasie
Prophet's Mosque in Medina	Meczet Proroka w Medynie
Pyramids of Giza	Piramidy w Gizie
Saint Basil's Cathedral in Moscow	Katedra świętego Bazylego w Moskwie
Saint Paul's Cathedral in London	Katedra św. Pawła w Londynie
Saint Peter's Cathedral at Vatican City	Katedra świętego Piotra w Watykanie
Statue of Liberty in New York	Statua Wolności w Nowym Jorku
Stonehenge in the English county of Wiltshire	Stonehenge w angielskim hrabstwie Wiltshire
Sydney Opera House	Opera w Sydney
Taj Mahal in Agra	Tadž Mahal w Agrze
Temple of Besakih in Bali	Świątynia Pura Besakih na Bali
Trevi Fountain in Rome	Fontanna di Trevi w Rzymie
Victoria Falls	Wodospady Wiktorii
Wailing Wall in Jerusalem	Ściana Płaczu w Jerozolimie
Warwick Castle	Zamek w Warwick
Westminster Abbey	Opactwo Westminsterskie
White Cliffs of Dover	Białe Klify w Dover.